

ФРИДРИХ НЕЗНАНСКИ КОНТРОЛЕН ИЗСТРЕЛ

Част 14 от „Маршът на Турецки“

Превод от руски: Венета Георгиева, 1999

chitanka.info

Тази книга отначало докрай е измислена от автора. Разбира се, в нея са използвани и някои истински материали както от собствената практика на автора, така и от практиката на други руски следователи. Но събитията, мястото на действие и персонажите са измислени. Съпадението на лица и названия с реално съществуващи лица и места може да бъде само случайно.

ЧЕТВЪРТЪК, 5 ОКТОМВРИ

1.

На Олимпийски проспект около жигулата на Турецки едно тумбесто, очукано БМВ с олющени калници и скрит от мръсотия номер неочаквано започна да прави странни пируети. Двете мутри със спортни якета, седнали в купето, се държаха предизвикателно нагло: на два пъти западната кола съвсем без причина засича жигулата и се наложи Турецки да удря рязко спирачката, за да не изхвъркне в насрещното платно. После трябваше направо да се престрои в дясната лента и да се скрие зад тролея. А гадната кола се измъкна доста напред и се залепи за тротоара, изглежда, в очакване на изплашената си жертва. Сигурно така си мислеха нахалниците.

„Ами, че това е преследване! — каза си Турецки, като обмисляше по-нататъшния си маршрут и съобразяваше как да се измъкне. — Но май няма да предприемат директно нападение. Какво излиза? Сплашват го? Игрят си като котка с мишка...“

Както винаги, когато най ти трябва, наблизко няма катаджия, значи може да разчита само на собствената си съобразителност. Разбира се, има и още един вариант: да долети до „Неглинка“, до кантората на Грязнов, където сигурно са се събрали момчетата от неговото охранително-детективско бюро „Слава“. Само да им свирне — веднага ще пипнат тия мутри, че и ще ги ступат, за да бъдат по-вежливи друг път. Но до Грязнов има още път, макар на практика да е на две крачки, стига само да премине безболезнено булевард „Цветной“.

Но на площад „Трубной“ го очакваше поредното изпитание. Той задмина лада деветка и се престрои зад шикозен бял линкълн само с нули в номера (някой много важен бос!), като наивно смяташе, че ладата ще го предпази отзад от преследващото го БМВ. Но ладата не постъпи разумно, заобиколи съвсем вдясно и се притисна плътно до бордюра. Турецки успя само да забележи в огледалцето огромната като акула муцуна на БМВ-то, която настъпваше стремително, и разбра, че след миг тия типове ще го натикат в шикозния багажник на линкълна. И автоматично съобрази: зави рязко вляво и се измъкна в третата

лента, като отрязва нахално пътя на дребосъка запорожец, който вече наду гайдата, изпаднал в истерия. И в същия момент — браво на него! — един катаджия изникна сякаш изпод земята и махна царствено на Турецки с палката, за да покаже, че КАТ бди и за нарушителя няма мърдане. Александър Борисович се мушна покорно и радостно вдясно и слезе от колата. Докато служителят се приближаваше важно към него, Саша успя да види картината зад себе си: все пак преследвачите се врязаха в задницата на боса и на пресечката вече цареше истински хаос. Като зарязаха ударената си кола, мутрите хукнаха с все сила — единият по „Цветной“, а другият по булевард „Петровски“, при това бягаха професионално — бяха свалили запомнящите се якета. Около ударения линкълн вдигаха врява насъбралите се зяпачи и шофьори. Но това не засягаше катаджията. Сигурно бе решил, че причината за стълпотворението стои пред него и покорно се усмихва? Така де!

Майорът отдаде вежливо чест и се представи, след което подаде ръка за книжката на Турецки. Взе я и я отвори, сетне се зачете смаяно, като поглеждаше ту цветната снимка на Турецки, ту оригинала.

— Ама как така... господин старши следовател? — издума най-накрая с престорено учудване майорът. — Я вижте каква каша забъркахте! — И посочи небрежно с палката към стълпотворението на кръстовището.

— Майоре, ще ви посъветвам точно сега да не се занимавате с догадки, а с пряката си работа. Съставете протокола, ще ви продиктувам. И тъй, старши следователят по особено важни дела към Главна прокуратура на Руската федерация Александър Борисович Турецки, избягвайки преследващия го автомобил марка БМВ, който сигурно е обявен за издирване, с двама младежи в купето, облечени със сини спортни якета, бе принуден да наруши правилата за движение и да засече запорожеца, който отмина благополучно. А пък преследвачите поради несъобразена скорост се врязаха в автомобил марка „Линкълн“, след което изоставиха ударената кола и се скриха... Какво има, майоре? — Турецки вдигна учудено вежди. — Защо не пишете?

Но катаджията само въздъхна, върна му книжката мълчешком, отдаде чест и се насочи бавно към блъснатия линкълн. Каква ти книжка?! Какъв протокол?! Александър Борисович все пак бе засякъл запорожеца, а това е неправилно. Затова трябва да се плаща глоба.

Естествено, сумата не е голяма, само петнайсет хиляди, но... старши следователят нямаше в джоба си излишни петнайсет хиляди. Нямаше, и толкоз. Защото още не беше си получил аванса срещу отпуската. А между другото, доста разчиташе на него.

Господи, но това ли е най-главното? Нали тия луди глави токущо можеха да го размажат. Да знаеше за какви заслуги... На кого толкова е направил лошо? Добре де, Турецки пропъди собствените си мисли, всичко това е лирика. Той засече пършивото БМВ още на Олимпийски проспект, тоест съвсем близо до кантората на Яремчик. Но Турецки навести самия Яремчик, тази остроноса лисица с бягащи очи, по препоръка на Славка Грязнов. А клиентите на Слава все пак са порядъчни, иначе къде отива честта на фирмата! Изглежда, тия мутри са следели Турецки много по-отрано, но се издадоха именно там. Значи Яремчик няма нищо общо и това е добре. Всеки трябва да се занимава изключително със своята работа и да не си пъха гагата там, където мирише на бой. Яремчик прави визи, когато имаш спешна нужда, при това ги прави безплатно, а Турецки хваща убийци. Всеки с работата си и всички са доволни. Но най-приятното, отбеляза си Турецки, е, че не изпита никакъв страх. Напрежение — да. Но не и страх за живота си...

Изведнъж Саша откри, че все още стои, опрял рамо на жигулата и размишлява за неща, които са съвсем странични и нямат отношение към това, с което трябва да се занимава точно сега. А буквално след десет минути му предстоеше да отиде на отговорно съвещание, което ще водят главният прокурор и министърът на вътрешните работи в залата за конференции на Главна прокуратура. Няма нужда да си ясновидец, за да се досетиш, че ще стане дума за увеличилите се напоследък и поразяващи с наглостта си убийства на едри банкери в страната, бизнесмени и дори — представете си! — депутати от самата Държавна дума! Не, днес няма да се разискват самите престъпления, а че с много малки изключения повечето от убийствата остават неразкрити. Висящи... Но както казва поетът, „стига бълнуване, време е за работа“, тоест крайно време е да действа. Щом блестящият представител на КАТ с чин майор пристъпи към непосредствените си задължения на кръстовището на площад „Трубной“, чакай задръстване, това е закон.

„Животът стана невъзможен — поклати унило глава Турецки. — Не можеш да пътуваш, опасно е да вървиш. Рекет, килъри — къде да се дене един мъж, какво да работи? Където и да отиде, навсякъде могат да го пребият или с такъв данък да го обложат! Хайде, стига размисли!“ — сам се спря Турецки и запали мотора.

2.

— Да, Саша, в този смисъл съм съгласен с теб: вашето поколение няма нищо общо. Просто нямаше кой да ви научи... да правите „Блъди Мери“...

Турецки измърмори.

„Да бе, виж с каква страст го казва! И с какво произношение! Оксфорд! Кеймбридж! Къде ще се мерим ние, пейзажите... «Кървавата Мери», само две думи, обаче как ти го казва!“

Олег многозначително поклати глава, сякаш завършвайки разговора със себе си, и заби пиянско-изучаващ поглед в Турецки.

— Но съм готов да... продължа лекцията. Давай доматиения сок... Какво става? Е, нямаме ли повече доматиен сок?

— Извинете, сър — Саша наклони глава в полупоклон вежливо и хладно, като школуван слуга, — всичкия свърши, сър. Изобщо всичко свърши. Наистина, мога да бръкна в хладилника на Грязнов и не изключвам, съвсем не изключвам...

— Твоят Грязнов е плебей. Това ти го заявявам аз безале... пели... ционно, да.

— Недей да лъжеш! — възрази Турецки. — Грязнов е много хубав човек. И мой стар приятел, другар и брат, разбра ли? И винаги има скрито нещо в хладилника... А пък дето казваш за някакви аристократи, много се извинявам: не виждам къде са? Ехо, къде сте? Тишина! А ти виждаш ли?

Олег прихна. И на Турецки за миг му се стори, че не е толкова пиян, колкото иска да изглежда в някои моменти. Макар че от друга страна... Все пак вече обърнаха литъра. Смесен с доматиен сок в различни пропорции. Но без да могат да получат чиста картина, тоест ясно разграничение на червено и бяло. Заради което и Олег се озъби някак неясно — първо на Саша, а после ни в клин, ни в ръкав нарече Слава плебей. Не беше на шега, не, Турецки го усети дори с не съвсем трезвия си ум. Олежка нещо се нервира. Или наистина се е изморил, както каза днес? Човек може да разбере последното: всеки ще се измори на неговия пост като председател на Междуведомствената

комисия по борба с престъпността и корупцията при Съвета за сигурност на Руската... не, не империя, засега федерация. В този случай ако не пийваш, а Олег винаги го е правел, какви нерви трябва да имаш, за да съумееш да се противопоставиш на междуведомствената корумпирана измет! Като възгетата... Така значи, сега той ще нервничи, а ти върви го търпи.

Турецки отвори хладилника на Грязнов и откри там съвсем прясна, тоест неначената, бутилка водка. Същата, която с откритата наглост на новобогаташ всяка минута изскача от екрана и човърка тъмната душа на еснафа — „Кремълска де лукс“. Извади шишето и го разклати под носа на Олег.

— Има водка, сър, обаче няма доматиен сок. Какво ще заповядате, сър?

— Зарежи го. Дай водката, че откога не съм близвал...

— Амиии!

— Точно! Плува ли корабче? — Олег разтвори нарочно с пръсти окото си, повъртя насам-натам глава и погледна към тавана. — Е? Нали виждаш? Не съм пиян! Хайде, за срещата!

За срещата вече пиха. И то не един път. Но защо да не повторят, щом има силно желание?

Отдавна не бяха се виждали, е, не години, но със сигурност — няколко месеца. Олег е по-малкият син на многоуважаваната Шурочка Романова. Дългогодишната и много страшна началничка на МУР полковник Романова, която с години заемаше генералска длъжност, най-накрая на дело потвърди многократните си обиди-обещания да зареже всичко и да се пенсионира. Този път, последния, сдържа думата си. По-точно активно ѝ помагаша смените на министри, на практика продължаващи през всичките години на перестройката, тоест вече цяло десетилетие. Министрите на вътрешните работи, техните заместници, главните прокурори и техните заместници, а също и цялата останала правозащитна гилдия, която според общото мнение е изгубила чувството си за солидност, за твърдост на позициите, а съответно и на решенията. Сега всички са заети с едно — самоосигуряването. Обичам се — вчера, днес, утре. И с всеки изминал ден все повече. И никой не може да ми попречи в това свято дело. Но ако все пак опита... Бог да му е на помощ! А Шурочка, сиреч полковник Александра Ивановна Романова, да вземе и да излезе на

трибуната: другари, накъде вървим? Ах, тези максималисти, търсачи на правдата! Борци за някаква недовършена, митична справедливост! Искаш ли да си ходиш? Моля, заповядай. Може ли да спорим, щом човек е изморен? Други въпроси? Ах, ама вие сте имали и опит? Тогава ето ви едно напълно синекурно място на началник методически отдел в Министерството на вътрешните работи. Ще ви задоволи ли? Многоо сме ви задължени!

Само че Турецки е сигурен: този ход не е подсказан от някакъв случай или от умна глава, оказала се наистина на мястото си. Той е измислен от дечицата на мама Шура. Алка, по-малкият, както го наричаше Шура, е шеф в Белия дом. С огромен личен кабинет, ескадрон от секретарки и телохранители го пази от външни очи. Че за какво да стои там? А и по-големият, Кирил, Кирка, Кира, също не е много изостанал от времето, в което за силния няма невъзможни неща. Работи във външното разузнаване. И както твърди Шурочка... на ухо естествено, в много тесен кръг, има добра репутация.

Затова, когато момчетата научиха за поредното изказване на родителката си, с известно чувство за хумор споделиха съображенията си с началството. А между другото, живееха приличен ергенски живот и отделно от маминка. Високопоставеното и влиятелно началство намери за възможно да намекне с усмивка на вътрешния министър за една опърничава, но пък порядъчна и знаеща полковничка, чийто опит... и така нататък. Сегашният министър щеше да е абсолютен некадърник, ако не схвана от раз интереса на по-опитните си другари. Така Шурочка вместо очакваната пенсионна старост получи синекурна длъжност. Само не е ясно: кой я кара всеки ден да виси на работа едва ли не до полунощ, докато всичките ѝ по-млади колега се измитат като понесени от вълна, щом останат няколко секунди до шест? Ето я вечната загадка на поколенията!

В случая има и още един детайл, който не е маловажен, както казват адски грамотните. Кирка и Олег имат различни бащи. И фамилните им имена са различни. Веднъж Костя Меркулов, собственият му шеф и учител, а също и стар приятел, по право заемащ високия кабинет на заместник главен прокурор на майка Русия, разказа на Саша под много голям секрет, че Кирил, носещ фамилията и дори бащиното име на майка си, е плод на Шурино момичешко увлечение. Учила заедно с бащата на Кирил в юридическия факултет на

Московския университет, живеели, без да са разписани, тогава — през благословеното време на шейсетте години — „размразяването“... После Матвей изчезва някъде, май избягва зад граница. Тогава Шурочка пострадала малко, но отгледала Кира и едва след това се омъжила. Истински. И вторият ѝ съпруг, между другото вече бивш, достига в КГБ до генерал-лейтенант и благополучно се пенсионира след дългогодишна служба, за разлика от бившата си съпруга. И всичките си запазени сили и способности пренася успешно в сферата на банковите операции. Доколкото Турецки знае, днес заема второто място в една от най-големите търговски банки. Кой знае, може наистина да е неафишираното първо, както се говори? Анатолий Николаевич Марчук е известна и напълно заслужила личност в недалечното минало. И най-вероятно Олег се е метнал на него — делови, с размах, а не като безкористната си майка.

Докато всички тия дълбоко съдържателни съпоставки се въртяха из поотслабналия мозък на Турецки, Олег наливаше щедро от „Делукс“-а в мътните от доматения сок чаши, а после извади от горното джобче на туидовото си сако малко гребенче и повдигайки горната си устна, започна с напълно трезви движения да разресва-приглажда елегантните си черни мустачки. Но това направо е някаква мания! През последния час го прави на всеки десет минути с последователността на автомат.

— Не искам да пия повече — заяви Саша от чувство за противоречие, напълно разбираемо само за него.

— Ами тогава и аз няма да пия — неизвестно защо веднага се съгласи Олег.

— Излизам в отпуска — аргументира се Турецки.

— Този въпрос вече го обсъждахме. Това не е аргумент, но... Измисли по-хубава причина.

„Брей, голям негодник! Пиян, пък умът му сече... — измърмори си Турецки. — Защото е млад. Свеж. Няма и трийсет, почти с десет години е по-млад от мен. Кирил е точно между нас, вече е на трийсет и три, в Христовата възраст. Опасна възраст...“

Днес съвсем случайно срещна Олег. От сутринта се занимаваше с най-необходими неща. Смешно е да се помисли: старши следователят по особено важни дела от Главна прокуратура водеше пазарлък с голям мошеник. Искаше да си уреди безплатни визи за

Германия: лично за себе си и за семейството си, състоящо се от жена Ирина и дъщеря Нина. Чрез някакви неизвестни търговски структури. А по пладне от глупост взе, че звънна на Костя. Меркулов бе обещал, и то твърдо, да пусне Турецки да върви където му видят очите, тоест в Германия, при Толя Равин, приятел на Саша от ученическите години.

Този Толя, вече солиден немски бизнесмен, предложи на семейството на Турецки безплатна почивка в Алпите — с подobaващо обслужване и възможност да попътуват из Германия. И тази многоетапна идея за малко да рухне. Костя вдигна телефона и веднага предложи на най-добрия си приятел Саша веднага да пристига на съвещание. Тонът не предполагаше възражения. А по-нататък е известно — произшествието на площада и напълно бездарното, безпредметно, многочасово бдение в залата за конференции — под строгия контрол на ведомствената охрана.

Съвещанието, естествено, бе закрито. Единствената радост се оказа срещата с Олег, който напоследък е станал още по-дълъг, както се стори на Саша, но трябва да се признае — и по-елегантен. Всичко по него бе като от „Версачи“ — от прическата с фин, лъщящ път, до островърхите обувки. Присъстващите, особено оскъдната женска част от твърде многочисленото съвещание разглеждаше стройния „белодомовец“ с нахален интерес. Покрай него понамаза и Турецки. Двата седнаха по-далеч от президиума, претъпкан с генералитета, и веднага съобразиха, че ще има разтягане на локуми. Понаведен към Саша, Олег започна със свистящ шепот да разказва анекдоти, популярни из етажите на Белия дом. Отначало Турецки се сдържаше, а сетне започна тихичко да скимти от наслада. Към тях започнаха да се обръщат завистливо и с лошо око. Всичко свърши след първата пауза, когато избягаха. Олег купи от „Столешников“ еднолитрова бутилка „Абсолют“ и две шишета гъст, концентриран доматен сок, след което с двете коли отидоха на „Енисейска“, където Турецки бе отседнал у Грязнов.

— Не разбирам за какво толкова президентът обича моя бездарен и според мен достатъчно оцапан главен прокурор? Олежка, ти си по-близо там, кажи ми!

— Тия пръчове и двамата ще бъдат свалени след няколко дни — отвърна с погнуса Олег и се усмихна.

— Ама ти имаш предвид и двамата? Днешните ли?

— Вече казах, не е ли ясно? Сигурно... трябва повод. Но по същество въпросът е решен.

— Да кажем, че вече ни е писнало от разговорите за нашия. А както си чул сигурно, тези дни президентът така е натрил носа на моя Толя, че друг на негово място ще допълзи с молба: бъди така добър, господарю, аз съм глупак, пусни ме, не се справих. А на нашия не му пука, очите му да извадят, все едно че го ръсят с небесна росица...

Турецки не обичаше и не уважаваше своя главен прокурор, тоест висшия си началник. И имаше причини. През последните два месеца някак между другото той се занимаваше с делото за убийството на едър banker, както се казва, по-едър от това няма. На всичко отгоре — депутат от Държавната дума. Както разбра, в тесните, но твърде влиятелни кръгове на истинските властелини на държавната политика са подготвени настоятелни препоръки към президента да предложи на банкера председателското кресло на Централна банка. Знаещи консултанти обясниха на Турецки, че в условията на така наричаните у нас икономически реформи назначаването на новия главен banker на страната може да предизвика най-непредсказуема реакция, стигаща дори до смяна на правителството.

Турецки разбираше с ума си, че всички подобни „заплахи“ са предизвикани от едно, дори неприкривано желание: да се усили дестабилизацията в обществото в навечерието на изборите за Държавна дума. Но вътрешно изпитваше усещането, че с този ход някакви, и то твърде сериозни сили от президентското обкръжение сякаш правят сондаж: ще мине ли даденият номер или не? Май не може да се измисли по-точен пример за срастване на държавни структури, едър капитал и криминални елементи. Но по правило за това говорят само журналистите, а политиците махват с ръка и продължават в същия дух. Но май този път господата от висшите кръгове са допуснали грешка. Ако се съди по характеристиките, които получи следствието, покойният наистина е бил най-големият „авторитет“ поне в две измерения — в криминалната и банковата сфера, като се е отличавал с особено голяма жестокост и безпощадност към конкурентите. Затова скоро една от първите, но сериозни версии на следствието стана окончателна: босът е убит от обединили се обидени. Но изведнъж към Турецки се насочиха такива фигуранти, а самото дело започна да набъбва така стремително, че след нечие

настоятелно позвъняване главният прокурор взе делото при себе си. Да се запознае с него и вземе решение, като нареди да се даде заден ход. При това толкова рязък, че екипът на Турецки едва не се провали. Какво пък, рече си Саша, не ни е за първи път. Щом не ни допускат до корена, ще стригнем връхчетата. Най-накрая под ръководството на Юра Фьодоров доблестните муровци успяха на часа да открият изпълнителя, когото доста сносно бе описал наистина случаен свидетел. После въпреки лошата традиция от последните години — лекомислено и бездарно да губят скъпоценните си свидетели — самият Турецки успя да запази живота му и да доведе делото до съда. Няма две мнения, че онзи килър ще бъде наказан. Но по неизвестни и навярно твърде крехки обстоятелства делото се отлага вече за кой ли път, а бившите фигуранти, естествено, са на свобода и продължават да ръководят банките и другите си търговски структури. Дали пък, макар и с явно закъснение, тревожната лястовичка — БМВ-то — не беше изпратена от тях?

Саша научи и друго обстоятелство. От негова гледна точка е абсолютно ясно, че делото предизвика неочаквано бурна реакция на върха. Не, лично с Турецки никой не е разговарял — той не е на нужното равнище. Затова пък главният прокурор, както Меркулов съобщи поверително на Саша, се пържи в нагорещен тиган. Какво ли пък ти остава да правиш, когато те притискат от всички страни, а възрастта ти е такава, че имаш още много до пенсия и колко, ах, колко много ти се ръководи!... Разбира се, в обкръжението на президента има хора, които се нуждаят точно от такъв главен прокурор, и то действащ, а не в оставка. Може да бъде трън в очите на президента, но с това служи на онези, на които дължи постоянното си днешно благополучие. А прокурорът Толя има доста такива грижи: неслучайно бърза да дострои огромните вили за себе си и за многобройната си рода, пък те до една са свързани с луди пари и битката на собствениците им стана открита, без никакви правила и снизхождения. Та като има предвид тези обстоятелства, с кого да е главният прокурор? С президента, на когото помогна чисто словесно през 93 година, рекламирайки демократичните си пристрастия, или на ония, които храни или им разрешава сами да се хранят? Глупав въпрос. Разбира се, че с постоянните си укази за необходимостта от рязко засилване на борбата с престъпността, корупцията и прочие никой

президент, да прощавате, не може да му заповяда. Силата не е в президента.

Ето защо Турецки веднага написа заявление за дългоочакваната си отпускане, след като с удоволствие стовари от раменете си делото за убийството на банкера Киргизов. По-точно — след като обозначи характера и мащабите на мафиозно-банковото разчистване на сметка, чиито последствия ще отекват неведнъж в руската икономика. Саша повярва на обещанието на Меркулов, а той пък с нетрепваща ръка на заместник главен прокурор утвърди молбата.

„Свободен! Свободен!“ — казват, че викал Енгелс и подмятал с крак собствения си копринен цилиндър, когато научил, че най-добрият му приятел Мавъра е завършил вечния си труд „Капиталът“. Строгий британски полицаи, наблюдаващ чудовищната сцена, бил неописуемо смяян и озадачен.

Днешният демарш на Турецки от закритото високо съвещание лично на него му заприлича на ексцентричната, но дълбоко изстрадана постъпка на единия от двамата основоположници на марксизма.

— Всички знаят, че Толя вече е с единия крак отвън — каза Саша. — Но, Боже, кога най-сетне ще стане това? Никак не съм кръвожаден, но ще нося венеца...

— На неговата възраст и положение хората мислят за съвсем други неща — усмихна се Олег. — В пенсия не изпращат с венци...

— Каква пенсия?! — възмути се Турецки.

— Брей, много бързаш — засмя се вяло Олег. — Според теб — веднага да се разстреля ли?

— Та на него краденото ще му стигне до старини. Че и на внуците му ще остане. Така смятам аз...

— Неправилно смяташ — възрази упорито Олег. — Какво, ще се уважим ли пак?

— А кой ти каза за нашия? — Турецки не искаше да остави темата. — Нали заради него цялата ми двумесечна напрегната работа отиде на кино.

— В тая страна всичко отива там, скъпи ми приятелю и учителю Александър Борисович. А кой ми е казал, няма да ти кажа. Не ме питай. Поне досещаш ли се с какво се занимавам? Не? Та аз цяла година реф... рамирам банковата система. Която изобщо не заслужава. Разбираш ли? Не же-ла-е!

— Финансите — това е много скучно — намръщи се Турецки.

— Но когато са много, Саша, страшно много, тогава изобщо не е скучно. И какво казваш, ще прием ли?

— Може би не съм против, Олежка, но нали каза, че трябва да пътуваш. Все пак си на кормилото...

— Няма да прием — кимна покорно той и отмести чашата с водката. — Макар че мога да си извикам шофьор... Добре, няма. — Олег уморено отпусна глава върху гърдите си. — Но защо на кино?

— Защото нашият праведен съд ще намери поне сто причини да отлага и протака процеса, в крайна сметка това се иска. Главното е без бързане и без вълнения, както сам каза днес.

— И ще повторя! — Олег вдигна войнствено глава. — Но нали си свършил следствието си?

— Свърших го, а сега излизам в отпуска. Още утре. Заминаваме. Цялото семейство, с Ирка и Нинка. В чужбина. В Мюнхен. При Толя Равич. Приятел от училище. Три седмици ще живеем на готово. Хоп! Вече казах всичко.

— Казваш го за пети път. А твоята Ирка е много красива, нали? — Олег се усмихна с такава широка белоснежна усмивка, че на Саша му призля. Спомни си, че просто трябва да отиде на зъболекар, който не без садизъм ще започне да го стряска с бормашината. Само от вида ѝ на Турецки му изстива опашката и легендарното страшилище за бандитите се превръща в жалък парцал. Или да почака още малко? Ами ако го заболи, докато е в чужбина?

— Между другото, и дъщеря ми е красива! — постара се да се откъсне от неприятната тема.

— Не знам, не съм я виждал.

— А как да я видиш, като и ние с теб откога не сме се виждали? Живеем надалеч... И твоят Кирка също.

— Какво — Кирил? — Олег сякаш застана нащрек.

— Казвам, че и с него не сме се виждали сто години. Къде, какво — нищо не зная.

— Сега той е засекретен — измърмори Олег. — Но само на теб го казвам — той допря показалец до устните си, — разбра ли? А ти защо изпрати твоите хора при ония латвийци? Можеше и на мен да звънеш. Знаеш ли какъв апартамент имам сега? Ще стигне за всички и ще остане.

— Ама аз дори не знаех, че си в Москва. Особено пък, че си в Белия дом... И после от къде на къде, а?

— Какво значи — от къде на къде?! Ние да не сме чужди? Не се ли познаваме от сто години? И ти си един „важен“! Един господ знае на какъв диван се свиращ, семейството ти на оня край на географията. Саша, извинявай, но ти просто си смотан...

— Правилно — съгласи се Турецки. — Ирка ми казва същото.

Но ако разсъждаваме сериозно, наистина излиза, че не се е научил да живее в условията на кардинално преустройство на обществения организъм, а ако сме още по-точни — в условията на всеобщ хаос. Икономически, идеологически и просто човешки. Той дори не съумя да си организира временно жилище, когато започна основният ремонт на блока им. Намериха подслон на всички съседни, наистина не в най-добрите райони и сгради, но все пак е нещо: предвижда се ремонтът да свърши минимум за година. На тези, които са готови завинаги да напуснат престижната крайбрежна улица „Фрунзенска“, някакви хитряги предлагаха голям метраж, но... някъде в новите райони из околностите на Москва, някъде в Солнцево или Митино, по-близо до гробищата, както се казва. Изобщо имаше натиск върху съкооператорите от различни места, така че изобщо не е изключено да се наложи някои да се борят за правото си да се върнат в ремонтираните жилища.

Но в случая смешното бе, че докато Саша се трепеше и се занимаваше с общественополезен труд, са го заобиколили в прекия смисъл на думата, а по този начин и семейството му. Когато се яви със смехотворно закъснение в Жилфонд, му заявиха, че всички нормални хора отдавна са се преместили в оборотните жилища и че на практика вече няма свободни. Остава да се пренесе в някоя въшлива барака някъде в Бибирево или в Бутово, дори не и там, а комай в Шчербинка, тоест на края на света. Ето защо отново се наложи женската част от семейството на Турецки да отиде зад граница, тоест при Иркината леля в Латвия. Самият Саша се местеше без багаж от приятел на приятел из белокаменна Москва, делейки живота си между работния кабинет на улица „Пушкинска“, ергенските походни легла, студа в лошо отоплената кола, глътките спирт от термоса и омръзналите му вяли спорове за това къде са ни завлекли мътните.

Грязнов с един замах прекъсна житейската безсмислица и сега живееха тримата в новия му тристаен апартамент: Слава, племенникът му от Барнаул Денис и Турецки.

Затова бе естествена негативната реакция на Саша по повод злобната реплика на Олег по адрес на истинския приятел Слава Грязнов, бивш подполковник от милицията, а сега собственик на хитрото разузнавателно бюро „Слава“.

Турецки съобрази, че е превъртял в собствения си мозък отделни детайли от всичко казано току-що, но май изложи и нещо на глас, защото Олег произнесе неочаквано с изписана върху лицето вгълбена замисленост:

— Какво пък, заради напълно другарската постъпка възпирам дързостта си по отношение на... домакина и вземам чашата...

— Добре де, по съвсем мъничко — предаде се Турецки.

— Нека да е съвсем по мъничко, а после тръгвам. Гледай ти, вече е пет часът. Хайде, за твоята отпуска!... Какво е това, телефонът ли? Защо звъни?

— Все ми е едно. Няма никой вкъщи. Там има телефонен секретар. Пък и все едно, не е за нас. Ще прием ли?

— Ще прием.

— Грязнов! Романова се обажда — разнесе се от апарата. — Когато се появи Турецки, питай къде се е дянал малкият ми син? Засякох ги заедно на съвещанието, а после заедно изчезнаха. Досещам се за причината, естествено, но Алка спешно ми трябва. Ще се забавя на работа до осем.

Последва звуков отбой.

— Романова?! — взаимно се попитаха двамата.

А Саша добави:

— Шура Романова ли?

Сякаш имаха цял вагон с Романови, които дават указания със строг женски глас.

— Олежка, май се обади майка ти. — Турецки изказа най-умната този ден догадка.

Олег някак изведнъж стана по-строг в лицето, изтрезня, взе да става, но щом се изправи, се олюля. И като набираше номера, няколко пъти сгрещи. Все пак беше погълнал половин литър без мезе.

— Романова — прозвуча строго в слушалката.

— Аз съм, майче — заяви Олег с напълно трезвен глас.

— Алка! Добре, че се сети, замалко да те изгубя. Има вест от Кира! Съобщава, че при него всичко е наред... Какво, не се ли радваш? Защо мълчиш?

— Радвам се, майче, радвам се... А кога са го изпратили?

— Вчера е получено, днес ми съобщиха. Какво ти е на гласа? Пак ли си се напил? — Гласът на Шура стана по-строг.

— Какво говориш, майче! — Олег продължи с явно престорена веселост и погледна Саша. — Ние с Турецки обърнахме бутилка леко вино, майче. За отпуската му. Не сме се виждали от сто години... Майче, край, свършвам, а утре сутринта ще има — строй се за гимнастика! Дочуване, майче, ако искаш, утре ще се отбия! — И затвори, без да дочака отговор, след което започна да обяснява това, което и така си беше ясно: — Тя, Саша, все за Кирил се безпокои. Отдавна не е имало новини от него, нали е секретен, нали помниш, че ти казвах, обикаля по чужбина под чуждо име. Как да не се вълнува? Сега е получила вест, чрез управлението естествено, така е редно, и иска да сподели радостта си. Мога да я разбера...

Олег стана нещо твърде приказлив. И окончателно изтрезня. Стават чудеса! А Саша пък, обратно, направо заспиваше. И най-накрая с проникателния си ум Олег съобрази:

— Хайде, Саша, върви почивай, а пък аз все пак ще си тръгвам. Как мислиш, нормално ли изглеждам? Или да си извикам шофьор? Ако ме засече катаджия?

— Ще караш нормално — няма да те засече. Не се блъскай в дясната лента и не се дърпай наляво. Застани зад някой мерцедес и дръж дистанция.

Не се знае какъв шофьор е днес Олег, помисли Турецки, виж, Кирка нямаше да задава подобни въпроси. Той е шофьор, има дарба направо от Бога. Хем е само с пет години по-голям от Олег, но е успял да опита какво е да си изкарваш хляба с пот. Може би затова го цени бившият му, така да са каже, доведен баща, взе го от икономическия институт в кантората си, където Кирил започна работа след отличната защита на дипломната работа. Впрочем сега професията икономист е едва ли не най-главната в горчивата постсъветска действителност. А преди десетина-петнайсет години — какво? Счетоводство? Ами! Май каквато е икономиката, такива са и изискванията към кадрите. Но

генерал Марчук явно не беше глупак, щом до пенсионирането си се занимаваше с кадровите въпроси в Комитета. А на тази служба не слагаха кого да е.

— Аз тръгвам, Саша! — Олег лекичко тръсна длан във въздуха, вдигна от облегалката на стола дългия си светъл шлифер с пуснат отзад колан, както ги носят сега богатите контета, потупа Саша по рамото: — Не забравяй да се обаждаш, звъни, оставих ти визитката си — той посочи с пръст към другия край на масата, — а аз си отивам. Работа, Саша...

Напълно трезво тръгна към антрето — висок, красив, дявол да го вземе! Турецки се усмихна след него и измърмори: „Макар че и ние не сме за изпускане и също си имаме ръст, обаче къде ще го стигнеш това младо поколение! Но никак не му завиждам, ама никак.“

Саша не чу как вратата хлопна, защото с удоволствие протегна краката си върху дивана, където седеше, и отметна главата си на високия и мек гръб — обгръщащ и успокояващ, утоляващ тази... как беше, а, все едно, хубаво е...

Не разбра какво беше всъщност — дали сън, или някакъв ясен спомен. Турецки изведнъж се оказа на футболното поле в Тарасовка. Той прекара топката по самия ръб и много внимателно я подаде на Кирка. А той, с мръсна тениска, разрошен, потен, но ловък, як, я запрати във вратата с изключително точен удар. Гол! Друг път! Олег, нищо че е толкова силен дългуч, измъкна неспасяемата топка, абе — направо изпод гредата! И макар да съжالياва за незабития красив гол, вътрешно Саша се зарадва заради Алка-Олег. Нали сутринта момчето прочете името си в списъка на кандидат-студентите, приети в юридическия. И то в Московския университет, откъдето пое самостоятелното си плаване неговият приятел, покровител и в някои отношения дори учител, например по самбо. А кой е този уважаем човек, на когото Олежка е готов да подражава? Това е, нека знаят всички, самият Турецки... Но съдията свири, значи сега Олежка ще бие от вратата. Пак свири този досаден съдия, местен жител, семейство Марчук-Романови за кой ли път наемат за през лятото вилата му. „Спри да свириш!“ — извика Турецки и... се събуди.

„Да те вземат мътните, Грязнов, с твоя проклет телефонен секретар!“

— Саша, спешно, чуваш ли? Спешно ела в прокуратурата!

Гласът е на Костя Меркулов. Неговият тембър не може да се сбърка с ничий друг.

— Какво ли още се е случило? — замърмори Турецки. — Не са ме изчакали значи и все пак са убили главния? А сега не знаят на кого да стоварят вината? Та аз не бях там! Има свидетели... въпросният Олежка. На него ще му повярват, той живее в Белия дом...

Но смехът си е смях, а в този неугледен вид днес няма работа в прокуратурата. Не си е враг. Той си е приятел, но от това не му става по-леко. Трябва да съчини нещо, и то бързо. Виж, да беше вече в отпуска, тогава друга работа. Но засега има само заявление с автографа на Костя, разрешаващ на Александър Борисович Турецки дългоочакваната отпуска в чужбина.

Той се замисли: да отиде или да съчини подходяща „версия“? Изобщо в дадения момент, както веднага разбра, трябва отначало да се пъкне под прохладния душ на Грязнов, понеже само такъв имаше в дома на Слава. Вече е октомври, а тези хитреци от жилфонд са изключили топлата вода. Ами да, капе нещо топличко. Разбира се, водата е хубаво нещо, но тя не стига. Саша дълго тършува из бюрото на Слава, за да намери от хапченцата „антиполицай“, но не откри такива. А имаше, съвсем сигурно си спомняше... Затова пък намери „алка зелцер“ и от скъпия аспирин „упса“. Без да му мисли много, пусна в чашата с вода две „алки“ и един аспирин. В чашата всичко зафуча, закипя и Саша изпи не без отвращение възкиселата газирана гадост. След това вече можеше не само ясно да съобразява, но и спокойно да прибира остатъците от пиршеството по масата, с други думи, да изхвърли на боклука празната бутилка, бурканите и угарките от пепелника.

Операцията по въвеждане ред в организма му и наоколо завърши със старателно сдъвкване на половин пакетче цейлонски чай.

Защо ли трябва да лети някъде по нечие позвъняване? Никак не е трудно да се престори, че никой нищо не е знаел, не е чул и въобще не е бил по това време вкъщи. А когато са пристигнали, вече е било късно да се ходи някъде, камо ли да се звъни. Разбира се, теоретически всичко е така, Турецки се съгласи с доводите си, ако звънеше примерно главният прокурор. Или президентът. В края на краищата, ако беше Дявол Иванович! Да, точно така щеше да постъпи.

Но се обади Меркулов.

3.

На кормилото концентрира вниманието си до краен предел. Да, не е трудно да се дават съвети: не ставай нагъл в лявата лента, не се бутай страхливо в дясната, не изпреварвай в насрещното платно и така нататък. По-трудното е да го изпълниш, особено ако си с кола като тази жигула, която повече предпочита да стои, показвайки характер, отколкото да пътува. Всеки момент можеш да очакваш някой номер от нея. Но този път май се размина. Или колата сама усети необикновеното състояние на водача си и реши да не си проси неприятности. Така че Турецки долетя доста бързо до родната прокуратура на Руската федерация. Качи се в кабинета си, успокои се, съсредоточи се, направи умно изражение и тогава тръгна към Меркулов.

Беше почти в края на работното време. Всеки момент по стълбите ще се изсипят замислените сътрудници. Но да работиш точно тогава, когато не е спешно необходимо, е някакъв особен шик. При това във всички присъствени места на скъпото отечество. „Той не спи, виждаш ли, прозорецът му свети — дори са писани стихове за това, — ти също не трябва да спиш!“

Както винаги, Меркулов бе загрижен. Но Турецки не му позволи да вземе пръв думата. Влезе с независима походка в кабинета и се осведоми делово и сухо:

— Има ли въпроси по делото? Недоработки? Но всъщност какво значение има? Да предоставим правото на съда да издаде присъдата. Мисля, че сме свършили своята работа, не сме провалили сроковете... Като изхождам от гореизложеното, смятам мисията си за завършена и затова с ваша благословия и пряко указание се оттеглям в отпуска.

Витиевато се изказа, дори многословно, затова пък в няколко фрази побра цялата необходима информация и явно намекна да го оставят най-сетне на мира.

— В каква отпуска?! — Меркулов бе смаян в прекия смисъл на думата.

— Ама ти! Това вече е... — Турецки не можеше да намери подходящите за момента думи. — Какво става на вашия Олимп — всички ли сте превъртели?! — Той със закъснение съобрази, че прекалява с тона и стилистиката на речта си, че трябва малко да намали огъня, все пак това е Костя. Може за него да си остава Костя, но все пак е заместник главен прокурор и разговарят в неговия работен кабинет, а не в кръчмата, в оная прочута кръчма на „Сухаревка“, която отдавна вече не съществува.

Саша разгледа със закъснение изражението на приятеля си — съкрушено и кисело. И каза вече с друг тон:

— Спомни си, ти лично ми каза, когато ме докара тук от „Благовешченска“: щом завършиш с банкера, веднага излизаш в отпуска, обещавам ти твърдо. Обеща ли?

— Обещах. — Костя кимна покорно.

Като каза „тук“, Турецки имаше предвид централната кантора, разпространяваща миризмата на разлагаща се законност по цялата територия на страната, тоест Руската главна прокуратура. Работата е там, че следствената част на Главна прокуратура е разположена на улица „Благовешченска“. Но когато Бог и суровата действителност подхвърлиха на Турецки делото за убийството на депутата банкер, а работата се проточи и никой дори не се опита да оцени истинското значение на това протакане, Меркулов пръв се досети. Като обясни спешното преместване на Турецки на „Пушкинска“ 15А с теснотията в помещенията на „Благовешченска“, Костя естествено имаше предвид съвсем друго обстоятелство. Преместването на Саша от благовешченската група имаше желязна основа — нужно бе чисто механично да се избавят от любопитните носове на колегите следователи, които ги пъхаха в сложните перипетии на мафиозно-банково-правителствени взаимоотношения. Освен това Турецки се надяваше, че Костя просто не може да мине тук без него, както в добрите стари времена. Неслучайно навремето бяха кръстили Турецки „майсторът на версиите“. Дали е майстор или не, но талантът не може да се скрие. И се премести тук, под „ласкавото“ крилце на Костя, а сега и той не се радва: непрекъснато е пред очите му. И с отпуската му започва поредната сложнотия! Турецки се палеше да намери нужните аргументи, но Меркулов спокойно, с тъжен глас взе и го обля със студена вода.

— Да, Саша, помня обещанието си. Но... ще се наложи да почакаш с отпуската, колкото и да ми е жал.

Гласът на Костя бе виновен, а очите си оставаха непроницаемо сиви, студени, като цвета на стените в кабинета. Неприятен цвят. Равнодушен.

— Но какво се е случило? — Турецки имаше нужда да отстои гражданското си право поне на временна свобода.

Костя мълчаливо размаха пръст, като посочи на старши следователя да седне, и Саша се стовари на най-близкия стол, но така, че между тях все пак оставаше достатъчно безопасно разстояние за дишане. Освен това засега Саша нямаше никакво намерение да се откаже от държанието на човек, оскърбен до дъното на душата си в своите верноподанически чувства. Защото, ако говорим сериозно, той наистина разчиташе на пътуването. Искаше да почине не само от следствието, което водеше в бясно темпо, но най-вече от неуредения живот, от който бе му писнало, от раздялата със семейството, от бездарната ситуация, в която непрекъснато се намираше. С две думи — искаше да си отдъхне от цялата заобикаляща го съветска реалност. Имаше и втора причина, може би дори по-сериозна. Познати от наскоро организирания достатъчно остър вестник „Нова Русия“, на който имаше честта да сътрудничи, един-два пъти напълно сериозно му предложиха да стане техен постоянен юридически наблюдател. Беше направил няколко не лоши според него криминални „размишлизми“, както се изразява „Литературная газета“, като изкара повече от прилични пари. По този начин, ако по-нататък у него се появи непреодолимото желание да смени покрива над главата и професията, може да мине на щат при тях. Господи, та това бе съкровената му, неясна, неизпълнима детска мечта — да стане професионален журналист! Все едно, не свикна с труповете в моргата. Пък и възрастта му е съвсем прилична — приближава четирийсетте. Как го беше казал Твардовски? Ако на двайсет нямаш сила, а ум на трийсет и пари на четирийсет, няма и да имаш, не се надявай. Е, със силата нещата са наред. И от ум не може да се оплаче, макар ако бе по-умен, сега да е като Славка Грязнов — и с нов апартамент, и с добри пари. Последното — богатството — май вече никога няма да го постигне в реален вид. Но му писна от беднотия. Ето защо искаше, може би за първи път в живота, да се почувства човек. Да поразходи семейството

си из чужбина, а същевременно да приготви някой друг материал за „Нова Русия“: сега Толя Равич е видна фигура в бизнеса, а разговорите с него могат да бъдат интересни за читателите. Така си мислеше.

А да не говорим, че вече няколко месеца общува само тайно със семейството си по служебния телефон. Точно това е най-главният аргумент: да прати всичко по дяволите и да се събере с Ирка и малката Нинка...

— Костя, какво толкова се е случило? — повтори той въпроса си, като видя, че Меркулов не бърза да отговаря. — Макар че извинявай, у нас отдавна всичко и без повод е с главата надолу.

— Сигурно е така. Наблюдението е точно. Но... разбираш ли... това е лична молба... — забоботи неясно Костя и Турецки разбра, че Меркулов ужасно не иска да лъже, макар да са му възложили такава мисия. Разбира се, може да се отгатне кой, просто на Костя не му е удобно да го назове с достойно име.

И сякаш отгатнал мислите му, Костя заговори сърдито и бързо:

— Знам всичко и за твоята Германия, и че не си виждал семейството си няколко месеца, знам, че скиташ насам-натам, ако си спомняш, аз пръв ти предложих да се преместиш при нас с Льоля, но ти категорично отказа. Така че знам всичко за теб и плановете ти, и подписа си сложих под заявлението ти без никакви задни мисли, но... Изобщо, Саша, ще се наложи да отложиш временно отпуската си и да се впрегнеш в ново дело. Защото няма кой друг.

— Какво значи няма кой? И кой реши така изведнъж да се обърне към мен с лична молба? Или това е твоя инициатива?

Меркулов се загледа в тавана, сякаш точно там бе написан отговорът на всички въпроси. Той мълчеше, но Саша вече окончателно разбра, че всичко рухна, дори преди да е започнало: няма къде да мърда, не го очаква никаква блестяща журналистика и няма да види момичетата си ако не вечност, то някъде там. Дори му се стори, че изтрезня. Поне до такава степен, че да мисли по-рационално и да не прави скандал, чийто резултат е предопределен.

— Какво дело, Костя? — Турецки бе почти спокоен.

4.

След пет минути стояха в кабинета на главния прокурор на Русия. Господи, колко се смениха тук за кратко време! И Саша не се сещаше да е имал мира поне от един от тях. За последния да не говорим. Нали се случва човек да е неподходящ! И ако щеш със злато да обсипваш околните, няма да повярват на щедростта ти, а ще я вземат за подлост. Точно такъв се оказа и Анатолий Иванович, провинциален прокурор, изразил твърдост веднъж в живота си, макар крачката да е през черните дни на октомври деветдесет и трета. Въпреки това той заслужи колкото безрезервното, толкова и неясното благоволение на президента. Или все пак на обкръжението му? Интересно, каква опора е намерило първото лице в този самодоволен, самовлюбен и както сега се разбира, крадлив човек? Но с леко безцеремонната си простота, с наивно-добродушната, така да се каже, някак ленива господарска важност, с широката си усмивка Анатолий Иванович можеше в първите минути дори да предразположи към себе си човек, който не го познава или само е чувал за него. Обаче подчинените вече знаеха, че зад всичко това стои нагъл хищник, който откровено плюе на общественото мнение. И на своя господар между другото.

В настоящия момент Анатолий Иванович, сякаш за развлечение, след като се е потрудил, разказваше със смях на другия си заместник за страшно разкошното според него сбиване в Държавната дума, на което бил свидетел. Някакъв разгащил се депутат влачил за косата една депутатка и мимоходом ударил в ухото и скъсал кръстчето на друг депутат, известен разпопен поп. В преразказа на главния и самият епизод, и действащите лица изглеждаха изключително комично. А Турецки, който знаеше за произшествието от нощните новини по телевизията, не изпитваше нищо освен отвращение. Не, той не разбираше хората от типа на Анатолий Иванович. Изглежда, „тлъстите нови руснаци“, докопали се до властта, имат напълно неадекватни емоции и се вдъхновяват и веселят от нещо, което за нормален човек изглежда противоестественно.

Главният най-накрая със съжаление се откъсна от увлекателните спомени, пусна милостиво събеседника си и се обърна към влезлите. При това лицето му придоби скучно и унило изражение. Главният прокурор никак не искаше да се занимава с насъщни дела, обаче...

— Ето ви най-сетне и вас! — констатира кисело при появата им, макар че близо пет минути Меркулов и Турецки бяха принудени да слушат разказа му, седнали безучастно във фотьойлите. — Отдавна ви чакам. Имам много спешно и отговорно поръчение за вас, Александър Борисович.

Турецки се стараеше по възможност да не диша към главния. Но сигурно се стараеше излишно: дори не много тренираният му нюх, при това увреден от днешното пиене, скоро различи дъх на коняк, витаещ над бюрото на собственика на кабинета. И Костя веднага го удуши и стана мрачен.

— Предполагам, Александър Борисович, че няма да откажете — изведнъж главният продължи странно игриво — на личната молба... на своя шеф и покровител Константин Дмитриевич?

Саша видя как скулите на Меркулов се втвърдиха и разбра, че се готви нещо лошо.

— Принуден съм със съжаление да ви прекъсна, Анатолий Иванович — обади се Турецки, като се стараеше да бъде учтив, — но Константин Дмитриевич ме уведоми, че има заповед: отпуската ми се отменя и ми се възлага ново дело. Тогава за каква лична молба става дума?

Главният изви цялото си тяло към Меркулов и от ласкавите интонации в гласа му не остана ни следа.

— Но защо така, Константин Дмитриевич? Нали достатъчно ясно ви дадох поръчението и ви съобщих откъде идва. При това двамата с вас ясно се договорихме да не скриваме нищо от следователя... от старши следователя.

— Помня поръчението ви — парира сухо Меркулов, — но сметнах, че ще е по-добре, а и за общата атмосфера на делото е по-полезно, ако вие лично разкажете. Ще си позволя да напомня, че проваляме личните планове на Александър Борисович, който току-що завърши спешно разследване. Бе му обещана отпуска и лично аз съм подписал молбата му. Струва ми се, има купени билети...

— А какъде, ако не е тайна? — поинтересува се повече равнодушно, отколкото лениво главният, като местеше погледа си от Меркулов на Саша и обратно. Изглежда, смяташе, че това е напълно достатъчна заинтересуваност от личните работи на подчинените си.

— При един приятел. В Мюнхен.

— Оо! — главният сякаш се събуди, ясно осведомен за най-масовата продукция на Бавария. И наистина: — Попийте до насита от забележителната баварска биричка. Чудо е! — и вдигна палец. — Ще ви кажа, че изобщо всички кутии, които се продават из нашите частни магазини, не могат по нищо да се сравнят с истинската баварска бира, която те продават направо от бъчвите в магазинчетата си... Да, момчета, разкош ви казвам! — Главният бе толкова обзет от собствените си впечатления, че май забрави защо ги е повикал. Той наистина говори дълго, но изведнъж забеляза скупаещия поглед на Меркулов и като се смръщи недоволно, пусна заключителната сентенция: — Аз винаги съм смятал, че при най-малката възможност трябва да ходим в чужбина. Да съберем значи впечатления, опит. — „Охо — възхити се Турецки, — май копираме Най-главния?“ — И главното, да е на адекватно равнище. Например нашият инженер трябва да види как живее техен инженер. Сигурно не е лошо агроном да погостува на агроном...

„Господи, какъв пълен провинциализъм! Но — с темперамент! Няма спасение от такива...“

— А следовател — в семейство на следовател? — намеси се Костя не без сянка хумор.

— Резонно — съгласи се главният и изведнъж се намръщи: нима усети някакъв номер? Има си хас! — Та Александър Борисович — продължи той след кратка неясна пауза, — естествено, изключително много съжалявам, че ще ви се наложи да отмените толкова важното за себе си дори в професионален смисъл пътуване, да не говорим за останалите му... аспекти, но трябва да ви обясня откровенно защо съм принуден да ви отзова от отпуска. Президентът е загрижен значи, за което лично ми съобщи по време на вчерашната ни среща, дето тя бе толкова произволно изтълкувана от някои средства за масова информация. Нещо повече, той е разтревожен от серията поръчкови убийства в Москва. Особено от убийствата на едри банкери. Колко станаха напоследък, Константин Дмитриевич?

— Може да смятаме вече десетки — измърмори Костя. — Почти, двайсет и шест за полугодieto. С последното. По същество едно е разкрито. Това, което разследва Александър Борисович. Останалите са висящи.

— Мирише на безперспективност — съгласи се неочаквано и покорно главният. — Но нали вие не възразихте, когато заявих на президента, че у нас има и истински професионалисти? Тъкмо за вас ставаше дума, Александър Борисович — каза неочаквано с такава любезност, че Саша разбра най-главното за днес, както между другото и за целия останал живот: колкото е по-хубаво — толкова е по-лошо. И обратно. Ако, да кажем, бе провалил делото за депутатата banker, щеше да снесе подозрението от колегите, че не умеят да работят по поръчките убийства. С други думи: щеше да отиде с експреса за Рига при своите, а после на самолета и — сбогом, златно родно правосъдие! Уви...

С независима и нагла походка влезе дългокрака и некрасива секретарка, типът, който от известно време се смяташе за еталон на женската привлекателност — слаба, ъгловата, напомняща детски конструктор, — и подаде на главния прокурор чиния с чаша, в която бе налят възслаб чай. Дали пък наистина главният пие с наслада тая помия, а не истинско мъжко питие? Негов проблем. Достатъчно е, че не му хрумна да ги почерпи с подобна течност. Секретарката излезе, като се огъваше на високите си токове, а двамата без сянка на усмивка продължаваха да чакат височайшите указания.

Без да докосва чашата, главният остави чая настрани и заговори мрачно, загледан в писалището:

— Принуден съм да ви поправа, Константин Дмитриевич. Днес наредих да ми дадат официалната справка. Не са убити двайсет и шест, не, уважаеми ми заместнико, и вие трябваше да знаете това, правя ви устна забележка. Сергей Егорович Елмазов вече е двайсет и седмият.

От лицето на Меркулов няма какво много да прочетеш, но на Саша във висша степен му подежда отрицателно безпричинната и груба „устна забележка“ на главния. Тъкмо щеше да си отвори устата, но като срещна строгия поглед на Костя, покорно я затвори.

Като всички твърдоглави главният не забеляза играта на погледи между подчинените си и продължи да запознава със ситуацията.

— Както се изясни, Елмазов е бил взривен в колата си съвсем близо до Червения площад заедно с шофьора си телохранител. Това, което е успяла да събере оперативно-следствената група на мястото на взрива, се намира у експертите. Те още не са дали заключенията си. Засега се знае само, че колата е била собственост на Сергей Егорович. Преди, тоест при съветската власт, той беше председател на управлението на Руската републиканска банка. В наши дни стана президент-учредител на банка „Златен век“, а наскоро, тоест след гибелта на вашия — главният прокурор посочи с пръст към Турецки, сякаш тъкмо той е виновен за смъртта на банкера депутат, — как му беше името? Ах, да, Киргизов... Асоциацията на руските търговски банки го избра за свой ръководител, Елмазов де. Така стоят нещата. А сега аз — кой знае защо главният се извърна — ще ви разкрия малка държавна тайна... Президентът, според неговите думи, е възнамерявал да назначи Елмазов за председател на Централната банка на Русия. Нали знаете каква е бъркотията по този въпрос. Безкрайни назначения на изпълняващ длъжността, временно изпълняващ длъжността, също като в нашата система... — Той намекваше, че досега също се явява изпълняващ длъжността, понеже Думата не възнамерява да го утвърждава, а сега вече окончателно ще го изключи от сметките си. — Всички тия временни главни банкери на страната, според личното ми мнение, моля да имате предвид това, сигурно са талантиливи бюрократи, преминали старата съветска банкова школа, но са абсолютно бездарни икономисти. А пък Елмазов според президента е имал разработена своя приоритетна програма и той се е отнасял към нея със симпатия. Без да навлизам в подробности, пък и няма защо да знаете това, трябва да ви кажа, че Сергей Егорович е предлагал вместо Централна банка да се създаде нещо подобно на Международния валутен фонд. Това вече няма смисъл, макар че... предполагам вие, Александър Борисович, също трябва да го вземете под внимание. В разследването на това дело нищо не бива да се изключва напълно.

Телефонът зазвъня. Главният сякаш с удоволствие показва на присъстващите колко му тежат тези позвънявания и на мига превключи на телефонния разговор, като реагираше с междуметия и хъмкания.

— Саша, това дело не ми харесва — каза тихо Меркулов, за да не пречи на стопанина на кабинета.

— И аз също не обичам, когато убиват... или взривяват — също така тихо отговори Турецки, като се стараеше в интонацията му да се усетят саркастичните нотки, а същевременно Костя да не усети как мирише на бъчва, стигат му и носещите се из кабинета конячни флуиди.

Въпреки това Меркулов се надвеси над бюрото, подуши и рече тъжно:

— Не се прави на идиот.

Саша сви рамене, вдигна и свали учудено веждите си, най-накрая разпери ръце, сякаш се предава, но чудесно разбираше какво има предвид Меркулов.

— Значи според теб това е поредното неправилно дело?

— Именно, именно — развесели се Костя. — Точно така.

— А ти, естествено, както винаги в неправилните случаи, ме набута в играта?

Меркулов вдигна нагоре ръце, като изобрази на лицето си не толкова вина, колкото съчувствие към човека, оказал се в не по-добра ситуация.

В това време главният остави слушалката на мястото ѝ, огледа Меркулов и Турецки и като чу въпроса на следователя, отправен към заместника му, застана нащрек:

— Само че аз така и не разбрах, уважаеми Константин Дмитриевич, все пак за чия лична молба става дума? — Саша бе наивен като дете.

Но главният отговори вместо Костя:

— След като получил известието за гибелта на протежето си, президентът ми каза: „Бих искал с това дело да се заеме някой от вашите сътрудници, този, който въпреки станалата порочна практика делата за убийствата да остават неразкрити, успя да намери убиеца на господин Киргизов.“ Той каза още: „Подскажете ми името на следователя“ — и аз казах вашето име, Александър Борисович. „Тъкмо на него възложите незабавно това следствие. А ти — това го каза на мен, — му кажи, тоест на вас да кажа, че това значи е моя лична молба.“ Струва ми се, че след всичко това у вас не трябва да има съмнение на кого да бъде възложено делото на Елмазов? Не съм ли прав, Константин Дмитриевич?

Те не се съмняваха... Така значи.

5.

Този кабинет до неотдавна е принадлежал на едра, но престаряла птица от съюзната прокуратура, която новата демократична власт на мига е изпратила или в пенсия, или направо на оня свят. Старинният часовник от фирма „Павел Буре“, поставен в ъгъла, два пъти в денонощието показваше най-точното време. Сигурно е спрял в последния работен ден на предшественика на Турецки. Но много е възможно това да е станало някой студен ден като днешния през октомври седемнадесета година.

Навън е първото рязко захлаждане, от небето се сипе ситна снежна пудра. В прокурорския блок само се канят да пускат парното, понеже както винаги родната столица се е подготвила за зимата — разбутала е подземните комуникации, които се нуждаят от спешна подмяна. Казват, че все пак след ден-два ще пуснат топлото. Засега Саша пушеше и пускаше настолната лампа — струваше му се, че по този начин в кабинета става по-топло.

Погледът му пак се спря върху тежката кутия на часовника, навярно от червено дърво, красива, но абсолютно безполезна. Макар ако помислим, вътре може да се направи малък, но впечатляващ склад за празни бутилки. Каквито Саша няма, уви, както няма и пълни. А сега е най-подходящият момент. Студено е, дявол да го вземе...

Като свърши с безпочвените съжаления, той прелисти без капка ентузиазъм тънката папчица — някакви мизерни двадесетина страници. И целият живот, на някого вече преустроен, а на друг — тъкмо обратното, му се струваше печална и напразна загуба на време, което се прекъсва дори и не по твое собствено желание, а по волята на случая. По-точно по желание на някой кучи син, уверен, че може да ти диктува волята си. А твоята работа е да лапаш каквото ти дават и да се стараяш същевременно да не плюеш и да не мляскаш, за да не дразниш господаря. Абсурд, бълнуване! Пълна безсмислица. Като оня лозунг, който в недалечното минало украсяваше фасадите на здания и огради: „Победата на комунизма е неизбежна!“ Хем знаехме, че това са глупости и измислици, подсмиввахме се тихо, но и ние повтаряхме.

Сякаш предупреждавахме оногова, на когото изведнъж можеше да хрумне идиотската мисъл: как да се избегне? Господи, спаси и помилуй! В какъв свят живеем?!

И тъй, завчера, тоест във вторник, в района на „Илинка“ — прелестното старо название на бившата партийна улица „Куйбишев“, — съвсем близо до Червения площад, се взривява кола марка „Мерцедес“. От колата остава скелетът с колелетата без гумите и едната странична врата. Оперативните работници са събирали на части буквално из цялата околност обгорелите останки от телата на двамата пътници.

Без всякаква експертиза криминалистите определят, че колата е взривена с помощта на взривно устройство с огромна разрушителна сила, което образува пламък със свръхвисока температура. Това затруднява откриването на веществени улики, като отпечатъци от пръсти, микрочастици и други такива.

По стечение на обстоятелствата на мястото на произшествието не е имало жива душа — и следователно нито един очевидец. Защо? Най-лесно е да се отговори на този въпрос. Турецки отдавна, относително разбира се, не бе ходил в този район на столицата, но не можеше да се оплаче от паметта си, особено от зрителната. Това е типичен старомосковски търговски квартал между „Илинка“ и „Варварка“. Съединяват ги „Кристална“ и „Рибна“, от двете им страни са мощните колонади и пиластри на кооперациите, напомнящи на големи житарници, с ниски сводести пролуки, прикрити от железни врати с портички, зад които постоянно бдят въоръжени постови. Сводести входове, сводести големи прозорци; тук табелките са голяма рядкост, макар напоследък да се нанесоха две банки, обменни бюра, напълно непознати акционерни дружества. Някакви световно неизвестни кантори, обозначени със странни съкращения, и най-накрая магазинчета, по-точно дупки, каквито едно време са се тулили край всеки хан. Пресечките „Николска“ и „Ипатиевска“, разположени по-близо до Стария площад, тоест до неотдавнашния ЦК на партията, направо са затворени с железни врати, които приличат на ония, дето ги шурмуваха матросите в Питер в известните революционни филми.

Но зад бастионите на непрекъснато ремонтираните постройки тече съвсем друг, таен живот. Както е известно, нито президентските структури, нито Министерския съвет, нито разузнаването с разните му

там контраразузнавания, населяващи тези жилища, не обичат разгласяването и не се афишират с табелки.

Тук и денем няма много хора. А вечерно време, когато си отиват спрените съвсем близо до сградите леки коли със „сериозни“ номера, тогава става напълно тихо и пустинно.

„И какво имаме налице?“ — питаше се Турецки. Кога е станало? Около 18,30, плюс-минус няколко минути. Значи трудовият народ, работил с пот на челото, вече е напуснал офисите си или служебните кабинети. Но тогава защо влиза тук мерцедесът? При кого е дошъл? Или за кого? Само въпроси...

Да продължим. Както личи от материалите по делото, дежурните сътрудници, охраната, заседнали в суперсекретните си помещения на многочасови дежурства, щом чуват грохота от взрива, първо предпазливо се приближават до прозорците и вратичките на входовете. Може няколко минути да са наблюдавали бушуващия пламък, но са оставили постовете си и са излезли навън едва когато огънят всъщност е свършил гибелната си работа.

За съжаление и това е лесно обяснимо. Трагичните есенни събития отпреди две години внушиха на служителите ясната мисъл: не си пъхай носа на площада и прочие стрийт, когато там се стреля и трещят взривове. Дори да не става дума за политическо, а само традиционно бандитско стълкновение, могат да ти откъснат главата за компания. А и най-лесно е някой заблуден куршум да те уцели. Затова си стой на задните части и не се обаждай. Не се показвай. И никой не се показва.

Затова събраните от оперативните служители сведения са крайно еднообразни и лаконични: „Бум! Гледам — гори. Отидох — всичко изгоряло.“ Честно казано, информацията е слабичка.

Освен това в досието има и справка-характеристика за Сергей Егорович Елмазов, роден 1944 година, жител на Москва, адресна регистрация... издадена по местоживеене.

Интересно кой ли я е писал? Саша много искаше да погледне човека с фамилия Крайнев и инициали И. Г. Никой не се съмнява, че изродите у нас не са свършили, могат да се срещнат навсякъде, но все пак... в колата е изгорял Човек, води се следствие, никой не може да предскаже резултатите... Не, оказва се, че може и още как. С какво ли загиналият banker е успял дотолкова да раздразни някого, щом някакъв

дребен чиновник направо бълва справедлив „съвецки“ гняв! Или това е общото отношение на народните маси към мошениците бизнесмени, при това към всички без изключение, лишили нас, измамените жители, от заслужена старост?

„... нямаше желание да се труди честно... Не подбираше връзките и средствата за постигане на целта си.“ — Толкова познато звучи този бюрократ! — „Целта му, както и на останалите нови бизнесмени, бе да стане много богат. Следователно имаше устойчива склонност към мошеничество...“ Да, тук всичко е в един куп и за образец е взет фейлетонният тип мошеник — продавача от мръсното павилионче на гаровия площад. Липсва само „лице от кавказка националност“ — и картинката ще е пълна... Разбира се, не е възможно честно да изкараш милионно състояние, както смята днес огромното мнозинство хора, останало без работа и което е по-страшно — без живот. Какво излиза? Че ти, Сергей Егорович, си бил мошеник и нехранимайко, дано Господ приеме душата ти.

А ето и другата характеристика. От банка „Златен век“. Те, много ясно, са длъжни да оправдават своите хора, как иначе!

„Скромнен, трудолюбив, ерудиран; не жалеше личното си време заради работата; последните години от живота си посвети на коренно подобряване на банковото дело в Русия, с което активно способстваше за развитието на пазарните отношения в нашето общество...“ И така нататък.

Следователят трябва да бъде пределно обективен, дори да не вярва на подпечатано с гербова марка. А той въпреки здравия смисъл кой знае защо не вярваше на гражданина Крайнев, а на банката. Такива ми ти работи...

Показанията на жената на Елмазов. Голяма дъщеря, разведена. Малък внук, тригодишен, почти връстник на Нинка... Не е имало никакви завещания. Във всеки случай никой не знае. Май това е всичко. Нито доказателства, нито има за какво да се захванеш. И на въпроса: откъде да започна? — тъничката папчица не може да даде никакъв ясен отговор.

Турецки не би могъл да отговори на въпроса: кой го е убил? — докато не получи свестен отговор на другия въпрос: защо, по каква причина е бил убит поредният — почти главен — banker на Русия? Какви сили не са искали да го поставят на ключовата позиция в

държавата? На кого е пречел и с какво? А може всичко да е много по-просто? Търсете жена? Или други наследници? Но при всички случаи — той вече можеше да прецени с напълно трезвен мозък — предстоеше дълга, търпелива и едва ли благодарна работа. Вече някак забрави за отпуската си, така примамливо рисуваща разкошни картини не от нашия живот. След като затвори малката папка, той се опита да съпостави убийството на Елмазов с делото, което току-що предаде в съда. Правеха впечатление доста аналогии. И единият, и другият са едри банкери. И двамата са ликвидирани според най-добрите мафиозни традиции в момента, когато кандидатурите им се предават от президента и Държавната дума за обсъждане и утвърждаване на поста директор на Централна банка. Или пък, както по-често се случваше последните години в нашия живот, за поредния отказ. Но Турецки можа да опознае Иван Киргизов и затова направи пределно обективен извод: смъртта е резултат от разчистване на банково-мафиозни взаимоотношения. Киргизов сам довежда неприятелите си до необходимостта от решителна и кървава развръзка. Собствено, ролята на следователя се сведе до изясняване на една достатъчно примитивна истина. И ето резултата: основната фигура, поръчала убийството, която сега е добре известна на съда, се намира, естествено, в чужбина, иначе щеше да стои в очакване на присъдата заедно с изпълнителя. Другите му колеги се оказаха неприятели. Така заяви самият главен прокурор. Негово право. Случаят, както току-що благоволи да каже, е рядък, почти изключителен. Но Турецки не се възгордя, не. А за да направи аналогични или подобни изводи за Елмазов, е длъжен много добре да опознае и него. И пак със задна дата. Друг път няма...

6.

Саша остана още десет минути в сградата на прокуратурата, като по най-наглия начин използва служебното си положение: избра номера на Иркината леля в Рига, където живееха неговите момичета. Много скучаеше без тях. Когато ги изпращаше на гости — за малко, за някой и друг месец, знаеше, че ще скучае, но дори не можеше да предположи колко ще му е зле без тях.

Най-сетне чу родните гласове.

— Саша!... Нина, не пипай слушалката с мръсни ръце!

— Тате! Нинка има мльсьни лъчички!

— Саша, тя вече казва „р“. Нина, хайде, кажи хубаво на татко.

— Тате, имам мррръсни ррръчички! Мама не ррразрррешава с мррръсни ррръце...

— Сашуля, чуваш ли?... Вече бърби и по латвийски! Аз съм забравила всичко по латвийски и Нинка ми е преводач в магазина... Саша, чуваш ли? Саша, сигурно има нещо, нали? И няма да ходим никъде, нали? Нито в Германия, нито никъде? А какво става с твоя вестник?

Дори да искаше да излъже нещо Ирина, по-добре да не започва: сигурно още по дъха му дори от хиляди версти усеща в телефонната слушалка как и за какво мъжът ѝ се кани да я излъже. При това свръхестествените ѝ способности се проявиха след раждането на Нинка, поне преди това не беше забелязвал такова нещо.

— Ира, визата важи половин година, вече проверих. Затова ще се постарая да свърша по-бързо това тъжно дело и веднага ще заминем цялото весело семейство... Въобще трябва да ти кажа, че из целия европейски континент времето започна да се разваля. А в Германия през този сезон е влажно, пази Боже, Нинка да вземе да настине, нали разбираш? След някой друг месец времето ще се оправи, снежко ще скрие калта, какво ще кажеш?

— Ясно... Значи ти дадоха ново дело, така ли? — попита с отпаднал глас Ирина. — Ах, Саша, Сашуля... Но нали ще го завършиш

бързо и ще заминем всички заедно. А сега-засега ще поживеем тука, не е лошо, само че ни е скучно... Аз скучая...

След това Ирка изстрелва като с картечница един куп новини за Нинка в оптимистичен дух. И гласът ѝ е мъжествен, няма грам горчивина от поредната семейна несполука. Но Саша знае, сега ще затвори телефона и ще започне да плаче и пак ще казва на Нинка, че сълзичките на мама са от вятъра. Нинка пак ще ѝ повярва, защото мама ще се смее насила и ще си играе с момиченцето... На какво ли играят сега? На пусни-пусни кърпа или спукано гърне? Това Турецки не знаеше...

Щом следователят получи ново дело, азбучна истина е, че трябва да състави план за разследването. Няма мърдане, трябва да го направи. Но като изхождаше от собствените си задачи, които Турецки си постави по най-категоричен начин, той формулира целта си еднозначно. Да намери престъпника? Да разкрие престъплението? Не, колкото се може по-скоро трябва да се избави от делото.

И тъй, какво е необходимо за целта? Има няколко пътя. Първо, трябва да заключи кабинета и бързичко да напусне зданието, понеже кой знае защо днес то доста силно потиска психиката му.

Следващият етап: да седне в колата, в горката тракаща жигула, която неизвестно как пали от раз, значи прави фокуси или готви някой подъл номер на шофьора.

Колко странно, само два часа деляха Турецки от почти сбъднатата се мечта за прекрасна отпуска. А сега му се струваше, че ако не преди една епоха, то минимум вчера е бързал за срещата с Меркулов. И пак пътува, но вече за вкъщи, т.е. при Грязнов, на неговата „Елисейска“, с други думи — на оня край на географията. По стар глупав навик, вместо да кара по веднъж избран, постоянен маршрут, той зави наляво от Изложбата за постиженията на народното стопанство. Сетне профуча край хотелите на Останкино и Ботаническата градина, за да изскочи лесно на „Елисейска“, като мине през Свиблово по „Снежна“. Но излезе, че е сгрешил: още сутринта, по-точно през деня, свободната и чиста „Снежна“ е била преградена на няколко места. Ами да, време е да се научи: нали идва зима, значи е време да се разкопае асфалтът и започне ремонт на подземните комуникации. Като проклинаше всичко на света, той започна да се измъква обратно към проспект „Мир“.

Но ядът му помогна, както скоро разбра Саша, защото накара мозъка му да работи с невиждана досега скорост. И ето какви варианти възникнаха. Май си заслужаваха отделен разговор.

„Първи вариант. — Турецки така започна диалога със себе си. — Напрягам се, стягам се, сякаш ще излизам на самбисткия тепих от далечната ми младост, и играя блиц. Същевременно, опирайки се на опита от току-що завършеното дело на Киргизов, за броени дни намирам виновника и веднага пращам делото в съда. Може ли този ход да се нарече идеален? Да. Но като всичко идеално практически е неизпълним. Стоп! Червена светлина. За кого: за мен или за варианта? Ах, кръстовище! Значи спираме и двамата.

Друг вариант. Това, че под ръководството на Юра Фьодоров муровците съумяха, естествено с моя помощ, да открият и арестуват килъра, който е видял сметката на Киргизов, говори не само за умението на ченгетата, но и за определен процент късмет, при това не малък. Няма дела, където всичко да е едно към едно. Затова в дадената конкретна ситуация трябва да се има предвид, че килърът може вече да е ликвидиран. Дори в криминалните среди това е по-скоро правило, отколкото изключение. Но ако обвиняемият вече не е между нас, по съществуващите правила делото се прекратява доста бързо. Без много протакания. Цялата философия е само в това, че все пак трябва да установя убиеца. Както се казва, нюансът е малък: трябва преди всичко да установя лицата, представляващи кръга на противодействащата страна. С други думи, всички, за които назначаването на Елмазов на поста председател на Централната банка на Руската федерация е като остър нож в задника. При това покойният вече Киргизов бе посвоему уникална личност, притежаваща поразителното умение да си печели врагове. А пък образът на Елмазов ми е напълно неясен. Затова и кръгът от негови противници може да се окаже съвсем друг.

Така, продължаваме по-нататък. Да предположим, че личността на престъпника се установи и той се оказва жив и здрав. Но понеже се крие и най-вероятно е зад една от прозрачните или полунаши граници, по дипломатически канали и според уговорките на високите особи моят началник възлага издирването му на братските органи на ДС и вътрешните работи. И докато оперативните служители тичат с изплезени езици, обикалят из необятните простори на бившата ни обща родина, производството по делото се прекратява. А следователят,

демек грешният аз, преспокойно и с чисти ръце и съвест отпътувам на заслужена почивка в чужбина. Ето такъв вариант ще ми пасне най-добре...“

Но тази „правова“ мозайка, която доста ясно се подреди в грешната глава на Турецки, имаше макар и малък, но уви, твърде съществен недостатък: просто друг ще избира варианта.

Точно с тази мисъл отвори вратата на приватизираното жилище на Грязнов...

7.

— Слава, цялата беда е, че изборът на варианта не е мой. Понеже не е по силите ми нито да убия престъпника, нито да му помогна да избяга. Значи остава най-несигурният, но решителен ход: да играя блиц. Просто нямам друг изход. Разбираш ли?

Турецки запознаваше с полученото днес дело стария си приятел Слава Грязнов, бивш подполковник от милицията, доскоро безстрашен муронец, отделил на него, безпризорния, кътче в дома си. Разсъждаваше пред него на глас.

Грязнов прекъсна напълно зрялата мисъл на приятеля си с някакво несвойствено му високомерие:

— А може ли да попитам с какви глупости се наливахте тук с малкия, но даващ големи надежди син на Романова?

„А, такава ли била работата! — разбра Саша. — Излиза, че не било високомерие и изведнъж отпушило се, иначе добре прикривано джентълменство. Това е била най-обикновена завист, която изпитва хазаинът към квартирантите, пили без разрешение от запасите му. Значи дългият ми разказ за изгубения рай не го е развълнувал до дъното на душата, а през цялото време е мислел за отворената бутилка калпав «Де лукс»? Добре, ще запомним това...“

— Първо, не са никакви глупости — кимна назидателно Турецки, — а най-прилична водка „Абсолют“, ако не се лъжа, шведска по произход, и второ, само сме опитали от твоя калпав „Де лукс“ и за малко да се отровим. Как можа да ти хрумне в хладилника си да държиш за приятели значи, миша отрова!

Слава се изхили. Най-накрая разбра причината за невъздържаността на Саша. Но за да се извини, Турецки все пак добави:

— Ако е необходимо, аз, естествено, съм готов да поднеса на многоуважаемия господин най-дълбоките си извинения.

— И по колко се падна на калпак от „Абсолют“, ако не е тайна?

— Имаше само един литър. С домати.

— Културно — отбеляза с уважение Грязнов. — Тогава нямам повече въпроси.

— Че защо, да не би да ми се преплита езикът?

— Не, езикът ти работи нормално. Ако и с твоя главен прокурор си разговарял така, тогава не си предизвикал височайшия гняв.

— А, той пък вонеше на коняк. Видях какви гримаси правеше Костя. Но все пак за какво става дума?

— Не мислиш последователно, приятелю. И тук има два изхода: да легнеш да спиш или да излезеш на чист въздух. Кое предпочиташ?

— Мисля, че ще се поразходя — идеята си заслужава.

— Отлично. — Слава се надигна леко от креслото. — Ако не възразяваш, хайде да отидем до центъра? Денис ми съобщи, че в Елисеевския магазин видял някаква у-мо-по-мра-чителна платика. Ако е това, което предполагам, тогава към нея ще трябва „Кристал“ специална, с червено ъгълче на етикета. „Кремльовска“ не е сериозна работа, нито по пречистване, нито по вкус, тук съм съгласен с теб.

— Видях някъде наблизко из павилионите от твоята специална.

— Не, не вярвам на павилионите, като нищо могат да ти пробутат менте.

Предложението на Грязнов да се поразходят повдигна настроението на Саша. Поначало той обичаше този риж силен мъжага, и то не защото го подслони в дома си. Още докато Грязнов бе ченге в МУР, а Турецки следовател във всички прокуратури, като се почне от районната, двамата бяха изяли не един чувал със сол, бяха работили заедно не едно дело — налагало се е и главите си да рискуват, и в смъртоносни ситуации да попадат, но нали оцеляха, значи са победили. И не само за мемоарите.

Саша прекара длан по бузата си и чу противно скърцане. Как се е показал в този вид пред очите на главния прокурор? Ако трябва да си направи самоотчет — подобна издънка може да се обясни само с голямото пиянство. Чудеше се защо Костя се взира в него някак странно, а не разбираше и се старееше да диша в яката си.

Докато Турецки се бръснеше набързо в банята, чу монотонни звуци от немска реч, от която разбираше само отделни думи от сорта на най-разпространените: „арбайтен“, „шлафен“ и „тринкен“. И „шнапс“ знаеше. За всичко останало бе пълен профан.

— Слава! Какво е това странно немско радио тук? Кой го слуша?

— Абе какво радио ти се причува! — почти го наруга от кухнята Грязнов. — Денис се упражнява, сега младежта, Саша, е друга, не можем я настигна.

Грязнов отвори вратата на банята и продължи със спокоен глас:

— Ти нали шпрыхеш английския, а аз съм като онзи генерал, дето го попитали: „Какви езици владеете?“, а той казал: „Три — команден, уличен и руски. С речник.“

Макар че този виц бе брадат като патриарха, и двамата го помнеха още от времето, когато ходеха на стаж, но пак се засмяха. Почти безпричинно. А освен това Турецки усети, че май от раменете му се стовари тежкият товар на несправедливостта.

8.

На територията на засекретените учреждения в района на „Илинка“ колите влизат със специален пропуск. Понеже нито Турецки, нито Грязнов имаха такъв, затова не седнаха в разкошното грязновско ауди, нито в раздрънканата жигула. Преодоляха с бърза крачка стотината метра до метро „Бабушкинска“, хлътнаха под земята, връхлетяха във вагона и се понесоха към „Китай-град“, без да сменят никъде. Линията е пряка и удобна.

На Турецки веднага му хрумна да посетят мястото на престъплението още щом Грязнов предложи да избира: сън или разходка. И макар да беше вече късно, някъде около осем, Саша се надяваше да огледа мястото и ако извади късмет, както винаги да се възползва от Славкиното остро око на ченге. Друго да не е, но там със сигурност ще се намери храна за размисъл. Грязнов се съгласи, като забеляза, че местопрестъплението привлича не само убийците, както твърдят писателите криминалисти.

Сега в настъпващия мрак и при неприятната, някак мъртвешка светлина на лампите пресечката във вътрешността на квартала, където бе избухнал и изгорял мерцедесът на Елмазов, изглеждаше като изоставен военен обект. Доскоро там е цъфтял живот, но сега военната част е напуснала и е настъпило запустение. С една дума, тук всичко правеше впечатление на нещо бивше, изоставено, безстопанствено.

Грязнов, който познаваше Москва като петте си пръста, веднага доложи, че сивото здание с множеството полуколони до втория етаж на фасадата принадлежи на контраразузнаването. Между другото, колата е взривена край това здание. Съседното пък, зеленикавото, е на президентската администрация. Край парадния вход на жълтата кооперация отсреща висеше на една страна табелката на някаква фирма.

Грязнов остана на улицата, мотивирайки постъпката си с гаденето, което изпитвал към всякакви правителствени учреждения, особено свързаните със спецслужбите. Според Слава опитът от общуването с тях никога не му доставял удоволствие. Затова Турецки

влезе сам в полутъмния вестибюл на първата сграда, показа удостоверението си на старшия от охраната — привлекателен строен брюнет, нещо като Тихонов-Щирлиц, и започна да го разпитва за произшествието, станало наскоро почти пред самия вход на ведомството.

Щирлиц дълго разглежда Саша с вежлива полуусмивка на устните, а сетне също така спокойно съобщи, че не разполага с никакви сведения. А дори и да разполага, няма нито право, нито желание да продължава разговора без разрешение от началника, по-точно без специално указание по този повод. И точка — пределно ясно и до побъркване вежливо.

Наистина, от къде на къде този следовател по особено важни дела изведнъж си пъха носа, където не му е работа? Охраната сигурно има желязна заповед: никого и под никакъв предлог да не допуска в повереното владение. А изведнъж, виждате ли, нищо незначеща организация на име Главна прокуратура! Това са глупости, нищо повече! Турецки, ти си несериозен човек, щом без никакво разрешение си пъхаш носа там, където не трябва. Щирлиц ясно ти демонстрира, че във Федералната служба за сигурност, за което според него странният посетител сигурно не се досеща, всички без изключение, дори сътрудниците на най-ниското стъпало в служебната йерархия, свято спазват основния закон — да си държат езика зад зъбите.

Съседният зеленикав билдинг, оборудван с не по-малко задължителната охрана, също не разполага с нужните за следствието сведения. Тук също никой нищо не знае, не е чувал за нищо подобно, нищо не е видял, а дори и някой да е видял, не е възможно да се намери въпросният човек: работният ден отдавна е свършил, служителите са си заминали.

Целият този никому ненужен, дори глупав воаяж отне не повече от половин час. Ядосан, Турецки излезе на улицата и видя край ъгловото здание с косо висящата табелка Грязнов. Разхождаше се едва ли не под ръка с блондинка с кокетна баретка и къс шлифер, демонстрираща съвършени по форма крачета. Да, за никого от професионалните ченгета не беше тайна, че Слава умее мигновено да прави контакт със слабия пол. „Обаче сега — намръщи се Турецки — дойдохме със съвършено други задачи, в които подобни дами изобщо не влизат. Или много греша?“

Като видя решителната походка на Турецки, сериозния му и дори навъсен вид, блондинката изведнъж се усмихна широко и заяви като на стар приятел:

— Здравейте, Александър Борисович!

Саша онемя. Хем трябваше да признае, че отблизо момичето изглеждаше още по-съблазнително. Може би бе малко едричка за стегнатия си здраво с широк колан шлифер-пола, но именно това на пръв поглед несъответствие правеше още по-привлекателна силата, която излъчваше жената, облечена с пресметливо лекомислие. Турецки си помисли и друго — разговорите с подобни жени сами по себе си трябва да са тягостни, понеже произнасяните думи нямат ни най-малък смисъл, докато мозъкът е зает с нещо съвсем различно: изнамиране на подходящ за двете заинтересувани страни любовен вариант. Да не кажем и нещо по-грубо. Но като наближи, Саша усети не на шега убождането на ревността и се разсърди — на себе си и на глупавата ситуация. Ама че е досаден този Грязнов! И какво виждат жените в тоя, рижавия?

— Привет! — кимна Турецки по-сухо, отколкото би трябвало, като разбираше, че няма сили да откъсне поглед от нахално изложените за всеобщо наблюдение великолепни коленца. И се обърна без желание към Грязнов: — Извинявай, Вячеслав Иванович, но нали се разбрахме да не се бавим заради разни дреболии?

Но Грязнов напълно игнорира явното недоволство на приятеля си.

— А ти не бързай, Александър Борисович, по-добре се запознай. Момичето се казва Таня. Фамилията ѝ е Грибова. И е точно човекът, който най-много ти трябва. Не съм ли ясен?

Таня кимаше радостно, отваряйки устните си в широка усмивка, и Турецки забеляза на ослепителните ѝ зъби следи от морковено червило. Като виждаше, че продължава да мълчи и значи засега нищо не е разбрал, Грязнов продължи:

— Танечка завършва задочно юридическия и мечтае да стане следовател. Но засега работи в това здание с кривата табелка. Танечка е помощник-управител на своята фирма и живее в собствения си кабинет. Какво друго? Ах, да, Танечка много обича Москва и обожава да гледа през прозореца. — Грязнов говореше с тон на добър възпитател от детска градина. — Между другото, и оная вечер, когато

на ъгъла гръмва колата, Танечка се е любовала на изгледа към Червения площад и панорамата от покриви и тесни улички в този квартал. Правилно ли се изразих?

Таня за пореден път кимна радостно и Турецки най-накрая разбра всичко. „Ах ти, Славка, какъв си ми умник! Това се казва ченге! Та той буквално за няколко минути е успял да пипне истинския свидетел! И докато аз напразно се опитвах да разговоря твърдата като камък охрана, Грязнов е направил каквото трябва.“ От физиономията на Турецки веднага изчезна маската на враждебна суровост.

Грибова разказваше учудващо ясно и грамотно, което не е често явление за днешното време, когато при разговор в най-добрия случай преобладава джебчийският жаргон. Изглежда, заниманията в юридическия факултет са ѝ били от полза.

— Всичко беше примерно така, както току-що ви разказа Вячеслав Иванович. Всички наши сътрудници си бяха отишли. Като днес си спомням, когато зад прозореца гръмна, беше във вторник в шест и трийсет и две. Аз тъкмо бях до прозореца на нашия офис, ето там, на шестия етаж. Работата е там, че моят шеф все ми обещава да ми намери нормална квартира, но нали знаете колко са скъпи сега жилищата. Отначало мислех да си купя сама едностайно апартаментче някъде по-близо до центъра, но когато ми поискаха хиляда и петстотин долара за квадратен метър, желанието ми веднага се изпари...

Таня изведнъж спря и като погледна изпитателно Турецки, каза без сянка от усмивка:

— Трябва да ме извините, Александър Борисович, но бих искала и вие да си покажете документите. Вячеслав Иванович вече ми показа удостоверението си на сътрудник от милицията.

„Браво на Слава! Пробутал е на момичето отдавна просрочената си карта. А както се вижда, мадамата не е глупава.“ Саша извади от джоба удостоверението си и го подаде на Татяна. Тя прочете съсредоточено, като мърдаше сериозно сбърчените си вежди, че пред нея наистина стои следовател от Главна прокуратура, и това я успокои напълно.

— Всичко е така, както каза и Вячеслав Иванович — каза Таня, докато връщаше документа на Турецки, — благодаря, Александър Борисович. Много ми е приятно да се запозная със следовател по особено важни дела...

„Наглед дреболия, а колко е приятно вниманието и изисканото ласкателство на красивата жена — помисли Саша. — Не, Грязнов никак не е глупав, работата си е работа, а Танечка наистина е обект, който заслужава по-нататъшно изучаване...“ И докато в главата на Турецки се въртяха твърде фриволни варианти на това изучаване, той едва не пропусна това, заради което всъщност двамата със Славка бяха дошли тук, на „Илинка“.

— Гледам през прозореца: от нас се вижда ъгълче от ГУМ, Червеният площад е зад него и така нататък. И изведнъж забелязвам голяма кола, нито черна, нито тъмносиня, явно западна марка, която неизвестно защо кара бавно. Обикновено в този апендикс не влизат коли. За тук трябва специален пропуск — за влизане и излизане. А след това колата застана плътно до тротоара, но от нея никой не излезе.

— Съвсем сигурна ли сте в това? — уточни Турецки, като криеше прекалено настоятелния си поглед.

— Абсолютно. Не се оплаквам от зрението си... Така, а след една-две минути се чу този кошмарен взрив. Какво друго? Ах, да, стори ми се, че хората в колата чакаха някого.

— Защо решихте така? — Турецки пак се опита да се съсредоточи в работата.

— Защото шофьорът отвори лекичко прозореца и запуши. От прозореца на колата се издигаше достатъчно забележима струйка дим. Ако попитате дали не съм разгледала пътниците, ще ви отговоря отрицателно. Стъклата на колата бяха затъмнени, пък и беше вечер. Просто бе невъзможно да се различи нещо... А след това сякаш огромен бенгалски огън се разпръсна на всички страни, последва страшен... не, не грохот, а по-скоро трясък. Аз машинално се дръпнах от прозореца и в този миг екна взривът. Всичко се покри с оранжев пламък и черен пушек. Много се обърках... Просто не знаех какво да правя, защото по цялата улица нямаше жива душа. Тогава грабнах телефонната слушалка и започнах да звъня в милицията. Но в това време видях, че към мястото на взрива, където всичко гореше, тичат хора с униформа... А пък пожарната дълго не идваше...

— Оперативните служители, които са работили тук, на местопроизшествието разговаряха ли с вас, Таня? От милицията, от органите за сигурност?

Последва мигновен отговор:

— Първите дни тук идваха сума ти сътрудници. Имам предвид вторник и сряда. Днес вие сте първите. Та значи, ония се въртяха безкрайно, суетяха се, шепнеха си нещо, викаха моя шеф и от другите фирми в сградата. Едва след това Алексей Николаевич, моят президент, каза, че не им е рекъл нито дума за моето присъствие тук. Никой не бива да знае, че живея тук, защото може да си има неприятности... Ох, защо ли ви казвам! Няма ли да ме издадете?

Турецки побърза да я успокои, че по никой начин няма. И веднага съобрази колко двусмислено прозвучаха обещанията му. Ако трябва да си говорим честно, как ли пък не! Но... Танечка и дадения контекст — съвсем не е негова плячка, а на Славка. Грубо казано. Виж, ако Грязнов сгафи, тогава, както се казва, извинявай, братле...

В това време Грязнов направи вежлив жест с ръка и Танечка направо с мерак отвори с ключа си вратата на входа, след което тримата се качиха с асансьора на шестия етаж.

Офисът на „Мостранслес“ заемаше четири неголеми стаи, обзаведени с напълно стандартни мебели. Тук имаше и компютри — закъде днес без тях. Но Турецки не видя нито разкошни кресла, нито стъклени маси, нито модни икебани от изкуствени растения. Всичко бе непретенциозно и без предизвикателен шик. В една от стаите с „оня“ прозорец (тя се стори на Турецки по-уютна от другите) имаше широк кожен диван. Разбира се, нали тук живее Танечка. Хубав диван, отбеляза между другото Турецки, а само след миг добави наум: „Много хубав...“

Изгледът от прозореца наистина бе добър: можеш да се любоваш на столицата. Не лошо се виждаше и уличката, откъдето е влязъл мерцедесът. Следите от разрушението също се виждаха добре, макар метачите да са поработили старателно. Но лампата осветяваше очукания ъгъл на кооперацията, тъмните петна от пушек по стената и дупките в асфалта по пешеходната пътека до тротоара.

Преди да си тръгнат, Турецки помоли Таня да си покаже паспорта: както се казва — бдителност за бдителност. След което си размениха телефоните, а Саша ѝ определи официална среща в прокуратурата. Всичко бе направено както си му е редът и това не предизвика у нея никакъв протест. Или неудоволствие. Но съвестта на Саша не му позволи да възприеме последното за своя сметка, макар много да му се искаше...

Дългото и топло лято и също такава есен тази година отстъпиха място на дъждовете, калта и неприятния, пронизващ с влагата си студ. Не е най-доброто време за разходки. Но те не се върнаха на бившата „Дзержинка“, а поеха към Червения площад. После покрай ниската църква на Казанската Богородица, безгрижно разположена на мястото на забравимо лятно ресторантче, се мушнаха под арката на Иверския параклис и излязоха при строежа на Манежния. Цяла Москва разровиха! Ами да, всеки градоначалник, като се почне от героите на Салтиков-Шчедрин, мечтае да облагодетелства града с личното си участие. Няма пукнат грош дори за борбата с престъпността, а доказват на населението, че всички нещастия произтичат от разрушените църкви. Сиреч, като ги построим отново, всичко ще се оправи от само себе си.

В отговор на досадните излияния на Турецки Грязнов се подсмиваше със сдържан оптимизъм. Нали не е на бюджет като някои други, чиято заплата зависи единствено от държавата и от никой друг. Той е капиталист, има собствен бизнес и печели от него не лоши пари. Изглежда, възприема чуждата злоба като неразбиране на проблемите на новото време.

Като заобиколиха величественния строеж на капитализма, те поеха нагоре по „Тверска“. Тук бе шумно, както в дните на тяхната весела младост, и светло от ярките витрини, празнично от навалищата модерни госпожици, от чиито крака на Грязновата физиономия окончателно застина глуповатата щастлива усмивка.

Турецки веднага го върна на земята:

— Можеш ли да ми обясниш най-сетне по какъв начин намери Татяна? Или е тайна на фирмата ти?

Както винаги, отговорът на Грязнов го покори с простотата си:

— Саша, ако човек, в дадения случай красива жена, в извънработно време влиза в служебното помещение с две пазарски чанти, какво трябва да означава това?

В Елисеевския магазин купиха наистина великолепно платика с цвят на скъпоценен коринтски бронз, някъде към пет килограма, пак там се снабдиха с необходимите деликатесни продукти, главно мезета и за всеки случай взеха две, не, три водки „Особая“ с червено ъгълче, олицетворяващо експортния вариант на завод „Кристал“. Плащаше Грязнов, но не защото на Турецки му свидеше. Както вече се разбра, не

беше взел аванса срещу отпуската. И един Господ знае кога ще го получи. На това отгоре Грязнов е капиталист. Сам си плаща заплатата.

ПЕТЪК, 6 ОКТОМВРИ

1.

Турецки не беше планирал този ден. Последователността на действията му зависеше от всякакви фактори, дори от тези, които по принцип можеха да нямат никакво отношение към него. Единственото, което трябваше непременно да направи, бе да се събуди рано. А това изпитание бе толкова омразно, колкото висенето по опашки и масовите екскурзии по местата на бойната и особено — на трудовата слава. Но слава богу, сега нямаше опасност от екскурзии, а опашките отпаднаха от само себе си поне в Москва. А ранното ставане, това изпитание от миналото, си оставаше! По-лесно е изобщо да не лягаш, отколкото да скачаш след първото кукуригане на петела. Но задачата да изиграе по възможност блиц, която сам си постави, изискваше да не губи ценно време.

И тъй, рев на будилник в дома на Грязнов, ледена вода от чешмата, чаша нес кафе, цигара между зъбите — и той беше готов за подвизи.

Трошката закашля и се запали чак на десетия опит. Изглежда, в най-скоро време тъкмо от нея трябва да се очаква основният проблем. Следователно трябва да включи в липсващия засега план за действие задължително посещение при Юрий Методиевич, познат майстор, който ремонтира всяко изделие с четири колелета. Но... засега колата върви, а не остава много време. Не минаха и двацет минути, когато под носа на жигулата изникнаха величествените очертания на бившата Изложба на постиженията в народното стопанство.

Следователят е длъжен да познава предмета на разследването си. В дадения случай — това са финансите и банковата система. В тази област Турецки донякъде се поизучи. Но ако трябва да говорим съвсем честно, с делото на Киргизов просто му провървя. Там имаха превес не толкова банковите, колкото чисто човешките фактори. И парите естествено. Както впрочем и постът председател на Централната банка. Политиката си е политика, но все пак решаваща се оказва криминалната страна. В този смисъл следователят извади късмет: не избра дългия, криволичещ и неблагоприятен път да разследва

политическите пристрастия на убития banker, а тръгна по краткия и както се оказа, напълно резултатен път.

Но е опасно постоянно да се опира на сходството в мотивите. Ето защо Турецки имаше нужда от професионален съвет на опитен човек, който освен всичко останало умее да си държи езика зад зъбите.

Разбира се, може да се убили Елмазов от ревност или заради наследство, може да се окажат десетки различни причини, съвсем не свързани с банковата му дейност. Но пред очите на следователя имаше цифри, а това е най-неумолимият фактор. За кратко време са убити двайсет и седем банкери. Налице е тенденция. Не е трудно и сам да се справи с криминалните и медицинските експертизи. Но ако говорим сериозно, в банковата система е пълен профан и всеки счетоводител може да го прати на кино, стига да поиска.

И тъй, трябваше специалист. Познаваше такъв човек. И ако не го измъчваше махмурлук, точно в седем сутринта, по стар навик този човек правеше обиколка из Останкинския парк, около езерото. Да, спортната форма трябва да се поддържа, особено пък ако си адски отговорен чиновник...

Турецки паркира колата си до входа за Шереметиевския дворец и още отдалеч успя да забележи познатата висока фигура. Човекът в яркочервен анцуг се отдалечаваше бавно в противоположната посока. Саша го наблюдава известно време: да, не му е леко сега на бегача, макар да е по-млад и по-спортен.

— Олег! — извика за всеки случай. Но Олег не го чу, макар ехото да разнесе призива над огледалото на Останкинското езеро.

И за Турецки нямаше да е зле да потича на ранина. Щом реши, затича по края на езерото в обратната посока, т.е. срещу Олег, или Алка, както го наричаше Шура Романова.

Не минаха и пет минути и бегачите започнаха да се приближават. Олег се движеше доста леко, без да гледа пред себе си. Затова, когато до срещата им оставаха не повече от три крачки, Саша пак му извика.

Олег трепна, спря рязко, но като видя Турецки, вдигна въпросително вежди и продължи на място. Саша спря и задиша тежко, направи няколко широки движения с ръцете, за да успокои дишането си. „Дявол да го вземе — помисли за миг, — все пак трябва да се грижа за здравето. Заникъде не съм с това пъшкане...“

— Саша, какво има? — Личеше, че Олег малко се стресна. Защо ли? Турецки го погледна внимателно и забеляза, че лицето на Алка се е променило от вчера насам. И без да разбира още, попита:

— Много ми трябваш. И то по много сериозен въпрос. Смятай дори секретен. Отговори ми, ако обичаш, на следния въпрос: защо в нашата страна се извършва постоянен и бих казал, целенасочен отстрел на банкери? Според теб за какво става дума?

От изненада — или от идиотизма да ти зададат такъв въпрос в седем сутринта? — Олег остана с отворена уста. Дори спря да тича на място.

— Ти-ти... сериозно ли? Какво ти е, Саша?

— Чакай — Турецки го спря с движение на ръката, — не бързай да се учудваш, дори да ти звучи глупаво. Разбирам, че и времето не е най-подходящото, и обстановката, но много бързам, разбираш ли? Дори ако още не си изминал маршрута си, хайде да тичам с теб и ако искаш, да поговорим в движение? — И веднага разбра защо лицето на Олег се е променило: — Слушай, защо си унищожил гордостта си? Обръснал си мустаците си...

— Какви мустаци? А, да, защо, не може ли? — Той измърмори: — Писна ми, обръснах ги. Както се казва, още е рано да си създавам портрета за ковчега, затова мога малко да експериментирам... Но защо да тичаме? Хайде да седнем, може и на оня пън, и разказвай за какво става дума. Какво, да не би цяла нощ да не си спал, докато си размишлявал защо ги убиват?

— Да допуснем, че нощес съм спал... Виж сега с какво е свързан въпросът. Вместо обещаната отпуска вчера вечерта ми пробутаха ново дело. И за да успея все пак да хвана и слънцето, съм длъжен да го оправя в минимални срокове, нали разбираш? А финансовата страна, банковите взаимоотношения за мен са тъмна Индия, защото всичките ми познания се простират в най-добрия случай до няколко страници счетоводен отчет и статистика. А доколкото разбирам, новото дело е свързано с финансовите взаимоотношения, а не с криминалните сблъсъци. И последно. Както знам, ти воюваш с мафията, която по всички прогнози се превръща в хидрата на световния тероризъм.

Олег се засмя.

— Виж колко солидно си усвоил науката отпреди перестройката!

— Че забравя ли се такова нещо!

— Добре, разбрах. Ще се постарая да изложа някои аспекти от интересувания те проблем, при това буквално за петнайсет минути и все пак доста тезисно. Това е всичко, което мога да ти предложа в момента. Сядай и слушай, а аз ще клякам и ще скачам, не ми обръщай внимание. Съгласен ли си по този начин?

— Напълно. Като начало. Но после...

— Разбрах. Окей. Така. Убиват не само банкери. Убиват тези, които имат много пари. Днес в нашата страна няма напълно чиста икономика. Извършила се е тоталната ѝ криминализация. Повече от деветдесет процента от частния бизнес по един или друг начин е свързан със света на бандитите. И в банковата среда има много хора, забъркани в дела, които ние наричаме нелегитимни или престъпни. Но за това не са виновни отделни чиновници, както твърди демократичната ни преса, а самата държавна структура. Сигурен съм, че не ти откривам Америка, понеже истините са широко известни и дори в известен смисъл банални. Както и причините за убийствата на банкерите, между другото.

Олег приклепна два пъти рязко, изправи се и се настани до Турецки на дървото. Приглади с длани косите си на слепоочията, изтърси от адидасовското яке невидими пращинки. Турецки позавидя на свежия му външен вид — никакви следи от вчерашното пиянство. А неговото сърце все не може да се успокои след краткото кросче около езерото, пък и устата му пресъхна. Трябва най-сетне да се погрижи и за себе си, стига само цигари и кафе.

— Относно последния, в този случай има главно две причини, които също могат да се разделят на подпричини, така да се каже. Това е нежеланието да се дели капиталът и преразпределение сферите на влияние. Виж сега, Саша, в нашата страна първоначалното натрупване на капитал в банковата сфера ставаше по-бързо, отколкото в другите отрасли. Оттук, както разбираш, е и криминалната страна на ранното богатство. Банкерите знаят прекалено много. Те играят с мафията безразсъдни игри. Затова и поводите могат да са много. Да речем, не съвпаднали интересите по изпомпването на въздуха, както сега е модерно. Тоест на несъществуващи стоки. Или всевъзможни тъмни машинации с държавни кредити, целеви кредитни линии и така нататък. Това е най-разпространеният вариант: банкерите биват изваждани от играта от сенчестите им партньори. Документацията се

оформя на името на изпратения на оня свят учредител, а от сметката му се тегли наистина космическа сума. Изобщо нашата държава е слабо подвижна при решаването на множество екстрени въпроси. А пък криминалните структури раз-раз — сякаш тракат зърна на броеница — ги решават бързо и резултатно. Да не говорим за такива неща като връщане на дългове, по този въпрос си по-добре информиран от мен. С една дума, възниква някаква симбиоза на държавния апарат, бизнеса и мафията. При това новата структура поставя на най-важните позиции свои хора. Поне се стреми да го прави. Но нали и ние не пасем трева, познаваме много от тях. Обаче нищо не можем да направим... Мисля, че затова не бива да правиш рязка граница между чисто финансовите отношения на партньорите и бандитските сблъсъци. Във всеки случай лично аз не ги разделям.

— А как мислиш, в духа на всичко, което каза, този Елмазов също ли е гръмнат по една от посочените от теб причини? Или може да има по-сложна комбинация?

— Елмазов?! — Олег сякаш потръпна. — А какво общо има Елмазов?! Саша, не те разбирам...

Той извади от джоба на якето си четка-гребенче и тъкмо да я прекара по несъществуващите си вече мустаци, но като докосна устната си, се сети и смутено я пъкна обратно в джоба. Не, убеди се Турецки, вчерашното пиянстване не е минало безследно. Алка не се чувства добре, и лицето му има нездрав оттенък, и на горната му устна, вече без мустак, има капчици пот. Той дори съжали, че му досажда с въпроси. Реши поне да се оправдае.

— Разбираш ли, точно това е най-подлото дело, което успяха да ми пробутат вчера. Ако не беше то, нямаше да те притеснявам... Ама ти не си ли чул? Миналия вторник, привечер, гръмват този Елмазов в мерцедеса му. Мислех, че знаеш. Затова ти разказвах съвсем пестеливо, за да ти спестя времето.

— А, знам за него — кимна Олег и стана мрачен. — Просто не ми дойде наум, че ще го възложат точно на теб. Не знам за какъв дявол ти трябва? Е, ще остане още едно висящо дело и пак ще ти замине отпуската. Не разбирам защо не отказа? Все пак всеки човек има право на заслужена почивка! Откажи се, Саша, зарежи го тоя Елмазов!

„Защо ли така нервничи Олег? — учуди се Турецки. — Впрочем не е изключено възбудата му да е продиктувана на първо място от

грижа за мен. Все пак не съм му съвсем чужд човек.“

— Уви, Олег, няма да мога да откажа — въздъхна Саша с дълбоко и искрено съжаление. — Не мога да откажа на Костя. Не знам защо настоява точно аз да се занимавам. Той смята, че делото е неправилно. Надявам се, помниш неговия термин? Неправилно. Винаги казва така, когато според неговите разбирания събитието не се побира в привични рамки...

— А какво му е... необикновеното? — попита Олег с явно раздражение. — Или следствието има вече някакви сламки, ключове, факти?

— Ами, никакви. Т.е. почти никакви.

Турецки не каза нищо за свидетелката Татяна Грибова. Може би защото я намери Грязнов, а вчера неизвестно защо Олег се озъби на Слава. Впрочем и у Грязнов се обажда някаква недоброжелателна нотка по отношение на по-малкия Шурин син.

— Тогава ще те посъветвам с всички средства да се откачиш — рече убедено Олег и стана. — Не виждам сериозни причини точно ти да нагазваш в мафиотското блато. Не е изключено да става дума за обикновено „раздаване“. Знаеш ли какво е това?

— Детски въпрос. Макар и от сферата на най-новите открития. — Турецки се усмихна. — Много добре ми е известно.

Раздаването не е термин от езика на картоиграчите, който използват престъпниците, а както би казал сега Олег — напълно закономерно явление от обществения живот на държавата ни. Това дори е някакъв процес, включващ в себе си няколко последователно провеждани действия. Първо е финансовата измама, след това криминалната структура включва свой човек, да речем в банковата организация, после взема тази организация под собствена охрана, а накрая следва разплатата, т.е. убиват бившия собственик, или президента, както щеш го наречи, понеже финалът е еднакъв. Подобни сведения се публикуват във вестниците. Но и това, което Олег успя да разкаже в подарените петнадесет минути, също не бяха сведения от особена важност. Или като не се чувстваше свеж, от самото начало реши да се отърве с общи фрази?...

— Виж какво, Олег — Турецки съсредоточено се почеса по главата, — ами ако излезе, че не са мафиотски истории, а никакви

други? Нали затова дойдох тук при теб толкова рано, да те помоля да ми помогнеш...

Дали Олег се успокои, дали се смири с решението на Саша да не откаже новото следствие, но той активно продължи упражненията си: започна да подскача като козел, като вдигаше високо краката си. Отстрани зрелището е забавно.

— Виждаш ли... ако Елмазов... ако са го ликвидирали по една от причините... за които ти казах... а може и в комбинация... едва ли ще успееш... да разкриеш случая.

— За съжаление не мога да възразя, понеже досега повечето убийства на банкери не са разкрити.

— И няма да бъдат — заяви Олег. — Не искам да те разстройвам, Саша, но не е тайна, че държавата е по-силна от всяка мафия. Вземи прословутата Колумбия с нейните меделинци. Ако иска, властта може да разкрие всяко поръчково убийство. Та държавата познава всички „терени“ и всички престъпни групировки. И сътрудниците на вътрешните работи отдавна са внедрени там. Т.е. искам да ти кажа — няма нерешими въпроси, а има определена политика, която предопределя всичко. Разбра ли? Не се пъхай в това предварително обречено дело.

— Всичко е правилно, Олежка. — Турецки печално поклати глава. — И аз ни най-малко не съм сигурен в успеха. Само че за мен ще е не просто професионален провал, а доста драматична загуба на време... Може дори да изкриви жизнената ми съдба.

Олег спря рязко и пак седна на дървото. Дишането му като че ли се бе нормализирало.

— Ще ти открия една тайна, Саша. Елмазов тъкмо щеше да бъде назначен за председател на Централната банка. Въпросът вече бе решен горе. Оставаше само Държавната дума. Но този път не беше трудно да се излезе на глава с нея: скоро предстоят избори. Смяташе се, че Думата ще клъвне безропотно примамката. Определени хора си правеха определени сметки чрез Елмазов. Имаше и противници. — Олег изразително сви устни, наблюдавайки реакцията на събеседника си, но Турецки не реагира, защото научи това още вчера от самия главен прокурор.

— Саша, ама ти не схващаш ли? — учуди се Олег. — Турецки се сепна и веднага се направи, че съобщението крайно го е изненадало:

— Ах, такава ли била работата!

— Именно, именно — потвърди многозначително Олег. — А сегашният изпълняващ длъжността е по вкуса на мнозина. Мисля, че точно тези хора не са поискали смяна на властта. За какво им е? Бърка се играта... Саша, най-богатите хора на страната са впрегнати заедно с Централна банка. И ако убийството на Елмазов е по тяхна воля, то твоето положение не е за завидване. Нали в известен смисъл вече се опари с Киргизов. Нима не се научи? Впрочем... Саша, разбираш ли, все пак не съм готов за разговора. — Олег се усмихна жално. — Главата ми още е празна след вчера, виждаш как се крепя... — Той махна огорчено с ръка. — Знаеш ли, по-добре ела тази вечер у дома, по всяко време, ще се опитам да ти подбера съответния материал и за Елмазов, и за най-близкото му обкръжение. Не общи думи, а конкретно. Ако успея, естествено.

— Благодаря ти. — Турецки се усмихна. — А аз исках да те помоля да ми станеш експерт по делото. Разбира се, не официален, а в смисъл да помагаш със съвети, подбор на нужната информация, запознаване със специалисти и други от този род. Какво ще кажеш? Не съм твърде нагъл, нали?

— Е, щом е таен! Че нали знаеш... Вчера ние... е, не аз, разбира се, спипахме шефа на управлението за борба с организираната престъпност. А с него и още петима генерали. Тия мерзавци са действали в контакт с различни мафиотски групировки и са получавали на калпак големи пари. Знаеш ли за какво? Единствено за информацията относно готвещите се операции. Така че по-добре засега мълчи за нашия договор. Става ли?

— И още как!

Докато изпращаше Турецки до автобусната спирка, Олег говореше с явна ирония:

— Ти, Саша, не забравяй, че възрастта ти е критична, приближаваш четирийсетте. По статистика в тия граници се наблюдават максимум летални изходи. Аз, разбира се, не те плаша, но те предупреждавам: трябва да се грижиш за здравето си. При нашия гаден живот, при отсъствието на всякакъв режим, при неподредения ти живот, всичко това се натрупва и възникват аварийни ситуации. Затова моят съвет е: не дължиш нищо на Меркулов и останалите. А ако някога си им бил задължен, вече си го изработил с лихвата, ясно ли ти е?

Затова поне веднъж в живота си отстоявай интересите си. Зарежи всичко и се откажи от съмнителното дело, за което при всички случаи няма да получиш благодарност. Плюй и заминавай за Мюнхен. Попий си хубаво баварско пиво, казват, че не лошо прочиствало бъбреците...

„А така, и този приятел запя същата песен! — помисли Турецки. — Как всички мечтаят да се пийнат биричка! Нима в Германия няма нищо друго?“

— Изобщо, Саша, не се пренапрягай и не приемай служебните задължения много навътре. От това стават инфаркти, нищо хубаво. Какво ли съм седнал да ти обяснявам? Без мен знаеш.

„И още как! — съгласи се мислено Турецки. — Тъкмо следователите у нас умират като мухи. И най-често точно от разрыв на сърцето. През последните пет години изпратих повече от десетина приятели и съученици. И всички си отидоха по на четирийсет години. Тъжна статистика, Олег е прав!“

Те приближиха колата. Олег погледна под вежди жигулата, явяваща се лична собственост на „важния“ следовател Турецки, поклати глава и каза само една кратка дума, но в нея вложи толкова сарказъм:

— Даа!

У Турецки моментално се задейства патриотичното и собственическото чувство.

— Какво не ти харесва? Не е мерцедес, естествено, та няма защо да я взривяват...

— Ох, Саша, не се заричай! — усмихна се странно Олег. — Ако не ме лъже паметта, миналата, или по-миналата година една позната ти зелена жигула вече замина за оня свят. Или греша?

На Турецки му оставаше само да се съгласи смирено. Така си беше: бандитите гръмнаха колата му. Пък и вчера имаше предупреждение.

— Готов съм да се хвана на бас, по каквото искаш, че я палиш чак от петия път.

— Днес дори от десетия — въздъхна Саша.

— Ето ти още едно потвърждение колко съм прав — отбеляза назидателно Олег. — Извинявай, но тази дивотия ти съкращава и бездруго краткия живот. Зарежи всичко и поне веднъж изпълни собственото си желание. Собственото, разбираш ли?

Турецки имаше само едно желание: да изяде един омлет. Но напомнянето за делото на Киргизов прозвуча някак неприятно и ако не бе изречено от устата на Олег, щеше да е дори зловещо. Защо?

2.

Когато Александър Борисович Турецки, старши следовател по особено важни дела в Главната прокуратура на Русия бъде изгонен оттам, а също и ако не съумее да въплъти крехката си детска мечта да стане журналист, май ще му остане само да отвори заведение, наречено примерно „Златни яйца“. Не, не така. „Съдбоносни яйца“ си е чисто плагиатство и въобще е опасно за клиентите: няма да го разберат правилно. „Кокошчица пъструшка“ е примамливо, но повече подхожда за дечица. А многото яйца са вредни за дечицата, получава се отравяне и разни други гадости. Във всеки случай така Ирина докладва на Турецки по телефона. Но може да възникне въпрос защо свързва бъдещето си непременно с проблема яйца? Ами защото умееше да прави поне двадесетина разнообразни блюда от този продукт.

Обстоятелството, че той, независимо от местонахождението си бе обречен ежедневно да приготвя закуски, пак бе следствие на същата причина. Но както и да е, никога не протестираше, понеже от време на време в пристъп на вдъхновение у него се раждаха наистина нечувани варианти. И знаеше — това е талант! Къде ще се скриеш от него?

Днешното късно утро той посвети на омлет, наречен „скрембъл“, по нашенски — бъркани яйца. За плънка послужи нарязан на ситно салам, останал от вчера и вече доста втвърден. Щом изяде порцията си, без да мисли, Саша се загледа в екрана на телевизора. Там момчетии с бръснати наполовина глави, боядисани изумрудено и с глухи гласове доста неясно се упражняваха да възпроизвеждат американска поп-музика.

— От какъв зор слушаш тая дивотия? — извади го от бездарното убиване на времето пресипналият глас на Грязнов.

Самият той излезе от стаята си наметнат с червено-черен халат до коленете, подобно на някакъв Боксър Иванович, устремил се към ринга. Само краката му са изгубили видимо предишната си мускулеста сила. Поизтънели са краката на доскорощния герой, пък и рижият пух не ги краси особено. Сутрин, когато очите още спят, а рижата коса

стърчи и походката на Славка е плавна, бавна, Турецки особено отчетливо виждаше как си отива пъргавата младост. Разбираше, че и собственият му вид едва ли е по-интелигентен. И бакенбардите са прошарени, и около очите има мрежа от бръчки — не можеш да излъжеш огледалото...

— Сашка — продължи обезпокоено Грязнов, — какво си ме зяпнал? За пръв път ли ме виждаш? Спри този телевизор.

— Себе си гледам, не теб — отговори Турецки и послушно натисна копчето на дистанционното управление. По другата програма вървеше поредната серия от дебилен мексиканско-венецуелски филм. Саша направо спря телевизора.

— Много благодаря — поклони се Грязнов и тръгна към тоалетната.

В кухнята чайникът пак кипна. Сега Слава ще си свари половин литър кафе, ще изпуши една-две цигари и тогава с него ще може спокойно да се поговори. Има си твърд ред.

Отначало, с духане и ругаене, изсърба кафето от музикална баварска халба за бира, после отчуждено изпуши цигара — една! — и се зае с порцията омлет. Най-накрая изпръхтя и отмести празния тиган.

— Благодаря за омлета, Саша... Не помня как му викаше — каза най-сетне с нормален глас. — Ах, да, скрембъл! Е, добре, така да е. Ама ти какво, още от сутринта ли залагаш мрежи за руската мафия?

Без да губи време, Турецки изложи пред Грязнов плана си за така нареченото блиц-разследване.

— Голям си бърборко, Саша — усмихна се Грязнов. — Нали утре-вдругиден ще те засипят експертизите и твоят banker ще се окаже дори не banker, а Мао Цзедун или защо не Йосиф Сталин. И тогава не само ще забравиш за отпуската си, но и ще хукнеш като хрътка... Та казваш, всичко било извършено, както се полага за безупречен терористичен акт?

— Да, поне така следва от протокола за огледа на местопрестъплението. Засега не разполагам с експертизата за бомбата. Между другото, била е подложена под седалката на шофьора телохранител на банкера Елмазов. Изглежда, терористът е седял на задната седалка зад гърба на шофьора, от когото е останало само коженото яке със запалка в джоба. Якетото не е обгорено много, вероятно се е търкаляло на задната седалка или в багажника и е изхвъркнало

при взрива. Това е единственото горе-долу цяло вещественно доказателство.

— А може той да е искал да взриви точно телохранителя? Между другото, как се е казал?

— Кой, терористът ли? — попита наивно Турецки.

Грязнов изсумтя:

— Мислиш, че е много остроумно ли?

— Както искаш, но на мен ми харесва. Кочерга^[1] се е казал. Толкова неочаквано фамилно име.

— А, кой бил!... Само че при него ударението е на „е“-то. Сам се наричаше така, помня го.

— А откъде го познаваш?

— Че той е от бившите боксьори. Сега много от тях минаха в охраната, станаха телохранители... Има и опасни момчета. Като Каратаев да речем. Нали си спомняш, писаха за него? Пречукаха го в Ню Йорк, на Брайтън Бийч. Но доколкото знам, твоят Кочерга не се познаваше с мафията.

— Е, всичко знаеш, приятелю!

— Какво толкова се чудиш? — наведе морен поглед Грязнов. — Нали охраната на bankerите е един от аспектите на моята работа. И хайде да не ми се усмихваш гадно, каква е тая мода да иронизираш! Между другото, трябва да знаеш, че още нито един от моите подопечни не е убит, ясно ли ти е! Там, в бюрото ми, има списък на охраната на bankerите, можеш да провериш ху из ху.

Саша смаяно поклати глава:

— А казваше, че не знаеш чужди езици!

— Ха! Какъв чужд език е това? Това си е наш, роден и близък! На него дори президентите разговарят с народа. Помниш ли Горбачов? Точно така. Но всичко това, Саша, са глупости. По-добре разкажи какви конкретни мисли се родиха в остроумната ти глава? Засега не забелязвам нещо, което да заслужава внимание.

— По дяволите, че какви мисли? И идеи няма... Усещам, че и за сто години няма да различиш това дело. Какво, да претърсим целия вход, където е бил спрял мерцедесът? Може би случайно ще се досетим кой е влизал или е трябвало да излезе... Ами ако никой не е възнамерявал да излиза? Какво ти каза твоята Татяна Грибова? Колата

се движела много бавно, сякаш пътниците в нея са търсили номер на блока или входа, така ли? Може пък да са им дали номер за заблуда...

— Не е изключено.

— По-нататък. Щом мерцедесът е имал пропуск за всички секретни улички, значи някой му го е издал? А от протоколите не се вижда този факт да е заинтересувал някое ченге.

— Трябва да се поинтересувам.

— Трябва, разбира се.

Горе-долу в този дух още половин час продължаваше вялата и безплодна беседа, която, без да роди нещо, в края на краищата завърши тихо и безполезно. Новият работен ден встъпваше в правата си и Турецки трябваше да се понася към собствената си кантора.

3.

Разбира се, не е грешно да се мечтае, всеки може да си го позволи, без това да пречи особено на работата. И тъй, Турецки реши да разиграе блиц: в най-кратки срокове да открие престъпника и изпрати делото в съда. Впрочем, ако все пак се кани да ходи в Германия, ако иска да смени професията си, ако... и така нататък, тогава просто не съществуваше друг вариант.

На „Пушкинска“ пристигна не както винаги в девет, а в десет, понеже съвестта му бе чиста — беше започнал работния си ден много преди главния прокурор например.

Както веднъж разказа на Саша доста далечен познат, който се занимаваше с нещо съвсем различно — изпитваше самолети, по време на полет двигателят изведнъж отказва, а до земята остава около половин минута. Тогава той се успокоил, седнал и помислил какво да предприеме по-нататък. Турецки го попита, засмян под мустак: много ли време си е оставил за мислене? Асът отговори така: около... три-четири секунди, не повече. По подобен начин седна в кабинета си и Александър Борисович, за да помисли по-бързо какви действия да предприеме за набелязания блиц.

Обаче не минаха и три минути, а планът му бе нарушен. Появиха се посетители: един от МВР, друг от ФСС. Съобщиха, че са дошли да споделят съображения по повод на взрива. И двамата бяха полковници. Изглеждаха солидно, в тях нямаше излишна припряност. Не се хабяха от усърдие. Но само след десет минути целта на посещението им стана изумително ясна: те се оказаха обикновени, банални куки. От мъглявите им и многозначителни монолози Турецки успя все пак да улови основната мисъл: шефовете от вътрешното министерство и от Федералната служба за сигурност никак не се вълнуват от разкриването на даденото престъпление. Друго безпокои шефовете: че прокуратурата се кани да пише за терористичния акт в свое спецобръщение до президента, който изведнъж прояви лична заинтересованост и издаде поръчение на главния прокурор. Ето защо Турецки, опрян на облегалката на креслото си, дърпаше с наслада от

цигарата и с нескриван за гостите интерес разглеждаше другарите по оръжие, което, както се оказа, доста е затъпяло през годините на славната перестройка, демократизация, приватизация и прочие, и прочие.

Но за да не бъде времето съвсем напразно изгубено, в края на краищата постави на полковниците ясна задача. За едно денонощие живи-умрели трябва да изяснят по линия на своите ведомства и да му доложат следното: какви организации се дислоцират в най-близките до мястото на взрива здания? Кой, кога и на кого конкретно е издал пропуск на мерцедеса за влизане в закрития квартал? Към кого е тръгнал него ден Елмазов? И освен това трябваше да вземат на агентурна разработка всичко, свързано с личността на загиналите — детайлните им характеристики, интимните връзки и индивидуалните навици и интереси. Това за начало. После задачата може да бъде усложнена и разширена.

Направеният ход бе във висша степен правилен: без да дочакат по-нататъшните „високи“ указания, доброволците-разузнавачи изскочиха от кабинета. Единайсет часът, значи от биографията му отпадна цял час. И за да заглуши нарастващото раздражение, сигурно за десети път Турецки започна да разглежда снимките, приложени към протокола от огледа на местопроизшествието. След като им се налюбува до насита, позвъни на доктор Борис Лвович Градус, прочут съдебномедицински експерт, на когото бе възложено медико-криминалното изследване на обгорелите трупове. Впрочем това, което му бе предоставено за експертиза, едва ли може да се нарече трупове. За годините на работа като следовател Турецки така и не свикна да разглежда хладнокръвно картинките, с които не може да се сравни нито един филм на ужасите.

Отношенията му с Градус са напълно приятелски, въпреки че докторът има опасно езиче, при това е пиянде и грубиян в речта си — яко псува, независимо от преклонната си възраст. Но всичките видими недостатъци напълно се изместваха от професионалните му достойнства. Няма нужда да се представя на Градус, чува като бухал. Затова Саша веднага премина към основното.

— Какво се чува, Борис Лвович?

— Има резултати, Александър Борисович.

— И какво?

— Засега не е възможно да се идентифицират трупите.

— И това ли наричате резултати?! — Турецки сдържа емоциите си, за да не дразни без нужда експерта.

— А ти видя ли снимките, Александър? Сега мога да говоря само за идентификация по съпътстващите признаци.

„Не, този проклет дядка е в състояние да доубие всеки!“

— И аз ги знам, Борис Лвович — последва сух отговор.

— Тогава казвай!

— Какво да казвам?

— Какви съпътстващи признаци знаеш?

— Мерцедесът е на Елмазов. Якето и запалката на Кочерга. Жената на Елмазов разпозна парче от костюма, с който е тръгнал сутринта на работа. Металните закопчалки са от обувките. Също и часовникът.

— Това ли е всичко?

— Като че ли...

— Така си и мислех, че нищо не знаеш, Александър. А повишаваш тон на мен, стария и мъдър бухал... А в същото време аз се претрепвам да ти угодя. И подготвям заключението ти с предимство, без да чакаш ред, старая се. А ти се пениш тука... Сега слушай: заключението ще е готово точно след две седмици. Както се полага по закон. Не по-рано!

— Две седмици?! — Турецки сякаш го прониза ток.

— Ами ти какво бе, твоята верица? Да не си паднал от небето? Не ти харесва? Тогава помисли как да постъпя аз, и то при такъв оскъден материал! Ами да... Лепки, разкомандвали ми се... — явно престореният гняв на Градус утихваше. Може избухването му наистина да е продиктувано от наглостта на натиска. След кратка пауза Борис Лвович продължи: — Добре де, така да бъде, записвай. И имай предвид, че сега говоря само за втория човек. С първия всичко е ясно, това е твоят забележителен banker Елмазов. Всичко съм проверил. Донесоха ми медицинския му картон заедно с рентгенови снимки. От института „Херцен“ и от Боткинската болница. По него няма две мнения. Заличили са се дробовете с ребрата, защото торсът е изхвърлен през предното стъкло и не е успял да изгори напълно. Пълно тъждество на двата петрификата... Знаеш ли какво е това?

— Не знам и не искам да знам — парира машинално Саша.

— Тогава върви на майната си! Остани си тъп галош. А пък вторият, този... как му беше името? Да, Александър, склерозата идва незабелязано. С всичките ти лайнени перестройки, Горбачовци-Елцини, с една дума, старост...

„Така, сега е втората вълна — нарежда. Трябва да сменя тона.“

— Борис Лвович — примоли се Саша. — Кочерга се казва. И ако обичате, не се преструвайте, че сте забравили. Паметта ви е по-свежа от моята. Така че не ме баламосвайте и не се правете, че страдате жестоко, защото не ви познавам от вчера и дълбоко ви уважавам като най-голям специалист, а и просто като хубав човек. Ето, казахте ми за Елмазов и аз не се съмнявам. А защо? Защото ви вярвам безрезервно. На кого може да вярва така един следовател, а, кажете едно име? Мълчите? Говорите за шофьора телохранител, и тука ви вярвам, но сам знаете, че не мога да приложа моята увереност към делото.

— Да бе, Кочерга! — прозвуча радостно в другия край на жицата. — Ами да, спомних си!

„А, голям образ! Не, с Градус човек не може да скучае.“

— Вижте сега, Александър, с този втория трябва още да се поработи. Засега мога да ти предложа само груповото тъждество. Постарай се да разбереш от мадамата му или от други роднини за зъбите му. Пломбите на моя клиент са правени в Германия. Уточнявам: не в бивщата ГДР, а във ФРГ. Само там правят такива. А изобщо от него, от клиента имам предвид, са се запазили само циповете, но в такъв вид, че вече не стават за нов костюм. И все пак този човек е имал счупване, съвсем малко счупване, разбираш ли, Александър?

— Счупване на какво? — смая се Турецки.

— Не прекъсвай! — кресна Градус. — Не си се научил да слушаш. Счупване на един прешлен, много старо счупване. При неправилно натоварване може да се е обаждало. Нали от скелета е оцелял само гръбнакът, и то наполовина... Всичко останало е отишло по орли и по гарвани.

„Все пак нашият Градус е същински гений. Да сглоби от нищо...“

— Ето сега се опитвам да изчопля нещо за ДНК пробата. Поне знаеш ли какво е това нещо?

— Знам. Искате да запишете генетичния му код.

— Точно така... А седнал да ми вика! От веществените доказателства имаме известното ти вече яке. Кожено, спортно. То също е от ФРГ, после запалка японска, инкрустирана имитация на сребро, часовник — „Сейко“. По всяка вероятност е бил на Елмазов, защото е скъп. Не е намерен друг часовник. Може би шофьорът не е имал, макар да е странно, той би трябвало да има... Да, и православно кръстче, порядъчно деформирано. Измъкнали са го от пепелта. Елмазов — не знаеш ли? — май е бил некръстен, иначе... ами да, разбира се, какво щеше да прави при комунягите в републиканската банка.

Турецки записваше цялата дадена му информация, без да обръща внимание на излиянията, съпътстващи основните сведения, по-точно на мърморенето на Борис Лвович. Не е много, разбира се, но има да работи цял ден. Да вземем само груповото тъждество. Колко протези и пломби, направени в Западна Германия, носят днес нашите хора? Или човек със счупен някога прешлен. Да, можеш цял живот да живееш с такова нещо и никога да не отидеш на лекар.

— Още сега ти изпращам всичко това по куриер. Вземай си материалите и прави с тях каквото искаш. Рентгеновата снимка на прешлена, от който ти бъкел не разбираш, това ваше православно кръстче, запалката и часовника. Това е. Да, и от гадните ципове има цяла камара. Осем парчета само от тялото на шофьора. И още два дълги, съвсем друго качество. Сигурно са от някаква чанта, която е изгоряла напълно, защото най-вероятно е била с химическа импрегнация. Двата дълги ципа, които са от чантата, са разтворени. Макар че може и да е от огъня. Във всеки случай тези два засега ще ги оставя, трябва да си поблъскам главата с тях. И якето ще ми трябва за сравнение на размерите на дрехите и туловището. Чуй, Александре, аз, както знаеш, не само съм лекар, но и как беше, изобретател. Тези дни такава конструкция направих на бърза ръка за идентифициране частите на тялото, направо ще подскочиш. Да, жалко, нашето време мина и вече не дават сталински награди. Освен това и първа награда, за десет хиляди... Не от сегашните лайнени, а от ония, когато парите още бяха истински.

— Добре, разбрах ви, Борис Лвович. Много благодаря.

— За изобретението ли, а?

— Как не! Сега ще ви изпратя заветните хилядарки... Засега благодаря за информацията по моето дело. Между другото вчера преди лягане чух как по радио „Свобода“ предаваха, а може да беше „Немска вълна“... Не е важно. Имаше медицинска програма. Та тяхната професура значи не съветва нашата интелигенция да употребява спирт. Нито в чист, нито в разреден вид. Статистиката твърди, че от него мозъкът се размеквал напълно и паметта се изтрива със скоростта на звука.

— Ех, Александър! Какъв груб и неостроумен намек! А аз бях съвсем искрен с вас, ай-ай-ай! Кълна се в гроба на моя незабравим баща, много неостроумно. О, между другото! Ще ти изпратя и заключението на специалиста по взрива. Това е била пластична бомба с фугасно и напалмово действие. Как може да се съчини такова нещо, за да се убие човек, а? Знам аз какво нещо са фугаските. През четирийсет и първа, Александре, сам ги мъкнех от чардака на нашата къща и ги пъхах в бъчви с пясък. Нямах още и шестнайсет... Чакай, може да не са били фугаски, а запалителни? А, да бе, разбира се, запалки, така им викахме. Помня, хвърчат искри на всички страни... Александре, за съжаление си прав — Градус тресна шумно слушалката, — изтрива се... Всичко се изтрива, макар и не със скоростта на звука. Така да знаеш...

4.

Нина Васи́лиевна, бившата жена на Виктор Антонович Кочерга, шофьора и телохранителя на банкера Елмазов, бе твърде млада дамичка, която се стараеше да изглежда интелигентна и безразлична към всичко ставащо наоколо, но без успех. Разстроеният ѝ вид можеше да бъде свързан дори не толкова със смъртта на съпруга ѝ, колкото с всички грижи, които ѝ се стовариха — та Турецки бе далеч не първият, който я вика на разпит. Но все пак е трудно да не я разбере човек. Живеела си е своя отделен живот и изведнъж сякаш всичко тръгва от зле към по-зле — кой, че какво, че къде е ходел, какво е правел и още повече с какво е бил облечен. Наистина може да озверееш. Но Нина Васи́лиевна, запазвайки старателно предишния си имидж, се опитваше все пак да отговаря достойно, макар и с видима доза безразличие.

— Вече казах и съм готова да повтора и пред вас, че и якето, и запалката са негови. А пък часовникът му беше швейцарски, може да се каже, че дори се гордееше с него, защото бе старинен. И казваше, че докато този върви, няма да си купува друг. Наистина, не съм го виждала повече от година. Още щом се разведохме в съда, там се и разделихме. Без всякакви скандали, нали разбирате, интелигентно, може да се каже.

— Извинете за личния въпрос. А по каква причина се разведохте с мъжа си? Изневеряваше ли ви? Пиеше ли?

Жената се почуди, помисли. Отвърна без желание:

— А, не, знаете ли... Как да ви кажа, в живота му се появиха други интереси. Не, не пиене... макар че...

— А тогава какви?

Тя изведнъж тръсна рамене:

— Карти! Разбирате ли? Такова хоби! Намери си го, дано...

— Предполагате, че смъртта му може да е свързана с игра на карти?

— Нищо не предполагам — нервно и сърдито отсече тя. — Така се изразявам, фигуративно може да се каже. Не, не знам на кого е потрябвало да го убива. Е, Елмазов — той, разбира се, е важна птица,

златна мина, може да пречи на кого ли не, ето, прочетете във вестниците, всеки ден съобщават за тях... Ама Виктор? Та той по принцип беше безобиден човек, така да се каже. И образованието му едно — Ленинградски физкултурен институт „Лесгафт“, можете да си представите какво може с такова образование, да прощавате... Най-много да охранява някого... — Нина Василиевна погледна изразително следователя, сякаш за свидетел, че бившите спортисти всъщност са втора категория хора. — И най-накрая, както предполагах, той се оплете като пиле в кълчища, може да се каже. Жалко за него, естествено — нищо не е останало от човека.

— А с кого играеше на карти?

— Как с кого? — изуми се жената на наивността му. — Ами че в казиното! Изпонаотвориша толкова казина и сега се рушат семействата на хората.

— В казиното, казвате... — Турецки поклати глава с уважение към осведомеността ѝ. — А не помните ли в кое?

— Казваше, че в нелегално. — Тя сви рамене. — Само не знам каква е била ползата да е нелегално. Нали ви казвам, че откриха сума ти заведения и сега всичко е разрешено, искам да кажа не е забранено. Добре ли разбирам нещата?

— И отдавна ли е така?

— Още не бяхме се разделили. Като изчезнеш за две седмици да играе, не се прибираше къщи, не спеше у дома, после се появява и се хвали, че е спечелил. Показваше германски марки, може да се каже.

— Марки ли?

— Ами да, той ги наричаше дойче марки. Но никога не ми е давал. Ето, казва, другия път ще спечеля повече и тогава значи...

— А не сте ли виждали някои негови партньори по карти?

— Какво говорите! Нито веднъж не е продумвал думичка за тях, дори насън. Казваше само: „Не ме чакай по-рано от другата неделя.“

— Кажете, а ходил ли е в чужбина?

— Че как да не е! Нали затова отиде да работи при онзи banker, Елмазов, да ходи по-често в чужбина, може да се каже. Имаше открита виза, така казваше. Той и зъбите си направи там. Показаха ми в милицията... челюстта му. Да не би да разбирам нещо от тия работи? Може ли да познаеш нещо? Да не съм му гледала зъбите, да ме прощавате.

— А вярваше ли в Бога?

— Ех, че го казахте! Беше суеверен, както е прието при спортистите и шофьорите. Случвало се е да се кръсти. Дори искаше да си купи златно кръстче, но не знам да го е направил, не съм видяла.

— Но излиза, че си е купил?

— Нали ви казвам, не съм видяла, а пък без мен... не, не зная.

— Кажете, Нина Василиевна, а вашият бивш мъж не се ли оплакваше от някакви стари, хронични заболявания?

— Ами, какво говорите! Беше здрав като бик, може да се каже... Освен ако без мен нещо... Все пак цяла година е минала... Ох, какво говоря, ами имаше! Имаше! Точно така! Страдаше от... остеохондроза. Нали заради това остави бокса. Помня, че дори го карах да отиде на лекар. Можеш ли да накараш такъв човек? Тъй и не отиде. Но това се обаждаше, особено ако вдигнеше нещо тежко.

И тъй, една от първите кръстословици вече почти е разгадана. Засега всичко съвпадаше с предположението на Градус: вторият труп може да принадлежи на Виктор Кочерга, шофьор и телохранител на банкера Елмазов.

5.

Грязнов се оказа в офиса си.

— Слава, с какво си зает в момента? Нещо спешно ли?

— Точно сега разговарям с теб.

— Да, да. А нямаш ли други не по-маловажни задачи?

— Защо да нямам? Имам. Седя си и чакам факс. Доволен ли си?

— Напълно. Първи въпрос: имаш ли някакви данни за нелегалните казина?

— Тоест? Говори по-конкретно.

— Трябва да знам кой къде ходи и прочие.

— А, такава ли била работата! Почакай, сега ще дойде факсът...

Не, по-добре пристигай тук в офиса, може да открием нещо подходящо.

— Чудесно. Но сега при мен ще дойде един свидетел, мисля, че срещата няма да трае повече от час, и тогава.

— Бива.

Турецки реши да не занимава Грязнов с втория въпрос. Работата е там, че точно сега очакваше свидетел от женски пол. Същият, когото Грязнов така ловко излови вчера в настъпващия мрак.

Татяна Грибова се оказа точна и пристигна на минутата. А когато влезе, Александър Борисович не можа да се въздържа и я загледа с възхищение. На дневна светлина тя изглеждаше много по-млада и привлекателна. Не, само самоубиец може да се реши да измъкна от устата на Грязнов толкова сладко парче. В случай че Славка вече ѝ е хвърлил око. И сега какво? Но по-добре да не рискува.

Докато поздравяваше и подаваше ръката си, Танюша не можа да мине без кокетство. Но Саша го възприе единствено като желание да преодолее смущението: все пак не всеки ден в такова солидно учреждение попада млада задочничка.

Като бъдещ юрист Таня разбираше цялата отговорност на тази напълно официална среща, затова нещо в облика ѝ неуловимо се промени и тя моментално стана сериозна. Сетне дума по дума повтори

това, за което разказа вчера, после охотно прие предложението да запише собственоръчно показанията си.

— Александър Борисович — рече Татяна и толкова проникновено го погледна, че Турецки остана без дъх, — нали ще се наложи да обяснявам защо не съм се обадила веднага като свидетелка при идването на оперативните служители. Но пък никак не искам да подвеждам моя шеф, който ми помага и разрешава, нали вече ви казах... Може би да напиша, че съм мислила... Нали не само аз съм видяла взрива, понеже там има десетки прозорци... И тичаха хора. Разбирате ли ме?

— Ваша воля, Татяна Павловна — обади се Турецки едва чуто. Какво да я посъветва? Да изложи шефа си? И той веднага да я уволни?

Като въздишаше и обмисляше, Грибова написа още няколко реда.

— Може ли още, Александър Борисович? Само че не за протокола...

— Както трябва да ви е известно, следователят е длъжен да записва в протокола на свидетеля всичко, което той каже. Нима трябва да обяснявам толкова елементарно нещо на вас, бъдещия юрист?

— Да, знам... Но това, което искам да ви разкажа, дори не е свидетелство, а... Как да се изразя? Въобразила ли съм си го? Сякаш съм го сънувала. И честно казано, затова не съм уверена, че изобщо трябва да говоря такова нещо... Знаете ли, днес ми звънна Вячеслав Иванович — тя изведнъж се прехвърли на проблем, който, изглежда, я вълнуваше повече от спомените за взрива.

— Всичко това е хубаво, Татяна Павловна — намръщи се Турецки и се постара да върне момичето в нужното русло. — Хайде да се уточним с вас следното: ако вашият сън, както твърдите, може да представлява интерес за следствието, тогава...

— Разбрах, наистина, разбрах! Александър Борисович, знаете ли, струва ми се, че онази кола е спирала по-рано, т.е. зад ъгъла. Спомнете си каква панорама се открива от моя прозорец. Струва ми се, че съм видяла всичко станало с периферното си зрение... но съм си спомнила за него после, по-късно. Нали ви казвам, че е като сън.

— Тогава още веднъж се опитайте да си представите всичко и ми разкажете какво ще видите. А аз съм готов да ви слушам.

И той не знаеше защо му е този напълно идиотски експеримент. Но се задейства навикът да обръща внимание на всяко фактче, дори

незначително, независимо от собственото желание.

Грибова притвори очи и отметна главата си.

— Ето... зад ъгъла изскочи черен предмет и замря — заговори тя като хипнотизирана. Бе толкова естествено, че Турецки неволно се озърна. — Виждам само част от него. И не съм сигурна, че е кола. Пауза. Най-сетне предметът започва да се движи и завива в нашата уличка. — Тя отвори очи. — А тук, Александър Борисович, вече знам точно, влезе голяма тъмна кола, виждам я в упор, защото това е единственият предмет, който се движи, а всичко останало е замряло. Или просто е измряло. А след това... след това вече знаете.

Господи! Та показанието може да стане ключово! Ако всичко това не е празна измислица, а божествено вдъхновение, тогава действията на хората в колата са с точна логика, която досега Турецки все не можеше да разгадае.

— Танюша! Вие сте истинско злато! Казвали ли са ви, че сте чудо?! — Турецки не се сдържа и се разбъбра. Още миг и щеше да скочи да целува свидетелката си, но... готовността, която прочете за миг в пламналите ѝ очи, моментално го охлади. И като овладя с усилие дишането си, продължи, стараяйки се вълнението му да не бъде изтълкувано превратно: — Танюша, най-поразителното е, че вашият сън или видение, наречете го както искате, може да се превърне в истина, която да помогне да се решат и разберат много неща. С една дума, хайде засега тези ви наблюдения — нали така беше? — да не ги записвам в протокола. Нека за известно време това си остане ваша фантазия. Но имам огромна молба към вас: още при първа необходимост, т.е. когато страшно ми дотрябва, да повторите разказа си, нали?

— Ама разбира се, Александър Борисович! Искане ли питане! И когато поискате. И — където поискате...

„Ама че нахалница!“ — в гърдите му нещо трепна.

Разбира се, че ѝ вярва, макар че по принцип не бива да вярва на никого, докато води следствието. Длъжен е само да оценява показанията. Но нали следователят също е човек, нищо че звучи глупаво. А щом е така, тогава и той владее същия стандартен комплекс достойнства и недостатъци, присъщи на останалите смъртни. Разликата май е само в това, че в дадения момент пред следователя е седнала предизвикателно ярка жена и бузите ѝ аленеят от похвалата

му. Или от други желания, които само тя знае. А за Турецки, разбира се, те са неведоми.

— Е, Александър Борисович — попита тя и очите ѝ отново заблестяха, — тук не се ли пуши?

Турецки малко суетливо се надвеси през писалището към нея и подаде цигарите и запалката. Щом запуши и пусна тънка струйка дим нагоре, Татяна се облегна на стола и с ясно предизвикателство праметна крак върху крак. Модният ѝ шлифер висеше на закачалката до вратата, а късичката поличка и също такава кремава блуза не толкова я обличаха, колкото обмислено и ловко я разголваха. Колкото и да се стараеше, Турецки не можеше да отмести поглед от коленете ѝ, чувствайки, че и тя не иска да отстъпва от заетите си позиции. Изглежда, затова последва „неочакван“ въпрос:

— А вие женен ли сте?

Той разбра, че смисълът на въпроса не е в произнесената фраза, а в подтекста ѝ, като тест за въшливост: „Хайде де, какво чакаш?“ Затова всеки отговор нямаше да означава нищо. До окончателното му решение оставаше миг, а какво би съумял веднага да ѝ предложи? Квартирата на Славка, ако там няма никой, или своята раздрънкана кола, с която да отидат в най-близкия храсталак? Вероятно тя нямаше да възрази, но той дори не можеше да си представи мащабите на такъв позор! И Турецки събра в юмрук волята си.

— Безспорно съм женен, Танюша — отговори с весела назидателност той. — А пък Вячеслав Иванович в дадения момент е абсолютен ерген. Казвам ви го като негов най-близък приятел.

Татяна кимна и се усмихна с известно смущение. Сетне стана, взе от бюрото призовката си, отиде до закачалката и спря, очаквайки Турецки да се погрижи малко за нея — да ѝ подаде дрехата. Това вече той направи с преголямо желание, без да си откаже удоволствието да оправи гънките по яките Татянини рамене и да задържи дланите си върху талията ѝ. При това нейните пълни устни, които се намираха в непосредствена близост от лицето му, изобразиха нещо като въздушна целувка. И тъй, най-сетне тя си тръгна, полюшвайки бедра, а Турецки седна на бюрото си и стисна с длани бузите си. Само това му липсва — да хлътне в такава игра! Мина му съвсем игрива мисъл: ако той бе направил решителната крачка, тя щеше да му се отдаде дори върху

това бюро, без да се опъва. Гениално! Сигурно само това липсва на прокуратурата.

Турецки поклати възхитено глава и дръпна към себе си празен лист.

„Какво конкретно ми дават фантазиите на Грибова? — започна да записва той. — Ако следваме логиката ѝ, колата е спряла зад ъгъла. Защо? Защото от нея е слязъл някой трети, седнал на задната седалка. По всяка вероятност този някой е влязъл в един от свръхсекретните входи, иначе защо му е било да слиза. После шофьорът подкарва мерцедеса и след още няколко метра завива зад ъгъла на сградата, за да не прави впечатление, и пак спира. Но вече в очакване на онзи, който трябва да се появи. Или това е същият, или въобще някой непознат. Но седналите в колата шофьор и собственикът са очаквали този човек. Шофьорът е смъкнал леко страничното стъкло и е запушил — от купето излиза струйка дим. Елмазов не пуши. А по-нататък е известно: задейства се бомбата — трясък, фойерверки, взрив, пламък! Фугас с напалм, както каза Градус. Но кой е излязъл от колата? Засега се знае едно: че е бил познат на Елмазов, иначе банкерът няма да го качи в колата си и да го чака...“

Турецки се замисли. Не е нужно да си пророк, за да направиш съответния извод: ако престъпникът се е скрил зад вратата на едно от неясните учреждения, на практика няма шанс да намери терориста.

Но тогава за кой дявол се появиха всички тия полковници, куки от заинтересуваните съседни ведомства? Той вдигна телефона.

Като възприе Татянините съновидения за напълно достоверни свидетелства, получени по оперативен път, Турецки им постави точна задача. Но щом свърши разговора и остави слушалката, се чу позвъняване, което можеше да стане преломен момент в делото.

— Господин Турецки? Обажда ви се старши нотариус Орловски от Централната нотариална кантора. Току-що разговарях с господин Меркулов и той ми съобщи, че вие водите делото за убийството на Елмазов. Разполагам с известна информация, която може да ви бъде полезна.

Нотариусът направи пауза в очакване каква ще бъде реакцията на събеседника му, но такава нямаше.

— Сергей Егорович, въ... остави завещание в полза на някой си, въ... гражданин с фамилия Боуза. Бо-у-за, Емилио Фернандес, Е-ми-

ли-о Фер-нан-дес. Роден хиляда деветстотин седемдесет и четвърта година. Не е посочен адресът, където живее. В случай на смърт пощенските пратки трябва да се изпращат до пощенска кутия в московската централна поща.

Сега, за да вникне в падналата от тавана информация, се наложи Турецки да направи пауза.

— Ъъ... — като повтаряше нотариуса и се псуваше наум, Турецки най-сетне се обади, — може ли да ви помоля да ми изпратите факс с текста от завещанието на Елмазов?

— Аз, собствено, ъъ... господин Турецки, затова ви звъня. Аз, ъъ... си записвам номера ви и след пет минути факсът ще е във вашето учреждение. Моля.

Турецки продиктува факса, не личния си, естествено, открай време не е имал и няма личен факс, а този, който се намира под бдителната охрана на Клавочка, вечната секретарка на Меркулов.

— За ваше сведение, ъъ... господин Турецки — съобщи, след като записа номера Орловски, — като част от наследството Боуза ще получи от Елмазов къща на адрес... Записвате ли, господин Турецки?

6.

Както гласи забравената руска пословица „доде стригана мома си плитка оплете“, точно толкова бързо Турецки получи обнадеждаващото сведение, че в адресната книга няма човек с толкова странно за Русия име. Затова веднага позвъни на Юра Фьодоров в МУР и постави задача да се издири Емилио Фернандес Боуза. И най-накрая избра домашния телефон на Елмазов. Обади се съпругата на покойника... не, сега вече вдовицата на Елмазов. Тя изслуша мълчаливо въпроса и отговори, без да се замисля:

— Никога не съм чувала това име... Боуза ли казвате? Не. Емилио Фернандес? Странно. А защо ме питате, Александър Борисович? Може това име да е свързано по някакъв начин с банковата дейност на... на мъжа ми?

Тя още не беше привикнала да го смята покойник. Турецки, естествено, не възнамеряваше да ѝ разкрива неочаквания си източник на информация и отвърна уклончиво:

— Да, как да ви кажа, името се появи случайно в нашите документи. Но при нас е прието да се обръща внимание на всяка дреболия, така да се каже. И още един въпрос, ако позволите. Имате ли... в смисъл Сергей Егорович имаше ли къща някъде край Москва?

— Къща ли?! Какво говорите, Александър Борисович, каква къща да имаме, като и този апартамент купихме толкова трудно.

— Извинете за безпокойството. До скоро виждане.

— Да, да, Александър Борисович — някак объркано отвърна жената, — довиждане. Като имам призовка, днес ли трябва да се явя в прокуратурата? А утре е погребението на Серьожа... на Сергей Егорович.

Той започна да говори подходящи за ситуацията думи на съболезнование, но тя неочаквано го прекъсна:

— Почакайте, Александър Борисович... Знаете ли, в главата ми се върти този ваш Боуза. Казва се Емилио Фернандес, така ли? Прилича на испанско име. Или кубинско, нали?

Турецки мълчеше в очакване на сведения, които можеха да се родят в глава, заета със съвсем други грижи.

— Ами да, спомних си. Моят мъж имаше кубински студенти, но много отдавна.

— Студенти ли? Той да не е бил преподавател?

— Ами да! Четеше политикономия. На задочниците в юридическия. Но това беше много отдавна, както ви казах. Тогава учеше аспирантура.

— Не можете ли да ми кажете по-точно кога именно е било, поне коя година?

— Почакайте, да видя, да си спомня... Ние със Серьожа се запознахме през шейсет и четвърта, а на следващата се оженихме. Излиза, че е било някъде от шейсет и шеста до шейсет и девета.

„Това се казва трилър! Бившият студент — кубински терорист? Но това е абсурдно! Боуза още не е бил роден тогава... Стоп, господин Турецки! За малко да изгубиш нужната мисъл... Още не е бил роден?! Разбира се, ето какво било!“

И Саша отново позвъни на Юра Фьодоров, а началникът на МУР търпеливо зафиксира новата информация. Момчетата на Юра, разбира се, ще намерят този Боуза, понеже в Русия няма втори човек с такова име.

7.

От кантората на „Пушкинска“ до офиса на Грязнов на „Неглинка“ се стига пеша за не повече от пет минути през гъстата тъпла всевъзможни продавачи на всевъзможни нелицензирани стоки, млади бизнесмени и „куфарни“ търговци с огромни раирани чанти. Не е възможно да срещнеш нормални хора по този път. Такъв е сега животът: гледай да откраднеш, гледай да продадеш, гледай да направиш далавера... Няма ли да купуваш? — тогава се отмести, не пречи на частния капитализъм да се развива!

Александър бе ходил няколко пъти в Славкината резиденция, но още по времето, когато „великият детектив“ тъкмо се бе нанесъл в това гадно помещение, напомнящо или бивши складове със сводести тавани, или превърната в склад конюшня. Гостът дори не се досещаше какво може да се направи от този „офис“. Зданието бе старо, строено преди революцията, а може да е и от миналия век. Външно изглеждаше солидно, а отвътре, казват, било престроявано десетки пъти и все неуспешно.

Това, което сега видя, не можеше да се сравни с нищо. Макар Саша да бе виждал доста офиси, особено напоследък. Първото впечатление: Грязнов се е развихрил. Шик! — няма друга дума. За година и нещо е успял да направи невъзможното със своята наемна, но много професионална армия. Дори и нея е сформирал сам подобно на класическата швейцарска гвардия — от най-добри представители на почетната някога професия — ченгета, изморени от попълване на обяснителни записки, млади пенсионери, но много способни и изобщо неизгубили сили и възможности следователи и прочие „черноработници“ от разузнавателната служба. Браво на Славка! Веднъж му разказа, че „се отпуснал“ и не му досвидели пари за дизайн, та затова спечелил в главното: „Клиентът трябва да благоговее, само в такъв случай охотно сипе големите пари.“ Нелош девиз за частно разузнавателно бюро, чиято работа е гарантирана с множество лицензи. Дали да не отиде при него? „Не съм толкова стар, че да се страхувам от промяната. А няма да е трагедия да стана подчинен на

Славка. Наистина, има хора, с които е по-лесно да си приятел, отколкото да работиш заедно с тях, но с Грязнов сме минали всички традиционни изпитания, през огън и вода сме минали. И какво още? С него може. Ако това не е детска мечта...“

Впрочем, той наистина е герой. Рожбата му си я бива.

— Хайде, Саша, стига си цъкъл с език — съобщи Грязнов с тон на удовлетворена красавица. — По-добре да се заемем с твоето дело, че сега моите гвардейци ще се изсипят с отчетите за свършената работа и аз напълно ще изключа. Какво казваше вождът? „Отчет и още веднъж отчет!“

Разбира се, интересно е да научи какви ще са тия отчети, за какъв вид дейност и така нататък. Но Славка не гори от желание да разказва подробности за дейността на бюро „Слава“ и не бива да го разпитва, изобщо трябва да се отнася максимално спокойно към новия му „бизнес“. Може би Грязнов затова помагаше охотно на Турецки в трудностите му. И не му взимаше пари. Макар Саша да знаеше прекрасно, че съветите и консултациите на Грязнов, да не говорим за по-сериозните акции, не струват никак евтино.

— Та от какво се интересуваш все пак? — попита солидно той и в интонацията му явно прозвуча откровено удовлетворение от реакцията на Турецки след беглия оглед на няколкото стаи отлично оборудван офис. — Горедолу си представям какво ти трябва. Но все пак ми разясни задачите си.

— Жената на Кочерга, онзи, нали знаеш за кого говоря, тя напълно отговорно заяви, че бившият боксьор, а сега покойник, шофьор и телохранител на нашия banker, постоянно играел карти в някакво нелегално казино, заради което и се разделили. Разбира се, не защото казиното е нелегално и дори не защото доста често е печелел големи суми в дойче марки, а на нея не давал нито пфениг и непрекъснато ѝ обещавал след следващата печалба да я ощастливи. Развели се, защото изобщо не харесвала интереса му към картите, а може да е и нещо повече от интерес. Та си помислих, че ако тя не лъже и у него от време на време наистина са се появявали известни едри суми валута, неговите партньори, така да се каже, по съвместния игрален бизнес са могли да проявят свой собствен интерес. Интересите на партньорите, както знаеш не по-зле от мен, особено в такива работи, рядко съвпадат.

Турецки разбра, че говори прекалено надълго, и замълча, щом видя в очите на Грязнов почти незабележимо нетърпение. Слава не уважаваше многословието.

— Достатъчно, можеш да не продължаваш.

— Аз горе-долу казах всичко. Просто си мисля, че ще бъде неправилно да отхвърляме и такава версия. Ти как мислиш?

Вместо да отговори, Слава отвори голям сейф, в който държеше дискети — скъпоценния си архив, извади пакет, огледа го от двете страни и кимна удовлетворено, после пхна дискетата в компютъра на бюрото си. Извика Турецки при себе си с пръст и той се премести пред екрана. Появи се текст: „Нелегални казина в Московски регион“. Не е лошо!

— Откъде имаш тия данни? — изуми се Саша.

— Заимствах ги в МУР. Когато реших да мина в частния сектор. При това аз съм съставял тия списъци. Нали ти разказвах, че успяхме да извадим на бял свят всички игрални домове, всички до един. Забрави ли?

— Тоест как си заимствал? Свил си дискетата?

— Какво говориш? — Грязнов недвусмислено врътна показалеца си до слепоочието. — Толкова ли си неграмотен? Защо да „свивам“, когато мога просто да копирам нужните файлове. А с тези материали ще допринеса повече полза, колкото цялата моя милиция, която вече никого не пази... Не, май твоят Кочерга не е в нито едно казино в Москва и областта.

Ето ти новост! Човек ще си помисли, че на карти играят само в столицата и околностите!

— Ами например в Тула?

— За чий ми е твоята Тула? Забрави ли къде съм служил? Напомням ти: в Московската криминална милиция. В Московската! Градската.

Саша въздъхна:

— Разбираш ли, жената каза, че нашият картоиграч изчезвал задълго, случвало се е и за две седмици. Значи нищо...

— Засега нищо, Саша.

В кабинета на Грязнов влезе племенникът му Денис — снажен мъжага, целият се метнал на чичо си, дори косата му видимо червенеет.

Сигурно с това е получил особеното разположение на по-възрастния си роднина към себе си. Иначе още щеше да кисне в своя роден Барнаул.

— Чичо Саша! — Денис видя Турецки и се смути.

— Казвай бързо какво носиш! — заповяда сурово Грязнов и като погледна под вежди Саша, добави недоволно: — И да забравиш твоето „чичо“! Колко пъти трябва да ти повтарям? Какво сме тук?

— Слушам! — подчини се веднага Денис. — Докладвам, Вячеслав Иванович! Групата на Чекмарьов се готви да нападне днес банката на площад „Комсомолски“, до трите гари. А на мен спешно ми трябва двайсет и осем хиляди — да си платя таксито.

Слава пак отвори сейфа, извади няколко пачки с пари.

— Колко са?

— Седем.

— Ето, вземи. Седем, казваш? Добре, тогава аз ще изтичам на „Петровка“, нека изпратят хората си. Саша, извинявай, както виждаш, няма време.

Какво има да обяснява? Турецки и сам разбра, че няма повече работа в тази сериозна фирма. А и как ще се мери с тия палати той, макар и „важен“ следовател, хем си има кабинет и дори часовник на пода от червено дърво, спрял най-вероятно в деня, когато последният руски цар е абдикирал от престола!

8.

Към пет часа Турецки разбра окончателно ясно, че днес никак го няма като майстор на блица. Изгуби няколко часа за безсмислени, макар и необходими по закона разпити на жената... ама не, вдовицата, разбира се, на покойния банкер Елмазов, сетне на един от заместниците, началник охрана в банка „Златен век“, а също и отговорния секретар на Асоциацията на търговските банки. Прибра протоколите в папка и вече с доста обемисто „дело“ тръгна към Меркулов с намерението след това да си ходи направо къщи. Т.е. пак при Грязнов, понеже засега не се предвиждаше друго жилище. За да се преоблече.

Като цяло за днес имаше запланувана още една среща. Но тя не бе свързана с конкретното дело, а с непреодолимата му детска мечта, с която живееше през последните месеци. В Централния дом на журналистите тази вечер трябваше да се състои среща на писателско-журналистическата общественост с някои представители на руската емиграция, оказали се по различни причини в Москва. Програмата на вечерта бе известна само в най-общи линии, т.е. само това, което бе съобщил на Турецки заместник отговорният секретар на „Нова Русия“. Понякога сътрудничеса на този вестник и оттам му бяха предложили да направи неголям репортаж-интервю за емигрантите, още повече, както му казаха, сред тях имало няколко доста известни юристи.

Саша хвана папката в ръце и решително се насочи към вратата. Но тутакси го спря телефонът, който иззвъня абсолютно неуместно. Още повече че можеше да провали всичките му по-сетнешни планове. Стереотипът на поведение се задейства: „важният“ следовател се върна до бюрото си и вдигна слушалката. Но поне даде воля на чувствата си:

— Следователят Турецки слуша! — Ох, никак не завиждаше на този, който се обажда...

— Скъпи ми следователю — чу познат възглас и тихичък глас.

Ами да, това е Олег! Характерният му тон! Веднъж, недоволен от маниера му да води диалог — някак безразлично към партньора и много тихо, сякаш изобщо не му пука дали събеседникът го чува или

не — Турецки направи забележка на Олег по този повод, а той весело се засмя. „Скъпи ми следователю — каза примерно така, както и сега, — силата на гласа ми и маниерът ми на разговаряне, както ти казваш, са съобразени с едно нещо — моят виз а ви да бъде принуден да се вслушва в мен. Разбираш ли? Колкото по-тихо говоря аз, толкова повече той внимава! И както обичат сега да се изразяват, веднага се вдига рейтингът ми. Стопли ли?“

Но все пак Турецки не е държавен чиновник, приближен до двора или до нещо подобно, и няма нужда някой да сервилничи пред него. Макар че съветът на Олег никак не беше лош. Саша пробва един-два пъти в друга обстановка и стана. Наистина, още усеща нещо изкуствено в цялата работа.

— Значи виж какво, Саша, оставяй твоите особено важни дела и пристигай спешно при мен. Имам да ти съобщавам нещо твърде изключително. Разбра ли ме?

— Олег, но аз имах... Добре де, а за много ли?

— С отиване и връщане, мисля, не повече от час. Ама ти да нямаш по-екстрени работи?

— Изобщо имам. Но твоите сведения сигурно са по-важни. Затова диктувай адреса и аз тръгвам.

— Саша, какъв адрес бълнуваш?! Моят адрес е Белият дом. Там вече те чака пропуск: написан е и етажът, и номерът на кабинета. С твоята трошка ли си или със служебна кола?

— С моята.

— Аха, значи петнайсет-двайсет минути стигат. Добре, ще слеза лично да те посрещна.

9.

Има такъв израз: „Като нямаш късмет, ще хванеш трипер и от собствената си жена.“ Звучи грубо, просташки, но не чак толкова абсурдно, както може да изглежда на пръв поглед. По този изискан начин Турецки се опитваше да се успокои, докато се надигаше от мръсния асфалт и без нужда отупваше коленете си. А само преди няколко минути нищо не предвещаваше беда.

След като предупреди Клава, секретарката на Меркулов, че трябва да излезе за малко повече от час по неотложна работа — в случай че у Костя се пробуди съвестта — Турецки слезе в двора на прокуратурата, седна в колата си и направи сметка как ще пътува: към „Тверски“, сетне по булевардите до проспект „Калинин“ и по правата за „Краснопресненска“. Така е най-близо до Белия дом. И можеше ли да му мине през ума, че в самия център на Москва, на най-многолюдното място, срещу кино „Октомври“, ще се окаже замесен в тая история?

Автомобилният поток се движеше доста нагъсто. Турецки спазваше малка дистанция зад блестящ лакиран мерцедес, когато с периферното си зрение видя как от дясната му страна отзад бързо започва да го приближава огромен джип. Ситуацията му се стори извънредно позната — практически точно повторение на вчерашния случай. Нямаше никаква възможност да мине вдясно или да изчезне вляво и Саша разбра, че е притиснат „в сандвич“. Това идиотско чувство за пълна безпомощност, когато други решават дали да живееш или не и до катастрофата остават броени минути, след което следва контролен изстрел в главата... Не, не може така, трябва да се направи нещо! Но какво?!

Пред него неочаквано стана странно задръстване, колите, свистейки със спирачките, застъргаха по мокрия асфалт, без малко да се набият една в друга. Като че ли това бе спасение: Турецки вече се приготви да изскочи от колата. Но черният джип излезе напред, едва не избута встрани жигулата, и неочаквано удари спирачки до мерцедеса. От прозорците на колата моментално се показаха две дула и по

мерцедеса дружно проехтяха два автоматични откоса. Това стана толкова неочаквано, че шофьорите на всички коли наоколо се сащисаха, а като се окопитиха след миг, хукнаха в различни посоки — на когото, където му видят очите. Турецки усети внушителен удар в задната броня, залюля се и се търкулна през отворената врата. Ударът в асфалта бе доста осезаем. Но повече го порази абсолютната тишина — сякаш ушите му са пълни с памук. Той се надигна бавно, тръсна глава, сякаш стоварваше от нея тежък товар, и се огледа. Насред проспекта килната на една страна бе застинала разстреляната синя голяма кола, а почти допряна до нея, отзад бе неговата жигула. Наоколо нямаше други коли. От отсрещните тротоари към Турецки тичаха хора. Точно тогава Саша обърна внимание на изцапания си панталон и си помисли за късмета.

След няколко минути пристигнаха катаджиите, оперативните служители, отцепиха мястото на поредното мафиотско стълкновение, за което веднага заяви един от милиционерите. Той помоли Турецки да даде показания вече като единствен свидетел на убийството на тримата пътници в мерцедеса. Милиционерът се зарадва двойно повече на обстоятелството, че има работа с „особено важен“ от Главна прокуратура. Турецки пък изобщо не се радваше на това, защото освен моралните и физическите вълнения се проваляха всичките му планове. Не можеше просто да махне с ръка, а нямаше време да навлиза в подробности. Затова изложи накратко ситуацията във вида, в който я наблюдава, и като пожела на колегите успех, в който и сам не вярваше, пое към вече близкия Бял дом. Застаналият неподвижно милиционер го изпрати с въздишка:

— Какво нещо! Всички срещу всички! Няма живот...

10.

Когато посрещна Турецки във вестибюла, Олег недовошно измърмори:

— Нали каза — петнайсет минути! Къде се забави, половин кутия цигари изпуших. Отбива ли се някъде?

— Разбира се! Може ли! Ту в насрещното платно, ту на тротоара. А в центъра изобщо не можеш да минеш. — Турецки не сметна за нужно да разказва за произшествието, от което едва се измъкна одеде. — А моята кола плаче за нова дори без да има неприятности. Ако я чукнат още веднъж — и край. За боклука е, няма спасение...

— Браво на теб! — измърмори Олег. — Неговата лада плачела за нова! Да седне човек да ти записва шедьоврите и ги изпрати на някое вестниче... Стига вече, да отидем в моя кабинет.

Пътят до кабинета на началника на Междуведомствената комисия за борба с престъпността и корупцията към Съвета за сигурност на Руската федерация бе кратък. По-точно така трябваше да се нарича, ако имаше табелка на вратата. В действителност върху вратата на просторния кабинет с малка приемна, празна в момента, имаше само един четирицифрен номер. Всичко останало се подразбираше.

— Доста добре си се уредил — забеляза Саша без капка завист.

Олег се отнесе към думите му също като към нещо обикновено. Само кимна, извади бутилка коняк от минибара, вграден в секцията, заемаща с лакираните си панели цялата стена на внушителния кабинет, и разклати шишето във въздуха.

— Искаш ли една чашка? Май и ти като мен си бил принуден цял ден да се измъчваш? Аа, приятелю, какво е станало с панталона ти?

— Олежка, честно казано, не бих отказал... Но разбираш ли, не съм хапвал днес като хората. А на гладен стомах хубавият коняк е като бомбен взрив. — Кой знае защо Турецки си спомни за мерцедеса, погребал Елмазов, после за простреляния току-що пред очите му, на проспекта, и добави: — А пък панталона... Нали ти казвам: такава ми е колата.

Умникът Олег веднага схвана аналогията на Саша, хем не бе казано нищо особено, и леко се смръщи. Но само за миг.

— Нямах проблеми — обади се той. — Стига да имаш желание, както се казва. Нещо топло? Или ще приемеш сандвичи?

— О, какво говориш! — Саша замаха с ръце. — Не се главоболи, за бога. Разбира се, че сандвич, ако се намери.

— Ще се намери!

Олег отиде в приемната и отвори хладилника. „Господи — запротестира мислено Турецки, — помилуй мен, грешника! Къде съм попаднал! Достоен ли съм за такова място?!“ След минута Олег се върна в кабинета с огромна чиния сандвичи. Саша изгълта моментално два от тях — с есетра, беше започнал да забравя вкуса ѝ. И обходи кабинета, докато Олег режеше от голямо парче розово, апетитно на вид месо, нещо подобно на ростбиф, също доста позабравен сега, а толкова разпространен през студентските години на Саша. Той разгледа и кориците на множеството книги по лавиците — главно закони, всякакви актове, трудове по право — и разбра, че в такова заведение наистина не бива да се мисли за дребни неща. Пък и няма време.

— Ако беше се съгласил да минеш в нашето ведомство — уж между другото тихо каза Олег, — и ти отдавна щеше да имаш подобен кабинет. Е, може би съвсем малко по-малък. Но нали сме горди!

Саша се учуди. Че кога са го канили на служба в Белия дом? Или снощи е бил толкова пиян, че е пропуснал покрай ушите си примамливото предложение? Странно... Не си спомняше такава покана. Но, от друга страна, да отрича сега, значи да посочи, че изобщо нищо не помни. Значи пиенето го е разсипало. Във всеки случай няма кой знае каква нужда да се перчи пред Олег, но... както по-рано учеха: съветските хора си имат гордост, гледаме отвисоко буржоата... Вероятно затова трябва да предполага, че е било направено такова предложение и гордо е било отхвърлено. Пък ако някой страшно има нужда от следователя Турецки, нека повтори опита. Тогава ще си помислим.

Върху писалището на Олег — огромно и всъщност празно — бяха наредени няколко снимки в еднакви позлатени рамки. Турецки вече е виждал такова нещо. Когато миналата година ходи в Америка на курс за повишаване на квалификацията и обмяна на опит, от полицейската академия, която се намира в щата Виржиния, няколко

пъти ги водиха в различни представителства и големи фирми. Видя подобни неща именно там, в скромно-шикозните кабинети на босовете на проклетия американски империализъм. Снимките на роднини и близки в рамки върху писалищата — това някак си е близостта ми до семейството, клетката на обществото, а следователно — и до обикновения избирател... Стори му се странно: все пак семейното е за семейството, а не за показ пред обществото. Но в кабинета на Олег сигурно не са редки високите гости от по-близките или по-далечните страни и вероятно подобна семейна привързаност със сигурност трябва да им импонира.

Той пак се вгледа в наредените снимки и помисли колко са причудливи обратите на съдбата. Ето Кирил, по-големият брат на Олег, яхнал мотоциклет, бос, с мръсна тениска, разрошен. Сякаш е излязъл от онзи, вчерашния махмурлийски полусън — вироглав и страстен автомобилен състезател, който, ако поиска, може да достигне много високо в този напълно див спорт за Турецки. Или в живота? Е, може да не е Сена или Шумахер, но все пак! А завърши икономическия факултет на Московския държавен университет и се занимава с финанси, най-скучната сфера от човешката дейност, както смята Саша. Наистина Олег почти намекна, че Кира сега е таен агент във ведомството на господин академика, както понякога наричат външното разузнаване.

А на другата снимка са двамата братя. И Турецки с тях. Шура ги щракна, когато играеха футбол в Тарасовка. Дали сънят се сбъдва?

— Олечка, на колко сте тук?

— А? — Той дойде с нож в ръката, погледна под вежди снимката, присви очи и измънка: — Аз съм на седемнайсет, значи Кира е на двайсет и две. А пред нас ти си стар човек. Маминка ни снима, помниш ли?

Саша кимна:

— Ами да, и аз, старият глупак, ритях топка с вас като хлапак! Гледай! — Той намери още една „историческа“ снимка, където те, т.е. той и Кирил, са снети на фона на уникална находка — манатарка някъде кило и половина, две кила, която все пак не намери Турецки, а Кира. Но как да не се присламчи към чуждата слава!

— Аха! — реагира бързо Олег. — Това е трофеят на двама ви с Кира, дето никой не го опита. Защото докато го демонстрирахме на

съседни и всички заинтересувани лица, бедната гъба хвана червеи и цялата се вмириса. Остана само това единствено свидетелство. Добре де, Саша, разглеждането на Третяковската семейна галерия се отлага за после, а това е още едно леко мезе. — Той премести чинията с фино нарязаното розово месо. — Хайде да обърнем по една и на работа. И аз имам нещо за тая вечер. Става ли? Нали няма да се обидиш?

— Боже мой, но какво говориш! И така съм ти признателен!

Те веднага обърнаха по една от хубавия коняк и след като пяхна в устата си една фунийка от нежното месо, Саша бръкна в джоба си за тефтер и писалка.

Олег отиде до прозореца, запуши и като се обърна, каза изведнъж с уж престорена сериозност:

— Ще те моля да не включваш магнетофона и да не записваш нищо в бележника. Саша, давам ти честната си дума, че не включвам и моите устройства, с каквито, както разбираш, тук е пълно.

Той се усмихна. А Турецки прибра писалката и тефтера.

— Между другото, нямам проблеми с паметта си — отбеляза някак между другото.

— Може би не ме разбра съвсем правилно — рече сериозно и леко назидателно Олег. — Сведенията, които ще получиш от мен, са строго конфиденциални. Схвана ли? И аз съм ги почерпил от неофициални източници. Единият от тях заема твърде високо положение в държавата, за да го разкриваме. Дори неволно. Не се сърди, но не мога да ти съобщя и фамилията — неговата и на другите, на които ще се позова. Те ми трябват повече, отколкото на теб, Саша... А ти яж, не се стеснявай.

Ами че той не се стесняваше: като му се е паднало такова хапване на корем! Но това е само така, за храброст. Всъщност Саша бе уверен, че заради него Олег няма да прави спектакъл за дреболии. Значи има нещо, което ще се наложи да използва, но с огромна предпазливост. Не, все пак не обичаше тия условия!

— Значи, Саша, най-напред ще обрисувам общата картина. Започвам с това, че днес, т.е. в реално сложилата се историческа обстановка на държавата ни, работата на банковите структури минава основно под патронажа на едни или други бандитски групировки. Колкото и да звучи клеветнически, нали ме разбираш? По този въпрос не си струва да се заблуждаваш: сиреч мафията — все пак не са

комунистите, и те изобщо няма да допуснат връщане на старото. Сега за престъпниците наистина настана „златен век“. Гребат пари не с милиарди, а с трилиони рубли. Между другото, просто за сведение, макар че може да знаеш тази цифра: миналата година те са получили един и половина трилиона рубли само от сенчестите операции. Както се казва, цифрата е най-последната. Рублите вече не са цел. Търсят се и долари, и марки, и франкове, и фунтове, при това гигантски суми. И ако проведем днес социологическо допитване в мафиотските структури, както обичат да правят това тия до нас, от бившия „Калинински“ проспект, то основната маса би заявила, че направо мечтае да се върне към командно-разпределителната икономика. Знаеш ли защо? Ами защото така им е по-лесно да действат. Нямахме да я има конкуренцията, която сега оказва натиск. Но ако погледнеш по-хубаво тия хора, Саша, а ти неведнъж си ги виждал, разбира се, дори си им стискал ръката (на мен ми се налага да го правя всеки ден и понякога всеки час по силата на обстоятелствата в страната ни), ще видиш, че под туидовите сака и френски ризи от някакъв Де Ниро или Карден лъщят пак същите татуировки „Няма да забравя майчицата родна!“. И в устата на повечето от тях все така святкат златни мостове, защото още не са успели да си наслагат керамични челюсти. И едно от видните места в тези редици, Саша, заемаше твоят Елмазов. Той успя да разгърне гигантско финансово дело — създаде цяла банкова империя. А резултатът — сега е... в гроба. Така че, повярвай ми, от най-добри подбуди съм готов да ти повтора вече казаното днес сутринта там, в Останкино: Саша, проблемът е невероятно труден и далеч не следствен. Ей богу, по-добре се постарай да не нагазваш в тази тиня.

Турецки се усмихна на необикновената разгорещеност, която пролича изведнъж и в тона, и в речта на Олег Марчук-Романов, помалкия син на двама дълбоко уважавани от него хора. А речта бе наситена с искрени чувства към него, грешния, и сигурно си струваше да се замисли, но...

— Олечка, скъпи — само успя да констатира с тъга той, — ако знаеше само колко добре разбирам и теб, и доводите ти. С най-голямо удоволствие бих стоял настрана от вонята. Казах и мога да повтора. Не стана, Олег, разбираш ли? — И махна с ръка: — Продължавай нататък. Не измъчвай душата ми...

— Добре — някак безразлично отвърна той, — тогава да преминем на конкретните факти. Имам за теб два варианта: според мен единият заслужава повече доверие, другият почива на съпоставки, предположения, които бих нарекъл напълно достойни за внимание, но все пак в известен смисъл някак ефимерни. Аз ще разказвам, а ти сам решавай кое отговаря повече на информацията, с която разполагаш. Впрочем да започнем от второто. Въпреки че нямам конкретна документация по този повод и внимателно проверена информация, все пак тук има нещо. Не знам какво, но усещам с някакво вътрешно чувство. И тъй, представи си следната картина: няколко крупни фирми са учредили банка. Както се прави сега, знаеш, че това е обикновена практика. С помощта на доста необузданата и безотговорна реклама се построява пирамида, идиотите се хващат на въдицата на лесните доходи, а по-нататък, както се казва, навсякъде само това чакат. Учредителите на банката, невложили реално нищо в нея, си живуркат от банковите дивиденди, строят си вили, купуват недвижима собственост вече дори не на Канарските острови, а направо в центъра на Лондон. Наскоро така ми доложиха за един наш много отговорен държавен човек, да, Саша, да... И ето че в тази „златна“ ситуация изведнъж се появява един много известен банкер, на това отгоре предложен за поста главен банкер на страната от висши длъжностни лица — разбираш ли колко тежи такава кандидатура, каква е финансовата му котировка! И този, повтарям, известен банкер предлага, при това много настойчиво, понеже е един от учредителите, рязко да се увеличи уставният капитал. Т.е. след този ход трябва да последва автоматично увеличаване на учредителните дялове. Имаш ли у вас под леглото излишен милиард? Те също нямат. Значи дребните рибки трябва незабавно да се откажат от тлъстата и на практика безплатна софра и да излязат от играта, разбираш ли? След което според най-добрите традиции на постсъветската финансова система гореспоменатата банка трябва да премине под опеката пак на гореспоменатия банкер. Ерго: научилите за това съдружници решават въпроса по свой начин. Т.е. предотвратяват по-нататъшните събития.

Олег явно очакваше ответна реакция. Саша пък изписа върху лицето си разбиране, но не повече. По въпроса за версиите и той можеше да премери сили с него, без да се хаби много, както се казва. Засега това бяха думи, той беше свикнал по-малко да вярва на думите,

отколкото на фактите. А какви факти са това? Една банка, някакви учредители...

— Е, добре — каза най-сетне Олег, без да е видял очаквания възторг, и наля по още една чашка. — Да продължим. Това, което ти разказах, е основано, пак повтарям, на предположения на източник, който, уви, нямам възможност да назова, Саша. Впрочем, ако искаш да чуеш мнението ми, именно така и по този образец стават основните, ако не и повечето убийства на банкери в нашата благословена държава и ти знаеш — нито едно от тях, с много редки изключения, до ден-днешен не е разкрито. И няма да бъде. Защото това никому не е нужно. И на първо място на онези, които контролират положението в страната. Сега да минем на по-конкретни неща, свързани с днешния герой на деня и за двама ни. Източникът пак е закрит, но фактурата е проверена. Ще се постарая по-накратко... Изобщо образувал се е някакъв триъгълник, може да се каже — любовен триъгълник. Сред действащите лица са Елмазов, сетне най-близкият му приятел и съдружник, вицепрезидентът на „Златен век“ Отарии Санишвили, и една жена. Фигурата на последната изисква пояснение. Казва се Наталия, в днешните предизборни времена фамилията е гръмка — Максимова-Силвинска, чувал си я. Дори сигурно си я виждал по телевизията — ефектна, но скромна. Май и тя не знае каква е по националност. В тесен кръг, мъжки естествено, където доскоро е фигурирала като съвършено възхитителна креватна партньорка, са я нарекли Кармен. Кой е издигнал тази? Добре де, всъщност всички са еднакви, макар още древните гърци да са ги наричали различно: едни хетери, а всички останали — курви. С други думи — едни са за наслада на интелекта и похотта на Александър Велики, другите — за верните му легионери. Всичко в света е справедливо. Добре. Та тази нова руска Пасионария... хайде по още едно малко?

— Кой възразява! — Турецки видя, че вече не му остава време да се връща вкъщи, за да се преоблече за вечерта в Дома на журналистите. Калта по коленете позасъхна, така че ако я изтърка и не се стреми към трибуната, не се забелязва толкова, може да мине и така. А топящото се в устата месо е в състояние да поеме всякакви конячни изпарения — ако някой разпасан катаджия пак спре старши следователя по особено важни дела. Затова може да си позволи още една чашка, като има предвид, че оттук до ДЖ-то на булевард

„Суворов“ с кола се стига за три минути. Ако пак не хлътне в някое бандитско меле, разбира се.

— Какви потресаващи неща прави за нас великолепната троица. Първо, част от парите на „Златен век“ отиват за финансиране партията на прогресистите, чийто лидер, както правилно се досещаш, е именно Кармен, иначе за какъв дявол тя ще се свързва с женени банкери, които, направо казано, не притежават външността на... тия бе... Джеймс Белуши или Ричард Гиър. Отделен въпрос дали те са имали нужда от нейната партия. И този въпрос сега не е най-важният. Но тук възниква друг алианс. Миналата година Отарии няколко пъти лети до Швейцария при някой си Марк Щерн. Бивш съветски гражданин, сега едър магнат, по мои лични сведения търгува с оръжие. Главно с арабския свят и главно с калашници. Вече знаем със сигурност какво е носел Отарии. Златен пясък, както трябва да ти е известно, Саша. Доскоро с указ на президента само на Роскомдрагметал и Централната банка бе разрешено да търгуват с него, по-точно да го изнасят. Едва тези дни бе прието правителствено постановление, разрешаващо на още пет специално упълномощени търговски банки да изнасят зад граница скъпоценния метал и камъни с цел привличане на чуждестранни кредити. А пък Отарии с благословията на своя приятел и бос, сиреч на Сергей Егорич, вече отдавна и без особено угризение на съвестта носи на този Марик в Швейцария това, което е забранено за изнасяне. Въпреки това Марик, или Марк Абрамович Щернбух, стар жител на втората столица — Санкт Петербург, емигрирал в началото на седемдесетте и бързо намерил истинското си щастие — роднини има там и прочие — в един от заводите си пречиства този пясък до приетата в цял свят висша проба. По-нататък. Златото на Елмазов и Санишвили се трупа в продължение на година. През февруари Елмазов лети в Цюрих и според наши сведения внася в банката около тон и половина злато. На така наречения метален влог. Сам разбираш, световната преса не съобщи този факт.

На Турецки му се стори, че започва по малко да се шашва от историята, чийто край, както подозираше, не се вижда. А може да е от изпития коняк? Но Олег, сякаш почувствал се детектив, влезе в новата си роля и като придърпа съвсем близо до него стола си, продължаваше със същия тих глас. Налагаше се Саша да се напруга буквално с целия си организъм, да му се не види макар...

— Но и това далеч не е всичко, Саша... Между Елмазов и Санишвили възниква конфликт. През март, т.е. буквално по петите на Сергей Егорич в Цюрих е забелязан и Санишвили. Той, естествено, научава, че от общата им сметка са изтеглени четири милиона долара, два от които са отишли за закупуване на къща в района на Алпите, това е близо до Мюнхен, а другите два са изхарчени за организирането на школа за млади мениджъри. Това става вече у нас. Изхарчени са за стипендии, оборудване и прочие. И тъй, има значителна липса, възникнала по вина на единия от партньорите — и доскорошните приятели и съмишленици се сбиват...

Не, Турецки не можеше да стои повече на стола като истукан. Той стана и отиде до широкия прозорец с изглед към крайбрежната улица. Извади цигара, запали, пусна струйка дим през отворения прозорец. Кой знае защо изведнъж си представи живописна панорама от Москва, но не тази, която се откриваше пред очите му, а другата, от октомври деветдесет и трета. Тогава тук сигурно е стоял някой, гледал е гигантското открито пространство, незатворено още с метална ограда, и е чакал кога ще ударят снарядите на танковите оръдия по седналите наблизко защитници на Белия дом... И изведнъж Саша почувства някакво странно раздвоение: т.е. в този момент беше тук, в кабинета на Олег, слушаше разказа му и разбираше — странна работа! — че някога вече му се е случвало нещо подобно, че е слушал този разказ и е знаел предварително трагичния финал. Дори виждаше някакъв изход от дадената ситуация, и то съвсем потресаващ изход, но... Но в мозъка му имаше някаква тапа. Никак не можеше да си спомни.

— Разчистването на сметките, Саша, ако ме чуваш, продължава до ден-днешен. Моят източник твърди, че в дадената ситуация малко остава до куршум в челото. Да започнем оттам, че възникнаха сериозни проблеми с предизборното финансиране на партията на прогресистите начело с мадам Кармен, както вече казах, или Максимова-Силвинска в светските кръгове. Второ, което е много важно, засечен е телефонен разговор, макар да не може да се нарече разговор в прекия, всекидневен смисъл, това е по-скоро вик, скандал... Както ми съобщиха Надежда, жената на Санишвили, „викала, та се късала“, че трябва незабавно да напуснат Москва, да заминат или в Тбилиси, или на края на света, дори в Америка, защото мръсните лапи

на съучастниците на Елмазов непременно ще ги „стигнат“. Какво ще кажеш по въпроса? Ако след всичко, което ти разказах, искаш да знаеш мнението ми, чуй: не изключвам например, че докато се готви да изчезне някъде в Европа или в Щатите, самият Отарии е нанесъл предупредителния удар и е организиран погребение от висша класа на бившия си приятел и партньор. Разбира се, за твоето следствие всичко, което казах, е само думи, думи, думи. Не можеш да ги прибавиш към делото. И въпреки това, Саша, за да не отнесеш без нищо куршума в тази ситуация, настоятелно те съветвам по всякакъв начин да се отървеш от делото.

Турецки вече забрави кой поред път Олежка го съветва настоятелно да се откаже от разследването. Какво му става, що за мания го е обзела? Какво да направи по-нататък, да предаде делото на по-свободен колега? И какво да добави? Сиреч страх ме е да не отнеса куршума? Ситуацията е някак си странна.

— Добре де, Олег, разбирам те, както и безпокойството ти за моя живот. Благодаря. Кой друг ще ме съжали, ако не ти! Но нали ти не се страхуваш да воюваш с мафията? Или имаш определени уговорки с нея?

Каза го, по-точно изтърси го, без много да му мисли, а напразно: Олег веднага някак потъмня. Дори външно стана по-сух и по-строг. Прибра бутилката в бара, а празната чиния постави върху хладилника. С една дума, мимоходом въведе известен ред. Обърна се неочаквано и отбеляза невесело:

— Саша, аз съм съвсем друго нещо, тук правилно си разбрал, макар съвсем да не е това. За мен работи цял апарат от гвардейци...

Малко късно Турецки съобрази, че рандевуто завърши. Да каже на Олег благодаря и да си ходи? Или да обещае да послуша съвета му? У Саша остана някакво смутно усещане от поверителния разговор с Олег. Едно е сигурно: Олег знае много повече, отколкото казва. Но е невъзможно да го извика на разпит в прокуратурата и да започне да го „обработва“. Значи трябва да изобрази на лицето си: всичко разбрах, да махне с ръка на чичкото и — чао!

Турецки веднага го демонстрира.

11.

Меркулов изслуша съобщението, без да го прекъсва. Саша намери удобен уличен телефон край зеленчуковия магазин, срещу църквата „Възнесение“ до Никитските врата.

— Не ми харесват твоите мистични източници — резюмира накрая Костя, когато Турецки сложи точка на не особено логичния си разказ. — Все пак не сме частно детективско бюро и това, което е подходящо за твоя Грязнов, нека се изразим така, не е за прокуратурата. Ще ме извиниш, обаче всичко това са детски игри: Кармен, Хосе, не знам си кой...

— Костя, аз вярвам на източника си, разбираш ли? И няма никакъв Хосе, не си измисляй.

— Въпреки това те моля да минеш без художествена самодейност. Никой не се съмнява, че твоят Елмазов е бил заобиколен от мафиозни личности, че неговите съучредители може да са мошеници. Но ние търсим конкретния престъпник, трябва ни убиецът, Саша. Ако започнем да разработваме цялата тая компания, веднага ще ги подплашим, нима не е ясно? За никого не е тайна, че половината от доблестната ни милиция е на служба при нелегалните бизнесмени. Добре де, и ти, може би и аз, да речем, сме сигурни в момчетата на Юра Фьодоров, и то в някои. А виж, дори се боя да отворя дума за Главно следствено управление към Министерството...

— Костя, слушай, ами че това е идея! Какво ще стане, ако включим Грязнов и неговите хора, а?

— М-да — проточи Меркулов замислено. — Кажи ми, но честно, днес още ли не си... закусвал?

— Костя, но...

— Странно. Защото твоите предложения навяват някои мисли.

„Голям проклетник, ей! Ирка ме усеща от разстояние, мога да я разбера: все пак ми е жена. Ами той откъде ми се взе на главата? Ще ми се прави на Волф Месинг!“

— Първо, нямаме право да включваме частна агенция към това криминално следствие. Второ, позволи ми да се поинтересувам, какво,

да не си станал милионер? Да не си получил наследство от Америка? С какво мислиш да плащаш?

— Достатъчно, Костя, можеш да не продължаваш, прав си. Съвсем забравих за парите. А по отношение на моя източник, ако ти кажа, сигурно цяла нощ ще размишляваш. Това е Олежка, добре известният ти по-малък син на нашата Александра Ивановна Романова. Познаваш ли такава особа?

— Ах, така ли! Шуриният син... Ами тогава... — Костя направи пауза, подходяща за прокурорския му ранг. — Тогава е съвсем друга работа. А пък аз реших, че сведенията ти са от някои фирмаджии, дето са затънали до ушите и по-нагоре. Имаш ли някакви данни за този Санишвили?

— Казва се Отарии, има жена, засега толкова.

— Добре, аз ще се заема с него. А пък ти поеми партийната дама, оная Кармесита де, кхъ-кхъ...

— Не разбрах сарказма, Константин Дмитриевич — парира сухо Турецки.

— Стига де! Тъкмо си мисля, че пред такива нахакани като теб и твоя Грязнов няма да устои нито една курва, независимо от партийната ѝ принадлежност. Така ли е?

„Накъде бие днес нашият Костя, нещо се е отпуснал, да не са му уроки...“

— Изобщо, Саша — добави Меркулов, — ако говорим честно, не знам до кого от двамата ще стигнем по-лесно. Така, а сега докладвай какво искаше от теб нотариусът? Започна да ми разказва нещо доста мъгляво за някакво завещание, но аз веднага го препратих към теб. За да не играем на развален телефон. Та какво ти каза?

— Не ми се говори най-вече от суеверие, на това отгоре историята е повече от странна. Във всеки случай не бих се отказал от надеждите. Съвсем неочаквано — във всеки случай вдовицата не знае нищичко по въпроса — покойникът се сдоби с наследник на име Емилио Фернандес Боуза. Как ти се струва — бивало го е? За да стане по-бързо, помоли Клавдия да ти донесе факса, трябваше да се получи на мое име. От него всичко ще ти стане ясно. Между другото, вече дадох съответните препоръки на Фьодоров по този повод.

12.

Естествено, Турецки закъсна за Дома на журналистите. Трудно намери пролука почти до Никитските врата и там пъкна бедната си жигула, стигна до металната решетка на вратата и едва тук си спомни, че не носи временното си удостоверение, издадено от редакцията на „Нова Русия“ — остави го в жабката на колата. Вярно, трябваше му повече да се поперчи, отколкото по работа. Но пък от друга страна, ако представиш журналистическа карта, а не на старши следовател по особено важни дела, с теб разговарят къде-къде с по-голямо желание. Какво да се прави, този път ще мине така, реши той.

Мраморната зала бе претъпкана и дори имаше правостоящи около отворената врата. Отдавна не е имало такова стълпотворение. Като разбираше, че молбите и уговорките няма да помогнат, Турецки доста напористо, работейки с лактите, се мушна на пътеката между редовете и бързо намери свободно място до отсрещната стена. Имаше и недоволни, но какво да се прави! Главното е, че успя да види говорещия на трибуната и за малко да онемее — това бе великият Маркуша! Самият Феликс Евгениевич Марковски, бившият му преподавател по криминално право, изглежда, четеше основния доклад по проблемите на прехода на Русия към правова държава, за солидаристичния подход към различни страни от обществения живот, а също и какъв дял има в него старата руска емигрантска организация, базирана във Франкфурт на Майн.

Безспорно всичко, за което говореше Маркуша, бе интересно и на Саша му хрумна след доклада да се срещне с него, да поговорят, да си спомнят за някога. Може би същевременно да помоли за тезисите от доклада, а от тях да направи кратка извадка на основните идеи на Маркуша за „Нова Русия“, като добави за антураж собствени спомени от студентските дни.

Това се случи с Марковски навярно преди петнайсетина години или малко повече. За участие в някакви дисидентски работи, за които дори не си спомня сега, го „помолиха“ да напусне университета. Студентите организираха група в негова защита, подписваха петиции и

прочие, защото с основание смятаха Феликс Евгениевич за един от най-грамотните юристи в страната — не само теоретици, но и практики — нали преди университета бе работил дълги години в Московската прокуратура. Където впрочем по-късно работи и самият Турецки и където споменът за Марковски въпреки всякакви опити за премълчаване бе пресен. Студентските петиции нямаха никакъв положителен ефект и след известно време, както съобщиха на Саша на ухо, Марковски напуснал благословената държава. Но никой не знаеше със сигурност в каква посока.

И ето, той отново е на трибуната — порядъчно прошарен, прибавил двайсетина килограма. Но лицето му си е останало предишното — младо и весело, каквото го помнеха всички на семинарите.

Най-сетне се разнесоха аплодисменти и всички хукнаха надолу — кой към ресторанта, кой към бюфета, а някои в мазето, при бирата. След четвърт час търсене Турецки намери Марковски в компанията на благородни старци, доста активно пиещи водка и смеещи се силно на вечните шеги на неизтощимия Маркуша. Саша спря нерешително малко отстрани, без да знае какво да предприеме, за да привлече върху собствената си персона високото внимание, но Феликс Евгениевич или почувства с гърба си настойчивия поглед, или се обърна рязко по някакъв повод, погледна Турецки в упор и със знаменития си жест се закани лукаво с кутре:

— Младежо, та аз ви познавам, не отричайте!

— Разбира се, Феликс Евгениевич! Помните ли, веднъж ме скастрихте: „Обективното вменяване, Турецки, е пълна глупост, която не е оправдана нито от времето, нито от ситуацията?“

— Ха, Турецки! Александър! Господа, моля за минутка внимание, ето един от славните ми студенти! Ах, Саша, ама защо стоите настрана? Седнете с нас! Приятели, позволете да ви запозная! А това, Саша, са мои колеги от известното ви списание „Кълнове“. Да, да, същите, „отровни“! — засмя се той силно. — Както писаха тогава, а според мен някои и до ден-днешен във вашата просъветска преса смятат така. Разрешете да ви представя и Валентин Дионисиевич Пушкарски. Лаская се от надеждата, че сте слушали много за него.

Има си хас да не е чувал за Пушкарски! „Враг на народа“ номер едно. Дългогодишен ръководител на руската емигрантска организация

на солидаристите в Германия. Пушкарски се надигна зад масата и церемонно се поклони. Беше вече доста над осемдесетте, самият той много слаб, на ръст стигаше почти тавана и очите му, широко отворени, се смееха.

— Здравейте, много ми е приятно. Смятам, господа, понеже господин Турецки, хо-хо, простете, Саша, още е напълно трезвен, да му дадем за начало тази чашка, хо-хо! По руски, просто, по нашенски, господа!

Като се подсмиваше, Пушкарски му подаде пълна водна чаша и сандвич със солена селда. В това време Маркуша изреждаше фамилиите на останалите, а Турецки все не можеше да откъсне очи от Пушкарски. И той забеляза това и също въпросително, през смях искрящ от очите му, се загледа в Турецки.

— Вие същият Пушкарски ли сте, който бе осъден на смърт? — Въпросът не беше от най-вежливите.

— Именно, Саша! Именно бях осъден, понеже направиха това съвместно, макар че, хо-хо, не се споразумяха. А е напълно възможно и да са се споразумели! И другарят Йосиф Сталин ми е подписвал смъртна присъда, и фюрерът Адолф Хитлер.

Виждаше се, че Пушкарски дори се гордее с толкова високата чест — да се смята личен враг на двама кървави диктатори.

— Всички тия хора, Саша — рече Марковски, като изтощено сложи ръката си върху рамото на Турецки, — всички, които виждате в този тесен кръг, са лежали в хитлеристките лагери и затвори. А пък Валентин Дионисиевич го спаси от смъртта чиста случайност. Англичаните бомбардираха затвора в Берлин.

— Е, Феликс Евгениевич — намеси се набито старче май с фамилия Арсениев, — не можем да се мерим ние с Ве Де Пе! Та той бе в привилегирована килия за смъртници.

— Недейте така — парира веднага Пушкарски, — не съм забелязал никакви привилегии, не знам защо в съботен ден не са ни давали, хо-хо, нито шампанско, нито печени фазани!

Пушкарски остана доволен от шегата си, а Марковски каза:

— Саша, вижте тези хора! Всички са завършили или Сорбоната, или Оксфорд. Ето например Валентин Дионисиевич е доктор по философия, химия, политически науки, професор по филология. Доктор Рьорих, срещу теб, е основател на цяла философска школа!

Господин Арсениев е професор по право. Целият си живот са отдали на борбата с комунизма и съветската власт. Но не с диверсии или шпионаж, както винаги са ги клеветели партийните драскачи, а със слово и със собственото си перо. Аз вече десет години работя с тях във Франкфурт на Майн и се научих на много неща. А сега с господин Арсениев преподаваме основи на публичното, частното и координационното право във вашия Нов московски хуманитарен университет. Чували ли сте за такъв?

— Разбира се. Макар че сега къде ли не откриха университети. Всички институти са преименувани на университети, а някои дори имат честта да се наричат академии. И знаете ли защо?

— Любопитно!

— Равнището на заплатата е друго — там е цялата работа. Пък и звучи някак по-солидно... Ами Валентин Дионисиевич също ли преподава при нас?

— Не, приятелю — обади се живо Пушкарски, какъв слух само има старецът! — Сега не работя, хо-хо! Пенсионирах се и пътувам по света. Срещам се със скъпи на сърцето ми хора. Ето сега навестих тази компания — той огледа с радостен поглед масата — и заминавам за Париж. Там имам раут с един Нобелов лауреат. После ще отпраща за Люксембург, при приятел. Той е писател със световно име, умен, чудесен човек, грехота е да не го посетя. А после към къщи. Ако дойдете във Франкфурт, заповядайте на гости. Ето ви визитната ми картичка... Какво, не сте ли идвали по нашите места?

— Бях се наканил, но за съжаление, работата не ми позволява. Мой приятел от училище се установи в Мюнхен, кани ме със семейството. Но нали виждате, засега не се получава.

— Заслужава си, заслужава! — Пушкарски поощри Александър Борисович. — Идете, ще ви хареса, уверявам ви. Аз също съм свикнал с дома си, хо-хо, ще повярвате ли! Погостуващ ден-два и те тегли към къщи. Така че не е изключено да се видим...

Те останаха в ДЖ-то почти до затварянето. Турецки успя да разкаже на Маркуша с каква цел е тук и той дори се зарадва. Понеже сега ще живее в Москва поне до коледната ваканция, няма нищо сложно да си уредят среща и сериозен разговор за вестника. И материалите ще са подходящи, и компанията няма да е от най-лошите. Като че ли на Саша му провървя с тази задача. А през цялото останало

време с удоволствие остана в тяхната необикновена компания, слуша прекрасния им руски език, недокоснат от модните изрази и думи, макар седящите на масата неведнъж да се заливаха като деца от смях на пиперливите изрази на Пушкирски. Освен това слушаше историите им, пълни с мъка, тежък труд, бедняшко съществуване и не се уморяваше да се поразява на знанията им, на дълбоката им любов към Русия. Те я чувстваха така, както могат да чувстват и преживяват заради родната си майка собствените ѝ деца — ласкаво и в същото време възискателно. Понеже за оздравяване са нужни винаги големи усилия. Странно, на такова разстояние — и да не изгубят нито знанията, нито усещането за родината си...

А иначе Турецки дори не можеше да си представи каква роля предстои да изиграе в съдбата му Валентин Дионисиевич Пушкирски.

[1] Кочерга — ръжен за пещ. — Б.пр. ↑

СЪБОТА, 7 ОКТОМВРИ

1.

Въпреки че се събуди рано, забеляза: Грязнови вече са поели в неизвестна посока. Саша горе-долу се оправи, разходи се безцелно из апартамента и допи остатъците от вече изстиналото кафе на Грязнов. После запали цигара и зачака да стане осем часът. Това бе онзи разрешен минимум, когато вече можеш да безпокоиш клиентите си по служебни въпроси. Но като се има предвид съботата, можеше да им даде време да се наспят. Е, няма значение, Бог ще прости.

Удари осем и той веднага се зае да избира седалището на руските прогресисти, като правилно смяташе, че изобщо не е резонно да стават късно по време на активната подготовка за избори за Държавната дума. След ден-два всички пощръклели партийки и движения ще се устремят натам, ще се блъскат и изместват взаимно. Точно затова интересът, проявен към тях от страна на „четвъртата власт“, сиреч пресата, трябва да им действа като елей.

— Аха — отвърна лениво безполов глас и замълча.

Дявол да го вземе! И на това отгоре се наричат партия? И се осмеляват да се надяват на нещо? Турецки още не беше срещал такива нахалитети.

— Обажда ви се кореспондент на вестник „Нова Русия“ — започна без всякакъв респект. Не лъжеше, а че е нещатен — каква разлика? — Бих искал да се срещна с госпожа Максимова-Силвинска, депутат от Държавната дума и доколкото разбирам, кандидат за нов мандат. Нашият вестник може да предложи една от страниците си за изказване на председателя на партията ви. Нека засега не ви вълнува финансовата страна на въпроса.

В отговор последва глухо мълчание, сякаш плътно са закрили слушалката с ръка. Отново се обади съвсем друг глас, вежлив:

— Извинете, а вашето име?

— Борис Александров. — Саша се представи с вестникарския си псевдоним. — Трябва със сигурност да знаете името ми, ако сте виждали изданието ни. Впрочем то видимо се отличава от останалата,

между нас казано, жълта преса. Моят профил са законите, правото и така нататък.

В слушалката пак увисна тишина, при това от известно смущение, както подсказваше на Саша интуицията. След още една минута разбра, че е бил прав. Този път слушалката взе трети човек, който нито се отличаваше с вежливост, нито с елементарно чувство за такт.

— Кажете си номера на телефона — заяви безапелационно грубият глас. — А ако намери за нужно, другарката Максимова — той подчерта думата — ще ви се обади лично.

Не оставаше нищо друго, освен да каже номера на Грязнов, по който все едно, ще отговаря телефонният секретар и на когото му е все тая дали абонатът е груб или нахален. Но кореспондентът на уважавания вестник не сметна, че може да преглътне безтактността на партийното обкръжение на мадам Силвинска.

— Ще ви бъда много благодарен — Турецки започна със сарказъм, — ако госпожа Максимова... — Но му отговори безразлично кратко пиукане. Все пак тия депутати и обкръжението им са големи говеда.

Той позвъни в спецслужба „Справки“ чрез кода на прокуратурата и поиска адреса и телефонния номер на партийната деятелка. Но отговорът бе кратък и еднозначен: „Няма такъв.“ Ха сега де, макар че, честно казано, той не беше очаквал друго. Нали повечето от депутатите не са московчани. Насъбрали се, по-точно надомъкнали се от цяла Русия, натъпкали се в парламента и моментално се обкръжават с всевъзможни благини, като се почне от личната неприкосновеност и въоръжената охрана. Уредиха се с апартаменти, къщи, вили, коли, обаче съвсем не възнамеряват да афишират награбеното. Разбира се, всички имат телефони и при това не по един. Но все пак къде се намират нужните му сведения? А между другото, нима Турецки няма началник и нима той не е още заместник главен прокурор на Русия? Кой ще се осмели да му откаже?

Домашният телефон на Костя отговори почти веднага. Саша се усмихна: не спи, значи старостта приближава и сънят става по-кратък и нощите по-дълги и мъчителни.

Не беше необходимо да обяснява надълго ситуацията, шефът му веднага „стопли всичко“, както казваше артистът Папанов в комедията

„Диамантената ръка“.

— Саша, боя се, че твоята партийна деятелка може да се окаже извън нашата досегаемост. По мои данни добре известният и на двама ни Отарии Санишвили снощи е отлетял със самолета за Германия, незнайно защо толкова желана от теб.

„Гледай какъв шеф имам! Не може да се удържи да не ме убоде!“

— Пътува за град Франкфурт, Саша, който е на реката Майн. На пръв поглед полетът на Санишвили изглежда напълно оправдан и легален. Нали е съсобственик на руско-германската банка „Златен век“, чийто президент, както помниш, беше нашият покойник. А във Франкфурт, по-точно в малко градче до него, имат филиал. Следователно може да са възникнали необходими неща, свързани със смъртта на президента. А какво друго — засега дори не можем да предположим.

— Но, Костя, какво има да предполагаме?! Нима още не е ясно?...

— Лично на мен не ми е ясно — прекъсна го Меркулов. — И изобщо, чуй ме. Ти забърка тая каша, сам си я сърбай! Имам си достатъчно мои задачи. Знаеш ли коя е единствената радост на римския папа? Не знаеш? Ще ти кажа: всеки ден вижда началника си разпънат на кръст! Разбра ли?

Турецки прихна, защото да получи анекдот от Костя, и то в събота в осем сутринта, значи го е засегнал много навътре!

— Чуй се как си се разцвилел като млад жребец, а на главата ми виси главният прокурор! И знаеш какво мисля по този повод...

„Край, на Костя му мина, няма смисъл да го дразня повече.“

— Добре, разбрах. Няма ли да ми кажеш нещо друго?

— Не, ще ти кажа. Много те моля да запазиш за бъдещите си умозаклучения всичко, което ти е наговорил малкият на Шура. И чакам кога ще се заемеш на законна основа с делото. Между другото, а къде е по-големият, Кирил?

„Е, това вече е съвсем мирен тон.“

— Кирил, както ми каза под голям секрет въпросният Олег, сега е в чужбина, от икономическия са го прехвърлили към академика, разбираш ли ме?

— Ах, там ли? Тогаво е ясно.

— А помниш ли, като ходихме с Шурините момчета за гъби? С милиционерската газка.

— Как да не помня! И вие с Кирил намерихте тогава една огромна манатарка — някъде към пет кила.

— Е, стига де, чак пет!

— Но нали си спомням — гъбата беше огромна, в никой случай не беше по-малко от пет!

— Добре, Костя, ще продължавам да си сърбам попарата. Между другото, информацията на Олег много точно пасва на нашата кройка. И още... Ако мадам Силвинска, както ти смяташ, също е духнала... С една дума, трябва спешно да се издирят домашният ѝ телефон и адрес.

— Няма нужда от издирване. Записвай.

— Но тя не е записана никъде! Как успя?

— И аз си имам източници. В парламентарните кръгове. — Меркулов все пак раздрънка оръжието си. — Добре де, не питай, а пиши. А какво се чува за наследника на покойника?

— Вчера нямаше нищо, освен номер на пощенска кутия в Централна поща. Днес Фьодоров обеща да издири някаква информация.

2.

Домът, в който Надежда Максимова-Силвинска живееше на квартира, се намиреше в един от ненавистните за Турецки луксозни райони на столицата. Но пред Франкфурт имаше само едно предимство: намиреше с няколко хиляди километра по-близо до обиталището на Грязнов.

Турецки облече старо шушляково яке, отдавна изгубило първоначалния си цвят — охра, и неизвестно защо пазено от Грязнов, — а също и стария му прочут каскет, който навремето всяваше страх сред криминалния свят на Москва. Така в този „силно маскиран“ вид тръгна да търси Кармен на адреса ѝ.

По-точно казано, ненавиждаше района не защото бе отдалечен от центъра или заради други неудобства. Просто Саша не можеше да понася пейзажа, съставен от еднакви безцветни и скучни кутии. Зеленината в дворовете, която през лятото поне малко украсяваше сивото еднообразие, сега бе изсъхнала и само подчертаваше унинието на човешкото битие.

Той влезе в кабината на уличен телефон до кооперацията на Кармен и започна да върти диска настойчиво, но и безрезултатно. Пиу — веднъж, два пъти... десет. Повтаряше опитите си, но в дома на Силвинска никой не вдигаше слушалката. Някакво странно чувство обзе Саша — че зад тюлените пердета го наблюдават, чакат да видят какви действия ще предприеме по-нататък. Но кой може да се таи там и защо не иска да отговори на настойчивите позвънявания?

Като остави за малко колата на улицата, Турецки тръгна към единствения вход на девететажния блок. Първата врата във входа бе отворена и подпряна грижливо с камък. Ясно, за удобство на живеещите тук, когато влизат с тежки чанти. А пък втората, с домофона, бе заключена. Изключително рядък случай, дали работи изправно? Саша натискаше копчетата, за да извика апартамента на Силвинска, но вратата оставаше безучастна за усилията му. Той се повъртя малко във входа с надеждата, че някой ще влезе или излезе, но напразно. Колко противно... Вонеше на котки и на още нещо гнило във

всички блокове, помнещи първия квартирен бум на хрущовското разведряване. Без да може да издържи първото изпитание, старши следователят отстъпи.

В двора на „съседните блокове“, гъсто сбити един до друг, момчета играеха футбол. Най-големият от тях, с плетена червена шапчица, беше на не повече от десет. Засилената топка се насочи към Турецки Ех, да става каквото ще! Той ловко пое топката, поведе я към вратата, направена от две пръчки, удари не много силно и... не улучи. „Червената шапчица“ се засмя с цяло гърло и взе да сочи калпазанина с пръст. Двата отбора подеха неочакваната радост.

Когато се насмяха до насита, Саша намигна на момчето:

— Слушай, приятелю, не знаеш ли на кой етаж живее леля Наташа? Фамилията ѝ е Максимова-Силвинска.

— Тая ли? — хлапето разпери ръце пред гърдите си, сякаш носеше две хубави дини.

— Точно тя! — потвърди уверено Турецки.

— На седмия. В трийсет и четвърти апартамент. Ей там са прозорците ѝ. — Момчето посочи с пръст. — Спалнята, трапезарията, банята и кухнята — всичко е като у нас. Само че ние сме на деветия, на последния. А това е нейният японец с дрислив цвят. — И пак посочи с пръст към жълта тойота, самотно замряла върху разчертания асфалт на паркинга в двора. — Като якето ти! — извика и хукна, а като се обърна, го уязви окончателно: — А ти да не си крадец по къщите?

Каква младеж! От такива можеш да очакваш само неприятности. Но сега Саша трябваше да действа бързо и да не стърчи повече из двора.

А в блока отсреща всичко се оказа както трябва: и вратата бе отворена, и домофонът не работеше. Качи се бързо с асансьора на осмия етаж, отиде до прозореца на прашното стълбище, човръкна с пръст по мазното стъкло, покрито с неясни кафяви сажди, и се загледа в панорамата, която се разкри пред него. Видимостта бе под средната, съвсем нормално, но сивата стена на кооперацията отсреща се виждаше ясно. Както и прозорците на седмия етаж. Значи спалня, трапезария... Тези две стаи бяха закрити за наблюдение, понеже прозорците бяха с плътни завеси. Кухненският прозорец бе покрит с тюлено перденце. И тук не е кой знае колко по-ясно. Сега банята. Какво е това?... Стори ли му се?

Той се взря по-внимателно и видя светец жълт квадрат в горната част на кухненската стена.

В банята светеше...

Трябваше колкото се може по-бързо да влезе в дома на партийната дама. Да види какво става там. Или вече е станало. Но за целта имаше три начина.

Първият. Незабавно да се обърне към прокуратурата и да получи санкция за обиск. Турецки не беше сигурен, че е лесно да стане, понеже нямаше никакви основания. Освен интуицията, която тревожеше душата му. Не биваше да се забравя също, че Максимова-Силвинска не е само лидер на своята партия, но и напълно редовен депутат от Държавната дума, а в наше време това значи много. Прокурорското началство се страхува като от огън да има конфликти с партийните лидери и депутатите от парламента. Ще откачиш само от запитванията... Но май най-главното е: с този законен път Турецки рязко си усложняваше живота, като си добавя излишна работа.

Вторият начин. Да търси помощта на оперативните служби. Могат веднага да му я предоставят в Московската криминална милиция или в службата за контраразузнаване и сигурност. Иначе защо се познава с полковника кука? Лошото е друго: действията на Турецки веднага ще въвлекат в следствието нежелани лица, което в крайна сметка ще доведе до огласяване на сведенията.

Освен това двата варианта се усложняваха и от обстоятелството, че изискват от Саша да наруши даденото пред Олег обещание.

Третият път бе най-безболезнен, но водеше до нарушаване на закона. За целта бе необходим само човек, който ловко си служи с отвертката и умее да отваря всяка врата с подбран шперц. Имаше такъв човек. За да не размишлява дълго и по този начин да не се изкушава, Турецки слезе бързо на двора и като се стараеше да не привлича вниманието на обитателите върху себе си, изскочи на улицата, където бе паркирал колата си. Само след миг вече летеше към центъра на Москва.

3.

Малко след девет влезе в офиса на детективско бюро „Слава“.

— Вячеслав Иванович — почна съвсем официално, — имам нужда от твоята помощ, обаче нямам пари, разбирай го както искаш. Знам, че е свинство от моя страна, може би някога ще мога да ти върна...

Спонтанно възникналият спич^[1] не можеше да не озадачи Грязнов. Той внимателно погледна приятеля си — дали това не мирише на измама, но като видя достатъчно сериозното лице на Турецки, вдигна учудено вежди.

— Не те разбрах. Саша, пари ли ти трябват? Така кажи. Колко?

— Абе какви пари! — Трябваше да намери верния тон, за да обясни на Грязнов неотложната нужда. — Сега, разбираш ли... — Да, трудно е да се намери деликатно обяснение за доста наглата молба. — Да не го усуквам повече, Слава, трябва да се проникне в едно жилище. За делото трябва, а не лично на мен, т.е. не е по собствена нужда. Но неофициално. С други думи, незаконно. Каква ти е тарифата за такава услуга?

— Какви ги дрънкаш?! Ама какво, да не си решил да ми ставаш клиент? — Грязнов се засмя. Сетне, като изтри с длан очите си, поклати глава. — Ако не те познавах добре, щях да кажа, че току-що си избягал от Канатчиковата вила.^[2] Трябвала му тарифата! Добре де — той вече се успокои, — хайде разказвай човешки?

Саша изложи пред Грязнов колкото се може по-кратко съображенията си за апартамента на Максимова-Силвинска и всичко, свързано с фамилията ѝ и внезапното отпътуване на Санишвили за Германия.

— Ясно — констатира Грязнов. — Не отговаря на позвъняванията, не отваря вратата, партайгеносе се държат грубо, любовникът избягал в чужбина... Обаче! Много ли хора има на двора?

— Момчета играят футбол, няколко баби... Не много.

— Аха, това е добре. Денис! Альо, дежурният!

Влезе прозяващият се Денис.

— Къртиш ли?

— Задрямал съм малко, чи... Вячеслав Иванович. Нали няма никой.

— А да съм ти направил забележка?

Денис някак неопределено мръдна широките си рамене — без да отрича, но и без да потвърждава. Грязнов промърмори:

— Щом си се наспал, слушай командата. Върви се измий, после ни направи кафе. Можеш да направиш и за теб. Вземи една кутия нес, нормалното свърши, напомни ми да купя. Това първо. По-нататък, пригответи куфар номер две. За трима. Ще вземеш колата на Саша... Александър Борисович, разбра ли? — Грязнов погледна строго племенника си, върху устните на когото се прокрадна усмивка. — И отиваш на адреса, който той ще ти продиктува. Задачата там е: да се проверят ключалките. Да се екипират всички, които влизат във входа. Ако има нещо, звъни от автомата.

— На двора, до стената на блока има кабина. Преди един час телефонът още работеше — каза Турецки и започна да нахвърля върху лист схемата за разположението на обектите на посочения адрес.

— Паркирай се тук — Слава заби пръст в чертежа, — а ние бързо ще дойдем. Саша, дай му ключовете си.

Денис донесе по едно кафе и махна с ръка на чичо Саша, незабелязано за Грязнов, естествено. Турецки само намигна след него. Когато вратата се затвори след Денис, той се обърна към Грязнов:

— Слава, всичко разбирам и много съм ти благодарен, естествено, но се чувствам дискомфортно.

— Ами не се чувствай — кимна Грязнов, отпивайки от кафето. — Днес всички нормални хора имат почивен ден. При нас не се предвижда нищо особено. Чакам един важен клиент и после съм птичка волна... Дежурим повече заради реда. Приучвам Денис на дисциплина. И за всеки случай. Какво ли не може да възникне... Ти например...

— А какъв е този клиент? Няма ли да попреча?

— Виждаш ли ей онова апаратче? Знаеш ли какво е това? Ами, няма да се сетиш без подсказване. Моите „слависти“ направиха първия роден цифров полиграф, иначе казано — детектор на лъжата. Бившето родно вътрешно министерство вече няколко години се занимава безуспешно с този проблем. А моите момчета се хванаха и решиха

задачката. И сега чакам клиента, който ще дойде да провери апарата в действие, след което е възможно да се споразумеем за покупко-продажба. При това не на опитния образец, а на цяла партида. Не е лошо, нали?

Турецки само поклати глава, възхитен от предприемчивостта на Грязнов, и стана, за да извади цигарите от якето. Но Слава го изтълкува по друг начин.

— Чакай де, недей излиза. Сега ще ви запозная. А после можеш да поиграеш половин час шах с компютъра. Там трябва да е и Серьожа, той ще ти покаже кое как става.

В този момент на вратата се позвъни и Грязнов тръгна лично да посрещне важния си клиент.

Саша чу женски глас в съседната стая, после вратата се отвори и влезе, не, доплува... Шура Романова.

— Ох, момчета! — възкликна тя, като видя Турецки и се обърна към влизащия след нея Грязнов. — Какво хубаво временце се е отворило днес! И какво правите тук, в задимената стая? Вървете се разходете! Такава славна есен!

Шура протегна ръце към Саша и той я прегърна с радост. Да, не е лесно да познаеш в тази красива, модерно облечена и дори леко гримирана едра дама страшния довчера началник на МУР, полковник Романова. Значи пенсионирането не разваля и не състарява всички. Макар че какво говори, нали Шура продължава да служи.

— Е, адаш, разказвай бързо как е твоята Иришка? Ами момиченцето, момиченцето как е? Говори ли вече?... Ами, не може да бъде! И на колко е сега?

— На четири!

— Ау, Господи! Ами да, разбира се... Момчета, да знаете само колко искам внучета! А моите хич не се женят, ударили са го на работа. Сякаш тая пършива демокрация няма да оживее без тях! А ти, Саша, какво ще кажеш за моя малкия? Май не сте се виждали отдавна?

— Доста отдавна, снощи видяхме сметката на една бутилка и обсъдихме някои мои проблеми — отговори Турецки, като реши да не затруднява хората с подробностите.

— И как ти се видя? На новата си длъжност...

— Вече забравих как изглеждаше на старата. Същият дългуч. А Олег ми каза, че — Саша премина на тайнствен шепот — Кирка станал

шпионин, а?

— Ах, дяволчето ми! — Шура плесна с ръце. — Та аз кой знае откога не съм виждала очите на големия! Щом отиде там — тя повдигна брадичка към тавана, — само обикаля из чужбините. По цели месеци ни вест, ни кост от него. Понякога не знам какво да си мисля. Сега живеем в друг свят и уж глупостите станаха по-малко, а пак от дреболиите правим тайни. Но аз какво се разбъбрих като баба. Момчета, не обръщайте внимание на старата жена. — Шура явно си просеше комплимент.

И двамата с Грязнов побързаха да възразят: ти значи, родна наша майчице, биеш младите с цели сто точки и така нататък. Шура разцъфна — кой не обича да слуша приятни неща за себе си?

— Аз от началото не издържах, позвъних в неговото управление, представих се, както си му е редът, а там някакъв полковник отговори нещо, в смисъл че не разполагат с никакви сведения. Сякаш ме прати по дяволите, така ми обясни. Но вие нали ме знаете! Та намерих начин да стигна до помощника на нашия академик, той ме изслуша, старата глупачка, посмя се и ме успокои. Всичко, казва, мамичко, е наред, не се вълнувайте и така нататък. А пък ако се случи някъде нещо, вие, т.е. аз де, първа ще научите. Та ако отново се появи някаква необходимост, пак да се обръщам директно към него. Пък аз, нали разбирате, не искам да ставам нахална, а Кира е същият заплес като Алка: майка им винаги е на последно място! Една дума да прати: жив, здрав и толкоз, не ми трябва повече! Не се сецат моите синове за такова просто нещо, ах, дяволска работа!

— Чух... — Турецки реши да не се разкрива, че се е оказал неволен свидетел на телефонния ѝ разговор с по-малкия син. — Олежка ми каза днес, че май имало вест от Кирка оттам? И всичко наред ли е?

— Само едно „жив и здрав“ изпратил... Не знам, сегашните наши млади нещо са неясни. Студени ли са? Гледам, че не се разбират много помежду си. Сякаш са се отчуждили. Бог да ги пази, той и ще ги съди. Само че, момчета, страх ме е, че няма да дочакам внуци. Саша, почакай, ще порасне дъщеря ти, тогава ще ме разбереш. А тоя приятел — тя въздъхна и посочи Грязнов, — изглежда, никога няма да види продължение на рода си. Отходи си по жени, има да си скубе косите...

— Той си има Дениска, племенника — намигна Турецки на Грязнов. — Стига за трима синове, че и ще хартиса!

— Така де, ама не е свое. Своето е по-мило. А защо не ми отговори нищо за Алка?

— Според мен той е отличен младеж, Александра Ивановна, майчице наша ненагледна. А което е особено важно за мен — наистина разбира от всякакви сегашни банкови премъдрости. Е, няма да ви преча...

Шура погали с майчинска ласка Турецки по главата.

4.

— Карай всичко поред, Денис.

— Значи така, Вячеслав Иванович — започна с готовност племенникът и лукаво погледна под вежди Саша, демек — на служба съм! — Ключалката на главния вход, до домофона, е много фалшива и я отворих с отвертката без никакви проблеми. На седмия етаж се качи само едно момче, но влезе в друг апартамент.

— Но може и да си пропуснал някого?

— Може. И аз знам, че следенето не беше съвършено. Но мисля, че не съм пропуснал. Засякох и едно момиче. Натискаше домофона на вашия... флет, Александър Борисович. Това е нова модерна система: натискаш нужните цифри, оттам питат: кой е? — ти отговаряш: аз съм! — и ззз, вратата се отваря.

— Да върви на майната си тая система. Дениска, а какво беше момичето?

— Черничко такова. С дънки. Въртя се десетина минути във входа, а после хукна да звъни от автомата, който е на двора. Ето номера, който търсеше.

Денис подаде хартийка, на която бяха записани познатите на Турецки цифри — телефона на партийната централа на руските прогресисти.

— Ключалките на апартамента са сложни, чи... Вячеслав Иванович — продължаваше Денис. — Но за нас не са. Средната е обикновена, два ключа с голяма брадавица. Горният — номер девет, долният — номер четири с вътрешно резе. Разбира се, не можех да ги отворя.

Грязнов извади от „следственото“ си куфарче шперцове не по-дълги от три сантиметра.

— Това и не влизаше в задачата ти. Но иначе те бива, справи се, пиша ти много добър.

— Ех, вие, чичо Слава, както винаги — замрънка съвсем по детски Денис, но Грязнов пресече опита му да постигне нещо с помощта на жалните интонации:

— Разглеждане на жилището, край. Върви отвори вратата във входа, качи се на седмия етаж, позвъни няколко пъти на вратата, ако отворят, излъжи каквото ти хрумне. Разбра ли?

— Какво, да не съм глупак?

— Умен си, умен. И задачата е съобразена с това. Колко апартамента има там, колко апартамента, чуваш ли, Дениска? — а не колко са автоматичните звънци на етажа?

— Четири. Знам си аз работата, чичо Слава. Двата апартамента са празни, сигурно е.

Грязнов погледна Турецки и се усмихна. И Турецки разбра погледа му в смисъл, че кадрите растат.

След няколко минути двамата с Грязнов се качиха на седмия етаж. Слава се приготви за работа, а Саша и Денис застанаха на пост. На Грязнов му трябваша десетина минути за специалната ключалка. После надянаха на краката си нещо като пластмасови обувки, а на ръцете същите ръкавици и влязоха в антрето тихичко като крадци.

Грязнов им нареди да не мърдат до вратата, а той с пистолет във вдигнатата си ръка тръгна покрай стената. Чуваше се как тиктака часовник, сигурно в трапезарията, и тече вода от повреденото казанче в тоалетната.

Слава изчезна зад завоя и веднага се появи в коридора, пъхайки пистолета в колана на панталона.

— Имаме огромен проблем — каза той тихо.

Турецки влезе в спалнята.

На леглото, заемащо повече от половината стая, лежеше жена, единственото ѝ облекло бяха прозрачни черни чорапи с дантелена шарка. Напоследък често показваха такива по телевизията. Пълните гърди на жената с тъмновишневи зърна висяха тежко от дясната страна на тялото. Лявата ръка бе отметната зад главата. Дългите черни коси закриваха лицето и затова се виждаха само ярко начервените полуотворени устни. С една дума, хубава позичка. „Плейбой“ би заплатил скъпо за подобна картинка! Изглежда, дамата е била докарана до такъв екстаз, че душата ѝ не е издържала и е отлетяла като гълъбца. И тя наистина е отлетяла, но по съвсем друга причина. На възглавницата до дясното слепоочие на жената се виждаше кафяво петно съсирена кръв, а в увисналата надолу ръка бе пъхнат пистолет. Какво е това — самоубийство ли?

— Знаеш ли какво, Саша — обади се Грязнов, — по най-бързия начин изчезвай оттук. А аз ще попълзя още малко из апартамента... Струва ми се, че госпожа прогресистката е предала богу дух преди много часове. Какво стоиш като истукан? Да не искаш и това дело да ти тръснат?

Турецки поклати отрицателно глава.

— И аз така мисля. Денис, върни му ключовете от колата и върви, обади се на „Петровка“, нека изпратят дежурната група. Недей звъня от този телефон, обади се от автомата! Инкогнито! Разбра ли ме?

Денис пхна ключовете в ръката на Турецки и изчезна от жилището яко дим. А Саша все не можеше да направи крачка. Грязнов ровеше из шкафовете и чекмеджетата със сръчността на опитен крадец.

— Между другото, Саша, забеляза ли, че жилището е заключено отвън. Всички ключалки. Значи като си е тръгвал от този спектакъл, някой е взел със себе си и ключовете. Или е имал свои. Но тогава не мога да намеря тия на стопанката... Ти нали не мислиш, че е самоубийство?

Турецки пак въртна отрицателно глава, защото всички думи, които знаеше, се концентрираха в една глупашка фраза, която се въртеше в главата му съвсем не на място: „Но дебелата Кармен извади първа своя колт...“ Като сън е...

Най-накрая той се раздвижи, кой знае защо стисна ръката на Грязнов и попита:

— А ти? Нима ще останеш да те засекаат?

— За какво? Те сами ще дойдат и ще направят всичко както трябва. Всеки с работата си. Нека да благодарят на неизвестния доброжелател, а ти по-бързо изчезвай.

Турецки беше уверен във високия професионализъм на Слава и знаеше, че няма да допусне грешка, непростима за ченге от неговата класа. Затова пак пътуваше към центъра, без да бърза, без да обръща внимание на задминаващите го коли. Подминавайки го, някои шофьори спускаха страничните стъкла и изразително въртваха пръст до слепоочието си и по този начин демонстрираха недоумението си от нехайното му отношение към тях. Наистина, защо да дразни напразно глупаците? Турецки мина по-надясно и си продължи пътя. В главата

му продължаваше да се върти онова идиотско: „Но дебелата Кармен...“

„Господи, но как беше по-нататък? Хайде, Розенбаум, подсети ме по-нататък! Не, все едно, никога няма да свикна с труповете. Остава само да завиждам на храбрите следователи от книжките и филмите, които влизат в моргата като у дома си. Да, сега го чака моргата... «И над масите в моргата свети лампа...» Само това ми липсваше!“

Той дори не се досещаше колко трупа му предстои още да види в това следствие по пътя към истината? Публиката е такава — ту се весели, ту се стреля... Перестройка, престрелка, а след това? Бардак. Мафия.

5.

— Извинявай, Олежка, че съм принуден да те откъсна от работата, обаче... Оная Кармен-Силвинска също е убита. Както разбирам, случаят не е съвсем ясен, не е изключена и вероятността за самоубийство, макар че всичко е направено много чисто. А Отарии Санишвили благополучно е изчезнал снощи в чужбина.

Турецки, разбира се, не разказа на Олег за рейда си заедно с Грязнов в квартирата на партийната дама, защото не смяташе да афишира дейността на Славкината фирма.

Реакцията на Олег някак не му хареса. Стори му се, че новината изобщо не е откритие за него. Или се е досещал за нещо подобно. Или дори е предвиждал. Отговори спокойно, може дори да бе със скрита усмивка — това интонацията не може да скрие:

— Бързо действат. Излиза, Саша, че сега мога да работя при теб нещо като оракул, а? Не, не се смей, какво говориш! Съвсем сериозно.

— Как да ти кажа, и на мен не ми е до смях. Все пак предпочитам да си имам работа с живите хора, а не с трупове по масите в моргата. Но ти наистина ми пророкува...

— Стига, Саша, какво пророчество, по дяволите! Просто още едно свидетелство, че на практика в нашия бандитски свят повечето криминални ситуации са предсказуеми. Макар да са неразкриваеми, както и ти знаеш без мен. А въобще... бих казал: това е информация, получена в нужния момент и на нужното място, нищо повече. Като се попечеш на моя огън, няма да говориш така. А сега какво, и това дело ли ти тръснаха на главата?

— Не, Олежка, засега не са. „Петровка“ ще се занимава с него. Пък после ще видим.

— Добре, Саша. Аз, естествено, разбирам, че вече съм ти омръзнал с еднообразните си съвети, но искам да повтора: Бъди така добър към всички, които те познаваме и обичаме, направи ни подарък, ако щеш — стой по-настрана от разчистването на сметките. Нали виждаш как се поставя въпросът: вчера жив, днес — не. Мигар изгаряш от желание също да се озовеш на цинковата маса в моргата?

„Намеква май... — малко увеси нос Турецки. — Да кажа, че намирисва на заплаха, значи нищо да не кажа. Понеже предупреждението идва веднага след пророчеството. По неволя ще се замислиш. И за бъдещето си, и за съдбата на хората, които те обичат... А много ли близки и скъпи хора имам?“

И той си спомни неотдавнашния разговор с Шура.

— Слушай, Олежка, сигурно не съм те разбрал: какви трудности има с Кирил? Извинявай, удобно ли ти е изобщо да разговаряш на тази тема с мен?

— А какво собствено те вълнува? — поинтересува се малко хладно Олег, след като помълча.

— Днес сутринта си побъбрихме малко с Александра Ивановна. За живота, за децата — за вас също. Просто се срещнахме случайно. Майка ви се оплаква от вас. Сурови някак пораснаха, казва. Ти извинявай, разбира се, разбирам, че се намесвам във вашите лични и семейни въпроси... С една дума, ти току-що каза, че има хора, които ме познават и обичат. Затова сметнах за необходимо...

— Майка все си измисля — отговори недоволно Олег. — И непрекъснато не харесва ту това, ту онова. Сигурно е от възрастта. А и трябва да помниш, че Кирил от дете не уважаваше особено... в смисъл, че от дете не можеше да понася тия нежности.

Съвсем точно! Ако Кирил от дете нещо не уважаваше, това бяха лигите, сълзите и прочие ласкаво глезене. Растеше як мъжага, с характер. Сигурно затова и стана състезател, за да се пробва, да стигне до самата черта, както се казва.

— А при неговата работа навън — продължи Олег, — още повече. Въобще той напразно отиде там. Смятам, че не е за него — разни детективи и прочие. Той е човек еднолинеен... А? Какво? Една минутка. Саша, извинявай, имам тук...

— Добре, разбрах. Довиждане, Олег.

— Да, бъди здрав — рече той припряно. — Обаждай се.

На Турецки му се стори, че Олег почувства видимо облекчение, щом се появи причина да прекъснат разговора. Впрочем негова си работа. Уви, може да разбере Шура...

6.

Той излезе от телефонната кабина, огледа се, хвърли непознат още за себе си нов поглед на суетящата се тълпа, безкрайните павилиони, колоните с търгуващи старци и баби, които продаваха какво ли не — от пирожки със съмнителна плънка до дамско бельо. И от нещо му стана много тъжно.

Саша мина бавно покрай редицата „бизнесмени“ по неволя, намери сергията, на която продаваше дебела и ленива лелка с кавказка външност, и не без страх купи от нея за три хиляди два огромни чебурека^[3]. От тях капеше мазнина, а хартията, с която жената уви изделието си, веднага се омазни и пареше пръстите му. Това е нещо истинско, за вкуса не гарантирам, но ще те стопли. Така казваше майка му, когато беше малък. Тя не си падаше много по готвенето.

Той седна в раздрънканата си бричка и си направи доста добър лънч^[4], като прокарваше вкусните чебуреки със силен чай от термоса. Всяка вечер си го вареше вкъщи. Когато изхвърли в най-близкото кошче мазната хартия и избърса дланите си, най-сетне се отпусна и запуши. И заедно със струйката дим, изнизваща се през откренатото странично стъкло, започнаха да отлитат сериозните и обидни мисли за тленността на всичко живо, за това, че красотата и отвратителните мисли кой знае защо вървят едва ли не прегърнати, и най-сетне за това, че случайността в нашия живот никога не е случайна... Той до такава степен се размечта за тишина и покой, че почти наяве почувства върху бузата си нежна като докосване от цвете целувка и чу сладък шепот: „Таате, а моите лъчички са мльсни...“

Турецки трепна, толкова реално чу гласчето на дъщеря си. Но наоколо шумеше, пазареше се, изпадаше в истерика и се стреляше тълпата, градът, страната. Той се бе оказал по волята на съдбата в центъра на тази все по-ускорено въртяща се гигантска фуния и изведнъж почувства горчива обида заради собствената унижена зависимост буквално от всичко, което го заобикаляше, и от всеки — като се започне от Денис Грязнов и се свърши с президента на така наречената държава.

Погледна часовника си и се учуди: стори му се, че денят е започнал още вчера, толкова събития се случиха, че и труп на това отгоре, а стрелката върху циферблата едва е отминала пладне. След по-малко от час ще е погребението на Сергей Егорович Елмазов в Николския крематориум. Саша сметна, че присъствието му е задължително, хем знаеше твърдо: убийците няма да стоят до ковчега със заключен капак, под който се намира само онова, което успя да идентифицира съдебномедицинският експерт Борис Лвович Градус.

7.

Очакваше да види много повече хора в крематориума. Все пак от света си отиде един от най-големите руски финансови дейци, а не някой обикновен дилър. А може кръгът от лица, дошли да почетат роднината или колегата да е ограничен точно защото човекът наистина си е отишъл и сега се провежда само никому ненужна и в действителност напразна церемония.

Турецки преброи не повече от петнайсет човека, сред тях — вдовицата, цялата облечена в черно и затова изглеждаща много пониска от ръста си; дъщерята на Елмазов, тя много прилича по снимката на младия си баща, също чипоноса, с кръгло лице, пухкави и червени от сълзите бузи. Тук са колеги на покойния банкер, повечето от тях непознати, но лесно можеш да ги разпознаеш — по това как стоят, как си разменят кратки фрази, как отиват до ковчега, като спазват определена последователност и прочие — всичко това става напълно ясно за страничен и заинтересуван, естествено, зрител като следователя.

С една дума, тук нямаше чужди. От еднородната и доста рехавя погребална процесия не се отделяше дори един младеж, седнал в много модерна инвалидна количка, и жена — сива, безцветна, изглежда, на четирийсетина години. Те стояха отделно от останалите и въпреки това не привличаха върху себе си вниманието на най-близките на банкера.

Турецки не можеше да си спомни дали беше чел или чул някъде, сега това не беше важно, но помнеше една фраза, чиято дълбока същност се разбира едва когато се изправиш на самия край на живота. Афористичността на фразата може да е спорна, но пък смисълът си го бива: „Всеки създава погребалната си процесия приживе...“ Какво пък, никак не е тривиално. Човекът е претендирал, видите ли, за третото кресло в държавата — след президента и премиера, а го... Не, никога няма да стане пародист, а и не трябва. Нали смешното е до едно време, а после става политическо късогледство. Всичко това вече сме го виждали. Вчерашният Маркуша, човек с най-сериозни намерения,

но остроумен и присмехулник, велик правовед и правдолюбец, в края на краищата не се ли оказа принуден да търси „друга родина“? Въпреки всичките си способности? Или блестящите му колеги!

Но все пак как стана така, че нито едно длъжностно лице не е дошло тук, в Николско? Парадокси на преходния исторически период, когато всеки е за себе си? А бива ли да забравяте, господа, че Бог е за всички...

Спомняше си, че на гробищата в Донское свиреше оркестър от слепи, само видът им предизвикваше съответните емоции „на изпращачите“. Тук, в Николско, Саша така и не разбра дали свири оркестър, или е на запис? Последните официални думи на едрогърдата дама, безумно скучаеща от принудителния траур и повтарянето, че отечеството се прощава със своя гражданин, прозвучаха толкова дървено и безчувствено, че той не дочака кога обвитият с червен плат ковчег на кремирания вече веднъж banker ще потъне в черния отвор на мраморния пиедестал, и се оттегли полека.

Неизвестно защо заобиколи крематориума, на паркинга намери нужната според него група коли — тия неща също са специфични — и за всеки случай записа номерата им. При това го направи почти механично. А кого се канеше да види? Убийците със скрити под дългите палта автомати или пушки помпи? Коли, наблъскани с взрив? Или самия кръстник на руската Коза ностра?

В такова объркано състояние се качи в колата и пусна радиото, което работеше само на едни вълни, тъй като още през пролетта му изскубнаха антената. Чу: четиринасет часа московско време. Не обърна внимание на началото на предаването, но текстът на водещата, явно несъответстващ на същността на обсъждания проблем, го накара да застане нащрек. Ставаше дума, както той разбра, за поредния летален изход „в периода на пазарните отношения“. И последваха една през друга по-достойни фрази: „По данни от милицията насилствената смърт в Москва е станала елемент от икономиката... От миналата година московчани и гости на столицата уверено възприеха американски модел — само че не на живот, а на смърт...“ С една дума, престъпността продължава да се развихря. В това е твърдо убеден, както уверява игривата кореспондентка, и началникът на криминалната милиция в Москва, небезизвестният Юрий Фьодоров. Ха, сега де! Ами той какво търси там ни в клин, ни в ръкав? Вместо да изпълнява

поръченията на Турецки, а освен това да изяснява защо красавицата Кармен, пригответила се за изискана и продължителна любов, е завършила трагичните си приготовления с куршум в слепоочието... Или да потърси онзи, който красиво ѝ е помогнал.

„Миналата година нашата родна столица — продължаваше да фамилиарничи кореспондентката — е надминала Ню Йорк. Сега всеки ден в Москва убиват средно по осем цяло и две десети човека...“

„Чуй я само! — подскочи Турецки. — Да, в Русия всеки възприема свободата посвоему.“

„При нас в студиото е полковник Фьодоров...“ Как така? Докато Саша съобразяваше, кореспондентката със същия игрив тон помоли Юрий Иванович да коментира последните две трагични събития, последвали буквално едно след друго: наглото убийство посред бял ден на най-известния в миналото спортист, многократен световен шампион Николай Назаров и смъртта на председателя на партията на руските прогресисти Наталия Максимова-Силвинска. „... Наистина ли е завършила живота си със самоубийство, или също е налице насилствена смърт?“

Значи Дениска е действал оперативно. Предал е информацията си „инкогнито“. И в този момент загърмя красивият кадифен баритон на първия човек в МУР, сякаш специално даден му от природата за изказвания по радиото. Левитан ряпа да яде!

Момент, каза си Турецки, а откъде се взе този бивш спортист?

„Бих искал да започна нашата кратка беседа от втория факт — говореше Юра. — Но първо ми разрешете да ви поднеса малък урок по криминално право. Самоубийството също е вид насилствена смърт. А засега нищо не мога да кажа с достоверност относно дадения случай. Провеждаме следствие, а това, знаете ли, е бавна, многодневна работа, работа на десетки професионалисти. Макар по делото да има някои признаци на умишлено убийство, може дори да се очертае кръгът на заподозрените...“

Гледай ти, вече успял да очертае кръга... Но как бързо е проникнала новината в радиото. Сигурно появилата се оперативно-следствена група веднага се е свързала с Държавната дума — и ето резултата. Цяла Москва знае. И сега Юра е принуден да го усуква, за да може поне някак да обясни на широката публика своята немощ. Впрочем може точно с това убийство да му провърви повече. Няма

никакво съмнение, че сега деятелите от Думата няма да го оставят на мира. „Караул! Банкерите — майната им, всички са гадове и мафиоти, но от къде на къде се захванаха с депутатите?! Ту някъде в Чита, разбираш ли, гръмнат някой депутат, а не се знае дали е било пиянско сбиване или не. Ту в Подолск, на две крачки, може да се каже. А сега и в столицата, разбираш ли!“

— Относно трагичната гибел на Назаров, прочутия боксьор — Юра продължаваше да омайва микрофона, — то тук епизодът е напълно очевиден за нас. Според наличните сведения през последните години, оттегляйки се от големия спорт, големият световен шампион е минал на охранителна дейност. Организиран е фирма край Москва, в Митишчи, като за целта е привлякъл колеги спортисти. Фирмата е предоставяла охранителни услуги на богати клиенти, но това е била външната страна на дейността ѝ. Назаров е имал и доста значителен нелегален бизнес: сключвал е договори с частни фирми за връщане на дългове, с други думи — за вземането им от несъстоятелни длъжници. Занимавал се е и с други видове престъпна дейност. Затова сме склонни да разглеждаме убийството на Назаров и двамата му помощници вчера през деня на проспекта „Калинин“ като поредното разчистване на сметки. За съжаление оперативният план „Сирена“, въведен в града, засега не е донесъл резултат и не сме намерили убийците, които според свидетелството на единствения свестен очевидец на събитието са пътували в черен джип.

Турецки толкова се изненада от чутото, че за малко не се вряза в спиращата пред него волта. Ама какво става?! Значи единственият свестен свидетел според началника на МУР е той самият? Ах, оперативници! Та там имаше двайсетина коли! Струпаха се стотина души! Ах, орли! Разбира се, никоя „Сирена“ няма да помогне. Поне да не се излагат, честна дума...

Наистина странно, помисли Турецки, по стечение на обстоятелствата стана така, че двете дела случайно се оказаха назовани заедно. Не е ли това знак отгоре? Може би наистина е време да се вгледа по-внимателно в депутатите в Думата? И да не прибързва с изводите... А сетне да зареди „оръдието“ и като гръмне с един шрапнел! Само че с истински, а не от киното, не играчка. Той се усмихна: какво го избива на патос? Дали пък баритонът на Юра не го зарази?

Славният и, главното, способен ученик на Романова и Грязнов, заедно с които преди много години Турецки извади от примката в парка „Соколники“ заместник-министъра на външната търговия^[5], продължаваше да се оплаква по радиото от сложностите на работата си и милиционерския живот изобщо. В това време Саша препускаше с бричката си към центъра, след около четирийсет минути се качи в асансьора и влезе важно в кабинета на заместник главния прокурор на Русия по следствието Константин Дмитриевич Меркулов.

8.

Стори му се, че е влязъл на друго място. Това не беше работният кабинет на Костя, а вълшебно царство на чистота и уют. И бюрото лъщеше като голата глава на великия доктор Градус. Когато той, пардон, е леко на градус. Турецки разбираше, че не е много остроумно, но какво да се прави — истината е по-скъпа. Дори от претрупаните с папки и вестници первази са изчезнали камарите боклуци. А още повече на бюрото, където в купищата документи можеше да се ориентира само Костя. Можеше да си представи на какво намирисва всичко това. Най-вероятно с постъпката си Меркулов подчертава колко е загрижен за делото, което му е стоварено на главата. Винаги в моменти на най-висша загриженост започваше да въвежда временен ред.

Саша постоя до вратата, оцени свършеното от своя началник, съблече непредставителното си яке и каскета на Грязнов и ги закачи в шкафа. В това време Меркулов разговаряше делово по телефона. Чуваха се само изразителните му междуметия. От което ставаше ясно, че главната тема е въведена лично от главния прокурор.

Когато най-накрая телефонът бе затворен, вместо добър ден и всичко останало, прието да се каже от интелигентен човек, Турецки попита нагло:

— Какво, той вече по телефона ли общува с теб? Нова форма?

— Вероятно не е сам в кабинета. Впрочем... Позвънил му е помощникът на президента, интересувал се от следствието ти. Главният току-що се е върнал от Съвета на федерацията и като че ли не е сам. Там, изглежда, са му натрили носа, сега почва да звъни тук. В Кремъл вече е известно, че твоята любовчийка от триъгълника Кармен-джигит-Елмазов е убита. Да не говорим за Думата, тя бездруго ври и кипи. Депутатите се заканват да свалят цялата върхушка на правозащитните органи от постовете им. Както се казва — изборите са утре, а по „народните избраници“ се стреля! А нашите безделници не искат да разберат, че в благословената ни държава, а и по цял свят политиците и bankerите са в първата рискова група. Във всеки случай

мога да те зарадвам — делото на Силвинска също е взето под контрол. Само че сега вместо Политбюро тази роля изпълнява президентската администрация. Както се казва, не по врат, а по шия.

А Костя си го бива: мимоходом изрече това, за което Турецки размишляваше в колата. Само че неговите оценки са по-меки.

Изобщо Турецки се занимаваше с разследване на делата не защото са взети под контрол от Политбюро, президента или самия Господ. Това му беше работата. А както показваше многогодишната практика, всички „контроли“ само създават нервна атмосфера и пречат на работата. И затова личният девиз на Турецки „Не пречи на работата!“ дойде от гадното минало в неопределеното настояще, наричано „преходен период“, и му се струваше, че ще го последва и в светлото бъдеще на капитализма. Но Меркулов е друго нещо. На него по ранг се полага „да се загрижи“, защото и той може да изхвърчи от стола си. Като изхождаше от току-що казаното, Саша предаде на лицето си искрена заинтересованост:

— Значи така!

— Именно така.

Явно сега ще започне да мърмори.

— Периодът на авторитаризъм дели демокрацията и тоталитаризма. Русия не може да живее без цар. И ние имаме късмет: управлява ни добрият цар-бащица. Учи, брат, теорията за държавата и правото, докато съм още жив. — Костя въздъхна и се успокои. Прекалено бързо. — Виж какво. Скоро тук ще дойде началникът на МУР. Искам да поразсъждаваме тримата. А ти къде се изгуби?

— Нали няма да ми се разсърдиш, ако ти разкажа цялата истина?

— Вече се разсърдих. Е, каква я забърка този път? Хайде казвай!

Като се извини за незаконната операция с шперца, за проникването в чуждото жилище без съответната санкция, най-сетне за несвоевременната информация за смъртта на депутатката, той запозна Меркулов със събитията, за които още не знаеше. Костя слушаше, без да мигне, и беше максимално внимателен, но Турецки интуитивно чувстваше, че се надига буря. По принцип е така, на кой началник ще му хареса подобна самодейност на подчинения!

Завършиха „разбора на полетите“ точно навреме. Защото вратата се отвори без почукване и в пролуката се появи дългата фигура на

началника на МУР Фьодоров. Много ясно, сега Меркулов се превключи на Юра.

— Здраве желая — каза старшият другар, беше униформен и затова поначало официален, както винаги. — Ще разрешите ли да се приземя, Константин Дмитриевич?

— Приземявай се, Юра. — И Меркулов с енергичен жест посочи креслото срещу себе си. — Предстои дълъг разговор.

Не само Турецки познаваше характера и съответните на момента действия на Костя. Затова като седна, Юра огледа изпитателно Меркуловия кабинет, изхъмка едва чуто и погледна Саша. Навярно да се увери, че правилно е оценил ситуацията с идеалния ред. Саша кимна почти незабележимо, като криеше усмивката си. Юра разбра всичко и се успокои. Значи всичко е постарому, няма нищо ново и заместник главният прокурор е много недоволен.

Меркулов подчерта дебело, че Главна прокуратура в лицето на Меркулов и Турецки е поела делото за убийството на банкера Елмазов изключително по личната молба на президента. В противен случай сега щяха да си трошат главата с него в МУР и градската прокуратура...

„Аха, все пак е засякъл краткия ни мимичен диалог!“

Но и Фьодоров не беше вчерашен и на него му се е налагало да работи в тази компания. А освен всичко друго той притежаваше някакво вродено качество да разполага хората към себе си. От първите минути на общуване. Изглежда, в това се криеше главната причина за успеха му на милиционерското поприще. Между другото, дойдоха в органите едновременно с Турецки: Саша от университета, а Юра от Висшата милиционерска школа. Турецки сега е полковник, ако го пресметнем в армейски рангове. Фьодоров също е полковник, но по длъжност заема генералско кресло. И за него това далеч не е таванът. Саша често му казваше, че няма да се учуди, ако в резултат на поредната министерска рокада Юра изведнъж се окаже в креслото на заместник вътрешния министър. И това не беше завист, просто има хора, създадени за длъжности. Няма нищо лошо, главното е после да не провалят работата, като седнат на Олимп. Да не пречат.

А Юра бе роден оратор и това е другото качество, което вече отчасти даде своите плодове, а в бъдеще трябва да се развие в истински талант и да го издигне. И сега като изслуша Меркулов, Юра

— Турецки нарочно засече времето — избърбори, без да спре, точно трийсет и една минута. Не е рекорд, но все пак.

— ... Нито властите, нито обществеността засега забелязват, или не желаят да забележат, феномена, наречен политически терор. Извършени са не три, както си говорят по кабинетите, а около десетина нападения над депутати от Думата. Наистина три от случаите са със смъртен изход. Вие знаете за това, пък и вестниците здравата се постараха да поднесат на читателите си кървавите истории в пълния им блясък. Разбирам кой има полза от това. Но се забелязва известна закономерност: интересно е, че преди да станат депутати, тези хора или са ръководели банки, или едри търговски структури! Какво ще кажете! С „Макаров“ забиха четири куршума в лидера на монархическия център княз Мстиславски във входа на собствения му дом. Обстрелваха с автомат кабинета на министъра по печата. Извършено е нападение над дома на лидера на парламентарната фракция на промишлениците, обстреляна е колата на лидера на икономическата партия. Успяхме да обезвредим мина с голяма мощност, заложен в ресторант „Задкарпатски шарки“ — осем минути преди взрива — и спасихме живота на лидера на либералите в Думата...

На трийсет и първата минута рязък жест на Меркулов спря Юра и той също така решително премина към делото на Максимова-Силвинска.

— В предполагаемия ден на убийството, т.е. в петък, експертизата ще каже по-точното време, имам предвид смъртта на Силвинска, тя е пристигнала с тойотата си някъде около два следобед. Заедно с нея, според показанията на съседите, е бил як грузинец с двуметров ръст в черно кожено палто. Виждали са го много пъти там и свидетелите в един глас заявиха: „Грузинецът, който непрекъснато ходи при нея.“ Без съмнение това е Отари Санишвили. Описанията съвпадат. Освен това е имало момчета, които днес сутринта са играли на двора футбол. Те заявиха, че някъде около десет сутринта там се е въртял някакъв странен тип с яке на цвят като детско аки, с мръсен каскет и на дясната си буза имал белег. Бил е дрогиран и разпитвал на кой етаж живее интересуващото ни лице.

Турецки едва не се задъха от възмущение. Искаше веднага да възрази, че изобщо не е бил дрогиран, че много е обиден на

десетгодишното хлапе, което го нарече обирджия, че и наркотик му приписа. Сигурно си заслужаваше да каже, че ако не беше техният рейд с Грязнов, може би извършеното на известния адрес престъпление щеше да остане неизвестно за ченгетата от МУР още седмица. Но Фьодоров правеше такива загадъчни физиономии, и при това така гледаше под вежди Меркулов, че Саша не издържа и заяви:

— И какво, не можете да намерите един нещастен скитник? Чух, че и с убийците на Назаров сте се изложили. За какво ви дават тия заплати?

И той демонстративно се обърна към началника на МУР с дясната си буза, на която имаше белег — следа от среща с фигуранти по отдавна забравено дело. Меркулов онемя от наглостта на Турецки и бръкна в чекмеджето на бюрото да търси ненужни книжа, намери ги, повъртя ги и ги върна обратно.

— Това ли е всичко? — попита той, без да гледа Фьодоров.

— Не-не — усмихна се началникът. — Още не съм ви доложил най-важното. Моите оперативни служители направиха пълен тараш на близката местност и всички околни боклуци и в един контейнер намериха кремава риза от Ферегето, практически нова. Сега е на експертиза, понеже има няколко петънца, напомнящи следи от кръв. С една дума, за да не утежнявам с подробности, съобщавам: в резултат на редицата оперативно-издирвателни мероприятия ризата бе разпозната. Принадлежи на Санишвили. Обискът, който моите сътрудници завършиха преди един час на вилата му в Абрамцево, даде допълнителни любопитни документи, от които може да се съди, че е започнала сериозна разправа между Санишвили и Елмазов. Скоро ще ви изпратя тия книжа.

Фьодоров вадеше доказателство след доказателство, оставени в запас, за да придаде особена значимост на действията си. Беше време наистина да се учудят как ченгетата са успели буквално за няколко часа да разплетат такова дело? Да намерят и веществени доказателства на боклука, и обиск да извършат, и чия е ризата да установят, и дори да предоставят възможност на своя началник да изнесе реч по радиото. Причината е ясна: покойницата е депутат от Държавната дума. Така са ги притиснали, горките, че по неволя са се разтичали. А когато човек тича, мозъкът му се проветрява добре. Въпреки това муровците си ги бива.

— Последно — явно Юра е запазил най-главното, за да стане финалът по-ефектен. — Налучкахме мотива за убийството. Максимова е ограбила Санишвили и Елмазов и съответно тяхната банка „Златен век“. За предизборната си кампания е взела кредит от сто милиона рубли, но до ден-днешен не е върнала нито копейка. Сметката на прогресистите е празна, а партията на практика е банкрутирала. В банката е личното задължение на Максимова да върне парите още преди месец. Не е съвсем ясно за какво ги е вземала и се е канела да ги върне дълго преди края на избирателната кампания. Нещо не се връзват нещата, но конфликтът е налице. Или измамата. А не ми е работа да ви обяснявам, че криминалните структури, възможно е там да влиза и „Златен век“, имат свои сурови закони: включват брояча и ако щеш се претрепи, но се издължи на часа. Впрочем — Юра се обърна към Турецки — напразно ехидничиш. За по-малко от денонощие успяхме да открием всичко за Назаров. А пък с убийците не ни провървя, вярно. Но можем да се досетим чия работа е. Предлагам да се започне издирване на Санишвили. Трябва да се арестува, защото не изключвам, че може да се е разправил не само с бившата си любовница, но и със съдружника си.

Лесно е да се каже: да се арестува. А къде е? В Германия? В Щатите? На Южния полюс? Нашите отношения, т.е. на ОНД, с Интерпол засега са повече от прохладни. Ако говорим откровенно, макар съобщеното от Юра никак да не е за вярване, както подсказваше на Турецки проклетата му интуиция, но такова развитие на нещата лично него би го удовлетворило. Всъщност това бе вариант номер две от личния му „план“ по психотехника: престъпникът е изобличен, но е в неизвестност. Не е работа на следователя да го издирва, а на славната криминална милиция. Делото увисва, следователят е свободен за нови подвизи в отпускарски план и прочие. Всичко това е добре, обаче проклетото сиво мозъчно вещество никак не иска да се съгласи с тази версия.

Докато Турецки размишляваше, Меркулов направи кратко предложение на Юра, от което всичко си дойде на мястото в главата на Саша.

— Кажи на твоя медицински експерт да определи по-точно кога е настъпила смъртта на депутатката.

— Как иначе! — веднага реагира Фьодоров дори с известна доза обида заради професионализма си.

Но Костя неслучайно каза това, изглежда, знаеше нещо недостъпно засега за другите. Или се съмняваше силно в нещо. Впрочем, ако си понапрегне сивото вещество, може да съобрази: щом Санишвили е пристигнал през деня с Максимова в дома ѝ, а същата вечер грузинецът е отлетял за Франкфурт, където е филиалът на банката му, времето на убийството определя всичко останало. Наистина, има и риза със следи, напомнящи капки кръв, и дори е установена чия е... Но все пак доказателствата не бива да се нарекат решаващи. Поне засега.

Цялата индукция-дедукция на детектива е нищо без рутинната работа, която представлява деветдесет и седем процента от следствената маса, т.е. от времето, средствата и силите. И само три процента е работата на сивото вещество на следствения гений.

С други думи, през следващите дни на Турецки му предстоеше да ангажира цялото си сиво вещество със следствените версии. Нелучайно, едва ли не от първите работни дни в прокуратурата, го наричаха „майстор на версиите“. Случвало се е да го казват и с лека ирония.

Следствената версия е възможното обяснение на натрупаните факти, индуктивното умозаключение на следователя във формата на предположение, основано на факти и подлежащо на проверка по правилата на дедукцията. Външно казаното може да изглежда и малко сложно, но по дълбочина на мисълта — да ме прощавате! Ето защо троицата, т.е. Меркулов, Фьодоров и Турецки, се заеха да съставят плана на мероприятията, където внесоха редица следствени версии, подлежащи на проверка.

Версия номер едно, предложена от началника на МУР: умишленото убийство на Елмазов и Максимова-Силвинска е извършено от Отари Санишвили и (или) наети от него наемни убийци по лични користни мотиви.

Под номер две Меркулов обозначи такава версия: убийството на Елмазов е извършено по политически мотиви от лица, които не желаят той да заеме поста ръководител на Централна банка.

Една от версиите, която се съгласиха да включат в списъка и тримата, бе следната: убийството е извършено от наследника на

Елмазов, от някой си Емилио Фернандес Боуза, чието местонахождение още не е установено.

Следващите номера заеха такива версии: серията убийства на московски банкери, в това число и на Елмазов, се извършва по причини, неустановени още от следствието; отстраняването на банкера се диктува от мафиотските структури във връзка с аферите и незаконните банкови операции. И така нататък.

На последно място, под номер девет, записаха още една версия. Саша настояваше за нея въпреки възраженията на Фьодоров: убийството е насочено не срещу известния банкер Елмазов, а срещу шофьора на колата. Костя погледна Турецки с искрено изумление, после помисли, кимайки като китайска статуетка. Така преживяваше ината и явното твърдоглавство на по-младия си колега, провокиран сигурно от общуването с частника Грязнов. Най-сетне, като се мръщеше сякаш от зъбобол, неохотно се съгласи да включат и тази „версия“(!) в списъка. Само отбеляза гнусливо, че бомбите, предназначени за господаря, по правило убиват и шофьора. Турецки искаше да каже „Благодаря, господарю!“, но не каза, понеже последната версия се роди от само себе си, някак неочаквано и както разбра по-късно, бе само резултат от дълги размишления над съвсем примитивния въпрос: ако в колата седят двама души, то могат ли и двамата да бъдат търсените жертви. С какво Елмазов е по-добър от Кочерга? Може пък точно Кочерга да е напакостил солидно на някого, а да са очистили господаря му за компания. Или по погрешка. Защо не?

Добре, приеха ли — приеха. Записаха. След което набелязаха да се провери паричната маса и счетоводният отчет в банка „Златен век“, а също личната сметка на Елмазов в търговска банка „Национален кредит“. При това оперативната работа трябва да легне изцяло върху раменете на Юра Фьодоров и доблестните му юнаци. Последното много допадна на Турецки, защото всичките му дълбоки знания в тази област, както вече бе казано, се побираха на две странички ръководство за вложителя.

Оставаше последният проблем: трябваше по някакъв начин да оправят взаимоотношенията между противоположните сили — президентските „ястреби“ и парламентарните „соколи-скитници“ — във връзка със случилите се трагични произшествия. Но часовниковата

стрелка все повече приближаваше онази цифра върху циферблата, която позволява на всеки гражданин от някогашната една шеста от сушата, а следователно и на Турецки, да стане и да обяви на всеослушание: слушайте, момчета, я се разкарайте с вашите проблеми! Аз съм изморен и изобщо — работният ми ден свърши. Оставете ме на мира. Между другото, днес е събота, затова чао на всички! Следователят по най-важните дела Турецки повече не възнамерява да обременява сивото си вещество с всякакви глупости. Вие сте началници, занимавайте се...

Саша не каза нищо, но направи такава кисела физиономия, че Костя чак потрепери. Той се обърна и махна рязко с ръка: махай ми се от очите. Вече хванал бравата, Турецки взе, че издрънка може би просто така, от безгрижие:

— Слушай, шефе! — и намигна на Фьодоров. — А ти поне прочете ли протокола от разпита на оня единствен „свестен свидетел“? За Назаров?

— А какъв е проблемът? — свъси вежди Юра.

— Ами аз съм този единствен свидетел! Големи ченгета се извъдихте.

Паузата беше неприлично дълга. И твърде многозначителна. Най-накрая Меркулов сякаш се опомни, посочи с пръст Саша, а после стола му, като заповяда да се върне и да заеме мястото си, сега по всичко изглежда — на подсъдим.

— Разказвай — нареди късо.

Наложи се да разказва. Но въображаемата „записваща кутийка“ принуди разказвача да си спомни и за произшествието завчера на площад „Трубни“. Изобщо Турецки се оказа виновен за всичко.

Меркулов сумтеше възмутено, загледан в полираното си бюро.

— Поне не знаеш ли на кого са нашарили задника? — Турецки се обърна накрая към Фьодоров.

И Юра изведнъж прихна. След като се насмя, обясни на смаяния Меркулов:

— Е, слава богу, камък ми падна от сърцето и от гърба! А този човек, Игор Борко де, президентът на Интеркомбанк, за малко не се нахвърли отгоре ми с юмурици: покушение! Къде гледате! Ама че прасе... Вярно казват хората — гузен негонен бяга. Ето каква била

значи работата! Чакай, а защо оня катаджия е представил всичко иначе?

— А ти не разбра ли? — учуди се Турецки. — Та той ти е изложил версията на банкера. С една дума, можеш да прекратяваш делото за покушението. А аз все пак се оттеглям. С ваше позволение.

— Не, уважаеми, няма да се измъкнеш така лесно — пак се навъси Меркулов. — Защо ходиш без оръжие?

— Костя, но аз не отивах на операция... Когато е необходимо, друго нещо. А и самият ти...

— Аз не се занимавам с оперативна работа, не водя следствия и не се измъквам от бандити. Затова ти заповядвам...

— Разбрах. Разрешавате ли да вървя, господин заместник главен прокурор?

— Юра, вземи му обясни на това диване, което сякаш нарочно се пъха под куршумите, в мелетата, не знам къде още... Защо никой не напада мен, защо не ми правят покушения? А на него — непрекъснато.

— Наистина — Фьодоров сви рамене, изглежда, все още преживяваше — имаш право. Ако „Макаров“ ти се вижда тежък, ще кажа на моите момчета да ти изберат нещо по-удобно, по-компактно.

— Благодаря. Разбрах. — И Саша погледна въпросително Костя. Той пак махна рязко с ръка. Този път Турецки изпълни молбата на боса мълчаливо и безпрекословно.

А в кабинета си влезе с едничката цел да звънне на своите момичета в Рига. Вече му стана навик.

9.

Някой вървеше след Турецки. Усети го с гърба си още в двора на прокуратурата и отначало помисли — случайност. Но след двайсетина крачки вече знаеше твърдо, че някой върви по петите му. Саша отмина колата си, излезе от портала и се обърна рязко: нито едно познато лице, но и нито едно подозрително. Московчани бързаха по своите си вечерни работи, никой не му обръщаше внимание. Тогава той стигна до ъгъла на улица „Столешников“ и пак се обърна рязко: не, няма никой, на когото може да спре погледа си. Но нали не е новак и чувството му за преследване се е изработвало у него с години, станало му е като втора природа. Какво е това, синдром на преследването? Но нали преди не е забелязвал подобно нещо. А може би наистина трябва да се върне и да извади от сейфа си пистолета. Дяволът си няма работа, знае ли човек.

Той знаеше няколко павилиона на „Столешников“, които продаваха какво ли не, дори топъл хляб. В единия купи прясна бяла франзела, обиколи малко край втория, където продаваха кашкавал. Изобщо не му трябваше никакъв кашкавал, пък и имаше опашка, малка наистина. Като се повъртя и се направи, че размишлява — да застане ли на опашката или не, — още веднъж се огледа внимателно и щом не забележа никакъв подозрителен, решително се насочи към колата си. Когато излизаше вече от входа на прокуратурата, още веднъж се вслуша във вътрешния си глас и разбра, че трябва да се грижи и трепери за него, защото досега той нито веднъж не е подвел стопанина си.

Разбира се, Турецки видя преследвача си, но не в центъра, където безпорядъчното суетене на автомобилите те обърква и не ти дава да се съсредоточиш върху нито една от каращите след теб коли. Но още щом излезе на Ярославско шосе, и го засече: онзи караше на прилично разстояние, дяляха ги три-четири коли. Когато Саша намаляваше скоростта, същото правеше и онзи, Турецки натискаше педала на газта, и преследвачът веднага надуваше колкото може. Естествено, беше невъзможно да се избяга от него със старата таратайка на Саша, по

всичко изглежда, човекът бе опитен шофьор и на първия светофар лесно щеше да го пипне. И тогава Турецки се запита: а защо трябва да му бягам? Още повече че вече „запечатата“ номера на неговата вишнева деветка. Такава кола веднага се забелязва, не е най-добрият вариант за преследване... Но кой е той и какво иска? Кой се крие зад затъмнените стъкла на вишневата лада?

С лявата си ръка Саша извади от джоба цигара, запали я, поглеждайки назад в огледалото за обратно виждане, спусна малко страничното стъкло, за да излиза пушекът навън, и се престрои в дясната лента. Сега караше спокойно и спазваше стриктно всички правила за движение. На „Енисейска“ преследвачът неочаквано се изгуби. А може да е нямало никакъв преследвач? Може да му се привижда от умора?

Но все пак от предпазливост Турецки паркира през един квартал от къщи и с бързи крачки се насочи през няколкото двора към своя вход. От известно време престана да харесва дворовете с два изхода във вечерните часове. Есен е, рано се мръква, студено, не можеш изкара навън дори човек с куче. И друго — много е неприятно, когато вървиш сякаш в празното пространство, а някъде зад гърба ти чужди стъпки пригласят на твоите и не можеш да разбереш дали някой просто си отива по работата, или те догонва на кратки прибежки.

Саша дръпна входната врата и веднага се извърна, заел поза за удар — за да хване рязко преследвача си за ръката, която може би вече е приготвила пистолет или нож. Не мина и миг, вратата изскърца и Саша го видя. Човекът бе явно изплашен. Не, не се изплаши от Турецки, когато съобрази, че маневрите му са разгадани. Изглежда, много по-рано се беше изплашил, отдавна, и на лицето му бе застинала маската с епичното название „Страх“. При това истински, а не престорен.

Като разбра това, Саша малко се смути и попита:

— Какво... вие?

— Другарю Турецки — почти прошепна преследвачът. — Те искат да ме убият...

— Кои те?

— Откъснах се от тях — разбърза се непознатият. — Те дори не знаят, че съм дошъл при вас... Цял ден надничах в прокуратурата, на пропуска ми казаха, че уж сте идвали, но нали днес е събота. Изобщо

висях на „Пушкинска“, а те обикалят край дома. И вие се появявате. А аз след вас... Кажете ми какво да правя сега?

Първата мисъл бе — човекът е луд. И физиономията му никак не прилича на нормален.

— Кой сте вие? — Най-накрая Турецки се окопоти. — И защо точно при мен? За какво съм ви притрябвал?

— Как кой? — искрено се учуди той. — Ами че те убиха моя Егорич, а сега значи гонят мен. Затуй тръгнах за вас. Жената ми каза, Нина значи... Нали сте говорили с нея. Имах късмет, че като си дойдох, веднага отидох при нея, да ѝ дам парите, донесох много пари... А ония значи дежуреха около нас, изпуснаха ме, с други думи.

В главата на Турецки като че ли мина някаква неясна мисъл, но не успя да я разбере, защото странният му преследвач говореше с изплашено-боботеция си глас, почти без да спира.

— Егорич пък, нали разбирате, ме пусна за една седмица, хайде, казва, заминавай, почивай, докато не си ми потрябвал. Отпраших за Висбаден, това е в Германия, там играя на карти. Те и там ме откриха и ми направиха засада, сякаш съм вълк...

Като видя недоумението върху лицето на Саша, мъжът изведнъж спря и се чукна по челото:

— Абе разказвам ли, разказвам, а вие... Аз съм Кочерга, другарю Турецки. Сега спомнихте ли си?

Така: жив и невредим, но тресящ се от страх, в този момент пред него бе личният шофьор и телохранител на банкера Сергей Егорович Елмазов със странното фамилно име Кочерга, когото почти седмица всички смятаха за покойник. Между другото, телохранителят би могъл да е по-едър и по-масивен. Е, той е боксьор, спомни си Турецки. А за един боксьор не е задължително да има габарити, макар да е желателно. Или се е смалил така от страх?

— Ето значи кой сте били — поклати глава Саша с известно закъснение. — Извинете, забравих малкото ви име...

Изобщо не беше го забравил, а никога не се е интересувал. И снимката в досието му е стара, пожълтяла от времето — не можеш да разгледаш добре лицето. Пък и защо, след като е известно, че от човека не е останало нищо освен якето. И едно православно кръстче, разтопено.

— Аз съм Виктор, Виктор Антонович, другарю Турецки. Но по-добре Виктор...

— Добре, може би все пак ще се качим до вкъщи и вие ще ми разкажете подробно. Няма да говорим на стълбите я...

— Разбира се, ще се качим, другарю Турецки — разбърза се Виктор, като се оглеждаше, явно придобил нов навик. — Нали цял ден ви дебна.

А така! Излиза, че трети ден Турецки се занимава неизвестно с какво. Нарушава закона и мами началството в лицето на Меркулов. Разбива — и то не образно казано — чужди ключалки. Пазари се със съдебномедицинския експерт по повод идентификацията на трупове. Разработва версии — една от друга по-привлекателни. И всичко това не е било нужно на никого, понеже появата на живия Виктор Антонович Кочерга преобърна всичко с краката нагоре. Но ако бъдем точни, тъкмо появата му поставяше главата и краката на мястото им. „Ако твоят банкер се окаже някой Мао Цзедун, тогава ще забравиш за отпуската и ще хукнеш като хрътка“ — така или приблизително така казваше Грязнов. Не, Саша не беше забравил за изгубената отпуска, но не искаше да се „спасява“ от толкова не навреме стоварилото му се дело. Значи трябва да рови докрай, както е правил винаги и ще прави, докато му стигат силите и уменията.

10.

— Та седя си значи аз в мерцедеса (Кочерга произнасяше „мерцедес“) и чакам Егорич. Седя както обикновено. Той не се канеше специално да ходи някъде, каза, че като свърши работа в кантората, ще се прибираме вкъщи. Беше нормален мъж, дори добър. Взе и ме пусна в отпуска, и то тайно значи, щото да не се отрази на заплатата ми: все пак съм отговорно лице, той не ми плаща от собствения си джоб, всичко е по закон. И аз си помислих тогава: абе що ли да не отида в чужбина? Имам открита виза, понеже винаги пътувам с Егорич. Той, разбира се, си има свои работи, аз знам, големи, обаче не си пъхам носа. Каква е моята работа? Да живея според моите понятия, да въртя геврека и да пазя господаря, че то, нали знаете по-добре и от мен, сега мафията съвсем се е забравила, току-виж...

Кочерга изведнъж се запъна и размърда рамене, сякаш има треска.

— Добре де... Седя значи, но кога беше? Аха, във вторник. И чакам. До края има още сума ти време. Изведнъж той изскача, не върви, не, направо тича. При неговата едра фигура, нали така... Да... Дебел, дебел, а така скочи в колата, чак ме смая. И от вратата вика: давай, Витюк, карай на „Ленинградски проспект“ към летището. Трябва, казва, спешно да се срещна с един добър човек. Гледам го, направо се вълнува Егорич, което не му се случва, щото винаги е важен и... един бавен. А сега така се развълнувал, че не мога да го разбера. Но моята работа каква е? Нали казах — моята работа е да въртя геврека и да не задавам излишни въпроси, другарю Турецки.

— Наричайте ме просто Александър Борисович.

— Аха, добре, добре, Сан Борисич. Значи дадох бързо газ, а си мисля, че тая работа ми е на терсене. Понеже лично Егорич не кара кола, както схващам, страх го е от кормилото... панически, може да се каже.

— Точно интонацията на Нина Василиевна — спомни си Турецки. А как иначе? Мъж и жена — все това.

— За кое казвате? — трепна Кочерга и го загледа, без да разбира.

— Спомних си вашата съпруга — намигна Саша, като сметна, че за установяване на по-тесен контакт със свидетеля, за повече доверие, така да се каже, подобна крачка няма да попречи. — Думички от нейния лексикон. — Но като не видя разбиране, добави: — Тя, доколкото схванах, обича да използва в речта си „може да се каже“.

— Аа... — Кочерга се усмихна едва. И като сви тъжно устни, кимна. — Вярно, обича ме тя.

И той още не я е разлюбил, разбра Турецки. Какъв глупав живот. Какво не достига на хората? Защо се джафкат? Сигурно за дреболии, които не заслужават внимание. Разделят се, кимат ето така, тъжно, картите им пречели значи да живеят нормално! А колко ли може да се играе на карти? Що за страст е това?

— За какво говорех? — Кочерга сякаш се сепна. — Аха, значи си правя сметката, че такъв воаяж, да ме прощавате, не ми уйдисва. И защо? Егорич няма да седне да кара. Излиза, че след тая делова среща пак ще трябва да го возя у тях. А това, кажи го, е на другия край на града. Че и при това време, и — недейте забравя — краят на работния ден значи, всички коли са на магистралата. Задръствания и прочие гадости. А освен това нашият мерцедес трябва да се прибере в гаража, пък той на майната си. И чак тогава да поемам на „Бронна“ за моята деветка. А аз исках още вечерта, може да се каже, да изчезвам за чужбината. Обожавам да карам нощем...

— Извинете — прекъсна го Турецки. — Не ви разбрах добре, по какъв начин възнамерявахте да пресечете границата?

— Ами с моята деветка. До Франкфурт на Майн стигам за трийсет часа. Бързо стигам, пътищата там, да знаете, не са като нашите. И визата ми, както казах, е открита. Няма въпроси. А там имам познати, особено от тия, еврейчетата, бившите наши. Много народ се е настанил там. Те, между другото, също не са загубени — кой на рулетка, кой „бляк-джек“, кой обожава едноръкия бандит. И е пълно с всякакви мангизи при тях. Аз, Сан Борисич, също не се оплаквам, имам там малка далавера, както се казва. Но после за нея, ако ви е интересно. Затова пътувам дотам не само да поиграя, но и да има полза за делото, може да се каже. А тя все не разбираше...

Турецки разбра, че тя — това е Нина Василичевна, на която от думата карти очите ѝ започват да искрят като на дива котка и козината ѝ сигурно се изправя.

— Да, за какво говорех? Аха, значи Егорич забеляза, че нещо се притеснявам по този повод, а той разните там психологии ги разбираше, чувстваше ги. И ми вика: ти значи, Витюк, ще ме закараш на летището и можеш да изчезваш, където ти видят очите. Аз не разбрах: как така, викам, ще ви оставя? Не можете да карате, а смяната ми, Петренко, ще застъпи чак утре — като ме няма, той кара Егорич и му плащат на ръка, така да се каже. — Не е редно, викам. Кой ще ви закара вкъщи?

— Петренко ли казвате? Кой е той?

— А, той е мой приятел, от Кубан. И двамата сме от село Старо-Минское. И в бокса бяхме заедно. После го доведох при Егорич, запознах го, казвам му, че винаги може да ме сменя, ако има нещо. Егорич го хареса, но не му плащаха по ведомост, а някак частно. Казвам значи на Егорич и виждам, че моята загриженост му харесва. Добре, вика, не се бой за мен, закарваш ме и си тръгваш и на никого не съобщавай. Аз сега ще имам страхотен шофьор, може да се каже професионален, бивш състезател.

— Така ли каза? Професионален състезател?

— Да, нещо такова...

— А защо не трябваше да съобщавате на никого?

— Нали ви казах, Егорич беше страхотен... Беше... Ами не искаше да си вземам неплатена отпускат, намаля ми се заплатата, а така уж ме е изпратил по работа. И преди се е случвало. Добре, казва, карай по-бързо, че вече закъсняваме. И стигнахме почти до самото летище...

— Можете ли да ми покажете ето тук на картата на кое място сте спрели? — Турецки отвори пред Кочерга доста подробна туристическа план-карта на Москва.

— Мога, естествено — зарадва се той, сякаш от тази му помощ на следствието ще е по-лесно да търси убийците. — Само че по-добре да ви нарисувам на един лист. — Той взе молив и бързо начерта на лист хартия собствена схема. — Ето ви Ленинградски проспект, тука значи е Белоруската гара, а тук — пътят за Шереметиево.

— Какво общо има Шереметиево? — не съобрази веднага Саша.

— Ами как! Щом Егорич седна в колата, и веднага каза, че човекът, когото трябва да посрещне, е кацнал в Шереметиево. Може да се каже, че самолетът беше кацнал преди двайсетина минути.

— А не помните ли колко беше часът тогава?

— Как да не помня! По-точно не може и да бъде: седемнайсет часа и осем минути. Нали ви казах, че Егорич обикновено не излизаше от кантората преди шест и нещо. Той е делови мъж. И аз, докато го чаках, все поглеждах часовника, правех сметка на собственото си време. Нали си имах мои планове, казах ви, Сан Борисич...

— А откъде беше долетял този човек? Елмазов не се ли изпусна? Не помните ли?

— Чакайте... Трябва да помисля. Не, не е казал! А, не, излъгах, каза. От Германия!

— Значи все пак каза?

— Не — Кочерга се навъси, — не го каза с тия думи, както аз сега...

— Искам да чуя от вас как конкретно ви го каза.

— Аха, разбирам... Сега ще си спомня точно... Така: сега, казва, Витьок, ще те сменя с друг шофьор. Както Пауърс, този... Абел, нали? Ти — там... Нали Егорич знаеше, че изчезвам за Германия. А той тук. Е, не знаете ли, Сан Борисич, как разменят шпионите! Сигурно е трябвало да пристигне от Германия.

Каква логическа връзка изгради Кочерга. Ако се съди по всичко, самолетът е пристигнал от Германия някъде около шестнайсет и четирийсет и пет. И е долетял професионален състезател. Той е и шпионин разузнавач. Той е и куриер... Турецки си водеше всички тези „бележки“ наум, в паметта, като отбелязваше отправните точки за по-нататъшните действия.

— Да продължавам ли? — прекъсна размишленията му Кочерга. Саша кимна и той продължи да чертае. — Ето тук е арката на блока, а тук — рибарският магазин. Аз значи спрях, изключих мотора и исках да запуша, а той ми вика: Витьок, не ми трябваш повече. Свободен си. Имам много конфиденциална среща, разбираш ли? И аз кимнах.

— Той само за един човек ли говореше?

— Там е тя! Говореше като за един. Аз казвам: останете си със здраве, Сергей Егорич. И той на мен: всичко хубаво, Витьок. Внимавай само, играй, но да не загубиш. Той така се шегуваше с мен: бащата налагал сина си не защото е играел на карти, а защото губел. И аз след тия думи излязох от колата, оставих ключовете, естествено, и тръгнах към метрото. Ето тук — Кочерга показа с молива на чертежа си. — Изтичах през улицата, за да взема тролейбуса, нали разбирате, няма да

ходя пеш, това са четири спирки, и изведнъж се сещам, че от мерцедеса съм изскочил почти гол, може да се каже. Като онзи от вица, знаете ли го: тръгнал си от любовницата леко облечен, само по презерватив!... Якето ми остана в багажника. А документите, парите, винаги са с мен, ето тук. — Кочерга се потупа по външния джоб на ризата. — И в якето си нямах нищо, само една запалка. Обаче студено, аз излязох само по риза. Веднага обратно към мерцедеса, а бях се отдалечил доста, на стотина метра. И изведнъж виждам, че двама души също като мен тичат през улицата към мерцедеса. Ако знаех тогава... А пък аз като глупак, изобщо не ги погледнах, едва днес си спомних всичко: какви са, с какво са облечени и така нататък. Ама те бяха доста пред мен, връхлетяха в колата като ракети и само гледам, че моят мерцедес, е, не моят де, а на Егорич — запали бързо и — пих една студена вода. И разбрах, че кара наистина професионалист: от място вдигна направо към сто. С една дума, стоя значи като глупак и чувствам — направо замръзвам. Тогава хванах свободно такси и викам на колегата: шефе, карай у дома, че ще пукна от студ. Е, посмяхме се значи и тръгнахме.

— Виктор Антонович, постарайте се да си спомните как изглеждаха все пак? Това е много важно.

— Разбирам... Единият значи, по-високият, май държеше в ръка чанта. Или куфарче, дето им викат кейс. А по-ниският сигурно ще е колкото вас висок, разбира се, не беше нисък, той седна да кара. А високият — на задната седалка. Наистина не видях много добре, само отдалече. А с какво бяха облечени?... Ако ще да ме убие, Сан Борисич...

— Ама как, поне един характерен детайл не запомнихте ли?

— Струва ми се, че който седна отзад, беше с шлифер — дълъг такъв, каквито сега са модерни. Защото като тичаха през пътя, шлиферът му не беше запасан и се размяташе на всички страни като бельо, закачено на въжето да съхне.

— А какъв беше на цвят?

— Направо казано, никак не си спомням, Сан Борисич. — Кочерга махна с дланта си пред очите. — Дори не мога да кажа дали беше тъмен или светъл. Но по-скоро тъмен... А пък другият... Нещо като спортен костюм, дънков. Но вносен, сигурен съм. И двамата бяха без шапки. И косите им... Май и двамата бяха тъмни. Но не черни. И

не бяха стари, по-скоро съвсем млади. И ловки. Защото много бързо действаха.

„Двама млади, тъмнокоси. Високият — с дълъг шлифер. Другият — с дънков костюм, може би спортен — сяда на кормилото...“

— А, и друго, Сан Борисич. Пък може да ми се е сторило...

„А така, още един свидетел с богато въображение, Татяна Грибова номер две.“

— Мисля, че пристигнаха от Шереметиево с колата, която аз после хванах. Такси ли или не, сега не можеш ги разбра, всеки гледа да удари къравото, ако може. Та там на края на опашката стоеше един, с който после се смяхме за студа. Той стоеше точно срещу моя мерцедес. Не си спомням какво ми каза. Май че идва от летището, обаче не съм много сигурен.

— Можете ли да опишете колата или шофьора?

— Колата — волга, а шофьорът — беше тъмничък и с мустачки. И очичките му шарят на всички страни. Якето черно, кожено. На дясната си ръка имаше печат, пръстен такъв с буква. А коя буква, не мога да кажа, Сан Борисич, не съм го разглеждал специално. Пък може и да не е буква, а някакъв знак... Чакай, спомних си! Той говореше с акцент, май като хохол^[6]. Нашите хора — кубански-донски казаци — веднага ги познавам.

Магнетофонът щракна — свърши първата страна на лентата. Турецки извади касетата, на която точно преди четирийсет и пет минути беше записан концерт на Майкъл Джексън, и я обърна на другата страна. Ако Денис разбере, тогава... Не, по-добре да не знае. Странни хора се меломаните, за тях попът, както наричат подобна музикална простотия, е по-скъп от собствените им родители. Впрочем, помисли Турецки, може в него да се пробужда вече старческият маразъм, опитва се да се налага.

Двамата с Кочерга се разположиха в кухнята, за да не пречат на славното семейство Грязнови да живее красиво. По всичко личи, че сега приемаха гости. Във всеки случай от най-далечната стая долиташе женски глас.

Денис на два пъти тактично и мълчаливо наднича в кухнята, извади от хладилника някакво вносно вино, сложи чайника на котлона и отвори кутия с торта. Това вече е новост! В тази къща открай време

никой не е обичал сладкото! Господи, какво може да направи с хората жената!

Докато се занимаваше сега с Кочерга, Турецки нито за миг не забравяше, че Меркулов за нищо на света няма да пропусне възможността да помърмори по повод на неавторизираните, меко казано, действия на своя подчинен. Обаче този път ще ме извинявате, Константин Дмитриевич! Всичко е по правилата и няма никаква самодейност: свидетелят Виктор Антонович Кочерга вече е предупреден за отговорността, ако дава лъжливи показания, от него е взето разрешение за магнетофонен запис на разговора. А после, по-късно, магнетофонният запис ще бъде свален и вписан в протокола, защото Турецки имаше всякакви бланки на разположение. Само не се намери празна касета в къщата и Саша разбираше, че най-късно утре ще придобие печален вид, докато изслушва упреците на Денис: изтрили сте ми любимия запис. Наистина първо Денис трябва да се реши на подобен ход.

— А сега, Виктор Антонович, такъв въпрос: чували ли сте някога нещо за човек на име Боуза? Човекът се казва Емилио Фернандес.

— Тенисистът ли, Сан Борисич? Ох, какви ги приказвам! Оня беше Емилио Санчес. А вашият Фернандес, нали? — не, не си спомням да съм чувал от някого. Не ми е познат.

Излиза, че банкерът Елмазов е имал такава тайна, че дори личният му телохранител и шофьор не се е досещал.

— Добре, да оставим това. Сега ми разкажете за пътуването си до Висбаден. Защо избрахте точно този град, който според мен се намира на края на географията? Нима в Москва вече не играят карти?

— А, какво говорите, Сан Борисич! — Кочерга разпери ръце с дълбок укор, сякаш във въпроса прозвуча абсолютно неразбиране на съвсем елементарни неща. — Че може ли да се сравни! Нали там е културата! Разбирате ли? Изобщо човек може ли да се свързва с нашите дрисливи катили, да ме прощавате? Още веднъж извинявайте, но си е така — дотук можеш да затънеш — и той посочи с ръка над главата си. — А после тия отрепки ще ти откъснат главата. Да не се обаждаш много. Нее! Там е културно! Представете ли си само каква е обстановката? Мъже с ливреи — това е обслужващият персонал. Пиячка всякаква, кафетата му, тишина, забавни мадами, престарели. Аз например с крупнето говоря само на английски: „дабъл-дуан“ там

или „сплит, плийз“. За мен там е земен рай! Моята Нина Василичка не искаше да разбере. Може да се каже, че не търпеше пътешествията ми. Само че ако говорим честно, Сан Борисич, аз не съм ѝ казвал за пътуванията си до Германия. Защото, как разбирам аз нещата, ако беше усетила, щеше да се наложи да я вземам с мен. Че тогава гот ли ще е? Аз значи съм на масата, а тя във вестибюла? Тя не искаше да помирише карти. Затова ме напусна. А пък аз видях, попътувах, поергенувах и разбрах, че и без нея не ми е зле. Нали знам как се отнасяше към мен, преди де... Не можеш да отсечеш изведнъж. И на нея няма да ѝ е добре без мен, Сан Борисич, така мисля. Нали сте я виждали, какво ще кажете?

Турецки сви неопределено рамене, като изразяваше по този начин какво ли не.

— Виждате ли! — Кочерга го възприе по свой начин и въздъхна. — И аз мисля същото.

Магнетофонът работеше, записвайки дългата изповед на Кочерга, и Саша слушаше внимателно как в продължение на една седмица пътувал из Хьохст, т.е. в югозападния край на град Франкфурт, където живял в евтин пансион. Към четири часа заминавал за Висбаден, който е разположен на трийсет километра от финансовата столица на Германия, и после прекарвал с картите до два през нощта, с други думи — до затварянето. Кочерга сам се запали от неотдавнашните си впечатления, очите му заблестяха, ръцете му някак странно се оживиха — излиза, че добре му вървяло — ту на „бляк-джек“ през едно идвало, ту на „сплит“ взел двеста марки наведнъж и Турецки вече не можеше да го спре.

— Щом направих седем хиляди деме, реших да не изкушавам повече съдбата.

— Какво е това деме?

— Как, дейче марки! — обясни Кочерга като на дете.

„Наистина, странни хора, не знаят елементарни работи!“

— Седя си значи аз в бара на „Цайле“, там имат една широка улица, пия си черна бира и мисля, че е време вече да тръгвам към моя партньор. И гледам: двама. Наши. Те се познават от километър. Макар сега никой от нашите да не носи златни зъби. И аз си направих керамични. — Кочерга се озъби с холивудска усмивка. — Хубави са, нали, Сан Борисич?

Турецки се усмихна криво: вечната история с тия зъби — забрави, успокой се сякаш, а трябваше да му напомня...

— Там имам един доктор, еврейче, също от нашите — поясни Кочерга. — Ньома Финкел се казва. Преди е живеел някъде край Могилъов, а сега слага доста евтино и главното съвсем качествено керамични коронки на мнозина наши. Срещу чужда застраховка, естествено. Та той направи и на мен за стотина деме, нали разбирате? Изобщо, да ви кажа ли, Сан Борисич, много му е изгодно: там има не само разни емигранти, но и наши хора обикалят, съветски. Както знам, Ньома има богата клиентела, на никого не отказва.

— Къде казвате, че живее?

— Ами в Офенбах.

„Така — «записа» Турецки в паметта си. — Ньома Финкел, зъболекар от Офенбах, богата клиентела, практикува срещу чужди застраховки.“ Той не знаеше дали сведенията ще му потрябват, но за всеки случай нека ги има.

— Та ви казвам, Сан Борисич, познавам им навиците на нашите „горили“, неслучайно десет години охранявам разни. И имам точно око за тях. Забелязах аз как ме погледнаха, уж случайно, и веднага чатнах. Очите — знаете ли? Случва се веднъж да ме погледне човек, а аз вече всичко съм разбрал за него. Това ми е останало още от бокса — Кочерга намигна самохвално, — очите издават противника. Затова умният човек крие погледа си, аха. Та ви казвам, засякох ги... Ще позволите ли още?

— Ами пушете, бога ми.

Кочерга извади от кутията сигурно пета цигара, но не запусти, а започна ловко да я мести от единия до другия край на устата си.

— Нали разбирате, аз нося тия седем хиляди дойче марки. Откъде са се взели, мисля си? Дали са ме следили? Напълно е възможно, макар че честно, не мога да кажа да съм ги засичал преди. Седя си значи, допивам си биричката, а моите пазачи не се удържат на местата си. Физиономиите им неприятни — мафиотски. И двамата не са едри на ръст, но чувствам, че са силни. Печени момчета. Единият възчервеникав и физиономията му като сплескана от вратата, прилича малко на еврейче, а другият приличаше повече на чернилка, може да е някой чеченец. Сега там има много от тях. Такава двойка, че те засърбят ръцете да им размажеш физиономиите.

Саша записа в паметта си и това описание.

— С една дума, Сан Борисич, разбрах, че най-хубавото, което мога да направя, е да си плюя на петите. Но аз съм в културна страна, там такива бягства не минават. Какво да правя? И постъпвам така. Викам келнера и високо, за да чуят ония пикльовци, казвам на немски, понеже знам какво ми трябва: бите, казвам, нох айне бир. След което слагам десетачката под свещника на масата. Там, Сан Борисич, във всяко културно заведение на масата задължително горят свещи, дори да няма никаква нужда от тях. За красота, така разбирам аз. Та слагам банкнотата и се правя, че ми е дало зор за тоалетната. А аз през кухнята и през малките улички — при моята кола. Оставих ги значи с пръст в уста и запраших при моя човек в Заксенхаузен, където имам малка далавера, както ви казах. Изобщо мислех, че ония гадове са тръгнали за хилядарките ми, а моят човек съвсем ме разстрои: те, казва, отдавна те следят, още от пристигането ти. И ги описа — този, прищъпнатия, и чеченеца. Имат, вика, оръжие, вече два пъти идваха, питаха за теб. Аз, вика, засега не съм им казал нищо определено — идва, тръгна, ама къде? Кой го знае къде е, може да играе някъде карти, той обича този занаят. Махнаха се. После пак се появиха. Ти, Витьок, казва, ми прости, но когато ми навряха дулото в устата, се наложи да си спомня къде играеш. С една дума, давай, казва, мой човек, приятелю ненагледни и верни партньоре, изчезвай оттук, докато си жив. Той, разбира се, се изрази по-силно, Сан Борисич, ама ми е неудобно да го повторя пред вас. Послушах добрия съвет, буквално в движение прегледах документацията по нашата работа, партньорът ми хвърли една кръгла сума и да ме няма.

— А с какво се занимава вашият партньор, ако не е тайна? И как е името му?

— Сан Борисич — Кочерга почти се примоли, — за чий ви е името му? Той е верен до смърт, не съм забелязвал да прави никакви щуротии. А в града живее нелегално. Не, разбирам, ако беше на живот и смърт, както се казва, тогава... Но ако може засега да не казвам, а?

Турецки не започна да упорства и отложи въпроса за по-добри времена.

— А по-нататък?

— По-нататък? Поех към границата. На полската за проклетия се наредили камиони и висях там цели единайсет часа. Пристигнах — и

веднага при жената, при Нина Василиевна. А тя — припада! Как е станало така, че съм се оказал жив? Дойде на себе си и започна да ми разказва за Егорич, за вас, Сан Борисич, как сте я разпитвали, когато идвала при вас. Но най-главното знаете ли какво е? Оказва се, че докато съм пътувал, ония двамата вече успели да отидат при нея. Сигурно са летели със самолет, защото как иначе? Но тя, разбира се, казала, че съм мъртъв, че изобщо не живея в нейното жилище, отдавна сме се развели, когато съм бил жив. И нищо не разбрала, ама нищичко — защо съм им? А ония не казват. Научили новия ми адрес и хайде там. Аз веднага започвам да звъня на съседката Лидка Зубова. Как е там, питам, в моята стая, всичко наред ли е? Живеем в комунално жилище, и всеки има по една стая, но има и собствен телефон. Звъня значи, а Лидка ми съобщава със страшен шепот: „Витка, тук двама те чакат. Показваха удостоверения от милицията. Сега се крият на двора. И колата им една малка, като бръмбар, портокалова на цвят, името ѝ едно дълго, не мога да го запомня. Казвам: фолксваген ли? — Аха — отговаря, — такава. Ами аз какво да правя, като дойдат пак да ми тикат под носа удостоверенията си, да не им ли казвам, че сте звънели? И въобще каква е тая милиция да пътува с бръмбарчета?“ А? Каква жена, Сан Борисич, цяла разузнавачка! „Мълчи — викам, — не си ме виждала, не си ме чувала. Как, казваш, изглеждат?“ Описа ми ги накратко и разбрах, че са ония същите, опашката. Посъвещавахме се с моята Нина Василиевна и аз веднага тръгнах за към вас. Тя каза, че и в събота сте на работа в кантората си. Ами да, като всеки ден убиват някого... Нарисува ми портрета ви, но не ме пуснаха при вас. Чакайте, казва, като искате. И ви дочаках. Много точно ви описа Нина Василиевна и веднага ви познах, като излязохте.

— Ето, виждате ли, всяко зло за добро... Добре, приключихме с този въпрос. А сега ми кажете какво ви е известно за взаимоотношенията на Сергей Егорович Елмазов и неговия съдружник Отари Санишвили? И освен това ми е необходимо да науча за ролята на Наталия Максимова-Силвинска, като имам предвид обстоятелството, че тя е била близка и с единия, и с другия.

— Сан Борисич, имах желязно правило: категорично не се пъхам в работите на клиентите си. И тук, докато охранявах Егорич, си отварях очите, а си затварях ушите. За грузинеца мога да кажа само едно: те имаха голяма любов с Наталия. Отарик я наричаше „моята

Кармен“. Хем е женен. А за Егорич напразно, той нямаше нищо с нея, нито на думи, нито на дела. И отношенията му с Отарик бяха напълно добри, може да се каже. Наистина, спореха, случвало се е, няма начин, но само по работа. А пък жената на Отарик какви скандали вдигаше! Като започнеш да нарежда на грузински, нито дума не разбираш, а и глупакът се досеца за какво нарежда. Ще ви кажа, Сан Борисич, тая Кармен беше голяма мръсница! Отарик, дето е такъв мъж, пък и той пълзеше на колене пред нея, така го изцеждаше. А от друга страна, такава кучка, да ви кажа ли, и депутатка в Думата! И председателка на някаква партия! Каквато тя, такава сигурно е и партията ѝ. Но вие по-добре ми кажете, Сан Борисич, за какъв дявол съм им аз? Гръмнали Егорич, вече нищо не може да се направи: те могат на когото искат да прегризат гърлото за пари и за власт. Ами мен за какво?

Сега Турецки знаеше за какво. Трябвало е веднага да очистят Кочерга, да няма и следа от него, прашина да не остане. Обаче никой не е знаел, че той е заминал в чужбина. А „те“, т.е. ония, които са се качили в мерцедеса на Елмазов, са знаели прекрасно. Най-вероятно самият Елмазов им е казал. Къде е шофьорът, попитали са? „Забавлява се във Висбаден, удря картите, моят верен телохранител...“ А колко щеше да е просто: взривили банкера заедно с шофьора и точка. И никой не знае, че през това време телохранителят не е бил на мястото на шофьора. Но кой е бил? „А този въпрос, Александър Борисович, вече е твоя лична грижа.“ Засега загиналият заедно с банкера може да бъде наричан „куриера“. И по-нататък? По-нататък подреждането е такова: шофьорът се е измъкнал навярно от ония, които са дошли да го очистят. Щом е в Москва, той е много опасен свидетел, понеже със сигурност е видял хората, които са се качили в мерцедеса на летището. Впрочем дори да не ги е видял или в бързината да не е успял да ги разгледа, все едно, сега за „тях“ той е трън, излишен е, и от него, подплашения от „тях“, може всичко да се очаква: или ще го пипнат самите ченгета, или още по-лошо — той ще отиде при тях лично. Ако каже всичко това на Кочерга, който едва бе дошъл на себе си, означава отново да му изкара въздуха с удар, а още по-просто — да го нокаутира. Затова Турецки реши, че най-важното сега е да го успокои, да омаловажи опасността, макар че може би не трябва да го прави.

— Не знам — усукваше го той, — може би не се канят да ви убиват, а са искали първо да разузнаят какво ви е известно. Макар, от

друга страна... Но ще ви кажа съвсем отговорно: сега, Виктор Антонович, трябва да сте максимално предпазлив. Да не се показвате никъде, да не ходите там, където ви познават, и така нататък.

— И аз така мисля. Затова направо от вас заминавам при един приятел, при Петренко. Одобрявате ли?

Не, Турецки не одобри. При това навън вече е нощ, а той още не възнамеряваше да приключва с разпита.

[1] Спич (англ.) — кратка приветствена реч, например на банкет или тост. — Б.пр. ↑

[2] Лудницата (от известната песен на Висоцки). — Б.пр. ↑

[3] Чебурек — източно блюдо — голяма пирожка с пълнка от овче месо и люти подправки. — Б.пр. ↑

[4] Лънч (англ.) — обед. — Б.пр. ↑

[5] Става дума за романа на Ф. Незнански „Панаир в Соколники“. — Б.пр. ↑

[6] Хохол — иронично название на украинците. — Б.пр. ↑

НЕДЕЛЯ, 8 ОКТОМВРИ

1.

... Приключиха едва призори. Турецки все задаваше и задаваше въпроси на Кочерга. После, когато след многократни проверки започна да излага върху бланката за свидетелски разпит отново всичките си въпроси и да нанася подробно отговорите, даваше на Кочерга да подписва всеки отговор и всяка страница.

Развиделяваше. И двамата бяха уморени като кучета. Кочерга бе пял и дори започна да клюма: почти дванайсетчасовият разговор здравата го измори. А освен това се канеше да бяга някъде и да се крие. Чисто безумие. Макар че... какво каза, за трийсет часа до любимия си Висбаден? Или ставаше дума за Франкфурт? Дявол да го вземе, Турецки чувстваше, че и в неговата глава е каша. Но при всички случаи ще е безумие да пусне сега човека. А ако не го пусне, какво да прави? Нали е неделя! Къде и кого да търси сега, призори?

— Виктор Антонович — рече Саша, като се опитваше да изглежда бодър, — знаете ли какво, нека ви постеля тук, в кухнята. Доколкото разбирам, гостите на нашия домакин са се разотишли, всички почиват спокойно. Хайде и ние да починем, а утрото, както са казали много преди нас, е по-мъдро от вечерта. Във всеки случай обещавам ви походно легло. И силно кафе утре.

— То вече е утре, Сан Борисич. — Кочерга сякаш се събуди и като видя разтревожения поглед на следователя, добави някак дръзко: — Вие не се бойте за мен! Знаете ли, по колко часа съм научен да бодърствам? Охо-хо! А после, нали ще отида у Петренко, засега ще остана там. У Петренко, Сан Борисич, е истинска Брестка крепост, не могат ме достигна с никакво оръдие, истина ви казвам.

„Ама си глупав човек, господин или все още гражданино Кочерга! Ако знаеше... Ще те намерят и ти, скъпи, няма да имаш време да гъкнеш.“ Но Турецки не намираше за съвсем уместно да говори това на човека, който бездруго бе страшно подплашен. Ех, ти, телохранителю без портфейл!

— Мисля, че най-правилно ще бъде, ако аз лично ви доставя при нашия приятел Петренко.

— Ама защо!? — запротестира бурно Кочерга и Саша разбра, че въпреки целия си страх, въпреки всичко никак не иска да издава пред следователя адреса на приятеля и колегата си.

Впрочем за разбирането можеше да го разбере: сигурно си имат свои неща, своя „далаверка“, както Витюк нарича бизнеса, безспорно намирисващ на нещо криминално. А, от друга страна, кой бизнес сега в родното отечество не мирише на криминален?

— Добре. — Турецки бе принуден да се съгласи, за да запази доверието. — Тръгвайте, вървете сам, но аз все пак ще ви изпратя, приемате ли такъв вариант? Вие — с вашата вишнева, а аз с моята бабичка, жигулата ми. Или и този вариант не ви допада? Впрочем внимавайте, не са тръгнали на лов за мен. На ваше място бих се презастраховал. Още повече че днес ще ви помоля задължително да дойдете при мен в прокуратурата. И не се вълнувайте, не само ще ви пуснат, но и ще ви придружат, за да не се случи нещо, пази боже.

А той реши някъде около девет сутринта да звънне контролно на Меркулов и да съобщи с какво се е занимавал цялата предишна нощ.

Сигурно и той ще иска да побеседва със свидетеля. Значи трябва да се срещнат в прокуратурата, къде другаде? Този Кочерга правилно забеляза: убиват, каза, всекидневно, кога да почиват следователите? До почивка ли им е?

Но Турецки също така не желаше да пусне Кочерга сам. Като му насрочи време за следваща среща в единайсет, за да даде възможност на човека да поспи и се окопити, той тръгна да го изпраща навън.

Вишневата деветка бе паркирана през един квартал от дома на Грязнов и на петнайсет метра от многострадалната жигула. Турецки се усмихна ободряващо на Кочерга, приятелски му махна с ръка и когато колата му се отдалечи от ръба на тротоара, тръгна към своята. Озърна се, както винаги, не откри опашка в този ранен час, седна бързо и... Но какво?! Дяволите да те вземат! Защо запалването категорично отказва, когато колата ти трябва спешно?!

Той въртя ключа и псува, докато изтощи акумулатора. Естествено, вишневата деветка не го чака и благополучно изчезна от погледа му.

Веднага и със страст Турецки произнесе всичко, което можеше да изрече по свой адрес, без да се срамува от ушите на Всечувания. А може би наблюдавайки такъв идиот пред себе си, Всевидещият е

намекнал: за мъртвите непременно ще се погрижат на небето и без чужда помощ, а ти, Александър Борисович, преди да вземаш решение, трябваше да помислиш за живите. А ти не взе нито адреса, нито дори телефона на този Петренко. И не попита как се казва, сякаш този е единственият Петренко в Москва. Наистина глупак! Впрочем, ако много му провърви, може би ще може да открие координатите му в банката (в кантората, както се изрази Кочерга) на покойния Елмазов. Ако някой е чувал, разбира се, за шофьора, на когото през цялото време банкерът е плащал на ръка.

Да, Турецки, изложи се... Какво оставаше да направи? Да се връща вкъщи и да сяде на телефона? Какво пък, мигар има по-разумно предложение?

2.

И колко души в Москва се казват Петренко? Преди няколко години, спомни си Турецки, по някакво дело дяволът го запрати в Кубан, в едно селце, където по данни на следствието се крие някакъв лош човек. Трудно беше за вярване, че в селището, където живеят всичко на всичко шестстотин и петдесет човека, има повече от двеста Петренко. В столицата сигурно са по-малко, но знае ли човек...

Грязнов, естествено, имаше телефонен указател. И не един. Вече не ги издава държавата, както си е редно, а някакви частници. Все тая, само да има Петренко. Имаше: А. А. Петренко, още един Петренко също А. А., Петренко В. И., В. Г. Петренко и така нататък. Една страница, втора... „Сам съм си виновен, трябваше да мисля вчера. Или днес, но по изгрев...“

— Здравейте — Турецки започна да утъпква собствения си трънлив път, — извинете, моля, пристигна ли вече Виктор? Виктор Иванович... Кочерга. Не познавате такъв? Извинете, значи съм сгрешил... Добро утро, здравейте, извинете, че ви безпокоя толкова рано, Виктор не пристигна ли у вас? Кочерга... Прощавайте... Извинявайте... Здравейте, Виктор Антонович още ли не се е появил? Извинете... Добро утро... А Кочерга няма ли го още?

Изпращаха го на майната си, отговаряха вежливо и не съвсем, набързо го пращаха по дяволите. На кого е приятно да скача в неделя, при това в осем и нещо сутринта, за да чуе напълно идиотския въпрос за някой си Кочерга с ударение на буквата „е“?

В банята се чуха стъпките на Грязнов. Спря за миг и попита с философско равнодушие:

— Ти напълно ли си откачил? Хората още не са си отворили очите, а той по главата с „кочерга“? Какво само повтаряш едно и също? По-добре да беше направил кафе, като нямаш работа.

Саша остави обречено телефона и се затътри към кухнята, която порядъчно му досади през изминалата нощ. В бюфета намери пакет съвсем „нормално“ кафе, сипа в джезвето, заля го с вряла вода и пушна газта. За да не губи време, което неочаквано му бе станало скъпо, той

започна да обяснява не твърде ясно на Грязнов причината за възникналата лудница, като се напрягаше да надвика шума на душа. Водата продължаваше да тече, но явно Слава слушаше внимателно, защото когато Турецки завърши обяснението си и за малко не закъсна да вдигне джезвето от котлона, отговори:

— Не е голямо нещастие. Сега ще измислим нещо. Като начало събуди Денис, стига е спал, и го сложи на втория телефон, карайте на два гласа! А изобщо никак не е лошо, че човекът е останал жив, нищо, ще го намерим.

Сега пък трябваше да буди Денис. Той се обръщаше на другата страна, въртеше се и пак падаше като отсечен на възглавницата, най-сетне стана и затърка очи. Но ги търкаше, без да ги е отворил. Неочаквано попита и с въпроса си смути Турецки:

— А Татяна Павловна отиде ли си вече?

„Хайдее! Браво на Славка!“

— Ти гледай да се събудиш по-бързо и получаващ поредната задача... Значи Грибова ви беше на гости?

— Аха, защо?

„Изобщо какво ме засяга? Просто тя ми е свидетел... Обаче...“ И си спомни кръглите ѝ коленца.

След четвърт час съвместни усилия Турецки чу радостния глас на Денис:

— Чичо Саша, Виктор Антонович Кочерга на телефона!

„Значи все пак има Господ!“

— Ало! Виктор Антонович! Турецки се обажда. Спешно ми кажете вашия адрес и телефон! Много ми трябват, лично ще дойда да ви взема. Не, не, в никакъв случай не излизайте никъде, чувате ли ме? Ни-къ-де! Тъкмо имам работа във вашия район и ще мина. Чакайте!

Господи, каква тежест му падна от душата! Стигнал е цял и невредим и засега това е най-главното. Сега трябва спешно да се организира защитата на Кочерга. Москва наистина се превръща в Чикаго от двайсетте години.

— Къде отиваме, Денис, обратно в пещерите ли?

— Моля? — не разбра Грязнов-племенникът.

Турецки вече искаше да затваря, но чу гласа на Кочерга:

— Сан Борисич, а пък аз исках да ви звънна, само че непрекъснато даваше заето. Добре, че вие ми го написахте, иначе щях

да помисля, че съм го сбъркал. Вижте сега. Ами че аз си спомних, ей богу! Разбирате ли, докато пътувах насам, през цялото време мислех каква беше оная буква на пръста на шофьора. На печата му. И непрекъснато си представях ръката му на кормилото. Та си спомних, Сан Борисич: нямаше никакъв печат, а беше татуировка — синя татуировка, избледняла и затова не беше много ясна. На всеки пръст по една буква: „Гена“ беше написано, значи Геннадий. Точно четири пръста имаше на кормилото, представяте ли си?

Да, след всичко преживяно през това ранно утро Турецки сега можеше лесно да си представи какво ли не.

Все още нямаше осем часът и следователно в нито една кантора в Москва, а още по-малко пък в неделя няма и не може да има нито един човек, към когото да се обърне за помощ. Разбира се, имаше дежурни бригади, следователи, оперативници и той някога работеше в техните редици, но сега там не се занимават с това. Началникът на МУР полковник Фьодоров сигурно още сънува последния си сън и няма ни най-малкото желание да тича на работа. Дори ако сега го вдигнат от сън и той изслуша няколко незначителни упрека по свой адрес, все едно, ще се появи в кабинета си на „Петровка“ не по-рано от десет сутринта. По всяка вероятност и колата му няма да тръгне днес. В наши дни ремонтът на кола, както и преди, е все едно като ремонт на Полярния кръг или обратната страна на Луната. Саша за нищо на света не би се решил да изпроси колата от Грязнов. Неговото ауди преди всичко е негова собствена (или собствено?) — върви ги разбери тия аудита. И ако нещо по нея се повреди, да пази Господ, което не е изключено, тогава не може се разплати със стопанина ѝ до края на дните си. Не, този вариант отпада веднага. Какво остава? Нима Методич?

Нямаше друг изход и тогава Турецки реши да звъни на Юра Фьодоров. Докато полковникът се прозяваше гръмогласно в слушалката и никак не искаше да разбере на кого е потрябвал по това време, когато навън още е тъмно, Саша го порази като с гръм, не, направо като торнадо! — с умопомрачителната новина за появата от онзи свят на покойния шофьор и телохранител на банкера Елмазов. Юра беше потресен, но не толкова, че да не зададе глупавия въпрос: добре, явил се, явил, а защо трябваше да ме будиш, нима не можеше да оставиш нормалния човек поне веднъж да се наспи нормално? „Не,

драги, ще имаш много здраве, този номер няма да мине!“ И Турецки отново стовари върху началника на МУР цял комплекс от оперативни действия по отново открилите се обстоятелства, но най-главното — по охраната на Виктор Анатолиевич Кочерга. Към това добави и ориентиговката към таксиметровия шофьор Гена, двамата преследвачи на Кочерга, представящи се за служители от милицията — рижия с тясното лице и „чеченеца“ заедно с портокаловия им фолксваген. Юра най-сетне разбра, че е безсмислено да се съпротивлява, и започна да записва послушно информацията, като се прозяваше в слушалката с такава сила, че и на Турецки му се приспа и той едва не заби нос в масичката с телефона.

Май че това е всичко. Но не било.

— А какво ще стане с последната ти версия? — попита ехидно Фьодоров. Събуди ли се най-сетне, проклетнико.

— За коя говориш? — учуди се Саша. — Според мен ние нахвърлихме около десетина. Коя по-точно те вълнува?

— Последната, последната. — Гласът му стана язвителен до безобразие. — Онази, за която ти настояваше. Помниш ли как ни убеждаваше двамата с Меркулов, че покушението не е било насочено към банкера Елмазов, а към шофьора му Кочерга?

Трябва да се отбележи, че Юра сполучливо умее да копира чуждите интонации. Но в дадения случай не успя.

— Нищо подобно, скъпи. Събуди се и си спомни за какво говорихме. Последната ми версия не само остава в сила, но колкото и да е печално, придобива още по-голяма достоверност. Не твърдя, че убиецът преследва конкретно Кочерга, казах: убийството е било насочено срещу шофьора на Елмазов. А това далеч не е едно и също, понеже на кормилото може да е бил кой ли не, в това число и германският канцлер.

— Е, е...

С това „е, е“ слага точка на язвителността си и преминава към традиционния си делови тон.

— Слушай, Александър, ще се разпоредя и мисля, че след около два часа ще можем да организираме подходящ апартамент на твоя Кочерга. Но по никой начин няма да мога по-бързо, както сам чувстваш, трябва да вдигна цялата служба на крак. Хайде, записвам адреса и телефона на твоя Петренко, а ти се потруди и предупреди

младежа да не отваря вратата на никого, нито на една жива душа, освен на две дълги и две къси позвънявания. И да не вдига телефона след първия сигнал, а да чака повторно позвъняване.

3.

В частния гараж, където работеше Методич, имаше телефон, но само ненормален може да звъни по това време там. Или някой от „новите руснаци“. Турецки не беше нито от едните, нито от другите и нямаше ни най-малко отношение към гаража. Но затова пък достатъчно много години познаваше Методич. Пълното му име е Юрий Методиевич Малинин, механик със златни ръце, но и ненадминат фантазьор. Може да прави чудеса с колите, но... само когато се запали. Кое не му се случва често. В останалите дни Методич е свестен изпълнител — не повече. Но хората в гаража го ценят тъкмо за кратките минути на духовен подем.

Трябва да го види човек как работи. Да кажем, страничното стъкло заяжда. Методич разстила брезент, за миг разглобява цялата врата, мрънка нещо под носа си — нито песен, нито стон — от презрение към автомобилостроителите, след това пак я сглобява и поставя на мястото ѝ. И вратата, и стъклото работят идеално, но върху брезента остава камарка дребни детайли, някакви винчета, гайчици. И той ги побутва презрително с върха на обувката си: „Хвърли ги на майната им!“ И виждаш, че детайлите наистина са излишни, сложени са без мисъл, само пречат. Такъв човек е той. И така е във всичко.

Методич живее в една пететажна кооперация, вече стара, от времето на Хрущов, от първите, и е близо до гаража. Може да изпрати при него човек и да го помоли да дойде, след като му се обясни ситуацията. Може, но не е редно. Трябва лично да отиде за него. Кое Саша направи незабавно.

Пътят не е много дълъг: трийсет и пет минути с метрото — това е добър и здрав сън, после смяна и пет минути пеша. Няма нужда да обяснява дълго на Методич. Кратък е: не пали, така. Акумулаторът е паднал, така. Ясно. Да тръгваме.

В частния гараж Методич още дълго обикаля между колите, избира с коя да тръгнат, спира се на разкошно малиново волво. После отива някъде в ъгъла, гръмоли с ключове, изнася навън извехтял куфар, в който държи цялото си домакинство, в това число и солиден

боен чук, след него изважда акумулатор, да разбираме, че е зареден, слага всичко в багажника и най-сетне тръгват.

След двадесетина минути Методич вече пристъпва към жигулата, а на тъпия ѝ стопанин нарежда да не му се пречка в краката и да си върви по работата. Количката, казва, скоро ще тръгне. Е, щом Методич е сигурен в себе си, а по-точно в тая стара каруца, може спокойно да си върви вкъщи: да звъни в дома на Петренко и да планира понататъшното си съществуване в зависимост от сумата, която механикът ще поиска, без да се пазари. Между другото, когато е „в стихията“ си, така да се каже, не одира кожата на клиента. Вероятно талантът, по-точно спонтанното му проявление е в постоянно съседство със съвестта. Турецки преброи жалките си финанси, пресметна, че трябва да му стигнат, в най-лошия случай може да вземе от Грязнов до аванса за отпуската, така че всичко е нормално. И едва след това набра два пъти номера на Петренко. Всичко е точно. Кочерга вдигна слушалката едва след второто позвъняване.

Той съобщи, че седи послушно в очакване на телохранителите си, само има един проблем: няма цигари. А като за проклетия, страшно му се пуши, направо до смърт!

— Потрайте, Виктор Антонович, вече минава десет. Те обещаха да са там за десет часа. Много ви моля, стойте и не мърдайте, за вашата безопасност е, нима не ви стана ясно?!

Между впрочем Турецки гледаше будилника на Слава. Собственият му часовник вече показваше десет и дори малко отгоре, става нещо неясно: славните криминалисти се бавят...

Позвъни на Фьодоров вкъщи — дълги сигнали. Разбира се, вече е тръгнал за работа. Телефонът в кабинета му също мълчи. Къде се е дянал този народ? Не му се искаше да звъни на Костя. Турецки реши първо да свърши с Кочерга, да го закара в прокуратурата, и едва тогава да покаже на Меркулов шофьора-телохранител. В този момент няма нужда от излишни съвети. Тръгна към съседния двор, където Методич се занимаваше с колата му.

— Да я вземат мътните твоята таратайка! — така посрещна стопанина.

— Как е, Юрий Методиевич, нищо ли не става?

— Какво ти ставане! — измърмори недоволно той. — Малки неприятности. А ти, Александре, вземи по-бързо друга кола. Не

прилича отговорен човек да се позори с такава вехтория.

— Да, ама новият транспорт струва много пари.

— А ти не се прави на неподкупен и ще се возиш на такава. —
Методич кимна към малиновото волво.

— Тази не отговаря на чина ми.

— И аз това казвам — съгласи се неочаквано Методич. — Е, смених ти акумулаторчето. Този може да не е нов, но ще изкара, а твоя го вземам в гаража, там е пълно с такива.

— Значи сега ще тръгне?

— Че защо да не тръгне? Лайнена работа е, ако питаш мен, но ще изкара още.

— И какво, този път няма нито един излишен детайл, така ли? —
Саша си спомни навика му да подритва всякакви винтчета.

— Откъде ще се вземат, като съм я ремонтирал поне десетина пъти? — Методич се изправи в цял ръст, наду се и погледна над очилата.

— Вярно, Методич. Колко ти дължа?

— Цени народни. Пригответи ли петдесетачката? Аха? Прибави и още десет за бензина. На, вземи си ключовете.

Да, за днешните времена наистина е народно. Методич небрежно пъхна банкнотите в джоба на якето си и обиколи колата от всички страни. Като знаеше навика му вечно да оставя инструменти където му падне, Турецки вървеше след него и събираше от асфалта отвертка, ключ, кой знае защо и голям чук. Най-сетне като че ли всичко бе прибрано, старият акумулатор — пъхнат небрежно в багажника на волвото. Методич даде на Саша знак с палеца да пусне двигателя. Моторът радостно забръмча. Навел глава, Методич послуша малко двигателя, изсекна се рязко с два пръста встрани и вече без да гледа към Турецки, махна с ръка: добре значи, работи — да я вземат мътните, аз тръгвам.

4.

Пристигна към единайсет и половина пред дома на Петренко. Всичко е правилно: улица „Крупская“, ъгъла. Сега бегом на втория етаж. Какво е това, по дяволите?! На вратата има бележка.

„А. Б.! Изтичвам буквално за две минути за цигари.
Извинете, нямах повече сили! В. К.“

Изхвърча навън през глава, през няколко стъпала, плъзгайки се по перилата. Вишневата деветка я нямаше. И изобщо на двора беше пусто. Той да не е отишъл за цигари с колата? Кой ги знае тия откачени картоиграчи! Саша обиколи целия двор, като неизвестно защо надникна и в контейнерите за боклук. Най-накрая изскочи на улицата. Няма никой. Тоест пълно е с народ: средата на деня е. Но Виктор не се виждаше никъде. Тогава пак се качи на втория етаж на Петренковата „Брестка крепост“ и натисна звънеца на съседния апартамент. След кратка пауза, без да пита кой звъни, отвори жена на средна възраст. Тя погледна въпросително Турецки. Какви интересни хора живеят тук — не се страхуват от никого!

Като се стараеше да говори колкото е възможно по-спокойно и съдържаше учестеното си дишане, той попита:

— Извинете, не забелязахте ли кога излезе човекът от съседния апартамент? Оставил ми е бележка — и подаде листчето.

— А, оня, дето идваше при Петренко? А, мисля, че е минало повече от час. Ами да, дори идва да ми иска молив, за да напише бележката! Тракнал вратата, а чак тогава се сетил да напише бележка.

— Около час?!

— Горедолу. — Жената сви рамене. — А може и малко повече да е, не съм гледала часовника. Не знам, после не е идвал, а защо да не се поразходи?

Саша пак се спусна надолу по перилата. Едва на входа му мина спасителната мисъл, в която неизвестно защо никак не му се вярваше:

ами ако са го взели муровците? Но едва се показа от главния вход и всяка надежда изчезна, защото в двора тъкмо влизаше муровският мерцедес и от него странично се заизмъква Володя Яковлев. Майорът слезе, без да бърза, поправи куртката на гърдите си, пристегна портупея и погледна учудено Турецки:

— Александър Борисович? — И като наближи, добави свойски: — Саша, ами ти какво правиш тук? Да не би да ни посрещаш? А ние идваме за твоя подопечен... — После добави тихичко: — Ама сме му намерили местенце! Ще се ухапеш някъде, но няма да намериш къщата.

— Къде ви е телефонът? — Турецки тръгна към мерцедеса. Грабна слушалката на радиотелефона и като не улучваше цифрите, доста трудно избра телефона на Нина Василиевна, жената на Кочерга. Не, не е ходил при нея. Обаждал ли се е?

— Ами как! — Жената никак не се учуди на въпроса му. — Той ме предупреди, може да се каже официално, че се намира у своя приятел Петренко.

— Идиот — промърмори безсилно Турецки, разбирайки вече, че се е случило най-непоправимото и най-лошото.

— Не разбрах? — попита жената на Кочерга.

— Извинете, не говорех на вас... Е, и какво стана по-нататък?

— Нищо особено — продължи спокойно Нина Василиевна. — Предупреди ме, че милицията ще го пази, затова няма да се появи скоро. А после, Александър Борисович, позвъниха ония, от милицията, които трябва да го охраняват, и аз им казах къде живее Петренко. И адреса им съобщих, Виктор нищо не ми е казвал по този повод... Ама какво? Нещо не е ли наред?

— Нищо не е наред — рече Турецки вече не в слушалката, а на Володя, който не свалеше напрегнатия си поглед от него. Като огледа тъпо кой знае защо антената на радиотелефона, Саша подаде слушалката на Яковлев.

— Излиза, че май сме закъснели, а? — тихо рече той.

Турецки само кимна.

— Виж какво, Володя, хайде бързо по твоите канали разбери телефона на съседката Лидия Зубова по адреса на Кочерга на „Бронна“.

Само след минута Турецки разговаряше със съседката и още от първите ѝ думи мъка стегна слепоочието му като в менгеме.

— Та той е вкъщи! Пристигна като че ли с приятели, чувам гласовете им. Не затваряйте, сега ще отида отгатък да го извикам.

Той чуваше как затракаха токчетата на Зубова по коридора, чуваше почукване по дърво и думите ѝ:

— Витя! Витя, търси те твоят приятел Александър Борисович! Витя, спиш ли?

И веднага:

— Ау! Олелеее! Майчицеее!

А те вече летяха с този звук в ушите през цяла Москва, към околоръстното на „Садовое“, после за Патриаршите езера и ето най-накрая финалът — „Большая Бронна“. Краят на пътя. Краят на живота на добрия човек Виктор Антонович със смешното фамилно име Кочерга.

Разкайвам се преди смъртта. Аз сложих бомбата по указание на Санишвили, убих С. Е. Елмазов и приятеля му, когото не познавам. Не мога да живея повече след всичко това. Сбогом. Няма прошка за мен.

В. Кочерга

Беше увиснал много старателно, по всички „правила“ на самообесването, описани в учебниците по криминалистика и съдебна медицина. И подписът върху предсмъртната бележка е същият, както по страниците на протокола. И на масата до вратата, където сега стояха Турецки и майор Володя Яковлев, както се полага, имаше отворена бутилка водка и чаша, под която бе прощалното писмо. Подпъхнато внимателно.

Но Саша не вярваше на всичко това. Нито за миг не повярва на картинката, така ловко и убедително нарисувана от убийците. Е, медиците и криминолозите ще изяснят доколко убедително.

Майорът събу обувките си и отиде по чорапи до обесения.

— Да... вече няма да помогне доктор — мрачно съобщи той, сякаш се обръщаше към покойника, и се върна до вратата.

— Володя, викай дежурната група. И имам още една лична молба към теб.

— Слушам, Александър Борисович. — Володя кой знае защо премина на официален тон.

— Разпитай съседката, докато не е дошла бригадата, направи ми тази услуга.

— Няма проблеми... Ами ти?

Турецки се намръщи, защото точно сега за съжаление не можеше да обясни нищо свястно на този славен младеж. Разбира се, можеше да му каже, че пред тях навярно е имитация на самоубийство и произшествието трябва да се разглежда именно от такава гледна точка, но... Рано е. Вместо това помоли Володя да съобщи за случилото се на началника си, т.е. на Юра Фьодоров, за да може, ако намери за необходимо, той да се обади на Меркулов. Впрочем може и да не бърза с последния: вече нищо не можеш да промениш, а понякога нервите трябва да се щадят, дори когато не са твоите, а на началника ти. Стори му се, че Володя чудесно разбра всичко: няма какъде да бързат. Още повече че в общата операция има явен провал. Значи няма с какво да се похвалят точно сега, а винаги можеш да си изкараш един по врата.

След всичко това Турецки тръгна към летище Шереметиево. Оставаше последната сламка, името на която е Геннадий. Или Гена. Написано на пръстите на дясната му ръка.

5.

Не избра най-удобното време за посещение на Шереметиево, естествено, средата на неделния ден е — това не са най-добрите часове за таксиметровите шофьори. Главните „печеливши“ рейсове са сутрин. В средата на деня настава затишие. Затова, като си намери с усилие място за паркиране, Турецки малко поклюма на кормилото: беше уморен, а и целият му сън продължи трийсет и пет минути, докато пътуваше с метрото за към Методич.

Когато се събуди, пред зданието на летището вече се бе наредила прилична редица „таксита“ без всякакви различителни знаци. А самите „таксиметърджии“ се тълпяха пред входа, край подвижната прозрачна врата в очакване на подходящите клиенти. Време бе да отиде при народа.

Като се клатушкаше, сложил ръцете в джобове, с каскета на Грязнов, кипнат на тила, Турецки тръгна наслуки към един от „каруцарите“ — младо светлорусо момче със синя бейзболна шапка с надпис „Калифорния“.

— Ще ме вземеш ли до центъра?

Младежът се изплю звучно, гледайки отражението си в стъклената врата и след продължителна пауза, по време на която даваше да се разбере, че размишлява дали си струва или не да приема предложението, процеди лениво:

— Валута имаш ли?

— Дойче марки — измърмори небрежно Саша и също се изплю.
— Колко?

Но в този момент към „бейзболиста“ се надвеси един мустакат, прошепна му нещо на ухото и младежът веднага изчезна, преди Турецки да мигне.

— Имаш марки? — попита с нагъл кавказки акцент новият „шофьор“ и погледна в упор с изпъкналите си блестящи очи. — По-кажи!

— Закъде бързае? — възрази Саша. — Като срещна приятеля ми от Германия, той ще има марки. А после ще отпрашим с него към

центъра. На „Фрунзенска“, разбра ли, мой човек? Ами ти да не се казваш случайно Геннадий? — попита просто така, може пък да знае.

— Аха — мустакатият махна равнодушно с длан и се отдалечи. — Грамадни се казвам.

— Много важно — изломоти под носа си Турецки. Този „другар“ явно не бе подходящ за откровена беседа.

Разходи се покрай зданието на зала „пристигащи“, избра в редицата от чакащи коли една, на кормилото седеше определено таксиметров шофьор със стаж. Беше солиден на вид чичко, който четеше „Литературная газета“. Застана до отворения му прозорец.

— Добър ден, татко.

— Добър ден, ако не се шегуваш — отвърна той и свали очилата си.

— Кажете, татенце, не познавате ли тук един Геннадий? Не е много висок, слабичък и с мустачки. Работи в такситата.

— А за какво ти трябва? — иронично попита „бащата“.

— Имам да му давам едни пари. — Турецки се зарадва на започналия разговор. — А му изгубих адреса, докато пътувах към града.

— Откъде идваш?

— От Смоленск — изрече първото, което му дойде на ума.

— Ти какво, специално за дълга си ли? Толкоз ли е голям? — засмя се той и стана ясно, че никак не вярва на измислицата.

— Ама не бе, тате. — Турецки продължаваше да се прави на глупак. — Днес съм по работа. И зълвата ме помоли да намеря тоя Геннадий.

Кой знае откъде пак се показва русокосият „бейзболист“.

— Василич, какво иска от теб тоя?

— Дошъл от Смоленск човекът, търси Геннадий шофьора, да му връща значи някакъв дълг. Ти познаваш ли такъв?

— Как да не знам? Разбира се! Онзи дебелия, дето кара камион.

— Нее — възрази Саша. — Геннадий е слаб и с мустачки. Ей такъв — и той показа с длан някъде около средата на гърдите си.

— Не познавам такъв — поклати глава светлокосият.

— Е, да вървя да срещам моя приятел от Германия, пък после ще видим...

— Ей, смоленският! — извика след него „бейзболистът“. — Много пари ли му дължиш? Що не ми ги дадеш, аз ще го намеря и ще му ги дам, а? — И се закиска, доволен от остроумната си шега.

В тоалетната Саша съблече якето и каскета, намокри и приглади косите си и се насочи към гише „Информация“ на „Аерофлот“. Една много симпатична девица с изящна фигурка и остро личице му обясни, че нямат списък на пристигащите пътници, но нейна много добра позната е представител на фирмата в Берлин и му предложи да се поразходи, докато тя се свърже с нея. Няма да се забави, само десетина-петнайсет минути.

Саша се повъртя из залата, в бюфета изпи чаша минерала вода, купи за Нинка смешно слонче от павилиона и пак наруши бездруго хилавия си бюджетец, солидно продънен от Методич... С една дума, като отиде след няколко минути на гишето, Саша видя приятната усмивка на милото момиче.

— Бързо ми дайте факса си — още отдалеч каза тя.

— Моля?! — нищо не разбра Турецки.

— Трябва ми номерът на факса ви — започна да обяснява тя. — И моята приятелка ще ви изпрати списъка на пътниците от Берлин. Разбирате ли?

— Ах, да, разбира се! — не знаеше как да благодари той. После издиктува на хубавицата номера на факса в Главна прокуратура.

Но нали за Москва летят не само самолети на Аерофлот. Има „Луфтханза“, има други компании. Турецки доста бързо намери представителя на „Луфтханза“, видя в един от коридорите висок белокос мъж, явно немец, с фирмената значка на сакото. След като се убеди, че той може да разбира и дори говори руски, Саша му показа удостоверението си от прокуратурата и обясни трудностите си.

Служителят го изслуша мълчаливо, без да издава чувствата си нито с дума, нито с жест, и заяви с малко твърд акцент:

— Извинете, но не мога да направя това за вас, понеже не влиза в задълженията ми. Ако имате много нужда от списъка на пътниците, пристигащи от Франкфурт, бъдете любезен, летете лично... Да, летете лично и там показвайте червената си книжка.

Разбира се, беше любезен, но от тази любезност Турецки го засърбяха ръцете. Като се усмихваше и по този начин демонстрираше

пълното си разбиране на проблемите на смотания немец, Саша въпреки това попита:

— А къде научихте толкова добре руски?

Любезната усмивка моментално изчезна от лицето на светлокосия. Без да каже нито дума, той тръгна по коридора. Но след три-четири крачки, все пак се обърна:

— В училище господин следовател, в училище! — чу Саша сухия и отсечен отговор.

— Така... — В училище, значи. С други думи, в ГДР. По всичко изглежда, че нашите служби са го намерили заедно в неговата родна Щази.

За изминалия половин час картината пред летището се промени: новите познати от шофьорските среди, изглежда, дочакаха подходящите си клиенти и напуснаха площада. Слава богу, понеже тяхното внимание започна малко да досажда на Турецки. Особено ако е от бившите южни братя от страната на Съветите.

Той пак обходи площада и разгледа тълпата. Видя двама познати оперативници от „Петровка“. Бяха цивилни и явно работеха, а не посрещаха някой пътник. Саша им кимна сдържано, те отговориха по същия начин и се обърнаха. Пак мина покрай подновената редица таксите, надничайки във всяка волта с шофьор на волана, и изучавайки по този начин контингента.

6.

Стоеше допрян до стената и ловко чоплеше семки, като изплюваше по снайперистки шлюпината в коша на метър от себе си — красив младеж с тъмен полегат перчем над челото, малки мустачки, остри очички, които непрекъснато шареха настрани в очакване на клиент. Не беше широк в раменете, а на ръст бе такъв, какъвто предполагаше Турецки. Изобщо деликатен младеж. Саша мина край него с бавна крачка, проследи ръката, която поемаше семките от лявата шепа ловко като клюн и ги запращаше в устата. И още преди да успее да разгледа синкавите буквички на пръстите, знаеше вече, че точно това е търсеният от него „таксиджия Гена“. За по-сигурно мина още веднъж: момчето изтупваше от коженото си яке полепналите шлюпини. После извади от джоба на панталоните си чиста кърпичка, без да бърза избърса старателно ръцете си и на пръстите, свити в юмрук, Турецки прочете... „СЕНЯ“. От изненада обиколи още петдесетина метра, обърна се и не откри момчето. Само това липсваше! Той се засили обратно, започна да се обръща настрани и накрая го видя: шофьорът вървеше между колите към сиво-бежовата си волга. Не, не е важно дали е Гена или Сеня. Нали и Саша не разчете веднага надписа, а си беше поставил за цел. А пък Кочерга го е зърнал между другото и е нямал специална цел. Може и да е сгрешил, понеже изписването на буквите си прилича.

От пиящата тръгна червен москвич четирийсет и първи модел и Турецки видя номера на волгата. Слава богу, сега Сеня може да заминава където си ще: все едно, вече е засечен. Не е трудно да се намери... Чакай, каза си веднага, а защо да го търси, като е тук? Сигурно мозъкът му блокира от лавината неуспехи. Не бива да го пуска никъде!

Саша се огледа по площада, но всичко бе наред: оперативниците не бяха заминали никъде. Една минута му стигаше, за да се разбере с тях да помогнат...

Семьон Иванович Червоненко не можеше да разбере нищо. Клатеше глава, но в очите му се четеше неразбиране. Сигурно за стотен път Турецки упорито се опитваше да му обясни, че прокуратурата няма никакви претенции конкретно към Семьон Иванович, а само го моли за помощ. Най-сетне, изглежда, изплашеният Сеня разбра и потвърди, наистина първо не много уверено, че е работил във вторник на шести октомври, и то тук, на Шереметиево. Смяната му е била от три следобед до единайсет вечерта, по график, това помнел твърдо. Но кого е возил, къде и кога — това никак не можеше да си спомни. Той мятеше къси погледи към работниците от транспортната милиция, в чийто кабинет се провеждаше разпитът, сякаш те можеха да му подскажат нещо смислено. Господи, само такъв глупак не беше се стоварвал на грешната глава на Турецки!

И той започна да задава подсещащи въпроси:

— Семьон Иванович, нека да се опитаме заедно да възстановим забравената от вас картина на работния ден миналия вторник. Значи — спомняте ли си? — около пет вечерта сте взели двама клиенти ето там, до изхода на залата за пристигащи пътници, и сте ги закарали на Ленински проспект, така ли беше? Когато те излезли от таксито ви, веднага ви е наел друг човек, който ви е помолил да го откарате у тях на „Большая Бронна“. Сега спомняте ли си?

Сеня дълго разглежда следователя от Главна прокуратура и в очите му плуваше съмнение. После премести погледа си върху милиционерите и повдигна рамене. Изглежда, усещаше в думите на Турецки някакъв номер, много опасен за него, и нищо не искаше да си признае. Не и не. Върви доказвай: не съм бил, не съм видял, нищо не помня. Най-добрата защита. Но в края на краищата съвестта му заговори или сам реши малко да отпусне парата.

— А къде е тая „Большая Бронна“? Май не знам такава улица — започна той със силен украински акцент.

— Отдавна ли сте в такситата?

— Ами седма година, що? В Москва сме от два месеца. Ние сме украински преселници, от Таджикистан. Там такива работи стават, че ние с жената се грабнахме и тук. Добре, че братът на жената беше дошъл тука. Той ме оправи в таксиметрите. Ама закриха парка и сега с брата на жена ми работим като частници — все така на руско-украински обясни Сеня.

Ама че човек! Турецки вече започна да се съмнява — дали е същият?

— „Болшая Бронна“ е в центъра на града, близо до площад „Пушкин“ и улица „Тверска“. Ето, погледнете картата. — Саша отиде до голямата карта на Москва, окачена на стената. — Следете, тук е Шереметиево. Вие сте карали по Ленинградско шосе, после по проспекта. Тук е летището. Ето продължавате — улица „Горки“, сега „Тверска“, „Садовое“. Тука са Патриаршите езера...

— А! — възкликна най-сетне радостно Сеня. — Така беше! Спомних си! Другарю следовател, защо да ви лъжа? Забравих, не познавам добре Москва. А за мъжа, вярно казвате, там го карах. До оная, как се казваше... „Бронна“! Той беше само по риза, каза, ще замръзна, ще пукна от студ. А какво е станало? Нищо такова не съм забелязал. Нормален човек. И добре заплати. Ама какво, да не е убил някого? А как ме намерихте? Ех, че работа имате! — все така на украинско-руски продължаваше шофьорът.

— Семьон Иванович, щом си спомнихте она по ризата, хайде сега се постарайте, ако можете, да си спомните всичко отначало. Преди да тръгнете за „Болшая Бронна“, кого качихте на летището, къде ги карахте, какво ви казваха. С една дума — постарайте се да си спомните всичко, дори несъществените за вас детайли. Това е много важно за нас.

Червоненко отново намръщи виновно чело.

— Нищо... другарю следовател. Ако щете с нож ме режете. Карах мъж, вярно! — В гласа му прозвуча отчаяние. — Ама кога беше, да ме убие... Може да е било във вторник, а може и да не е.

— Чувствам, Семьон Иванович, че ще се наложи двамата с вас спокойно и методично да си спомним всичко, което сте правили във вторник преди работа. И след това. Кога завършихте работния си ден, какво правихте в сряда сутринта, тоест да изградим веригата от конкретни неща, разбирате ли? А след тях ще се появят и детайлите, подробностите. Между другото, това много помага. Не сте ли опитвали?

Червоненко размишлява няколко минути, прехвърля нещо в ума си, накрая пророни (именно пророни!):

— Да ме прощавате, другарю важен следовател, ама вие случайно да не подозирате мен?

Ех, че го изтърси! Така не са наричали Турецки и най-големите подмазвачи.

— Тогава кажете направо, а не това-онова... Аз оня замръзналия го видях чак като ме спря, седна отзад и само каза: „Замръзнах, карай, шефе, на «Бронна»“. А аз му рекох: „А къде е тая улица?“ За която вие, другарю важен следовател, правилно казахте, че първо е „Горки“, сега „Тверска“, и „Пушкин“...

— В каквото искате ще ви се закълна, Семьон Иванович — Турецки много усърдно огледа всички ъгли на милиционерската стая, сякаш търсеше модните сега икони, сложени в някогашните „червени кътове“. — Нямаме никакви претенции към вас, в нищо не ви подозираме. Обаче лично вие можете да ни помогнете да намерим много важен криминален престъпник, по-точно убиец, разбирате ли? Всичко зависи само от вас, от това дали ще си спомните или не. Но при всички случаи ще ви бъдем благодарни.

„Господи — примоли се Турецки, — нима успех да проникна в душата на този плашлив човек! — А между другото, на какво отгоре да е храбър, щом е преселник и живее в столицата като птичка небесна? Но от друга страна, като всеки нормален... да, именно като всеки нормален съветски човек трябва да помни, че по силата на установените стереотипи (и то не най-лошите), просто е длъжен да помага на правозащитните органи. Та това е в кръвта на всички ни. В майчиното мляко.“

Червоненко размишляваше, а на лицето му се отразяваха не най-сложни мисли. Турецки най-много се страхуваше, че сега ще каже: „Ами аз пристигнах празен на летището.“

— Та-ка. — Семьон Иванович извади като пистолет показалеца си. — Вторник... От сутринта жената искаше да отида при Игор... Това не е важно, аз ѝ казах, че няма да ида. На мен, да прощавате, ми отмъкнаха чистачките. Затова още сутринта се приготвих да отида на пазара. Размотавах се два часа и намерих чистачки. Точно там помислих, че двата часа са изгубени, а не виждам как ще ги наваксам. Реших да ида на летището. Валута все пак, това-онова...

За Червоненко тази изповед не беше приятна, човек можеше да го разбере, но на следствието бе нужна всяка минута от работния му ден.

— Откарах две дамички. Едната слаба такава, а проклета, като вещица.

— А колко беше тогава часът, Семьон Иванович?

— Или два, или два и половина.

— Тогава не трябва за жените, карайте направо следващите пасажери.

— Тогава пак се върнах в Шереметиево, а там вече бяха заели всички места. Там, тоест тука. — Червоненко се огледа подозрително и като понижи глас, добави: — Всичко е навързано, синджир марка е тя, другарю важен следовател.

Да, наистина има от какво да се бои: ако заяви на същите тия момчета от транспортната полиция за това, веднага ще се лиши не само от дневната печалба, но може и от нещо много по-голямо. Саша ли не го знае?

— Карам значи аз наоколо, няма къде да спра, а в този момент тича към мен едно момче, чужденец на вид, и ми маха с ръка. Спрях, спуснах прозореца, а той ми подава немска хартийка и казва: „Ето ти петдесет марки, карай бързо на Ленинградски проспект.“. И сам си отваря задната врата и сяда.

— В колко часа?

— Мисля, че в пет часа, другарю важен следовател.

— И какво, сам ли беше?

— Сам. Много добре си спомням... А как изглеждаше ли? Ами спортен. Целият с дънки. Къса коса, тъмна, като вашата. И на ръст като вас. Години? Ами не повече от трийсет...

— С багаж ли беше?

— Не. Само куфарче, пътна чанта, цялата с ципове. И якето му цялото с ципове.

— А за какво си говорехте по пътя?

— Нищо, другарю важен следовател. Беше много напрегнат. Нали го гледах в огледалото: бързаше, нервничеше, че не минаваме на червен светофар, но не даваше зор. Вървим по Ленинградски проспект, а той изведнъж вика: „Спри до рибарския магазин!“ Аз се зачудих къде е тоя рибарски, за малко да го отмина. Той изскочи почти в движение, но не забрави да каже „благодаря“. Та седя си, само една цигара бях запалил, да са минали минута-две, и тогава оня, дето беше по риза, замръзналият, ми махна с ръка.

— А вие не видяхте ли накъде замина вашият пътник? Може да го е чакал някой? Някой посрещна ли го?

— Какво да ви кажа, може и да го е чакал. Той се затича назад.

— Когато спирахте или минавахте покрай рибарския магазин, не ви ли направи някой впечатление?

— Видях рибарския магазин, ама хора не видях... А, не! Помня! Стоеше. Точно на ъгъла. Един висок, с тъмен шлифер. Спомних си го, другарю важен следовател, защото стоеше точно на ъгъла и аз си помислих: какъв глупак! Като нищо ще го блъсне някой! Точно на ръба на тротоара.

Турецки се надвеси с цялото си тяло към него:

— Моля, опишете го по-детайлно, както можете!

— Това са всички детайли... Повече нищо не си спомням. Имаше ли брада или мустаци... О, май че имаше мустаци, едни такива мънички... А може и да нямаше.

— А шлиферът какъв беше — дълъг, къс?

— Дълъг — каза уверено Червоненко. — Ето дотук. — Той посочи с длан до средата на пресеца. — И тъмен. Не, не черен, а тъмен, да...

— Семьон Иванович, кажете ми, ако много ви помолим, ще можете ли да ни помогнете да съставим фоторобот? На човека, който стоял, и човека с пакета, когото сте возили? Между другото, какво беше куфарчето?

— Чуждестранно — отвърна уверено Червоненко. — От плат, като на джинсите, и много ципове, нали ви казах... А какво е това фоторобот?

— Ами портрет, съставяме словесен портрет. Вие си припомняте и разказвате: каква е косата, колко дълга, какви са очите...

— Та нали...

— Знам. Но ние ще ви показваме, а вие ще казвате — прилича или не. И така за всеки детайл, разбирате ли?

— Може, разбира се — пророни със съмнение Червоненко. — Този, дето го карах, го помня. А който чакаше...

— Но вие сигурен ли сте, че вашият пътник не беше чужденец?

— Не, никакъв чужденец. Може да е някой емигрант, но беше от нашите, точно. Нито украинец, нито еврейин, нито... Московчанин,

сигурно ви казвам. Говореше на „а“: „Наа «Ленинградско»“... Така ми каза. Така псуваше, не, не на глас, под носа си, когато засядахме...

По-нататъшният разговор с Червоненко не представляваше интерес: Семьон Иванович явно се умори от небивалото за него умствено напрежение, започна да се обърква. Време бе да прекратят мъчението му. Още повече, че днес възнамеряваше да работи: на вълка вратът му е дебел, защото сам си върши работата — каза той с виновна усмивка и на чист руски.

Уговориха се в понеделник сутринта да отиде на „Петровка“, да помогне за фоторобота, а засега да не говори на тази тема. Ако познати таксиметраджии започнат да го разпитват за какво те търсиха фантетата, да отговаря спокойно: търсят свидетел на пътно-транспортно произшествие, но той няма никакво отношение към това. Турецки го освободи, като взе адреса му и на брата на жена му — Игор.

После Саша намери Юра Фьодоров и подробно му изложи печалните резултати от първата половина на деня и малко обнадеждаващите — от последните два часа.

Той все забравяше, че днес е неделя и нормалните хора се занимават с домашните си работи — почиват, ходят на гости, четат книги, да ги вземат мътните. И разбира се, никой не стои специално в лабораторията в очакване кога най-сетне Турецки ще благоволи да изпрати свидетел за съставяне на фотороботите. Утре, утре, започна да уверява Юра, всичко ще е тип-топ, а днес, Саша, извинявай.

Зарадва го само с едно: открити са следите на Емилио Фернандес Боуза, наистина, не физическите, а само документално. Но и това може да е напълно достатъчно, за да се намери потенциалният „терорист“. Юра не започна да разказва какъв трънлив път са изминали неговите хора, но Саша можеше да си представи.

— Знаеш ли, Фидел Кастро имал съратник и виден функционер на кубинската компартия, някой си Фернандес Ксавиер Боуза, о бозе почивши в хиляда деветстотин седемдесет и трета година. Та синът му Емилио живеел в нашата страна, учел в нефтения институт, работил една година там в химическата лаборатория и изведнъж изчезнал. Дирите му се изгубили. И все пак е имал адрес: твоята пощенска кутия, за която знаеш от завещанието на Елмазов. Но кутията си остава кутия. На нея не е написан адресът. По-рано, при охулваната съветска

власт, имаше ред, всичко се фиксираше, а сега, ехей! Но въпреки това успяхме да установим...

Ето, това е главният резултат, а всичко останало — белетристика. И Фьодоров каза на Саша: можеш да записваш... Адресът е установен едва днес, но засега Фьодоров не е изпратил там никого. Не е искал да бърза, без да се посъветва със следователя, и Турецки оцени мъжествената му постъпка. Не е трудно да го изплашат, ако не действат умно.

След това поговориха по повод грубата грешка с Кочерга — на Турецки естествено, но Фьодоров бе достатъчно тактичен и част от вината, наистина съвсем мъничко, пое лично. И за това благодарим. Още не е разговарял с Меркулов и значи правилно е разбрал пумите на Саша, предадени му от Володя Яковлев: не бива в неделя да се вдига шум. А пък успехът с Боуза като никога е навреме. Още не е късно и може да успее да стигне до селцето Захарино, което е по Киевското шосе. Турецки си направи сметката: по околоръстния и по Киевското — за трийсетина минути.

Браво на Юра, правилно е изчислил, че къщата, посочена в завещанието на Сергей Егорович Елмазов и принадлежаща му по право като лична собственост, за която не знаеше дори собствената му съпруга, може да е имала непосредствено отношение към издирвания от Турецки Емилио Фернандес още докато банкерът е бил жив.

7.

След тежкия столичен смог, след ужасните изпарения и пушек, притиснали ниско земята като сив облак, въздухът в околностите на Москва му се стори живителен озон. И дори в облачната сивота на този предвечерен час се прокрадна синева. Самото селище, където Турецки влезе по напълно прилична асфалтирана улица, заемаше максимум пет хектара — заедно с парка и гората на крачка от него. Тук се намира доста известният туберкулозен санаториум, по-точно, по-рано беше тук, а сега един Господ знае какво е. Доколкото Саша си спомняше, веднага след селото започваше обширната пясъчна кариера, обкръжена отвред с весела бронзова борова гора. По-рано господата са знаели къде да си строят именията.

Но от самата кариера, т.е. това, което помнеше, нямаше и следа. В малка падина, обкръжена с борова гора, се простираше градче, построено с червени тухли. Или селище, каквито Саша е виждал в Прибалтика. Ярки, съвременни дву- и триетажни къщи-вили, наредени една до друга не гъсто, а на прилично разстояние, заобиколени от невисоки овощни дръвчета. Значи селището не е на по-малко от пет години.

Ако отдалеч къщите изглеждаха като слезли от картинките на рекламен проспект, то отблизо само се засили усещането за празничност и някакъв не много руски ред, да ме извините за откровеността. Подстригани тревни площи, грижливо направени цветни лехи, невисоки оградки от циментирани камъни и железни орнаментирани решетки — с една дума, всичко бе нарочно чуждестранно и дори може би малко предизвикателно. Саша разбираше, че наистина това е подло чувство, но му мина такава мисъл: оградките не са пречка, тук трябва да се вдигнат крепостни стени, защото току хрумнало на селяните от съседните колиби да подпалят господаря. Или подобни желаниа не бива повече да възникват?

Младеж в спортно облекло, който тичаше в бавен тръс по чакълестата пътечка, обясни учудващо бързо и разбираемо как да

намери необходимата му къща, от коя страна да мине, като изрази съчувствия по повод ненавременната кончина на стопанина. Значи тук всичко е известно.

Елмазов е купил отличен имот. Това наистина бе голяма къща с открит просторен двор с люлки, баскетболни кошове и дори футболни вратички. На човек му прави впечатление, че това изобщо не е обикновена къща за живеене или разкошна подмосковска вила с всички удобства, а нещо като пионерски лагер. Сега по западен маниер ги наричат бойскаутски, а защо?

След като остави колата до портата, Турецки бутна ниската незаклучена вратичка и тръгна към къщата. Входната остъклена врата отвори накуцващ брадатко със син пуловер с надпис „Virgin“, което в превод от английски напълно съответства на понятието „девственица“. Саша се представи, обясни накратко, че идва лично да поговори със стопанина или стопанката на въпросната сграда. Брататият на свой ред също се представи. Оказва се, че Турецки разговаря с коменданта, а стопанката на заведението е много заета с клиенти. Естествено, че в повредената глава на Саша веднага изскочи въпросът: това да не е някакво свърталище? Още повече, че някъде от вътрешността на сградата се чуваше весело дрънкане на пиано и няколко нестройни гласове извиваха бравурна мелодия.

Но щом влезе в къщата, гадната мисъл се изпари. В просторен хол с широки сводести прозорци в кръг седяха петнадесет младежи и девойки на възраст горе-долу от осемнайсет докъм дваисет и пет и разучаваха хорowo песен. Акомпанираше им жената на средна възраст, която направи впечатление на Саша още в крематориума. Но сега му се стори по-млада и по-привлекателна. Сред групата следователското му око отдели също така и младежа в инвалидна количка, който също бе на погребението.

Брататият „девственик“ отиде при стопанката и нещо ѝ пошушна на ухото. Тя се обърна, стана от пианото и направи властен жест с ръка, който, изглежда, означаваше, че е време да си тръгват. Младежите веднага станаха дружно, по-точно мръднаха от местата си. И едва сега Турецки разбра, че всички младежи тук са инвалиди. Един куцаше, друг направо в количка, трети се придвижваха с помощта на патерици.

След няколко минути холът опустя и Турецки и домакинята седнаха един срещу друг на ниска масичка. Той отвори чантата си и пак се представи с пълната си титла. Марина Ковалцова, както се казваше домакинята, блондинка със силна красива фигура, дълги коси и кръгли сиви очи, не се канеше да скрива от следствието нищо. Може да се каже, че Саша веднага интуитивно почувства, че тя казва истината и само истината — нещо рядко в следствената работа. Затова не се наложи да ѝ задава никакви насочващи въпроси.

И тъй, в хиляда деветстотин седемдесет и втора година Марина отива с група съветски специалисти в Куба по договор, за да печели пари, в чекове, естествено. Тогава в СССР чековете бяха най-истинската валута — не ти трябват нито долари, нито германски марки. А професията ѝ е твърде нужна по това време в Куба — тя е геолог. Понеже островът на свободата остро се нуждае буквално от всичко, а това „всичко“ го карат през морета и океани съветски танкери, търсенето на полезни изкопаеми става в Куба водеща общодържавна задача. Марина не намерила никакви уникални местонаходища, но ѝ провървяло в друго: омъжила се за симпатичен и темпераментен кубинец от обкръжението на самия Фидел. В правителството той се занимавал с геологията. А името му звучало някак сложно за руското ухо: Емилио Фернандес Ксавиер Боуза. Този весел и открит човек изповядвал правдата и не можел да търпи недомлъвките. Честно и открито казвал на хората това, което мисли — и за себе си, и за работата, и за тях. В края на краищата това го погубило. Когато критикувал колегите си, се смятало, че е в реда на нещата. Но веднъж, когато се намирал в съветското посолство на прием в чест на юбилея на Великата октомврийска социалистическа революция, след петата или шестата чаша Боуза като на шега заявил, че Фидел, макар да е политически гений, но в геологията е пълен профан и така нататък в този дух. Фидел, на когото, естествено, мигом донесли за предизвикателния демарш на съратника му, само се намръщил, но не реагирал по никакъв начин. Конфузията била замазана. Но през нощта Боуза бил арестуван. Измъкнали го направо от леглото, от младата жена. Идиотизмът на ситуацията е, че това наистина била първата им брачна нощ. Така се били разбрали — след октомврийския празник, и младият мъж търпеливо понасял необяснимия с никаква логика каприз на своята жена — истинска

дъщеря на страната на съветите. Както и да е, но съпругата останала девствено чиста — и пред хората, и пред Бога. Но как да разкаже за това? Кой ще повярва? Ще я скъсат с подигравки... Марина пазила свято тази „гореща“ тайна. Разрешили ѝ да се върне в Москва и дори да приеме предишното си моминско име. Точно по това време се запознала със Сергей Елмазов, който тогава не бил никакъв banker или големец, а най-обикновен научен сътрудник в икономическия институт — симпатичен мъж на трийсет години, с перспективна глава и определени амбиции.

Именно Елмазов разгадал тайната на Марина. Романът им бил страстен и бурен, макар и не много продължителен. Сергей вече бил женен и имал осемгодишна дъщеря. Но по неговите думи след осемгодишен съвместен живот нямал никакво сексуално влечение към жена си, макар също така да не искал да лишава дъщеря си от баща. Взаимната страст продължила година, не повече. И романът завършил с раждането на син, но Марина не го нарекла в чест на амбициозния татко, а с името на законния си съпруг, загинал заради любовта си към истината. Тогава все пак защо Емилио Фернандес, а не Серьожа например? Ами за да не остане никаква надежда у Елмазов да продължи някога връзката им след такава измяна! Да я държи с малкия син като любовница?! Срещнали се — и се разделили...

Но годините вървели, изглежда, страстите се улегнали. Емилио завършил училище, постъпил в нефтения институт, едновременно работел в институтската лаборатория. Марина също се успокоила, животът се върнал в първоначалното русло. Живеели като всички. Имала увлечения, срещала достойни хора, сближавали се, разделяли се без излишни емоции. Заплатата стигала за нормален живот, без особени излишества. Но както винаги, нещастieto идва неочаквано. Емилио претърпял автомобилна катастрофа, почти година изкарал в болница и макар да останал жив, но диагнозата била убийствена за младия човек: паралич на двата крака. На Марина ѝ се струвало, че мъката ѝ няма край. И точно тогава Сергей неочаквано се показал от най-добрата си страна. Трябва да кажем, до деветдесет и трета година на практика те не общували. Рядко, в навечерието на нова година или за рождения ден на Емилио се чувал телефонен звън с поздравления, с предложения за материална помощ. Но Марина категорично отхвърляла последното. Емилио се отнасял откровено хладно към

родния си баща и не проявявал желание да се срещнат, да седнат и да поговорят. Знаейки това, Елмазов не настоявал, като смятал, че може би само на времето е съдено да разреши подобни проблеми, и както се изясни, грижливо криел стария „грях“ от собствената си съпруга.

Но когато станало нещастieto със сина, Елмазов вече бил едър финансист, лице със солиден капитал и големи възможности, и пак настоял да помогне. Впрочем, почти съсипана от мъка, Марина не се съпротивлявала, Елмазов купил тази огромна къща, построена в Захаринската кариера от финансово-строителна група за богатите „нови руснаци“, и за кратко време я направил пансионат, своеобразен, разбира се. С всички въпроси тук се занимавали Марина в качеството си на директор-разпоредител и нейният помощник, майор в оставка, преминал Афганистан и разбиращ от справедливост. В къщата се настанили петнадесет другари по нещастие на Емилио, тези, с които се запознал в болницата, в рехабилитационния център. Събрали се млади хора, чиито финансови възможности са на нулата и нямат възможност да се лекуват, а и просто е невъзможно в днешните условия на абсолютна демокрация и платена медицина. Елмазов привеждал средствата за издръжката на пансионата по сметката на Емилио. До най-последната си минута... И нито веднъж не настоявал за среща.

— От вестника научих за гибелта на Сергей Егорович. И по телевизията предаваха: той бил като че ли двадесет и седмият поред... Някой ги брои — въздъхна дълбоко Марина и гласът ѝ се промени, някак неясно заскърца, като отзвук от бавни крачки по пясъка. — Позвъних в банката, казаха ми и ние с Емилио отидохме в крематориума. И там горчиво съжалих, че забранявах на сина си да размени дори думичка с баща си...

Марина подписа всеки лист от протокола на разпита. Естествено, Турецки разбираше колко ѝ е трудно, още повече че най-вероятно още не знае същността на завещанието на Елмазов. Затова, без да навлиза в подробности, той ѝ изложи накратко сведенията, че има такова завещание, даде ѝ координатите на старши нотариуса на Централна нотариална кантора Орловски, към когото би трябвало тя да се обърне, по-точно синът ѝ, и реши, че мисията му в този дом е приключила. Вече стана да си ходи, но Марина като че ли го спря с жест, желаейки да изкаже навярно нещо съкровено. И той не се излъга.

— Огромна благодарност, че дойдохте лично — каза тя преbledняла изведнъж. — С това на всички ни оказахте неоценима услуга. Разбирам, че и аз трябваше да се явя при вас, но не можех да измисля как по-добре да го организирам. Нали от нас до Москва не се стига лесно. Нямаме собствен транспорт, а да сменяш... нали разбирате. Има автобуси, но ме е страх да оставям децата сами. Пък и стана опасно да се пътува с обществения транспорт, особено с извънградския. А и честно казано — тя въздъхна, — трудно ми беше да се реша на такъв разговор. Не знам защо ви разказах всичко това...

8.

Късно вечерта вече от къщи Турецки все пак позвъни на Меркулов. Направи го въпреки собственото си желание, по-скоро се подчиняваше на обреченото чувство на двойкаджията, ненаписал домашното си. Позвъни му вкъщи, естествено. А къде другаде да се намира в неделя в единайсет и половина? Не, изглежда, все пак се задейства синдромът на ученика, обречен да изяде пердах.

— Има ли успехи? — попита Меркулов без всякаква интонация, с което постави Турецки в деликатно положение. Като в оня виц: „Всички бизони измряха, о, вожде, от тях останаха само лайна. Затова пък много лайна, о, вожде!“ Та с коя новина да започне доклада си? С лошата или добрата?

— Не съм сигурен — започна Турецки — дали това може да се нарече успехи, но бедата е, че Кочерга...

— Вече знам — прекъсна го Костя и така избави следователя от самоизтезанието.

— Е, щом Фьодоров все пак ти е съобщил това, тогава за другото. Оня шофьор се казва Сеня, Семьон Иванович Червоненко. А не Гена, както твърдеше Кочерга. Смешно, нали? Отначало и аз не можах да разчета татуировката на пръстите му. Протоколът е у мен, Костя, утре сутринта Сеня ще помогне да съставим фотороботите. Костя, между другото, този шофьор даде интересни показания. Той наистина е карал от Шереметиево кацналия от Германия трийсетгодишен пътник, който бил с хубав дънков костюм и който покъсно срещу аерогарата на „Ленинградско шосе“ се прехвърля в мерцедеса. Описа отчасти тоя „куриер“ и по този начин вече имаме някои белези на човека, който е карал колата на Елмазов и е загинал заедно с нашия банкиер. Има само един въпрос: кой е той и какво е носил? Има малко данни и за втория пасажер, но това е слаба работа, Костя, слаба. Тук има много да ровим.

— Добре — успокои го Меркулов, — смятам, че и това не е малко. Да, забравих да ти кажа, тук на твое име дойде факс от „Аерофлот“. Списък на пътниците. Но без да те обременявам с

допълнителни неща, предадох го на Фьодоров, за да може неговите юнаци по-бързо да се включат в проверката. И в началото на седмицата, т.е. утре, максимум вдругиден, да имаме на масата резултатите... Добре, че си намерил бързо този Сеня, по този повод не чакай особени благодарности, то си е нормално твое задължение. Страната те е учила и аз петнайсет години те ограмотявам. Намерил си го, браво. Но къде беше във втората половина на деня? Да не би да си се хванал, както обикновено, с приятел и да си отишъл при някоя поредна следователша или адвокатеса, използвайки успеха за прикритие на кошмарната си и непростима грешка?

Не, нямаше да е Меркулов, ако премълчеше за фала с Кочерга. И за следователшата също... Откъде е научил за новата позната на Грязнов? Ама е хитрец! Разбира се, в такъв случай най-добрият отговор може да бъде басня за някоя ярка особа или нов виц за поредния вожд. Но Турецки не съумя дори да оформи изцяло остроумния си отговор в главата си.

За дългите им години служба заедно с Костя, подчинени на малко сляпата и явно оглупяла руска богиня на правосъдието, те наистина някак си се приучиха да се отвличат от криминалните неща с помощта на алкохола или новите вицове за шизоидни вождове, които, като погледнеш, нямат чет. Но за свой срам, напоследък всеки сам си пиеше питието и по този начин изобщо не разнемаха костите на президентите. Сега има алкохол, пък и всякакви питиета, направо да се къпеш с тях, а кой знае защо не им остава време за пиене. Преди имаха време, а сега сякаш се е изпарило неизвестно къде. А пък по въпроса за вождовете бедата е съвсем друга: няма никакви нови анекдоти. А това вече е лош признак — или на война, или на голям глад.

Голяма работа, щом не става нито с мадамите, нито с вождовете, тогава, както е казвал един от тях, ще тръгнем по друг път.

— Костя, намерих Емилио Боуза. Той е незаконороден син на Елмазов. — И Турецки направи съответната пауза.

Меркулов трябваше да оцени и самия факт, и небрежния снизходителен тон, с който бе изложен. Но той не се съобрази с условията на играта, защото фактът все пак си беше от първостепенна важност.

— Ха! И защо мълчиш?! Какво е станало с него?

Саша доложи подробно резултатите от пътуването си в Захарино.

— Странна история — замислено каза най-накрая Меркулов. — Все пак излиза, че този Сергей Егорович е бил добър човек. Но за съжаление всичко това няма никакво отношение към убийството му.

— Кой знае — възрази Турецки по-скоро от навик да противоречи. Или от обща умора. — В нашата работа, както е известно, не можеш никога в нищо да си сигурен.

Отреща се чу многозначително „хм“. Философското откровение, което изрече, бе възприето като най-елементарна баналност. Саша горе-долу разбираше, че е изтърсил глупост: съмняващите се пинкертоновци са добри в друга компания, но съвсем не в общуването с Костя.

Пак възникна пауза, но тя се роди не в нощното жилище на Грязнов, а там, на другия край на Москва. Турецки се досещаше, че главата на Костя като видеокамера прожектира сега филм с название „Частният живот на банкера Елмазов“. И възникналото мълчание не е от смущение, а от активната работа на мисълта.

— Получена е информация от моргата: не са открити следи от насилие върху тялото на Кочерга. Асфиксацията е станала, докато е бил жив. Това показва, че сам се е обесил. Т.е. никой не го е бесил насилствено. Нали е интересно? Защо мълчиш?

Саша смяташе, че Меркулов през цялото време обмисля версията за причастността на Марина Ковальова и сина ѝ към криминалната развръзка на живота на банкера Елмазов и че в края на краищата трябва да произнесе неподлежаща на обжалване присъда: не са виновни! И да съобщи сега тържествено за това. Но Меркулов постъпи по-умно, просто смени темата, което бе конкретно доказателство за окончателното решение. Значи е сметнал дадената версия за отработена.

А Турецки на свой ред дори не се замисли над последното му предположение, защото стигна до решението си също окончателно.

— Разбира се, Костя, интересно е, но абсолютно не съответства на действителността. Аз работих с Кочерга половин денонощие, знам мислите и намеренията му и категорично отхвърлям версията за самоубийството. Няма спор, че сюжетът е съставен гениално. Действал е професионалист от висока класа. Освен това не изключвам наличието на най-нови психотропни препарати. А откъде се вземат, надявам се, знаеш не по-зле и от мен. Преди четири-пет години бих

казал, че подобен препарат е излязъл от стените на лаборатория номер тринайсет на КГБ. Сега със същата сигурност мога да заключа, че даденият препарат се използва и в мафиотска среда, където е пълно не само с първокласни крадци, но и с бивши и настоящи кагебисти.

— Слушай, а историята с тая твоя Кармен е съвсем друга. Медиците твърдят, че версията за самоубийство е груба. Че е скалъпена умишлено с едничката цел: да накара следствието веднага „да се сети“ — аха, тук нещо не е наред, измама! Тук няма самоубийство, а умишлено убийство! След което ние сме длъжни да хукнем презглава след грузинския Хосе. И ще се претрепем да тичаме, а Санишвили преспокойно ще продължава да си живее в Германия. — И Меркулов неочаквано добави без всякаква връзка с предишните умозаключения: — А сетне ще се намери някой тип, който ще каже: „Учете се от немците!“

„Аха — разбра Турецки, — все пак се е обидил на оня глупак, главния прокурор, който между другото ме съветваше лично да попейна в свободното време хубаво баварско пиво, а Костя да организира обмяна на специалисти, за да придобием немски опит.“

— Виж какво, Костя, като каза за немците. Не знам дали съм сънувал, или Юрка Фьодоров наистина каза, че Елмазов и Санишвили са имали в Германия или филиал, или някакво съвместно предприятие?

— Не Юрка, а аз ти го казах. Изобщо трябва да знаеш, че днес няма практически нито един предприемач, който да не е в тесни връзки с чуждестранни фирми. Имам предвид предприемачите, а не босяците, както разбираш. И мнозина просто прекарват времето си на Запад, тук перат мръсните долари, там носят валутата, тук обещанията и прочие измислици срещу милиардни кредити и прочие. Изобщо, сега, Саша, си лягай и се постарай да заспиш бързо и дълбоко. Че току-виж пак ти се присънила някаква измишльотина. Лека нощ... Ей, ей, Саша! Съвсем забравих да ти напомня: утре Шура прави сбирка по повод получаването на генералските пагони.

— Коя Шура? — въпросът, естествено, бе много умен.

— М-да... Александър Борисович, ти си не само за незабавна отпуска, а направо за пенсия. Шура бе! Нашата! Романова!

Какво пък, може би наистина трябва да се пенсионира? Или е неудобно, преди да изпратят главния? Подобни слухове потвърди дори

Олег. А слуховете в нашата държава винаги са източник на най-точна информация.

Турецки се пъхна под одеялото, но преди да затвори очи, се застави да запомни: утре сутринта по-раничко да извика на секретен разговор Денис Грязнов, който знае добре немски, а в настоящия момент безметежно похърква в съседната стая.

ПОНЕДЕЛНИК, 9 ОКТОМВРИ

1.

От сутринта имаше страшно много работа. Разговорът с полусъннения Денис не му отне повече от десет минути. Момчето се събуди, идеята го запали и отиде при чичо си да поиска цял ден да работи в библиотеката. Турецки имаше насрочена среща с доктор Липкин още за осем сутринта. По стар навик Липкин приемаше следователя точно по разписание, заради такъв пациент дори можеше да жертва почивния си ден. Само че днес нямаше нужда. Но преди да посети зъболекарския кабинет на Липкин, Саша трябваше да се отбие при съдебномедицинския експерт Градус, който поема дежурството в шест сутринта, и да изпроси една от веществените улики за временно ползване. Именно да изпроси, въпреки предоставеното му от закона право да изема всичко необходимо за провеждане на следствените действия. Но с Градус не може като с другите, Градус, както се казва, е друга опера. След това, когато свърши с Липкин, чийто частен кабинет се намира на „Болшая Пироговска“, трябва да отскочи до съседите на „Зубовски площад“ в химико-фармацевтичния институт „Карпов“... Стоп! За малко да забрави най-главното. Точно в осем на „Петровка“ трябва да се яви Семьон Иванович Червоненко — това е най-важното сега. На кого да възложим?

Дори не възниква въпрос кого да сложи на зъболекарския стол вместо себе си: макар да го е страх, но е срамота да има пълна уста такива зъби. И при Градус трябва да отиде лично, понеже кого друго може да напсува в зависимост от настроението си и да го изпрати на майната си. Това е меко казано. С Ким Курзаев също само Турецки може да се уговори за помощ. Благодарение на предишното им познанство. Така че в института „Карпов“ също предстои да отиде лично. Какво да прави?

И той започна да звъни на дежурния по МУР, за да му намерят началника на втори отдел майор Яковлев и да му предаде телефонограмата, свързана със Семьон Червоненко.

Саша отиде в кухнята с чувство за известна неудовлетвореност от действията си и завари там Грязнов, вече успял да изпие първото

кафе и да изпуши сутрешната си цигара.

— Саша, какво така лицето ти днес е особено? — поинтересува се Грязнов, оглеждайки приятеля си с философско око.

— Какво ми е? — Турецки не бе настроен за шеги.

— Ами трескаво.

— Отивам на зъболекар.

— Тогава защо тонът ти е такъв умирац? Някой ще си помисли, че си изплашен.

— Нека мисли. Всеки човек трябва да се бои от нещо. Ето ти например трепериш от ужас в самолет. Нали си ми разказвал.

— Е, обидихме ли се? — изуми се Грязнов. — Саша, какво ти става?! И аз не обожавам зъболекарите, дори не мога да кажа кое е лошо — самолетът или зъбарят... Добре, не се бой, ами я кажи как върви делото за богатшите?

Славка знае: за да помогнеш на някого да се съвземе, трябва да го бутнеш на професионална тема. Както обикновено, Турецки налага въдицата и докато сърбаше вече изстиналото кафе, започна схематично, естествено, в общи линии да разказва. Грязнов слушаше внимателно, ругаеше тихо и поклащаше осъдително глава. И завърши късия си разказ с неочаквано предложение:

— Виж сега, Саша, ако се наложи пак нещо да се разбива, счупва, отваря без санкция, не се стеснявай, ние с Дениска сме насреща, винаги сме готови да помогнем, не се съмнявай. Между другото, къде го изпрати на ранина? Поиска да го освободя за целия ден.

— Абе хрумна ми една мисъл... една идеяка. Може нищо да не стане.

— А, знам ги аз твоите идеи — намигна многозначително Грязнов. — От тях винаги нещо излиза. Добре, пази тайна, не настоявам, нека момчето се учи... Да, нали не си забравил, че Шура ни е канила днес на гости?

— Помня. Макар да не изпитвам никакво желание да гледам онова милиционерско котило.

— Какво котило! Ще бъдат все наши момчета, сърдечна компания, не повече от десет човека. Сякаш не познаваш Шура. Тя и миризмата на чуждите не понася...

2.

„Нима съм излязъл от черния период и съм прекрачил в белия? — попита се Турецки. — Ами ако наистина е свършил периодът на неуспехите?“

... Борис Лвович Градус, наклонил снизходително на една страна голата си глава, го изслуша спокойно, без традиционните псувни и даде веществената улика, грижливо направена на целофанов пакет. Саша се подписа за получаването и се оттегли с поклон, изпроводен от ироничната усмивка на съдебно-медицинския експерт. Майчице мила, какво ли не ставало! Съвестта на Градус се е пробудила. Или иронията му бе насочена към професора, когото Турецки възнамеряваше да докара малко по-късно тук, в моргата. Не, явно Градус е станал покротък.

Ако това беше спектакъл, завесата може да се спусне тържествено.

По-нататък в програмата бе доктор Липкин. Той работеше така, както птицата с клюна си — отмерено, спокойно, с високо чувство за собствено достойнство и внимание към пациента. Затова, като се готвеше за екзекуция и се настройваше за най-ужасното, щом седна на стола, Саша се освободи от всички страхове.

— Другия път, Александър Борисович — рече строго Липкин, — ви препоръчвам да дойдете точно след седмица. Не бива да изоставяте по този начин организма си.

— Благодаря, но имам още един сериозен въпрос към вас — Турецки неволно се поддаде на докторската интонация, — ако позволите...

Липкин само вдигна рамене: демек, щом е за вас, Александър Борисович!

И тогава Саша извади от чантата си опакованата в целофан челюст на „куриера“, загинал при взрива на мерцедеса.

Докторът я извади от пакета, огледа я внимателно и произнесе я въпрос, я констатация:

— Ферегейска ли е изработката?

— По всяка вероятност — да. — Саша сви рамене. — А какво бихте могли да ми кажете за бившия собственик на това нещо?

— Както разбирам, сега е умрял, нали? Или е убит? Ах, Александър Борисович, какво искате от мен? Аз съм само зъболекар, а не ченге. Е, добре, добре... Дайте пак да видя... Само не ме гледайте така... Какво мога да кажа категорично? Този човек е бил на около трийсет години, а отскоро е започнал да пуши. Но не много, просто така. На двата зъба има коронки, виждате ли, материалът е германски. А изкуственият зъб между коронките е направен по съветски, нали ме разбирате. Какво друго да ви кажа, странно защо всички тия зъби са едно цяло. Тоест всички са направени едновременно.

— Значи има вероятност това нещо да е направено у нас?

— Не, не мисля. У нас няма такива полировъчни апарати и такова пасване на цветовете. Вече ви казах, че имам много познати зъболекари, които отидоха от Съветския съюз в Германия.

— Чух, но така и не разбрах защо и вие не сте се присъединили към тях? От десет години се каните.

— Сега вече едва ли ще тръгна — въздъхна Липкин. — Не можете да си представите какво е да започваш на моите години. Добре де, да не говорим за това. Но два пъти съм ходил в Германия. По покана. Запознавах се с техните методи. Ах, Александър Борисович, какво да ви кажа: апаратура, технология — всичко от най-висока класа! А пък изпълнението — да ме прощавате... Просто обидно. Да имах тяхното оборудване! Макар че има и майстори. Например в малкото градче Бад-Соден живее един мой добър приятел и просто изумителен човек. Генрих Садовски. И е милионер. А каква клиника има! И как работи! Не — Липкин се намръщи, — това не е негово дело.

— Но може ли да е някой от нашите? Имам предвид от бившите?

— Лично аз не изключвам. Трябва и вие да виждате ясно — ето ви материала, а ето ви и работата! — Липкин няколко пъти посочи с пръст челюстта на масата и огорчено разпери ръце встрани.

Разбира се, Турецки не можеше да види дълбоката разлика, нищо не виждаше. Всеки си е специалист в областта.

По-нататък по плана следва химико-фармацевтичният институт. Времето е много подходящо — няма девет. Но професорът трябва да

си е на мястото, той винаги се е отличавал с особена, дори малко обидна точност.

Няколко думи, за да стане картината по-пълна. Ким Шогенович Курзаев, доктор на химическите науки, професор и прочие, беше велик алхимик. Саша успя да го привлече като експерт в две много объркани дела, свързани с употребата на психотропни средства, и той много мъдро и бързо съумя да помогне на следствието. Не че след тези случаи станаха приятели, но Турецки от време на време му се обаждаше, нямаше навик да губи от погледа си експерт от такава висока класа. Но веднъж Ким се прослави, и то в буквалния смисъл. Заяви на всеослушание пред журналисти, че въпреки световните договори нашето военно ведомство разработва ново химическо оръжие. Разрази се неимоверен скандал. Щяха да съдят Ким, но общественото мнение бе изцяло на негова страна, за него направиха документален филм от Би Би Си. Разбира се, дълбоко в душата си Саша искрено споделяше човешката позиция на Ким, макар да можеше да го изрече на глас само пред Меркулов или Слава Грязнов. Въпреки това Саша предполагаше, че Ким не е забравил как без всякакви задни мисли го поздрави за завършилата дълга и неприятна епопея, разгърнала се в правителствените и военните кръгове.

Сега точно той му трябваше, понеже дори Костя потвърди и по този начин подкрепи предположенията за убийството на Кочерга.

Турецки се качи на третия етаж и влезе в малко преддверие на лабораторията на Ким Курзаев. Младичката, но вече превзета лаборантка го погледна въпросително. Господи, нима отблясъкът от славата на шефа осветява и подобни маймунки?

— Тук ли е доктор Курзаев?

— Да, вече пристигна, но в настоящия момент не е в кабинета си.

— Къде мога да го намеря? — Саша нямаше време да флиртува с хлапачката.

Като почувства пълната липса на интерес към собствената си особа, маймунката само сви неопределено рамене:

— Н-не знам... Опитайте да отидете в приемната на директора, може там да имате повече късмет. Наистина, сега имат важно съвещание.

Ах, да, как можа да забрави! Нали понеделник е ден за летучки, петминутки, кратки съвещания, всяко от които може да продължи не

по-малко от час и половина, два, иначе няма да уважават заседаващите. Старата песен на нов глас!

Той погледна часовника си — беше девет без пет и ако побърза, може да успее. Слезе на бегом на директорския етаж и без никаква покана, съзнателно игнорирайки въпросително-учуденото изражение върху лицето на секретарката, влезе направо в кабинета на директора на института. Ура, Ким бе тук! Застанал до широкия прозорец, обсъждаше нещо заедно с директора.

Кратко изумление, мигновено разпознаване, след което Ким представи Турецки на директора и те чинно се здрависаха. Саша веднага изложи в телеграфен стил, че му трябва професор Курзаев, а в отговор директорът само разпери ръце. Странно нещо! Днес всеки, с когото Турецки бе принуден да общува, все разперва ръце.

Директорският кабинет започна да се пълни с хора, а Саша и Ким излязоха след снизходителното кимване на директора. Интересно, а какво можеше да предприеме срещу настойчивата молба, подкрепена от такъв аргумент като съобщението, че разследваното дело се контролира от президента и главният прокурор или заместникът му всеки ден докладват лично за хода на следствието? Така си беше.

— Докторе, кажете ми — попита Саша, когато влезе след Ким в лабораторията, — съществуват ли препарати, които могат да парализират волята и да дават възможност да правиш с човека каквото си пожелаеш?

— Разбира се — усмихна се Ким и с дългия си като на музикант показалец посочи голямата колба зад гърба си. Точно в този момент в нея се пенеше някаква жълто-виолетова течност. — Моля, може да се полюбувате, Александър Борисович. Работя нов еликсир. Гьлтате от мензурката и ставате зомби. Мога да правя с вас каквото пожелаая. Заповядвам ви и без да мислите и без угризения на съвестта взривявате Кремъл, Капитолия или Бъкингамския дворец.

— Не, Ким, сериозно питам.

— Саша, отговарям напълно сериозно. За да не те измъчвам, ще ти кажа, че сега в света, става дума за фармацевтичния свят, се произвеждат толкова от твоите психотропни, че можеш да откачиш само от наименованията им.

— Това ми е ясно. Следващ въпрос: съществуват ли изследвания, с помощта на които може да се установи дали на някого е давано от

тези препарати? Преди смъртта.

— По принцип може. Но при определени условия. Трябва да не са минали повече от четирийсет часа от проникването на препарата в организма. Тези отрови имат лошия навик да се изпаряват много бързо и да не оставят следа.

— Това условие важи ли за труп?

— Най-вече.

— Ким, сериозно ли говориш?

— И още как — усмихна се той.

— Тогава се приготвяй и тръгваме веднага. Вземай всичко, което ти е нужно. Готов съм да сваля цялата ти лаборатория на ръце.

— Чакай малко. — Курзаев леко се смути от подобен натиск. — Първо, там долу — той посочи с пръст към пода, като имаше предвид директорския кабинет — имам много отговорно съвещание, говоря ти съвсем сериозно, Саша, разбери. И второ, тук ме чака страшно много работа.

— Тогава ще действаме по друг начин. — Турецки смени тона и стана официален. — Уважаеми Ким Шогенович, съобщавам ви, че по силата на предоставените ми пълномощия назначавам вас, професор Курзаев, доктор на науките и така нататък, за експерт по делото за убийството на гражданина Кочерга. И ви напомням, професоре, че под заплаха от наказателна отговорност нямате право да откажете моята задача... Ким, чуй ме, моля те, направо те умолявам, трупът е в моргата вече от денонощие. Времето изтича. Направи ми химическа експертиза и ще те оставя на мира, кълна се. Но резултатът ми трябва още днес, каквото ще да става.

— Но, Саша, това е невъзможно. Къде можем с такава скорост? Не, няма спор, ще тръгна, щом положението е такова. Казваш, денонощие? Това е опасно. На ръба... Но и самият анализ трае доста дълго време, предупреждавам те предварително. И не очаквай никакви резултати по-рано от утре сутринта. Ако изобщо успеем да определим нещо. Добре, ценя твоята настойчивост. Хайде да се приготвям...

3.

Колкото и да е странно, Курзаев веднага намери общ език с Градус. Тоест двамата заговориха за неща, от които нормалният човек не разбира копче. Професионалисти! Къде ще се мери той... За да не пречи да се занимават с отговорната си работа, Турецки излезе навън, горе-долу на чист въздух.

Нищо не можеше да направи със себе си: не само не понасяше вида на трупите и мириxa на формалин, но и самото помещение с хладилните му камери и всичко останало, свързано с обряда на смъртта. Колко години са минали, а съвсем не можеше да свикне. Остава само да завижда на същия този Борис Львович, който е направо на ти с трупите. И друго — посещението в моргата пропъждаше за дълго и съвсем сигурно апетита на Саша.

Разбира се, завистта не е хубаво чувство, но му беше хубаво да гледа как Ким поглъща с удоволствие огромния сандвич в „Макдоналдс“ на „Пушкински площад“, където закара професора по негова молба. И това става след почти едночасово ровичкане из трупа, бърр! Лично Саша с огромно усилие си наля чаша кока-кола и пъхна в устатата си няколко картофчета. Курзаев имаше отличен апетит. След първото блюдо отиде за второ, с една дума — насити се и като разглеждаше следователя с неприкрит сарказъм, му съобщи, че сега е готов да се връща на работа, където просто трябва да бъде закаран. Турецки разбра, че обилният обед по американски е своеобразното отмъщение на професора. Сиреч ти ме принуди, а сега пък аз, драги, ще те поизмъча.

Странно, дори цигарата имаше някакъв необяснимо неприятен привкус.

След като се раздели с Ким, Саша се уговори да се чуят контролно и се запъти към своята кантора.

4.

На бюрото го чакаше бележка от вярната секретарка на Меркулов — бърбрицата Клавдия Сергеевна: „Александър Борисович! Спешно на съвещание при главния прокурор.“ Разбира се, точно сега, както се каза, е най-подходящото време за кратки многочасови съвещания. Кога най-после ще свършат?! А какво още иска главният? Сега вече само пълен идиот не е наясно, че „нашият решителен, нали разбираш“ Анатолий Иванович изкарва последните си дни на стола. И никой няма нужда нито от него, нито от съвещанията му. Отдавна всички са го отписали, какво скача? Да си кротува, да не се обажда, да не се задълбочава в делата, да не помага с глупави съвети, пенсийката току-виж дошла, и то повишена... Още повече че и стажът, както се говори, позволява да се уволни за прослужени години. Наистина това ще е първият подобен случай. Ако изобщо стане.

Значи спешно. Какво да се прави? Саша взе листа с текста, приканващ го на голготата и намери отдолу друг, по-малък. Върху него бе текстът на съобщението за пристигащите самолети във вторник между 16,30 и 17,15.

Така, в столицата са пристигнали четири самолета: два на „Аерофлот“ от Берлин и Виена, един — на „Луфтханза“ от Франкфурт на Майн и още един — на „Иберия“ от Мадрид. Самолетът на „Луфтханза“ е кацнал в Шереметиево точно в 16,47.

„Какво казал Сергей Егорич? Самолетът се е приземил преди двайсетина минути... А часовникът на Кочерга показвал 17,08.“ Всичко е правилно, значи „куриерът“ е пристигнал точно с този рейс... Но въпреки това трябва да отиде при главния...

5.

Съвещанието сигурно е било обявено за суперважно и свръхсекретно. Турецки схвана тази истина веднага щом наближи вратата на така наречената Мраморна зала на богоугодното заведение. Върху бележката на Клава стоеше часът на написването ѝ: 10,00. Сега часовникът показваше дванайсет без петнайсет, изглежда, петминутката се е проточила почти два часа. Щом е закъснял, какво ще прави там? Ако пък главният тъкмо сега се е развихрил, значи е настъпил моментът да присъства на кулминацията на действието. Саша улови дръжката на вратата, но на рамото му веднага се отпусна бдителната ръка на началник-канцеларията на главния, който за разлика от шефа си май бе напълно пристоеен мъж. На строгия му въпросителен поглед, който трябваше да изобразява „Защо така късно?“, Турецки отвърна с жест — прекара длан по гърлото си: дотук съм затънал в работа. И верният страж разреши да мине.

Когато затвори вратата след себе си, остана там, за да има възможност да си намери свободно място и същевременно да не привлича вниманието на „важното събрание“.

То наистина си „заслужаваше“ името „важно“. Залата бе пълна-препълна с хора, главно непознати. Защо ли? Но ако разсъждаваме откровенно, то в така наречените правозащитни органи незнайно защо хората не се задържат дълго. Току-виж минала някоя друга година, а може и по-малко и както се казва, някои вече ги няма, понеже без да подбират средствата, са съумели да се прехвърлят в банково-финансови частни структури; други са убити, има и пенсионирани, уволнени по нецелесъобразност и така нататък — какво пък, и това се случва. А на подобни съвещания се появяват нови лица. Кадрите се обновяват много бързо не само тук, но и в милицията, и в службите за сигурност. А свестните все не достигат. Затова студенти от горния курс водят дела. Нито умни още, нито опитни. Опарват се, получават удари от всички страни и... отиват по фирмите — като съветници, юрисконсулти, получават си пачките в зелено и зарязват сребърните пагони. А какво ще стане по-нататък? Когато си отидат старците?

Все пак имаше и познати, но тук-там. В първите редове Саша видя Меркулов, Фьодоров, шепата „важни следователи“ и още няколко грохнали милиционерски и прокурорски вълкодави. Заседанието се ръководеше лично от главния. Беше се настанил гордо на трибуната, вероятно се чувстваше свободно и разкрепостено, и не говореше, забил нос в текста, а така, беседваше волно с препълнената зала.

— ... и в тая същата Германия, между другото, нека ви съобщя, също има определено количество убити банкери. Както сигурно сте чели в пресата, преди няколко години в Бад-Хомбург е бил убит директорът не на някоя треторазредна банка, а на самата Дойче банк, тоест на главната банка на Германия. Между другото, в колата му, както нередко се случва у нас, е бил заложен експлозив. Та искам да ви съобщя, престъплението е било разкрито от немската криминална полиция в най-кратки срокове. А преди три месеца подобно престъпление бе извършено и в Дрезден. Престъпниците вече очакват присъдите си. Ето какви примери съм принуден да давам. Какви са изводите? Ами изводите са следните: немските следователи, полицията и службата за сигурност работят значително по-добре от правозащитните органи в Русия.

Така, Костя получи нов чувствителен ритник и главното, със същите примери: все пак за нас немецът е образец. Доколкото Саша схвана, изглежда, въпросното съвещание бе посветено на поредния президентски указ за поредното засилване на борбата с бандитизма и организираната престъпност. Естествено, главният прокурор не възнамерява да поеме целия патос на новото постановление, понеже явно се беше приготвил да поема в свършено друга посока, персонална. Но както и да се развие по-нататък съдбата му, бе необходимо отново за пореден път да натрие носовете на провинилите се и събрани днес тук ченгета и следователи, че не са се потрудили да намерят виновниците за шейсет взрива, прозвучали през последните месеци в Москва, и не са се оказали способни да разкрият убийствата почти на трийсет банкери.

Ако говорим за набиването на обръчи като такова, и в това отношение нямаше нищо извънредно. Всички седящи тук отдавна са разпределили помежду си „висящите“, тоест неразкритите дела с неоткритите убийци. И това още означава, че в списъка на нехайните, който сигурно за усилване на праведния гняв главният бе сложил под

носа си, е и името на Турецки. И следователно става определено ясно защо Клавдия Сергеевна по заръка на Меркулов, естествено, е поставила на бюрото ви, мосю Турецки, бележката с указанието да тичате презглава на съвещанието-хокане. Меркулов, естествено, е решил, че за Турецки ще е полезно да се попоти в прокурорската баня. Само че нито той, нито останалите са взели под внимание едно нещо: Саша отдавна вече пет пари не дава за тази процедура. Това сме го чували, господа главни прокурори. И неведнъж...

Вероятно Меркулов почувства прекалено пронизителен поглед, който го пробжда в гърба, защото неочаквано се обърна, зърна Турецки до вратата и обяви високо:

— Колеги, тук е следователят по особено важни дела Турецки. Той води делото за взривяването на автомобила и убийството на президента на банка „Златен век“ Сергей Елмазов. Александър Борисович, заповядайте, тук има място за вас.

„Ах, така значи!“ — помисли злорадо Саша, като забеляза, че зад голямата маса с немощния президиум настана леко объркване. Изглежда, с всекидневната си униформа, тоест незакопчана куртка, той повече прилича на избягал от панделата престъпник, отколкото на отговорен чиновник от главното ведомство на законността с чин старши съветник от юстицията, иначе казано, полковник. Но нали, нека отбележим, и това съвещание по принцип бе напълно излишно. То не само не беше насочено в правилната посока, но което е най-глупавото, напразно и безразборно информираше сума новоизпечени следователи, събрани в залата, за неща, които изобщо не бива да достигат до ушите им. Във всеки случай поне засега.

Кой може да заяви отговорно, че нито един от седящите тук не служи на мафиотски групировки? Че тук няма бандитска агентура? Нещо повече, Турецки беше сигурен, че повечето убийства, особено поръчковите, тъкмо затова остават неразкрити, защото някои от така наречените му колеги не служат на богинята на правосъдието, а на златния телец.

Да заяви на глас за това бе равносилно на самоубийство, а той възнамеряваше да живее. И дори да промени едно-друго в живота си. Но именно сега на Турецки му се предоставяше възможността да внесе в хода на съвещанието елемент на неочакваност.

Той направи няколко крачки към президиума и високо съобщи дискредитиращите данни:

— Моля да ме извините за закъснението, господа, но сега се връщам направо от бойното поле, както се изразяват журналистите. Тоест от местопрестъплението. Искам на дело да откликна на важния документ за по-нататъшното усилване на битката с престъпността, който подписа нашият президент въпреки съпротивата на определени кръгове. И тъй, господа, убийството на президента на „Златен век“ Елмазов е разкрито. Убиецът е установен. Оказа се, че това е шофьорът и телохранител на покойния banker Виктор Антонович Кочерга. Трупът му се намира в моргата, понеже завърши живота си със самоубийство и остави предсмъртно писмо с покаяние.

Саша, естествено, не се канеше да съобщи на всеослушание, че лъже. Но в обширната аудитория изведнъж настана гробно мълчание. Нима все пак някой се усъмни? Не, никой не бива да се усъмнява.

— А какво, нима този шофьор... Кочерга не е загинал заедно с шефа си? — обади се неувереният глас на главния прокурор, за да покаже на присъстващите информираността си.

— Не, Анатолий Иванович — заяви бодро Турецки, като гледаше главния право в очите с честния поглед на уморен детектив. — Мога със сигурност да твърдя, че по време на взрива Кочерга не се е намирал в колата на Елмазов. Ето тук има информация от изключителна важност и секретност. — Той размаха папката с протоколите от разпитите на Кочерга и Червоненко. — Затова моля за разрешение уважаемия президиум и вас, господин главен прокурор, да ме освободите заедно с няколко колеги от това важно съвещание. — Саша с усилие сдържа усмивката си, след като забеляза как Меркулов сухо и недоволено подвиг устни, явно решил, че това е поредното разиграване. И какво от това? По-добре ли е да стои тук и да слуша дрънканиците? — Трябва незабавно да се ориентираме в ситуацията и да разработим кардинално нов план за разследване. И ми се струва, че ще е по-продуктивно, ако заместник главният прокурор Константин Дмитриевич Меркулов, началникът на Московската криминална милиция Фьодоров и полковник Турецки напуснат за известно време залата, за да обсъдят новооткритите обстоятелства, преди да доведем това до знанието на Кремъл. И конкретно на президента.

За миг на Саша му се стори, че главният се слиса не толкова от обратата на събитията, колкото от наглия му тон. Той заби изумено поглед в Турецки и малко подплашено заяви:

— Разбира се, щом имате такава важна новина, вие тримата можете да отивате, господа... Не смея да ви задържам.

6.

Костя, който вървеше пръв по коридора, боботеше нещо под носа си. Юра, на половин крачка зад него, показваше зад гърба на Турецки палец, като при това запазваше сериозната си физиономия. А Саша бездруго знаеше, че постъпи храбро.

После, в продължение на час и половина Меркулов и Турецки, без да мръднат и да продумат една думичка, слушаха магнетофонния запис с надпис „Концерт на Майкъл Джексън“.

Сетне също така неподвижно и безмълвно изслушаха съобщението за пълния провал на операцията по охраняване на свидетеля. И най-накрая пристъпиха към изучаване на протокола от разпита на свидетеля Семьон Иванович Червоненко.

Когато се измори и освежи гърло с чаши минерална вода от пластмасова бутилка с надпис „Нарзан“, Саша изказа мнението си:

— Изобщо, Костя, както и ти казваш, това дело е неправилно. По мое твърдо убеждение престъплението е било насочено към човека, дошъл миналия вторник в шестнайсет и четирийсет и седем с полета на „Луфтханза“ от Франкфурт на Майн. За улеснение го наричам „куриера“. Между другото, не е изключено да е бил точно такъв. Но тогава банкерът е убит или като опасен свидетел, или се е оказал в кюпа, така да се каже.

— Да има да вземаш! — не можа да се сдържи Юра. — Ако Володка беше пристигнал поне с половин час по-рано, сега твоят Кочерга щеше да е жив! Но докато намерим квартира, докато се уговорим... А той, Константин Дмитриевич — Юра посочи с пръст Саша, — ме вдигна на крак в осем сутринта, и то в неделя! Излиза, че след три часа тоя Кочерга вече е висял на въжето. Къде ти да успееш?

— Стига сте се занимавали с глупости. — Костя се намръщи. — Сега вашата главна задача е да намерите ония милиционери. И колата, оранжевата, нали?

— Вече издирваме, Константин Дмитриевич. И милиционерите, и портокаловия фолксваген. Непременно ще ги намерим. Ако вече не са минали границата.

— Юра, а ти не искаш ли да предположиш, че те наистина са били от милицията? — попита Меркулов, като гледаше под вежди Фьодоров.

— Защо да е невъзможно! Но по-вероятно е да са бивши милиционери, които са запазили униформата си. Често се среща. Или да са бивши кагебисти... Но според мен това не означава, че Отари Санишвили отпада благополучно от играта.

— Не означава, Юра. Но знаем ли къде е бил твоят Отари, когато става взривът?

— Засега не, Константин Дмитриевич. По-добре от мен знаете, че по правило подобни убийства са поръчкови. И значи едрите риби винаги ще остават чистички. Мисля, че дори ако грузинецът има алиби, това не означава, че няма отношение към убийството. А сега погледнете веригата: Елмазов-Силвинска-Кочерга. Действа банда. И друго вижте: та и трите убийства имат различен почерк, тоест не може да се установи никакъв *modus operandi*. Но по различни начини отстраняват именно хората, които биха могли да дадат показания за Елмазов и съдружника му, както и да го наречеш, дори да е вицепрезидент. Затова смятам, че всички тия убийства трябва да се обединят в едно следствено производство. И трябва да се водят от един следовател, а не както сега от трима...

Ах, ти, Юра! Откъде се извъди такъв специалист! Докато разсъждаваше за веригата убийства и сякаш изключваше четвъртия труп — „куриера“, по този начин Фьодоров елегантно отстраняваше последната версия на Саша за посоката на умисъла не срещу Елмазов, а срещу шофьора на мерцедеса. Сякаш не е имало четвърти труп. Има конкретни хора с фамилиите им, биографиите, а този четвъртият... Че кой е той? Какво отношение има към даденото разследване? Хитър е колегата Фьодоров. И освен това му се иска да стовари отговорността за разкриването на всички убийства върху прокуратурата. Но у Костя Меркулов неочаквано се обадиха адвокатски заложби — не му убягна „тънкия ход“ на началника на МУР.

— Малко ще почакаме с обединяването — успокои той Фьодоров. — А всички дела ще обединим едва тогава, когато контурите станат по-ясни. Засега, драги Юра, по отношение на доказателствата всичко е доста рехаво. Какво имаме? Предположения, които не можеш да прикрепиш към делото. По-нататък, Юра, смятам,

че Александър Борисович, разбира се, няма да се отърве от тия четири, а не три убийства...

„Е, драги, успокой ли се?“ — Турецки намигна на Фьодоров.

— А засега — продължаваше Меркулов — нека с делата на Силвинска и Кочерга формално се занимават териториалните следователи. А по същество твойт МУР, Юра. И моля не забравяй, че трябва на всяка цена да изобличиш убийците на Силвинска и Кочерга.

Ясните и чисти очи на началника на МУР дори потъмняха от обида към заместник главния прокурор, по красивото изпъкнало и без една бръчка чело на Юра сякаш плъзна сянка на недоволство. То се знае, номерът с прехвърлянето на отговорността върху чужди рамене не мина. А както и преди криминалното следствие трябва да отговаря за разкриването на двете убийства.

— Трябва не само да се търсят убийците — Турецки реши да върне съвещанието в тесен кръг на нужните му релси, — трябва също да се установи кой е бил в колата с Елмазов.

Юра отново се намръщи недоволено, но Саша продължаваше да развива своята линия:

— Нали чухте показанията на Кочерга, той потвърди наличието на двама души, протичали през Ленинградски проспект и качили се в мерцедеса. Интересни показания даде Семьон Червоненко. Между другото, Юра, днес сутринта той трябваше да бъде при теб на „Петровка“, за да помогне да се съставят фотороботите на двамата мъже. Помолих Володя да го посрещне и да го придружи до нашите експерти. Трябва да се види как вървят там работите.

Юра кимна, но не се протегна за телефона, а продължи да развива мисълта си за характерните особености на съвременната престъпност. Оратор... Ето докъде могат да докарат разните интервюиращи един свестен детектив!

— Струва ми се — каза той, като гледаше през прозореца, — че в никакъв случай не бива да се опростява задачата. За съжаление мина времето на нашите бивши, да ги наречем така, мили стари сбивания, когато единият праснал другия по главата с празната бутилка от виното, което изпили заедно. Макар да има още рецидиви. Нали доскоро до седемдесет процента от убийствата в Москва ставаха на примитивна битова почва. И нямаше нужда ние, криминалистите, да напругаме много сивото си мозъчно вещество. Предполагам, сте

съгласни с мен? — И без да дочака отговора на своя по-скоро риторичен въпрос, продължи: — А днес при седемдесет процента от случаите цари неяснота. До деветдесет процента от убийствата се извършват на поръчкова основа, а тяхната стойност достига до...

— Юра, Юра, поспри малко — Меркулов твърде нелюбезно спря Фьодоров, — не сме на заседанието там. — Костя посочи с пръст към тавана. — Извинявай, пак те прихващат...

Но Фьодоров не се обиди и със същия плам мина ловко на друга тема.

— Нали искам да ви доведа, така да се каже, до конкретната информация. И тъй — какво друго знаем днес. Родният брат на Отари Санишвили — Георгий, с прякор Боса, е прочут крадец и главатар на южния мафиотски синдикат в Москва. Имайте предвид, че по наши сведения той е твърде сериозна личност, жесток и безжалостен човек, държи своите хора в страх и освен това нали знаете, при кавказците е като в „Кръстника“ — братът винаги се застъпва за брат си. Затова може да се предположи, че ако между партньорите в банка „Златен век“ са възникнали разногласия, то на нашия главатар нищо не му е струвало да заплати труда на килърите, и да взриви Елмазовия мерцедес заедно със собственика му и всеки друг, който се е намирал наблизо. Например смятам, че точно такава ситуация може да е възникнала у партньорите банкери и със същата тази Кармен Силвинска. Обърнете внимание на характеристиката, която ѝ даде Кочерга. Той май няма защо да лъже и очерня жената. А той — забелязахте ли? — през цялото време подчертава, че неговата работа е да върти кормилото, да си държи очите отворени, а ушите затворени. Характерен детайл. И когато съвсем спокойно, без всякакви емоции я нарича долна кучка грубиянка, извинете за израза, аз му вярвам. А такава жена, която се намира между двама мъже...

— Юра, кажи с две думи какво предлагаш? — Меркулов го каза съвсем спокойно, но Турецки почувства, че шефът му започва да се дразни. — Няма да можем да покрием цялата ти банда, ако не започнем да ровим... по малко. Нали знаеш как си копае дупка мишката? Точно така.

Меркулов твърде смешно човръкна с пръсти полираната повърхност на бюрото, от което им дожаля за прокурорския инвентар: ще го пробие, толкова е лют!

— Добре, Константин Дмитриевич, разбрах. — Фьодоров започна да отстъпва без желание. — Значи засега моите юнаци трябва да издирват милиционерите и фолксвагена.

— Разбрахме се — заключи удовлетворен Костя и се обърна към Турецки: — Какво става с Шереметиево?

— Мисля, ако още не е дошъл, то всеки момент трябва да се получи списъкът на пасажерите, излетели във вторник от Берлин с „Аерофлот“. Да ви кажа ли, там, на летището, има една симпатяга! Като я видях, просто ахнах! Нейната приятелка от Берлин обеща да го изпрати по нашия факс. Но сега мисля, че списъкът от Франкфурт ще е по-важен. За съжаление все още нямам там нужните приятелки.

Фьодоров измърмори и завистливо поклати глава. Костя въздъхна меланхолично:

— Започва се...

— Костя — Саша реши да направи малко разтоварване, — приличаш ми на оня дядо...

— На кой? — Меркулов се навъси.

— Интервюират един дядо. Дядо, питат го, кога живееше по-добре, при царя или при съветската власт? А дядото, без да му мисли, отговаря: при царя, разбира се! Но защо, го питат? Ами затова, отговаря, защото тогава кхъ, кхъ, членът ми не висеше... Че и ти, Костя, при най-малкото нещо: започва се. По-добре си признай, че гроздето е кисело.

Прекъснат от толкова неочаквано „изказване“, Фьодоров юнашки зацвили, както би се изразил доктор Липкин. Толкова смешно се получи, че след него прихнаха и останалите. Малката пауза бе достатъчна, за да дойдат на себе си.

— Но възниква сериозен проблем, който засега ми е трудно да реша. — И Турецки разказа за краткия разговор с представителя на „Луфтханза“, който вежливо, но всъщност грубо отказа да помогне. — Нали няма да летим наистина сега до Франкфурт заради този козел?

Оказа се, че за Юра това е проста работа. Той заяви, че незабавно лично ще се свърже с Шереметиевския отдел на вътрешните работи, а те по свои канали ще намерят нужните сведения в изходния пункт. С други думи, във Франкфурт. Но какво ще правят по-нататък?

И Саша пак бе принуден да обърне вниманието им върху всички времеви показатели, почерпени от разпита на Кочерга и от

свидетелствата на Червоненко. Най-вероятният рейс е „Луфтханза“. Неизвестният загинал е имал православно кръстче, значи не е чужденец. А все пак е по-лесно да издирят и проверят сънародниците си в списъка на пътниците.

— Не разбирам защо не искате да видите следната картина: този, който е бил с дълъг шлифер, висок, може би с тънки мустачки, се е качил отзад и е подложил бомба в куфарче на другия, който сяда на кормилото на мерцедеса. Той е бил облечен с модерен дънков костюм, целия с ципове и между другото — псувал с московски акцент, тоест с ударението върху „а“. Може бомбата да е била с часовников механизъм. Или радиоуправляема. Както знаете, едва ли ще научим вече какво всъщност е станало там. Криминолозите твърдят, че на мястото на взрива не са останали никакви следи, дори микрочастици. Следователно правя си извода, че убийството е било щателно подготвено и разиграно точно по време. А честно ви казвам, не знам каква роля е играл в случая Елмазов. Може да е прикритие за престъпника, а може да е удобна случайна жертва. Между другото, нали него гласяха за Централна банка? Възможно е също да е попречил на някого. Тогава с един изстрел са убити два заека. Не разбирам защо не харесвате такава версия? Още повече че не отказвам да разследвам предишните. Разбирате ли сега защо толкова ми трябва този „куриер“? Необходимо е да се установи личността му. А иначе съм абсолютно съгласен с Костя: трябва да копаем дупка, само че от двете страни, като тунел.

И Саша също подраска с нокти като Меркулов по бюрото.

— Ами ако сбъркаме и никога не се срещнем в тунела, тогава какво? — поинтересува се с ехиден глас Юра.

— Стига, момчета — рече Костя с изморен глас, бяха му омръзнали всички тия кавалерийски стълкновения и хусарски закачки. — За съжаление всичко, което говорим, засега са общи думи. Макар в разсъжденията на Саша да има смисъл, естествено. И неговата версия — мисля, тя беше последната ни версия, нали? — не бива да се оставя без внимание. Но чувствам, че засега при нас започва застой. Няма списъци, няма фалшиви милиционери, няма го оня скапан фолксваген. Завещанието в полза на Боуза е празна работа и значи тази версия отпада. Така че, Юра, сега цялата ни надежда са твоите оперативни служители... А пък днешното разширено заседание, момчета, аз

смятам за грешка на главния. Защото най-вероятно това е негова собствена идея. Макар не е изключено да се е родила и в някоя по-заинтересувана глава, която е „подказала“ на главния. Тогава това идва отгоре. Саша, ти не чу, но той започна с това, че имало много сигнали за участието на наши сътрудници в мафиотските работи. А както се разбира, такава информация не е за широките маси. Не е за всички. И всеки отделен случай трябва да се разглежда отделно, да се викат следователите по един. Тогава няма да има и празни приказки... А, ето още една новина. В кабинета на главния под паркета е намерено подслушвателно устройство. Това означава, че поне година и половина внимателно са ни подслушвали. Кой? Каква е сега разликата? Органите за сигурност или бандитите... Аз също претършувах целия си кабинет, огледах всички пролуки, но слава богу, засега не съм открил нищо.

Ето коя била истинската причина за почистването в кабинета!

— Затова вземам решение да се засекретят всички дела за убийствата на bankerите и да не се разпространяват сведения извън групата, която непосредствено води всяко едно от тях. Ти, Саша, смятам днес правилно постъпи — уточнявам: по същество, а не по форма, — че прекъсна заседанието ни и обяви Кочерга за престъпник. Аз също мисля, че винаги ще можем да го реабилитираме, макар за съжаление с това нищо не можем да му помогнем. Следователно ще го смятаме за лицето, взривило колата на Елмазов. Каквито и да са най-скорошните резултати от разследванията на експертите и медиците по смъртта му. И последно, момчета. Нашите доблестни чекисти все пак се решиха да внесат и своя дял в разследването на убийството на екскандидата за президент на Централна банка. Ето донесението им. Можете да се запознаете, но много ви моля, както преди, да се държите пристойно с нашите колеги от ДС.

Турецки и Фьодоров веднага се задълбочиха в изучаването на луксозния лист восьчна хартия, който им подаде Меркулов. На него с компютърен шрифт пишеше следното:

СЕКРЕТНО

До

*Заместник главния прокурор на Руската федерация
държавен съветник от правосъдието 3-ти клас К. Д.
Меркулов*

СПЕЦСЪОБЩЕНИЕ

Уважаеми Константин Дмитриевич!

Довеждаме до ваше знание, че Федералната служба за сигурност е извършила определена оперативно-следствена работа, насочена за установяване на лицата...

Уводната част на съобщението, пристигнало под гриф „Секретно“, не представляваше интерес за Саша, затова той пробяга редовете и погледът му продължи по-нататък.

... Нашата работа се води в три направления:

- 1) откриване на престъпници и очевидци на взрива;
- 2) определяне мотивацията за убийството;
- 3) установяване начина на живот на потърпевшия.

По първа точка засега няма резултати. Не са установени лица, забелязани да влизат или излизат от входовете на зданията в съседство с мястото на взрива в момента, когато там се намира кола марка „Мерцедес“ на потърпевшия.

По втора точка; по оперативни сведения в престъпния свят съществува списък на стоте най-богати хора в страната, които имат огромни влогове в западни банки. По този списък се извършват поръчковите убийства на богатите, името на Елмазов би могло да се намира в този списък...

Намира се или би могло да се намира? Къде е свършеното от вас, господа контраразузнавачи? За какъв дявол се реорганизирате непрекъснато, искате все повече средства, като не можете да изясните елементарен въпрос за самите себе си и по собствени оперативни източници?

По трета точка съобщаваме следното. С. Е. Елмазов има специална банкова сметка номер... в банка... (посочени са названието на банката и номерът на сметката), от която всеки месец са правени отчисления на крупни суми за анонимна сметка под номер... в банка... (пак са посочени името на банката и номера на сметката). Работи се по установяване собственика на последната.

Браво, чекисти! Страшни сте! И приказки ще разказват за вас, и песни ще запеят. За какво да водите издирвателни мероприятия, можете просто да звъннете на Турецки, а той ще ви каже на кого принадлежи сметката — на незаконороденото Елмазово синче Емилио Боуза. И нотариусът разполага с необходимите сведения по въпроса. Изобщо умни работници сте. А какво друго са открили и какво непременно трябва да се засекрети в посланието до прокуратурата?

... По повод на запитването Ви относно пропуска за автомобила на гражданина Елмазов, е установено следното: С. Е. Елмазов е бил включен в списъка на лицата, притежаващи правото на безпрепятствено влизане на територията на Кремъл, така също и на съседните охраняеми територии срещу издаден пропуск под номер 234.

С уважение

Зам.-директор на Федералната служба за сигурност
генерал-лейтенант Н. И. Петров

Турецки се усмихна: дори му олекна на сърцето... Току-виж сега поискали нещо в замяна. Например оперативни сведения. А после ще ги представят за свое собствено завоевание. Добре, генерал Петров, и за това ви благодарим. Все пак, генерал Петров, много красива хартия използвате в тайното си ведомство. И изобщо не я пестите. За какво ли да я пестите? Вие бяхте и си оставате онова КГБ, което никога не е

знаело думата икономия. Това да не ви е някаква пършива прокуратура.

— Предполагам, че този документ е още едно потвърждение на това, за което току-що говорих — отбеляза Меркулов, като видя как след прочитането на епохалния документ лицата на колегите му придобиха скучаещо изражение.

— Ами да — потвърди Турецки с любимия израз на Киса Воробянинов^[1].

А Фьодоров... разпери ръце. И Саша не издържа, отново прихна, но този път с удоволствие, свободно. В паузите обясни причината за толкова странното си веселие. С това и се разделиха. След като се насмяха, всеки се зае с непосредствената си работа.

7.

Майчице, колко е часът! Минава два! — едва не извика Турецки. — И къде отлетя толкова бързо? Нали преди малко дойде в прокуратурата, а не е забелязал как са минали почти три часа...

Той се засили към телефона, за да позвъни в МУР. Яковлев, както му доложиха, бил навън, но всеки момент щял да се върне. Оказва се, че Фьодоров вече е изпреварил Саша, също се е обаждал в службата си и е наредил на оперативниците незабавно да се съберат за кратка информация. Затова Турецки само помоли да предадат на Яковлев веднага да се свърже с него, когато се появи, а после позвъни в научно-техническия отдел. Сега там трябваше да са фотороботите, в момента те го интересуват най-много.

Някога... какво говори, преди две години, а сякаш беше вчера, Саша звъня по също такъв повод на най-добрия човек и криминолог в старопрестолния град, а може би и в държавата — Семьон Семьонович Мойсеев. Още по времето, когато той и Костя работеха в градската прокуратура, Семьон ръководеше там кабинета по криминалистика. Той изслушваше съзливата молба, кимаше с мъдрата си еврейска глава, после правеше всичко по най-добрия начин и практически незабавно, след което черпеше посетителя с алкохол от тайните си и безкрайни лабораторни запаси. Същевременно трябва да се има предвид, че в столицата и държавата през осемдесетте — началото на деветдесетте положението с алкохола беше много сложно. А Семьон винаги имаше.

Уви, няма повече такива специалисти. Навред е пълно с алкохол, а специалистите със свещ да ги търсиш. Старецът се пенсионира, колкото и да се държеше, а Турецки остана без най-вярната си ръка в прокуратурата. Пък и хората сега не са такива. От друга страна — заплатата е малка, грижите повече, и за какво? Честно казано Саша не знаеше кой командва сега там.

Отговори приятен женски глас. Естествено, Турецки веднага се представи с всичките си звания. Жената се нарече Вера Константиновна и съобщи, че майор Яковлев наистина е занесъл при

тях сведения за съставяне на фотороботи. Лично тя не била присъствала, но знаела, че работата е завършена някъде около дванайсет. Поизмъчили се, сведенията били доста неясни. Впрочем, ако е спешно, тя може да намери експерта, който е провел тази работа. Но ще се наложи да изчака, защото в момента няма никой. Защо — Саша не започна да разпитва. Сигурно защото е понеделник — денят на любителите да се съвещават. Даде на Вера Константиновна телефона си и я помоли — по най-нежния и сърдечен начин — да му се обади отново.

Но тъкмо затвори телефона, и се обади Володя Яковлев. Какво става, вика, половин час не мога да те избира? Хайде де!

— Добре, слушай информацията. — Яковлев не започна да спори.

— За фотороботите. Получиха се някои неща. Честно казано, не съм много доволен, но... При повече желание, както се казва, а също като се включи фантазията, може и да се познае. Ще ти донесат и двата, сега ще наредя.

— А коя е тази Вера Константиновна при теб? — някак между другото се поинтересува Турецки.

— А ти откъде знаеш, Александър Борисович? — Във въпроса имаше явна провокация.

— Току-що разговарях.

— Само толкова? — Яковлев като че ли се успокои. — Работи тук. Отскоро. Премести се от института по криминалистика.

— Добре, ще имам предвид, карай по-нататък.

— Не, ти кажи откъде такъв интерес? — настояваше Володя.

— Просто гласът ѝ ми хареса — успокои ревнивия майор Турецки. — Гласът, разбираш ли? Изобщо не съм я виждал. Общувахме по телефона. Но теб си те бива, майоре, както се досещам. Човек винаги трябва да има свои хора в Научно-техническия. Желанието е похвално. Карай нататък.

— Нататък е следното. Струва ми се, че засякохме твоя фолксваген. В момента в Москва има три такива коли. Двете веднага отпаднаха — желязно алиби. А пък третият явно е онзи, който ни трябва.

— Володя, обясни ми разбираемо, защо смяташ, че нашата кола е била с московски номера? Откъде имаш такива сведения?

— Ха! — зарадва се Яковлев най-вероятно на обстоятелството, че успя да изиграе „важния“ следовател. — Кой ме изпрати при съседката на оня Кочерга, при Лидия Зубова? А между другото, момичето е много наблюдателно. Точно тя ми докладва, че номерът на оная портокалова въшка сигурно е бил московски, иначе е щяла да обърне внимание и да запомни. Какво пък, напълно правдоподобна версия. Какво ще кажеш?

— Мисля, че напълно, Володя. Та къде, казваш, се намира тази портокалова въшка? Или бълха?

— Записвай, Александър Борисович. Това портокалово насекомо е на директора на хотел „Урожаен“, дето е в Останкино. А фамилията на гражданина е Волков. Станислав Никифорович Волков. Регистрационен номер 75–83 ММЗ. Още не съм имал време да отида при него, Александър Борисович, защото половин ден се занимавахме с твоя Червоненко. Изобщо виж какво ще ти кажа. Когато завършихме, за всеки случай казвам на Червоненко: ти, моето момче, се пази малко, не се появявай в Шереметиево, не ходи там, да мине малко време. Казвам му го, защото стана голямата издънка с Кочерга. Нали разбираш, Саша, ако са започнали лова на свидетели, няма да спрат. Прав ли съм?

— Да. — На Турецки му оставаше само да въздъхне: ченгето имаше право за всичко. — И ако аз, Володя, успях за броени часове да стигна до този „Гена“, то защо да не могат да направят същото опитните килъри, които мигновено откриха нашия Кочерга.

— Не те разбрах съвсем добре, Александър Борисович — прекъсна го Яковлев. — Лично ли ще отидеш в Останкино, или ще възложиш на мен?

— Лично, Володя, лично. А пък за Семьон — тук си абсолютно прав, а аз не съм го обмислил. Браво, благодаря ти. Трябва да го изолираме поне за известно време.

— Моля ти се — започна да се смущава Яковлев. — Това е наше задължение. И за този Кочерга имам още едно-друго. Знаеш ли, че в Германия е имал определен финансов интерес?

— Да, той говореше и в протокола е записано, че имал... че имал там малка далаверка, така да се каже. Но не сме стигали до конкретни неща. Не ни остана време, а после, сам знаеш как се стекоха обстоятелствата.

— Виж сега, в книгата му, които грижливо бяха наредени в чекмеджето на гардероба, намерихме някои документи на немски език. Сега мисля, че на никого не са били нужни, затова не са ги търсили. Пък и явно са бързали. В бюрото, което беше в антрето, всичко е преобърнато, претърсено. А в гардероба са обърнати само джобовете на саката. В шкафчето с обувките не са пипали. Обискът е бил повърхностен. Може би това е повече показно?

— Значи все пак версията за самоубийството, която те така грижливо бяха подготвили, се разклати?

— Не, Саша, не ме разбра. Тъкмо по тази част всичко е чисто. А бъркотията в гардероба и бюрото може да се отдаде на самия стопанин, който вече не на себе си, е търсил лист и молив, за да напише предсмъртното си писмо. Така изглежда. Помниш ли бележката му? И отпечатъците от пръстите са негови. А в чекмеджето му е имало цял пакет хубава хартия. Не може да не е знаел. Да беше взел чист лист. Значи не е бил на себе си. Грабнал е това, което му е попаднало подръка.

— Интересно — забеляза Турецки. За него наистина бяха любопитни наблюденията на съобразителния детектив. Излиза, че колкото и да са се старали, убийците не са отчели много неща. — И какви са тия ценни книжа?

— Документи, Саша. Наложил се да дам на един от нашите за превод, защото бъкел не разбирам от немски. А по същество това е договор, разбираш ли, с хер^[2]... Не се смей, на немски това е господин. Значи договор с хер Михаил Соколин за съвместно владение на салон с игрални автомати, на немски шпил-салон. Ще ти изпратя копие от документа и превода, за да не си блъскаш главата. Тук има и название, и адрес, и всичко останало — на кого колко процента и прочие. Засега това е.

Засега значи! Ченге на място!

8.

Тържественото осветяване на генералските пагони на Шура трябваше да започне не по-рано от седем-осем часа. Впрочем ето още една прекрасна особеност на съвременния бит. Отдавна е известно, че понеделникът е тежък ден. Дори някой беше написал роман на тази тема. Но именно в понеделник, който, да речем, за моряците е най-противният ден и те никога не излизат в морето, обикновените пост-съветски хора обичат да си организират най-различни празненства. Какво пречеше например на Шура да организира разпивката си в събота или неделя? Не, не може — почивният ден е свят ден. За почивка, за семейството, за душата. А понеделник — това е работен ден, при това черен, тежък, а по-рано и ден за изтрезняване. Та затова го използваме толкова активно. Първо вървят съвещанията, после — не по-малко дългите празненства. Но ако говорим конкретно за Шурочка — това е напразно. Тя е хубав човек и знае, че и ченгетата, и следователите почиват рядко, а за тях почивните дни като такива не съществуват. Нали самата тя е изминала този дълъг и съвсем не женски, тежък път. И пагоните на генерал-майор от милицията ѝ отиват...

Имаше още достатъчно време и Турецки реши да изчезне до Останкино, за да навести директора на хотел „Урожай“ господин Волков. От Останкино, ако не се случи нещо непредвидено, са две крачки до Грязнов. Не е прилично да се появи пред очите на майката-генералша във вида, който явно шокира днес прокурорското събрание. За работа — може. Но на банкет човек трябва да се появява добре сресан и ухаещ на одеколон, както казва Грязнов.

От друга страна, много му се искаше да дочака куриера от МУР. Нямахше търпение да погледне фотороботите, за да може по време на вечерта, а може би и нощта да вижда пред очите си търсените лица. Кой знае какви неща ни поднася понякога зрителната памет.

Саша пое към Клавдия Сергеевна — пищния предмет на своята отдавнашна завист — и като вложи в гласа си цялата топлина, предизвикана от кадифените интонации на Вера Константиновна, я

помоли да приеме пакета от МУР, да го заключи в сейфа си и да не казва на никого нищо, още по-малко пък да показва.

Ах, Клава, как призивно се усмихна! Ей богу, славна жена, как не го забелязва Меркулов? Впрочем той не забелязва никого, освен жена си и дъщеря си, другите не ги възприема от разстояние. Наистина съществува и Шурочка. Но тя е другар. А това е нещо свято...

След като днес Костя разказа за подслушващите системи, разните там бръмбари, Саша не желаше да рискува живота на свидетеля си. В това отношение Володя Яковлев бе абсолютно прав. Пък и няма нужда външни хора да си пъхат носа в делото.

9.

Директорът на хотела Станислав Волков изглеждаше точно така, както трябва да изглежда директорът на не най-лошия, но и не най-престижния хотел. Разбира се, „Урожаен“ не е „Палас“ или „Метропол“ с най-новите интериори, нито пък е „Хилтън“ или „Хамър“. Станислав Волков бе директор на хотел средна ръка, в който отседат хора, пристигнали главно от южните краища на могъщия някога Съветски съюз. Сега тези хора нито са случайни, нито бедни. Наистина преди близо година един от изчезналите в небитието министри на вътрешните работи се опита да проведе из хотелите в столицата чистка на чеченци и изобщо хора от „кавказка националност“, но на всички е известно как завърши. Създадоха работа на правозащитници от всякакъв калибър. А сега дори такава елементарно нещо като проверката на документите лесно може да се превърне в антидемократична акция.

Директорът на „Урожаен“ господин Волков имаше вид на напълно преуспяващ човек: четиридесетгодишен, висок на ръст брюнет, сресан на път отстрани, външността му бе съвсем приятна. Носеше отлично ушито сако — купено не в магазина, там такива номера не се намират — а именно дело на добър шивач, и панталоните му бяха огладени. Жълто-кафявата му пъстра връзка стоеше добре на фона на тъмносиньото туидово сако. Този „сет“^[3] — връзката, кърпичката в джобчето и също такива тиранти — струва скъпо, Турецки беше го виждал на някаква витрина — всичко на всичко сто и двайсет хиляди. Нечия пенсия.

И самото му прилича на купено с долари. Саша горе-долу разбираше от тия две неща: Ирка го научи. Вярно, не му се беше случвало да ги носи. С една дума, директорът Станислав Волков не бе от бедните.

Той се оказа крайно вежлив и внимателен, гласът му бе тих, но... задушевен. Може без усилие да се сетиш за предишната му месторабота: или в пети, или в девети отдел. Мнозина от тях, с майорски и подполковнически звания, докато се преустройваха заедно

с цялата страна, заеха ето такива незабележими, но не и невзрачни места. Не мина много време и тези длъжности се оказаха едва ли не ключови в странната система на преплетения държавно-частен бизнес. А без съмнение хотелиерството стана един от най-изгодните видове предприемаческа дейност. Изглежда, и Станислав Волков — обаятелен мъж — е изплувал от тия тайни доскоро дълбини. Между другото, в споменатите по-горе управления не приемаха грубияни. Сега такива не са на почит дори в изправителните учреждения.

Когато научи кой е дошъл и каква е целта на визитата, Станислав Волков веднага изрази най-искреното си желание да помогне на следствието. Макар да не скри известно смущение. За което разказа с удоволствие:

— Знаете ли, господин Турецки, между нас казано, имам малък личен бизнес. Сега това се приветства, нали така? — Много искаше да види в лицето на следователя свой съмишленик. — Впрочем дори не може да се нарече малък. По-скоро е миниатюрен. Имам малък автомобилен парк, всичко на всичко четири коли, които давам под наем. На хора, които отседат в хотела, просто на прилични хора, които за кратко време имат нужда от кола и така нататък. Разбира се, всичко това е абсолютно законно, регистрирано по съответния начин, платени са всички данъци и такси, за което имам съответните документи. Мога веднага да ги предоставя на вашето внимание.

Директорът имаше твърде много „съответстващи“ неща, макар бизнесът му да бе миниатюрен.

— Да, ако обичате, покажете ми, Станислав... извинете, не чух бащиното ви име. Но повече ме интересува един конкретен факт: кой е пътувал напоследък с фолксваген номер ММЗ 75-83?

Станислав Волков обясни със същия внимателен глас:

— Господин Турецки, както разбирате, не мога да ви кажа отведнъж, без да погледна деловите книжа. А баща ми се казваше Никифор, с ваше позволение.

— Много ми е приятно, Станислав Никифорович. Тогава бъдете любезен да ми покажете вашите документи. Както разбирам, при вас всичко е записано, всичко е законно и регистрирано... по съответния начин?

— Безусловно и безспорно, господин... Извинете, а ще разрешите ли и аз да ви наричам с двете имена?

— Както обичате, Александър Борисович е на вашите услуги.

— Моля да ме разберете правилно, Александър Борисович. — Директорът започна да придобива увереност. — Аз от цялата си душа, така да се каже... но работата е там, че човекът, който конкретно отговаря за този сектор, си замина. Разрешавам на отделни мои работници да си тръгват малко по-рано, стига да няма нещо по-специално. Нали разбирате, семейства, разни грижи. Трябва да се проявява разбиране към добрите хора, нали? А пък аз се старая да не се меся в деловодството. — И в този момент важният, представителен и вероятно силно възпитан директор на хотела Станислав Волков започна... да си гризе ноктите.

Това така потресе Турецки, че дори забрави какво искаше да каже и какво да възрази. Но бързо се окопити.

— Ама, Станислав Никифорович, такива дреболии! Та ние с вас ще минем и без отговорните работници. Просто не се съмнявам, че и вие можете да ми дадете всякаква информация. А вашата секретарка още е тук — добави, като заговори тайнствено по-тихо, — защото чувствам, че в момента подслушва зад вратата разговора ни. Но тя сигурно не е много добър работник, така ли?

Директорът сведе поглед и като остави на мира показалеца на дясната си ръка, натисна с него копчето за секретарката.

Вратата веднага се отвори и секретарката гордо премина пред шефа си. Бе с тясна и къса поличка, опъната по слабите ѝ крака, които по форма наподобяваха кавалеристки. Тя спря и се облегна в ъгъла на бюрото.

Саша се усмихна. Наскоро един негов приятел каза на шега за някаква дама: „Ах, онази ли, която ходи без никакво основание с къса пола!“

Секретарката бе заела интересна поза. Но още по-интересно съобщи за себе си:

— Между другото, Станислав Никифорович, моят работен ден свърши.

Турецки изрече достатъчно високо своето „хм“, за да предизвика по-бързо ответната реакция на директора.

— Какво говорите! — учуди се той. — Ах, правилно, нали лично ви освободих, ами да, помня, помня. — И като се обърна към посетителя, добави: — И аз съм един... Никак не забелязвам времето.

Други са времената, Александър Борисович, друга е и отговорността. Добре, Мариночка, а къде са ни документите за даване под наем на колите?

Мариночка отиде до един от стенните шкафове, отвори го и шумно издърпа някакво чекмедже.

— Благодаря, Мариночка, но какво правите още тук? Свободна сте.

Мариночка метна такъв поглед на Волков, който поставяше под съмнение кардиналния въпрос: кой всъщност е директорът тук?

Волков отново пъхна показалеца си в уста, гризна го малко, с лявата прелисти няколко листа и най-накрая извади от чекмеджето плътен лист с надпис „75-83 ММЗ“

— Ето, заповядайте, Александър Борисович, всичко е в пълен ред, както си знаех. Знаете ли, оказва се, че колата е била върната точно вчера. Между другото, тук са отбелязани имената — собствено, бащино и фамилно, адресът и човека, който наема колата. Не желаете ли да погледнете?

— Непременно — отвърна Турецки и взе подадения му лист. — Но освен това искам да ми опишете външността на човека.

Каза и се изплаши, че Станислав Никифорович ще си отхапе пръста, така подскочи неизвестно защо. Но веднага се разбърза, сякаш са го погнали кучета:

— Не, какво говорите! Изобщо не си спомням, хич не помня, това беше отдавна, там е написано, преди два месеца, къде да запомня при такава навалица, дето всеки ден минава пред очите ми, уважаеми Александър Борисович. — Последното го изрече и издиша напълно, едва му стигна въздухът.

— Нали беше вчера?

— Вчера ли? Ах, да, вчера! Този човек се обади през деня по телефона, каза, че е оставил колата в двора, там, откъдето я е взел. Каза, че всичко по колата е наред, а ако аз имам претенции, знам адреса му, разбира се, всичко е записано по съответния начин.

— И само толкоз?

— Толкоз. Ето. — Волков извади от джобчето на сакото си пъстрата ярка кърпичка и с облекчение избърса влажните си длани. Изглежда, реши, че трудният за него разговор е приключил.

Турецки бе на друго мнение. Но преди да продължи разговора с толкова обаятелния Станислав Никифорович, трябваше задължително да се срещне с гражданина Посьолков, който вчера през деня е върнал колата, взета под наем преди два месеца.

И освен това, преди да си тръгне, имаше желание да погледне „портокаловата буболечка“, за което и съобщи на Волков. Май в това отношение нямаше никакви проблеми.

Откъм тилната част на хотелската сграда бе разположен неголям стопански двор, ограден, както е прието в Москва, с висока и уродлива стена, съставена от ръбести бетонни плочи, закрепени между забити в земята също бетонни стълбове. Така изглежда едно частно заведение, в което завинаги е забранено да влизат външни лица.

Те минаха през коридора на хотела към другия край на зданието, завиха надясно и през резервния изход излязоха на стопанския двор. Саша видя няколко заключени гаражни врати и голям навес над половината двор. Под него бяха наредени покрит фургон, няколко напълно смачкани леки коли, чието място е на сметището — за да плашат автолюбителите, с една дума — железни отпадъци. И там видя... портокаловия фолксваген.

Турецки отиде по-близо, огледа „въшката“ — формата наистина е остаряла отдавна, един Господ знае коя година е произведен. Странен вкус са имали килърите: трошката се набива в очи. Няма по-добър вариант, ако искаш непременно да те хванат. Може точно на това да са разчитали: демек с такава несериозна таратайка може да се вози само някой клоун, какви убийци ще търсиш в нея! Родните убийци неизвестно защо предпочитат БМВ-та и аудита. Сигурно е по-лесно, когато бягат.

И какво да прави сега с това портокалче? По идея трябва да го арестува. Да го изведе от частния гараж и да го достави на „Петровка“, за да се поровят хубавичко експертите из него и се постараят да определят: кой е пътувал, защо, какво е правил и кого е карал (ако колата наистина е карала някого, а не е стояла настрани в двора на Кочерга, очаквайки милиционерите-менте).

И изведнъж на Саша му дойде като гръм от ясно небе! Ами къде е малиновата деветка? Нима така елементарно са я пропуснали? Не, нали там беше Володя със задачата да разпита съседката и изобщо да огледа всичко.

— Уважаеми Станислав Никифорович — започна Турецки вежливо, — принуден съм в известен смисъл да ви огорча, но ще се наложи да ви отнема за малко тази кола. Естествено, всичко ще е оформено по съответния начин. А после ще ви я върнем. Надявам се, че няма да възразявате? Представлява интерес за следствието.

Турецки разбра по очите, по движението на веждите, по мимиката на лицето на Волков, че собственикът на въшката няма да възразява, макар подобна проверка на неговата честност да е крайно неприятна.

— Тогава — невинно заяви Саша — бъдете така добър да ме придружите до вашия телефон, за да мога да се разпоредя.

Извикаха Яковлев от съвещание при началника на МУР. Ах, тоя Юра!

Той разбра всичко буквално от две думи и каза, че момчетата ще дойдат до един час със съответното постановление.

— Володя, сега не си спомням, обърна ли внимание вчера на една кола там, в нашия двор... Я ме подсети? — Той не можеше да се обяснява в присъствието на този плъх.

— А, имаш предвид колата на Кочерга ли?

— Разбира се.

— Обявих я за издирване. Но съм почти сигурен, че нищо няма да излезе. Сега деветките много се котират. И шестиците. Крадците много ги уважават. А останалите модели — кой знае защо не са много на мода. Сигурно качеството на сглобяване е друго.

— Тогава всичко е правилно: оставили са тази кола и са драснали. Хайде, довиждане... А вие сигурно бързате, Станислав Никифорович? — наивно попита Турецки, като забеляза, че директорът вече на няколко пъти си поглежда нервно големия часовник, имитиращ златен, а може и наистина да е златен. Кой знае защо го носеше на дясната ръка. — Нали одеде ме убеждавахте, че не забелязвате времето.

— По принцип, Александър Борисович, по принцип, както се казва. Но именно днес съм планирал малко семейно тържество, така да се каже, рожден ден, нали разбирате...

— Ах, за бога, извинете ме тогава и приежете най-искрените ми...

Директорът, свел поглед, прекъсна потока поздравления:

— Не аз, не... Как да ви кажа, близки познати.

„Дали не е на кавалеристката?“ — мярна се догадка. Прекалено независимо се държеше. По дяволите с техните финансово-сексуални проблеми.

— Какво да се прави, съчувствам ви, Станислав Никифорович, но изглежда, ще се наложи да оставите някого вместо вас, който може да издаде вашия фолксваген официално за провеждане на експертизата — обясни важно Турецки.

— Уви — директорът въздъхна дълбоко. — Изглежда, ще се наложи лично аз... Доколкото разбирам, работата е отговорна.

— Разбира се. И още нещо, ако позволите, ще взема и вашия отчетен лист. За известно време и срещу честната ми дума. Ще ви го върна при първа възможност, най-вероятно заедно с колата. Нали не възразявате?

Интересно как би могъл да възразява, като следователят бе прибрал вече твърдия лист, почти картон, в чантата си?

След всичко това Турецки се сбогува, съобщи, че колегите му от „Петровка“ ще пристигнат всеки момент, и съпроводен от елегантния директор до изхода на хотела, най-накрая напусна „Урожаен“.

След като измина половината квартал, Саша се долепи до банкетата, слезе от колата, заключи вратата и тръгна обратно към хотела. Заобиколи високата бетонна ограда по периметъра, намери по-удобно място, подскочи, изправи се на ръце и видя това, в което бе абсолютно сигурен.

Лично господин Волков разглеждаше замислено портокаловото си возило. После отвори вратата и се напъха до кръста вътре в тясното купе. Много добре. Няма да е трудно да идентифицират отпечатъците от пръстите му: Саша видя как въртеше в потните си ръце листа с отчета за автомобила, преди да го даде на следователя. А вътре в колата Волков едва ли ще намери нещо по-компрометиращо от това. Тези килъри не са идиоти, макар че никой не е безгрешен.

Турецки тъкмо щеше да разтвори пръсти и да скочи на земята, когато на двора се появи ново действащо лице. Някъде от гаражите или помощните помещения излезе не висок, но набит младеж от кавказка националност, както е прието да се казва сега. Не беше трудно да определи по обраслото с черна четина лице — не брада с мустаци, а просто гъста космена покривка. Младежът поговори нещо с Волков,

върна се при гаражите, където веднага забоботи мотор и излезе в средата на двора с... вишневата лада деветка.

Мигновената мисъл: чеченецът — деветката, и щом скочи на земята, Турецки вече тичаше покрай бетонната ограда към главния вход на хотела, като се проклинаше, че не послуша Меркулов и не извади от сейфа полагаемото му се по щат оръжие. Но като изскочи на улицата, разбра, че е закъснял: деветката го бе изпреварила поне с двеста метра. Дума да не става, че може да я настигне. Но се появи друго, по-солидно обстоятелство: колата на килърите, ако е била тя, и откраднатата деветка на Кочерга се оказаха в един двор. И това вече говореше за много неща.

Стоп! — Турецки се спря за кой ли път днес. А откъде е известно, че тази кола е била собственост на Кочерга? Да не би в града да няма други малинови лади девети модел? Или тази е била с номера на Кочерга? Нищо подобно. Значи всичко това предстои да се докаже. И за съжаление сега не можеш да предявиш никакви обвинения по адрес на директора плъх. А виж, можеш да го изплашиш с деветката. Какво излиза? Ще оставя всичко както си е, реши Саша. Яковлев ще из земе фолксвагена, експертите ще го опипат, а Волков трябва да се постави под наблюдение. И подозрителната му кантора също.

10.

Поразително е, но днес целият му път на ченге непрекъснато го приближаваше към родния дом — така Саша можеше да нарече апартамента на Грязнов, и то основателно. Следващата спирка бе на улица „Седов“, край проточилата се цяла колона многоетажни сгради с десетина стъклени входове. Когато намери нужния и се качи пеша на осмия етаж поради липса на работещ домофон, Турецки позвъни на врата, създадена, изглежда, в някой танков завод. Вярно, бронираната врата бе тапицирана отгоре с черен блестящ дерматин, оформен на ромбоиди като юрган.

Но тя се отвори, без да питат предварително кой и защо звъни.

— Трябва да поговоря с гражданина Посьолков — рече Саша и показа удостоверението си на едра широкоплещеста госпожица с анцуг.

— Той не живее вече тук — отвърна с тих и безжизнен глас девойката богатир.

Като забеляза неволното движение на Турецки напред, тя се отмести, за да му позволи да влезе в антрето, и затвори външната врата. Навярно заради съседите, чиито ококорени шпионки са се втренчили в площадката и вратата на асансьора.

— Извинете, а къде живее? На какъв адрес? Не можете ли да ми помогнете по въпроса?

— Тате вече никъде не живее... — Събеседничката неочаквано започна да диша тежко и в очите ѝ блеснаха сълзи. — Защото почина.

— Как така почина? — прозвуча не много обмислен въпрос. — Кога?

— Скоро стана година. Изпратихме го миналата година на двайсет и седми октомври.

— Да — промърмори Турецки, за да реагира по някакъв начин на обезкуражаващата вест.

Беше напълно ясно, че онзи издокаран кучи син Волков пак го е преметнал. Но на какво е разчитал, стоварвайки вината за наетата преди два месеца кола на гражданина Посьолков, който вече година не

е между нас? Че следователят е глупак? Друг път. Сигурно е имал някаква цел? Каква? Нали последната кола, която е могъл да използва гражданинът Н. Н. Посьолков, както пише в отчетния лист, е катафалката.

— Приемете моите съболезнования — рече Турецки. — Сигурно сте негова роднина, в смисъл негова дъщеря?

— Не, жена на сина му. Но сега го няма вкъщи.

— Извинете, а от какво умря? — Саша погледна в отчетния лист. Тя разбра въпроса:

— Тате, тоест Николай Николаевич, умря от рак на стомаха. За съжаление у нас това не се лекува.

— Да, уви, още един път ме извинете... Но аз съм следовател, както можяхте да разберете от документа ми. И ме интересува вземал ли е вашият... баща кола под наем от гражданин на име Волков, директор на хотел „Урожаен“? Намира се недалеч от вас, в Останкино.

Той не преследваше особена цел, — попита по-скоро по инерция, защото нямаше смисъл да продължава разпита на мощната девица.

— Какво говорите! — въздъхна тя. — Той можеше да пътува само с шофьора си! Фактически беше инвалид; имаше много силен артрит. Страдаше от радикулит, ох, Господи! Каква ли болест нямаше! Не съм сигурна дали изобщо можеше да кара кола.

— Но може да е вземал за някой друг? Например за сина си или за вас?

— Че защо? Алик си има служебна, на мен не ми трябва, какъв смисъл?

— Да, наистина... Може би мъжът ви знае? Имате ли представа дали ще се върне скоро?

— Какво говорите, никой не знае! Сигурно и той самият не знае.

— А с какво се занимава, ако не е тайна?

— Каква ти тайна. Алик е президент на неголямата фирма „Мостранслес“. Намира се в центъра, до ГУМ.

— Моля да ме извините — Турецки се направи, че се усмихва, — но Алик... някак си...

— Да, разбира се — усмихна се и тя. — Алексей Николаевич. Приятелите му го наричат Льоша, а аз съм свикнала Алик. Пък и баща му така му казваше. Хубав човек беше нашият татко, наистина хубав.

— Вярвам ви. Но по какъв начин неговото име е в отчетния лист за наемане на колата? Как е могло да попадне там? — Хванал листа предпазливо, Саша го разглеждаше с малко тъпичкия поглед на квартален милиционер. Държеше го предпазливо за ъгълчето. Показа го на девицата, пардон жената. Но не ѝ го даде в ръката. Тя прочете фамилното си име и се замисли.

— Как казахте, че се казва хотелът? — попита тя неочаквано.

— „Урожаен“. Пак повтарям, не е далеч, веднага след ВДНХ, т.е. зад Изложбения център, както ѝ казват сега на Изложбата с постиженията. Знаете ли?

— Представяте ли си, спомням си. Мисля, че беше миналата година, ами да, малко преди смъртта... да, при тате идва един стар приятел. Със семейството си. Татко вече беше болен, нали разбирате, повече му се лежеше и не беше съвсем удобно да има гости. Мисля, че бяха шестима. Тогава тате използва служебното си положение, както ни каза, и направо за пет минути уреди цялото семейство в някаква просто луксозна и не скъпа стая в хотела. И според мен хотелът се казваше „Урожаен“. Алик трябва да си спомня, той ги кара дотам. Изглежда, сте прав, тогава той каза: съвсем близо е, на пет минути оттук с колата.

— Моля да ме извините още веднъж заради моята неделикатност, как се казахте? — от старание Саша дори притисна ръка до сърцето си.

— Ала Павловна, а...

— Александър Борисович — побърза да изпревари въпроса ѝ. — Ала Петровна, казахте „служебното положение“. Какво работеше Николай Николаевич? Какъв беше по професия?

Тя дори малко се слиса, сякаш е обидно да не знаеш кой е Посьолков.

— Тате беше генерал-майор и работеше в Управлението по кадрите на КГБ на СССР, имам предвид, преди да се пенсионира. Но сега тяхното ведомство се казва по друг начин.

— Да, разбира се. — Най-сетне дойде ред и Турецки да „вдигне рамене“. — Ще позволите ли да използвам телефона ви?

— Моля.

Но се наложи да отсрочи за неопределено време разговора с директора Станислав Никифорович Волков, понеже телефонният

секретар в офиса предлагаше на желаещите да съобщят името и телефона си. Мълчеше и домашният му телефон, който Володя Яковлев беше дал на Турецки. Значи става дума за един от следните три варианта: или Волков предава на муровците колата си в двора — по време тъкмо сега трябва да са пристигнали. Но тогава защо му е да включва телефонния секретар? Никой не го прави, ако излиза от стаята си за пет минути. Или вече е предал колата и изпълнен с душевни терзания, си гризе ноктите някъде на път за вкъщи. Или пък нетърпеливата му секретарка Мариночка вече е впримчила елегантния жребец и двамата са пристъпили благополучно към стипълчейза.

След малко Турецки съобрази, че е безсмислено да чака тук Алик. Затова си записа телефоните на Алексей Николаевич Посьолков — служебен и домашен — и се сбогува вежливо със стопанката. Когато вече бе излязъл на стълбите — воден повече от идеите на абстрактния хуманизъм, — леко ѝ се скара, задето отвори напомнящата средновековна крепостна врата, без да пита кой е. Можеха да ѝ отговорят: пощальонът. А отвън може изобщо да не е пощальонът. Нито да е сам.

Ала Павловна кимна, сякаш се съгласяваше, и повдигна неопределено рамене. Но Саша пак не завидя на онзи крадец, който би рискувал да проникне без чужда помощ под покрива на този бункер.

За днес можеше да предположи, че работният му ден е завършил. Трябва да побърза към Грязнов. Първо да се преоблече, да се оправи, като начало да вземе душ. Че това непостоянно време оставя по цялото му тяло усещането за влажна пяна. Но главното все пак е на второ място. Естествено, че Грязнов ще отиде на тържеството на Шура не за да води умни разговори. Може Романова като домакиня, в смисъл като готвачка, да не е кой знае колко добра, но ще има страшно много ядене и най-разнообразно. Свикнал с безкрайните кафета и двайсет вида омлет на Турецки, Слава — много ясно — мечтае да използва случая и да вкуси от истинските небесни дарове, които всички прилични хора си купуват само на голям празник. Но ядене без пиене е все едно славей без песен. Само в изключително редки случаи Слава си позволяваше да пие, когато кара. Напоследък подобно нещо въобще не се е случвало. Следователно за запазване на душевното равновесие ще е принуден да сложи на кормилото на разкошното си ауди племенника Денис. Който няма ни най-малко основание да пие. По този дедуктивен

път Турецки изясни за себе си на какво може да разчита, ако се прибере, преди още Грязнови да са тръгнали на банкета.

Но закъсня. Аудито не беше в двора, а навред в апартамента личаха следите от бързането при пригответленията. В банята водата течеше на тънка струйка — чешмата не е затворена добре: това е работа на Денис. На кухненската маса до засъхнала коричка хляб имаше няколко вратовръзки: Грязнов си е избирал. Научи се от Саша на този камуфлаж. В стаята на Слава вонеше на одеколон — Турецки отвори малкото прозорче, защото Грязнов няма да може да спи тук.

„Е, приятели, щом сте могли да постъпите така с мен, не сте ме изчакали пет минути, вървете по дяволите! Ще се приготвя, без да бързам, ще отида с моята кола, ще се правя, че пия, макар това да е много обидно, но може да е за хубаво. А после ще видим. В най-лошия случай ще обърна някоя и друга чашка, кой ще ми забрани? Катаджиите са в конфликт главно с ДС-то, то се знае, умират си от кеф да ругаят антипода-чекист. А към нас, от прокуратурата, се отнасят спокойно. Може би ни считат по-близо до своите. Пък и нали работим заедно, постоянно контактуваме. Така че може да не се страхувам, няма да ме спрат, ако ме спрат — ще намигнат и ще ме пуснат.“

Саша си преброи парите. Разбира се, не е Грязнов и не си играе с милиони, но все пак имаше лична гордост. Това никой не може да му го отнеме. Не върви джентълмен като него да купува за Шурочка някоя шарена дивотия, която децата на жаркото азербайджанско слънце представят за истински хризантеми, че и за хубост ги поръсват да блестят. По-добре да купи роза. Една, няма да му стигнат парите за хилав букет. Петнайсет хиляди ти искат, сякаш е една копейка, не им мигва окото! Обидно, но какво да се прави? „Ноблес оближ!“ — както казват французите, което ще рече: положението задължава.

11.

Турецки пристигна пръв на тържеството, май му се случваше за първи път в живота. Разбира се, ако не броим Олег, по-малкия син на Шура. Докато Саша поднасяше яркочервената си роза и тримата заедно се блъскаха в антрето, Шура неочаквано установи, че той е по-нисък от Алка комай с десет сантиметра. Ами да, за нея синчето винаги ще си остава малко момче, въпреки почти двуметровия ръст.

Олег намигаше, кимайки към майка си — сиреч днес не бива нищо да се приема на сериозно, но по очите и хлътналите му бузи Саша виждаше, че и на него не му е лесно, много се изморява. Не са се виждали само някакви три дена, а вече личи как се е дръпнало лицето на Олечка. Значи и сутрешните кросове не помагат много.

А семейството правеше последните приготовления за тържествената вечеря.

Олег нарязваше с широк японски нож някаква пушена вкуснотийка, Шурочка я подреждаше на ветрило в големи чинии, а Саша търсеше свободни места по масата и се опитваше да ги смести. Всичко бе запълнено докрай, както само руснаците умеят. Както се казва, от печката — всичко на трапезата. Един пиклив чужденец може да припадне. Как ядат там? Изядеш си салатата — носят шунка. Ометеш я — сервират ти нещо друго. Хем не остава нищо излишно, хем не ти трябва толкова много продукти да нахраниш хората. А в Русия, ако не си изхвърлил половината на боклука, в края на пиршеството пълниш найлонови торбички и — хайде в хладилника. После цяла седмица може да закушваш и вечеряш от остатъците. Естествено, коя заплата ще стигне за такова нещо!

Саша си мърмореше под носа, а сам разбираше: това, за което мисли сега, са чисти глупотевини. И ако това не е първият празник на Шура, със сигурност е последният. Какво друго може да отпразнуваме? Пенсионирането ѝ? Раждането на внук или внучка, за които толкова мечтае? Но в тия работи командват мама и тате. И се оказва, че занапред не я чакат много радости.

От кухнята се зададе Олег, който избърсваше ръцете си с кърпа. С точното си око огледа старанията на Турецки и се усмихна накриво:

— Даа... Мамо, я чакай, нали каза, че си поканила на гости осем души, а тук има девет чинии. Защо?

— Ох, момчета! Да не би да съм знаела? Разбра се в най-последния момент, да го вземат дяволите!

— За кого говориш, мамо? — извика Олег към кухнята, разбирайки, че майка му не е твърде доволна от присъствието на деветия гост.

— За кого... За нищо на света ни бих го поканила, но той се самопокани и беше неудобно да го отрежа. Карай, има достатъчно мезе!

— Достатъчно! — възхити се Турецки. — Като гледам, ще остане да нахраниш още един ескадрон.

— Хайде, момчета, проверете има ли прибори за всички и да не забравите хляба, аз вечно го забравям! А аз отивам да се преобличам!

— Мамо! — Олег се засмя. — Надявам се, че днес няма да се накичиш с пагоните?

— Какви пагони! Много са ми притрябвали!

Ох, как хитрува тая Шура! Не й били притрябвали... Цял живот е вървяла към тях. Истината е друга: когато ги достигна, се оказа, че това сигурно вече на никого не е нужно. Обаче каквото щеш да казваш, генералската пенсия все пак е малко по-висока, отколкото на полковника. А славната руска жена с украинска жилка би искала поне като пенсионерка да поживее човешки.

Чу се славеево цвърчене — така звъни звънецът на мадам Романова — и в дома се появи напетото семейство Грязнови и с тях... ами да, как не се сети Турецки защо семейството е тръгнало толкова рано — с тях бе самата Танечка Грибова. Тя лукаво поглеждаше към Турецки, сякаш между тях вече е имало нещо такова, за което си знаят само двамата. Ама е хитра тая лисица... Грязнови изглеждаха празнични по свой начин, а Таня — Турецки не можа да намери точните думи, за да изрази възхищението си. Интересно какво ще каже днес Костя, когато Славка му представи този великолепен образец, дете най-малко от всичко предполага връзка с правото. Дори Олег остана с отворена уста.

Разбира се, ако облечеш една жена по съответния начин и я сложиш на изящни високи токчета, може да се получи нещо такова, от което мъжете са съгласни да се подложат на адски мъки на оня свят, а не искат райските градини с пеещи из тях ангелчета. Да завиждаш на приятеля си е подло, но какво да се прави, ако противно на желанието, у Саша взе, че се появи не много благородната мисъл: нейният шеф сигурно не ѝ е разрешил току-така да ноцува в офиса. Да, може би той лично с удоволствие ѝ диктува нощем „мемоарите“ си. Мислите му започнаха да приемат съвсем друга посока и Турецки рязко се прекъсна: я си кротувай и не гледай в чуждото.

Той си направи строга забележка с предпоследно предупреждение и съобрази със закъснение, че ако се съди по реакциите на Шурочка, Таня не може да е деветият гост. Първо, никак не може да се „натрапва“, и второ — не беше от мъжки пол. В този момент Денис прекъсна дълбоките му разсъждения и безцеремонно го дръпна за ръкава да излязат на балкона да пушат.

— Но нали ти не пушиш — възрази иронично Саша, възприемайки тази маневра на Грязнов-младши като стъпка да отвлече прекалено голямото внимание към изявените прелести на Танечка.

— Чичо Саша, вие искате. Хайде.

— Кой, аз ли? Ами да... Как иначе! — И от дребно чувство за мъст Саша предложи на Грязнов-старши да им прави компания. Чудно нещо — той веднага се съгласи.

На балкона духаше противен студен вятър. Денис дръпна вратата и те останаха тримата.

— Саша, изобщо не искам да ви преча. Ако имаш желание или нужда, ще ми кажеш лично. А от Дениска така и не разбрах нищо, колкото и да го измъчвах. Така и не знам защо го прати спешно в библиотеката.

— Сега ще разберете — обеща Денис. — Тъкмо и аз исках да чуете какво съм открил.

— Тогава — рече Слава, палейки цигарата си, — да не губим време, че току-виж някой дошъл при нас на балкона. Ти чу ли, оказва се, че Шура е поканила двама милиционери. Е, единия го познаваш прекрасно, а втория... Добре де, дявол да го вземе, казвай, Денис.

— Значи така, чичо Саша...

— Изключително в домашни условия, Денис — поправи го строго Грязнов. — Той не ти е никакъв чичо, а старши следовател.

— Стига де, Славка, смятай, че сме в къщи — успокой го Саша.

— Там имат толкова вестници, че може да се претрепеш от работа. Представяте ли си, във всяко малко градче, по-малко от всяко наше село, излиза вестник. Те имат и вечерни издания, специални тематични издания, с една дума... — Денис махна с ръка. — Макар сега у нас да не са по-малко. Но трудността е, че всички са много дебели. Погледнах в картотеката само за последните две седмици и се скапах. „Франкфурт алгемайне“, „Франкфуртер рундшау“, „Билд“ и прочие. Както казах, с вечерни издания. Но това са централните издания на региона. И те си имат достатъчно престъпност. Между другото, сега там всички пишат за най-долни битови престъпления. После ще ви разкажа.

— Говори за главното — подкани го Турецки. Беше му станало много студено само по сако.

— Помня, че трябваше за банките. Донесъл съм цяло куфарче с изрезки по темата. Първо започнах да правя копия, там има ксерокс, обаче за всеки лист искат майка си и баща си. И тогава просто започнах да изрязвам това, което може да ми потрябва.

— Денис! — възмути се Грязнов-старши, но не много.

— Че какво? Аз с бръснарско ножче, много внимателно. Там, чичо Слава, има по няколко екземпляра от вестник. Няма да обеднеят. На нас повече ни трябват. И друго, ако носех всеки брой на ксерокс, нямаше да съм свършил до утре. Изобщо взех, колкото можах. Нали разбирате, вече не мога да ходя втори път там. Сега нося някои неща. А тази ще ви я покажа, от „Кронбергер цайтунг“ е, оградил съм я с флумастер. Кронберг е градче до Франкфурт, на петнайсетина километра северозападно, гледах го на картата. Ето, вижте.

На балкона бе малко тъмно, но на слабата светлина от полилея в хола зад дантеленото перде все пак се различаваха латинските букви и можеше да се прочетат подчертаните думи: „Goldenes Jahrhundert“.

— Чичо Саша, разбирате ли, това е „Голденес Ярхундерт“. Ето чуйте: „Вчера, около единадесет часа вечерта... — Денис започна да превежда бавно, — да... единайсет часа вечерта... се взриви автомобил.“ Е, не е точно така, чичо Саша, по-добре да го кажа със свои думи, а довечера у дома ще го преведа, става ли?

— Добре, Денис, казвай.

— С две думи, при взрива на пластичната бомба в автомобил марка „Ягуар“ загива директорът на банка... не, директорът на филиала на банката...

— „Златен век“ ли, Денис?

— Да бе, чичо Саша! Точно така! Хер Манфред Шрьодер, директор на филиала на банка „Златен век“, чието седалище се намира в Русия. Засега престъпниците не са установени, но се предполага, че е работа на руската мафия. Така пише, чичо Саша, почти дословно. А нюансите ще преведа у дома.

— От коя дата е вестникът?

— А, записал съм ето тук. Понеделник, втори октомври.

— Така значи, момчета — рече назидателно Турецки. — Два дена преди убийството в Москва на Елмазов, президента на банка „Златен век“, в Германия убиват директора на филиала на същата банка — Шрьодер. Банкери партньори.

— Чичо Саша, тази бележка във вестника е дадена между другото като обява. По-нататък се казва, че умоляват хората, които знаят нещо за трагичното произшествие, да позвънят в полицията на хер Юнге и дават номера му. И освен това предлагат пари за информацията, дават цели петдесет хиляди. Дойче марки! А у нас още няма такова нещо, жалко. Това е награда за човека, който каже нещо определено за убийците. И ако сведенията помогнат да се арестува престъпникът, вземете си паричките! Ех, че живот! Ние с чичо Слава съвсем сигурно ще станем истински милионери. Чичо Саша, кажете ми истината, как се досетихте да ме изпратите в този фонд? Откъде знаехте, че ще намеря това?

— Да ти кажа ли честно, Денис?

— Аха!

— Гледах си на кафето, което остава в чашата на чичо ти вечер.

— Какво го слушаш, Дениска! Гледал си на кафе! На какво учиш младите, старши следователю по особено важни дела?! А ти, Дениска, също задаваш глупави въпроси! Не видя ли как се трепеше нощем?

— Слава, по-тихо. — Турецки го дръпна за ръкава. — Все пак това е следствена тайна.

— Там е работата, а ти ми развращаваш младежта. Пил кафе — гледал си и хоп — да ви съобщя решението! Ти, Дениска, следи хода

на мисълта му. Горедолу си в течение. Първо — самолетът от Франкфурт. Елмазов има там филиал — второ. Убит е не само Елмазов, но и куриерът — три. Кочерга, който цяла нощ се изповядва у нас в кухнята, е бил преследван във Франкфурт, а го пипнаха в Москва, това четири. Къде изчезна Отари Санишвили, оня, на чиято любовница разбивахме вратата на апартамента? В Германия — стана пет. Виждаш ли, свършиха ми се пръстите на ръката и пак сигурно не е всичко. Скъпият ти чичо Саша още не е разказал всичко. Разбираш ли сега откъде се взема тая интуиция? Да, да, племеннико, има още да учиш... Ей, момчета, виждам някакво раздвижване!

През стъклото на балконската врата видяха, че в стаята влизат началникът на МУР Юра Фьодоров с полковническа униформа, а след него солиден чичко, той пък цивилен.

— А така — обади се недоволно Грязнов, — пристига нашата славна Московска криминална милиция в лицето на последния засега началник, а с него и приятелят му Валерка Лагунин, не ща да го виждат очите ми.

— Ах, ето кой бил! — плесна се Турецки. — Гледам позната физиономия, а не мога да си спомня кой е.

— Оная въшка, кой! — измърмори Грязнов. — Натиска се да става началник, настъпва като танк. Всичко помита по пътя си. Направи мръсно на петима от преданите си хора. А в средата на годината получи генералски чин и сега е началник на специалната инспекция за личния състав на вътрешното министерство. Почакай само малко и ще видиш, че този тип ще се настани в креслото на заместник-министъра. Каква инспекция имаме само — като гестапо, най-долната служба в цялата система на МВР.

— Но за какъв дявол е притрябвал на Шура? Е, може да е изиграл някаква роля при назначаването ѝ, въпреки че от него нищо не е зависело.

— Остави се... Щом се е самопоканил, значи нещо му трябва. И сега не е възможно да му кажеш да ти се маха от главата. И ще трябва цялата вечер да търпим тая фъшкия... Слушай, Саша. — Грязнов изведнъж се наклони тайнствено. — Ами ако му трябва Олег? Той съвсем не е деветата дупка на кавала в комисията по престъпността към Съвета за сигурност! В службата си Олег чисто и просто ще го

разкара и няма да му мигне окото, а така, в домашни условия? А? Какви хора! Всеки си прави калната политика, където може!

— Вячеслав Иванович, ти си бил страхотен! — възхити се Турецки от неочаквания ход на мислите му.

А от друга страна — защо да не е така? Слава също не е вчерашен. И има достатъчно опит в общуването с подобни „гниди“... Трябваше да влизат вече, но нещо отвътре го човъркаше и не му даваше мира.

— Познавам го — кимна небрежно Турецки. — Като човек не струва, но най-лошото е, че е долен женкар. За него няма нищо свято. И не разбирам с какво толкова ги омайва, няма никакъв фасон, а жените умират за него. Ти, Славка, го дръж на метър от Татяна, че ще я отмъкне подлецът!

И всичко в него заликува, когато Саша видя как Грязнов се засили към стаята, където в този момент генерал Лагунин вече бе наклонил оплешивяващата си глава, за да докосне ръката на ослепително ефектната Татяна Павловна. Грязнов свойски отмести Лагунин настрана, както се премества мебел, поздрави го в движение и с негова помощ Татяна веднага се озова на другия край на масата извън обсега на генерала.

Естествено, Турецки съчини всичко, което се отнася за Лагунин, но нали познаваше добре милиционерския генералитет. А че Лагунин охотно би помогнал на Танюша не само да завърши института, но и веднага би я взел във ведомството си, тоест под себе си, това не се нуждаеше от никакви доказателства. Затова бе прав: не изоставяй разкошната Татяна, няма какво да я демонстрираш на разни генерали.

Олег наблюдаваше пристигането на гостите индиферентно, със скучаеща физиономия. Саша засече погледа на Шура към сина ѝ, а после към Лагунин и разбра, че по този начин показва на Алка кой е деветият сред гостите. После лично тя представи генерала на Олег и май Лагунин хич не му хареса. Настана непредвидена, неловка пауза, по време на която двете жени оправяха приборите по масата, Олег изваждаше от стенния бар бутилките и отваряше наред. При вида на изобилието по масата Фьодоров доволно потриваше ръце и бърчеше нос, за да улови апетитните аромати, долитащи от кухнята.

Най-накрая се появи Меркулов с огромна тортена кутия в ръцете. С влизането му стана някак по-спокойно, по-уверено и весело. И

цялата компания започна да сяда на масата.

Сковаността на Меркулов изчезна и на масата се върна някогашната му непосредственост, която му позволяваше да бъде свой човек във всяка компания и всяка кръчма на Москва или близките околности. Той произнесе блестящо два тоста и за лъскавите пагони на Шурочка, и за нейната способност да събира около себе си само онези, които наистина заслужават. С една дума, намеците бяха от явни появи, но никого не обиждаха, а напротив, предизвикваха взривове от ново веселие. Костя успя много бързо да успокои напрежението, възникнало поради присъствието на чужд като цяло човек, и веселието се отрици.

Кое е любопитното: да речем, събират се в тесен празничен кръг художници или компютърни специалисти. За какво си говорят? Разбира се, че за работата, която на първо място е интересна за тях. А днес те за какво да си говорят? Естествено, ако не беше тук „чуждият“ генерал, отдавна да са започнали да обсъждат перипетиите на текущите дела, и ще се горещят все повече и повече. Понеже почти всички гости практически имат отношение към тях, дори да е в различна степен. Да не говорим за свидетелката Грибова, на която някак ненаатрапчиво Олег започна да отделя все по-голямо внимание.

Грязнов имаше една хубава, но опасна за самия него черта. Въпреки богатия си опит в МУР, където доверието и проверката не са слабост на бившия американски президент, а основен принцип на следствената работа, Славка е безкрайно доверчив. Естествено, към своите хора. Да вземем тази Татяна. Разбира се, не е известно до какъв градус са техните взаимоотношения, но щом я води на гости със себе си, значи не му е просто приятелка. Добре, Слава, размишляваше Турецки, харесваш я, но не бива да си абсолютно сигурен в обратното. Тя е млада жена, сигурно си знае цената, защото не може да не вижда как я разглеждат мъжете и какво искат от нея. И това, че още не е омъжена, съвсем не значи, че е девствено чиста в очакване на принца си. Задочното следване в юридическия факултет не е кой знае какъв живот. Добре, сега си е намерила Славка. Можеше да е друг. Но Грязнов далеч не е принцът! И годинките му клонят към средностатистическия пенсион. Също като в онзи еврейски виц — не е модел за булка. А кой тогава е „модел“? Ами ето го — Олежа, Алка, по-малкият Шурин син — седнал е почти срещу нея, съвсем млад, но

вече достигнал не малки висоти в правозащитната област. Защо да не става за жених? С една дума, Слава напразно е довел тук дамата си, ще му я отмъкнат, ще я вземат, Бог ми е свидетел... Но той е доверчива душа, нищо не забелязва, и напразно. Но как да му каже, без да го обиди?

Докато Саша се усъвършенстваше във вътрешни монолози, на масата настъпиха известни тематични изменения. Народът, след като неведнъж обръща чашите за генералската шапка на Шура, бе минал към общата политика и накрая засегна най-болната и непосредствена тема — развихрилата се мафия.

Засега никой не засягаше преднамерено делото, което водеше Турецки, и изведнъж чуждият, този генерал с цивилно облекло, се обърна директно към него — не към Костя или Фьодоров, а именно към Саша, и то с лепкави като мед думи:

— Какво, излиза, че този път вашият боогаташ бил убит от собствения си телохранител, така ли?

Турецки не успя нито да потвърди, нито да отхвърли въпроса-твърдение по две причини. Първо, устата му бе натъпкана с пушено пиле. Саша си позволяваше да взема по малко от месото, за да му е удобно да попийва от лекото вино. За да не се съблазни хубаво да се накваси. Защото изведнъж се появи такова желание. А второ, Меркулов го изпревари, пое инициативата и вяло, сякаш става дума за нещо рутинно, втръснало му, измърмори, без да гледа някого:

— Да, тези слухове са верни. Прекратяваме делото поради смъртта на обвиняемия. Само че този път — Костя вдигна равнодушния си поглед към генерала — не е действала никаква мафия. Убийството е по личен мотив. Всичко е окончателно установено. А самоубийството на госпожа Силвинска е бездарна инсценировка и престъпникът също ни е известен. Това е някой си Санишвили.

Напълно неочаквано за Турецки Юра Фьодоров подкрепи Меркулов:

— Аз вече съвсем накратко доложих за делото на генерала. Сега нашата цел е да арестуваме грузинеца. Само че въпросът е как да го намерим в Германия и по какъв начин да го арестуваме. Ех, скъпи господо, минаха добрите стари времена. Никого нямаше да питаме, а щяхме да го доставим по най-добрия начин в родината.

И Фьодоров продължи със свойственото му красноречие надълго и нашироко да философства, а всъщност да баламосва кадровика Лагунин, като основателно смяташе, че оня не разбира абсолютно нищо от оперативна работа. Виж, да ставаше дума за интриги — тогава друго нещо.

В това време Олег, който наблюдаваше внимателно Костя, който знае защо се усмихна и се наклони към Саша, за да предложи тост за скорошната му отпускат:

— Най-после, Саша! Много се радвам за теб и че тази идиотска история свърши. Нали ти казвах: всичко е много по-просто, отколкото изглежда на пръв поглед. Хайде, за твоята отпускат в славния град Мюнхен, или къде си решил да ходиш? И за твоите момичета. Поздравявам те от сърце!

Говореше искрено, че се радва на „освобождението“ на Саша, а той съвсем не искаше да го лъже. Но нали през последните дни нямаше възможност да се срещнат, за да обсъдят спокойно новооткритите факти. А сега, след изказването на Меркулов и Фьодоров, след като делото бе красиво и просто сервирано на публиката в лицето на „гнидата“ Лагунин, Турецки нямаше право да си отваря устата и да говори по свое виждане. И още една скрита мисъл не просто го тревожеше, а го обиждаше: мадамата май е пийнала повечко, очичките на Танечка заблестяха, вълнуващият бюст се залюля. Да спре, да почине малко, да предупреди Грязнов да бъде побдителен, но няма можеш да вдигнеш сега народа от масата, където колкото и да ядеш, пак ще остане повече. А ако успее да ги вдигне, току-виж ще може да им напомни за часа: демек утре е работен ден, не е ли време да си ходим, ненагледни гости? Шура тъне в генералските лаври, тя си е вкъщи. А лично на Турецки сега много му се искаше да удари две чаши и да забие нос във възглавницата.

— Братлета! — започна с известна безцеремонност, събрал кураж като не много трезвен човек. — Защо не направим за нашата скъпа Александра Ивановна, или Шурочка, един валс?

— Става! — зарадва се Костя и като присвиваше очи, погледна Саша. — Помня, че веднъж...

— Ох, какво говориш, Костенка! — изглежда, като знаеше за какво ще стане дума, Шура замаха с две ръце. — Как не те е срам?!

— Аха! — Турецки се зарадва, без да знае за какво си говорят, но за да повдигне градуса. — Хайде, започвайте! Олег, твоята майка къде държи музиката?

След три минути Олег свали от стенния гардероб грамофон с плочи, естествено, без да използва никакви табуретки. Но какъв грамофон! Сигурно е бил по-малкият брат на оня грамофон от началото на петдесетте години, тоест още преди Турецки да се е появил на този свят. Оттам Олечка свали и цяла камара прашни плочи. Шура веднага занарежда, заохка и се засили към кухнята за парцал.

Някои от гостите започнаха оживено да прехвърлят старите плочи, разпознавайки певци, спорейки, доказвайки нещо. А Саша подхвана Грязнов под ръка и го измъкна на балкона — да запушат. Когато запалиха, рече:

— Слушай, Слава, знам, че вашите отношения с Олег са... малко обтегнати, впрочем това са си ваши лични работи. Но хич не ми се иска да се скарате напълно. Затова те моля да следиш Татяна. Разбира се, ако тя има значение за теб. Според мен госпожицата малко попрекали в чашките, а, Олег...

— Стига, Саша. Таня е нормална жена. Пък и ние вече се каним да тръгваме. Не се коси, приятелю.

— Твоя работа.

В стаята засвири музика със старинни гласове, запя Утьосов.^[4] Те се върнаха при гостите и видяха, че масата вече е преместена до стената, а в освободеното от столовете пространство Шурочка плува в кръгове, вдига нагоре ръце и докосва с пръстите си наобиколилите я мъже. И всеки, когото докосва, веднага танцува с нея два-три кръга. Симпатично измислено — да не обиди никого. Татяна бе опряла рамо до библиотеката, смееше се нещо, разказваше, жестикулирайки с хубавите си ръце. Слушаше я Олег, който сякаш искреше от смях.

Да върви по дяволите! Възрастни хора са, да се оправят сами! Но сега възникна нов въпрос: на какво отгоре ти, Александър Борисович, си пъхаш носа там, където не ти е работа? Какво, завиждаш ли? Или Татяна е кокалът, който са ти измъкнали от устата? Но нали сам се отказа, когато тя нямаше нищо против. Защо ще се правиш сега на моралист?

Не, беше време да приключват този домашен концерт. Още повече че всичко в дома на Шура е изпито, тоест всичко, което Олег

отвори. Като издебна момента, Турецки пошепна на Костя, че може да го закара у тях. Той огледа Саша с известно съмнение, после смигна, като кимна към отчаяно кокетничещата с Олег Татяна, също разпери ръце — сиреч какво да се прави, всяко нещо свършва, и каза, че сега „ще закрие тържественото заседание“.

— Приятели — чу Саша на излизане от кухнята, където ходи да пие вода, — дойде време да зададем сакраменталния въпрос: не омръзнахме ли на домакинята? Тихо, тихо, Шура, не размахвай крила, знам, че ти омръзнахме. Но на сбогуване искам да напомня една мисъл на Конфуций... имало е такъв велик китаец. Той казва така: знаещият не се съмнява, човечният не се тревожи, смелият не се страхува. И всичко това има най-непосредствено отношение към нашата забележителна Александра Ивановна Романова. Хайде да изпием това, което е останало в чашите, за нейно здраве.

Бива си го Костя, голям философ.

Настана лека бъркотия: кой накъде ще пътува. Олег май съвсем се напъна и започна да предлага на Татяна Павловна своите услуги и транспорт. Грязнов доста безцеремонно и за двамата заяви като в оня стар виц: който я вечеря, той ще я танцува. С други думи, аз я докарах тук, аз ще я прибера. На възражението на Олег, че Слава доста е пил, Грязнов възрази резонно, че именно Олег е пил, а Дениска, поканен за шофьор, дори не е докоснал чашата. Спорът щеше да се разрази, когато Татяна прояви благоразумие и хвана Грязнов под ръка, като изпрати въздушна целувка на заскучалия Олег. След минута помалкият син на Шура се притисна до рамото на Турецки и зададе не много ясният въпрос:

— Саша, можеш ли да ми обясниш за какъв му е Таня? Та той е стар, вече е на шейсет.

— Не лъжи, само минава петдесетте. Има разлика.

— Точно така! Бели коси на главата и бяс в краката... И от рижата коса останали само петна, ама не се дава! А ние с нея си поговорихме. Бива си я, само че...

— За какво говориш?

— А — отказа се Олег, като се люшна пиянски. — Я си помисли какъв свидетел става от нея?

— Откъде го измисли? — Турецки усети, че сякаш го пронизва ток, но дори не вдигна очи. — Извинявай, нещо не те разбирам, за

какво говориш.

— Я стига, Сашка! — Олег леко го перна с длан по рамото. — Честя сама ми разказа всичко как сте я изловили с оня Грязнов.

— Каквото било — било! Нали приключихме делото, на кого е нужно вече? Нали и ти чу какво каза Костя.

— И правилно, Саша. По-добре заминавай за Мюнхен! Там е топло. Биричката е хубава, да се окъпеш! Добре де, не ми обръщай внимание.

За миг на Саша се стори, че Олег изобщо не е пиан. Но нали видя с очите си как обръща чаша след чаша. Просто се държеше добре, а сега се е отпуснал. Но защо Татяна му е разказала, че се явява свидетел? Нали се разбраха да пази всичко в тайна, е, доколкото е възможно.

— Олежка, аз ще вървя. — Турецки махна дланта му от рамото си.

— Аха, аз също — кимна той и намигна пиански.

— Ти недей — не си струва. Аз нали пийнах съвсем малко винце. По-добре остани у майка си.

— Тука? Така ли мислиш?... Ще помислим. А ти звъни, Саша, звъни. Аз не ти мисля лошото, ей богу. Аз тебе, нали разбираш?

Саша изведе Олег от кухнята в стаята, в буквалния смисъл го връчи на майка му и се запъти към антрето, където се обличаше Костя.

— Александър, хайде да вземем Юрка с нас. Не възразяваш, нали?

— Аз не възразявам, но той какво ще каже? Как е генералът му?

— Генералът е с колата си. Юра отиде да го изпрати.

— Ами Грязнови къде са?

— Всички си отидоха... Да, гълъбчета, ама ще забъркате някоя каша, да ви кажа аз. — Костя огорчено махна с ръка и погледна Турецки под вежди: — Ще се изядете. Хайде да се сбогуваме с домакинята.

Те се разцелуваха с понатъжената Шурочка. Олег лежеше на късичкото за него диванче, изпружил нозе и похъркваше. Спи човекът. Затова се постараха да се разделят тихо.

12.

В колата Саша разказа на Костя и Фьодоров за посещението при Волков, директора на хотел „Урожаен“, за неуловимата „деветка“, после за Посьолков, отишъл си от света преди година, но до вчера разпореждал се с взетата под наем кола. Юра потвърди и добави, че Яковлев вече е доложил: портокаловият фолксваген е предаден на разположение на криминологите.

Но когато започна разказа си за посещението на Денис Грязнов в отдел „Периодика“ на библиотеката, Костя го прекъсна. Каза, че около дома му, където вече пристигаха, има павилион, в който сутринта е видял много симпатичен ликьор. Във връзка с това се роди предложението: той взема ликьора и се качват у тях. Льоля, съпругата му, ще свари силно кафе и с него ще изпият въпросния ликьор.

Никой не възразяваше, още повече че имаше за какво да говорят.

— Как ти хрумна да се появиш заедно с оня особист? — обърна се Турецки към Фьодоров. — И той ще се пише приятел!

На което Юра отговори с несвойствена лаконичност и неприкрита враждебност, сякаш отрязва с нож:

— Той сам се лепна. Казвам му: Шура няма да кани гости. А той: аз не отивам на гости. Ти, казва, ме запознай със сина й. Е, скъпи приятели, не мога да питам генерала: а той защо ти е? Вземи, че се запознай сам. Какво да направя, представих ги един на друг, макар че както знаете, ние с Олег не сме достатъчно близки. А си нямам понятие за какво са говорили, какво ги е интересувало. Не ми говорете за него!

Останаха дълго в кухнята, пиха кафе и го подправяха с вносният тъмносин ликьор на име „Кюрасао“. Главната тема на разговора бе убийството на Манфред Шрьодер, директора на немския филиал на банка „Златен век“. А ролята на докладчик бе предоставена на Турецки, естествено.

Използвайки данните, които му съобщи Олег Марчук-Романов миналата седмица по време на разговора им в Белия дом, Саша предположи, че съществува някаква много голяма финансова афера,

чието централно звено може да се окаже именно Франкфурт на Майн. Нали не е наречен финансова столица на Германия заради хубавите му очи. Също там се намира филиалът на „Златен век“, а в Москва е седалището и във връзка с убийствата на двамата ръководители, при това на практика почти едновременно — разликата е малко повече от едно денонощие, — може да се направи примерно такъв извод. Възможно е господин Шрьодер или да е разобличил аферата, или само да е искал да го направи, но незабавно става първата жертва на аферистите. „Куриерът“, който изпраща при Елмазов, неговият партньор и президент на банката, достига целта, но е взривен заедно с Елмазов в автомобил вече в Москва.

Какви други варианти може да има?

Ами например такъв. И тъй, Шрьодер заплаща с живота си личната намеса във финансовата афера. Но не е изключено за аферата, както и за убийството на немския banker, да знае още някое лице — мистър Хикс или „куриерът“. Убийците също знаят за съществуването му и го преследват. Тогава, без да се доверява на някого, „куриерът“ лети за Москва, при Елмазов, а може и при някой друг по-висшестоящ, за да разкрие тайната на престъплението. Посреща го не само bankerът, но и някой друг, когото „куриерът“ познава добре. Този, високият, с дълъг шлифер, сяда на задната седалка. Когато колата навлиза в Кремъл, той слиза за минутка по работите си, след което мерцедесът става на парчета от взрива и изгаря почти без остатък.

— Костя, имаш ли представа дали от МУР са дошли фотороботите на онези двамата?

— А трябваше ли да дойдат?

— Помолих твоята Клавдия да ги заключи в сейфа си, за да не ги види нито едно външно лице.

— Значи ги е заключила, утре ще ги погледнем. Ами да, поредната версия, която май наистина е последна, горе-долу изглежда прилично. Юра, ти как мислиш?

— Та тя фактически по нищо не се различава от другата му версия, също последна. Наистина, появили са се нюанси, но...

— И аз искам да отбележа — Костя прекъсна Фьодоров, — че в последната версия някак си няма място за убийството на партийната дама. Тя пък за какво им е?

— Да, няма място. Но мога да предположа, че по подобен варварски начин твърде грубо ни пробутват партньора на Елмазов Санишвили, с което се цели объркване на делото. Понеже вече възникват политически мотиви — партийни сметки в банката, предизборна надпревара, отстраняване на конкурент на изборите за Държавната дума, до които на практика остава само месец. С една дума, следствието се обърква напълно, придава му се политическа окраска, в играта се намесва ДС-то — и в резултат имаме това, откъдето започна всичко: делото благополучно е зарязано и почти забравено. А при нас „увисва“ двайсет и седмият banker-покойник. Но нали това никого не вълнува. Новата Дума ще има съвсем други проблеми. А най-накрая нашият главен ще бъде изпратен в пенсия. Или на по-друго място.

— Красиво го нарисова — усмихна се Фьодоров. — Но все пак какво да правим с убитата дама?

— Между другото аз не изключвам, че точно Санишвили ѝ е видял работата. Ти какво ни разказва за неговия брат? Излиза, че са от един дол дренки.

— Можеш да го изключиш — въздъхна Юра. — Грузинецът е излетял за Германия с вечерния самолет, в осемнайсет и нещо. А нашата дамичка е убита, както вече установи експертизата, между нула и два часа през нощта.

— Чакайте малко — намеси се Костя. — Дайте да постъпваме разумно и да спазваме последователността. Засега да оставим Силвинска. Кое трябва да е сега наша главна задача? Александър?

— Да се установи личността на убития „куриер“. — Турецки поддържаше своята линия.

Фьодоров се подсмихна двусмислено.

— Какво? — Меркулов застана нащрек — Ако не си съгласен, кажи.

— Какво да казвам? Пак отначало. Получихме от Франкфурт списъка на пътниците. Сега ги проверяваме.

— Много ли открихте?

— Има много за търсене — възрази Юра.

— И кога възнамерявате да го направите? — недоволно попита Меркулов.

— И ние сме заинтересувани, но не мога да задължа хората да работят нощем. Макар че... Изобщо до утре ще бъде ясно.

— Това е друго нещо — похвали го Меркулов.

— А на теб, Турецки, как ти хрумна да се ровиш из вестниците?
— усмихна се Фьодоров.

Но отговори Костя, наливайки в чашите остатъците от синьото сладко питие:

— Той се стяга за Бавария, та се възползва от случая да разбере как е там криминогенната обстановка. И дали си заслужава да рискува главата си.

Все пак Меркулов си го бива! Знае всичко предварително.

Единственото, което не обсъдиха късно вечерта, по-точно през нощта, това бе странната според Саша реакция на Олег за прекратяване делото за убийството на Елмазов. „Но най-вероятно се радва наистина заради мен“ — реши Турецки.

Отложиха за утре въпроса с Волков, преди разговора със сина на покойния генерал от КГБ Посьолков. И вече изпрацвайки гостите, до вратата Костя каза, че още сутринта трябва задължително да напише постановление за прекратяването на делото. С цел да го започнат отново.

13.

Малко преди полунощ близо до прелеза в Кунцево, който се намира край гара „Работническо селище“, спря такси. Всъщност тук вече отдавна нямаше истински прелез, затвориха го, будката на кантонера пустееше, а бариерата се търкаляше на близкото сметище.

Опитните шофьори, които познаваха това място, понякога използваша прелеза, за да си съкратят пътя. Но денем, когато се вижда. А май никой не може да каже какво прави тук шофьор на такси нощем.

Оказа се, че тук го доведе капризът на двама пийнали пътници, единият от които седеше на задната седалка, а другият до шофьора. Те настояваха шофьорът да кара през прелеза, а той категорично отказваше. Ето къде живеем, настояваха пътниците, виж, прозорците светят. И не възнамеряваха да слязат от колата. Шофьорът виждаше проклетата им къща — зад линиите, но не смееше да кара през бившия прелез. Спорът може би щеше да продължи безкрайно, но предният пътник излезе от колата на една страна и тръгна към линията. Постоя там няколко минути полюшвайки се, върна се при таксито и каза на седналия отзад само една дума:

— Сега.

Отчаяният вече шофьор реши, че ще го оставят на мира и се обърна към задния. Но усети остро убождане от пистолет в бузата.

— Не се върти, животно — тихо добави седналия до него с напълно трезвен глас. — Хващай геврека и напред, ако не искаш да ти счупим тиквата.

Ново блъскане, този път в тила, убеди шофьора, че е загазилен.

— Момчета — занарежда той, — вземете всичките ми пари, аз какво? Момчета...

— Карай напред — сурово заповяда седящият отзад, който приличаше на грузинец.

Шофьорът съжали горчиво, че се полакоми за дебелия портфейл, когато качи тези противни пътници, дето му обещаха да си платят много щедро. Дочака... Без да разбира какво прави, шофьорът включи

двигателя, дръпна ръчката на скоростите и като включи фаровете, тръгна бавно към релсите.

— По-бързо! — подкани го задният и така здраво го перна по врата около малкия мозък, че шофьорът извика силно от болка.

Дъските на бившия прелез бяха отдавна изгнили и когато колелетата започнаха да преминават през релсите, колата се разлюля като лодка на вълна. Шофьорът трескаво стисна кормилото, наведе се напред, за да оглежда пътя и веднага заби лице във волана, защото силният удар отзад му проби черепа.

— По-бързо — извика задният. — Изключи мотора! И светлините! Къде са документите му?

Предният бръкна под куртката на шофьора, извади портфейла му, а от него шофьорската книжка. Вторият му светеше с фенерче. Първият се обади:

— Той е. Да се махаме — и пхна портфейла с книжката на коленете на шофьора.

Те се вслушаха и едновременно чуха близкия тътен на приближаващ влак. Убийците се наведоха и притичаха през прелеза, огледаха се, вече с усилие различиха в мрака светлото петно на колата, застинала напреки на релсите, по които приближаваше нощният влак.

След една-две минути пронизителният рев на влаковата сирена разтърси нощта, после се чу скърцане на спирачки, с които машинистът напразно се опитваше да предотврати катастрофата, грохот, скърцане и най-накрая малко по-нататък, отстрани, където влакът завлече нещастния автомобил, избухна пламък и се чу взрив.

Дотичалата след малко оперативна група от Кунцевската милиция извика необходимата техника и някъде след около час, тоест към два през нощта, свалиха обгорелия скелет на колата, след което влакът продължи към Белоруската гара. А на мястото на трагедията започна работа полусъненият следовател от междурегионалната прокуратура, който караше нощно дежурство.

[1] Герой от романа на И. Илф и Е. Петров „Дванадесетте стола“.
— Б.пр. ↑

[2] Игра на думи — на руски „хер“ звучи обидно. — Б.пр. ↑

[3] Комплект (англ.). — Б.пр. ↑

[4] Леонид Утьосов — организатор, ръководител и солист на първия руски джаз, изпълнител на популярни песни. — Б.пр. ↑

ВТОРНИК, 10 ОКТОМВРИ

1.

Рано сутринта Грязнов седеше в кухнята — само по шорти — пиеше кафе и свирепо димеше с цигарата. Саша, на път за тоалетната, кимна и му пожела добро настроение. Но Грязнов само мрачно врътна глава, от което можеше да се направи извод, че вчерашната вечер не е завършила успешно за Вячеслав Иванович. За миг в главата на Турецки сякаш просветна: „Нещастнико! Не ме послуша, а сега страдаш... Ех, ти, рижи, гониш шейсетата. Разбира се, шейсетак. Аз, че съм на четирийсет и още оохоо! Мога.“

— Знаеш ли какво ми заяви снощи тази глупачка? — вдигна Грязнов тъмните се очи от чашата.

Саша седна отстрани на масата и също си взе цигара.

— Вие, казва, все имате работа, работа, дори пиете заради работата, а аз, казва, така искам да се чувствам хубава... жена. А?

— Повтаряш моите думи, старче.

— Какъв старец съм ти аз? — възмути се Грязнов. — Я си дай ръката! Кой — кого?

— Не говоря за това. — Разгорещеността на Слава не можеше да не предизвика усмивка. — Кога я води на театър? Или на ресторант, където богатите пилеят валута?

Грязнов се навъси и започна ожесточено да разресва с длан силно оределите си къдрици. Кой ще каже какви са сега на цвят: светлокестеняви или прошарени?

— Смяташ, че има нужда от това? — попита сурово той.

— А ти смяташ, че няма — отвърна в същия тон Турецки. — Карай по-нататък в същия дух... Славка, аз се притеснявам заради друго.

И като се стараеше да е точен, Саша му предаде вчерашния си разговор с Олег. По-точно не където се говореше за Грязнов, а за Татяна, която се е издала като свидетелка.

— Как смяташ, ще е удобно ли сега да ѝ звънна? — поинтересува се Турецки, като гледаше часовника си: седем сутринта.

— Не знам. — Грязнов сви рамене. — Може би след час, макар че... Звъни! — решително завърши той. — Те започват работа в девет сутринта. — Грязнов лично набра телефонния номер, почака и подаде слушалката на Саша.

Чу не много сънен, мързеливичък глас, който измяука:

— Ало?

— Добро утро, Татьяна Павловна, Турецки ви безпокои рано-рано сутринта. Как е скъпоценната ви главица? Не ви ли боли?

— Ах, Александър Борисович! — Радостта ѝ бе твърде изкуствена. — Благодаря за загрижеността. Всичко ми е наред. На какво дължа честта?

— Танечка — започна проникновено той, — нали се разбрахме с вас, засега да не съобщаваме на никого за нашите работи. И вие, като бъдещ юрист, разбирате, че съществува определена следствена тайна. Защо сте разказали всичко на Олег?

Смущението ѝ трая не повече от секунда. Но му се стори много дълго. А отговорът — просто невероятно нахален.

— Един момент! — С такъв прокурорски тон отдавна не бяха говорили с Турецки. — Как искате да ви разбирам, Александър Борисович? Какви игри започвате да играете с мен?

Той онемя.

— Не ви разбирам, ако обичате да ми обясните!

— Какво има за разбиране? Още вчера исках да се обясним, но не ви беше до това. А Олег Анатолиевич ми разказа всичко, и то по най-добрия начин.

— А какво общо има Олег?

— Нали ви е консултант по това ваше дело. Или и той ме заблуждава? Каза го, когато вашите началници заявиха, че сте прекратили делото за убийството, за онзи взрив де; и слава богу, сега вече на никого не са нужни нито неговите консултации, нито моите свидетелства. И аз много се зарадвах. А се оказва, че в същото време лично вие ровите около моя шеф.

— Извинете, наред ли сте? Какво общо има вашият шеф? Та аз не съм му виждал очите!

— Още повече. Но нали знам! Снощи съпругата му се обади в офиса, каза, че сте ходили у тях и сте я разпитвали. Отговорете ми, нима това е порядъчно? Ако човекът ми прави добро, защо?

— Стоп! — нареди Турецки. — Така няма да стане. Как казахте, че се казвал шефът ви — Алексей Николаевич? Ами да, разбира се...

Недостатъчно е да се нарече идиот, който не вижда по-далеч от копчето на собственото си сако. Но защо вчера произнесеното от Ала Павловна наименование на фирмата „Мостранслес“ не предизвика веднага необходимите асоциации? Какво става, това старчески маразъм ли е, или разсеяна склероза? Значи Меркулов е прав, Турецки също трябва да бъде изпратен в пенсия. Но какво отношение има Олег към всичко това?

— И вие какво, изхитрихте се да съобщите всичко гореизложено — Саша погледна под вежди Грязнов, лицето му изразяваше абсолютно неразбиране на това, което става — на Олег Анатолиевич?

Славка подскокна, но Турецки рязко го спря с движение на дланта.

— Казах само това, което казах — озъби се Грибова. — И искам да добавя още: нито вие, нито който и да било друг е човекът, от чиито съвети имам безкрайна нужда. Можете да съобщите това на вашия приятел.

— Такаа... — проточи Саша, като не знаеше какво да отговори. Използва примитивния ход — придаде си официален тон: — Какво пък, засега не смея да ви безпокоя. Когато е необходимо, ще ви извикам в прокуратурата. Моля в следващите няколко дни да не напускате Москва.

Възможно е да не е чула последните думи, защото в слушалката вече звучаха кратки сигнали. Изглежда, дамичката беше затворила. Но нали не знаеше какъв коз държи Саша в ръцете си.

— Е, скарахте ли се вчера с нея? — попита той Грязнов, който гледаше напрегнато телефона.

— Не толкова, че да говорим за това. — Грязнов сви рамене. — Но тя настоя двамата с Денис да я закараме у тях. Тоест в офиса. Аз я изпратих пеша до вратата и толкоз. Както знаеш, влизането там става с пропуск.

— Но карахте ли се?

— Май че не, просто снощи сякаш някой беше я навил.

Турецки разбра кой.

— Извинявай, Слава, още веднъж ще се обадя. — Той избра Шура Романова и веднага чу нейния развълнуван глас:

— Алка, ще ядеш бой! Какво искаш, да докараш майка си до лудост ли? Изгубил си всякаква съвест! Къде изчезна? Защо не се обади, както обеща? Аз какво, с кучета ли да те търся, хлапак такъв?!

— Шурочка, аз съм, добро утро! Защо се заканваш толкова на Олег?

— О, Господи! Ти ли си, Саша! Извини старата глупачка... — И пак започна: — Поне ти ме посъветвай какво да правя с този немирник? Нали го видя вчера, едва стоеше на краката си, трябва да му бърша сополите и изведнъж! Щом вие си тръгнахте и скокна: тръгвам! Хукна презглава: имал много работа! Каква работа посред нощ? Момчешки капризи, нищо повече! Ще се обадя, казва, щом се прибера у дома! И какво мислиш? Обади ли се? Успокои ли майка си, която цяла нощ не спа и все мисли дали не се е случило нещо лошо? Ох, ще му дам да се разбере! Няма да се съобразявам, че служи при президента! Саша, поне ти ме успокой: може ли да се постъпва така с родната майка?!

— Я не се вълнувай за него! — Турецки се опита да говори максимално безгрижно. — Кой знае къде спи и хърка.

— Какво ти спане! — повиши глас Шура. — Звъних му! Няколко пъти! Никой не се обажда!

— Тогава значи си прави кросовете около Останкино. А че е скитник — вярно. Сега нищо не можеш да направиш. Търпи, майко. А пък аз се обаждам да кажа благодаря от името на всички. Ти си голяма работа и ние те обичаме. Хайде, не се вълнувай, всичко ще се оправи. Дочуване.

„Така, струва ми се, че с този въпрос сме наясно. А с тебе, Вячеслав Иванович — мислеше Саша, — сега никак не сме наясно. Защото нямаш пропуск да влизаш с колата на територията на бившите ЦК владения, а Олег Анатолиевич сигурно има. Иначе за какъв дявол ще хуква посред нощ от къщи.“

Но, разбира се, не можеше да съобщи сега това на Грязнов. Пък и въобще не заслужава да използва непроверена информация.

Засега освен сумати необходимими неща за деня, Саша планира да се запознае с Алексей Николаевич Посьолков и да се види с Олег.

Като избягваше прекалено втренчения поглед на Слава, той веднага се скри в банята и се зае активно да приведе в ред външността си. Но нали и Грязнов не е вчерашен — застана до вратата на банята и

безцеремонно прекъсна песенните упражнения. Когато Саша се бръснеше, винаги пееше-мучеше нещо трогателно от рода на: „И рече мама: всичко става, сине...“, наистина без никакъв успех. Но какво можеше да отговори сега на Грязнов? Едва ли ще го задоволи истината. А да лъже приятеля си... И той повтори казаното току-що от Шура:

— Не го вземай навътре, старче, всичко ще се оправи.

— Какво ти наговори тя? — настояваше Грязнов, без да обръща внимание на овехтялото „утешение“.

— Ах, тя! Разбираш ли, Слава, не знам от кого е излязла инициативата — от нея или от нашия Олег, но той казал, че е мой консултант. Имахме с него такава уговорка. При това той сам помоли да не се афишира участието му в помощ на моето следствие. Каза: ще помогна каквото мога — със съвети, консултации и така нататък. Та така, той казал, тя казала. Нали чу. Или обратно, върви разбери сега? Нали всички бяха трезви! И работата се задълбочава. Оказва се, че някой Посьолков, на чието име е бил взет фолксвагена, с който са пътували килърите, е починал благополучно преди една година, а синът му, с когото в най-скоро време трябва да се срещна, е президент на скапания „Мостранслес“, където работи небезизвестната ти другарка Грибова. Тя на свой ред изтълкува желанието ми като посегателство на крехкото ѝ материално благополучие... Тюуу! Разбираш ли нещо?

Славка разглеждаше подозрително Турецки, навел главата си смешно на една страна. Саша разбра погледа му и много се зарадва:

— Виждаш ли? Какво мога да ти обясня, като светът отдавна се е побъркал? Прости на грешната ми душа, а аз ще се доизбръсна и отивам в кантората да пиша постановление за прекратяване на делото.

2.

Пред Турецки стоеше дилемата: откъде да започне? Ситуацията изискваше да прави всичко едновременно, но за това нямаше нито сили, нито възможности. И реши да започне с Посьолков, понеже офисът му бе най-близо до кантората. Позвъни му вкъщи, обади се Ала Павловна. Когато Саша се представи, тя малко се почуди — може би се съветваше с мъжа си — и най-сетне съобщи, че той вече се е облякъл и слиза към колата, но ей сега ще се обади. Защо трябваше да обяснява всичко това? Дали е глупава или не ѝ е чиста съвестта? Нали вчера се паникьоса неизвестно защо? Но как е научила Татяна? Подслушвала ли е? Или си е казала думата особената степен на доверителност в отношенията с шефа?

— Слушам ви внимателно — чу в слушалката.

Турецки се представи още веднъж, каза, че има спешна нужда да се срещнат, при това говореше така, че у президента на фирмата да не възникне желание да си измисли някакво неотложно съвещание. Но не, стори му се, че гласът му си остана спокоен и доброжелателен. Посьолков се осведоми кога и къде могат да се срещнат. Саша предложи в неговата кантора. Оня се съгласи охотно и добави, че ще бъде в кабинета си след трийсетина минути.

Това го удовлетворяваше напълно: след половин час и Саша разчиташе да е на „Илинка“.

Позвъни още на едно място, като предварително затвори вратата към стаята, където отиде измъчваният от много противоречия Грязнов. Там телевизорът запознаваше видимо остаряващия детектив с новите перипетии на предизборната битка и съпътстващите я мафиотски разчиствания на сметки. Значи Славка е увлечен и няма да чуе.

Олег се обади след четвъртия или петия сигнал. Сигурно е дотичал. Саша леко му се скара, че е излъгал майка си и не е позвънил, и изобщо кара кола из нощния град в нетрезво състояние. Олег мърмореше нещо нечленоразделно в отговор, но като че ли не губеше благодушното си настроение. Най-сетне Саша реши, че може да спре

да дрънка, и каза, че днес спешно трябва да се видят за много сериозен разговор.

— Надявам се, че няма да започнеш да ми четеш конско, а, Саша? — изхили се Олег.

— Първо, на какво отгоре, и второ, по какъв повод? — искрено се учуди Турецки.

— Ама как! — пак се засмя Олег. — Вие, старците, непременно търсите повод да уличите младите като мен в някакви от ваша гледна точка неблагоприятни постъпки. Не съм ли прав?

— Олежка, как не те е срам! — Той реши да е мек като восък, за да не получи отказ.

— Ако няма да морализаторстваш, мога и веднага.

— Не, сега точно не мога, имам спешна среща.

— С кого, ако не е тайна?

— Тайна е, но нали ти се съгласи доброволно да ми станеш консултант? Или греша?

— Ти, Саша, никога не грешиш, е... за да не се възгордееш, почти никога. Но ако не ме лъже слухът и паметта, струва ми се, че прекратихте вашето дело за мерцедеса? Или не сте? Само за заблуда ли съобщихте снощи така?

Умен е, проклетникът. Затова е близо до президента. Вярно, там има всякакви, но глупавите не се задържат, предполагаше Турецки. Може би бедата е друга — че са прекалено умни. Хайде, стига вече, тия мисли се появиха просто така, без никаква цел.

— Костя каза вчера напълно сериозно. Относно убиеца на банкера. Но Олежка, самият ти си юрист и знаеш, че около твоя мерцедес...

— Защо пък моя? — изсумтя той.

— Не се хващай за думата, грешка на езика, исках да кажа нашия, разбира се. Какво общо имаш ти? Около този мерцедес възникнаха толкова неща! Оная Кармен, други обстоятелства. Например намерихме колата, с която престъпниците са преследвали Кочерга. А около нея също има покойници и — тишина. Разбираш ли, на президента ще доложат, естествено, че убиецът на банкера е намерен. Делото ще отиде в архива. А МУР ще преследва още дълго оня Санишвили, защото убийството на мадам Силвинска е в техни

ръце. И така нататък. За него няма вече аз да мисля, а Юрка Фьодоров с неговите „архангели“. Та кога и къде можеш да ме приемеш?

— Гледай каква тържественост! — възхити се Олег. — Ами ако ти е все едно какво ще ядеш и пиеш, хайде ела у дома. Впрочем нито веднъж не си бил у нас, тъкмо ще видиш от какво си се отказал, като не премести твоите момичета при мен. А в колко часа? Кога свършваш?

— Изобщо, когато съм готов. Но честно казано, днес имам една камара работа. Затова...

— Разбрах, ще те чакам между осем и девет. Ако не дойдеш, ще ми хванеш цървула!

— Кажу адреса.

— А, да, пиши: знаеш ли улица „Корольов“? Който се е занимавал с Космоса. Пиши: номер... вход... код първи... домофон втори... етаж... апартамент. И както се казва, чукай силно с крак три пъти по вратата! Чао!

Не, може Грязнов да се отнася към него както ще, но Турецки се отнасяше с някаква особена нежност към по-малкия син на Шура, към този крачещ стълб... Да ги сравним само с Кирил. По-големият брат е по-сериозен, по-спокоен, може би не е изключено да е по-умен. А този е по-ярък някак. Нека да е по-безразсъден, по-непредсказуем. Или Саша не разбира нищо, или все пак Алка вчера е отмъкнал кобилката от мужика. Като е отмъкнал, отмъкнал я. Младежка им работа. Ако Турецки беше малко по-млад и по-свободен, щеше да направи същото. А може би нямаше да подлага крак на приятеля си. Но нали тази крачка е взаимна — както твърди един класик, която булка не ѝ стиска, не си иска. Тогава кой е виновен? А това може да види със собствените си очи съвсем скоро. Турецки не се смяташе за голям физиономист, но все пак му бяха известни някои наченки на психологията. За тази цел трябваше да успее да хване президента Посьолков до вратата му и като създаде атмосфера на доверие и хумор, да се качи заедно с него в офиса. И помощничката му да го види.

Всички тези волни мисли блуждаеха из главата на Саша, необременена от вчерашните алкохолни вълнения. Да, но мислите бяха вчерашни. И при това не най-весели.

Понеже нямаше пропуск за бившите партийни територии, трябваше да побърза. Алексей Николаевич не може да няма такъв

пропуск... Но какво прави неговата фирма в тези сгради? Трябва незабавно да изясни всичко за тази „Мостранслес“. Защо не се сети по-рано? Сериозен пропуск. Време е да си лепне наказание. За нехайството си. Но на кого да възложи да проучи фирмата? Да не се окаже много удобен покрив за някого. С нея биха могли да се заемат близнаците-куки от МВР и ФСС. По-точно, могат да не го направят. И тогава всичко неясно веднага ще стане ясно. По този въпрос може да се посъветва и със Слава, сега сетивата му са изострени от назряващия конфликт. Само да не се получи така, че нарочно го „пробутва“.

Успя да паркира колата на мръсната, затрупана със строителен материал площадка между „Илинка“ и „Богоявленска“. А после бегом обратно — към „Николски переулък“. Не е тичал, но бързата крачка за човек, който не прави всеки ден кросове около езерата в Останкино, е сериозно натоварване за дишането. А при срещата трябваше да изглежда абсолютно спокоен и може би дори малко ленив оптимист, изпълняващ рутинната си никому ненужна работа и най-вече желаещ да се отърве от нея по всякакъв начин.

Затова Саша намали крачката, озърна се, избра си нужната пресечка и тръгна с походка на безделник, понеже успя да дойде за двайсет и пет минути, а пред вратата на нужния вход не видя никакви коли. И правилно, защото, когато много е нужно, той умееше да кара бързо. И да не се забърква в ненужни истории.

Заради хладното време Турецки бе облякъл шлифер — хубав, почти нов, но разбира се, не такъв дълъг, каквито носят сега богатите престъпници и техните жертви. Главното е, че с него Саша се чувстваше комфортно. Като спря пред входа, вдигна яката и запуши спокойно, оглеждайки съседните сгради внимателно, ненатрапчиво. Служителите бързаха за работа. Странно, кой знае защо всички идват в последната минута. И главно жените — с множество пъхнати един в друг целофанови пакети. Горките жени — не могат без багаж. Нали вече има всичко, магазините са отрупани със стоки и цени, а те все мъкнат ли, мъкнат. Кой знае защо в този район жените бяха повече. Ами да, обслужващ персонал.

Наблизо меко спря дълъг тъмносин автомобил волво — седемстотин и четирийсет — хубава кола, огледално шлифована, мощна. Методич има право, трябва да се уважава и да кара скъпи коли. А за да се уважава, трябва да има повече пари. А за да ги има, трябва

да умее да краде. Или да лъже. Защото сега кретае на биологическия минимум. И днес лозунгът: по-добре беден, но честен, не върви, не. Той е подходящ за малцина. Може би за глупаците. Впрочем Турецки също не би се отказал от богатство, но честно спечелено. Но не е някой велик артист или писател класик. Той е следовател и не взема подкупи. Макар че може би напразно. Достатъчно, това са глупости, време е да се запознае...

Алексей Николаевич се оказа достатъчно млад, някъде към трийсет и пет, не повече, широкоплещест и с тънка талия. Така изглеждат борците класическа категория. Триъгълник, поставен на върха. Сега Саша се сети, че сигурно като млад се е занимавал със спорт, при това сигурно е преуспял и може би там, сред силните спортисти, е срещнал жена си. Какво толкова! По правило бившите спортисти са прилични хора, ако им е провървяло в живота и не са се оказали изхвърлени в канавката. Саша пръв подаде ръка и се представи:

— Ако не греша, вие сте Алексей Николаевич?

— Познахте, е-е...

— Александър Борисович.

— Да, да, извинете. Не сме ли се срещали по-рано?

„Ех, че повод — по-добър не може да се измисли!“

— Не, не сме се срещали, но аз ви открих лесно. Искате ли да знаете как?

— Много интересно. — Посьолков също извади цигарите си и като видя, че Турецки още не възнамерява да хвърля своята, запуши и махна на шофьора си с ръка. Онзи кимна и се отдалечи зад ъгъла, където сигурно е паркингът им.

— Когато видях вчера съпругата ви, а в миналото съм се занимавал със спорт, е, с необходимите видове, професионално, нали разбирате...

— А, да.

— Помислих си: сигурно са от силовите спортове. Гюлле или нещо от този род — той погледна Посьолков с интерес, — познах ли?

— Ами... — Той се усмихна и уклончиво сви рамене.

— А когато накрая й направих забележка, че отваря вратата, без да пита кой е, а тя със смях сви рамене, аз искрено започнах да

съчувствам на крадеца, който се осмели да дойде у вас без покана. Така ли е?

Посьолков се засмя весело.

— А по-нататък, както разбирате, е въпрос на техника. Къде могат да се запознаят добрите младежи? Разбира се, в спорта! И когато ви видях, веднага реших: най-вероятно е класик. Познах ли?

— Не съвсем, занимавах се със свободна борба. Но — близо сте! Съвсем близо! Хвърляйте фасата, да се качваме в кабинета ми.

Така със смях, при това съвсем искрен, не предполагащ никаква измама или номер, те се качиха с асансьора на шестия етаж и влязоха в скромен четиристаен офис, обзаведен, както вече Турецки знаеше, с напълно стандартни мебели.

Саша го попита още в асансьора кога е напуснал тепиха. Посьолков отговори, Турецки веднага цитира няколко големи имена, естествено, че ги познаваше. И с такова светло настроение, когато с удоволствие си спомняш красивата славна спортна младост и до теб е човек, който също помни това и споделя спомените ти, двамата минаха през цялото помещение към кабинета на президента.

Татяна, явно смутена, при приближаването им се надигна от стола, но след като ѝ махна весело с ръка и намигна, Посьолков хвана Турецки под лакътя и го пусна пред себе си, както правят с приятели. Саша само бегло кимна на Грибова, сякаш са напълно непознати с нея, но като влезе в огромния кабинет, се обърна и доста високо каза на домакина си:

— Къде намерихте такава симпатична секретарка, а?

— Хареса ли ви? — отвърна през смях Посьолков. — Сядайте, пушете, сега ще прием с вас кафенце и ще се заемем с всички въпроси. Танюша, бъди така добра, свари ни по чашка! Или искате чай, Александър Борисович?

— Кафе, по-привично е някак.

Татяна стоеше в пълно недоумение като дирек на вратата и се отдалечи тихо, като притвори, но не затвори вратата. Естествено, а как ще получи информация?

Но когато донесе по чаша ароматно кафе и пак излезе, само притваряйки вратата, Турецки не го домързя, надигна се от дълбокото и удобно кресло, сложено до кръглата масичка, отиде до вратата и демонстративно плътно я затвори. Посьолков, седнал отсреща,

проследи с усмивка действията му и кимна с разбиране. Саша не знаеше какво ще стане по-нататък, но засега този човек откровено му харесваше.

Разказът на Турецки засягаше само най-основното: автомобила, директора на хотела Волков, Николай Николаевич Посьолков, фигуриращ в документите за взетата под наем кола и най-сетне причината за интереса към дадения портокалов фолксваген.

Той го изслуша спокойно — дотолкова, доколкото това не го засягаше лично. И всъщност повтори казаното от съпругата си вчера, но това не беше дословно повторение, което можеше да говори за сговор. Но и в неговата информация Саша не намери нито един нов факт. Все същото, но с други думи. Или е дяволски умен, или Турецки строи замъка си на ронлив пясък. Той не може да каже дори две фамилии на бащини приятели, обясни, че връзките се скъсали, докато бил жив баща му, а пък след смъртта бившите приятели и колеги съвсем престанали да се обаждат. Тук всичко бе ясно: така става в живота. Много просто обясни цялата история с присъствието на бащината фамилия в отчетните документи на Волков: мошеници има навсякъде. Мъртвите души са нужни навсякъде. И дори повече, той лично е готов да даде под съд мошеника бизнесмен, задето е използвал името му за користните си цели и така му е нанесъл морални щети.

На това място Посьолков се усмихна и заяви:

— Готов съм, драги спортни колега, да съгласувам с вас сумата, покриваща щетите ми. Наистина: защо не? Хайде да го поставим на мястото му, ще вземем хонорара и ще си го разделим честно на две? Лично аз нямам нищо против. А вие?

Разбира се, че е привлекателно. Но и утопично. И въпреки това Саша го посъветва да не се церемони с този „плъх“, а сетне обясни защо нарече Волков така. Алексей Николаевич се смееше като дете — силно и искрено. И Саша пак неизвестно защо не искаше да си разваля впечатлението от него. Той реши да изясни двата важни за себе си въпроса: с какво се занимава „Мостранслес“ и как се е намъкнал в дебрите на бившите партийни владения, по-късно и по други пътища.

Затова Саша се постара да приключи разговора, допи изстиналото кафе и стана. Но Посьолков го помоли да изчака една минута, излезе от кабинета в приемната и като се върна, му връчи цял сноп ярки красиви проспекти, като каза, че това накратко ще обясни

при нужда с какво се занимава фирмата му, кога е образувана и на какво отгоре. Точно така каза: на какво отгоре. И това последното също се хареса на Турецки. Разделиха се почти приятелски.

Като слизаше с асансьора, той все мислеше, че следователят рядко има късмет да общува с нормални честни хора, а не с мошеници. Като че ли Посьолков-младши бе от тях. За съжаление все още не можеше да каже нищо за неговия родител.

Единственото свинство, от което Саша просто не можеше да се откаже, а по-точно не се удържа, бе следното. Излизайки към изхода, придружаван от президента, той някак между другото забеляза в едно от помещенията диван, направи учудена физиономия и двусмислено се подсмихна. И като се обърна, видя как лицето на Татяна се заля с ярка червенина. Но Алексей Николаевич реагира посвоему:

— Такъв е животът, Алексей Борисович, какво се чудите?

Браво на него — това бе всичко, което може да каже. И вече окончателно си състави мнение за Татяна. Уплахата и смущението ѝ, престорената наглост не са нищо друго, освен страх за собствената кожа, колкото и гадно да звучи. Естествено, прекарала е нощта с Олег и е разчитала на нещо, но той също не е глупав, взел е своето и благополучно е хукнал на езерото в Останкино. Значи мадам загуби и от Славка, и от Олег нищо не е получила. А появата на Саша изобщо постави под заплаха по-нататъшното ѝ оставане във фирмата на Посьолков. Как няма да нервничи... Да върви по дяволите. По принцип нейните откровения сега не са нужни особено на никого. Няма нужда да потвърждават с точни свидетелски показания, че колата известно време е била спряла и едва след това е гръмнала. Достатъчно е, че вече го знае Турецки. Днес делото за взрива и убийството ще бъде прекратено, но сега е нужен „куриерът“. И свидетелството на Грибова никак не може да повлияе на възможността или невъзможността да открият следите му.

Значи и нуждата от нея отпада.

3.

Тъкмо влезе в кабинета си и вътрешният телефон зазвъня:

— Най-сетне! — Меркулов бе сърдит. — Какво става, нали се разбрахме да завършим твоето дело сутринта! Стоя като някой глупак...

Саша едва се сдържа да не зададе наивния въпрос: „Костя, защо — *като?*“, но отговори спокойно, без сянка на усмивка:

— Извинявай, но от седем съм хукнал из Москва. Току-що бях във фирмата на Посьолков, там няма нищо, Костя.

— Няма, значи няма. — Меркулов реагира без всякакви емоции. — Вземай досието, всички придружаващи документи и идвай при мен.

От деня на убийството беше изминала една седмица. От момента, когато Турецки взе в ръка тъничката папка с няколко листа дело вътре — днес е шестият ден. А има усещането, че разследването е продължило вечност. Вече се измори от него. Само свидетелските показания тежат поне килограм. А още не са дошли заключенията на криминолозите по повод колата, анализът от Ким Курзаев, материалите по списъка на кацналите пътници от Франкфурт... И много други неща няма.

Саша взе от Клавдия Сергеевна пакета, дошъл от МУР, с фотороботите и сложи цялата камара с материали на допълнителната маса в кабинета на Меркулов. Когато хвана пакета, който знае защо усети, че пръстите му потреперват леко. Сякаш държеше в ръце предсказанието на съдбата си.

— Ще погледнем ли? — попита Меркулов.

— Отваряй — кимна той и неизвестно защо стана.

Саша извади от плика два плътни листа. Сложи ги един до друг на бюрото на Костя. Заобиколи го и застана до Меркулов. Да, можеха да очакват и повече. За двата портрета можеше да се каже, че смътно напомнят някого, но същевременно са напълно непознати. Турецки разбра скептичната оценка на непознатата му Вера Константиновна, новата сътрудничка от Научно-техническия отдел и на Володя Яковлев, които още вчера заявиха, че сведенията са прекалено неясни,

а човекът може да бъде разпознат само при много голямо желание. С една дума, Семьон Червоненко малко им е помогнал. Вероятно поради наличието на някакво своеобразно художествено виждане у шофьора Сеня или тъкмо обратното, поради пълната му липса, изобразените на портретите изглеждаха като млечни братя. И именно като работи, а не като хора с техните индивидуални черти на лицето. Но, по дяволите, единият от тях, с тъничката черта на мустачките над горната устна, определено напомняше на Саша някого. Погледна Костя, той него, двамата свиха рамене, а Меркулов, без да губи напразно време, пхна двата фоторобота в плика и небрежно го отместа на края на бюрото, за да не се занимават повече с тях. Саша познаваше този маниер да решава някои въпроси бързо и категорично. Като не стават, не стават...

После със съвместни усилия бе съставено мотивирано постановление за прекратяване делото за убийството на С. Е. Елмазов във връзка със смъртта на обвиняемия В. А. Кочерга. Когато приключиха и с този въпрос, Костя стана от мястото си и тръгна към прозореца — постоа в любимата си поза на капитан Немо, изпрацащ съратниците си в последния им път. В една стара книга имаше такава картинка: едната ръка на гърдите, другата стиснала брадичката. Впечатляваше. По-рано, сега вече не.

— Костя, ще се прибера в кабинета си — каза Саша без всякаква надежда да получи поне някакъв разумен съвет.

— Не е ли звънил Фьодоров по списъка на „Луфтханза“? — сякаш се пробуди Меркулов, без да се обръща от прозореца.

— Още не. Сега ще питам Ким и нашия НТО. А с тях какво ще правим?

— Как какво? Умник, да ме прости Господ... Искам да обмисля въпроса как да прехвърлим твоя господин Волков на оня полковник от ФСС, там е въпросът. И каква ще е ползата от рокадата. Какво да поискаме насреща. Добре де, сега върви, но ако тръгнеш, непременно ми съобщи. Една мисъл ми се върти... но по-късно, по-късно.

Турецки взе документите си и пакета с фотороботите и напусна кабинета на Меркулов.

Може би някъде дълбоко в себе си искаше да чуе успокояващия, кадифен глас на Вера Константиновна, но уви, обади се груб и мъжки. Без никаква надежда Саша съобщи какво по-конкретно го интересува и чу:

— Елате, има резултати.

Това е добре. Сега остава само доктор Курзаев.

— Как е нашият тежък живот, уважаеми Ким Шогенович? — започна отдалеч Турецки.

— Ах, вие ли сте! — чу той насмешливия глас на професора. — Какво ново? Кого са претрепали, кого са отровили? С какво да помогна?

— Пфу, пфу, пфу! Засега Бог е милостив. А можете да помогнете с едно: как е моят самоубиец? Сам или все пак са му помогнали?

— Помогнали са му, Александър Борисович, и още как са му помогнали! Чисто направено, но ние с вас все пак успяхме, хванахме последния влак. Почти на нулата бяхме, браво на нас! И сега какво? Формулата ли ви трябва? Името? Първото — горе-долу, а по втория въпрос, извинявайте, драги. Не съм измислил аз това съединение, нито пък аз ще стана лауреат за него... Впрочем, какви ги дрънкам? Защо не дойдете, ще поговорим? Или ви трябва спешно и направо по телефона? Бива ли така, Александър Борисович?

Саша разбра предпазливостта на Ким.

— Ще намина към вас. Разбира се, имате право. Нали няма да възразявате, ако дойда някъде след час?

— Ще чакам — Курзаев завърши кратко разговора.

Започва се обаче, както казва оня чукча. Навсякъде има следи. Меркулов вдигна слушалката:

— Костя, има следи. И там, и там. Да отида ли?

— Добре, но се постарай по-бързо. Днес може да имаме среща. С мой стар приятел.

4.

Ким го посрещна на площадката на етажa си по бяла манта и го заведе в лабораторията. Сътрудниците сигурно бяха предупредени и когато двамата влязоха, всички напуснаха помещението.

Саша поседна на масата срещу професора. Ким извади от сейфа бележник със записки и без да гледа в него, разказа доста пестеливо как е успял да открие ясна следа от много силен психотропен препарат.

— Още в моргата при огледа на трупа обърнах внимание на редица признаци: необикновено мускулно напрежение, подут език, крив врат и редица други. Александър Борисович, това е така нареченият невролептичен синдром. Шизофрениците го понасят спокойно, а пък здравите — зле. Както ви е известно, взех за изследване кръв, урина, слюнка, сперма, фекалии. Онова, което може да запази следите на психотропен препарат, вкаран в организма. Обикновено отровата излиза през бъбреците и черния дроб. Е, за да не обяснявам надълго, все едно, няма да разберете и не ви трябва, започнах да търся по всички групи и намерих пипотиазин. Това е извънредно силен препарат, но се задържа в организма не повече от осем часа. В нашия случай пък, както разбрах от вас, течеше вече второто денонощие, а повечето отрови, както знаете, имат лошия навик да се изпаряват бързо. С една дума, успях да хвана този по-издръжлив вид невролептик, от което може да се направи извод, че в дадения случай имаме работа със съвсем нов препарат от групата на пипотиазините. Най-вероятно това е флюпипотиазин. Чувал съм за това психотропно средство с необикновена сила, бързо и изцяло потискащо волята, но... както се казва, не съм го държал в ръце.

Ким прекара някак замислено дланта си на музикант по стилната си прическа — от високото, „учено“ чело към темето — и с показалец оправи очилата на носа си. Движенията му бяха ясни, сякаш проверени, а в присъствието на студентки или симпатични лаборантки — разчитащи на определен успех и подражание. С една дума — Маестро. Но сега всичко казано вече бе недостатъчно за Турецки.

— Ким, този твой „пип“ на таблетки ли е или на ампули?

— Без съмнение на ампули.

— Ясно. А къде могат да го произвеждат?

— Имаш предвид у нас ли? Мисля, че преди две години можех да ти дам съвсем точен адрес — Ким се наклони към Саша: — Тринайсета...

Турецки кимна. И той помисли същото. Специалната лаборатория номер тринайсет принадлежеше на КГБ. И там работеха истински майстори. А проверката на новите препарати в действие, използването им — това изобщо не беше проблем.

— Още ли съществува? — Въпросът, естествено, не бе от най-добрите, затова Ким се усмихна:

— Саша, и ти ми отговори на един въпрос: не знаеш ли дали още съществува? Предполагам, че съществува, макар че номерът сигурно е друг.

— Да... А нямаш ли там някой?

— Защо са ми? Нали ти казах: и аз имам нещо такова, че всички тия пипотиазини... Но аз съм съвсем друго нещо. Там, казваш? Трябва да помисля, да попитам внимателно, може някой от нашите да е и там. Но не мога да обеща.

— Но нали ще опиташ?

— Ще се постарая — Ким подчерта думата — да опитам. А пък актчето съм ти го приготвил.

Той извади от бележника си сгънат на четири лист и го подаде на Турецки. Всичко е правилно: акт... направени са следните изследвания... показаха... и ето накрая: наличие на отрова от групата на пипотиазините.

— Ще ти помогне ли? — професор Курзаев погледна скептично следователя.

— Непременно. Дълбок поклон, скъпи докторе. Ако има нещо — нали знаеш, за теб съм готов да обърна света.

— Живей си засега спокойно — засмя се Ким и стисна ръката на Турецки.

5.

Той пътуваше към Научно-техническия отдел и разсъждаваше по един въпрос: помощ или ново главоболие е актът от експертизата за териториалните следователи, които се занимават с делото за самоубийството на Кочерга? Най-вероятно — второто. Самоубиецът може да бъде предаден на земята, трябва да се съобщи за това на вдовицата. Макар че каква вдовица е тя? Разведени са май от година. Или просто са се разделили? А има ли смисъл да уточнява? Тя има пари за погребението му. Кочерга казваше, че ѝ донесъл. За първи път донесъл... За собственото си погребение. Трябва да ѝ подсказат: тя може да разчита на част от капитала му, вложен в залата с игрални автомати в Германия. Но нека по-добре отиде лично при нотариус или адвокат, да се посъветва... Сега за погребението. Трябва да се очаква, че сътрудниците на банка „Златен век“ няма да изявят голямо желание да погребват убиеца на горещо обичания си шеф. Кой ще се занимава с това? А, Александър Борисович? Ще възложите на някого? Та грешката е ваша! Какво пък, да се надяваме, че държавата няма да обеднее, като погребее за своя сметка един от своите граждани, които не са били големи късметлии...

С такива не най-хубави мисли пристигна при криминолозите. И — първото разочарование: Вера Константиновна, притежателката на чаровния, кадифен, ласкав и приспиващ глас, се оказа суха и висока, може би стара мома, остроноса и некрасива. Не е ясно защо Володя Яковлев подбелва очи. Може да е заради гласа! Ах, този глас! Когато тя заговори, Турецки веднага забрави за несимпатичната ѝ външност. Птицата Сириин^[1]! Ако трябва да говорим честно, кой ще дойде за тия нещастни копейки или рубли да опъва каиша в НТО? Мая Плисецка ли? Или Ирина Хакамада? Как ли не, има да чакаш! А поне има глас... Току-виж Яковлев хлътнал.

Турецки погледна резултатите от проведените изследвания в автомобил марка „Фолксваген“, номер ММЗ 75–83. Открити са пръстови отпечатьци... На Виктор Антонович Кочерга! На страничното стъкло, на облегалката на предната седалка. Значи са го

карали на задната... Така, парчета от ампула... Ето отговорът: в колата са му сложили инжекция, да, може да не е първата. Кочерга утихва. Завежда приятелите си вкъщи. Съседката Зубова е слушала високите им гласове. Инсценировката успява. А по-нататък е известно... Още отпечатъци. Да, тези са или на килърите, или на Станислав Волков. Кое се изяснява в момента.

— Вера Константиновна — обърна се той към нея, — моля ви, сравнете пръстите отгук — Саша ѝ подаде отчетния лист за фолксвагена, — с тези, които са при вас.

Тя взе материала и отиде в ъгъла на лабораторията, на своето място. Саша излезе в коридора да изпуши една цигара.

Изобщо за тази операция Семьон Семьонович Мойсеев щеше да се нуждае от два пъти по-малко време...

— Има. Могат да се идентифицират. Но тези групи са неизвестни.

— Проверяхте ли ги в специалния отдел?

— Да, разбира се, там ги няма.

— Тогава — Турецки ѝ се усмихна с благодарност, — пазете ги по-добре от зеницата на окото си. Ще дойде и тяхното време, усещам го.

Ето, увеличиха главоболията на следователите по делото на Кочерга. Турецки се успокояваше така, надявайки се, между другото съвсем напразно, че ще му се размине...

6.

Турецки позвъни на Костя и съобщи резултатите от двата анализа. И вече виждаше как Меркулов ожесточено мачка брадичката си. Има си хас! Тъкмо прекратиха делото, а сега — ето на! Подарък! Но нали тези два епизода не са тяхна грижа. С тях трябва да се занимават муровците, колкото и Юра Фьодоров да желае да ги обедини в една папка и да я остави на бюрото на Саша. Изглежда, интуицията не е подвела и него.

— Какво се чува за твоя приятел? — напомни на Костя.

— Чакам да ми звънне след три. Имай предвид.

— Добре. Днес ми трябва също Червоненко. Надявам се, че не възразяваш?

— Зарежи тези картинки! Все едно — ползата от тях е една голяма нула. Но както искаш. — Последното просто го измърмори и тракна слушалката.

За съжаление Червоненко нямаше телефон. Само адрес. И Турецки тръгна да го търси.

Стар пететажен блок в района на метро „Младежка“, на улица „Оршанска“. Едностайно жилище на първия етаж. Входът мръсен, изоставен, одраскан с идиотски английски думи. Нашите мили дечица се забавляват по този начин: рисуват по стените на къщите, входовете и площадките със спрей. Саша позвъни на апартамент номер две. Веднага отвори изплашена жена с разплакани очи и тъмна забрадка.

Сърцето му се сви.

— Извинете, идвам при Семьон Иванович.

— Влезте, Семьон, за тебе! — рече тя на украинско-руски.

От стаята излезе Червоненко — също изплашен и целият някак смачкан, прегърбен.

— Какво се е случило? — попита Турецки, когато се здрависаха мълчаливо.

— Братът на жена ми... — Семьон смръщи лице и изхлипа. И той говореше на руско-украински.

— Какво, умря ли?

— Убили са го, другарю следовател.

Двамата седнаха на табуретки в кухнята и Семьон разказа какво страшно нещастие се е случило с най-близкия му роднина и спасител. Игор, братът на неговата жена — същата дребничка, пухкава женица с разплакани очи, която отвори вратата, — той им помогнал да се закрепят в Москва, наел им тази квартира временно, намерил му работа и всичко останало. А сега е загинал и те не знаят какво ще правят по-нататък, колата е строшена напълно, изгоряла е, не са успели да спестят пари, значи ще трябва да напуснат жилището, а къде ще отидат? Ето какво нещастие ги е сполетяло!

Е, може да не е толкова безнадеждно, Турецки се опита малко да успокои и утеши Семьон. Но той само кимаше и се люлееше на табуретката. Да, отношенията им с жената на Игор са добри, може би ще могат да останат известно време, а после? Страх го е да си отговори на въпроса какво ще стане после. Ето какво значи живот на бежанец, на преселник... Нищо свое и никакви перспективи.

Турецки дори не знаеше дали си струва да го закача за фотороботите. Попита къде е станало убийството, откъде са научили, кога, но Семьон можа само да каже, че са се обадили от милицията и са казали на Игоревата жена. Днес сутринта. А Игор е загинал вчера вечерта, по-точно през нощта. На Кунцевския прелез край Работническото селище. Нощният влак блъсна колата, която неизвестно защо била заседнала на релсите, влачил я няколко десетки метра, докато спре, и я превърнал в купчина изгоряло желязо. Шофьорът е бил вътре в колата. Заспал, не успял да излезе — сега вече не може да се разбере...

— Семьон Семьонович, миналата седмица ви помолих да не ходите на Шереметиево, помните ли?

— Аз не съм! — Той тръсна глава.

— А Игор?

— Що той? Вчера отиде. Следобед аз му предадох колата и той отиде.

— Колата на кого беше, на Игор ли?

Червоненко потвърди.

— А вие значи сте я карали с пълномощно? Така ли?

— Аха.

Саша можеше да не продължава повече разпита си, защото отново се сбъдна най-лошото от това, което можеше да очаква. Фамилията на Игор, ако не го лъже паметта, е Черненко. А Семьон е Червоненко. Приличат си. Но Турецки можеше да получи окончателен отговор само в бившия таксиметров парк, където Игор е работел, преди да „гушне букетчето“, или в КАТ. И освен това е нужен следовател, на когото да се възложи делото. Но да звъни и търси от уличен автомат, си е загубена работа. Значи трябва да бърза за МУР и градската прокуратура. А оттам в кабинета си в Главна прокуратура.

Турецки още веднъж изрази съболезнованията си на Семьон и жена му, помоли го известно време да не се показва, да стои вкъщи и си замина. А изобщо Саша можеше веднага да се хване на бас по една бира срещу кашон най-скъп коняк, че смъртта е сгрешила. По-точно, сгрешили са тези, които са търсели Червоненко, а съвсем не Черненко. Защото дори на Джуна Давиташвили едва ли ще дойде наум, че двама роднини с близки имена карат поред една и съща кола. А това означава също, че Турецки се е издънил някъде с Червоненко. Както и с Кочерга.

„Внимавай, Александър Борисович, от всички страни те притискат, следят всяка твоя стъпка, сякаш висят на врата ти. Но кой може да е? Някой от МУР? От Главна прокуратура? Както казваше някога любимият Щирлиц — информация за размисъл. Или всичко това е измислица на Юлиан Семьонов^[2]?“

7.

Той се качи при Фьодоров и го намери самотно замислен. Пред него на бюрото имаше дълъг списък с фамилии, а срещу всяка — някакъв знак с цветен флумастер. Саша разбра за какво се е умислил. „Луфтханза“ се е отзовала и сега ченгетата хвърчат да търсят „нашите“, руските пътници. Нали католиците не носят руски православни кръстчета. Също и лютераните.

Той седна срещу началника на МУР, като кимна към списъка:

— Много ли са?

— Сините кръстчета — отвърна той и обърна списъка, така да се каже, с „лице“ към Турецки.

Сините не бяха толкова много. А и списъкът не беше голям, може би сега не е туристически сезон и не пътуват много хора. Саша преброи, че руснаците са общо шестнайсет. От тях в списъка са задраскани четиринайсет. Това са тези, обясни Фьодоров, които са долетели благополучно, живи и здрави са и са налице. В това време иззвъня телефонът, Фьодоров бързо вдигна слушалката, изслуша съобщението, взе списъка и като се наведе ниско над него, притискайки го едва ли не със слушалката към бюрото, нарисова още едно кръстче.

— Край — рече той и затвори. — Останаха четирима, но момчетата са намерили тримата, току-що и Низовски. Остава последният, който просто не съществува. Това е Рослов. Владимир Захарович. Но всъщност в Москва няма такъв човек.

— Как така няма?!

— Обяснявам. На франкфуртското летище, както и на всяко друго, преди качването в самолета пътникът показва билета и паспорта си, предава си багажа и така нататък. Както ни съобщиха, всичко това е направил и Рослов. В документите не може да има никакъв фалш, в това отношение при тях е строго. Всички посочени в документите хора са пристигнали в Москва. Между другото, имаме паспортните данни на този Рослов, всичко е както трябва, издаден е от московската милиция. И това успяхме да проверим. Но когато отидохме на адреса,

се оказа, че къщата е съборена още преди две години, а в домовата книга просто няма такова име. Всичко ли е ясно?

— Тъкмо обратното — огорчи се Турецки. — Вие сте направили всичко правилно, разбира се, и аз трябва да си платя, само да получа аванса за отпуската. И болничните. Но можеше да се тръгне и от другия край. Разбираш ли, трябвало е веднага да се разпита всеки намерен от вас пътник: къде е седял, с кого, как е изглеждал съседът му. Да се съберат словесните портрети, да се фиксират примерно характерните жестове, особеностите в поведението. А сега ще се наложи всичко наново... Ти им дай фотороботите на оня, без мустачките, нека го показват, може някой да го познае, да добави нещо от себе си. Както знаем прекрасно двамата с теб, човешката памет е тъмна Индия. Има хора като нашия Сеня: за него всички са с едно лице. А друг притежава такава зрителна памет, че до края на дните си помни човека, до когото е седял два часа. И с теб се е случвало, току се залепи някаква физиономия и се мярка пред очите ти, макар да си нямаш хабер от този човек. А другият път е да се търсят хората, които познават Рослов. Все пак не живеем в безвъздушното пространство.

— Тук си прав — потвърди Фьодоров. — И какво друго предлагаш?

— Вие карайте на чисто, а аз ще започна от другия край. Диктувай ми координатите: къде е регистриран, къде е техният жилфонд, ремонтната служба. Ще се наложи да търсим съсед.

Като свърши с това, Саша извади на бюрото резултатите от експертизите. Фьодоров прочете всичко внимателно и замислено заби поглед в бюрото.

— Всичко ли ти е ясно? — поинтересува се Турецки, смятайки, че сега непременно трябва да се появи първата бръчка на челото на Фьодоров.

— Засега виждам едно: имаме всички основания да направим официален разпит на Волков. А също на сътрудниците му, които са имали или имат отношение към автомобилния бизнес на директора си.

— Освен това знаем твърдо и че двама души са ползвали колата: един възриж, както го описа Кочерга и съседката му Зубова, с тясно лице, прилича на евреин, а вторият е кавказки тип. Кочерга го наричаше „чеченеца“. Мисля, че трябва още веднъж да се поговори със Зубова. Тя вече описа накратко тия милиционери килъри, и Кочерга,

ако си спомняш, аз ти казвах, веднага ги позна. Трябва още веднъж: детайли повече, по-точни. Ще го свършиш ли?

— Иска ли питане.

И в заключение Турецки разказа на Юра за посещенията си при Семьон Червоненко. Фьодоров веднага разпореди да се изясни и доложи кой от следователите в прокуратурата и кой от криминалната са поели делото и изобщо да се явят при него с всички материали. Саша много искаше лично да научи с подробности какво е станало, но времето го притискаше. Затова помоли Юра да се оправя сам, като изказа предположение, че някой върви след него, почти на негова крачка, но да пази Господ, да не го изпревари. Тогава няма да се размине без кръв.

А от друга страна, можеше ли примерно Фьодоров да се сети, че трагичното произшествие с колата на Кунцевския прелез има някакво отношение към делото на Елмазов? Не, разбира се. Така че сега да си отварят очите на четири.

— Да не е изтичане на информация? — Фьодоров стана да изпрати Турецки.

— Знаем ти, аз, Костя, Володя, другите момчета, които са задействани. Нали си сигурен в тях? — Не спомена Олег, защото той въобще не знаеше много, пък и Саша не го бе посветил във всички детайли на разследването. Грязнов също знаеше, но за него може да е спокоен. Останалите — като Лагунин или главният прокурор, който пет пари не дава за нищо, знаеха по някоя дреболийка.

— Може би трябва да стесним кръга на запознатите? — зададе абсолютно наивен въпрос Фьодоров: или смяташе Турецки за пълен глупак, или имаше ясна и със сигурност лична цел.

— Хайде! — съгласи се лесно Турецки. — Ще се занимаваме двамата с теб. Става ли, колега?

— Ама ти не разбираш ли от шегата? — Фьодоров се направи на обиден.

Турецки поклати глава.

8.

В приемната на Меркулов бе пълно с народ — и всичките някакви важни, високомерни. Саша се наведе към Клавдия Сергеевна до самото й ушенце:

— На кого е погребението?

— Я стига, Саша! — секретарката прихна. — Константин Дмитриевич има съвещание с областните прокурори.

— А, такава ли била работата! — Турецки съвсем беше забравил, че освен скапаното дело съществува и друг живот, който кипи наоколо и няма никакво отношение към събитията, свързани с убийството на банкера Елмазов. Ето — живеят си хората!

Меркулов излезе от кабинета си и като стискаше ръка на присъстващите, тръгна към изхода. Щом видя Саша, му даде знак с глава: върви след мен.

Те се облякоха и слязоха на двора. Турецки се поинтересува откъде е тълпата в приемната. Мръщейки се, Костя обясни, че съвещанието се е проточило, че е искал да го завърши по-рано, но можеш ли да спреш хората: всеки си има болки и проблеми, трябва да изслуша всички. Сега ще продължат съвещанието с другия заместник — ще стане дума за кадрите. И неговото присъствие не е необходимо.

— С кола ли си? — изведнъж прекъсна сам себе си.

— Разбира се! — Саша повдигна рамене.

— А защо мълчиш? — възмути се Костя.

— Защо, да не съм длъжен нещо?

— А, не — Костя се засмя. — Извинявай, просто си говоря с теб, а пресмятам как да стигнем до Чертаново.

— Защо, вече и колата ли ти взеха? — учуди се Турецки. — Пак ли е поскъпнал овесът?

— Служебната не става — сухо отвърна Костя.

— Да беше казал още отначало, давай адреса.

— Нали ти казах. А там ще покажа.

Докато пътуваха, Турецки успя подробно, без да пропуска важните детайли, да преразкаже събитията от първата половина на

деня. Имаше много информация. Костя мълчеше, докато я усвояваше, и не оставяше на мира брадичката си — знак за дълбокия му размисъл.

От Каширка нареди да завие към булевард „Черноморски“, после се мушнаха надясно, в тесния подлез и пак завиха този път наляво, тръгнаха по някакъв крив път, обикалящ покрай стари пететажни кооперации, между метални гаражи, детски площадки и непонятно с каква цел поставени коси бетонни огради. Като се оглеждаше, но не забравяше да сочи с пръст посоката на движение, Меркулов проверяваше няма ли опашка, както разбираше Саша. Не пречи да хвърлят едно око, както се казва. Но нали, когато Костя освободи служебната си кола, Турецки също разбра от какво се страхува спътникът му и не изпускаше от погледа си огледалото за обратно виждане. Беше сигурен, че зад тях е чисто.

Меркулов посочи къде да оставят колата и Турецки успешно се промъкна между двама частници. След това слязоха, Саша заключи вратите и поеха по асфалтираната тясна пътечка между кооперациите. Отминаха три блока и Костя — ама че конспиратор! — кимна към най-близкия вход на последния от тях. Качиха се бавно на петия етаж. Меркулов натисна копчето на звънеца, но не чува никакъв звук, а вратата се отвори. Влязоха мълчаливо, стопанинът, сравнително млад човек, във всеки случай по-млад от Турецки, предложи с жест да се съблекат и пак така, с движение на дланта, ги покани в стаята.

Обикновено двустайно типово жилище. По стените лавици за книги. Саша ги наближи, погледна кориците; учебници по съпромат, строителни работи, всякакви справочници — оръфани и здраво употребявани. Главно техническа литература, свързана със строителството. Няколко доста дебели книги по архитектура и десетки съвременни кримки с ярки, по-скоро пъстри корици. Типична библиотека на студент или млад специалист: двете страни на медала, така да се каже.

Като забеляза интереса, домакинът се усмихна и подаде ръка да се представи:

— Генрих Хайдерович. Може просто Гена.

— Саша.

— Ето че се запознахме — съобщи им Меркулов и се отпусна в изтърганото кресло до малката масичка. — Сядайте, момчета. Гена, дай от онова... как беше? Херша, нали? Да е с мехурчета и да мирише

на лимон. А в колата на тоя юнак — той бутна с пръст Саша — така вони на бензин, че едва не повърнах.

Генрих донесе от кухнята начената пластмасова бутилка някаква лимонада и две стъклени чаши. Наля едната и я подаде на Костя. Погледна въпросително Саша, но той кимна отрицателно. И помисли: каква е тази церемония? Къде сме? Какво протакаме? Да не би да имаме излишно свободно време — да се юрнем толкова далече, за да пием лимонадка? Все повече го дразнеха неясните за него действия на Меркулов.

Най-накрая Костя доизпи чашата си, Генрих яхна стола, Саша се разположи на късо диванче, което както знаеше, може да се разтяга и да става легло персон и половина.

— Как е Юра? — поинтересува се Меркулов.

Генрих се усмихна леко и кимна със съвсем черната си глава. Очите му малко се присвиха и скулите му изпъкнаха още повече. Типичен Чингис хан. Да, сигурно е татарин. Хайдерович... Хайдер, Хайдер, Саша не си спомняше това име поне веднъж да се е мярвало в разговор с Меркулов. Но знаеше едва ли не от първия ден на съвместната им работа в прокуратурата: Меркулов винаги има в тайното си джобче човек, който по един или друг начин е свързан с необходимата в дадения момент информация. Това може да е негов приятел от училище, от студентските години, бивш колега, доведен брат на колега или един Господ знае какъв. С кого си имаха работа този път? Явно квартирката е конспиративна, за което говореха тайнствените обиколки из околностите на дворовете и тихото запознанство, макар отношенията между Костя и този Гена да са напълно поверителни.

— Ще му предадеш сърдечен поздрав — добави Костя, сякаш заповяда.

— Слушам.

Чернокосият Чингис хан прие командата.

— Тогава да пристъпим към работа, имаме много малко време... — Костя го смая с неочакваното си откритие. — Първо: генерал-майор от ДС Николай Николаевич Посьолков, Управлението на кадрите. Желателно е всичко, но може и последните години преди пенсия. Синът му — Алексей Николаевич, президент на „Мостранслес“;

секретарят на президента — Грибова... как беше? — Меркулов се обърна към Турецки.

— Татяна Павловна — отвърна Турецки и помисли, че Костя пак го смая.

— По-нататък: Станислав Никифорович Волков, директор на хотел „Урожаен“, обкръжението му, кога е открит хотелът, от кого, какво има сега там. Гена, всичко това е екстрено и много важно. Никой друг няма да ми даде тази информация.

Генрих си записа всичко, казано от Костя, в един тефтер и го пъхна в джоба на самото си, окачено на облегалката на стола.

— Кога може да очакваме? — Костя пак посегна към бутилката, сякаш е алкохолик и си оправя главата.

— Надявам се, утре сутринта. — Свил очи, Генрих мрачно погледна през прозореца оголените клони на дърветата, подъвка устните си и завърши: — Чичо Костя, по-рано няма да успее. След кого мислите, че е опашката?

— Засега зад него. — Меркулов пак не много тактично бутна с пръст Турецки. Саша изпадна в смущение: „Чичо Костя, след кого е опашката?“ — какво става, драги ми граждани? Те знаят всичко, а той, излиза, че нищо? И после, извинете, нямаше никаква опашка! Може би са имали нещо друго предвид? Това, за което Меркулов намекна пред Фьодоров?

Изглежда, досетил се за мислите на Саша, прекалено явно изписани на лицето му, Костя се усмихна, в отговор Генрих намигна разбиращо. Ясно — сработили са се. Изглежда, отдавна.

— Как ще се свържем? — попита Меркулов.

— Трябва да предам на тате поздрав от вас. И той ще ви звънне.

— Добре. — Меркулов погледна часовника си. — Имаме ли още пет минути, Гена? Тогава, ако може накратко какво става при вас с Крайни?

— Арестуван е той и трима негови заместници от УРАФ. — И специално за Саша домакинът поясни: — Управление за регистрация на архивните фондове. Темата — задграничните паспорти. От февруари ги следим.

— Благодаря, ще имаме предвид. Кога ще откриете тайната?

— Тези дни ще има публикация. Така че вече няма никаква тайна.

Меркулов се надигна трудно от мекото кресло.

— Ясно, разбрано, Гена. Още веднъж поклон на Юра.

Те се облякоха, стиснаха ръката на домакина, излязоха мълчаливо на площадката. Като слязоха на етаж, Костя рече:

— Тръгни наляво, направи кръг и излез на старата Балаклавка. Там има магазин „Прикарпатски шарки“, спри до него.

Около колата на Саша се караха двама мъже. Турецки съобрази, че е заел чуждо място: до тротоара чакаше жигула от пети модел. Като се приближи бързо до колата, Саша си призна:

— Извинете, момчета, съвсем се обърках тука, нали разбирате, спрях за минутка, да намеря блока, а няма кого да попитам. Като че ли всички са измрели! Не можете ли да ми кажете как да стигна до номер деветнайсет?

Те се спогледаха някак странно и започнаха да обясняват, като се объркваха и питаха един друг. Турецки за миг заключи: „Неопитни са момчетата, изглежда. Шарани, а не оперативници...“ Но разбра и друго: трябва добре да запомни гладките им муцуни и да изчезва без повече обяснения. Което и направи. Турецки скочи в колата, като се молеше този път да не го подведе. Размина се: не го подведе. Но се оказва, че все пак не са забелязали и двамата с Костя. И още как!

Той се повъртя между кооперациите и най-накрая пресече булевард „Черноморски“. Сега, както обясни Костя, трябва да кара по диагонал между сградите, а там е магазинът. Като следваше наставленията, Турецки лесно излезе до магазина и забеляза Меркулов да чете обявите по стълба на лампата.

Костя щеше да излезе срещу колата, но Саша храбро го отмина, спря на петдесетина метра по-напред, слезе и тръгна към него. Той направи учудена физиономия, но веднага помръкна, щом Саша му разказа епизода с шофьора на синята петица.

— Ще потърсим ли, или да се отбием при момчетата? — Турецки предложи да изберат вариант за преглед на колата.

— По-добре да помълчим — реши Костя. — А за да не те измъчвам, ще ти кажа: Гена е от ССБ.

Саша разбра: Службата за собствена безопасност при Федералната служба за сигурност. Сериозен ход. Но той очакваше и продължение.

— Хайдер — в училище го наричахме Юра — по едно време беше министър на сигурността в Татария. Стига ли?

До колата си Саша коленичи и огледа дъното, доколкото можеше. Като че ли няма нищо съмнително, обаче... сега има такива майстори, че могат да ти пъхнат на онова място „карфичка“, а ти дори да не усетиш. А някъде отзад в онази синя петица седи един кръглолик гадняр с каскет и слуша как коремът ти къркори от глад. Съвсем на място: „От сутринта не съм слагал нищичко в устата си.“ Меркулов се усмихна (не хареса израза ли?) и отбеляза, че това, с което снощи Саша успя да се натъпче на банкетa у Романова, трябва да му стигне като на камила поне за седмица. Затова няма какво да се преструва, а Клавдия ще им осигури чаша чай, няма проблеми. Така, като си разменяха нищо незначещи фрази, стигнаха до Главна прокуратура. Костя слезе, а Саша каза, че ще отиде до „Петровка“ и веднага се връща. Нека Клавдия слага чайника.

9.

Турецки не можеше да кара Вера Константиновна, притежателката на божествения глас, да се пъха под колата! Затова надникна във втори отдел, намери Володя Яковлев и му обясни от какво има нужда. Но тъй като Саша бе женен не от вчера, както се казва, и знаеше едно-друго за хората, които могат да ти вървят по петите, съобщи на Володя и някои свои съображения по този повод. Яковлев му отговори, че също разбира от техника и ще може да различи „фарче“ от „микрофон“.

На тръгване Володя остави на Турецки материали, с които да се запознае — неговите детективи още днес бяха открили това-онова около личността на загадъчния пътник Рослов. Протоколите от разпитите не бяха много и не се отличаваха с разнообразие. Саша ги прелисти, но не откри нищо важно за себе си: не съм видял, не помня. А немският екипаж, стюардесите и пътниците не могат да се разпитват без предварителна уговорка между външните министри. Какво пък, отрицателният резултат също е резултат.

След малко се появи Володя и му махна с ръка да го последва. Влязоха в закритото помещение на служебния гараж и Саша видя своята бричка обърната на една страна, стисната здраво от обръщача. Дъното — Господи, колко е кално! — бе осветено от ярък фенер. Володя заведе Турецки мълчаливо до колата и му показа с пръст малко квадратче, напомнящо гайка, залепено на дъното до предната врата. После внимателно с видимо усилие го дръпна и пак го пусна на мястото му. Погледна въпросително, а когато Саша отвори уста, той притисна устните си с пръст и махна на някого с ръка. Някъде равномерно и почти безшумно забръмча мотор, а колата започна бавно да се спуска на колелетата си.

Володя пак махна с ръка и те напуснаха.

— И какво трябва да означава този сън? — поинтересува се Турецки.

— Това, че в тази джунджурийка — вече съм виждал подобни — е монтирано „фарче“ с „микрофон“. Но този модел все пак е доста

остарял. Наше производство. Има малко по-нови. Относно твоя, „фарът“ покрива до пет километра, а „микрофонът“ лови на не повече от триста метра. Максимум — петстотин, но почти не се чува.

— Как смятат твоите специалисти — Саша кимна назад зад гърба си, — отдавна ли е там?

— През последните дни е мокро... Кога се развали времето?

— Мисля, че от вчера.

— Най-вероятно е поставено в навечерието. Покрито е с равномерна коричка кал. Значи е оттогава.

На Турецки моментално му призля. В мозъка му бясно се завъртя машината, която започна трескаво да изчислява кой е пътувал с него в колата, за какво са говорили, какви тайни въпроси са обсъждали. Да вземем днес — с Костя. Ами вчера, когато пътуваха с Меркулов и Фьодоров към дома на Костя? И изведнъж изплуваха думите на Костя, казани днес: „Зад кого е опашката?“ — „Засега зад него.“ Значи опашката е била след Турецки.

А защо той не е знаел? Или не е догледал?

Какво пък, може наистина да е време за пенсиониране? И да се отдаде на журналистиката: все пак е по-лесно да разобличаваш, отколкото да ловиш бандити.

Сега трябва спешно да намери Костя. Но го откри едва след петото позвъняване.

— Е — само измърмори той, като чу гласа на Турецки.

— Намерихме. И аз вече мисля за опашката.

— Лошо. Отдавна ли е там?

— Специалистът предполага — отпреди три-четири дни.

Костя мълчеше. Сега на пълни обороти работи собствената му сметачна машина. Най-накрая се обади:

— Обмисли въпроса: да го махнеш ли, или да го оставиш. А аз ще се погрижа за днешния вариант. И още: не се бави, трябваш ми тук.

— Костя, спомни си, нали вече имахме подобен случай.

— Преди две години, ако не се лъжа. Но тогава ти остана без жигулата си, нали?

— Точно така. Да не ми предлагаш да повторя онзи експеримент? Имай предвид, че нямам пари за нова кола. И никой не се кани да прави щедри подаръци, както тогава. А използвам служебната като милостиня.

— Не казваш нищо ново. — Гласът на Костя стана скучен, а това означава, че Турецки вече му е омръзнал. Но пък, от друга страна, Саша не знаеше по-лошо положение от това да ти дават два взаимноизключващи се съвета, всеки от които е абсолютно правилен и логичен. А после ти казват: решавай сам кое е по-добре. Разбира се, Костя обожава такива ситуации. Затова сега е много голям началник и няма нужда да слиза от Олимп, за да се убеди колко правилно действат земните роби. Големият началник — това е съвсем друга философия. А когато пък е много голям — тогава няма за какво да се разсъждава. Вече не е философия, а единствената правилна гледна точка.

Всичко това е много весело, но какво да прави с шайбичката-гайка? Схватливият оперативник Володя Яковлев отговори разумно на мълчаливия Сашин въпрос и съветът му бе наистина изчерпателен. Ако сега го махнат, те съвсем нахално ще го преследват, а ако шофьорът започне да им бяга, чисто и просто ще му подпалят колата. Ако не пипат нищо, тоест ако се правят, че никой нищо не знае, може още известно време да ги водят за носа, не много, разбира се, защото ония не са глупаци. Колкото и да е, все ще има някаква полза за делото. Но сега се налага да е двойно по-предпазлив.

— Добре — Турецки взе най-неприятното за себе си решение, защото не можеше да търпи никакви опашки, — оставяме нещата така, както са... — И сякаш го прониза мълния: та той описа на Костя с всички подробности ситуацията със Семьон Червоненко и шурей му!

И понеже престъпниците бяха зад тях, значи са получили буквално всички данни за него!

Като видя очите на Турецки, Володя се уплаши, а когато Саша му съобщи причината за внезапната си тревога, Яковлев сякаш също пребледня.

— Какво да правим сега? — попита обезсърчено той, сякаш някой знаеше.

— Ако ние вече — Саша натърти на тази дума — не сме закъснели, трябва спешно да изпратим Семьон в командировка. Нали казваше, че имаш някакво място, където нито една жива душа не може да открие скрития?

Володя кимна.

— И то екстрено... А какво ще правим с погребението? Нали той е единственият мъж в къщата... Ама работа! Или да му зачислим

телохранител за два дена?

— Не е реално — поклати глава Володя. — Трябва да го скрием. А пък погребението, какво пък, ще се наложи ние да помогнем някак. Добре, мисля, че няма никакъв смисъл да се мяркаш там, дай ми адреса и аз незабавно изпращам моите хора при него. Ако е рекъл Господ, дано този път се разминем без проблеми.

Володя говореше бодро, сякаш се стараеше да убеди себе си и Турецки, че наистина няма проблеми. Но Саша нито за миг не преставаше да усеща някаква приближаваща опасност, нещо стягаше душата му и той нищо не можеше да направи. Но пък, от друга страна, нали не е ловджийско куче, за да тича подир всеки заек. Има си служба, нека тя се занимава със задълженията си.

Уточниха се, че Яковлев ще съобщи на Турецки веднага щом завършат операция „Командировка“. След което всеки се зае със своята работа: Саша тръгна към прокуратурата, а Володя отиде да организира тайния „покрив“ за Червоненко.

10.

Меркулов беше разстроен от нещо. Турецки реши, че това е реакция от съобщението за опашката, която те май заведоха в Чертаново. Но се оказа, че причината е съвсем друга. Обадила се Шура, Александра Ивановна Романова значи, и с неузнаваем глас — или е ревала, или всеки момент ще ревне — започнала да го моли незабавно да се срещнат, защото... Но не обяснила за какво. С една дума — Костя обещал — някъде привечер, но сега не знае дали да я приеме в кабинета си, при нея ли да отиде, или да се видят направо на неутрална територия? Оказва се, че силно го „интересува“ мнението на Саша по този въпрос.

Засега Турецки не възнамеряваше да посвещава Меркулов в отношенията си с Олег, по-малкия син на Шура. Още повече че тази вечер има с него randevu на улицата на основоположника на космическите полети другаря Корольов. И лично за Саша тази среща бе много важна. Както разбра от думите на Меркулов, Шурината истерика може да е предизвикана от две причини: поведението на Олег, който е обидил с нещо майка си, или от някакви други служебни неприятности, не е изключено — те да са свързани и с Кирил, по повод на когото напоследък Шура започна да проявява все повече безпокойство. Но най-пикантното в случая май е фактът, че отговорите на всички нейни въпроси се намират под носа ѝ в буквалния смисъл на думата. Нали Олег, който заема ръководещ пост в комисията към Съвета за сигурност, има канали от името на президента към всички служби без изключение — от армията до външното разузнаване. Какво, не може ли да отговори на майка си? Или в тяхното семейство става нещо такова, което Саша дори не може да си представи?

Като посъчувства на Костя за не най-благородната му мисия, Турецки искаше да си ходи вкъщи, но се оказа, че Меркулов не само е по-умен от Саша, но и по-хитър. Той някак между другото отбеляза, че не си представя подобен разговор с Шура без неговото присъствие. А така! Ето значи за какво му трябвал! Само това липсва: да стане какъв — съдия, следовател, оплаквач или да изтрива майчините сълзи? Каква

роля се кани да отреди режисьорът Меркулов на статиста Турецки? Но войнствените възклицания на Саша нямаха ни най-малко въздействие върху непреклонния в решението си заместник главен прокурор. Той дори се осмели да предложи направо неприличен вариант: всички заедно да отидат при Слава Грязнов. Понеже Шура няма други по-близки, да поговорят с нея и тримата, да изяснят причината за тревогата ѝ и по възможност да облекчат страданията на нещастната генералша. По дяволите! Може би е решил да възложи на Саша и уговарянето на Грязнов? Нямаше нужда да нервничи: оказва се, че Меркулов точно това се канел да му възложи.

Единственото, което можеше да възрази Саша, бе, че точно днес на Грязнов не му е до гости: май се е скарал с Грибова. Меркулов отговори, че това са дреболии, и посъветва Саша да не си пълни главата с разни глупости.

Но Турецки държеше твърдо на своето, аргументирайки позицията си с това, че живее в дома на Грязнов и няма да се реши на подобна наглост. Въпреки приятелските чувства Слава има всички основания да му предложи да си смени местоживеенето. Дали Костя ще му подсказе къде да се премести? Може би при него? Още повече че Лидка, неговата вече съвсем пораснала дъщеря — студентка и в известен смисъл кръщелница на Турецки — сигурно ще се зарадва: да има наблизо такъв кавалер. Пък и тя от детството си изобщо не е равнодушна към Саша...

Последният аргумент се оказа решаващ. Меркулов реши сам да се заеме с Грязнов. Но не се отказа от идеята си.

Като не можа да измисли нищо по-добро, Турецки заяви на заместник главния прокурор, че като следовател, водещ твърде сложно дело, което е под президентски контрол, не може да губи повече време за съмнителни изяснявания на някакви семейни обстоятелства. Трябва да се оттегли в кабинета си, какъвто все още има, за да седне и помисли именно за делото, с което се занимава. Защото чувства, че тъкмо за този процес му остава най-малко свободно време.

След няколко минути Меркулов му позвъни по вътрешния:

— Тръгвай си сам.

— Какво, уплаши ли се? — Саша имаше предвид подслушвателното устройство на дъното на колата си.

— Не, ще отида за Шура със служебната. Грязнов не възразява, той не е като теб. — И последваха кратки сигнали.

11.

Грязнов умее „да се представи“. Най-вероятно на това го е научил частният бизнес. Ако остане на Турецки — да седнат в кухнята, най-удобното място за душевни излияния. Но Грязнов нареди на Денис да сервира в голямата стая масата за чай и лека почерпка — все пак хората идват след работа. Като намек, не повече, бе отворен минибарът, вграден в секцията — и на огледалния му хоризонт се раздвояваше еднolitрова бутилка водка. Дори може да не е намек, а по-скоро напомняне за щастливите и тревожни дни на младостта, когато всички те в „минута трудна на живота“ решаваха „да обърнат“ по чашка и им олекваше. Слава Грязнов е тънък психолог.

Като свърши работата си, Денис се оттегли в съседната стая да зубка немския. Освен предстоящите спорове още два проблема измъчваха Турецки: едната, главната, бе сигурността на Семьон Червоненко, а втората — необходимостта да се срещнат с Олег. Но ако първото не зависеше вече от него, а от действията на Володя Яковлев и неговите момчета, то второто зависеше изцяло от Шура.

Меркулов — това бе известно на всички — е предпазлив човек и в присъствието на служебен, „проверен“, така да се каже, шофьор, никога не води разговори, свързани с работата. Затова Саша не знаеше какво е успяла да му разкаже вече Шура, ако все пак е успяла, но когато тя сложи лактите си на масата, като решително премести приборите от себе си, разбра, че генералшата ще говори дълго и страстно. Но само емоциите й се оказаха дълги, а не същността на въпроса. Ето накратко за какво ставаше дума.

Днес сутринта буквално на вратата я спряло междуградско позвъняване, което лесно се определя по слух: няколко сигнала поред. Жена, говореща руски с акцент, помолила да извикат майката на Володя. Шура отговорила, че сигурно има грешка в номера или неправилно са я свързали. Но жената бързо каза домашния телефон на Шура и като почакала потвърждение, каза, че няма никаква грешка. Къде е Володя? Кацнал ли е? И защо не съобщава, както е обещал?

Господи! Малко ли грешки правят заспалите телефонистки? И сега към това позвъняване можеше да се отнесе в най-лошия случай като към лоша шега, ако... Ако не беше едно обстоятелство. Преди три или четири дни, точно така, рано сутринта, сякаш абонатът знае кога точно Шура отива на работа, я спряло от вратата подобно междуградско позвъняване. И същата жена — Шура познала гласа ѝ — попитала нещо за Володя. Шура ѝ каза, че е сгрещила, а жената веднага се извинила и затворила. И ето днес пак. В наше време да сгрешат два пъти по повод на един и същи човек е доста странен факт. Шура веднага проверила телефона си, но всичко било наред, изключено било някой да се е прикачил към нея, тоест да мошеничи. На това отгоре от пощата ѝ съобщили, че позвъняването е било от Германия, от град Франкфурт на Майн. И друго не се харесало на Шура, че жената силно нервничела и бързала, сякаш я гонят. Когато днес все още нищо неразбиращата Шура ѝ повторила, че пак е сгрещила и напразно си губи времето, жената започнала да се възмуцава, като кой знае защо използвала и немски думи. Понеже нищо не можело да се разбере, Шура затворила и тръгнала на работа. Но докато пътувала, не можела да се отърве от усещането, че няма никаква грешка, а става нещо, което засега тя не знае, но заплашва с нещастие.

Камъкът не пада два пъти случайно на една глава — Шура знаеше този закон. Беше го усвоила през дългите години на работа и ръководство на Московската криминална милиция. Но има ситуации, когато кой знае защо това просто е необходимо и тогава камъните падат с премереното люшване на часовниковото махало. Ако е нужно на някого! Ето къде е въпросът.

Шура не вярваше в Бога, понеже не я бяха научили, а по-точно бяха я приучили на безбожие от дете, от млади години — в пионерската организация, комсомола, повече от трийсетгодишния партиен стаж. Затова не можеше да отиде на църква да се помоли, да запали свещ и да поиска съвет от отчето поради собствените си етични съображения. Какво да обяснява! Тя да не е от „новите руснаци“, сключили сделка с Всевишния и затова демонстриращи скъпоценните си кръстове над дрехите, не е и от президентското войнство, за което задължителното посещение на църковни тържества е съществена част от новия манталитет. Шура нямаше към кого да се обърне, но

майчиното сърце усещаше беда и не можеше да направи нищо със себе си. И ето финалът: момчета, роднички, кого още да попитам, кажете на старата глупачка какво да прави?!

Не, пред тях сега не седеше знаменитата Романова, желязното ченге, която веднъж сама изскочи на шосето и спря кола, в която пътуваше отявлен престъпник. Не просто я спря, а свали от кормилото шашнатия от такава наглост убиец. Сега пред родните момчета, които също имаха не по-малко бойно минало, седеше обикновена уплашена жена, всичките аргументи на която се състояха от възклицателни знаци, а изводът се диктуваше от сакраменталното: „Ох, беда, момчета!“ Но те разбираха, че не някакви абстрактни опасения вълнуват Романова, а напълно конкретен въпрос: къде се дяна Кирил? Звънила на първия заместник на директора-академик, на Валерий Яковлевич. Той се клел, че с Кирил всичко е наред, че изпълнява особено секретно поръчение на ръководството, че то е под контрола на президента, понеже става дума наистина за неща от световен мащаб и съответно Кирил има такъв „чадър“, на който биха могли да завидят всички Щирлици, взети заедно. Шегувал се. Все пак това били уверенията на големия ръководител на разузнавачите. Тоест измамата и фалшифицирането се изключват. Но... майчиното сърце! Какво да направиш с него?! Боли, проклетото! Момчета, а? Какво да прави жената?

В подобни случаи се препоръчва да се зададе по-лесен въпрос.

Грязнов, който внимателно слушаше емоционалните речи на Шура, с право отбеляза, че на Валера Трубачов (първия заместник-директор на външното разузнаване) може да се вярва. Човекът е информиран и не си играе на шикалки. Въпреки това няма да е лошо Костя по своя линия да стигне до самия директор. Той е учен човек, начетен царедворец, изобщо — професионалист. Ако Костя намери контакт с него, няма да има засечка.

В това време Меркулов мълчеше, поклащайки силно побелялата си през последната година глава и не можеше да се разбере дали споделя виждането на Слава или не. Турецки смяташе следното: никой на никого няма да каже нищо свястно. Сега времената са други. Сега тайните струват огромни пари. Значи за тях изводът може да бъде само един: да се намери възможност за издирване на жената, която е звънила на Шура, понеже именно в позвъняването може да се крие

отговорът на всичко, което искат да изяснят дълго и безуспешно. С други думи: „Костя, пусни ме най-сетне в Германия! А аз пътъм ще намеря и тази жена, и ще я попитам какво иска от нас!“ Нали в пощата със сигурност са засекли телефонния номер, откъдето е звънила. Наистина в Европата животът е друг, там може за миг да позвъниш от всеки уличен автомат в Австралия и да се поинтересуваш как се чувстват в горещата есенна октомврийска вечер аборигените-кенгуру. Тогава за какво спорят? Ето решението.

Костя, естествено, каза нещо от сорта, че всички говорят за работа, а въшливият — за баня. На което Турецки възрази — банята също не е лошо нещо, в противен случай нацията ще загине от педикульоза, както върви. Естетическият диалог започна да набира сила, но го охлади пак милата Шура. Тя ги помоли да не се карат, а наистина да намерят някакъв излаз в Германия с цел откриване... На какво? Телефонът на дамата, която ѝ звъни? Ами ако наистина е от автомат?

Мъдрият дявол Грязнов каза, че всичко това са глупости, не бива да се усложнява бездруго обърканият въпрос, а трябва просто да се звънне на Олег, по-малкия син на Шура, и да го помолят спокойно да разузнае по своите закрити канали за собствения си брат.

Господи, бива ли до такава степен да сме затънали в тая идиотска тайнственост, за да не тръгнем по най-простия път! Но неочаквано Шура възрази категорично.

Аргументите ѝ бяха абсурдни и дори нещо повече: от нравствена гледна точка — чужди на Саша. Виждате ли, братята не се разбирали помежду си. И какво следва от това? Ами това, че през последните месеци преди пътуването на Кирил в чужбина, той категорично молил майка си да няма никакви контакти с Олег по повод неговата работа. При необходимост, казал, те сами ще се оправят. Примерно такава позиция заел и Олежка... Алка. Веднъж той заявил доста рязко на майка си, че работата на Кирил не го засяга и тя има пълното морално право да се обръща по този повод към когото си иска, само не и към него, по-малкия брат на „гениалния“ разузнавач. И толкоз. Категорично. Но изобщо казаното напомняше евтин фарс.

Като не желаше да продължава безцелното говорене, а и времето вървеше, Турецки реши след втората или третата чашка сериозно и без всякакви увъртания да поговори на тази тема с Олег. И

веднъж завинаги поне лично за себе си да приключи този въпрос. Беше му още по-странно, като се има предвид, че миналата седмица видя в кабинета на Олег снимката, на която са запечатани за поколенията Саша и Кира на фона на... не, главното там бе трикилограмовата гъба, а те наистина стояха на нейния фон. И Кира там е яхнал мотоциклет и още, навеки е запечатан решаващият момент от футболния мач в Тарасовка. Ако не го лъже паметта, лично Шура ги щракна. И след всичко това тя разказва за някакви разногласия? Многого ви моля! Така казва винаги Толя Равич, приятелят на Саша от детството, когато ги лъжеше и се уморяваше от измислици. Точно така спираше: Многого ви моля. И измамата излизаше наяве.

Турецки разбираше, че е съвсем излишно да казва всичко това сега на Шура. Защото зациклянето на едно място също е едно от характерните качества, по-точно резултати — макар не най-приятни — от социалистическото възпитание. А още по-точно — начин на мислене.

По принцип на Саша вече всичко му беше ясно и той можеше да си заминава по работата, без да навлиза в по-нататъшна дискусия.

Докато се отдаваше на ясните си и възвишени мисли, в компанията нещо стана, но Саша не включи веднага. Шура беше започнала да дава примери за разногласията между братята, с други думи, ударила го е на спомени от грешната си младост. Господи, всички отдавна знаеха, че в биографията ѝ на героиня има момент, когато тя се поддава на девическото си студентско чувство и грубо казано, бута на пикливия Матюша. След като се възползва от случая и си свършва грубата работа, макар поради младостта да е приятно, след известно време той изчезва зад граница. Добре, ражда се Кирка. На Шурочка един син ѝ е малко и тя се жени за бъдещия генерал-лейтенант от КГБ, а тогава само Толя Марчук. Той вече не използва случая, а тържествено изпълнява съпружеските си задължения, след което на бял свят скоро се появява Олег. Днес Шура, неживяла с бъдещия генерал и три години, може да е напълно удовлетворена: самата тя стана генерал и не ѝ пука за пагоните на някогашния ѝ мъж. Всичко това бе отдавна известно и с най-различни подробности, които преминаваха както в шегите на самата стопанка на положението, така и в спомените на Константин Дмитриевич. Напълно е възможно и той

някога да е чукал на вратата на това грандиозно изделие на природата, наречено Александра Ивановна. Но защо говорим всичко това?!

Синовете пораснаха, „отракаха се“ до такава степен, че охотно ги взеха във висшите политически сфери. За какво да спорим сега? Генералът чичо Толя, според личното мнение на Турецки, се отнасяше много добре както към родния си син, така и към заварения, който не осинови официално изключително заради Шурините капризи. И на какво отгоре е взела да се самобичува? Е, дърлят се момчетата, може би точно в това се проявяват рецидивите на духовното и физическото им израстване, максимализмът им по отношение един към друг, семейната надпревара за лидерство.

И ако в този смисъл Саша все пак е прав, няма какво да леят сълзи. Но въпреки това трябва малко да натрие носа на Олежка. Така си реши, използвайки правото на По-голям Брат. Бог му е свидетел — Турецки се смяташе за справедлив човек, особено по отношение на близките. От разказа на Шурочка колко ѝ е било трудно да се отдаде на единия или другия, а после да раздели майчинските чувства между по-голямото и по-малкото момче, да смята единия за късметлия, а другия, извинете, не много — от този дамски, пардон, маразъм на Саша малко му приляваше. Защото познаваше, обичаше и помнеше двете момчета от малки, те израснаха пред очите му, той ги учеше да живеят. Играеха с него футбол — мигар това е малко?! И Шурочка, която уж не обичаше достатъчно единия, за другия все пак на инат си оставаше генералшата, а не майката, която колегите обичат и наричат помежду си „майчицата началник“. На този свят никои пагони, дори златните не добавят към човешкото естество повече, отколкото му е отредено от Бога.

Това — в прекия смисъл на думата. Защото Саша вече усещаше неясно вълнение в главата си. А и дяволската бутилка призивно се раздвояваше в огледалното дъно на минибара. Хайде, да кажем, че лично за него тя не е нищо. А на тия двама философи, които сега се опитват да превърнат абстрактните Шурочкини емоции в конкретни разумни предложения и които разбират, че нищо разумно няма да излезе, бутилката като че ли ще дойде съвсем на място. За да не изкушава съдбата и да не нарушава собствените си планове, като начало Саша мина в другата стая, при телефона, за да може по-нататък в зависимост от обстоятелствата да предприеме следващата стъпка.

Телефонът на Яковлев даваше непрекъснато заето, разбра го след пет непрекъснати пиукания. Тогава Турецки се обади в приемната на Фьодоров, за да кажат на Володя по вътрешния да затвори телефона. И там заето. Какво става при тях, пожар ли има? Докато размишляваше, телефонът на Грязнов зазвъня, но се обади Денис — вдигна втората слушалка.

— Чичо Саша, вас търсят! — извика той иззад стената.

— Браво, Турецки! — чу раздражения глас на Володя. — От един час не мога да се свържа с теб.

— Нищо не разбирам, аз ти звъня и също дава заето... А, разбрах. — Турецки съвсем забрави Денис, а той, естествено, си има собствени интереси. — Денис! Ти ли беше захапал слушалката?

— Аз, чичо Саша — обади се племенникът. — Ако може да го освободите по-бързо, имам още един спешен разговор.

Ето как растат децата!

— Е, какво става при теб? — попита Саша, а в устата си веднага усети някакъв възкисел вкус, сякаш е облизал медена паричка.

— Много зле, Саша — отвърна мрачно Яковлев. — Отново пълен провал. Изпревариха ни!

— Откриха ли го?! — само успя да извика Турецки.

— И то много дръзко. Измъкнаха го направо под носа ни...

12.

След разговора с Турецки Яковлев беше уверен, че изплашеният до смърт Червоненко ще си стои вкъщи и няма да показва носа си, но се смая, като научи от жена му, че преди един час Сеня е отишъл до магазина и още го няма. Володя започна да се безпокои и попита защо е тръгнал. Стопанката само махна с ръка: там, на хълма, има и кръчма, сигурно се е отбил да изпие една бира, понеже каква работа ще работи сега, щом вече няма кола. И все в този дух. Но в сърдития тон на съпругата на Червоненко Володя откри явното недоволство от намесата на властите и в частност на милицията в живота ѝ. Не, тя не размахваше юмруци, но и не пропусна да заяви ядно, че докато Семьон си работел спокойно на братовата кола, при тях всичко било спокойно. А като го помъкнали по милицията, че и го накарали да рисува нещо, веднага се изсипват нещастията: ту открадват чистачките на колата, ту източват през нощта бензина, а сега... На това място тя не се сдържа и занарежда с глас: убиха Игорка, братчето ми!

Яковлев вече знаеше всичко това, затова остави до входа един дежурен, а сам тръгна с дежурната кола към „магазина“ на хълма. Естествено, имаше снимка на свидетеля Семьон Червоненко и за такава опитно ченге като Володя намирането на човека не представляваше трудност. Търговският комплекс заемаше голяма площ. Тук имаше супермаркет, бар, бюро за вещи под наем, няколко ателиета — часовникарско, за ремонт на обувки, мебели и така нататък. На част от втория етаж бе разположен вечерен ресторант, който през деня е обикновена кръчма с отвратителна кухня и високи цени. Вероятно за тази публика не важи световният закон за конкуренцията.

След като обходи всички заведения и никъде не намери Червоненко, минавайки отново покрай входа на кръчмата, Яковлев изведнъж чу разговор, който веднага го накара да застане нащрек. Двама пияници, изглежда, от помощния персонал, обсъждаха къде рижият удари онзи. Но като забелязаха интереса на майора от милицията, веднага се разделиха. Разтревоженият Яковлев се върна в

бара, където вече беше, и като мина между масите с рибни отпадъци, отиде на бара. Извика с пръст младежа с циганска физиономия, който миеше на чешмата половинлитрови буркани, заменили на определен етап от развитието на държавата уважаваните от народа стъклени халби, пъкна под носа му удостоверението си и попита тихо:

— Казвай бързо какво стана тук?

— Какво? — Момчето сви индиферентно рамене, тапията на Яковлев не го впечатли достатъчно. — Сдърпаха се тук двама, взеха да се карат, но за какво? — Той пак сви рамене. — И единият, вторият, рижият, нещо направи на този и си отиде, а човекът затихна. Заби си фасадата на масата и мълчи. А мен какво ме засяга? После някой бутна човека за рамото, а оня се срути на земята. Вашите веднага дотичаха: какво, що, че кой ли запомни? Ами имаше тук един риж, и то не много риж. Просто беше без шапка, затуй. Откараха мортирания, и да е видял някой, отдавна си е заминал. Да си вървя, а?

— Върви — едва не го прати по дяволите Яковлев.

После в районната милиция на Кунцево имаше разговор с началника; отишъл лично на местопроизшествието. Яковлев погледна бързо протоколите от разпитите на свидетелите по убийството на непознатия. Наистина, откъде да го познават, щом не е имал в себе си никакви документи. Нито един свидетел не може да обясни нито кой е, нито къде живее. По-рано също не са го срещали тук. И Володя разбираше защо: на човека не му е било до кръчми. Но всички неволни свидетели твърдят, така да се каже, в един глас, че убитият и рижият му спътник влезли в салона заедно, седнали мирно на пластмасовата масичка, взели си по две халби и пушена риба, и всичко било наред, докато започнали да вдигат шумотевица. Този, който станал покойник, изведнъж скочил, а рижият го хванал за раменете и го натиснал на стола, за да не шава. И човекът притихнал. А то какво било.

Средството за убийство — обикновено апашко шило — е мушнато точно в сърцето, защото жертвата дори не е изохкала. Ударът е бил с голяма сила. Тоест може да се предположи, че е действал опитен, „грамотен“ човек. Убиец. Преди разпознаването трупът е изпратен в моргата. Най-близо е Кунцевската, разбира се, но тя е за големците! — и началникът вдигна ръце. Сега там лекуват президентите, къде ще се вредим ние с нашия неидентифициран. Изпратили го в районната болница.

Яковлев си представяше как му е трудно да работи в този район на подполковник Казанцев, така се казваше началникът на милицията. Наоколо всичко е прикрепено към Централната клинична болница — цекабето, дето народът ѝ вика „кремълската“. Пък и в района му са бившите сгради на ЦК, с розовите „партийни“ тухли, където живеят толкова високопоставени шефове. Като прибавим и „Рубльовка“, която е правителствена улица — взети заедно, постоянно му създават главоболие. И за всяка кражба, още по-лошо — за убийство, за всяко криминално меле, каквито сега на ден стават по няколко, се налага да ходи лично, сякаш за да се спаси от обаждания отгоре. След като по описанието на убития Володя Яковлев позна, че това е търсеният Семьон Червоненко, без да се впуска в излишни подробности, каза, че ще отиде в моргата, ще погледне покойника и ако няма грешка, ще вземе случая при себе си. По този начин ще освободи Казанцев от ненужно „висящо“ дело. Началникът не че са зарадва много, но поне не се опита да си пъха носа в чуждите работи, така че благодаря и за това. И дори обеща да поръча на оперативните си работници да извикат вдовицата на покойника за разпознаване. Така поне сне от раменете на Яковлев част от тежкия му товар.

За съжаление Володя се оказа прав. След един час звънна на Казанцев и го помоли да извърши официалното идентифициране, като едновременно с това освободи дежурния му сътрудник пред входа на Червоненко и предаде по него всички материали за МУР.

— Саша, това беше той — каза в заключение на разказа си Володя.

— Имаш предвид рижия ли?

— Ами да. Значи и тук работят по същото насочване. Не е изключено причината да е в твоя „бръмбар“.

Той беше прав и Саша знаеше твърдо кой и по какъв начин е насочил убиеца към Червоненко. Значи отдавна и много внимателно са подслушвали Турецки. И са изпрацали килърите си по всички адреси. Непростима грешка и по-страшното е, че той не е новак. Не, с такива гафове няма какво повече да търси в прокуратурата. Турецки разбра кога ще донесат делото, благодари на Володя и с настроение, от което по-лошо не може да има, се върна при гостите, при техния бавен, някак странен спор и чашата отдавна изстинал чай.

Абсолютно не го интересуваше за какво са се уточнили, какво са решили, колкото и да се обижда Шурочка. Но поне можеше да развали настроението на Костя, за да не го влачи друг път по разни семейни сбирки. И като използва паузата в проточилия се разговор, заяви:

— Костя, колкото и да ни е неприятно, пак сме загазили. Ако, разбира се, гибелта на още един свидетел по вина на старши следователя по особено важни дела и т.н. господин Турецки може да се назове с толкова лекомислена дума. Все пак „бръмбарчето“ отново е задействало.

Саша не възнамеряваше да намеква на Меркулов, че и той има частица вина в това извънредно произшествие — ако не бяха тръгнали днес с раздрънканата му жигула, а с неговата служебна кола, Семьон сигурно щеше да остане жив. Саша нямаше да разказва на Костя нищо и никой нямаше да научи, че килърите са се объркали в понеделник през нощта и са убили друг човек. Да, именно днес, само преди няколко часа, твърде заинтересувани хора са слушали съобщението му и веднага са взели незабавни мерки, като са накарали да замълчи завинаги човека, който случайно е видял двамата пътници от мерцедеса.

А ето и изводът: единият от двамата може да се окаже убиецът, и сега — той или неговите лакеи, не е важно — внимателно наблюдават Турецки и го изпреварват с една крачка. Само една, но тя носи смърт. И кой е следващият — самият Турецки ли? А защо не?

Костя май вече не се радваше, че се е поддал на Шурините емоции. Новата информация направо го извади от релсите, които напоследък обожаваше: народът иска съвет, как да откажем на народа?! Или това не са житейските релси, а начин на мислене? Все пак са расли в страната на Съветите... Има такова мнение... А после — главата хвърква! С една дума, работата е много лоша.

Той каза на Грязнов, че за днес са му останали още маса несвършени задължения, сбогува се набързо с гостите, които, изглежда, сами започнаха да разбират, че личните им грижи са малко неуместни, когато наоколо стават такива работи, и също станаха. Саша нямаше какво повече да чака, защото ако не друго, гостите поне бяха достатъчно подсигурени със служебен транспорт, и замина при Олег.

Ако трябва да сме честни докрай, днес Турецки нямаше никакво желание да вижда когото и да било. Но... Олег не се отнасяше към

„всички“. И като завиваше към Останкино, Саша беше сигурен, че освен обещаната информация, която възнамеряваше да получи от Олег, сигурно може и хубаво да се натряска. Беше забелязал, че по-малкият син на Шура умее да прави подходяща компания и се получава не лошо.

Саша си помисли и друго. Още два такива провала и вече не той сам ще напусне, а много елегантно ще помолят „важния“ следовател от Главна прокуратура да напише заявление за преминаване на длъжността следовател някъде в Орехово-Зуевската районна прокуратура. Това в най-добрия случай. Понеже Саша още нямаше пенсионен стаж, а сега май няма и да може да го навърти.

13.

Олег се отнесе с известна доза хумор към душевното смущение на Турецки. Но когато в най-общи линии Саша му разказа за преследващите го неуспехи, Олег сериозно се замисли. И, слава богу, престана да демонстрира цинизма си, с който като със сребърен пращец покриваше всичко, за което започнеше да говори. Но Турецки се убеди с очите си, че това по-скоро е от поста, от високото обществено положение, което заема Олег, а не от характера му. Ако Саша правилно разбира, Олег точно по характер не е нито заядлив, нито завистлив. Във всеки случай досега беше такъв. Но може службата му да го е променила.

Олег не започна да му напомня, че вече неведнъж му е предлагал да зареже делото и да се заеме със себе си и семейството си. Но това се чувстваше и в укорителните погледи, които хвърляше на Саша, и в нетърпеливото покашляне, когато вече всичко е ясно, а събеседникът ти никак не може да спре.

— Значи закъсняваш — най-накрая Олег прекъсна излиянията на Саша с въпросително-констатиращ тон. — Не е добре. Или наопаки — много е добре? Ако не ме препираш, ще се постарая още веднъж да обясня на стария си приятел няколко елементарни истини от нашето време. Съгласен ли си да слушаш?

— Да... именно затова дойдох. — Турецки нарочно подсмръкна. — Можем да го назовем нов рабфак, нали?

— Защо не? — Олег се усмихна. — Саша, много си близо до истината, колкото и да не ти се вярва. Видът ти е такъв, сякаш не си хапвал поне от две денонощия. За останалото дори не мисля. Прав ли съм?

— Почти. Вчера у майка ти... Изобщо най-много от всичко искам да се натряскам като прасе.

Като се подхилкваше, сякаш Саша е изтърсил невероятна глупост, Олег поклати глава, а после стана и го повика след себе си с ръка. Отидоха в кухнята, която и при най-голямо желание Турецки не би могъл да нарече с толкова посредствена дума. Той никога не е бил

ценител на кухненските интериори, на всякакви чужбински техники, украсяващи бита на русина, както твърди телевизията. Ако става дума за кухненската работа, достатъчни са тенджерите и тиганите, в това е цялата прелест. Саша наблюдава една неделя по телевизията чорлавия певец^[3], който заедно с друг известен певец се подхилкваше двусмислено и учеше широките маси да готвят нещо задушено от овчи яйца, но дори тази поп-звезда ще изпадне в ням възторг от вида на невероятното чудо, наречено кухнята на Олег. Като забележа напълно объркания му поглед, по-малкият Шурин син снизходително, естествено, от висотата на положението си, потупа Турецки по рамото и обясни туземното му смущение по свой начин:

— Разбира се, че първият път е сложно. Когато ми докараха тая щуротия и едва след денонощие успяха да я монтират, а сетне започнаха да обясняват кое за какво е, и аз имах усещането, че съм попаднал при марсианците. Затова, Саша, не се стъписвай, като се наложи, ще свикнеш. А и за днес това не е последният сюрприз!

— Но ти, както виждам, си свикнал!

— Че къде ще ида? Вярно, първата седмица нещо дрънчеше, фучеше, дори прекъсваше. Та ние не сме свикнали напълно да се доверяваме на техниката, все се мъчим да пипнем с лапа. Мина, оправи се, сега не си представям, че мога по друг начин: всичко ми е подръка, нищо не загаря, само се мие, суши, почиства. Готви много приемливо, между другото, сега ще оцениш. А освен това ми обещаха, но не за тук, а за тоалетната, то е като екстра, такава конструкция, която сама ти изтрива задника, подмива, суши и те потупва лекичко: хайде, дигай гащите и да те няма. Това се казва работа!

— Ами да... — И това бе всичко, което Саша можа да каже. — А това — той почтително огледа помещението, нещо средно между царските покои в Ермитажа и пулт на космически кораб от филмите за славното космическо бъдеще — много ли е скъпо?

— Не е евтино — уточни между другото Олег. — Но ще ти кажа под секрет: лично на мен тази изчанчена работа не ми струва пукнат грош. Представяш ли си?

— Ако ме питаш честно, много мътно. — Наистина за него подобни грижи са само абсолютно излишни неприятности, понеже на старши следователя по... и така нататък, не достигат никакви средства за реализацията на въпросния проект, както се изразяват сега. От което

следва още по-окончателното твърдение: развитият капитализъм, или както искате го наречете — не е за тези, върху които геният на предприемачеството не е сложил отпечатъка си. Той е за хора като Олег — облечени с висша държавна власт, без значение явна или тайна. Вероятно размишленията на Саша се отразиха върху физиономията му, защото Олег се обади снизходително:

— Хайде, по-добре да полеем глупостите, а после, ако искаш, ще ти разкажа.

Той сложи на масата литрова бутилка „Абсолют“, към чието съдържание Турецки вече питаеше особена слабост, нареди някакви други питиета и газирани напитки, пет чинии с предварително нарязани и подредени мезета, главно различни видове риба. Сетне се зае да майстори нещо край хитроумно устройство, напомнящо едновременно и котлон, и фурна, и хладилник, и дявол знае още какво, осветено отвътре. Мимоходом Олег каза, че не е много свикнал с този кухненски комбайн, но все пак ще се опита да направи специалитет. Впрочем печката — така се казвало устройството — всичко ще направи сама, трябва само да се програмира правилен режим. Печка! Ако Саша нарече „самоходна каляска“ полицейския суперавтомобил с оборудване от XX век, който му демонстрираха преди три години в Америка, щеше да прозвучи примерно така!

В това време Олег натисна всички необходими му копчета, седна отсреща и заяви, че точно след петнайсет минути печката трябва да съобщи, че е готова. А сега могат да започнат. И те енергично започнаха.

След третата чаша Саша забеляза, че Олег май малко го „хвана“. Но не е възможно здрав като него мъж да се гипсира от толкова малко, значи е пил преди това, макар по-рано да не се забелязваше. Саша дори съжали: приискало ти се да си говорите откровено! Но Олег, юначагата, май също почувства, стана от масата и след две-три минути се върна свеж като краставичка. Докато го нямаше, Турецки разбра какво не му достига: яснота в оценката на ситуацията. Безкрайното тичане, постоянното преместване из града, суетата, естествената за всеки човек умора, горестта от провалените планове — с една дума, всичко това, взето заедно, солидно се стовари на раменете му и здравата го притисна. Плюс изпреварващата работа на противника и свързаните с нея жертви. Трябва да се окопити, да поеме по-дълбоко

въздух, да измие от очите си пелената на обреченост... Да, измори се и всичко отдавна му е омръзнало, а сега и възрастта си казва думата, и се появи завист към тези, младите, здравите, с късмет. Но защо все пак се паникьоса? Работата му не върви? Та делата винаги са вървели трудно. А ако пресметнем само за последните пет-седем години, тоест през годините на могъщи икономически реформи, много ли престъпници, които все пак бяха хванати, успя да предаде на съда и правосъдието? Там е тя! Над Турецки е Костя, над него е главният, един през друг по-специални, над Главна прокуратура са властите от всякакви рангове, администрация — по тези етажи не само законите не действат, но и преките президентски указания. И за всички, които се намират на пониско стъпало, стана много удобно да твърдят: какво искате от президента? Той е добър, верен, но обкръжението му е такова, че да пази Господ! Но тогава защо ви е „важният“ следовател Турецки, щом заловеният от него престъпник просто се спасява от наказание? Разбира се, в подобна ситуация е много по-лесно и сигурно по-изгодно да се пише за корупцията и престъпността, пронизали цялото общество, за мафията, разперила криле и други от сорта, така да се каже, на предната линия на средствата за масова информация. По-лесно е и да бъдат обвинени ченгетата, следователите, прокуратурата, съдът като последна инстанция, който между другото никога не е бил такава за цялата следоктомврийска история. Но дори и в тези условия, би казал Турецки, искрено защитавайки собствената си чест, той се изхитряваше да не провали нито едно дело. А пък ако някога нещо „увисваше“, извинявайте, но ставаше не по негова вина: намираха се сили „отгоре“, за които е казано в преамбюла към тези размишления. И още един факт, който никой не може да му отнеме: практически всичките му дела така или иначе биваха разнищени за броени дни. Е, за седмица. Рядко за месец-два. Тогава на какво отгоре започна да се самоокайва? Минала е само една седмица. И преди не е бивало без издънвания. Случвало се е — и стреляха по него, и колата му взривяваха, и бомба залагаха под прага му. Много неща му се случиха, ако трябва ризата ще си съблече и ще покаже белезите по тялото. Затова... Какво — затова?

— Какво си мърмориш? — Олег го гледеше широко усмихнат. Изтегнат важно на високата резбована облегалка на дъбовия стол, Олег въртеше върху широкия и светъл също дъбов плот високата кристална

чаша със своята смес, която искреше с всички цветове на дъгата и търпеливо чакаше отговор.

— Изобщо не мърморя — на Саша му се искаше малко да се обиди, но реши, че все едно, сега никой няма да го разбере. — Стана ми ясно. Най-последно ми просветна.

— Ааа! — Олег поклати многозначително глава. — Тогава извинявай. Просветлението е рядко явление, трябва много да се пази! А пък аз щях да си помисля... Разказвам му какво да направи, за да се приобщи към клана на притежателите на тази щуротия — Олег посочи с ръце дъбовите, огледални, хромирани обеми, изпълващи внушителното помещение, наричано от народа кухня, — а той, разбираш ли, нищо! Никакво внимание! Ломоти там...

Той много ловко, макар и ненатрапчиво копираше своя господар. Сигурно в свободното си време всички там се изкушават, което може да изглежда забавно ласкателство, но... ако е по-дълбоко, тогава съвсем не е забавление. Дори нещо повече: сега, когато Думата е вдигнала предизборна вакханалия до Бога, съвсем не будалите обградиха в тесен кръг президента и са заели дълбока отбрана. Те не умеят, а и не желаят да се шегуват с господаря — просто не го бръснат за слива. Той им е нужен изключително за лични, користни цели. Впрочем може това да няма отношение към Олег. Но, от друга страна, защо пък не? А щом е така, какво прави Турецки тук? Каква помощ иска от по-малкия син на Шурочка, заседнал на Олимп в нозете на Първия? Да съдейства? Че за какво? Засега Саша не се оплакваше от възможностите си. Да помогне да се ориентира? Та Турецки е по-умен от него. Е, да кажем така — по-възрастен. Значи е по-опитен. Може би трябва обратното: той да научи малко Олег на ум и разум? Това е най-близо до истината. Във всеки случай заради свинството по отношение на Слава, което се изразява в... да, а в какво се изрази нахалството? Отмъкнал му мадамата? Че тя така е пожелала. За което и заяви еднозначно. Тя не е обещавала нищо. Но все пак не е хубаво.

Саша си спомни. Днес ставаше дума за Кирил. Това първо. А на второ място — Татяна. Или не — тя е на трето място, за десерт, така да се каже. А главното е службата за сигурност. Не е ли обградила точно тя Турецки и си го води, където иска? В това отношение Олег може да си има източници. Няма нужда да ги разкрива пред Саша, но, разбира се, може да потърси. Просто като другар. Добре де, целите са

определени, както са казвали дедите ни, задачите са ясни, време е да сменим плочата.

— Извинявай още веднъж, благодетелю, посочи ми пътя към непрекъснатото и мечтано увеличаване на благосъстоянието.

— Най-сетне чувам от теб мъдри думи, а не хлапашко бърборене — сякаш се зарадва Олег. — И тъй, запомняй, впрочем можеш и да си записваш: точка първа. Минаваш в моето ведомство. Още утре мога да ти измисля длъжност. Знаеш ли каква нужда имам от съветници? — И Олег драсна с длан по гърлото си. — Ще осигуря твоето преминаване или, ако искаш, прехвърляне. Излизаш в отпуска от прокуратурата, а се връщаш вече при мен, тук. Твоят Костя не решава такива въпроси, а вашият главен не пее, можеш напълно да вярваш на информацията ми. Буквално след ден-два го махат. Такива ги е забъркал, Саша! Та засега го изпращаме в пенсия, а след някой друг месец, мисля, че ще го окошарим. За да не се вдига много шум. Откога пици опозицията срещу него и ето, президентът ще ѝ подхвърли един кокал. Между другото, да знаеш: няма да успееш да си разплетеш делото. Ако пък стане нещо, не дай Боже, твоят главен прокурор веднага ще го прекрати. Имай го предвид, казвам ти го като на приятел. Впрочем вече ми даде днес дума.

Много интересно! Също като в онзи виц: заекът паднал пиан под един пън, а вълкът и мечката се сбили заради месцето му, и се утрепали. Събужда се зайчето — до него два трупа. Гледай ти, мисли си, всичко можеш да направиш на пияна глава!... Щом така казва Олежка, значи Саша се е издънил.

— Че по какъв повод съм се закълел? — изигра наивност той.

— Саша, стига си се правил на идиот! — Олег почти се разсърди. — Ако не те познавах, щях да се обидя, честна дума... Говоря ти за делото. В края на краищата ти попита, аз отговорих. С една дума, последната дума е твоя, извинявай за тавтологията.

Беше си ясно, макар да не миришеше на никаква тавтология.

— Предполагам, Олежка, че пак ще се върнем на този въпрос. Но засега молбата ми е друга. Вече казах днес, че прекратихме делото, МУР и териториалната прокуратура разплитат останалите убийства, те вече са техни.

— Стига си го усуквал — изведнъж се усмихна Олег. — Какво, да не би да не познавам теб и Костя? Пред обществеността, тоест за

простаците, официално значи, прекратихме го, а продължавате. Затова мога само да повтора: Саша, не създавай никому ненужна работа. И смъртно опасна.

„Интересно — помисли Турецки, — откога ловенето на убийци е ненужна работа? Но като гледам, в наше време много понятия, натоварени с напълно определен и еднозначен смисъл, биват извърщвани до неузнаваемост или обръщани наопаки. А Олег, разбира се, има право, и от него бих могъл да не крия истината. Но какво да се прави...“

— Не — Турецки безучастно махна с ръка сякаш в празното пространство, — наистина го прекратихме. Това, за Елмазов. А убийството на Кочерга все пак е самостоятелно дело, както се казва, Олечка, макар и сам да е убил шефа си, както стана ясно. Убийството на Червоненко пък е работа на МУР. Но доколкото разбирам, никой не се кани да ги свързва с делото на Елмазов. Ако нещо възникне в хода на работата... не, не мисля. Ти ми кажи друго: имаш ли в ДС сериозни канали, казано на предишен език.

— Това пък защо ти е?

— По две причини. Първи интерес — килърите. Има сериозно подозрение, че момчетата са от онази „къща“. Вторият въпрос е свързан с вашето славно семейство.

Олег така дръпна ръката си с чашата, че за малко да я събори на земята.

— Да... ясно — проточи той. — Мама е издрънкала, че не искам да се съглася с капризите ѝ? Признай си, господин следователю!

Саша се досети, че с шегата си Олег иска да заглади собственото си смущение. И само кимна. Но и това стигаше. Олег веднага скочи, явно се „навиваше“, затича из огромната си кухня и като размахваше дългите си ръце, почти викайки, започна да доказва на публиката в лицето на Турецки това, което не се нуждаеше от никакви доказателства. Ами да, на стари години майка му е получила мания за преследване, задълбочена от тежката многогодишна работа. Страхува се за горките си дечица, които отдавна са порасли и се занимават с такива сериозни държавни дела, дето тя през живота си не е сънувала. Тя знае отлично кое е редно да знае, но не ѝ стига и се пъха в такива сфери, където не само няма да ѝ окажат помощ, но и ще ѝ извият врата, за да не се навира. Той вече хиляди пъти ѝ повтарял едно и

също, но тя не мирясва и пак изпраща пратеници, молители, като ги поставя в идиотско положение.

Саша можеше да се обиди, че го отнасят към идиотите. Още повече че от пратениците молители познава лично само един човек — себе си. Но Олег толкова красиво разиграваше възмущение, че Турецки се загледа, заслуша и... му намигна ободряващо. На което той реагира мигновено: рязко издиша, засмя се и като махна отчаяно с ръка — да става каквото ще! — наля в чашите от водката, направена от френско грозде.

— Хайде, Саша, за майка. Досадна е, но, уви, не съм срещал повече такива... за съжаление.

Помълчаха, попушиха и Олег делово се върна пак на въпросите на Саша.

— Килъри, казваш... Впрочем, приятелю и учителю, ако все пак се наложи да се отчиташ пред генералшата, можеш да ѝ заявиш, че вече съм стигнал най-горе в Службата за външно разузнаване — разбираш ли? — и имам съвсем секретна информация за Кирка. На теб мога да кажа само едно: той е залегнал. Не мога да кажа за колко време. Затова всяка вълна в това направление просто е опасна за него. Опитай се да убедиш майка ми по този въпрос. И да не се пъха нито при академика, нито при заместника му. Каквото можеха, хората ми казаха. Между другото и при тях се задават сериозни промени. Но това е само между нас. Даа, Саша, живеем в трудно време. Честна дума, понякога ми става жал за нашия президент. Та той постоянно е на ръба на ножа, а наоколо гладните кученца... Какви кученца — направо свирепи песове и всеки си иска кокала с пяна на уста. А той от време на време е принуден да им подхвърля ту един, ту друг. От тези, с които са започнали заедно. А какво да прави? Се ла ви, както казват французите... А пък по въпроса за твоите килъри, мисля, че ще мога да ти помогна. Но не веднага. Във всеки случай не утре. Както сам разбираш, няма смисъл моите кадри да излизат на светло. Ще се наложи да почакаш. Някоя друга седмица. Можеш ли?

— Ами ако имам друг вариант?

— Разбира се. След отпуската веднага минаваш в моите обятия и от само себе си отпада необходимостта от килърите. Не е ли така?

— Аха, благодетелю, разбрах. Значи аз в чужбина, а убийците да тичат, може би ще им се намери някъде работа?

— Саша — Олег поклати укорително глава, — не се прави пред мен на глупак. Прекрасно разбираш за какво говоря. Нима нещата опират в килърите? И между другото, не знам за другите, но за тях винаги ще се намери работа. Нали преди няколко дни говорихме с теб за разчистването на сметките в банковата сфера? Какво искаш сега? В края на краищата наличието на килъри, прекрасно и бързо изпълняващи работата си, днес май е единственият и действен начин за бързо разрешаване на всички конфликти. За бога — той се засмя, — само не ме наричай циник. Помисли и ще разбереш, че все пак за главното съм прав.

— Разбира се — Турецки се постара да вложи в думите си всичкия сарказъм, който притежава, — вече неведнъж сме чували подобни тезиси. Нека престъпниците сами се унищожават помежду си, а ние ще им помогнем! Така да се каже, санитарии на гората.

— Между другото, не виждам почва за ирония. По този повод има напълно достоен аргумент. Ще желаете ли, сър?

— Сър желае — Турецки кимна, — понеже сър няма друг изход.

— Зависи — възрази Олег. — При сегашните сериозни стълкновения казват така: няма изход, когато двама не са се споразумели.

— Надявам се, че нямаш предвид нас двамата?

— Ах, Саша — Олег въздъхна. — И двамата сме на такъв ръб, че е достатъчен лек полъх и — човека го няма...

— Ако знаеше, момченце — Турецки го прекъсна може би малко по-рязко, отколкото трябваше, — колко ми е писнало от тази философия. Добре, ходим по ръба и какво от това? Никой не те е бил по главата. Сами сме си избрали такава работа! За чий сега да хленчим... По-добре ми обоснови тезата за ползата от килърите и може би тогава най-сетне ще разбере с какво се занимавате там горе. С какво си трошите главите, драги...

„Какво толкова — помисли мимоходом Турецки, — и нас ни бива в трапезната пародия, няма какво да си вирят толкова носата тия повелители на чужди съдби от Белия дом.“ Но Олег, проклетникът, само прихна:

— Е, Сашка, жестоко го каза! Не съм очаквал от теб, старче! Само не се сърди, няма нужда, ние с теб цял живот сме живели като съседни и честна дума, искрено те обичам, проклетнико. Не вярваш ли?

— Вярвам — въздъхна Саша.

— Е, слава богу... И тъй, по повод на твоите килъри. Разбираш, че не ти говоря в прекия смисъл, а някак в преносния. И имай предвид, че това е само мой личен опит, продукт на лични наблюдения и размисли, така да се каже.

В този момент се разнесе лека мелодия. Олег се обърна и стана.

— Извинявай, това беше сигнал, че ястието е готово. Надявам се, няма да имаш нищо против леки шишчета от телешки рибици?

— Каквоо? — На Турецки за малко не му призля.

— Каквото, нали чу — развесели се Олег. — Ходил ли си в Пицунда^[4]?

— Аз, братко, съм изучил СССР като петте си пръста. Сега това се намира...

— За „сега“ можеш да не си спомняш — прекъсна го той. — Помниш ли ресторанта срещу автобусната спирка? Наблизо има зала с орган.

— Моята Ирка може да ти разкаже за органа и изобщо за музиката. А ресторантът е по моята част. Спомням си, там имаше местен поет, Ваня Тараба, казват, доста известен в страната. Там, при абхазците, тогава беше и профсъюзен лидер. Накратко, имах работа с него и когато свършихме, той ме черпи в „Пацха“ с твоите шишчета... Само заради това си заслужава да ви откъсна топките. Бива ли да разрушите такава държава!

— Саша, нагъвай шишчета и не се пъхай в голямата политика, че можеш да останеш точно без оная работа, ясно ли е? Как е месото?

— Божествено! Но в Пицунда... — Шишчетата сами се топяха в устата му, Саша наистина вече бе забравил вкуса и аромата им. А сега изведнъж сякаш сънува наяве: усети и шума на палмите, и характерния пицундски аромат на мокра пръст, морска сол и малко душен напечен чимшир. И още — на постоянно разпилени навред подправки. Не, това е незабравимо. Вчера беше родина, днес — чужбина, като далечната Югославия, където вече имаше и отново се надига война. Турецки лакомо се нахвърли на шишчетата и най-накрая разбра защо му е зле: не беше хапвал от вчерашната вечер. А мозъкът иска подхранване.

Олег го наблюдаваше присмехулно, а сам изяде едва едно малко парченце. На укорително-въпросителния въпрос на госта реагира по подходящ начин:

— Яж и не ми обръщай внимание. За разлика от теб мене ме хранят лекари, всеки ден ми мерят кръвното, бъркат ми в устата и задника, с една дума — ухажват ме. Ела да работиш при мен и ти ще си на такъв режим. И ще ти уредим такава печка — той кимна през рамо. — Още ли не съм те убедил?

— Ще видим — отвърна Турецки с пълна уста. — Между другото, Олежка, извинявай за наглостта ми, не те ли отвличам прекалено много днес от държавните работи?

Той само мръдна буза и махна с длан.

— Ще минат без мен. Винаги имам достатъчно работа, в това число и държавна. Не се притеснявай. Яж, а аз ще взема да те запозная с наблюденията си. Радвам се, че ти харесва, наливай си, аз ще почина малко... Е, слушай сега...

Наблюденията на Олег бяха любопитни. Но ставаха още по-ценни, защото авторът им бе водещ съветник на президента по борба с престъпността и корупцията, началник на междуведомствената комисия към Съвета за сигурност. Затова също си струваше да се помисли. Разбира се, не веднага, не още тук, на масата, а след това, в свободното време. Да помисли и да направи изводи. Какви? Ами зависеше от това как Саша си представя по-нататъшния живот. Своя. На семейството. С кого планира да живее занапред — в какво обкръжение.

И тъй, според Олег целият свят днес е заят от криминално-политическа вълна, предизвикана от необходимостта за икономическо преразпределение в планетарен мащаб. Русия също не стои настрана от този световен процес. Седемдесетгодишната власт на партийно-държавния апарат има в основата си същата мафиотска структура с кръстници на върха на пирамидата. Не е важно кой е — Ленин, Сталин или Брежнев. Отначало се извършва първоначално натрупване на капитали, а сега страната е стигнала до необходимостта от преразпределение.

— Виж сам — предложи Олег, — кой е сега на власт в другите държави? Кой държи в ръцете си практически целия бизнес? Млади хора не по-възрастни, да речем, от трийсет. Наричай ги вълци, лъвове, хиени, каквито щеш, но в ръцете им са всички лостове на световната икономика. Следователно — на живота. Да, властта им е криминална и по произхода, и по начина си на действие. Но същият онзи Малтус не

си е изсмукал теорията от пръстите, а той твърди, че в края на краищата оцелява най-силният, най-приспособеният, ако разсъждаваме примитивно за така нареченото „естествено“ регулиране числеността на народонаселението. Изобщо, Саша, някога в свободното си време, например през отпуската, прочети този свещеник, неговия „Опит за закон“, много е интересно. Но в края на краищата същността не е в него. Осмелявам се да ти предложа за разсъждение по-нататък следния постулат: мафията е престъпна, но тя налага ред и стабилност в държавата. Ходил си неведнъж в чужбина, значи си могъл да наблюдаваш. А пък аз през последните месеци просто живях там, обиколих половината свят. Хайде да съединим нашите знания. Например за Италия.

— Не става — възрази Турецки. — Точно пък там не съм ходил.

— Ох, каква е разликата! Не издребнявай. В чужбина навред е едно и също. Но най-очебиен вариант съм видял именно в Италия. Посетих два-три курортни крайморски града, където изцяло се разпорежда мафията, казаха ми го. Трийсет процента от цялата печалба от хотели, ресторанти, казина, магазини принадлежи на мафията. Ще кажеш — скъпо вземат? Затова пък, чуй, вратите на хотелите и колите не се заключват. Кражбата отсъства като такава, а дошлите отвън мошеници просто ги убиват. На плажовете има чистота и ред, живееш, почиваш колкото си искаш и не се бой. Мафията осигурява твоята безопасност. Наистина, за това ѝ плащаш. А нима ние с теб, Саша, цял живот не сме плащали на държавата от джоба си, за да ни разреши не да живеем, а просто да съществуваме?! Кое е по-доброто? Съвсем не изключвам, че при такова положение на нещата, каквото се оформя у нас, в Русия, най-близкото бъдеще е на мафията. Постоянните кървави сблъсъци, убийствата на банкери, гибелта на банки-еднодневки, всички тия МММ и прочие пирамиди — засега това, Саша, са подстъпите към главната точка от програмата ни: кой ще вземе властта — старата партийно-държавна мафия или младата, така наречената постсъветска. Няма трети вариант. Ти, както искаш, но лично моите симпатии или по-точно... с една дума, наричай това принудителен избор — са на страната на последната. На първата сме се наситили, а пък с втората са възможни определени споразумения. Дори на държавно равнище. Ще кажеш: тази перспектива е малко

страшничка, а? Но нали просто може да няма друга. Ето за какво трябва да се помисли...

— Така просто разсъждаваш за кошмарни всъщност неща.

— Но нали мафията е преди всичко бизнес. Кървав — да, но и регулиран. Надявам се, това вече няма да започнеш да отричаш? Но още по-важна е стабилността. Точно тя липсва на нашия народ, на нашата държава.

— М-да... Обаче твоите перспективи са окаяни.

— Защо — моите? Твоите да не са други? Ами на държавата?

— Нашият спор, Олечка, като цяло е безпредметен, защото мисля, че човекът има ум, за да противостои...

— За какъв човек ми говориш, Александър Борисович, следователю най-старши, че и по особено важни дела? Идеалът за човека днес в цялата ни държава, дори в старите ѝ граници, не е мореплавател и дърводелец, а „нов руснак“, както наричат по цял свят и чеченеца, и хохландеца, и нас, грешните, независимо от фамилните имена. А кой е той? Този, който е богат? Това е предприемачът. Той създава богатствата и дава работа на хората. Затова в дома си ще има винаги най-хубавото и съвременно, като се почне със същия този дом. Най-красивата кола, най-модерната компания, където всички ваши съвременни таланти и класици се надпреварват да попаднат. Вие, разбира се, нямам предвид теб, а редовия руски еснаф, никога няма да разберете философията на предприемача, на богатия човек. Той и работи здраво като вол, и си отмъщава така, че земята се изправя на нокти. За него всичко е достъпно, разбираш ли? Той няма нужда да мечтае, понеже и така си има всичко. Ако си спомняш, марксистите мечтаеха заради нас. Какво е човек без мечта? Ами птица без крила. За чий са му... извинявай, крила, като си има собствен самолет. Така стоят нещата, приятелю. В нашата страна отдавна вече цялата борба не е на идеологии, а на конкретни интереси. И нито аз, нито ти ще пасуваме отстрани. Все пак настоятелно те съветвам: оставяй всички работи и заминавай за Германия. Почини си хубаво там с твоите момичета, виж как живеят хората. Как общуват помежду си. Ние дори не сме сънували такава вежливост. Такава човешка любезност... Разбира се, техният свят е жесток, но, Саша, той е крайно справедлив към личността. Ние казваме: човекът е стадно животно. А те, видите ли, не разбират. При тях това е станало веднъж, през трийсетте-

четирийсетте години и оттогава слагат край. Наситили са се. А в това отношение, особено по историческата памет, нас хич...

— Е, чак пък дотолкова... Ти, Олежка, гледаш на света оттам, откъде лично на теб ти е удобно. И мястото ти е опасно, неустойчиво, как да е, ще стигне за теб, но двама нямат работа там. А щом е така, никоя охрана няма да ви защити. Вас ви движи завистта, а това е отвратително чувство. Впрочем извинявай, не съм прав, ваши-наши, не е това. Добре, виждам, че си изморен, отвори ми очите за едно-друго, благодаря ти. А най-хубавото, което може да си позволи богатият човек, за който говориш, май е нежеланието да подложи крак на приятеля си. Макар че какъв приятел ти е той...

— А, какво си мислел! — Олег загадъчно присви очи. — Първо, както сам току-що отбеляза, той не ми е никакъв авер, а бивш мамин подчинен и, второ, на Танка ѝ писнало да философства с него. Сега тя има три основни задачи: да завърши най-сетне юридическия, да получи жилище в Москва и да се начука до насита. Последното го изпълнихме вчера в пълен обем. Ще ти кажа, братко, без да се хваля: отдавна не съм имал такива подвизи... Но Танка! Та тя е тайфун! Пожар! Всемирен потоп! Такова изпълнение ми направи там, на нейния диван в офиса, че я понесох под мишница и — тук. Цяла нощ не съм мигнал. А той, разбираш ли, ще ѝ говори за разкрити и неразкрити убийства и не знам за какво... Как не разбирате, че не можеш да заинтригуваш едно момиче с такива работи?

Саша се почувства много неловко от думите на Олег и затова се намръщи.

— Разбирам — Олег оцени по свой начин гримасата му, — това няма лично отношение към теб. Тя призна пред мен, че Александър Борисович тъкмо предизвикал у нея... как да ти кажа, напълно конкретни чувства.

— Как ще заповядате да разбирам това? — учуди се Турецки. — Ама вие да не би в паузите между тайфуните и пожарите да сте обсъждали нас, грешните?

— Ами — Олег се усмихна и сви рамене, — някак от само себе си стана. Тя казва, че в прокуратурата така си я погледнал, че се изпотила под мишниците. Мисля, че това ти прави чест, Сашка. А ти веднага — обиден! Пък аз ѝ казвам, признай си, ама честно: би ли му дала? — И още как! А Грязнов е досада, запалило се старо бунище...

Изобщо казах всичко. Мога да добавя последното: дума да няма, ще ѝ помогна с жилището заради послушанието и прилежността ѝ. Съответно ще ѝ подбера и подходяща служба. Защото подозирам, че не става като сътрудник, обаче е страхотна кавалджийка. По този начин ѝ осигурявам външната страна на бита, а тя много ще се старее заради това. Нима не съм прав? В името на такава перспектива тя ще изпълни всяко мое желание. И то с удоволствие...

„Да ме вземат мътните — рече си Турецки, — ако сега кажа, че не е прав. Ето конкретен пример как богатите наистина имат най-хубавото, както каза и Олег — от курвите до персоналните купони. Но това е обидно. Пък и Славка няма да разбере... Макар че сега едва ли ще имам желание да се обяснявам с него по този повод.“

Турецки се усмихна на мислите си и като видя въпросителния поглед на Олег, отправен именно по повод на усмивката му, заяви неочаквано за себе си:

— Изобщо, ако човек не държи на някои от принципите си, чиято цена в нашия свят е малка, както забелязвам, Татяна нямаше да се връзка под тебе, а под мен...

Олег дори подскочи от стола си! А когато се тръшна пак, прихна:

— Ах, ти, приятелю! — Той сякаш се просълзи. — Бива си те и теб! Това се казва номер! Ох, умори ме! Не, Саша, честна дума, страшно много ми трябваш, идвай да работиш при мен, ще си паснем!

Ами да, поклати глава Турецки като китайска статуетка, там е цялата философия... Завистта не е хубаво чувство. Но изпихме достатъчно вино, месото е изядено, време е да си ходя, както се казва — гост стои, докато го канят. Саша отмести тежкия стол, надигна се, показвайки, че за днес свърши с храната. Олег също се изправи и предложи да си покаже жилището. Предизвикателството наистина беше голямо: да види как живеят тези „нови руснаци“, към които Олег без съмнение принадлежи. Но Саша изведнъж усети пак остър пристъп на ревност: какво, да разглежда леговището, в което Татяна е показала на това момче висша категория?! Я се разкарай...

Турецки отклони с жест съблазнителното предложение. Олег се подсмихна двусмислено:

— Напразно, може да ти потрябва... Впрочем има време. Саша не го разбра съвсем, но не седна да разпитва.

— Между другото — Олег забодя пръст в своето чудо-печка — така и не се споразумяхме по повод комбайна. Ако ти или твоята Ира поискате такъв, няма никакъв проблем. Знаеш ли кой ми го осигури? Ако си спомняш, разказвах ти за един наш висш ръководител, който си купи къща в центъра на Лондон. Та точно той. В известен смисъл ми е сериозен длъжник. Схващаш ли каква голяма сила имаме ние с теб, учителю и приятелю ненагледни? Не забравяй това и по възможност не пренебрегвай съветите ми... Ама ти, да не искаш вече да спиш?

— Мисля, че е време да си ходя. — Саша разтърка очи с длан.

— Не, мили мой — възрази живо Олег, — хайде поне в крайни ситуации да се слушаеме. Послушах ли вчера? Наистина, ти повече наблягаше на майчинските чувства, но все едно. А сега хайде ти да послушаш.

— Та ти веднага избяга!

— Не веднага — не прие Олег, — а когато си дремнах малко. Това не е едно и също. А сега ти си пийна предостатъчно, та предлагам...

— Олежка, оттук съм на две крачки, и то през задните дворове.

— Не ме агитирай, все едно няма да те пусна.

— Не, трябва да си отида. — Турецки упорито държеше на своето. Той излезе в антрето и демонстративно взе от масичката до огледалото тънката си папчица чанта.

Олег веднага заяви, че тъкмо за делото не поговориха свястно и се поинтересува с какво се е обогатил този път Турецки. Саша извади от папката-чанта плика с двата фоторобота, намери единия, на който бе изобразена физиономията с мустачките, и обясни на Олег откъде се взе тая снимка в следствието. Олег слушаше разсеяно, въртеше снимката, разглеждаше я от най-различни ъгли, като ту я приближаваше и обратно — отдалечаваше я. Рече само „хм“ и я върна на Саша.

— Даа... Да, страшно много информация, няма що. Това ли е таксиметровият шофьор, за когото разказваше? Наистина око-терзия. С такъв робот можеш да излезеш направо на проспект „Калинин“ и да арестуващ всеки втори... в това число и мен. Мисля, че майка трябва да пази студентската ми снимка, поискай я и виж: едно към едно. Само че тогава не ходех с мустачки. И какво, значи този тип е единият от килърите ти?

Саша въздъхна обречено, а Олег — ех, че е драка! — нагло и напълно издевателски се разсмя. Като го гледаше, Турецки също не издържа. Така и стояха в антрето и цвилеха като млади жребци, докато не ги прекъсна мелодичният глас на входния звънец.

14.

Влезе Татяна. Но как изглеждаше! Не влезе, а сякаш тържествено се спусна от подиума на някое модно ревю.

— А това е моят сюрприз за теб! — заяви радостно Олег, но не беше ясно към кого са насочени думите му и за кого е била изненадата. Сигурно реши, че такава двусмисленост дори е по-хубава — нека всеки приеме удоволствието за себе си.

Турецки се стъписа. Досега разговорите за Татяна носеха най-вече абстрактен характер, но сега всичко се обръщаше с главата надолу и невинното бърборене придобиваше измерения на някакъв лош номер. Но защо тогава Олег трябваше да показва пред Саша цялата безцеремонност на взаимоотношенията си с тази жена? Много прилича на елементарна провокация.

В това време Олег бързо и ловко свали от Татяна „еротичния“ ѝ шлифер, както се изрази, докато действаше, и като я плесна леко по дупето, я изпрати в кухнята. След което почти зашепна в ухото на Турецки:

— Какво ме гледаш като глупак? Нали ти казах, че тя знае какво ѝ трябва. Няма да те пусна днес никъде, а междуременно аз имам много важна работа. Всеки момент трябва да позвъни шофьорът ми и да ме закара... впрочем, не е важно. Днес имаш пълното морално право да направиш всичко, каквото ти хрумне: можеш да се накъркаш до припадък, можеш да се заемеш с Танка, а тя, както ти казах, няма нищо против, с една дума — чувствай се стопанин тук. Нещата за бръснене са в банята, тя ще ти покаже. И последното, моля те, не ставай идиот и не изпитвай никакви угризения на съвестта пред Грязнов. Нищо не си му отнел.

Телефонът зазвъня. Олег бързо вдигна слушалката, изслуша мълчаливо късата реч, като кимаше и най-сетне отговори:

— Качвайте се, аз излизам. — А за Саша добави: — Моите телохранители нещо се изплашили. Край къщи обикалят някакви. Саша — той направи страшна физиономия и се засмя, — може пък да не преследват мен, а точно теб? Извинявай — бързо се поправи той,

като забеляза как скулите на Турецки се стегнаха, — не се сърди, шегувам се. Между другото, ето една от причините, поради която не те пускам. Хайде, чао, поздрави Татяна от мен. Само много страстно!

Олег се изкиска, наметна върху раменете си модерния шлифер с колан, падащ под задника му, пусна в джоба ключовете, които стояха на масичката пред огледалото, и излезе, когато на вратата се позвъни два пъти късо.

Саша стоеше като глупак в антрето и не знаеше как да постъпи. После бавно тръгна към кухнята, където шеташе Татяна. Тя се обърна, видя, че Турецки е сам, но не се учуди, сякаш предварително е знаела.

— А къде е Олег Анатолиевич?

Виж ти, подсмихна се Турецки, използват почтителни обръщения.

— Изчезна по някаква своя работа.

— Аа... — само рече Татяна и всичко бе казано с тази не дума, а по-скоро издихание. Или Турецки така я разбра. Знаела е, естествено. А пък той не знаеше какво да прави.

— Гледам, вече сте се почерпили? — не толкова попита, колкото констатира тя. — Искате ли да хапнете още?

— Не знам. — Турецки вдигна рамене. — За ядене — определено не, а за пиене... Ами вие, Таня?

— Аз съм сита! — и тя показа с длан над главата си. Саша не разбра от какво се е наситила: дали с проблемите? — А с вас ще пийна с удоволствие. За кураж.

— А нима имате нужда от кураж? — смая се Турецки.

— Аз? — Тя го наближи съвсем плътно, така че той да усети тръпчивия аромат на парфюма ѝ. — Нямам нужда. А може ли днес да ти говоря на ти? За какъв дявол са ни тия условности?

Турецки преглътна и сложи треперещи длани върху бедрата ѝ. Тя моментално притисна гърдите си о него, мина с устни по брадичката му и рече тихо, сякаш само на себе си:

— Е, сега всичко ще е добре... Хайде да вземем отгатык бутилката и чашите. Ела, ще ти покажа къде са бръснарските принадлежности, избръсни се, че ще ми одереш цялата кожа.

— Нима цялата!

— В днешната ситуация нищо не е за изключване — отбеляза философски тя.

Татяна стоеше край ниската масичка и наливаше светло вино във високи чаши. На раменете си имаше почти прозрачно халатче или нощница, или изобщо дявол знае какво прекалено съблазнително нещо. Краката ѝ — красиви и силни — бяха с прозрачни мрежести чорапи. Турецки усети мигновена странна болка, подобна на кратък спазъм. Чорапите! Пред очите му изплуваха разкошните крака на Силвинска и веднага — петното кръв на възглавницата.

Той потрепери и неволно се отмести от Татяна, но като забеляза движението му, тя веднага се притисна до него — с колене, бедра, корем, гърди: с една дума, сякаш се вля с цялото си тяло в него. Отметна главата си и попита какво има, нещо не е ли наред?

— Чорапите... — промърмори той, без да обясни нищо.

— Ах, това ли! — Тя разбра посвоему, усмихна се и пръстите ѝ настойчиво хванаха колана на панталона му. — А ти си ни бил почти невинно момче, така ли? Добре, сега бързо ще оправим всичко...

Той застана от желание.

Татяна пак притисна лицето си до него, сияейки с потъмнели от страст разширени очи.

— Можеш ли да ми обещаеш?

— Какво?

— Не ме жали...

— А защо? — Той впи устни в нейните.

— Хайде! — простена тя.

Тя разказваше тихо, сякаш на себе си:

— ... а когато изведнъж ме погледна, разбрах, че ако ме докоснеш... веднага ще ти се отдам...

— И къде възнамеряваше да го направиш? — подсмихна се Турецки, като галеше с твърдата си длан кръглото ѝ, покрито с прозрачна паяжина коляно.

— Харесва ли ти кожата ми? — попита тя изведнъж.

— Чудо. Но нали обещах да не я съдирам, макар да ми се иска много.

— Така си и мислех — въздъхна тя и се усмихна призивно.

— Та как възнамеряваше да нарушиш святостта на Главна прокуратура? — Саша я върна към разказа ѝ.

— Ами много просто. Само трябваше да заключа кабинета ти — и готово. Имаш такова огромно писалище и върху него нито една

хартийка. И си помислих: грехота е да не се използва за толкова сериозно нещо... А вместо това ти взе и ме обля с ледена вода с твоя Грязнов.

Ако поначало Саша се тревожеше от някакви съмнения или угризения на съвестта, съвсем скоро сам не забеляза как всичко изчезна, сякаш се изпари...

Сутринта разбра, че това е то — женски крака с чорапи. Защото преди не знаеше. Ето така ще мине животът ти и ще опънеш петалата като глупак. Обидно е. И друго съобрази: дотолкова пое от парфюмите на Танка, че сега вече никакво къпане нямаше да ги измие. Ще се наложи да вземе от френските екстри на Олег, няма как. И Турецки щедро се обля по всички места с такъв дезодорант, че като влезе в банята, Таня кихна и ококори очи.

— Господи, какво става тук?

— Убивам всяка информация за тебе — като прочутия Вълк от „Ну, погоди!“ — изхриптя-промуча Турецки.

Татяна се засмя весело:

— Не, сега дълго няма да го премахнеш... Ще се наложи да не нощуваш вкъщи, тоест у Грязнов. Ще те усети.

Така го каза, че Саша пак усети как го свива под лъжичката. Когато го погледна изпитателно в очите, Татяна май разбра всичко.

— А ти, драги, ни най-малко няма какво да му обясняваш. Или да се разкайваш за нещо. Та това са наши лични отношения между теб и мен. В края на краищата аз съм поискала, наречи го мой каприз, както видя, Олег Анатолиевич не възразяваше. Не сме деца и не сме длъжни на никого. Аз умея да мълча. Изобщо сам решавай, както искаш. Във всеки случай мен няма да ме обидиш. И ако пак много ти се прииска, звъни. Между другото, и ти ме хареса. Почувствах го.

Какво можеше да й възрази! Как да обясни, а и нужно ли е, че „хареса“ изобщо не е точната дума. Турецки разбра смисъла на „всемирния потоп“: когато остава само едно-единствено последно желание, след което идва небитието и пълната тъмнина.

Той погледна часовника си: пет и половина сутринта, а отвън зад спуснатите лъскави тюлени пердета едва настъпваше изгревът.

При всички случаи трябваше да се отбие вкъщи да смени ризата си. Но... как да избегне срещата със Слава? Не е сложно да излъже нещо. „Какво му мисля като някое момченце?! — възмути се изведнъж

Турецки. — Наистина на кого му влизат в работата моите приключения!“

— О! — подсмихна се Татяна. — Така повече ми харесваш. Иначе се мръщиш за всяка дреболия.

„Дали Танка не чете и мисли?“

Турецки започна да се облича по навик. За разлика от Грязнов този процес при него траеше максимум две минути. Татяна го наблюдаваше усмихната.

— Образцов любовник — каза тя най-сетне. — Е, ще тръгваш ли? Тогава помни какво ти казах. Аз съм единствената господарка на това, което притежавам. И си е моя работа на кого и как давам.

Тя го изпрати до входната врата, пак го обви с ръце, с цялото си тяло, и Саша почувства, че ако не тръгне веднага, изобщо няма да тръгне. Татяна не му мислеше лошото и го пусна. Още повече че вече започваше работният ден — сряда. Не е събота или неделя, когато можеш да си позволиш всякакви сутрешни щуротии.

[1] Митична райска птица-дева, която при слизането си на земята очаровала хората с пеенето си. — Б.пр. ↑

[2] Става дума за повестта „Седемнайсет мига от пролетта“ от Юлиан Семьонов. — Б.пр. ↑

[3] Рекламно предаване с участието на певица Андрей Макаревич, който кани в разкошна кухня други светила на естрадата и заедно приготвят любимите си рецепти. — Б.пр. ↑

[4] Прочут морски курорт в Абхазия, на едноименния полуостров в Черно море. — Б.пр. ↑

СРЯДА, 11 ОКТОМВРИ

1.

Ако на влизане Турецки успя да избегне зоркото око на стопанина на временното си пристанище, само след половин час разбра, че професионалното ченге не му е оставило нито един шанс. Двамата се сблъскаха уж случайно пред вратата на банята. При това Саша бе само по боксерки, а Грязнов дори с връзка. От което се наложи да направи незабавния извод, че няма да се размине без разпит — това едно, и второ — ще е трудно да лъже. Значи трябва да положи максимум усилия.

— Някаква странна миризма се носи покрай теб — изведнъж се намръщи Грязнов.

— Малкият Романов ми демонстрира необмислено френските си дезодоранти — отвърна небрежно Турецки.

— А, да бе, разбира се — кимна Слава.

Беше настроен миролюбиво, въпреки първото впечатление. За съжаление това не накара Турецки да внимава. Докато се бръснеше и поглеждаше в огледалната врата на банята, виждаше разхождащия се из кухнята Грязнов, виждаше как си вари сутрешното кафе, трака вратата на хладилника, пуши, с една дума, занимава се с обикновени неща и някак между другото уж слуша объркания и вероятно не твърде логичен разказ за посещението у малкия Шурин син и разговора с него. По-голямата част от разказа бе посветена естествено на необикновената кухня с всички удобства и екстри. На Турецки му се струваше, че и Слава може да си позволи такава — помещението само е по-малко, но това е поправимо, може да намери многогабаритен вариант на съвършенството, така да се каже. Саша хвърли пореден поглед в огледалото и видя, че и Грязнов го гледа внимателно, но със съжаление. Именно съжаление се четеше в очите му. Саша придаде на лицето си въпросително изражение — Грязнов огорчено поклати глава:

— Напразно се стараеш. И сам се досещаш, че заради такава дреболия не заслужаваше да си губиш времето, което бездруго не ти стига. Затова свършвай безотговорната си дрънканица, целяща да хвърли прах в очите ми, мий се, върви да пиеш кафе и казвай къде е

причината за конфликта. И можеш да не лъжеш, на лицето ти е изписано, че нещо не си се уточнил с малкия син. По-скоро обратното.

Май Славка бе прав, защото като оценяваше вчерашното си ходене у Олег, горе-долу безперспективната за себе си беседа, Саша не можеше да не направи извода, че не трябва да очаква голяма помощ от Шуриното синче. Както току-що заяви Грязнов, „най-вероятно обратното“. Ако вчера — на чашка, а и със забравения вкус на шишчетата — нещо в тезисите на Олег му изглеждаше неприемливо, днес, макар на дрезгава дневна светлина, всичко бе просто неприятно. Почти всичко. С малко изключение. Кое то сега се изтяга в огромната вана на Олег. Такова силно и свършено кадифено тяло...

След като разказа на Грязнов за мафията и някои привлекателни предложения в тази връзка, Саша направи единствения приемлив за себе си извод: естествено, няма да отиде нито като помощник, нито като съветник, защото неговият поглед върху природата на нещата е напълно различен от виждането на младия бос. Значи от такъв алианс няма да има полза, а вреда от най-чиста проба. А що се отнася до каналите на малкия Шурин син към службата за сигурност, то, както сам той каза, все някога ще стане. Не се знае обаче кога. Друго е напълно неясно: настойчивите, ставащи вече досадни съвети да прекрати делото за убийството на Елмазов. Нали официално то вече е прекратено! Какво тревожи така президентските хора? На Саша не му и хрумваше да разглежда Олег като някаква самостоятелна, извънредно опасна за обществото фигура. Чак пък толкова вече не разбира от хора?! Или горе много са заинтересувани от делото?

— По-скоро не са заинтересувани — поправи го резонно Грязнов. — А аз непременно бих предал на Меркулов сведенията за твоя главен. Той е по-близо до върха и може да има някаква информация, но засега да не знае окончателното им решение. Защо му е излишно да се набива между шамарите?... Да, и какво по-нататък?

— Кога по-нататък? — небрежно се учуди Саша, макар да разбираше прекрасно за какво иска да попита Славка.

— Стига си се правил на идиот! Сякаш не знаеш, че тя вече две нощи не спи у тях. Имам предвид — в кантората. А денем седи и лапа мухите. И така се прозява, че се чува чак на Червения площад.

— Брей, че информираност! — искрено се възхити Саша. Толкова искрено, че Грязнов не можа да устои пред такова

ласкателство и самодоволно се подсмихна.

И тогава Турецки реши, че и двамата отдавна не са деца и никой не се кани да се беси. И той разказа с думите на Олег за трите желания на Татяна, а после, като угаси недопушената цигара в чашката с недопито кафе, което не бе правил никога по-рано от принципни съображения, веднага стана и изля угарките в тоалетната чиния. И с това сякаш сложи точка.

— А пък за Кирил — заяви неочаквано Грязнов, когато Саша пусна водата и се върна на масата — все пак аз бих посъветвал Шурочка да прати по-малкия си син на майната си и лично да отиде при академика. Макар че може у мен още да не е изстинала злобата... Да, Саша, аз направих голяма глупост. Добре де, нека си живее както иска. А ние тук се посвещавахме малко и взехме такова решение: можеш да вземеш със себе си Денис. Обещах му нещо като отпуска, той я заслужи и сега може да разполага с времето си по собствено желание. А и той реши — добави Грязнов, като гледаше настрани, — че не е зле да поработи с теб, да види как стават тия работи при специалистите, и да се поошлайфа, както се казва, да стигне нов етап. Мисля, взе добро решение, ако ти не възразяваш.

„Ех, Славка! Свята душа си ти...“

Разбира се, Саша не каза нищо такова, а и Грязнов не чакаше думите на благодарност да се разпилеят по мушамата на кухненската маса. Турецки просто кимна и удари с длан по ръката му: какво още да каже?

2.

Турецки си постави три задачи за днес. Да намери Рослов или следите му на улица „Благовешченска“, в къщата, която вече не съществува; да вразуми Меркулов за Кирил и Шурините истерики по този повод, и най-сетне да намери възможност да навести Маркуша, тоест Феликс Евгениевич Марковски. По преценка на Саша той можеше да разполага наистина със сваятна информация за родния ни криминогенно-финансов елит. Все пак данните на Олег в това отношение му се струваха повече от субективни, макар и примамливи за изводи. Но както той подозираше, в дадената ситуация Олег е практик, а теоретичните изводи за прехода на Русия към правова държава с всички произтичащи в това отношение морални, физически и прочие разноси, меко казано, са в ръцете, по-точно в главата на бившия университетски преподавател на Саша по криминално право Маркуша. Преди няколко дни, когато се срещнаха в Дома на журналистите, той му даде координатите си — само да ги намери... Макар да няма нищо по-лесно: нали преподава в Нов хуманитарен университет, значи не е сложно.

Саша трябваше веднага да се възползва от щедростта на Вячеслав Иванович, затова — извика на Денис да е готов за излизане след десет минути. Но, възползвал се от предоставения му от „господаря“ отпуск, младият роб блажено спеше. Без да дочака отговор, Саша въпросително погледна Слава, след което махна с ръка: сега ще го оправя — и напусна кухнята.

След петнадесет минути Саша и Денис вече седяха в жигулата и Турецки излизаше от двора, за да поеме по познатата магистрала към центъра.

Когато стигнаха на улица „Благовешченска“, приближаваше единайсет. Някога, във времето на далечната му младост, Турецки познаваше отлично тази част от Москва. Ето, пред тях е Театърът на младия зрител, по-нататък, зад ъгъла, живееше Лидочка — негова съученичка и първа любов.

Естествено, вече няма номер 7А. И сега дори беше невъзможно да се предположи на кое място се е намирал, без да разполагаш със съответния генерален план на района. Впрочем дори гледайки пред себе си развалините на бившата сграда, все едно нямаше да могат да открият никакви следи от Владимир Захарович Рослов. Ако се съди по паспортните данни, записани на франкфуртското летище, би трябвало да живее тук. Но дали е живял? Хубав въпрос, а? Така си зададе въпроса Турецки малко след като спря колата до тротоара, спусна стъклото и запуши, правейки се пред Денис, че размишлява.

Но можеше и да не се преструва, защото след първото опъване една проста до безобразие мисъл прониза Саша: по какъв начин в паспорта на Рослов може да стои даденият адрес, ако „най-новата“ сграда на улицата е поне от две години? Но защо нито едно от ченгетата на Фьодоров не се е сетило за това? Все пак някой от тях е идвал тук и е видял същото! Какви други варианти може да има? Този Рослов да е заминал преди събарянето на сградата и да е прекарал в чужбина минимум две години. И друг вариант: всичко това е фалшиво и адресът е измислен. С други думи, нанесен е в паспорта на Рослов или на друг с такава фамилия със същата цел — за да не би някой, в случая следователят Турецки, да намери никакви следи. Първото трябва веднага да се провери. А пък второто означава, че „покривът“ на мистичния Рослов трябва да се търси на съвсем друго място.

Денис разбра от половин дума и отиде на познатия вече адрес в най-близкия жилфонд, за да може още веднъж да погледне внимателно какво пише в домовата книга на несъществуващата сграда. Великолепната тапия от ален сахтиян с неутвърдения още златен орел върху корицата и няколкото сини печата вътре, придаващи мъжественост и решителност на цветното изображение на физиономията на Денис, без съмнение му отвори вратите и на най-висшите сфери. Във всеки случай по този въпрос Турецки можеше да не се безпокои за съдбата на отговорния сътрудник от частното детективско бюро. При това днес бе работен ден и часът подходящ.

Саша излезе от колата, заключи вратата, макар че можеше да не го прави: такава вехтория едва ли ще предизвика интерес у някой крадец. Но си спомни вчерашния разговор с Олег и реши, че въпреки развихрилата се родна мафия Русия все още не се е превърнала в Италия, където хората не си заключвали колите. Богатите си имат

странности, а Турецки няма пари за никаква кола. Той вървеше по уличката, като оглеждаше жигулата си и мислеше как бързо я скапа. Само за година и нещо и вече е развалина. Така е, защото собственикът не държи колата си за приятел, както казват в Одеса, а цени само колелетата ѝ. При това Саша непрекъснато имаше усещането за опасност — шайбичката продължаваше да си стои на мястото, залепена за дъното. Затова задачите, които даваше на Денис, за непосветения изглеждаха повече като ребус. Момчето обаче схващаше от половин дума. Саша виждаше, че с него може да се работи и Слава му го отстъпи временно не само от голяма щедрост. Сигурно е искал да покаже на племенника си, че дори работата на „важния“ следовател се състои преди всичко от абсолютна в процентно отношение тежка, неблагоприятна рутина. Вече знаеха и за шайбичката, и за Семьон Червоненко, и за решението на Саша да я остави известно време. Макар Слава да се оказа единственият, който не го одобряваше. И въпреки това даде указание на Денис да слуша чичо Саша като него и да не му противоречи за нищо.

Турецки стигна почти до края на уличката и неочаквано се озова пред висока ограда от бетонни плочи. Това обстоятелство хем го зарадва, хем малко го озадачи. Значи тук още се строи? А му изглеждаше, че вече отдавна е завършено и няма да се намерят никакви дири. Чистотата по тротоарите и платното противоречеше на всички правила за провеждане на строителни работи, но Саша разбра защо. Двама мъже миеха по половин час с пожарни маркучи всеки камион, който излиза от строежа през решетестата врата. За да не разнасят колелетата калта из града. Браво. Като че ли най-сетне и руснаците са се научили. Но като се вгледа в мъжете — гърбоноси, с кожени якета, почти черни лица, като видя хубавото им работно облекло, Саша разбра, че пред него със сигурност стоят турци. Пък и надписът на транспаранта съобщава, че строителството на банката се осъществява от турска фирма.

Докато размишляваше каква полза може да извлече от дадената ситуация, срещу него, без да подозира, се задаваше госпожа Сполука в най-комичния вариант, ако се има предвид външността ѝ.

Това кюфте с къси крака бе някога страшилището за Червения строител, а Турецки опъваше заедно с него следствения каиш. Господи, колко отдавна беше!

— Здравейте, полковник Пицик! — зарадва се Саша.

— Здравсти — измърмори в движение той и изведнъж се обърна енергично. — Я! Ако не ме лъже паметта...

— А тя никога не ме лъже! — подхвана Турецки известната фраза от отдавна забравен филм.

— Сан Борисич! Майчице, как можах да не ви позная!

След минута, като се отмести настрана, смелият полковник в оставка Савелий Иванович Пицик, целият съставен от закръглени части, разпалвайки се все повече, псуваше наляво и надясно общинските власти, субпрефекта, префекта и самия кмет. Защото като съвсем истински бандити и мафиоти изгълтват всичко, което им попадне пред очите, сякаш са вечно гладни плъхове. Тук, в целия район, славещ се някога със старинните си къщи, събарят всичко, разпродават, а на празните места строят хотели и офиси за милиарди за скапаните чужденци с тлъсти портфейли. Сега пък измислили банка! Малко ли са им из цяла Русия! Кули им трябвали, видите ли, че и повисоки от Кремълските! И къде гледа обществото?! Старият Савелий все повече освирепяваше пред очите му. Саша разбра: още малко и тези турци строители също ще го отнесат. А ръката на Пицик — това се помнеше от стари времена — въпреки заоблените му форми, беше тежка и не грешеше.

Тъкмо Пицик бе неговият късмет. Понеже паметта му, както знаеше Саша, бе солидна, а през последните години работеше като заместник-управител на жилищна кантора, сега преименувана по всякакъв начин, та един Господ знае как точно се казва. Като се ориентира бързо какво интересува Саша, Савелий Иванович живо го помъкна към кантората си, разположена наблизко, буквално зад ъгъла, в мазето на огромна сграда, строена още от сталинско време. Стигнаха до кабинета му чак в дъното на дълъг и тесен коридор. На опашката, наредена покрай стената пред кабинета му, Пицик заяви безапелационно и строго:

— Зает съм седемнайсет минути и половина. После ще започна да приемам.

И дори в това бе целият Пицик, разпределил времето си до дреболията, до секундата.

Седнаха един срещу друг. Савелий Иванович извади от чекмеджето на старото писалище, оклепано с мастило, дебела папка и

разстла пред Саша лист със синя „мрежа“ — бившия план на квартала.

— Ето го твоя седми А. — Пицик забодде дебелия си пръст в чертежа. — Съборен по-миналата година, аха! Ти, Сан Борисич, си нямаш идея, тяхната мамица, каква война имаше за него!

Пицик винаги се отличаваше със склонност към литературата, най-често — нехудожествената. Но Турецки го слушаше така, както се слуша славеи в дните на влюбена младост.

— Че какви битки?

— Охооо! — Пицик предвкушаваше насладата да разкаже на непосветения великолепната история. Той дори се изтегна назад на облегалката на стола, макар на практика закръглената му фигура да пречеше, и скръсти пръсти като сардели на високите си гърди, преминаващи в балонообразния корем. — Такава битка! — той млясна с уста. — Дори КГБ, ти знаеш този танк, дори те не можах да направят нищо. Щом пияните казаци махнаха техния Феликс от площада, паметника пред входа им де, техният рай свърши. Че те, тяхната мамка, държаха тук пет блока! И твоя номер 7А, и другите. Как се бореха само! Какви документи изкарваха! Какво ли не обещаваха! А общината си трае, не й пука. И на, получиха го един голям. Как не разбират, нашата земя струва много повече от техните шибани милиони! Всеки квадратен метър. Ето, общината я продава на чужденци. А къде отиват милионите, тяхната кагебейска, не можем да знаем... Та какво казваш? Някой човек от тази къща изчезнал?

Можеше да бъде откровен с бившия полковник от милицията, в рамките на допустимото, разбира се. Саша обясни на Пицик защо го интересува конкретният човек, в чийто паспорт има регистрация, а в домовата книга не е записан.

— Ами че, драги Сан Борисич! — зарадва се Пицик. — Какво му е сложното, да им го навра? Нали тук кагебистите си имаха „покрив“, таен адрес. Регистрирай когото си щещ, записвай, отписвай, всичко е в твоите ръце! А дали е живял, или не е, извинявай, на никого не му е... — И на това място Савелий пусна такава дълга тирада, че Турецки прихна. Бива си го дядката! И речникът му се е запазил — няма грешка!

Сега всичко се изясняваше.

— Благодаря ти, драги! — Саша безуспешно се опита да прегърне Пицик, все още смеейки се. — Толкова време ми спести!

Бяха изтекли седемнайсет минути и половина и Турецки вече без всякакво угризение на съвестта можеше да вика Денис. Обеща на Савелий Иванович при случай пак да го навести, но вече да не е по работа, а просто така, в името на старата дружба. Саша тръгна покрай размърдалата се опашка и на раздяла Пицик каза за нея, че това са поредната партида изселници. Преселват ги някъде в Солнцево или още по-далеч. А чудесните им апартаментчета с четириметрови тавани ще бъдат преустроени за скъпи офиси за чуждестранни фирми. Не се знае в случая кое е повече — иронията или издевателството. Но политиката е такава и в края на краищата сега всеки е свободен да избира. Не се ли борехме за това?

Странна работа, Турецки е работил няколко години буквално на две крачки от кантората на Пицик, в следствения отдел на Главна прокуратура, разположен недалеч. И всеки ден е минавал отгук, и е бързал, и е карал раздрънканата си жигула, но нито веднъж не е срещнал стария приятел и колега. Нещо повече, изглежда, всеки ден е срещал и обитателите на съборените сега сгради, всички онези съществуващи и несъществуващи кагебейци, неиздържали борбата с всесилната, както се оказва, община. Нали тя не се опира на могъществото на властта, а на големите пари, които се оказват по-силни и по-стабилни от всяка власт. Дали Олег наистина не е прав? Дали не трябва всички да преустроим идеологията си? Или философията. Или просто да приемем без всякакви уговорки неговата гледна точка. „Живеели сме наблизо... Срещали сме се просто така...“ Глупавият рефрен не го оставяше на мира и Саша не можеше да се отърве от него.

Денис подчертаваше нещо в тефтера си, облакът на покрива на колата. Ушите му бяха скрити от черните кръгове на слушалките, от които се точеше кабел към пазвата му — младежта не си губи времето. Щом видя Саша, той свали слушалките на врата си и се приготви да докладва за свършената работа.

Турецки, който вече нито за миг не забравяше каква опасност се таи наблизо, го хвана за ръка и го отведе по-надалеч от колата. Аха, момчето било забравило! Нищо, това му е поредният безсловесен урок по бдителност. Но все пак, стараейки се да не изглежда досаден, Саша обясни накратко на юношата, че в тяхната професия май вниманието е най-необходимото качество. Понеже, докато внимаваш, си жив.

Надявам се, завърши Саша, няма да се налага да повтарям... Наистина, няма ще се разкайва цял живот, че Семьон Червоненко е жертва именно на собственото му невнимание? Жалко, че поучителният пример най-често е свързан с кръв. С гибелта на невинен човек.

Денис доложи, че е преписал всички данни за обитателите на деветнайсети апартамент, в който според известния паспорт е живеел и някой си Рослов. За по-голяма сигурност е отбелязал също фамилиите на хората от съседните апартаменти на площадката и за всеки случай на апартамента, който се намира под деветнайсети. Всичко се случва, обясни Денис, може да са имали всякакви неприятности, течове и други. Така че хората от долния апартамент обикновено най-добре познават съседите над тях. Какво пък, логично и напълно в духа на руския бит. Само че откъде е известно всичко това на Денис? Нима интуиция? Интересно.

Сега оставаше съвсем малко: да търсят новите адреси на тези хора в паспортна служба, във военното окръжие, в документите на бившите изпълкоми, които отдавна са се превърнали в префектури, муниципалитети и прочие „мерзски“ заведения^[1], както се шегуват днес. През неограниченото си управление Петър Велики не можа да замърси толкова руската реч с вулгарни вносни думи, както самите жители на Русия за времето на преход към пазарна икономика през последните години. Турецки разбираше трудностите на Денис и бе почти уверен, че в края на краищата старият Пицик ще се окаже прав, като смяташе, че и номерът на блока, и апартаментът са само „покрив“ за съществуването на напълно автономния Рослов. Затова Турецки сметна, че не е излишно да даде на младежа зелена улица за поредното издирване. В такива случаи не може да не бъде разработена докрай дори най-слабата и незначителна версия. А че отрицателният резултат също е резултат — чичото Грязнов непрекъснато показваше с конкретни неща на племенника си. Правеше го да не би бъдещият детектив да се възгордее много и да вземе да си вири носа. Точно това Саша каза честно на Денис, като разчиташе в отговор да чуе измъчена въздишка. Но не чу. Значи момчето го бива. Саша би взел такъв помощник и в Германия. При необходимост. Възможно е скоро и това да стане.

Като уточни още веднъж задачата, Турецки откара Денис на „Тверска“, пред кметството, където се намираха службите на Тверското

териториално управление. Разбира се, най-добре да се започне отгоре. Но Саша предполагаше, че едва ли ще успее да намери лесен достъп до бившите ведомствени кооперации. Пък и ведомството, за което ставаше дума, никога не се е отличавало с откритост. Но си заслужаваше риска, ако изведнъж наистина намерят адреса, където са се преместили бившите обитатели на апартамент деветнайсет и другите нужни апартаменти. Саша свали Денис и се отправи към своето работно място, в прокуратурата.

3.

Когато се качи в кабинета си, за пет минути Турецки намери всички необходими му телефони на Маркуша, а след това чу и хрипкавия висок глас:

— Марковски на телефона. С кого имам честта?

Саша се представи и обясни накратко причината за позвъняването. Феликс Евгениевич не че се зарадва, но във всеки случай прояви максимум разположение. А всичко заради това, че миналия път Турецки се представи за сътрудник на вестник, който се интересува от интервю с професора. Тогава сметна някак за неудобно, пък и неуместно да говори подробно за истинската си длъжност. Щом чу сега с кого говори, Маркуша просто се обърка. Но като запази достойнство, не отказа гостоприемството си и покани Саша да го посети в който иска ден, дори днес, може по всяко време след един на обед. Тъкмо свършват лекциите и ще си е вкъщи, това е съвсем наблизо, на „Миуси“, в оная известна сграда, където някога са живели прочути съветски композитори. Турецки познаваше добре и района, и сградата — голяма и мрачна. Тя отдавна плачеше за реставрацията — по асфалта падаха парчета от мазилката, за малко да пострада някой пешеходец. Та уговориха се и сега Саша имаше на разположение цели два часа, за да изясни новините, с други думи — какъв е резултатът от ходенето при Гена. И какво да се прави с оня плъх Волков и прекалено урожайния му хотел „Урожаен“.

Турецки позвъни на Костя, понеже бившият министър Хайдер обеща именно на него да предаде новините от сина си. Но Клавдия доложи, че още от сутринта Константин Дмитриевич е заминал в неизвестна посока и е обещал да се върне едва следобед. Между другото помолил Турецки по възможност също да се появи следобед в прокуратурата. Щом Костя е отишъл лично, значи ще е нещо наистина важно.

Володя Яковлев, който се обади чак след пет минути звънене, предложи на Турецки да отскочи до него в МУР просто така, по

домашному. От което следваше да направи извода, че работата е спешна.

Турецки отново обезпокои Клава и предаде, че заминава за МУР, ако Костя спешно го затърси. Излизайки, той се обърна и изведнъж оцени по напълно нов начин своето девствено чисто полирано писалище, принадлежало заедно с часовника и тежкия шкаф на всички без изключение предшественици на А. Б. Турецки. Но едва ли някой от бившите следователи се е сещал да използва полираната повърхност за единственото може би правилно предназначение. Ах, тая Танка! И веднага сякаш чу до себе си нейния вик-полустон: „Хайде!“ Дяволско видение...

С такива палави мисли влезе в двора на МУР. Няма да оставя онова хубаво „бръмбарче“ на улицата я.

Володя стисна ръката на Саша в движение и махна с длан: след мен. Отидоха при Вера Константиновна, от което Саша заключи, че може би става въпрос за хотела. И не сгреши. Некрасивата, но посвоему мила жена с възхитителния глас съобщи, че по поръчение на майор Яковлев е проверила и идентифицирала всички пръстови отпечатъци, събрани от отнетата кола марка „Фолксваген“ и при операцията по проверка на документите на живеещите в хотел „Урожаен“. Резултатите са просто потресаващи: килърите, които търсят във връзка с убийството на Кочерга и Червоненко, преспокойно си живеели в луксозна стая на хотел „Урожаен“. Разбира се, до вчера. Освен това, добави този път Володя, при обиска на гаража, в един от боксовете сред вехториите и мръсните парцалаци е намерен номерът на колата, свален от вишневата деветка на покойния Кочерга.

Значи подозренията на Турецки по този повод се потвърдиха. Ако не беше зяпал, нямаше да изпусне нито колата, нито килърите. Саша благодари на експерта и заедно с Яковлев тръгна за кабинета му. По пътя мислеше, че Фьодоров все пак си го бива. Рече — и направи. И ето сега има резултат. А Волков трябва да бъде притиснат.

Ах, как липсваха на Саша сведенията, които обеща още днес да съобщи този Гена!

— А оня плъх няма ли да избяга? — попита той Яковлев.

— Взехме подписа.

— Абе какво значи днес една подписа! Чиста формалност.

— Нищо, ние му закачихме хубава опашка. Никъде няма да избяга. Седи си значи, смуче си пръстите, голям хитрец... А днес още сутринта ни позвъниха. От канцеларията на вътрешния министър. От къде на къде сме правили проверка в хотела? Били постъпили оплаквания във връзка с неправомерни действия. Но ти нали познаваш Юрка, той винаги намира на кого да се опре. Позвънете, казал, на министъра. Те млъкнали. Но значи сме настъпили някого по лапите. Само че кого?

— Мисля, че това са кагебейски работи — каза Турецки. — Сега уточняваме. А какво ще правим с килърите?

— Разпитах когото можах, в това число персонала на хотела, описанията съвпаднаха, така че двамата са съвсем сигурни. Ето виж.

Володя сложи на масата двата фоторобота, направени толкова смело, че Саша просто трепна: не работи, а отлични фотографии, дори се долавя изразът на очите. Лицата са нестандартни и това е добре.

— Днес сутринта ги изпратихме, където трябва, сега ще чакаме.

— Разбира се, не намерихте жигулата деветка.

— А къде? — Володя вдигна рамене. — Тя отдавна е станала на части.

— А пък аз я видях — сети се Турецки и разказа на Яковлев как стана всичко и как се е издал. Володя само кимна и разпери ръце: с кого не се случва. Изглежда, не искаше да сипва сол в прясната рана.

— Володя — рече Турецки, като се надигна, — ще се наложи още веднъж да видим пътниците на „Луфтханза“. Трябва да им покажем фоторобота на човека без мустаците и да опишем външността му: костюма, може би са забелязали кръстчето, циповете, чантата, всичко, за което разказа Семьон. Може да изскочи поне някакъв намек, някаква сламка. Още повече че се появиха някои нови съображения. Но засега няма да разсъждаваме за тях, трябва да се уточни едно-друго.

Яковлев, разбира се, помръкна: по-неблагодарна и рутинна работа Турецки не можеше да му предложи, но какво да се прави, трябва...

4.

Саша позвъни в прокуратурата — Меркулов още не беше се появявал. И тогава тръгна за Маркуша.

Макар да се стараеше да изглежда гостоприемен домакин, все пак Феликс Евгениевич бе видимо смутен. За да не усложнява отношенията, Саша извади на масата и служебното си удостоверение, и дадената му от вестник „Нова Русия“ карта. Обясни накратко сегашното си положение, а също и за какво мечтае, ако съдбата се смиле да се обърне някога към него с благосклонната част от тялото си. Маркуша се кискаше леко, виждайки, че Саша е абсолютно искрен с него, а Турецки на свой ред разбираше, че напрежението напълно е изчезнало и може да започнат разговора, заради който бе дошъл.

Като помнеше идеята за голяма статия на Марковски за вестника, Турецки каза, че по този въпрос ще дойде веднага щом успее да свърши отворотното дело за убийството на банкера. Това ще отнеме една-две седмици, явно преувеличи възможностите си Турецки. Каза това и въздъхна: дай Боже...

Марковски кимаше усмихнат в очакване на продължението.

— Феликс Евгениевич, мога ли да разчитам, че ще се съгласите да дадете консултация лично на мен, бившия ви студент и човек, който се отнася с изключително уважение към вас... извинете, ако може, безплатно? — Той погледна честно професора в очите.

Маркуша се засмя широко: всичко очаквал, но чак такава! Когато се насмя, избърса с носна кърпа очите си и поклати назидателно глава неизвестно на кого:

— Да, наистина! Ако строиш капитализма, а още живееш при такава система, представям си какъв хаос трябва да е в главата ти. Разбира се, мили мой Саша, ще ви дам всякаква консултация, и дори — той разпери широко ръце встрани — абсолютно безплатно. Е, слушам ви, какъв е въпросът?

— Въпросът — Турецки стана сериозен — ще се състои от няколко въпроса. Напоследък, Феликс Евгениевич, толкова често ги повтарям, че вече ми се струват примитивни, но... въпреки това. Как

възникват банките? Как фалират? Защо убиват bankerите? Кой? На кого са нужни тези убийства? А изобщо, Феликс Евгениевич, бих искал да знам за най-големите финансови афери поне от последните години. И друго: под банки имам предвид нашите, руските, а виж аферите...

— Саша, вярно сте схванали главното. — Марковски строго вдигна нагоре показалеца си. — Деветдесет и пет процента от убийствата днес стават на икономическа основа и само пет по политически и други мотиви. Затова няма да се спираме на политиците, битовите престъпления, суицида и така нататък. Както ви е известно, в момента чета публично, координационно и частно право и само донякъде имам отношение към темата ви, но мога да разкажа едно-друго. Но това, Саша, ще са мои лични наблюдения и съображения. Ще ви моля да се отнасяте към тях по този начин. Ако не възразявате...

Турецки никак не възразяваше.

— Добре, Саша, сигурно ви интересува как се създаваше в Русия цялата тази вече гигантска маса търговски банки. Както се казва, потребност на времето. Във връзка с перестройката, бурното развитие на търговската частна дейност и дребния бизнес в държавата рязко се увеличи нуждата от разчетни централи. Е, когато всичко при теб гори и сделката ти пропада, кого можеха да удовлетворят километричните опашки в банките? А в същото време в страната имаше огромно свободно поле. По-точната дума „ниша“, уви, по-малко подхожда за обозначаването на нашето явление. Оттук, от неотложната необходимост, възникнаха като гъби многочислените банкови кантори — по балкони, в мазета, нали помните! Уставният капитал на повечето от тях бе, естествено, от заети пари. Да кажем — дяловата вноска е петстотин хиляди рубли. Не беше голяма сума дори за онези времена. Понеже хората имаха пари, и то големи. Ще ви кажа, Саша, че например днес около стотина такива „нови руснаци“ притежават капитал по половин милиард всеки. В долари, Саша. А с капитал до десет милиона — сега има повече от пет хиляди. Другият вариант за създаване на банка се опираше на интелектуалната собственост. В уставния капитал се внасяха ценни книжа и така нататък. При наличието на чуждестранни партньори тези нови банки имаха излаз към западни банки, което откриваше пътя за най-безсрамен износ на

капитал от страната. Сецате се — фиктивните договори, и предварителното заплащане, след което никой дори не мисли да доставя стоката в страната... Но има и трети вариант. Говоря само като възможна схема, нали разбирате. Това е създаването на банки върху празни уставни капитали. Сега ще ви обясня какво означава. И тъй, до началото на деветдесетте години, имам предвид Русия, у нас бе приета документарната система. Недостатъците ѝ са: че е бавна и податлива на фалшификация. Освен това е пресметнато, че при документарния режим се губят около петнайсет процента от печалбата. Това, Саша, е много. В същото време Америка, имам предвид Щатите, другите развити във финансово отношение държави още в края на седемдесетте години започнаха да превеждат банките си и прочие финансови структури на компютърна технология. Както разбирате, този процес никак не беше лесен, изискваше сериозни изменения в световната финансова система. В частност, предстоеше унищожаването на огромно количество ценни книжа, като: акции, от заместващите — сертификати, бонове, полици и прочие. Наглед няма нищо по-лесно! Но този процес се оказа невероятно дълъг и трудоемък, понеже по това време бяха пуснати ценни книжа за много, стотици милиарди долара. Започнаха да създават специални компании, които трябваше да се занимават изключително с това нещо. С унищожението. Но... — Пръстът на Маркуша подскочи към тавана. — Как беше у вас в смешния филм за италианците в Русия: „Мафията е безсмъртна“? Именно, преди няколко години в печата се появиха сведения, че за операцията „Ценни книжа“ са били задействани най-добрите сили на криминалните структури на много страни, в това число и Русия. В резултат са откраднати ценни книжа някъде от порядъка на... да, мисля, че за сто и петдесет милиарда долара. Не е изключено немалка част от тях, ако не и голяма, да са се оказали в Русия и да са легнали в основата на уставните капитали. Какво е можела да направи държавата в случая? Какво да противопостави на аферата, може да се каже, на века? Ами нищо. Вашите отдели за борба с икономическите престъпления открай време не могат да се ориентират в хитростите на банковото дело, липсваха данъчни служби или бяха в зачатъчно състояние. Но Саша, трябва да помните как по московските улици изведнъж се появиха стотици разкошни вносни коли, как изведнъж новите бизнесмени започнаха да купуват

недвижима собственост в Европа и — как беше? — ах, да, „да се изолират“ на Канарите и така нататък. А нашата нещастна майчица Русия с помощта на тези криминално-финансови маневри започна по неволя да хлътва в двата най-престъпни и печеливши отрасли: търговията с оръжие и наркотици.

— Но все пак кое налага отстрела, извинете за израза, на тези нови руски банкери?

— Саша, никога не забравяйте класиката. Всичко най-умно е казано преди нас. „Мавърът свърши своята работа“, Саша. Понататъшната криминализация на банковата сфера получава общодържавен характер. Издига се нов монополист. И по мои лични наблюдения най-близката цел, Саша, е контролът над главната финансова структура на страната — Централната банка. Трябва да разберете, че нарушаването на платежната система може да доведе до финансов колапс. И като следствие — политическа нестабилност в страната, която ще продиктува необходимостта от смяна на ръководството.

— Не лоши задачи — усмихна се накриво и невесело Турецки.

— Ето, вземете този вестник, „Независимост“ ли се казваше? — посочи Маркуша. — Прочетете подчертаното със син молив.

Турецки отвори вестника и прочете с големи букви заглавието: „Подлежащите на унищожаване сертификати от акциите на «Дженерал мотърс» се разпиляха по света“.

— Виждате ли? Присвоили само милион и половина акции! Как ви се вижда? Така стават днес работите, скъпи старши следователю, извинете, правилно ли ви наричам? — усмихна се Феликс Евгениевич.

— Понякога допълват по особено важни дела. — Саша сви рамене.

— Отговорих ли на вашите въпроси, колега?

— Да. Горедолу, да — кимна Турецки и стана. — Сърдечно ви благодаря, професоре. А пък останалото, както се казва, е въпрос на моя техника... Значи все пак това не е конкуренция, както някои мои колеги искат да си представят целенасочения лов...

— Но защо? — възрази Марковски. — Едното не изключва другото. Особено когато само разсъждаваме за цивилизовани отношения, но не правим нищо за това. Но моля да обърнете внимание, преразпределянето на сферите на влияние отива към края

си, а процесът, както казваше последният президент на великата държава, тече. И се ускорява. Саша, сигурно по-добре знаете, но нали отстрелът, както се изразихте, на повече от сто банкери през последните години е определена тенденция. Знам, тези дела с редки изключения остават неразкрити. А защо? Първо, поръчките са изпълнени във висша степен професионално. Понеже в тяхната подготовка, а възможно и осъществяване, вземат непосредствено участие спецслужбите — бивши или настоящи. Съвсем не е изключено и Държавна сигурност. И второ, ако е така, значи никой няма нужда от разследването на престъплението. И то ще бъде прекратено или на стадий следствие, или в съда. Нима не е така, колега?

Саша слушаше разсъжденията на стария си професор и виждаше, че е прав, макар душата му да се съпротивляваше на толкова безизходната картина, нарисувана от бившия емигрант.

— ... именно това обстоятелство на първо място трябва да ви кара да бъдете нащрек. За удобство можете да го наричате синдикат, обединение на бандитите, както искате, името не променя същността. Такъв център съществува. И за доказателство може да служи, да речем, този факт. Ето някой има напълно разумно предложение за изменение на реда за кредитиране на търговските банки. Това и в цивилизованите страни е напълно естествен процес. А у нас — трагедия! И убиват банкера и веднага го приписват на някой ревнив шофьор... Е, какво ще кажете?

Саша веднага застана нащрек. За какво говори професорът? Нима за Елмазов?

— А кого имате предвид, Феликс Евгениевич?

— Ами че всички вестници писаха... Този... Елмазов. Умен човек. И програмата му е била напълно реална. Аз, естествено, изхождам от писаното в пресата. Лично не съм го познавал. Но мисля, че сега няма по-подходящ пример по темата, върху която разсъждавахме с вас... Но защо стоим така? Съвсем не искам моят бивш студент да остане с превратно впечатление за по-възрастния си колега. Затова, Саша, да пийнем по чашка чай, а вие ще ми разкажете какво още ви вълнува...

Говориха още цял час, но спомените на Маркуша бяха от университетското минало и Турецки не посвети професора в същността на грижите си. Но реакцията на Феликс Евгениевич за

сведенията, които вече бе успял да прочете във вестниците — относно признанията на Кочерга, — накараха Саша да застане нащрек. Значи има умни глави, които не можеш да заблудиш с толкова примитивен ход. Разбира се, трябва да погледне как са го описали журналистите във вестника.

Като се спускаше по стълбите, изтрети от подметките на прочутите в миналото композитори, Турецки съпоставяше сведенията, получени от Маркуша и Олег, и видя в тях много общо. Само че Олег държеше изключително на криминалните разчиствания на сметки, а Феликс Евгениевич виждаше не частната, а общата панорама на събитията. Кой знае защо му се искаше да вярва повече на него, макар в основата си — това пак да са неопределени примери.

От най-близкия телефонен автомат Турецки се обади в приемната на Костя и Клава веднага го свърза. Щом чу гласа му, без да обяснява и слуша нищо, Меркулов каза само: „Чакам те.“

5.

Когато Саша влезе, Костя стърчеше край прозореца в любимата си поза, изпращайки символично в последен път другарите. Ето кой трябва да играе в киното капитан Немо...

— Сядай — рече нервно. — Не си ли изхвърлил още шайбичката, както я нарекохме?

— Костя, може ли така?! Та тя сигурно струва много пари.

— А пък аз казах днес сутринта на Егорич: хайде, приятелю, вдигни колата на канала и потърси по дъното. А той вика: „Ама, Митрич! Та аз вчера я карах на профилактика, какво са гледали там?“ Но я качи на канала, пъкна се и виж какво донесе, дръж, за спомен! — Костя хвърли върху подвижната масичка метална пластинка, напомняща средна по размери гайка.

Турецки я огледа страхливо.

— Не се бой, тая джунджурийка вече бе в ръцете на един добър майстор. Сега не работи. Сувенирче. Кой го е свършил? Как смяташ? На тебе — ясно, ами на мен за какво?

— Понякога возиш разни генералши — рече Саша и изведнъж прехапа език.

— Продължавай, продължавай — сухо поде Меркулов, — и какво по-нататък?

— Ами по-нататък — тези генералши дрънкат разни врели-некипели. Пък може и да не са врели-некипели! — изтърси Турецки, както се беше разгорещил. Костя го погледна учудено и поклати глава.

— Какво ти става? Да не би нещо с нервите? Тъкмо мисля по въпроса за отпуската ти... Дали да те пусна?... Къде ходи?

Саша седна, като въртеше гайчицата върху полирания плот на бюрото и без да се задълбочава, преразказа всички неща, като се започне от посещението на кантората на Пицик.

Костя изведнъж се усмихна:

— Жив ли е, скитникът? Ах, как умееше да борави изразително с мамата! Та това беше песен, а не... ненормативна лексика.

Когато чу за събитията в „Урожаен“, лицето му стана по-строго, а съобщението на Маркуша възприе като хубав, приятен анекдот. Но когато Саша завърши и се опита да направи изводите си, той го спря:

— Не бързай. Това е тема за отделни размисли. Не смесвай нещата. А сега ти ме изслушай.

Понеже Костя май открай време не си водеше записки, осланяше се на дяволската си памет, просто седна на един стол, облакът се на бюрото, потопи брадичката си в дланите, което изобразяваше висока степен на размисъл, и започна като за нещо обикновено, делнично:

— Ходих при академика — така наричаха между колеги директора на външното разузнаване.

„Така значи! И колко било просто, колко достъпно!“ Но Меркулов съвсем не реагира на иронията, озарила физиономията на Турецки.

— Имахме хубав разговор, но главното е друго. Наистина според неговия израз Кирил е легнал на дъното. Засега не е известно колко ще продължи. Но с него всичко е наред. Днес, както им е редът, пристигна поредната шифрограма. Не го разпитвах за подробностите, сам ме помоли да предам на майката лично от него да не се вълнува. Считам, че на тези двамата — на него и на Валера — може изцяло да се разчита. Но...

— Аха, значи все пак има и „но“?

— Не ми харесват грешките с международните разговори. Има два варианта: или наистина са грешки, или някой много яко ни води за носа. Ти какво мислиш?

— Господи! Някой се интересува от мнението ми?

— Не скачай!

— Да пази Бог, Костя... Вече казах веднъж, ако си спомняш: грешките могат да се проверят само по един-единствен механичен начин — да се намери нервният абонат.

— Значи все пак се съмняваш?

— Съмнявам се, Костя.

— Добре, да спрем дотук. Може би си струва да поговоря с Шура? За това, дете каза академикът? — В гласа на Костя неочаквано се появи съвсем неясна интонация — неуверена, умолителна. Какво има?

— Естествено, кой друг? По-добре ми обясни, Костя, понеже доста пъти съм слушал спомените ви, а така и не си изясних кой е бащата на Кирил? Кой е този митичен Матюша?

Костя помълча, подъвка устни и като погледна Турецки с известен страх, отвърна:

— Имахме в юридическия един весел младеж. Матвей Калина. Беше роден някъде около Александрия, това май е Кировградска област. А и Шура имаше там някакви роднини. Като момиче беше красавица...

— Това вече съм го чувал — констатира Турецки не много вежливо.

— Мнозина я ухажваха — продължаваше както си знае Костя. — А този Калина извади късмет. Беше виден младеж. Може да се каже, прекалено виден. След университета замина в своя край, бързо премина в адвокатурата, като че ли се забъркал с някакви дисидентски истории — и забягна. А заради раждането Шурка изостана с цял семестър. Завърши, слава богу, постъпи в криминалната и... израсна.

— А ти кога започна да се увърташ около нея? — Турецки стана съвсем нагъл, но Костя се бе отдал на спомените.

— Ами цял живот... докато се ожених за Льоля — въздъхна той. — Само че ти не можеш да го разбереш.

— Точно така, както казваше другарят Сухов.

— Кой? — Костя не дочака отговора и махна с ръка. — Главата ти винаги е пълна с глупости. И кога ще поумнеееш? Добре, стига сме бърбили. Да минем на текущите въпроси. Както вече знаеш, пътува ли с теб човек — само се издава. Накратко — ходих при Гена. Говорихме. Записвай си, ако искаш. — И Костя по този начин си отмъсти за ненужната ирония, като показа нагледно, че Саша не е много добре с паметта. — Най-добре беше да не знаем всичко това, но се налага. Изяснил е каквото го молих. Засега ще бъдем в течение ти и аз, не бива да посвещаваме друг. Няма никакъв смисъл. Под покрива на този „Урожаен“, където отсяда всякаква кагебейска публика при идването си в Москва, цели трийсет години е съществувала школа за така наречените изпълнители. Фирмата произнася присъди, а тези ги привеждали в изпълнение. При това, както се досещаш, по цял свят. Там обучавали на най-разнообразни науки и готвили професионалисти от най-висока класа. От примитивната въдица или някоя свръхсекретна

отрова до тържественото изгаряне на осъдения в пещта на крематориума. При това жив и със задължително заснемане на филм. А след това прожектирали процеса на новаците. За да помнят реда.

— Костя, откъде у теб този отвратителен садизъм? Ужасен! — Турецки дори си разроши косите, за да покаже колко е страшен разказът на Меркулов.

— Не се прави на шут, Саша — печално поклати глава Костя. — Нищо не си измислям и ти го знаеш чудесно.

— Разбира се, знам. По-точно, чувал съм. Впрочем чувал съм и друго: подобни организации съществуват във всички така наречени цивилизовани страни. И в Америка... Вземи само техните десантчици.

— Не говоря за това! — Меркулов се намръщи. — Разказвам ти с какво са се занимавали доскоро студентите в „Урожаен“. Тяхната кантора е била закрыта едва миналата година. Но хората, Саша, са живи! И онзи твой рижав, и чеченецът, и много други живеещи там с месеци и използващи съвсем истински документи. Там е въпросът. Слушай по-нататък. В основата на тази школа стоял един от заместник-началниците на управление „Кадри“ в КГБ, небезизвестният ни генерал-майор Николай Николаевич Посьолков, много виден мъж. Сега за Волков. Предишното му звание е майор от КГБ. В работата е характеризирани като волева личност, добър изпълнител, да, именно в този смисъл. Понеже школата официално не съществува, е изказано мнение, че той може да остане като координатор. Владее до съвършенство тънкостите на професията си. А ти го наричаш плъх. Имаш късмет, че не си му трябвал ти.

— Костя — изведнъж се подсмихна Турецки, — а той не е ли случайно обратен? Няма ли такива сведения?

— Ново двайсет! — Меркулов плесна с ръце. — Откъде знаеш всичко предварително? Кой ти каза?

— Помислих си го, когато видях как кривокраката му секретарка застана до бюрото и се отърка между краката на ръба, а той, горкият, потръпна. Но не разбрах причината. А сега, когато ми съобщаваш за решителния му характер, разбрах: срещу природата нищо не може да се направи. И никакъв характер няма да те спаси. Е, добре, а за сина какво имаме? Той се казва Алексей Николаевич. Президент на „Мостранслес“.

— Ролята на сина се изяснява — отвърна кратко Костя. — Засега това е всичко. И последната информация за размисъл. Гена каза, че не е изключено следното. Обискът и тоталната проверка на документите, която направи Фьодоров според моята санкция, са предизвикали крайно безпокойство.

— Костя — изуми се Турецки, — значи това е твоя работа, а не Юркина самодейност? Кога успяхте да се уточните?

— Не разбирам пиян ли беше, когато ми разказа за чернобрадия, избягал ти с малинова деветка?

— Аа, да бе — Саша кимна. Можеше да се застреля, доказвайки, че не е разказвал този епизод на никого. — Тогава всичко ми е ясно... Ами тогава защо се е извинил с министъра? Като проверят, ще стане голяма конфузия.

— Ще проверят, когато онзи си дойде от Финландия. Трябва да се четат вестниците, уважаеми следователю. Та Федералната служба за сигурност се е засуетила, макар да не са изказани никакви претенции към МУР. Затова, повтарям, Гена смята, че не бива да се изключва при нас в кантората да се появи твоят приятел, шпионин на генерал Петров.

— Че защо да е мой приятел? Откога?

— Точно това обстоятелство не е лошо да се изясни. Заеми се. Между другото, изглежда, ще се наложи да им предадем материалите, свързани с Волков. За ССБ, тоест пак за Гена. Никак не искат да изпуснат от собствените си ръце каквато и да било информация за себе си. Имай предвид и не спори. Помисли какво можем да поискаме в замяна от тях. Трябва да се предполага, че няма да ни дадат и килърите, сами ще ги премахнат, нали след такова засичане момчетата са подписали и собствената си присъда. Значи ще смятаме, че и Кочерга, и твоят Семьон са нямали късмет... Политика, мамка й!

— Костя, няма какво да им предаваме! Отпечатъците от пръсти? Колата? Но тя е веществен доказателство и няма пряко отношение към Волков. А докато убиецът е на свобода, нямаме право да прекратяваме следствията, добре де, засега едно, за убийството на Семьон Червоненко. А пък за нашия плъх, хващам се на бас, те сами го разработват — на кого е давал коли, защо е използвал фиктивни фамилии, защо е държал подставени лица и така нататък. Само че за чий им е всичко това на тях?

— Предадох ти съображенията на Гена. Засега това е достатъчно.

— Засега, да. Но какво ще правя тази вечер? Ще си седна със скръстени ръце в собствения кабинет и ще чакам да дойде шпионинът?

— Защо? Готви се спешно да летиш за Германия. — Меркулов го каза така, сякаш се разбираше от само себе си.

— А кога най-сетне смяташ да ме пуснеш в отпуска? Заедно със семейството ми?

Меркулов се смути малко, отмести встрани погледа си.

— Ясно — каза си Турецки. — Пак се размина. И ще летиш, Александър Борисович, не в отпуска, а в служебна командировка! Господи, как са ми омръзнали, ако знаеш!

— Хайде да минем без афекти — спокойно се обади Костя. — Съветвам те да отидеш да си починеш, не изглеждаш добре. А утре най-подробно ще го обсъдим. Имай предвид, че официално все пак отиваш в отпуска, да, да. Официално! — Меркулов посочи с пръст към тавана, подобно на Маркуша. — А сега си свободен. Не забравяй да съобщиш на колегите от МУР, че предаваме Волков на ФСС. Свободен си.

6.

Турецки удари с все сила по полираното бюро:

— У, гадна работа!

После седна и дръпна към себе си телефона. В това време се позвъни: някой успя да го изпревари. А Саша мислеше как да съобщи в Рига за внезапното си заминаване уж в отпуска.

Телефонът упорито звънеше и Турецки все пак се обади. Веднага позна гласа на „куката“. Неизвестно защо започнал да се интересува от успехите в разследването на Елмазов. Съвсем се издава, но защо така грубо? Нали вече всички, дори професор Марковски знаят от вестниците, че убиецът на Елмазов е установен и така нататък. Ай, ай, ай, колеги! Защо ни смятате за глупаци? Турецки произнесе горе-долу такъв вътрешен монолог, преди да прекъсне решително словесните дрънканици на „шпионина“ и да му предложи да дойде, за да получи някои любопитни неща по тяхната част.

Затвори и пак се размисли как да съобщи на Ирина, че отпуската отново се отлага. Новото позвъняване направо го вбеси. Но като чу гласа отсреща, просто изстина. Беше Олег.

— Е? Какво мълчиш? Няма благодаря за лелята, няма добър ден на чичкото, така ли? Как е настроението, какво правиш?

Въпросите бяха толкова много, че Саша реши да държи средната линия: всичко е нормално, настроението е нормално, лелята си я биваше, много благодаря на чичкото за удоволствието, с какво да помогна от своя страна?

Олег изразително хъмкаше в телефона, сякаш за да подчертае удовлетворението си, че е доставил удоволствие на приятеля си. Но зад всичко това Турецки долавяше съвсем друго: сигурно се радва, че съвсем лесно е купил своя „приятел и учител“, нали вече има компромат в ръцете си. Олег сякаш усети настроението на Саша.

— Добре, мой човек, всичко това са глупости. Харесала ти мацката — хубаво. Трябваш ми, по-точно твоят съвет, за съвсем друго нещо. Не ти ли отнемам от скъпоценното време?

— Какво говориш, нали знаеш...

— Саша, знаеш ли, пречукали са шефа на Таня.

— Ааа... А какво мога да направя аз? — съвсем се слиса Турецки.

— Нито ти можеш, нито аз. Не става дума за нас. За друго ми е мисълта. Татяна казваше, че ти, по-скоро в твоята служба са проявявали интерес към него. Помислих дали няма някаква връзка? Защото той никъде никога не е присъствал по моите канали. Саша, ако това не е много голяма тайна, подсажи ми...

— Я чакай, Олежка, как така — пречукали го?

— Разбираш ли — Олег продължаваше нетърпеливо, — сутринта не е отишъл на работа. Съпругата му казала, че не е нощувал у тях. Преди не е забелязван да се занимава с неща, свойствени на нас двамата. В смисъл не е имал порочни връзки. И аз, като послушах Танка, дадох команда на моите и те ми доложиха: намерен мъртъв в собственото му волво в една горичка около Балашиха. По описанието всичко съвпада, жена му е изпратена да го разпознае. Саша, нямаш ли никакви съображения по този повод?

Турецки веднага помисли, те, въпреки всички публикации продължават да вървят по следата. Там — изпреварили, тук — закъснели, но все пак намерили. Какво излиза? Сега ще убиват всеки, с когото общува следователят Турецки? Или все пак Алексей Посьолков е бил замесен в нещо сериозно и значително?

Ако кажеше, по-точно ако сега повтореше пред Олег вече неведнъж казаното, значи да разкрие информацията, в която бяха посветени само трима: Меркулов, Фьодоров и Турецки, е, и Володя Яковлев. Дори Олег да е негов близък приятел и другар, както щеш го наречи, делото на Елмазов е приключено. Точка. Не, не си заслужава да посвещава Олег в техните вътрешни работи.

Но от друга страна, всички проблеми с „Урожаен“ само след половин час ще станат напълно известни на полковника „кука“ от ФСС. Разбира се, никой няма да му открие каналите си на информация, но той ще получи самата информация. Иначе как ще хванат онзи „решителен“ Волков за нужното място?

И в най-общи линии Саша изложи пред Олег версията за разположената някога в хотела школа за килъри, сега — вероятно леговище за тях, за странната роля на директора Волков, който държи крадени коли в гаража си, най-сетне за това, че върху един от

документите фигурира фамилията на генерал Посьолков, починал преди година. Синът заявява, че не е имал никакво отношение към работите на баща си и директора на хотела. Това е цялата информация. Тя изобщо не е секретна и понеже в нея фигурира бивш човек на КГБ, най-вероятно ще се заинтересува ФСС.

Олег слушаше, без да прекъсва, а Саша разказваше надълго и нашироко, подчертавайки сякаш със своя вял тон обстоятелството, че прокуратурата наистина не разполага с други сведения.

— Е, какво пък, информацията е любопитна — заключи небрежно Олег. — А доколко е достоверна? Източникът свестен ли е?

— Алка! — отвърна уморено Турецки. — Ти наред ли си? Откъде можем да имаме свестен източник? Свехме някои неща, съпоставихме, направихме обиск в хотела, установихме, че килърът, намушкар Семьон Червоненко, е забелязван там, намерихме номера на откраднатата кола. Какво още?... А на мен ми е жал за този Альоша. Само веднъж го видях, но го харесах. Беше чисто момче. Без комплекси.

— За последното си прав. Не страдаше от комплекси, така е. Танка ми е разказвала някои работи за него... Е, добре, като няма, няма. Изглежда, ще се наложи сега пък ние да се заемем с този странен „Мостранслес“. Поне знаеш ли с какво са се занимавали?

— Ами да, нали видях диплянците. Мебели, превози и така нататък.

— Именно и така нататък. Е, не го поемай навътре. А, беше ме питал веднъж: кой ги убива? Ами точно това — дълговете, неплатежеспособността, лъжата. Поредно разчистване на сметки, след което шибаният „Транслес“ ще има друг собственик. А на Танка съм наредил да не си показва повече носа там.

— Гледай ти! — учуди се Саша. — Оказва се, че имаш толкова много информация, а питаш мен. И казваш, че по-рано не е разработван по твоите канали. Как да те разбирам?

— Няма нищо нелогично. — Олег май започна да се дразни. — По-рано наистина го нямаше никъде. А разказът на Танка да не е информация според теб? Че на мен всяка кучка ще ми разкаже в леглото такива неща за шефа си! А какво става с отпуската? — попита той без всякакъв преход.

Турецки каза, че Меркулов май кандисал на натякванията му, а днес направо заявил: махай се от очите ми. Но сега се появява друг проблем: какво да прави със семейството? Според прогнозата за времето в Европа има дъждове и навсякъде е много студено. И тук може да стои вкъщи, и в Прибалтика. А ако в Германия не излиза навън, тогава за какъв дявол му е семейната отпуската? Та засега Турецки смята сам да изчезне в чужбина, да навести Равич, да види на какво може да разчита и сетне да реши окончателно. В краен случай на връщане ще мине през Рига и ще прекара с момичетата остатъка от отпуската. Поне малко да ги зарадва.

Олег решително подкрепи идеята му. Нещо повече, дори си предложи помощта.

— В какъв смисъл? — учуди се Турецки.

— Ами... нали разбираш известната разлика между моите и твоите възможности. Имаш виза, прекрасно. Можеш да ми звънеш по всяко време от Мюнхен или където си решил да се установиш, а аз ще им организирам незабавно да долетят при теб.

— Но Рига е в друга държава!

— Саша, не те ли е срам? Ти ли казваш това? Та от Рига до Мюнхен знаеш ли колко е със самолет?

— Е, извинявай, как можем да се сетим ние, простите...

— Не се преструвай, по-добре ми диктувай адреса.

— В Мюнхен? На Равич?

— За какво ми е Равич? Адреса в Рига ми кажи, където са твоите.

— Олег, честна дума, не ми е удобно...

— Не се прави на глупак. Или ревнуваш?

— Не си в ред. Пиши. Рига, улица „Бауман“ 8. Това е до ресторант „Кристина“. Апартамент 17, Елина Карловна Фроловска, това е лелята. Знаеш фамилията на Ирка, моята.

— Чакай, „Бауман“ не е ли някъде до моста?

— Не, помниш ли, като тръгнеш по улица „Ленин“, бившата „Ленин“, разбира се, по посока на Талин, отляво има красива катедрала, „Александър Невски“? И тази улица е наляво, по диагонала.

— По дяволите, вече съм забравил, отдавна не съм ходил там. Добре, записах си. Кога си решил да тръгваш? А защо не наминеш преди чужбината?

— Ще ти звънна, Олежка, когато взема билета. Да, жалко за човека. Не, не ми се стори такъв както ми разказваш.

— Ами питай Танка, когато ти падне случай.

Едва ли ще ми падне такъв случай, помисли Саша и нищо не отговори, а като чу кратките сигнали, затвори телефона.

7.

Вежливо почукване на вратата откъсна Турецки от размишленията за преходността на живота. Това бе „куката“. Саша вече беше мислил какво да му поиска, но така и не измисли. Така или иначе доблестният МУР ще лови рижия килър, ще се прави, че с всички сили търси вишневата лада девети модел, тази роля ще поеме отдел криминален на КАТ. До реабилитацията на Виктор Кочерга има още сума ти време, а на Семьон Червоненко и шурей му вече нищо не може да помогне. Наистина Володя каза, че Фьодоров успял да натисне съответните копчета и поне погребенията ще са на държавни разноски. А пък областната прокуратура ще се заеме, естествено, с „жертвата на поредното криминално съткновение“, доброто момче Альоша Посьолков. Ако, естествено, президентът не поиска да вземе под свой контрол и това загубено дело и не възложи следствието на Главна прокуратура.

Затова не без злорада усмивка Саша даде на полковника всичко, което по някакъв начин засягаше Волков и поверения му хотел на ВДНХ — Изложбата за постиженията на народното стопанство, както московчани наричаха този район, въпреки всякакви решения и преименувания. Даде малкото сведения в протоколите от разпитите на свидетелите. Разбира се, той можеше да поиска от МУР при себе си всичко останало, тоест най-важните материали и така да се каже, да ги връчи лично, от ръка в ръка. Като по този начин спази някакъв ритуал на следователското братство. Но не поиска. Просто навреме си спомни писмото на генерал Петров върху восьчна хартия и изрази му: „Води се работа по установяването...“. Провеждайте си я и занаят, генерале. А Турецки просто позвъни на Фьодоров, събщи за решението на заместник главния прокурор Меркулов да предаде част от отделените от делото следствени материали на представителя на ФСС, както се полага по официалния канал. След което предложи на посетителя да отиде в МУР, това е буквално на две крачки, и там да уреди този въпрос.

— Надявам се, че вашата служба ще намери за възможно да информира Главна прокуратура за резултатите от... — и тук Турецки не можа да се въздържа от малка гадост: — работата по установяването?

Полковникът изслуша фразата, оцени дълбочината и кимна разбиращо с усмивка:

— Непременно ще предам на моето ръководство молбата на... Главна прокуратура.

Когато той си замина, Турецки отново се отправи към приемната на Меркулов. Наложил се да чака, понеже при Костя вече близо два часа седеше някой големец от Държавната дума. Сигурно обсъждаха някаква гадост в Централната изборителна комисия или на друго място и веднага са дотичали да клеветят не къде да е, а направо в Главна прокуратура. А защо не в ООН? Или в Богоявленския патриаршески храм. Ама че народ! — палеше се Саша.

Всичко се оказа горе-долу така, както и мислеше: усмихвайки се самодоволно, Костя съобщи между другото, че лидерът на либералните демократи обвинява конгреса в постоянно изопачаване на резултатите от социологическите проучвания, което именно сега, в навечерието на изборите за Думата, е едва ли не криминално престъпление, способно да предизвика голям политически скандал. С тази цел е идвал и представителят на либералите. Пълна бъркотия.

— А ти? Оправи ли се със смелите чекисти?

Саша кимна и разказа за гибелта на Алексей Посьолков. Разкри и източника на информацията, тоест Олег Романов-Марчук.

— Загинал е шефът на твоята готина секретутка? — без да напруга паметта си, каза веднага Костя. — Трябва да се съобщи на Гена, за да не вдига пара. Има ли друго?

Саша поклати отрицателно глава. Не искаше да говори, че Татяна е в течение на работите на Посьолков.

— Да, Саша, и още нещо. Свързах се с консулския отдел на германското посолство, обясних им ситуацията с твоята отпускате, те разбраха всичко. Можеш да си вземеш международния паспорт и да заминаваш при тях: ще ти сложат виза, без да чакаш на опашка. А билета поръчай още днес, Клавдия е подготвила всичко, ще получиш пари. Мисля, че няма да има особени трудности с билета, все пак не е сезон сега, но ако има нещо, веднага звъни. Кой ден сме днес? Сряда?

Е, тогава заминавай в петък. А утре подреди всички документи около Елмазов, Кочерга, Червоненко, с една дума, всичко, което е при теб — и при мен на бюрото. Саша, и задачата ще си получиш утре. А сега изчезвай и не ми надувай повече главата. Подозирам, че днес при мен ще се яви делегация от думската фракция на комунистите. Също раздразнени от нещо.

Когато Саша вече хвана дръжката на вратата, Меркулов го спря, като измърмори високо:

— Слушай, следователю, а ти не можеш ли поне веднъж нормално и навреме да легнеш да спиш? Не в леглото, а именно да спиш?

— Костя, намекваш ли нещо? — Турецки веднага се направи на много възмутен.

— А нима някой говори с намеци? Саша, гълъбче, все пак си семеен човек, въпреки много твои пороци. Ох — той се намръщи, — стига толкова, тръгвай... Все едно че говоря на стената.

[1] Игра на думи: от „мер“ — кмет и „мерзък“. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТЪК, 12 ОКТОМВРИ

1.

Ако говорим за времето, денят беше отвратителен. Ако говорим за настроението — среден. Наистина, може би за първи път от много дни Турецки се застави да се наспи, а после още близо половин час се кисна във ваната, като пушна във водата шампоан. Естествено, Грязнови не си бяха вкъщи. Затова Саша можеше да си позволи малко да побезделничи.

Въпросът с визата за Германия, както беше му казал Костя, се реши за петнайсет минути. Светлорусият сътрудник от консулството, който се занимаваше с Турецки, му зададе всъщност само един въпрос: за целта на пътуването. Както се бяха уговорили, Саша отвърна с усмивка: „Отдих.“ — „Да, да, разбира се — веднага започна да кима светлокосият немец, като присвиваше хитро очи. — Отлично. Пожелавам ви хубаво прекарване на свободното време.“ Саша поблагодари искрено за вниманието, а сетне се отпрати към офиса на „Луфтханза“, който се намираше в чудесния търговски център на „Краснопресненска“, и там без никакви усилия си купи билет за Франкфурт на Майн за ранния полет в петък сутринта.

Оставаше единственият проблем: да се свърже с Рига. За целта трябваше да отиде до службата. При всички случаи трябваше да отиде там: да обсъди с Костя последните щрихи от командировката. По принцип Турецки и сам знаеше с какво ще се занимава в Германия, къде да се обърне, кого да търси. Но Меркулов винаги имаше и свои собствени източници, които не биваше да пренебрегва: малко ли проблеми могат да възникнат в чуждата страна!

Освен това трябваше да прехвърли досиетата от своя сейф в неговия.

Саша се измъкна от ваната, избърсна се, използва не без злорадство Грязновски парфюм от кристално флаконче: ето как живеят богатите хора! След това облече най-приличния си костюм — тъмносин с лек сребрист отблясък, дето го обличаше изключително в тържествени случаи, праметна шлифера през ръка и пое към службата.

2.

Ако не истински вълшебник, Методич бе голям специалист в рядката професия от лайно да направи пирожка. Ладата на Саша, от която се отказваше всеки уважаващ себе си автомонтьор, въпреки всичко вървеше вече пета година и ни веднъж не беше правила бели, а че палеше от петия или шестия път, това са бели кахъри. Ех, да не беше толкова negliже на вид, цена нямаше да има каручката!

Какво пък, размишляваше Саша, ако разсъждава трезво и не робува на комплекси заради дреболии, може би наистина има смисъл да отиде да работи при малкия син на Шура? Вътрешният глас му подсказваше до тази минута, че не бива да го прави. Но защо? Принципи? Невъзможно е да се сработят поради различните гледни точки за днешния свят и своята роля в него? Но ако се погледне меркантилно на нещата, всичко е възможно. Работата изобщо не бива да противоречи на човешката природа, понеже всеки човек иска да живее по-добре. И без особено старание. Нима е лошо да печелиш добре? Щом някой не може да оцени правилно твоите умствени способности и прочие професионални достойнства, а друг, напротив, вече ги е оценил и те иска, а ти се дърпаш като... Ето, Танка изобщо не се дърпа, тя си има стока, цени я и сама се разпорежда с нея. Всъщност това е най-правилният подход. Макар че от гледна точка на високия морал... Не, може би Костя също е прав посвоему. Да, именно посвоему. Всеки си има свой живот... И в края на краищата само собствените им съдби ще разсъдят кой е по-прав — Танка или Костя.

Саша някак подсъзнателно усещаше не много ясната натрапчивост на Олег. От една страна, всичко това е лесно обяснимо с техните, може да се каже, древни отношения, донякъде братски, донякъде приятелски. А сега, виждаш ли, се появи дори и обща мацка. Е, добре, Олег сега е от силните на деня. Има гигантски възможности от гледна точка на постсъветския човек. Той наистина може да се разпорежда със собствения си живот по своя воля, с други думи, да прави това, което иска душата му. И при това предлага нещо подобно на другаря си, на по-възрастния си другар, сигурно се надява и на

знанията, умението, таланта му, ако наистина има такива. Нима това е лошо? А че е циничен, дори жесток, че току ще чуеш в речта му: аз казах, моите хора, аз реших — нали не само той е такъв. Целият цивилизован свят е такъв. При социализма искаха навсякъде да звучи „ние“, а не „аз“. Но за съжаление нищо не излезе. Егоистът и индивидуалистът командват света. И още решителният, да му се не види, какво се залепи за него тази дума! Ами да, също като в онзи полски анекдот: „Пан вахмистър, как успяхте да преспите с всички дами без изключение в това гадно градче?“ — „Много лесно, господа. Просто трябва решително да попиташ красивата госпожа: може ли да се чукаме?“ — „Но за такива думи може да си докарате пердах!“ — „Може, но по-често чукам.“

Но все пак откъде е тази натрапчивост? Ето че и за семейството е готов да помогне веднага. И ме съветва да не се пъхам в лайната, защото може не само да се омажа от краката до ушите, но и да ме гръмнат като куче някъде в горичките край Москва. „Но защо си толкова неспокоен? Ето, вземи една красива мадама и си успокой нервите...“ Или да зареже всичко? Ирка нарича съпруга си смотан. Живее, в смисъл ноцува у приятеля си по милост, както са казвали миналия век. И сякаш беше съвсем скоро, а като че ли е на друга планета... Така ще свърши един ден животът и в последната минута ще размишляваш за преживяното: беше честен, наистина не във всичко и не навсякъде; унищожих разни гадове, но далеч не всичките; обичаше момичетата и се стараеше да им бъде приятно, а свърши така, че дори на единствената не успя да осигури приличен живот. „Тогава къде е успехът ти, Александър Борисович? — ще попита Господ. — Хайде, изброй ми достойнствата си.“ А какво ще отговориш? Има не малко, но те са все недовършени? Не стават за нищо. И Бог няма да ти прости, и пред себе си е срамно.

— Край! — заяви на глас Саша. — Като се върна от Германия и... ще се постарая да реша тази задача. — И въздъхна.

3.

Докато Турецки бързо и внимателно преглеждаше за последен път материалите по умишлените убийства, на първо място за убийството на Елмазов и професионалиста шофьор, долетял от Германия, чувстваше, че някъде дълбоко в мозъка му сякаш напъпи и започна незабелязано да се разлиства една неясна мисъл, която все не можеше да формулира поне малко по-точно. Не се оформяше в нещо разбираемо.

С тази неяснота Турецки тръгна към шефа си и започна да наблюдава как той също прелиства материалите от следствието, хъмка си под носа и се прави на много зает.

Най-накрая Костя отмести папките, замисли се красиво и рече:

— Да знаеш, че одобрявам, идеята Денис да се прикрепи към теб. Момчето ми харесва, понеже вие, приятелчета, още не сте успели да окажете напълно разлагащото си влияние върху характера му. Ако обичаш, само не го мъкни по разни съмнителни места и не го учи на глупости. Моля го да дойде при мен утре сутринта. Да си поговорим хубаво. И още един съвет. Не бих искал да вземаш със себе си това, което си приготвил: веществените улики от типа на челюстта с германска изработка и прочие. Заминавай с празни ръце, да няма нищо в теб. Бъди внимателен. Всички тези подслушвания, които открихме, могат да означават само едно: настъпили сме наистина някоя много значителна фигура. Или ведомство. Или дявола, знам ли и аз. Не изключвам, че следенето и подслушването вървят по много канали. Бъди пределно внимателен чак до излитането. Нека Грязнов те изпрати. Или най-сетне махни от колата си оная проклетия. И изчезвай през градините, както обичаш да казваш... А сега, Саша, хайде като някога да се поразходим малко.

Те излязоха навън и по „Столешников“ поеха бавно към „Петровка“. Ресторант „Червеният мак“ с многото техни спомени бе затворен за ремонт. А някога тук се събираха асовете на разузнаването, най-добрите ченгета на столицата, обръщаха чашките, замезваха и никой не разпознаваше съседа — не беше прието. Всеки си знаеше и

работата, и мястото. На ъгъла един къдрав джигит продаваше печено месо.

— Господи! — възкликна Турецки. — Костя, не вярвам на очите си: та това е истински люлекебап! И на клечка! Момче, колко струва?

— Две хиляди! — радостно се озъби джигитът със силен акцент.

— Костя, нали не съм черпил за отпуската? Ей, момче, а къде...

Дори не довърши въпроса си и джигитът с дебелия си пръст посочи към най-близкия павилион, където Саша видя готови за употреба запечатани чашки водка.

— Костя, в каква страна живеем! — възкликна емоционално Саша. — Каня те... И ти не си обядвал.

— Ех! — Меркулов махна с ръка. — Хайде, Сашка! Каквото ще да става!

Турецки веднага взе четири шишчета, а от павилиона — също четири чаши стограмовки. Джигитът отрязва по едно голямо парче ароматен бял хляб и им наля кетчуп в хартиени чинии.

— Хайде, скъпи! Пак да дойдеш! Яж, ей там разрешава. — Джигитът показва стойката, закована отстрани на павилиона. До нея имаше черен найлонов чувал, където хората изхвърляха празните чаши и мръсните чинии.

— Слушай, Костя, такъв капитализъм ми харесва — заяви Турецки и распечата една чашка. — Гледай, всичко е съгласувано. Единият пече на мангала, другият продава водката, третият се грижи за чистотата. И за всички е добре. Всеки е на далавера.

— Аха — измърмори Костя, — и дава на рекетъора...

— Е, Костя, на тебе не може да се угоди... А как беше в твоето детство?

— *Аз се връщах призори, млад си бях и водка ме опи...*

Костя изведнъж остави чашката си, отмести се от стойката, плесна с ръце, после с дясната се удари по бедрото:

— *И във циганския факултет висше свърших, братчед!*

Изпя куплета и веднага зае приличен вид, сякаш нищо не е имало. Взе си чашката, чукна се безшумно с Турецки и я изпи на един дъх с отметната назад глава.

— Ах, хубава е, проклетницата... — почти ръмжеше той, като топеше кебапа в кетчупа и дъвчеше, без да спира. — Ууф! Не, и аз

нямам нищо против такъв капитализъм. Макар че честно казано, в онова ресторантче до Ермитажа никак не беше лошо при социализма.

— Костя — наставнически се обади Турецки, — ние с теб може да помним онова превъзходно ресторантче и не само него, а стотици други из Москва, но нали днешното поколение помни само тричасовите позорни опашки за водка и салам. И то не желае това да се повтори. И в това отношение аз им съчувствам.

— И аз — отбеляза делово Костя, — отваряй другите...

4.

Когато се връщаха в кантората, Меркулов достатъчно кратко, макар и наситено, както той умееше, постави пред Саша всички основни задачи, а най-накрая направо го шашна:

— А за да стане всичко както трябва, ще потърсиш помощта на старши инспектора от Франкфуртската криминална полиция Ханс Юнге, като кажеш, предварително естествено, че аз те изпращам. Той ще ти окаже помощ според силите си. Разбира се, ще го поздравиш от мен.

— Коостя... Ама ти вълшебник ли си? — попита смаяно Турецки. — Знаеш ли с какво се занимава сега Юнге? Разследва убийството именно на Манфред Шрьодер, директора на филиала на „Златен век“! Откъде познаваш този господин?

— Александър Борисович — заяви почти официално Меркулов, — кога ще ви науча да не задавате нелепи въпроси на началството си?

Пред вътрешния поглед на Турецки сякаш премина нишка от факти: „Елмазов-Шрьодер-куриерът-обаждането от Франкфурт-второто обаждане.“

Май нещо се оформя, помисли Саша с неочаквана тъга в душата.

— Костя, позволи и аз да ти дам малко информация за размисъл преди раздяла. Може ли?

— Как го казваш — усмихна се Меркулов. — Добре де, давай.

— Разбирам, че това просто прилича на нетактичност, на липса ни елементарна вежливост и какво ли не, но... Още веднъж те моля на всяка цена да стигнеш до академик, разбираш ли? И, за бога, научи дали Кирил Романов е заминал в командировка със своята фамилия или под псевдоним?

— Какво да питам, естествено под псевдоним. — Костя сви рамене. — Естествено, че под псевдоним.

— Сигурен ли си?

— Във всеки случай можеш да ми вярваш.

— Все едно, попитай — настояваше Турецки, — псевдонимът Владимир Захарович Рослов ли е?

— Ти... не си... с всичкия... — Меркулов дори ококори очи. —
Защо мислиш така?

— Защото мисля, Костя... Денис вчера е направил глобална
проверка. В апартамент 19 на „Благовешченск“ номер 7А, който не
съществува почти от две години, е живяло голямото семейство на
майора от КГБ Хлоплянков, сега покойник. И открай време не е имало
никакви други наематели. Менте, Костя.

— Това се казва номер — промърмори Меркулов. — Добре, ще
запомня. Искаше да звъннеш в Мюнхен на твоя Равич да те посрещне.
Смятам, че е най-добре да го направиш от Грязнов. Довиждане, Саша.

— Довиждане, Костя. Но какво ще обясня на Ирка и Нинка?

— Ако искаш, аз ще им обясня.

— Няма да е лошо. Но по-добре аз да се обадя. От Грязнов.
Довиждане.

ПЕТЪК, 13 ОКТОМВРИ

1.

Беше още тъмно и мрачно, когато Турецки спря трошката си на платения паркинг близо до летище Шереметиево-2 и като вдигна яката на подплатения си шлифер, с куфарчето в едната ръка и дълъг черен чадър в другата — Денис го накара насила да го вземе, — тръгна към залата за заминаващи. Придума Грязнови да му спестят ненужните прощални церемонии. Достатъчно е, че тримата седнаха преди тръгване според обичая, след което Саша повтори на Денис, че ще го посрещне на франкфуртското летище в неделя сутринта. В бюрото на „Луфтханза“ бяха казали на Турецки, че полетът трае три часа, а двата часа разлика във времето почти ги компенсираха. Естествено, на Денис ще му е много по-лесно в Германия: знае езика. А Турецки го владее в рамките на училищната програма отпреди сто години. Тук не броим няколкото псувни.

Александър Борисович най-много не искаше полетът да се отложи по някаква причина. Заради времето. Съвсем ниска облачност, ръси нещо противно — или дъжд със сняг или обратното — сняг с дъжд. На всичко отгоре — той съобрази едва тук, на летището! — днес е петък! И не стига това — ами е тринайсети! По-хубаво съчетание не може да има. Но като си спомни Ирка и кръстоса показалеца и средния си пръст, както тя обичаше да прави — против уроки, той плю през лявото си рамо и смело се насочи към гишетото за регистрация.

Попълването на декларацията му отне няколко минути. Няма багаж със себе си. Злато — също, нито по пръстите, нито на шията. Часовник — обикновен. Валута? Каква валута може да има един командирован? Саша забрави да обмени в долари или марки сумата, която му дадоха в службата. Затова, както винаги, го спаси Грязнов. Нареди на Денис да пресметне и смени на чичо Саша... хм, на Александър Борисович по днешния курс петстотин долара. Два милиона, някога митична сума, веднага бе сложена на масата. Господи, кой можеше да помисли, че ще стане истински милионер! Ама на — дори му хартисаха. Нали, като се върне, ще му потрябват, ще трябва да живее... Макар да е милионер.

Веднага след митническата проверка (обаче как звучи: секюрити!) той премина в ръцете на Европа. Искате ли да хапнете? Заповядайте на шведската маса. Ще пийнете ли? Ноу проблем! Но Саша не беше новак: нали веднъж беше летял за Америка! Не го интересуваха тези глупости, понеже обслужването в „Луфтханза“ е на високо равнище. А щом е така, трябва да запази в стомаха си място за хубавата храна, а не за случайни буламачи.

Саша бързо разбра, че не е сгрешил. Защото едва се вдигнаха във въздуха и стюардесите — много мили, съвсем неприличащи на германки — засноваха из просторния салон на боинга, подготвяйки пътниците за първата закуска. Командирът на милата дългокрака група бе или недоучен пилот, или старши стюард. Във всеки случай имаше почти непристъпен вид, а на всички възможни места по него изобилстваха златни галони. Така напомняше посланик на някоя съвсем малка островна империя, където всички блестящи принадлежности на знатния род се предават по наследство. Турецки бе виждал веднъж такъв посланик, който буквално преливаше във всички цветове на дъгата.

Но в дадения момент хуморът на ситуацията бе другаде. „Посланикът“, както Саша веднага започна да нарича мъжа, който знае защо си избра за мишена на своята любезност именно Турецки. Не съседа му отдясно — пълен, тежко сумтящ господин със странна брокатова жилетка, и не съседката отляво, зад пътеката — и Саша с голямо удоволствие би я ухажвал. Тя така мило и непринудено променяше елегантните си пози, ловко премятеше крак върху крак и демонстрираше в дълбоката цепка на късата си поличка нещо интимно-възрозово. Не минаха и десет минути, когато „посланикът“ наведе във вежлив поклон белезникаво златистото си теме и произнесе на руски:

— Ще прием ли аперитив?

— Ще прием — прие с удоволствие Турецки, поемайки чаша слабичък алкохол, дъхащ на анасон.

След няколко минути — нов поклон:

— Идва закуска. Водка, шнапс, бира?

— Бира — каза Саша, като си спомни съвета на главния прокурор на Руската федерация.

— Не — обади се услужливият „посланик“, — трябва „Столичная“. Бира — после.

Заедно с доброжелателната усмивка Саша получи сигурно към трийсет грама водка в голяма чаша. А след още няколко минути заедно с въпроса-твърдение: „Може ли повтаря?“ — получи още една такава порция.

„Никак не е зле като за тринайсети — помисли Турецки. — У нас щяха да дадат безплатно само първата и единствена. А по-нататък — вади и плащай. Ех, хубаво е в Европата, да я вземат мътните!“

След вкусната закуска Саша леко отпусна облегалката на креслото, като мислеше да дремне малко, но пред него пак изникна фигурата на „посланика“:

— Сигурно трябва малко да пийнете? — Разбира се, въпросът бе съществен.

— А! — по този начин Саша изказа отношението си към миналото. — Давайте! И пиене, и мезе.

„Посланикът“ щеше да изпълни поръчката, понеже вече носеше на подноса порцията водка, но веднага наведе въпросително глава:

— Моля извинете. Вас ист дас „мезе“?

Излиза, че не знае значението на тази световноизвестна дума! А когато постави пред Саша водката и тръгна за сандвич (Турецки приблизително така му обясни какво е леко мезе), Саша спря притичващата покрай него стюардеса и попита на английски кой е този симпатичен младеж и защо така старателно иска да напои пътника. Момичето отвърна през смях, че Валтер е техният старши стюард и в момента стремително изучава руски език. Започвайки с най-необходимото в Русия. Турецки се смееше като дете. А по-късно обясни на Валтер, като се обърна към него с „хер Валтер“ и сигурно го порази до дъното на душата, че пред всички други напитки лично той би предпочел хубавото баварско пиво. И стюардът се стараеше през останалото време да докаже на руския пътник, че в Бавария приготвят наистина най-вкусната бира.

След бирата някак постепенно отстъпиха грижите, обкръжаващи от всички страни Турецки. Той си забрани да си спомня защо, с каква цел лети сега за Германия. Сякаш с пренасянето на камарата досиета от своя сейф в Меркуловия Саша решително се отърси и от необходимостта да мисли за тях. Обаче няколко дребни гвоздейчета

все пак не му даваха възможност да се чувства докрай свободен. Не успя да се чуе с Толя Равич. Секретарката в офиса му събщи, че шефът е в града и ще се прибере вкъщи едва през нощта. Но непременно ще му предаде молбата на Турецки да го посрещне на летището във Франкфурт. Освен това каза, че ако не успее той лично, непременно ще изпрати някого от сътрудниците си, само трябва господин Турецки да слуша внимателно съобщенията по радиото.

По принцип не е страшно, ако не го посрещнат, все някак Саша ще може да се обясни в справочното бюро на английски. Пък и офисът на градската криминална полиция сигурно също не е кой знае каква голяма тайна. А там е хер Ханс Юнге — деус екс махина, както би казал латинецът — сиреч Бог от колата, типично театрален израз, преминал в нашата грешна действителност: преди десетина години — секретар на районния комитет на партията, а сега — цигулка в духов оркестър... Саша не виждаше особени трудности.

Разстройваше го разговорът с Ирина. Естествено, тя не ревеше, не го обвиняваше, че не желае да постои със семейството си, разбираше, че той просто има нужда да си почине, в противен случай ще рухне, а семейството ще умре от глад в прекия смисъл на думата. Но зад всички тези думи се криеше най-горчива истина. И тя изразяваше само едно: извънредно зле са твоите работи, Александър Борисович. Не бива да живееш така занапред, понеже това изобщо не е живот, а пълна мъка. И обещанието да долетиш при тях в най-близките дни бе възприето от Ирина като още едно, поредно обещание, което може да бъде нарушено от всяка една дума или указание на висшестоящото началство. И никой за нищо няма да е виновен, защото кучешкият живот е такъв, и отвратителната професия...

Турецки дълго не можеше да се отърси от усещането за някаква обща безнадеждност след объркания разговор с жена си. А и малкият Шурин син доля масло в огъня! Беше вече късно, когато Олег позвъни на Грязнов и го помоли да извика Саша. Каза, че вече практически е решил въпроса с Ирка и остава Саша да се обади от Германия. Попита ще го посрещнат ли, няма ли нужда от някаква помощ. Турецки боботеше нещо благодарствено и неутрално в отговор, а сам мислеше, че наистина трябва да зарязва всичко, да стане служител в Белия дом, да премества от бюро на бюро никому ненужни книжа и да използва всякакви блага, които преди бяха достъпни само за Министерския

съвет, Върховния съвет и прочие горни етажи на властта, взети заедно. А ако при това разрешат да дава и съвети, тогава, извинете, за такъв живот можеш да нарушиш изключително много принципи. Ако не и всичките.

Стюардесата съобщи за скорошното кацане на летище Франкфурт на Майн, а Саша получи от любезния хер Валтер поредната порция водка.

А по-нататък всичко бе като в най-добрите световни летища. Самолетът се приземи, до него долепиха ръкава-коридор и пътниците безгрижно влязоха в огромна блестяща зала, без да обличат палта. Шлифер, куфарче и чадър — това бяха всички неща на Саша и с тях спокойно и без да бърза премина паспортната проверка. Изобщо с толкова багаж не отиват на почивка. Но Турецки бе готов да отговори на всеки интересуващ се, че този чифт ризи, чорапи, боксерки и прочие дреболии, наредени в куфарчето му, са напълно достатъчни за първия ден от пребиваването му. А по-нататък — ще потърси услугите на всеки магазин. Не е ли това по европейски? Че с какво сме по-долу от другите?

2.

Като мина всички коридори, той най-сетне излезе в залата, където се тълпяха посрещачи, и се огледа: никой не се втурна към него. Какво пък, ще слушаме внимателно, каза си той и пак огледа с разсеян поглед лицата на посрещачите. В този момент някой го докосна вежливо по лакътя. Саша се обърна. До него стоеше едър младеж с явно славянско лице — русокос, вирнат чип нос, сини наивни очи.

— Извинете — рече младежът с лек, напомнящ прибалтийски акцент, — вие ли сте господин Турецки?

— Да — кимна Александър Борисович. — А с кого имам честта?

— Много приятно — посрещачът избягна отговора. — Ние ви очакваме. Много приятно, моля, колата е там. — Той веднага внимателно, но настойчиво — Саша помнеше, — както прави обслужващият персонал в чужбина, почти измъкна куфарчето от ръцете на Турецки и чадъра, остави му само шлифера, хвана го под лакътя и го увлече през тълпата към изхода. Вървеше широко и свободно, размахвайки куфарчето и същевременно, без да забравя да прави път на госта. Турецки така се захласна по необикновената среща-пантомима, че някак не гледаше настрани и се опомни едва когато се оказа на улицата. В този момент до самия ръб на тротоара приближи и спря разкошен сив автомобил.

От колата излязоха двама и тръгнаха към него.

Саша щеше да си отвори устата, за да ги поздрави и произнесе съответните за ситуацията думи, но веднага усети доста осезаем удар в хълбока, около бъбрека, дръпна се, но мигом го успокоиха.

— Без вълнения! Качвайте се в колата, господин Турецки! — каза усмихнатият синеок. — Не си създавайте ненужни неприятности.

Двамата отпред сякаш вежливо се разделиха, единият отвори задната врата на колата и пръв седна, като посочи на Турецки с длан да го последва. Дългият черен ствол на пистолета отново го натисна до болка в бъбрека. Синеокият държеше здраво левия лакът на Саша. Ама че ситуация!

— Е — рече тихо човекът, който отвори вратата, — не ни карайте да чакаме дълго.

Какво оставаше да направи? Трябва да слуша, защото иначе чичковците, явно сериозни, могат и да вдигнат шум, и да започнат да стрелят посред бял ден. Саша неизвестно защо не усещаше страх, може би защото му се струваше, че всичко това става с друг, а той просто наблюдава отстрани или гледа по видеото някакъв американски филм. Турецки седна покорно в колата, веднага до него се настани синеокият, при това главата му едва ли не опираше в тавана на кабината и той се смъкна надолу на седалката, почти легна, а коленете му се оказаха почти до лицето му. Здравенякът май минаваше два метра. И як — Саша вече почувства силата на хватката му. Третият похитител сега Турецки можеше да ги нарича само по този начин — седна до мълчаливия, който не обръщаше никакво внимание на ставащото. Кимна. Тежката кола пое плавно и почти безшумно.

— За вашата безопасност, господин Турецки — рече синеокият, — ще се наложи да вземем някои предпазни мерки спрямо вас. Ако обичате, дайте си ръцете.

Какво можеше да направи? Да се съпротивлява, да бяга? По-рано трябваше да разбере, по-рано... Саша извади ръцете си под шлифера и те веднага бяха щракнати ловко с белезници, след което шлиферът ги закри, както преди.

Колата набираше скорост, зад силно затъмнените стъкла мержелееха дървета, още не навсякъде с опаднали листа, които кой знае защо му се струваха червени — може би стъклата ги правеха такива, високата предна облегалка закриваше хоризонта, трудно беше и да се мърда насам-натам — отстрани здраво го притискаха мускулестите рамене на похитителите.

— Той какво се върти? — много ясно изрече предният, без да се обръща конкретно към някого.

— Господин Турецки — каза миролюбиво синеокият, — ако не се успокоите незабавно, ще бъдем принудени да ви ударим една солидна доза успокоително.

— Успокоих се — отвърна Турецки и като помълча към минута, попита: — Може ли едно просто въпросче?

— Ако е просто... — подсмихна се синеокият.

— Разбирам, че не ме карате в хотела. Но все пак кои сте вие и за какъв дявол съм във вашите ръце?

Шофьорът подхвърли на немски кратка неразбираема фраза, в която имаше много съскащи звуци. Младежите отляво и отдясно моментално се обърнаха и започнаха да се взират в задното стъкло на колата. Саша също щеше да извие глава, но веднага получи силен удар отляво. Предният също каза нещо, но неговият немски дори за такова неопитно ухо като Сашиното, беше груба имитация. Явно наш. Обаче се разбраха. Колата започна рязко да набира скорост. На такава магистрала, разбра Турецки, можеш спокойно да вдигнеш и двеста. Но вероятно имаше сериозна причина за тяхното смущение. Някой ги преследва? А какво правят в подобни ситуации? Вземат заложник, обявяват цената му, получават парите, съответно го убиват със случаен куршум или самите похитители, или полицията, после съобщават, че подобни операции не минават съвсем без жертви. За съжаление... Приятна перспектива. Турецки изведнъж се усмихна и помисли, че щом още не е изгубил способността си за ирония, значи май не всичко е изгубено.

В това време похитителите продължаваха да се съвещават и най-накрая постигнаха съгласие. Синеокият извърна глава към Саша и заяви с лека усмивка:

— Господин Турецки, все пак решихме да ви направим малка инжекция. Така трябва. Обстоятелства. Не му пречете — той кимна наляво, — трябва да ви боцне.

Седналият отляво веднага извади от вътрешния си джоб малко кожено калъфче, разтвори го на коленете си, за миг сглоби спринцовката и я напълни с течност от жълтеникава ампула. После се изви към Турецки, който от ненавист към инжекциите бе готов дори да затвори очи, и с някакво ловко професионално движение на стар наркоман заби иглата в ръката на Саша направо през костюма и ризата. „Бре, че нрави! — едва не извика Турецки. — Това е заразно, кой знае какво е!“ Но веднага го парна друга мисъл: а каква е сега разликата? Какво значение има за осъдения на смърт кой е пил от чашата преди него — здрав или сифилистичен в последния стадий? Мрачният хумор на стария виц не успокои Турецки, но поне го накара да се отпусне. Или инжекцията действа? Дори му се дощя да се смъкне на седалката като синеокия и да затвори очи, които явно се умориха от нелепото

изобилие на червено зад стъклата на колата. Което и направи, грамотно, както са го учили някога треньорите, отпусна всички мускули. По вида му дори глупак би разбрал, че Турецки е изпаднал в безсъзнание.

Имаше и друга надежда: похитителите явно не искаха да говорят пред него на руски, а немският им, меко казано, дразнеше. Може би номерът ще мине?

— Как е? — Александър Борисович чу родна руска реч. — Хвана ли го?

— Аха! — блъснаха грубо Турецки в дясното рамо и той се отпусна върху седналия вляво. Пак го блъснаха, този път отляво, и тогава Турецки покорно се сгъна, опрял лице в собствените си колене.

— Готов е — констатира първият. — Не ми харесва оня зеленият...

— Кой?

— Абе дето се крие зад мерцедеса. Между другото, не се отделя от нас от летището. Чий е? Можем ли да изчезнем?

— Да бе, току-така ще изчезнеш. Но не е полицията, тя нямаше да се бави толкова... Не, трябва да слезем от бана... Знам какво да правим. Трябва да минем през панаира, там няма да ни хване нито едно ченге.

— Ами тоя? Направи нещо да се движи.

Седящият отляво се повъртя и Турецки почувства рязко убождане под лакътя, от което и в мястото на инжекцията, и в гърдите, а и в стомаха му скоро започнаха да текат огнени вълни.

В това време колата рязко намали скоростта, изглежда, тръгна по по-тесен път, криволичеше, но след малко пак излезе на магистрала. Борейки се с пожара в гърдите си, Турецки започна активно да си спомня, да се заставя да си спомня поне малкото, останало му от уроците в училище по немски. Път, шосе — бан, убан — това е май метро, банхоф — железница, но на открито, над главата... или не? Да беше тук Денис... Ама че проклетия! Той ще долети вдругиден, а Турецки вече може изобщо да не е между живите. Разбира се, не отговориха на въпроса му какво искат от него. Значи е в нечий ръце? На мафията? Най-вероятно е така. А какво искат от него — пак само глупак няма да разбере. Какво искаха ония, които се опитаха да го натикат в багажника на банкера Игор Борко? Ами ония, които

пробутаха на него и Костя шайбичките за подслушване? Тези, които съвсем открито, нагло, пред очите на десетки хора намушкаха Семьон Червоненко в сърцето? Но ако наистина сериозно им трябва нещо от следователя Турецки, значи не всичко е изгубено, може и да се поопъне, и да се пазари малко за живота си.

Ето, май и мислите му започнаха да се проясняват от напрежението. Значи, заповяда си Турецки, не бива в никой случай да се отпускам нито за миг. Трябва да издържа... да издържа... да издържа... Той застана високо и демонстрирайки неимоверно усилие, отлепи клепачите си. Похитителите веднага минаха на лош немски.

В диалога им се прокрадна думата „вестхафен“ — с руски прононс, както се казва. „Вест“ е запад, а „гафен-хафен“? Ами пристанище! — зарадва се Турецки и съобрази, че става дума за западното пристанище на Майн. А, ето къде се намират сега. Не, неслучайно Дениска го разхожда по картата на Франкфурт и му показва къде какво се намира. Къде е летището, къде центърът, какви мостове и магистрали има, накъде водят. Разбира се, Турецки нямаше възможност да запомни всичко, пък и картата бе немска, виж, да имаше руски надписи... Но и това беше полезно. Обаче къде го карат все пак? Центърът на града, който така хвалеше покойният Кочерга, като че ли е много по-вдясно. Как беше? „Седя си на Цайла...“ Ами да, пил е тъмна бира в бара. Където са го проследили рижият и чеченецът...

Колата премина един мост и Турецки видя як, сякаш изрязан от шперплат плосък мъж, висок около десет метра, който с механична последователност вдигаше и спускаше със странно пластични, но неравни движения огромен чук. Интересно какво ли символизира? Чакай, застана нащрек Турецки, за какво ми напомня този чукач? Нали Денис ми говореше за него. Първо изникна някаква нелепа островърха къща-кула с черни или сиви стъкла. Колата вече караше по улица, претъпкана от хора. Синеокият изведнъж го попита за самочувствието, Саша се опита да свие неопределено рамене, демонстрирайки още по-голяма слабост, отколкото усещаше в тялото си. Като че ли това окончателно успокои похитителите. Те пак размениха няколко фрази, след което синеокият продължи разговора си с Турецки.

— Сега, господин Турецки, ще ви сваля белезниците, ако ни обещаете веднага, че никого няма да викате на помощ и няма да се

съпротивлявате. Ще слезем от колата и ще влезем в онова голямо здание. Най-сериозно ви съветвам да не проявявате... самостоятелност. Става ли?

Саша сви рамене равнодушно и кимна, сякаш е препил алкохолик. Добави индиферентно:

— Искам до тоалетната... Бирата... пиво... ферцете? Не? Добре де... Тогава тука...

— Ще има тоалетна — отговори бързо синеокият, после повтори на немски и Саша така и не разбра защо на тях им стана весело. Затова пък разбра много добре друго: всяко необмислено движение или жест могат веднага да повлекат след себе си куршум от дългото черно дуло, толкова изящно украсено със заглушител. Така че никой наоколо да не чуе и разбере защо човекът е паднал на пода, а от устата му вони на бъчва.

Похитителите, разбира се — и Турецки бързо го оцени, — си знаеха работата. Те ловко го подхванаха под ръцете и буквално го изнесоха от колата. Качиха се в сградата, разсичайки тълпата, а след това започна нещо просто невъобразимо: движеха се бързо през някакви прозрачни тунели, слизаха и се качваха с ескалатори, местеха се от павилион в павилион по движещи се пътечки. Отстрани, сякаш си представяше Саша, не можеха да бъдат възприети като похитители и заложник. Просто няколко души се движеха през кипящия човешки мравуняк, бяха облечени твърде прилично, подкрепяха се и си помагаша, хващаха се под ръка, разменяха по някоя дума в движение — какво необикновено има в това? Омаломощен от инжекцията, но изкуствено възбуден от енергичните движения на похитителите, Турецки се поддаде на темпото им пряко волята си, така че ако ги наблюдаваше човек отстрани, сякаш не се отличаваха по нищо от останалите хора.

По същия делови начин влязоха в тоалетната, където Турецки бе обкръжен тактично и ловко и получи възможност да свърши нужната работа. Със същата скорост се качиха в яркоцветна зала, където кой знае защо връчиха на Турецки вафлена фунийка със сладолед. Той послушно и дори с някаква детска радост близна студената сладка топка, ухаеща на ванилия. Групата измарширува по-нататък в прилично темпо, от павилион до павилион, двамата поред придържаха Турецки под ръка, третият вървеше отзад. Саша разбираше с някакъв

чужд мозък, че с този сладолед изглежда изключително нелепо, но после, когато видя, че не само той облизва шарените фунийки, не че се успокои, но просто без съжаление изхвърли своя недояден сладолед в най-близкото кошче.

Спряха пред входа на един от павилионите — десетия или единайсетия поред, Саша вече не можеше да си спомни, — и синеокият донесе на всеки по една бира. Турецки видя, че темпът, с който започнаха, се нуждаеше от подсилване. И похитителите сякаш някой ги гони — изпразниха шишетата си. Саша не бързаше. А закъде да бърза. Още повече че вниманието му бе привлечено от странен човек дълъг и тънък с козя брадичка, целият в черно, — който свиреше пред входа на цигулка. Може би похитителите нямаше да възразят, ако Турецки малко си почине от лудешкото тичане. Той дори си позволи да направи две малки крачки към цигуларя.

Това бе едно старче, на него като на закачалка висеше черен фрак. На краката си имаше също така черни остроноси обувки. Цигуларят се надигаше нагоре, извиваше се като дълга черна змия в такт с музиката, фигурата му изглеждаше също така нелепо, както и онзи плосък стоманен човек с чука, но както и в предния случай, и тук нещо омагьосваше, привличаше погледа. Мелодията бе лека, старчето-цигулар живееше в нея — единствената възможност да си изкарва хляба. А край него течеше тълпата.

И пак — по-бързо, темпо, темпо!... „Шнел, шнел!“ — звучеше в мозъка на Турецки. След малко се озоваха до друг изход от територията на панаирните павилиони. Към тях веднага се насочи нова кола. Този път голям син мерцедес. По описанията, спомни си Турецки, този може да е роден брат на колата, в която са загинали Елмазов и „куриера“ оттук, от този град.

Пак притиснаха Саша от двете страни и колата полетя. Той вече не гледаше встрани: беше безсмислено. Все едно нямаше да запомни добре в това състояние. Значи трябва да се съсредоточи върху нещо друго, не по-малко важно.

И първата мисъл, която болезнено прониза съзнанието му, бе: щом са го хванали по този начин, сега вече е сигурно, че няма да го пуснат. И никой няма да научи... Нали официално е в отпуска. И истината се знае само от трима души. Които абсолютно по никакъв начин няма да могат да помогнат. Е, може би Костя ще успее да вдигне

на крак полицаите на хер Юнге. И какво от това? Та те самите са готови да заплатят десетки хиляди марки дори за случайни свидетелства за убийците на собствения им banker. А какъв им е Турецки? Нали убиха и Владислав Листев! И Саша знаеше как вървеше разследването, понеже с делото се занимаваха негови колеги. Лично президентът се закле над гроба на Влад, че ще намери убийците, а как завърши всичко? Ще го забравят и него, „важния“ следовател Турецки. Ще нарекат гибелта му пореден епизод от борбата с организираната престъпност. А пък може момчетата от „Нова Русия“ да пуснат некролог, че така и така, имахме такъв сътрудник, способен следовател, който не доживя дори до половинвековието си. Току-виж и сянка от крилцето на славата паднала на бившата му грешна глава... Но защо започна така отчаяно да се съжالياва? Нима животът вече постави точка? Но за какво мислеше? Ах, да, както писа Шчечкочихин, смъртта, по-точно убийството, на Влад отвори широко вратите за серия „нагли убийства“. Демонстративни. Мнозина започнаха да водят собствени разследвания и също станаха жертви. Например Кивелиди... Ами Елмазов, който поиска да промени финансовата политика... единствено това! Не, прав беше тогава Шчечкочихин, като каза, че да имаш големи пари днес е все едно да вървиш по минно поле. Но това е в техния свят! А какви пари има Турецки? Петстотинте долара на Славка? Но защо толкова дълго се церемонят с него? Просто да го гръмнат — и край. А те все го карат някъде...

Мерцедесът пътуваше покрай железопътна линия. Саша помисли, че откакто Гагарин обиколи Земята, светът става все по-малък и все по-достъпен. А те, ченгетата, продължават да се оплитат като пиле в кълчища. И онзи кучи син, главният прокурор, е прав, трябва да се ходи при колеги, трябва да се гледа и свиква с други градове и страни, за да може по-лесно после да се ориентираш. Дори сега. Кой ще обясни къде го завее дяволът и къде ще намери печалния си край?

Доколкото си спомняше разказите на Денис, градовете на немците са построени като нашите села, все покрай главна улица. Ето, като че ли пристигнаха в един от тях. Колата свърна надясно от широкото шосе, покръжи между двуетажните вили, заобиколени с малки градини и подстригани зелени площи и излезе на тиха уличка с няколко къщи. Невисоки мрежести огради. Нищо работа, като огради

за кокошки. Саксии с увехнали цветя. В дъното, зад къщите, се вижда тъмнозелен масив от дървета. Прилича на парк. По-наляво — връх на кирхе, църква.

Когато слязоха от колата, Турецки, докато показваше, че му е станало лошо от возенето, успя да се огледа, като се стараеше да крие очите си от похитителите. Край къщата на противоположната страна, по диагонал, се разхождаше едър мъж на средна възраст, облечен с ярък анцуг. На Турецки му се стори, че познава лицето му. Но не можеше да твърди къде и кога го е виждал, а и дали изобщо го е виждал. Пък може да е запомнил снимката му? Нали лично казваше наскоро на Юрка Фьодоров... ах, Боже мой, за минутка да дойде тук с неговите момчета!... Да, казваше, че съществува такава зрителна памет, човек вижда случаен минувач, а после цял живот го помни... Но кой е този?

В кратките уважителни фрази, които си разменяха похитителите, изведнъж проблесна думата „Мюлер“. И Саша си спомни: това е прочутият футболист! Така. Значи той живее тук. Или просто случайно се е оказал на това място. А каква е разликата, ако... „Но ти още си жив, Турецки! — заповяда си той. — И запомни: в къщата по диагонал видя най-великия Мюлер.“

3.

Къщата, в която го докараха, изглеждаше внушително: два кръгообразни наклона, по които колата влиза през портал, опрян на четири двойни колони; високите прозорци на втория етаж са в мавритански стил, покривите на страничните постройки завършват с широки балкони с мраморни перила. Богата къща, направи си извода Турецки. И изведнъж му мина през ума: ами ако ми се размине? Все пак тук има немци, а нашите са само момчета за всичко: доведи, донеси, дай, излез... А какво може да интересува немците? Каква полза могат да имат от руски следовател?

По доста стръмна вита стълба свалиха Турецки в мазе. Светнаха ярка лампа и той видя обширна стая, подобна на музей. По стените бе окачено старинно оръжие, блестящи рицарски брони, някакви ръждиви вериги, обръчи и други ценности с неизвестно предназначение.

За да не си позволява да се отпуска, Турецки правеше прости сметки наум: пресметна времето на пътуването, скоростта на движение и излезе, че от павилионите на Панаира на книгата са изминали примерно тринайсет-петнайсет километра. Но си оставаше тайна в каква посока: на север, изток или запад? Със сигурност не беше на юг, защото трябваше да преминат отново Майн...

В това време го сложиха на солиден дървен стол, както в най-евтините криминални филми, заципаха ръцете му с белезниците отдолу, на облегалката на стола, и насочиха в лицето му ярък сноп светлина — сигурно петстотинватова лампа. А самото помещение сякаш се изпълни с мъгла. Очите на Саша моментално започнаха да сълзят, но той с нищо не можеше да си помогне. Освен да стисне здраво клепачи. Но ярката розова светлина проникваше и през тях. Лоша работа, помисли той, така мога и да ослепея.

Грубо го дръпнаха за рамото, но Саша само отпусна глава, спасявайки се от светлината.

— Я го вдигни! — чу нечий нов глас, вече без акцент, явно московско произношение, с проточено „а“.

Рязък удар в ухото, едва не оглуша.

— Идиот! — извика същият. Саша отвори очи, но не видя нищо заради ослепителната светлина, можа само да измучи от болка и да тръсне глава. — Удари му кофеин, за да се съвземе по-бързо...

Щракна метал, издрънча стъкло и Саша отново почувства болка от инжекцията в ръката. И пак през дрехата. Диваци! Тъпи наркомани! На Турецки му се крещеше, псуваше, но с усилие на волята се сдържа, чувствайки как вратът му започва да гори, а гърбът, напротив, се покрива с лепкава студена пот. Неочаквано започна да гасне и светлината пред очите му, но не дотолкова, че Саша да може да различи нещо около себе си. Но напрежението в очите като че ли намаля.

„Защо действат с толкова примитивни средства? — помисли Турецки. — Кофеин... Ако бяха сложили от ония... как ги нарече Ким? Пип... аха, пипотиазин май. Веднага щях да омекна до мозъка на костите, а след това сам щях да си метна въжето на врата. Или нямат от това средство?“ Турецки не можеше да си представи и в най-светлия щастлив сън, че животът му сега не струва повече, отколкото излязлата от употреба руска копейка, произведена през деветдесетте години на отиващия в небитието век.

— Е, как е? — поинтересува се същият груб глас.

— Свестява се. — Някой вдигна главата му, разтвори клепачите му с пръсти, после яката длан го удари силно два пъти по бузите и Турецки реши, че е време „да се свести“.

Той се изпъна на стола, доколкото му позволяваха стиснатите с белезниците ръце, и се намръщи, извъръщайки лице от ярката светлина. Впрочем тя вече не беше толкова ярка, май са я намалили малко. Но въпреки това наоколо нищо не се различаваше.

— Да му сложим ли още? — попита някой отзад.

— Че той ще пукне — измърмори грубиянът. — Или ще устиска? Ококорил се значи...

По пода затракаха токове, някой излезе. После тихо изскърца вратата, от която към Турецки лъхна нещо като застоен прах или нещо специфично — така мирише от дъното на стари книгохранилища. Помисли си, че помещението наистина прилича на мазето на някой музей.

Ако се съди по стъпките, през вратата минаха няколко души, Турецки успя да различи само едрите тъмни силуети. Те отидоха там, където бе лампата, разбутаха столовете и седнаха.

— Как се чувствате, господин Турецки? — попита тих и мек глас, с някаква елейна интонация. Саша започна да го нарича наум Елейния. За разлика от Грубия или Синеокия. Освен това и Наркомана, това говедо му удряше жестоки дози...

— Кофти — изломоти Саша и добави след пауза: — С ваше позволение.

— Нищо, сега ще се почувствате по-добре. Сложете му още малко... Не така! — В тона на Елейния изведнъж прозвънтя метална нотка. — Ти да не си на бунището? Навий ръкава... не го късай, а го навий, дезинфекцирай го като хората, той е важна птица! Защо все като скотове? Животът на господин Турецки не ни е безразличен. Той ще ни разкаже за тези неща, които ни интересуват, и веднага ще го пуснем. Ще го откараме в града и ще го оставим на многолюдно място, нека си почива...

Турецки не хареса много неща в странния монолог, отправен, естествено, само към него. Но този жаргон, тези мошенически интонации не можеха повече да го заблудят. Това не са никакви немци, а наша родна престъпна глутница, най-вероятно са се настанили тук, във финансовото сърце на Германия, и си въртят далаверата или изпълняват нечия воля от Русия. Затова изразите от сорта на „животът му не ни е безразличен“ или „ще го оставим на многолюдно място“ — са за заблуда на наивници, нищо повече. Ето значи при кого сме попаднали на гости!

— Е — попита ласкаво Елейния, — можете ли да говорите?

— Мога — отговори спокойно Турецки, решил засега да не изостря отношенията и да се постарее да бъде наистина послушен. В края на краищата да не дърпа дявола за опашката...

— Интересува ме всичко около вашия добър познат Виктор Антонович Кочерга...

„Охо, той дори постави ударението правилно!“

— ... какво ви разказа, когато се видяхте, кого е видял, с една дума — всичко. Вие ще ми разкажете това, а аз ви обещавам да не ви причинявам болка, става ли? Кхъ-кхъ...

Като чу неприятния покашлящ смях, Турецки само повдигна равнодушно рамене.

— А какво значение има сега това, щом се е обесил?

— Вие не разбрахте. Добре знаем, че сам се е обесил. Но не знаем какво е успял да ви разкаже, когато прекара в дома ви цяла нощ. Ето това не успя да ни разкаже, защото много бързаше. — И пак този гаден смях. — А вие ще ни разкажете всичко.

— А какво друго ви интересува?

— Не бързайте, имаме много време! Главното е да ви стигнат силите.

— Добре, ще разкажа. И какво ще получа после за това? Също примка?

— Но защо? — Елейния се оскърби от такова неразбиране. — Ще ви откараме, както ви обещах...

— Ами да, ще ме ликвидирате на многолюдно място, ясно... Не, готов съм да ви разкажа каквото зная, още повече че сведенията вече не представляват никаква ценност, понеже делото за убийството на Елмазов — ако ви е известно това име — вече е прекратено. И е предадено на архив. Но искам твърди гаранции. Иначе няма да получите нито дума.

Елейния се подсмихна и Саша чу как тихо, почти шепнешком каза на седналия, изглежда, до него:

— Пазари се... Живее му се, че как... — И веднага високо: — Имате твърдата ми дума. Вие ни давате сведенията, ние — свободата.

— Добавете: да не мръдна от мястото си! — мина в настъпление Турецки, искаше твърдо да знае на какво може да разчита с тия бандити.

Някакво леко размърдване — и веднага оглушителен удар с юмрук отстрани по челюстта. Пред очите му избухна слънце, устата се напълни със солена гъста маса, която неизвестно защо бодеше горящото му небце. Саша не можеше нито да я преглътне, нито да я изплюе, само я събираше в устата си и усещаше как бързо увеличава размерите си дясната страна на лицето му.

— Извинете, но започнахте да се държите нетактично — чу той тихия глас на Елейния. — Занапред не си позволявайте глупости.

Саша най-накрая успя да мръдне, доколкото можеше, напред главата си и изплю на пода алената каша. С подутия си език напипа

дупки между зъбите горе вдясно. Погледна панталоните си, оцапани с кръв, и поклати глава със съжаление. Не беше ясно за кое повече съжالياва — за изцапания костюм или за липсата на няколко зъба в устата.

— Ло-оша абота... — успя да каже най-накрая.

— Няма нищо такова — подхилна се Елейния и седналите край него в тъмното го подкрепиха.

— Фашата або-та е шибана... — запелтечи с усилие Турецки.

— Какво, какво? — попита Грубия.

— Извинете, господин Турецки, хората не разбират какво казвате. — Елейния продължаваше да се разтапя от любезност.

Саша най-накрая успя да овладее речта си и обясни, че е имал предвид Липкин.

— Кой Липкин? Кой е той?

— Докторът... Прави ми наскоро зъбите. А сега цялата му работа — на! — Саша посочи с брадичка кървавото петно на пода.

И тия гадове най-после разбраха за какво е ставало дума, пригнаха. Значи стана им весело от напразната, вече ненужна работа на доктор Липкин. Саша не разбра, може би си казаха думата идиотската ситуация и неговия доста странен хумор, но като че ли самата атмосфера в мазето се промени. Във всеки случай повече не го удариха. И Турецки, съзнавайки ясно, че положението пак не е в негова полза, започна да разказва за Кочерга всичко, което знае, но бавно, сякаш си спомня. Не, не всичко, разбира се. Той вече виждаше какво конкретно, какви сведения най-вече са нужни на бандитите и се стараше незабелязано да ги заобикаля. Но явно пред себе си нямаше глупаци, Турецки оцени това скоро по насочващите въпроси, които от време на време му подхвърляше Елейния.

Саша не бързаше да разказва, печелеше време, повтаряше, сякаш има проблеми с паметта, а той уж се мъчи пряко сили. И кой знае защо тайно го веселеше мисълта, че с такава памет не биха го пуснали да припари не само в Главна прокуратура, но и изобщо като юрист. Но май сведенията, които изцеждаше на час по чаена лъжичка, удовлетворяваха похитителите му.

Неочаквано въпросите преминаха в друга плоскост. Елейния започна да се интересува дали Кочерга е видял човека, седящ до

Елмазов? А кой друг е бил там освен Елмазов? Къде са се дянали? Как са изглеждали?

Сега всичко стана ясно. Убиецът иска да знае кой го е видял. Във всеки случай Кочерга стана първата му жертва, втората — случайният шофьор на таксито. След тях са другите, които по един или друг начин са могли да видят убиеца. Какво излиза? Може да се окаже, че убиецът е човекът с дългия тъмен шлифер, с мустачките, който рисковано е чакал на ръба на тротоара и когото Червоненко за малко да блъсне. Или това е само изпълнителят, който сега без никакви съмнения може да ги изведе до основния поръчител. Но ако това наистина е просто изпълнител, него най-лесно ще го ликвидират и — чиста работа. Нима не са такива условията на съществуването им! А понеже интересът се запазва и на всичкото отгоре се пази чрез премахване на свидетелите, излиза, че по логиката на нещата този изпълнител е едновременно и главна фигура в кървавата игра. И още едно обстоятелство в полза на тази версия... Турецки по навик прехвърляше в ума си вариантите, беше забравил, че сега съвсем не е време за това, че трябва да мисли за собствения си живот, а не за прекратеното дело, разбира се, условно прекратено. По дяволите, та прост изпълнител не може да седне спокойно в колата на банкера и на тайния „куриер“... намиращ се, ако нишките съвпадат, под „покрива“ на Службата за външното разузнаване! Ами ако все пак е така?... Не, мярналата се мисъл се стори на Турецки толкова чудовищна, че той веднага я отхвърли. И почувства как доста силно го дръпнаха за косата. Какво има? Оказва се, че е пропуснал, не е чул поредния тих въпрос на Елейния.

— Извинете, нещо става с главата ми. — Саша отпусна глава, повъртя я насам-натам и като присви очи, се опита да разгледа мъчителите си, седящи в мрака зад масата. Лампата осветяваше края на масата, върху която бяха документите на Турецки, парите, носната кърпичка, цигарите и запалката. Безумно му се пушеше. И той каза на Елейния. Елейния не възрази, дори разреши да откопчат едната ръка на Турецки от масата. Застаналият зад Саша направи крачка към масата и Турецки позна човека, който му сложи инжекция в колата. Той му подаде цигарите и запалката. Саша запуши бързо и тъкмо да пъхне кутията в джоба си, младежът безцеремонно му взе цигарите и запалката и небрежно ги хвърли пак на масата.

— Повтарям въпроса си. — Елейния го каза през нос с тих, някак педерастки глас. — Кой е Владимир Захарович Рослов, когото вие, господин Турецки и вашите куки търсихте с такова упоение през цялата последна седмица?

„Това въпросче вече е съвсем по темата“ — помисли Саша. И той би искал да може да си отговори. Горедолу така отговори и на Елейния. И май че онзи се задоволи. И пак започнаха въпроси за Кочерга. Какво е правил в Германия? Какъв бизнес има там? Защо го е изпратил Елмазов в Германия? Последният въпрос накара и Турецки да се замисли. Как не се сети за подобен вариант?! Та това променя много неща в разпределението на силите. Трябва да помисли... Но кога?! Оставаше му само да се усмихне горчиво на желанията си, които няма да се сбъднат. Елейния веднага усети и се поинтересува за какво размишлява господин Турецки. Смятайки, че в ситуацията истината може да му донесе повече полза, Саша отговори честно за какво е мислел в момента. Сметна, че за тия бандити трябва да прозвучи като елей признанието на следователя по особено важни дела, че е сгрешил и има пропуски.

А излиза, че те са подслушвали, и то много внимателно, и главното — отдавна. Ето къде е основната и сега явно непоправима грешка. Но какво друго знаят? Засега въпросите не се отличават с някакво разнообразие. Просто Елейния, явно като опитен арбитър — такива особено се ценят при сблъсъците между престъпните групи, на бандитските сбирки, и изобщо ги смятат голям авторитет, — притежаваше определени знания в областта на психологията. А ако е висял на разпити при свестни следователи и е успял да се ориентира в отделните специфични особености на работата им със следствените, тогава сигурно е усвоил и някои от тези правила и хватки. Между другото и тази — да задава уж едни и същи въпроси, но в различна последователност. На човека му писва, той започва да нервничи в очакване на провокация и бързо се издънва. Сигурно си мислят, че с такъв глупав следовател, който и „важен“ е станал сигурно с връзки, няма какво да се церемонят, още повече че и той сам току-що си призна грешките. Но е време да сменят и темата. Щом са го подслушвали толкова внимателно...

— А кой ви помагаше да съставите фотороботите за килърите, както ги наричате, които са преследвали вашия Кочерга тук, в

Германия? Как смятате, сполучливи ли са? Кой може да потвърди?

Последният въпрос можеше да бъде зададен на пръв поглед от идиот. Но Саша разбра, че те търсят още свидетели, а значи — и нови жертви. И тези са достатъчни.

— Ами първо, Кочерга ги описа достатъчно подробно. Както знаете, той е бил боксьор, следователно е с добро зрение... А второ — Турецки реши да блъфира, — много ясно ги обрисова и директорът на хотел „Урожаен“ Волков. Те са били отседнали при него в луксозна стая.

„Гичайте сега да проверявате Волков, който ако не е подследствен, значи е изчезнал. А той пък ще ви каже истината.“

Вероятно новата информация обърка Елейния. Или имаше съвсем други инструкции? На масата се размърдаха, заразместваха столовете. Светлината рязко се увеличи и Турецки се принуди да стисне силно очи. А сетне изведнъж угасна и Саша остана съвсем сам в пълна тъмнина...

4.

Той не знаеше колко време е минало — дали час или повече. Не беше удобно на стола: боляха го китките, стегнати с белезниците към облегалката на тежкия стол. Саша се опита да го разлюлее или просто да го отмести — но не би. Сигурно е закован в пода. Тялото също го болеше от неудобната поза. Той се опита да заспи, но и това не стана: тишината, оглушаваща и мъртва в пълния смисъл на думата, действаше дразнещо на нервите му. Опита да се съсредоточи поне върху новата версия, която можеше да възникне във връзка с неочаквания въпрос на Елейния. Но и сега не излезе нищо: след кофеиновите инжекции приливът на сили бе сменен от опустошение и умора. Тогава той се постара просто да се отпусне и да не мисли повече за нищо. И точно тогава му се причу ликуващото: „Та-те, имам лъ-чички!“ Саша стисна зъбите си с такава ярост, че моментално го прониза пареща болка — глупак, съвсем забрави, че одеве му изкъртиха половината челюст! И то без никаква упойка... Рязката и остра като нож болка започна лека-полека да стихва, от очите му постепенно престанаха да хвърчат искри, напомнящи гръмотевици, главата му натежа и Саша изпадна в нещо като полусън...

Свести се отново от ярката светлина, струяща в очите му. Около ръката му се въртеше Наркомана. Не, сега не губеше времето си и не навиваше ръкава, просто го порна по шева, като по този начин пренебрегна заповедта на Елейния и развали единственото достойно нещо от скромния гардероб на Саша. От което пък следваше да направи незабавно два извода. Първият — тук Елейния няма никаква тежест и само изпълнява ролята си, а всичките му заповеди са празна игра за пред глупаците; второто — никой никъде не възнамерява да го пуска. Баламосват го, като смятат, че срещу обещанието да му запазят живота и го пуснат по живо, по здраво, господин Турецки веднага ще изпее всички имена. А после може всички заедно да се посмеят на подобна детска наивност на възрастния човек. Затова при всички случаи се налага да се преструва, че животът му има несъмнена полза за тях. Колкото повече време мине, толкова по-дълго ще живееш...

— Господин Турецки, как сте сега, след инжекцијката, по-добре ли се чувствате? — И без да дочака отговора: — А така... А сега ни интересува още един покойник на име Червоненко. Хайде по-подробно да си спомним за него... А вие, момчета, сте герои, правилно направихте, че помогнахте на двете нещастни жени... Но това е заради вас, господин Турецки, те останаха вдовици по ваша вина. Ай, ай, ай! Ако не бяхте закачали мъжете им, всичко щеше да е тип-топ. А вие, без да питате, се намесихте в чуждия живот и глей каква я забъркахте, да, да...

С това проповедта, наполовина обвинителна присъда, свърши и последва въпрос: как Семьон описваше пътника си?

Не, те явно се интересуват от Рослов. Именно заради него е тази тупурдия. Ако го нямаше него, никой нямаше да се интересува нито от Кочерга, нито от Червоненко. Според логиката на нещата, всички хитри въпроси на това говедо Елейния се свеждаха до едно: какво е известно за Рослов? Турецки повече не се съмняваше, че именно той е седнал в колата на Елмазов. Смелата му догадка, изказана в последната молба към Костя... Господи, бива ли да е последна! Та с такава уговорка можеш просто да поставиш съдбата си до стената!... Но казаното тогава бе само мигновен проблясък на интуицията, не повече. Саша нямаше никакви доказателства за това. Виж, ако академикът потвърди, тогава... Че какво тогава? Не, по-добре да не мисли, защото тогава вече няма Бог...

Бандитите не се интересуваха и от Елмазов — само общи връзки, най-обща неща. След като се убеди с помощта на няколкото хитри клопки, поставени в отговорите му къде е основният им интерес, Саша се почувства по-уверено и започна дълга, изтощителна и за двете страни игра, но игра, необходима му за запазване на живота. А на тях? Един дявол знае защо им е всичко това? Сигурно са им заповядали да хванат „важния следовател“ Турецки, на всяка цена да измъкнат каквото знае за човека, пристигал от Германия в Москва, къде предполага да се търсят убийците, и да го пратят на оня свят, за да не им се мотае на този. Това е цялата им логика. Но нима са го учили толкова години, та със своя далеч не беден опит да загуби от някакви пършиви бандити? Пък дори да са с костюми от „Диор“ или от най-модните руски кутюрие, обличащи тайно бандитския елит... Парите, ах, парите! Това наистина е минно поле. Е, стъпвайте засега...

Турецки се уморяваше безумно от постоянното напрежение, главата му клюмаше, клепачите се слепваха. Веднага му слагаха поредната доза кофеин, ободряваха го, за да продължават още и още многочасовите разпити. Бандитите се изморяваха и си отиваха, оставяйки включена силната лампа, чиято светлина действаше върху мозъка му както слънцето, топящо восък. Не му даваха да яде, нито да пие. Само веднъж го заведоха до някаква врата, отвори я и Саша усети, че в носа го удари гнилоч, та едва не повърна. „Хайде тук — рече Наркомана, като го държеше за лявата ръка, — не се бой, няма да ти отхапят патката...“ Трупове ли хвърлят тук? — мярна се в главата му, свърши си работата и пак го върнаха на стола, щраквайки и двете му ръце. Така и не успя да разбере колко е часът. Във всеки случай, струваше му се, че вече е минало не по-малко от денонощие. Макар че кой знае, нали в такава ситуация времето може и да се точи безкрайно, и да лети с бясна скорост. Върви разбери...

Най-много се боеше да не спре да им дава информация. Това щеше да означава, че напълно е изцеден и може да бъде унищожен като ненужен. И Саша протакеше, доколкото можеше, имитираше припадъци, частична загуба на съзнанието, блънуване с халюцинации, примесвайки ги с минути на напълно трезво и ясно разбиране на същността на задаваните въпроси.

Не знаеше какво е там, горе — нощ или ден. Само веднъж, след доста дълга пауза в разпита, чу как сладко се прозява Наркомана, който непрекъснато седеше до Турецки зад облегалката на стола. Изглежда, за създаване на обща атмосфера на бодрост. И това прозяване подсказва на възпаления мозък на Турецки, че сигурно скоро е станал от сън. Още не се е събудил добре. Значи сега е сутрин. Но кой ден?

Въпросите отново сигурно за стотен път бяха за проклетия фолксваген. Защо са го взели на „Петровка“, какво са търсили в него, какво са намерили? Сега Турецки почти нищо не криеше, разказа всичко за отпечатъците от пръстите на килърите, дори на чие име е била наета колата. Премълча само за парчетата от ампулата и отпечатъците от пръстите на Кочерга. Турецки скри последните факти, защото щяха да предизвикат нова поредица от въпроси, които вече със сигурност нямаше да доведат до нищо хубаво. Нека смятат, че версията за самоубийството на Кочерга напълно удовлетворява следствието. Ако сега за тези бандити Турецки е просто глупак, дошъл

на почивка, то в противен случай непременно ще заподозрат в него хитър шпионин... Макар да е нелепо да разчита на някаква снизходителност от тяхна страна. Е, в края на краищата на някакъв много опасен етап може да си спомни и този факт и така още малко да отложи трагичния финал...

Като забеляза, че Турецки започна просто да хрипти — в гърлото му отдавна всичко бе напълно пресъхнало и сам не можеше да разбере как още говори — Елейния заповяда да налят в устата му една бира. Тук със сигурност правеха магнетофонен запис, защото Саша не чуваше прелистване на хартия. Значи просто не чуват добре онова, което той изстиска от себе си. Бирата утоли силната му жажда, но и го размекна и пак го унесе тежък сън.

Наркомана веднага му хакна една инжекция, но дозата подейства за малко. Вече нямаше нужда Саша да имитира безумна умора. Той наистина едва съобразяваше какво става с него и на всички въпроси отговаряше нещо неясно.

Изглежда, последното обстоятелство преля чашата на търпението. Макар външният вид на Турецки да демонстрираше, че напълно и окончателно се изключи, а самият Саша в този момент молеше Бога да не го остави да заспи, да потъне в черната бездна, с остатъците от угасващото си съзнание той разбра, че вече разговарят за него, без да се крият. Сега бандитите нямаха защо и какво да крият от него. Пред тях на стола полулежеше полутруп, неспособен на никакви истерики или опасни постъпки.

— Достатъчно, ще свършваме — заяви безапелационно Елейния. — Само си губим напразно времето. Разбирам, че оня шибан Гладиатор ще ни го начука, но нали виждате, че ченгето вече персонално опъва чепки, а на нас за чий ни е тук излишна воня?

Възрази му груб глас:

— Не съм против, само че не си спомням да сме получавали указание да го очистим. Да му вземем свеса — да, обаче да го очистим...

— Ти замълчи, Колун — прекъсна го Елейния. — Аз съм старши тук и знам какво трябва. Моето решение е такова: да се налее в устата на куката бутилка водка и — в реката. Там, до Шванхаймския мост, и нашият бял лебед ще се окъпе, ще поплува, кхъ-кхъ.

— Да го караме чак там!

— Работата се нарежда от добре, по-добре — сега е нощ, момчета. След някой друг ден ще го намерят, докато едно-друго — пиян руснак пуснал мехурчета. Кого ще вземат да търсят? Какво — той да не е първият тук? Мъник, давай бутилката...

През пелената на съня Саша чувстваше как го свалят от стола, изливат в гърлото му изгарящата течност, която подпалва всичките му вътрешности, свива ги и започва да ги разкъсва с някакъв страшен взрив със забавено действие. Той се опъваше слабо в яките клещи, които го стискаха от всички страни, задавяше се и отчаяно се съпротивляваше на насилието, но отстрани съпротивата изглеждаше като слаби предсмъртни конвулсии.

Бандитите бързо измъкнаха почти бездиханното тяло на Турецки навън и го пъкнаха в отворения багажник на синия мерцедес. Сетне Елейния, грубият Колун и синеокият Мъник седнаха в колата и отпратиха към града. Наркомана се огледа внимателно, притвори вратата и влезе в къщата.

5.

Синият мерцедес пресече моста, зави надясно и като отмина малко гробище, излезе на улицата край брега на Майн. Пред тях бяха шлюзовете, до невисокия бряг акостираха няколко шлепа и малка яхта. Мерцедесът караше бавно, страничните му стъкла бяха спуснати и пътниците в купето наблюдаваха какво става на улицата. Нямаше движение. На шлеповете — също никакво движение. Само над кабината на яхтата аленееше малък фенер. И никъде никакъв глас — тишина. Мерцедесът се насочи към парапета и спря досами него. От колата излязоха трима, отвориха багажника и светнаха с ръчно фенерче.

— Твоята мамица! — неочаквано изруга злобно единият от тях. — И виж как ми е одрискал колата! Кой ще я мие?

— Голяма работа — спря го тихо с ласкав глас вторият. — Кажу ми на Мъника, всичко ще ти оближе с език. Нали, Мъник?

— Я се разкарай! — ревна третият.

— Стига, не вдигай шум, виждаш, че наоколо хората спят. По-добре го опипай дали има пулс, или вече е заминал?

— Ти го опипай, драйфал е и целите му ръце са оплескани, малко ми трябва...

— Добре де, нали ще я чистя... — рече примирително вторият. — Хването го за каквото можете и — там! — Той махна с ръка към парапета.

Псувайки, другите двама извадиха от багажника бездиханното тяло и го сложиха на парапета.

— Да го порна за всеки случай, а? — попита якият Мъник.

— Той и тъй не диша — съобщи другият, наведен с погнуса над тялото. — Добре, момчета, Бог ще ви прости, едно ченге по-малко. Хайде, действайте! — И замаха с двете си ръце по-скоро да хвърлят тялото във водата.

Ония метнаха тялото, чу се силно пляскане и единият от тях веднага, с цяло гърло изпсува: оказва се, че не е преценил добре, подхлъзна се, а вторият го хвана — и вече целият се омаза.

В този миг гръмогласните псувни бяха прекратени от полицейска свирка.

— Гадина! — извика Мъникът и се втурна към колата, а след него и останалите. Миг и мерцедесът изрева умопобъркващо, запали и изчезна стремително в тъмнината.

А след отлетялата кола се понесе пиански смях.

6.

Хелмут Щилке празнуваше поредния си рожден ден на борда на собствената си яхта „Сесил“. В тържествената вечер, а сега може да се каже и нощ — с него бяха тримата му приятели, също така стари и мъдри като шкипер Щилке. Туристическият сезон свърши, няма да намериш желаещи да се повозят по Майн и нататък по Рейн, какво ти остава? Да прекарваш дългите нощи така, на чаша бира с бивши храбри моряци. А днес имат такъв превъзходен повод!

Хелмут натъпка лулата си и излезе на палубата, близо до кабината, да погледне нощното небе, да послуша откъде е вятърът, какво носи и кога ще трябва да отиде при хер Щудман да моли за разрешение да остави през зимата бедната „Сесил“ в сухия док.

Облакътен на ниските шканци, Хелмут се замисли и не чу как покрай него мина голяма кола и спря малко по-нататък, там, където не достига светлината на уличната лампа. А после чу груба руска реч и псувни. Ами да, помисли си малко тъжно, сега тези руснаци са навсякъде, едни нагли, не признават никакви правила и закони. Не, в този свят нещо здравата се е разместило, при това никак не е в добра посока.

Руснаците продължават да спорят нещо на висок глас, нарушавайки божествената тишина. Заради техните груби ругатни дори не можеше да чува слабите плисъци на вълните о борда на старицата „Сесил“.

А после ония помъкнаха нещо към водата и го пуснаха през ниския парапет в реката.

Какво искат, в края на краищата това да не им е сметище? Боклукчийска яма? Защо трябва да търпим безобразията им?! Старецът си спомни за полицейската свирка, която се люлееше на верижка на врата му и дори понякога в трудна минута много добре го спасяваше. Ах, как му се искаше да сплаши тия нахалници! Хелмут пхна свирката в уста и свирна пронизително.

След миг от каютата се появиха приятелите му и като научиха каква е причината за шума, се засмяха дружно.

— Обаче хвърлиха нещо тежко ей там във водата — съобщи той на приятелите си. — Хайде да видим.

Хелмут пусна големия прожектор на кабината и опипа водата с лъча.

— Хелмут, старче, та там има човек! Ето, виждам го! — завика Фриц.

— Я му хвърлете спасителния пояс! — Хелмут се наведе над борда и видя в черната вода светла люлееща се топка, а като се взря, различи човешка глава. — Всички на палубата! Човек зад борда! — командите последваха една след друга.

А в това време Фриц и другите с дълга канджа теглеха към борда бяло-червения спасителен пояс, в който трескаво се бе вкопчил потъващият човек.

След няколко минути го извадиха от водата и го отведоха в топлата каюта. Удавникът разглеждаше спасителите си с очите на луд, от костюма му по пода течеше вода. Хелмут извади от шкафчето си топла фланела, стар, кърпен панталон и дебели вълнени чорапи, подаде ги на спасения и му показа с жест да се преоблече. Удавникът само кимаше и като трепереше от студ, се опитваше да изломоти нещо през здраво стиснатите си челюсти.

Хелмут отнесе мокрите му дрехи в камбуза и ги окачи да съхнат. А когато се върна, видя, че Фриц вече е връчил на спасения халба с чай, в която бе налял солидна доза шнапс.

Настана моментът на пълно прозрение. Горещият чай с алкохол помогнаха на Турецки да се свести. И той най-сетне осъзна, че е спасен. Че сега просто е длъжен да отлее собственоръчно най-голямата свещ за дядо Господ. От ситуацията, в която се бе озовал, човек не излиза жив. Значи неслучайно е отправял молитви и няма никакви грехове, заради които да не бъде простен.

Тези мили старчета го питаха нещо, но какво, а главното — как можеше да отговори? Той само поставяше двете си ръце на сърцето с израз на най-искрена благодарност, но те не разбираха на руски. Тогава Саша се опита да състави изречение на английски, без да разбира още къде се е дянало знанието на този език. С голяма мъка успя да каже, че е руснак и много им благодари за спасението.

— Русиш, русиш — оживиха се старците, — да, да! Горбатшов, я!

„Какъв ти Горбачов!“ — едва не се задави Саша, а после си спомни, че е точно така, едва ли не самият им канцлер нарече навремето Горбачов най-добрия немец.

Хелмут, който знаеше английски, разбра усилията на Саша и успокояващо сложи дланта си на рамото му, сиреч не се вълнувай, възбудата ще премине и ще можеш да ни обясниш всичко. А на Турецки се струваше, че направо го разкъсва буйна енергия, искаше му се все да говори и говори с тези чудесни старчета, жалко само, че ръцете сякаш не го слушат и проклетите английски думи са се скрили някъде...

Чашата „морско“ питие го възбуди и оживи. Той започна да си спомня трескаво какво се беше случило с него през последните часове, които прекара заключен при бандитите.

Ами да, от безкрайно повтарящите се изблици на енергия, предизвикани от кофеиновите инжекции, организмът му, изглежда, бе започнал да се предава. Инжекциите действаха все по-кратко време, а после настъпи спад. И в един такъв момент, когато животът му, както Саша разбираше, се държеше на най-тъничката нишка, осъзната само с усилието на волята, при това можеше да направи това усилие над себе си за последен път, мерзавците му изляха в устата цяла бутилка водка. Сега вече нищо няма да го спаси, се мярна в угасващото му съзнание, сега ще се чуе взрив и — тялото му ще се пръсне на всички страни, като постепенно се превърне в прах, в нищо. И душата на Турецки не изпитваше никакви скърби, а просто мечтаеше за близкия вече покой и тишина... Но не последва взрив. А когато го затвориха в багажника и тръгнаха да го давят в реката, както чу от някого, стана точно обратното. Душата не умря, а напук се възроди. И изведнъж Саша усети прилив на енергия. После от плавното клатене повърна, но дори това се оказа полезно за него, защото никой нямаше желание да проверява пулса му. А той с последни сили сдържаше желанието си да скочи и се нахвърли върху тях. Но възвърналата се от небитието желязна решимост в него, възпитана от години следствена работа, го накара дори да спре да диша, когато тази елейна измет се наклони към него. Като се отпусна напълно, което му костваше неимоверни усилия, той се предаде в ръцете им и също тъй безволево полетя в ледената река. Конската доза алкохол му помогна и тук: за известно време успя да се задържи над водата, а когато изплува и видя насочения в него лъч

от прожектора, реши, че съдбата пак го е изоставила. Не, той не желаше да попадне отново в ръцете им и вече започна да се обръща във водата, за да плува където му видят очите, само да е по-далеч от този смъртно опасен лъч светлина. И точно тогава до него плесна спасителен пояс. И едва когато Турецки го стисна с ръце, разбра, че е спасен...

Той се мръщеше, удряше с юмрук дланта си, опитваше да разговаря с жестове, но не го разбираха, а само приятелски се подсмиваха и показваха с жестове — момче, не се вълнувай. Какво ли не се случва в живота.

Най-сетне Саша разбра, че е напълно уморен. Той показа с жестове, че би искал някъде да полегне. И старият Хелмут с удоволствие се съгласи да го придружи до носовата част на кубрика, там го сложи на леглото си и грижливо го зави с дебело пухено одеяло.

После старчето дръпна от лулата, изпусна дима и погледна спасения. Той спеше дълбоко.

Хелмут се върна в каютата, съобщи, че младежът е наред, и предложи по глътка за негово здраве.

— Когато съботата завършва с добро дело — каза той поучително, — значи живеем правилно.

НЕДЕЛЯ, 15 ОКТОМВРИ

1.

Сутринта на летището във Франкфурт стана случайна среща, която между другото нямаше опасни последствия за участниците ѝ. Но ако предварително се познаваха, никак не се знае как щеше да завърши това познанство.

На една маса в малкото ресторантче седеше симпатичен възрастен човек, който приличаше на артиста Инокентий Смоктуновски, и пиеше бира. Високо голо чело, внимателни, малко печални очи, по слепоочията — мрежа от ситни бръчки, угълчетата на устата увиснали печално. Носеше великолепен сив костюм-тройка с лек небесносин оттенък, синя риза и тъмносиня папийонка.

Младежът, който наближи масичката му, бе висок над метър и деветдесет, имаше широки, малко полегати рамене, и носеше съвсем ново куфарче в ръка, украсено с блестящи етикети. Косата му бе рижа и — както най-често се случва — имаше сини очи.

„Наистина, какъв каприз на природата — помисли възрастният човек, — кой знае защо рижите са синеоки. А русите — със сиви очи. А пък синеоките брюнетки направо са дар божи...“

Младежът се обърна към него на хубав немски, поиска разрешение да седне на масата му. Възрастният великодушно кимна. Младежът поръча на тутакси появилия се келнер едно кафе. Еспресо.

Преметна шлифера си на облегалката на стола, а шареното като коледна играчка куфарче сложи между краката си.

„Нашенец, руснак“ — определи го възрастният.

— Извинете — обърна се меко към младежа, — от Русия ли сте?

— Да — кимна охотно момчето. — Пристигнах току-що.

— Много добре — поклати глава възрастният. — И какво е времето у нас?

Младежът видя шлифера на възрастния, хвърлен небрежно на съседната масичка — бе почти като неговия. Усмихна се и посочи с пръст:

— Разбира се, можете да ходите така, но за малко. Виждам, че тук е много по-топло... Ах, извинете, да не се каните да ходите в

Москва?

— Познахте... — И на свой ред се поинтересува: — По работа ли? Или просто така, да отдъхнете?

— И едното, и другото — отговори младежът и пое от сервитьора малката чашка. — А вие руснак ли сте? Отдавна ли живеете тук? Или само минавате?

Възрастният сви рамене, от което можеше да се направи всякакъв извод: и да, и не.

В това време приятен женски глас съобщи по радиото:

„Моля господин Грязнов, който пристигна с полета от Москва, да дойде на гише номер седем.“

Младежът вдигна глава, сякаш искаше да разбере откъде прозвуча мелодичният призив, после стана, сложи до чашката монета от пет марки и като си взе нещата, леко наведе главата си в поклон:

— Благодаря ви. Всичко най-хубаво.

„Грязнов — намуси се възрастният човек и лицето му веднага прие жестоко, дори хищно изражение. — Откъде знам тази фамилия? Пет марки за чаша кафе — гледай ти, прави се на изискан...“

Същият глас от сияйната висота съобщи, че е обявен полетът за Москва... пътниците да се явят... Когато вече се настани в креслото и щракна коланите, той си спомни: „Разбира се, Грязнов! Рижият мильо! Приятелчето на оня, който вчера през нощта отиде да нахрани рибите... Чакай, оня е стар, а тоя?... По дяволите, върви ги разбери.“ И елегантният възрастен господин, приличащ на прочутия актьор Смоктуновски, бутна с крака по-навътре стария си кожен куфар, в който носеше за Москва десетки касети със записите от разпита на покойния „важен следовател“ Турецки.

2.

Когато се събуди, Саша не можа да съобрази веднага къде се намира. Имаше усещането, че е затворен в малко сандъче, където не може да си протегне като хората дори краката. На това отгоре сандъчето се люлее и поскърцва. През полуотворения люк над главата му се виждаше късче сиво небе. Дишаше леко, въздухът имаше леко горчив вкус и мирис на свежа мокра зеленина.

Изведнъж капакът на люка се отвори и в пролуката се подаде лице, нарисувано сякаш от художник на детска книжка за пирати. Лицето беше кафяво, като дървото, с което бе обшито сандъчето. Първото впечатление се потвърждаваше от нахлупената ниско над челото фуражка с посмачкано бяло дъно и избеляла котва и от подстриганата бяла капитанска брада, обрамчваща долната част на лицето. Нямахте мустаци, а пък от устата войнствено стърчеше къса права лула. Светлите избелели от слънцето очи се смееха!

— Стига си спал, момче! — каза на английски пиратът.

Саша скочи, едва не удари темето си в теснотията. Старецът посочи с ръка: излизай! Саша веднага се измъкна наполовина от люка и видя, че се намира на палубата на плавателен съд, свързан със сушата посредством люлеещо се мостче, а наоколо бе вода. Съдът се поклащаше леко. Не беше студено, а ветровито. Стрелкащите се над водната шир чайки крещяха пронизително.

Турецки последва стареца и влезе в каюткомпанията, сигурно така трябваше да се нарича просторното помещение, облицовано с лакирано тъмночервено дърво. На кръглата маса седяха още трима такива възрастни мъже, които приветстваха появата на Турецки с вежливи кимвания.

Само след десет минути Турецки знаеше за себе си буквално всичко. И информацията, прибавена към някакви размити, малко странни негови собствени спомени и усещания, най-накрая му се проясни истинската картина на събитията.

Да, сега можеше с цялата отговорност да каже за себе си: провървяло му е така, както просто не се случва в живота. Вероятно са

се събрали в една точка някакви взаимноизключващи се сили, всяка от които определено е водела към гибел, но сблъсъкът им е предизвикал съвсем противоположна реакция. И ето резултата — той е жив и дори горе-долу здрав, ако не броим неясната смъдяща каша в устата, сивата цицина на дясната скула и варварски скъсания ръкав на толкова хубавото доскоро американско сако. Естествено Турецки нямаше нито документи, нито пари. Както и нямаше още окончателна яснота какво да прави сега и откъде да започне.

Засега, за да не губи времето си, Турецки се постара да се приведе горе-долу в приличен вид с помощта на старците, макар след разпита, возенето в багажника и къпането в Майн видът на костюма му, меко казано, да не беше много симпатичен. Саша го оправи както можа, за всеки случай порови из джобовете и много ясно — не намери нищо.

На старците успя да обясни, че е попаднал в ръцете на руската мафия. По-точно говореше на английски с хер Хелмут, а той пък превеждаше разказа му на останалите. Другите слушаха и от време на време потапяха устни в кристалните халби с капачета. Най-младият на вид, който се казваше Фриц, имаше цигари и когато Саша изпушваше една, веднага му предлагаше следваща. Нахраниха Турецки с вкусни пържени картофи, сурово кълцано месо с яйчен жълтък и пипер и му наляха двойна или дори тройна порция водка, някъде около сто грама.

Без да изпада в подробности, Турецки им обясни, че е руски полицаи, полковник...

— О! Оберст, оберст! — закимаха многозначително старците, заканвайки се на някого с показалци. Въобще бяха много мили и мъничко наивни. При думата „мафия“, произнесена от Турецки, веднага застанаха нащрек, забиха в него осъдителни погледи и същевременно забърбориха — сурово и отсечено. Саша не разбра реакцията им и попита Хелмут какъв е проблемът, да не е казал нещо не както трябва?

Хелмут извади лулата от устата си и посочи с мундщука поред всеки от приятелите си:

— Те са възмутени до дъното на душата си. Сега ще им обясня всичко.

И когато старецът разясни, че Турецки съвсем не е мафията, а тъкмо тя го е преследвала, те веднага оцениха подвига му с голямо

разбиране и достойнство.

Саша се надигна, за да извади по навик носната си кърпичка от джоба на панталона. Не я намери, машинално пъкна ръка в задния джоб и с пръстите си напипа нещо твърдо. Като не вярваше на късмета си, той рязко извади... визитната картичка на Пушкарски. Валентин Дионисиевич Пушкарски му я беше дал в Дома на журналистите, сякаш преди сто години и го бе поканил на гости тук, във Франкфурт. Как не се е изгубила, как се е оказала в този панталон! Това се казва късмет!

Турецки веднага обясни защо така се е зарадвал на находката и каза, че спешно трябва да се свърже по телефона. Хем ще му помогнат, хем ще има възможност да се отблагодари за добрината им. Саша се боеше, че ще го сметнат за неучтив, и искаше да им направи някакъв подарък, поне да им даде една бутилка хубава водка.

Хелмут прочете визитката, показа я с разрешение на Саша на приятелите си, те също се запознаха, при това думата „професор“ предизвика у тях видима почит и започнаха да обсъждат нещо.

— Мислим как ще е най-удобно за вас да отидете в Масенхайм, това е съвсем близо до Франкфурт.

— А нима това не е квартал на града? — учуди се Саша.

— Понякога може да се каже и така, но те предпочитат да се наричат град — с известно превъзходство поясни Хелмут.

„Ами да, предградията — помисли Турецки. — Също като нашите Малаховка, Люберци, Апрелевка в Московска област...“

Наложи се да обясни на добродушното старче Хелмут, че положението на Турецки в дадения момент е малко по-лошо, отколкото може да се предполага. В джоба си няма нито копейка. Затова ще е най-разумно да позвъни на господин Пушкарски с надеждата, че си е вкъщи, а не обикаля някъде и да се уговори с него да му помогне. В противен случай ще се наложи да се обърне към старши инспектора от криминална полиция хер Ханс Юнге. При това също неизвестно дали ще успее да го намери, нали днес е почивен ден.

Хелмут се замисли, почесвайки се зад ухото с мундщука на лулата. Най-сетне каза, че при всички случаи е готов и занапред да оказва гостоприемството си на руския полицай, но самият той е принуден да вдигне котва и да отиде в Майнц да остави своята старица в дока. Турецки не разбра защо е тази церемония. Постара се да

обясни, че трябва просто да позвъни, а тогава всичко ще се изясни. Разбира се, можем да позвъним, съгласи се старчето, но неделята е особен ден. Не бива да се разчита на късмет. И за съжаление той, Хелмут Щилке, трябва именно днес да вдигне котва, иначе ще има голяма загуба на време. Саша не разбра защо не може да се отплава утре?

— Нито един уважаващ себе си моряк никога няма да си позволи да вдигне котва в понеделник. Затова — или днес, или едва във вторник.

Изясниха и този въпрос.

Хелмут каза, че най-близкият телефон е примерно на половин миля, веднага след моста, в бара. Но понеже руският гост сигурно не се чувства комфортно, то сега Фриц, най-младият от тях и естествено най-бързият в краката, ще придружи господина и ще му помогне да се свърже с нужните хора. Във всеки случай самият Хелмут е благодарен на съдбата, че му предостави възможността да помогне, доколкото може, на един хубав човек, както той е уверен.

Разбира се, бе казано някак сложно, но от чисто сърце. Турецки развълнувано стисна твърдите, сякаш дървени длани на всеки от тях, слезе по люлеещия се мостик на брега, придружен от „най-младия“ — Фриц, — и тръгна по улицата към близкия мост.

3.

Обаждането на Саша сякаш не учуди Пушкарски. Нещо повече, дори като че ли го зарадва.

— Приятелю! Какъв късмет, че ме намирате у дома! А аз вече се канех да заминавам за Люксембург, мисля, ви разказвах за моя приятел, който се установи там? Точно така, а изведнъж се обаждате вие, каква радост за стария човек! Къде сте, приятелю?

След такова радостно посрещане, информиращо недвусмислено за неотложни работи, Саша не се чувстваше много удобно да говори на стареца за проблемите си. Освен това телефонът бе на тезгяха, а докато излъскваше чашите, барманът невинно и някак без особен интерес поглеждаше под око неясния посетител. А по него наистина всичко бе странно — от омачкания, сякаш дъвкан и намерен на боклука костюм до великолепната цицина на лицето — определено ръчна изработка.

Затова Саша не можа да обясни нещо по-подробно по телефона, а трябваше да го направи спешно. Цялата му надежда бе, че барманът, дай Боже, никак не е длъжен да разбира руски. И с доста витиевати, мъгляви изрази, пояснявайки през дума, че не може да говори иначе, понеже не е сам и се обажда от ресторант, Турецки каза, че е станал жертва на нападение. Каза, че случаят му е помогнал да се измъкне и сега, без документи и пари, може да разчита само на спешната помощ на ВеДеПе. Май последното съкращение реши въпроса положително.

Валентин Дионисиевич, който до този момент слушаше Турецки да не кажем с недоверие, но вероятно без всякакво уважение към журналиста от Русия, сигурно пропилил се и оплел се в някаква история, при думата „ВеДеПе“ гръмогласно се засмя. След като се насмя, попита Саша къде е хвърлил котва сега. При което Турецки веднага отговори, че наистина нощес са го спасили моряци, а един от тях е до него и ако Валентин Дионисиевич позволи, човекът сега ще му обясни как да стигне дотук, понеже Саша не знае немски, а немецът копче не разбира на английски.

— Бите. — Саша подаде слушалката на Фриц и показа с жест какво трябва да обясни.

Фриц взе слушалката почтително, поздрави и заслуша. Сетне, като закри микрофона с длан и се обърна с гръб към бармана, започна да обяснява нещо, като кимаше и поглеждаше към Саша. След минута върна слушалката и отиде при бармана, заговори за нещо с него. Пушкарски бе сериозен:

— Извинете, колега, честна дума, мислех, че при вас е станало както обикновено, нали знаете, в стил „гуляй, Вася“, но вашият спътник отчасти ми проясни същността на произшествието. Наистина не разбрах всичко, но усещам, че някъде близо край вас е горещо, а понеже обожавам всякакви рискови ситуации, веднага тръгвам. Стойте в бара и не мърдайте никъде. Предполагам, че ще се появя след час, не по-късно.

Турецки затвори и отиде при Фриц. Той гостоприемно му предложи да седнат на масата и показа на бармана два пръста. Оня кимна и напълни две големи чаши със светла бира с плътна шапка пяна. Фриц постави чашата пред Саша, повдигна над масата своята, произнесе слово, напомнящо юбилейно, и потопи носа си в пяната.

Понеже всъщност нямаше за какво да говорят, а и не се разбираха, пиеха мълчаливо. Саша изведнъж си спомни съвета на Анатолий Иванович: да пийне от хубавата баварска бира. Също като в онзи еврейски анекдот: извикват Хаим в КГБ и го карат да напише писмо на чичо си в Америка. Той започва: „Скъпи чичо Изя, най-последно намерих време и място да ти пиша...“ Саша също намери къде да опитва биричката. По неволя.

А дали точно от този „верен, разбираш ли, приятел Толя“ не е тръгнала информацията за действията на следователя Турецки? Нали веднъж вече се питаше: кое ли ще е по-важно за главния — своите или цялата прокурорска сган? А понеже неговите „свои“ със сигурност са обвързани с престъпниците... изобщо днес нито една структура не може да се похвали, че е свободна от криминалитета, то сведенията за следствените действия на Главна прокуратура наистина струват скъпо на пазара.

След това Турецки си спомни, че днес трябваше да пристигне със самолет Денис Грязнов. Саша обеща да го посрещне. Къде ти. Едва остана жив... Интересно, а какво си е помислил Равич? Сигурно е звънил в Москва, казал е, че по документи Турецки е пристигнал, но е

изчезнал безследно... Както оня В. З. Рослов... Естествено, в Москва е настанала паника. А може поради това Денис да не е дошъл?

Когато идваха насам, в бара, минаха покрай гробище. Фриц многозначително го посочи с пръст и направи такъв жест с ръце, който можеше да означава само едно: то, тоест гробището, този път няма късмет. Хубава философска сентенция.

А бирата наистина е превъзходна. Като видя погледа на Турецки, оценил високо качеството на питието, Фриц вдигна ръка и щракна два пъти с пръсти. Барманът сложи пред тях по още една чаша, този път с тъмна бира. Тя имаше и друг аромат, и естествено, друг вкус.

Но ако главният информатор на новооткритата руска мафия е самият главен прокурор, тогава докъде сме стигнали, а?! Върви обясни това даже на тоя Фриц — той ще сметне Турецки за луд... Добре де, ясно е, че Анатолий е безсрамник и много объркана глава. Фукльо и подмазвач — при него и двете вървят ръка за ръка. Че по негова инициатива пуснаха студенти от юридическия да се справят с поръчковите убийства — това не е просто лудост, а идиотизъм, граничещ с престъпление. Момчетата се провалят и пращат следствената работа по дяволите.

Ако Турецки бе главният мафиот, някой кръстник, щеше да носи на ръце такъв главен прокурор...

Турецки видя, че към бара се задава бавно голяма черна кола. Саша се надигна и видя слизация Пушкарски. Ама че артист! Та той е на осемдесет, а кара такъв танк!

Валентин Дионисиевич — висок, слабават, с побеляла грива — влезе в бара, като се понаведе на вратата, бързо се озърна, видя надигащия се от масата Турецки, възрастния му спътник с плетена шапчица и разпери широко ръце. Прегърна го по руски и се разцелува три пъти с московчанина, явно демонстрирайки на всички присъстващи най-високото си благоразположение към него. При това не пропусна да му прошепне на ухото:

— Обаче ще ви кажа, колега...

— За фасадата ли говорите? — реагира тихо Саша. — Ако знаехте какво ми е отвътре...

— Досещам се — рече той и седна на масата, като стисна дружелюбно ръката на Фриц и същевременно отрицателно махна с

длан на заелия очаквателна поза барман. — Гледам, че малко сте се поококорили?

— Няма да се оправя скоро — усмихна се Саша. — Валентин Дионисиевич... — Саша изрисува на лицето си вселенска скръб.

— Ясно, колега, може да не продължавате — измърмори Пушкарски, обърна се към бармана и го попита нещо. Оня му отговори. Пушкарски кимна, сложи широката си длан върху ръката на Фриц и стана, изваждайки от джоба си портфейл. Турецки стана след него и се насочи към бара, където блестяха с разнообразните се етикети бутилки с всевъзможни форми и съдържание, и попита:

— Валентин Дионисиевич, ще ми окажете ли още една малка услуга? По-точно помогнете ми да се отблагодаря на моите спасители. Бих искал да им оставя сувенир... нещо по-прилично от този род — Саша посочи строените бутилки. — Работата е там, че сега съм на нула, но още днес ще звънна в Москва и ще се издължа веднага, както разбирате... — Ох, колко му беше неловко на Саша!

Но изумителният Пушкарски неслучайно бе надживял всички политически системи и невероятно количество политици, нямаше нужда от подробни обяснения. Само кимна, обърна се към Фриц, каза нещо. Оня кимна и отиде при тях. Двамата си казаха няколко думи на немски, след което Пушкарски съобщи на Саша:

— Колега, с ваше позволение, аз, хо-хо, също бих искал да взема участие според силите си в празнуването на вашия ден на благодарността. И като се консултирах с единия от спасителите, разбрах, че тия сурови морски вълци от всички съществуващи напитки предпочитат не джин или уиски, да не говорим за традиционния пиратски ямайски ром, а... сладкия ликьор от къпини. Предполагам, че като прибавим към онази златиста съдина една хубава бутилка „Столичная“ в памет на един странен руснак, това ще им е напълно достатъчно.

След минута вече седяха в просторната кола на Пушкарски и пътуваха по крайбрежната улица към полюляващата се в далечината невисока мачта на яхтата.

Сбогуваха се с Фриц до мостика. Пушкарски погледна това крехко съоръжение и не рискува да стъпи на борда. Фриц отиде на яхтата със сувенирите под мишница, а четиримата старци, като стиснаха длани, приветливо ги вдигнаха над главите си. Саша им се

поклони ниско, опрял ръка до сърцето си, а после седна в колата до Валентин Дионисиевич.

— Разбирате ли, Саша — Пушкарски обърна лицето си към него, — това са най-типични, нормални немци. Не могат да понасят високомерието... както впрочем и у нас, някъде в провинцията... Хайде сега, приятелю, да спрем и да ми разкажете какво се е случило с вас? И какви са тия игри на стражари и апаши?

Турецки разказа всичко като на изповед. Разбираше, че в момента разказът му нито може с нещо да се потвърди, нито да се отхвърли. Пушкарски или трябваше да приеме всичко на доверие, или да го предаде в полицията като скитник. Като чувстваше, че не успя да спечели доверието му, Турецки се изплю, махна с ръка и започна, както се казва, от самото начало. Смяташе, че ако не друго, от Пушкарски поне не можеше да очаква подлост.

Разказът бе достатъчно дълъг. Саша мимоходом предаде поздрава на Маркуша — така и каза: „Маркуша“, с което най-сетне предизвика първата усмивка върху лицето на Валентин Дионисиевич. След като се извини, Турецки не навлезе във всички подробности от разследванията по убийствата, но подчерта, че именно това е била причината за отвлечането му и едва не е довела до смъртта му. Като виждаше, че все пак недоверието не изчезваше от очите на Пушкарски, Саша си помисли: „Какво съм седнал да се извинявам в края на краищата? Не е Господ и кой знае какъв благодетел! Ще намеря Денис или Толя Равич, ще взема пари от тях, ще се издължа с него и — край, пито-платено!“

Валентин Дионисиевич усети промяната в настроението на Турецки и побърза да предотврати възможния конфликт:

— Саша, много ви моля, не приемайте навътре видимото недоверие към думите си, повярвайте, не е там работата. Толкова съм живял и толкова неща съм виждал в живота си, че кълна ви се, дори не сте го сънували в най-фантастичния си сън. Имало е ситуации, подобни на вашата, приятелю, и то неведнъж, и дори на мен се е случвало. Мисля за друго: това, което ми разказахте, е извънредно опасно. Както разбирам, Феликс вече ви е разказал какви сили са задействани в това криминално прекрояване на икономическо влияние върху целия свят. Ще ви кажа съвсем искрено, отдавна съм решил за себе си категорично да се оттегля от цялата тази кървава политика.

Завинаги. Имам малко време и не искам да го губя в разясняване на съкровени истини пред глупаците. Все пак има и нещо вечно, за което те все още не се досещат... Но вие ме поставихте, така да се каже, в известно, бих казал, двойствено положение. И аз сега мисля как... хохо! — да запазя и невинността, и капитал да получа. Макар че, уви, в живота не се случва така. Затова, за бога, не се сърдете на стареца, а хайде, приятелю, да помислим с какво конкретно бих могъл да ви помогна? Саша, чуйте, не ви ли трябва лекар? Хайде да се отбием, тук наблизко имам един приятел, нека види какво може да ви докара къпането през октомври...

4.

Докторът, смешно старче, наподобяващо доктор Охболи от детските филми, ги посрещна приветливо, покани гостите в кабинета, предложи на Турецки да се съблече до кръста. После старателно, с помощта на древния стетоскоп преслуша грешния организъм на Саша — нали от дъжд на вятър ходи на лекар! — опипа го с жилави пръсти и каза, че изобщо няма големи претенции към пациента. Просто би трябвало по-малко да пуши и да спазва хранителен режим. Поинтересува се от следите от убождания по ръката, причината за цицината, а после, като погледна в устата му, поклати скръбно глава. Наложил се по молба на Пушкарски Саша да повтори разказа за кофеиновите инжекции, водката, принудителното къпане. Докторът го изслуша внимателно, като кимаше с белоснежната се шапчица, а сетне обясни, че Саша просто е имал огромен късмет. За щастие, отвлекли са го пълни дилетанти. Сложили са му повече от десет инжекции, а после са завършили екзекуцията с грамадна доза алкохол. В резултат на което е настъпило така нареченото алкохолно-кофеиново разтоварване. Именно тази грешка на бандитите е спасила живота на Турецки. Човек изглежда напълно пиян, но в същото време съобразява всичко. Иначе, оказвайки се в ледената река, Турецки е можело да се нагълта с вода. Още повече му е провървяло, че не са го вързали, като са се надявали, че удавникът ще изглежда съвсем естествено. Но след такова голямо стресово натоварване за известно време човек губи задръжките си — бърбори, смее се, реагира неадекватно и най-сетне заспива мъртвешки. Изключва се. Случва се след такова нещо трудно да го свестят.

С мъглявата си памет Саша усещаше, че май всичко е било така. А главата все още му тежи като чужда. Наистина обясняваше си го с побоя.

По повод на зъбната екзекуция лекарят му предложи адреса на свой колега, отличен зъболекар според неговите думи. Разбира се, Турецки взе адреса и благодари — няма да се излага пред любезния ескулап, намерил тук, в Германия, своята втора родина, ако не майка, то мащеха. Но какво да се прави, като мащехата се е оказала по-добра?

В себе си реши, че все пак трябва да се срещне с митичния засега зъболекар Ньома Финкел от Офенбах, който практикува срещу чужди застраховки, като при това не отказва на никого.

А засега докторът даде на Турецки флаконче и предложи преди, а също след всяко хранене да си прави хубава гаргара на гърлото и устата. Раната на скулата намаза с някаква миризлива паста и внимателно я залепи с лепенка телесен цвят. Може да се каже, че сега Турецки изглеждаше като ветеран боксьор, провел спаринг със своя твърде способен ученик от тежка категория. На излизане от доктора Турецки се заинати от принципност:

— Валентин Дмитриевич, много съм признателен за грижата ви към мен, но всичко това, както разбирам, струва пари, и то сигурно доста. Затова като приемам с благодарност помощта, искам да кажа, че щом се свържа с приятелите си, веднага, на мига, както се казва... Нали разбирате, ще се постарая...

Пушкарски слушаше някак закачливо дрънкането му, замислено склони глава настрани, като оня класически любител на славеевите песни, и потвърди с преминаващ в хълцане глас:

— Ама разбира се, Александър Борисович, няма да забравя да ви представя чека. — И прихна, отмятайки глава.

Саша разбра, че е изръсил глупост. Но от друга страна, нали никой не е длъжен да му прави услуги. Особено пък човек като Пушкарски.

— Саша, скъпи — заохка Валентин Дионисиевич, докато се качваше в колата, — кажете ми: къде трябва да харча парите, които толкова ми трябваха на млади години, а сега не представляват никаква ценност? Макар че все пак имат един плюс: подаряват свобода за придвижване. Но нали и тази свобода не е вечна, драги мой. Така че да оставим нашите сметки. Аз наистина искрено се радвам да ви помогна. Не се натискам да ви ставам приятел, нито, да пази Бог, наставник... Вие, Саша, ми станяхте симпатичен още там, в Москва. Хареса ми, че Феликс някак изведнъж ви позна и поздрави, а в нашата компания, да ви кажа, по правило не се задържат случайни хора... И това, че го наричат Маркуша, а мен ВеДеПе, също говори, ще отбележа без излишна скромност, че няма да завършим така безнадеждно пребиваването си на този свят. Но най-главното сигурно е, че помня как, без да се чудите и умувате, ударихте с нас по една голяма чаша от

превъзходната, лошо пречистена, сиротска наша руска водка и ядохте селда... Господи, съвсем остарявам! Как забравих да попитам доктора може ли да пиете? Нали говореше повече за режима... Да се върнем да попитаме, а?

— Какво говорите, Валентин Дионисиевич, няма проблем!

— А няма ли да настъпи — хо-хо! — ново разтоварване?

— Предполагам, че не трябва — разсмя се Турецки.

— Тогава напред, понеже за днес нямаме повече работа в града.

Драги, уикендът ще свърши чак утре.

5.

В Москва вече започваше паника. Като чу гласа на Саша, Меркулов дълго не можа да се окопоти, а после се увлече в гневна тирада. В смисъл: постоянните фокуси, граничеши с пълна безотговорност, веднъж ще направят своето черно дело, но той, Меркулов, не желае да взима участие в отвратителния процес на морално падение, по-точно разпадане на човешката личност...

— Костя, свърши ли? — прекъсна го решително Турецки.

— Защо, малко ли ти беше?! — разяри се Меркулов.

— Питам, защото се обаждам от домашния телефон на страничен за нас човек и не желая да му навивам излишни минути. Затова слушай... А между другото, телефонът ти не се ли подслушва?

— Не.

— Откъде знаеш?

— Вчера момчетата на Грязнов ми монтираха едно нещо, което моментално реагира на странично включване. С две думи, какво се е случило?

— Без подробностите, Костя. Въпреки всичко аз съм жив и отново се чувствам напълно работоспособен. Тук повече от денонощие се интересувах от всички, разбираш ли? — от всички без изключение наши разследвания. Денис излетя ли?

— Да. Грязнов се свързал с твоя приятел. И той заявил в полицията.

— Много добре. Днес свършвам с възстановяването и утре заминавам при твоя приятел. За съжаление ще се наложи да му се обадиш още веднъж или да пуснеш нещо като факс, защото нямам в себе си — нали разбираш — нито пари, нито документи. Ти се оказа прав, като предаде всичко необходимо на Денис. Значи днес Равич го е посрещнал? Добре. Засега ще се постарая да издържа с неговите финанси, но трябва помощ, Костя. Запиши телефона, на който ще ме намериш през следващите... — Саша погледна Пушкарски, който се правеше, че не слуша телефонния разговор, и попита: — Валентин

Дионисиевич, мога ли да ви досаждам през следващите... поне две денонощия?

— Не възразявам и за цяла седмица, но после ще бъда принуден да ви оставя, а вие живеете тук, колкото ви харесва.

— Благодаря... Костя, аз, разбира се, съм нахален, но се натиснах за два-три дена. Това преди разговора с Денис. Затова си запиши номера... Не се обаждай от службата, там всичко се подслушва. Имам информация. Край, Костя. Недей забравя да уточниш с академика, мисля, че сме около десетката. Мога да се обаждам само късно вечер. Дочуване.

— Извинете, Александър Борисович, ако не е толкова голяма тайна, задоволете интереса ми, с кого разговаряхте?

— Със заместник главния прокурор на Русия Константин Дмитриевич Меркулов. Между другото, Маркуша го помни добре, Костя също е учил при него, но десет години преди мен.

— Да, светът е малък... Ако съдя по репликите ви, не е лош човек?

— Отличен — каза убедено Турецки. — Само понякога не мога да го разбера как може да се примирява с... всяка измет!

— Тази разгорещеност ми е позната — въздъхна Пушкарски. — И ние някога... Докато не се смени цветът на перчема, както се казва. Конформизмът и дипломацията са като две гледни точки на еснафа за света. Понякога дори са тясно преплетени, но нали знаете от историята, в края на краищата за едното са разстрелвали, а за другото са давали ордени. Макар всъщност да са толкова близки, толкова да си приличат. На млади години не е трудно да ги сбъркаш... Само тежкият опит... Обаче какво съм взел да ви баламосвам? Имам предложение, драги мой. Сега ще отидете в банята, а аз ще ви приготвя бельо. Майн е чиста река, но въпреки това. А утре, предполагам, че по-раничко ще можем да ви намерим нещо подходящо, докато оправят костюма ви. Какъв тип дрехи предпочитате?

— Най-примитивния — усмихна се Саша. — У нас ходя по дънки.

— Не е лошо — одобри Пушкарски. — Утре ще кажа на секретаря на нашия съюз, той ще осигури. А днес ще се наложи да си помагаме. Жена ми замина за няколко дни при приятелката си, не се сърдете...

— Валентин Дионисиевич, моля, не ме карайте да се изчервявам. Вие и така направихте толкова за мен, че сега се чувствам вечен ваш дължник.

— Е, чак пък вечен — измърмори Пушкарски, тръсна рязко побелялата си глава и се надигна от дивана. — Какво разбирате вие, младите, от вечност?

ПОНЕДЕЛНИК, 16 ОКТОМВРИ

1.

Рано сутринта Саша позвъни в Мюнхен в дома на Толя Равич. И — о, радост! — той се оказа насреща. Естествено, нямаше край и възмущението на Равич. Но Турецки не позволи да се разгори голям пожар, каза простичко, но изискано:

— Толя, ами че взеха ме заложник, размазаха ми физиономията, надупчиха ми задника! Спасиха ме добри хора, а ти... По-добре помогни да сложа хубава свещ на дядо Боже. Добре де, като се видим, ще ти разкажа. Не се сърди...

— Браво на теб, татенце! — И в това възклицание бе целият Толя-босякът. Всичките му приятели за него бяха „татенца“, а всички момичета — „майчици“. Ако някъде из училищния коридор чуеш: „Знаеш ли какво ще ти кажа, майчице, по този повод?“, или „А, браво на теб, татенце!“ — значи там е бил Равич.

— Друго ми кажи: Москва съобщи, че си посрещнал моя колега. Къде го дяна? Къде да го търся?

— А, Дениска ли? Отличен младеж! Аз, татенце, го оставих по негова молба в едно малко, незабележимо хотелче. По-скоро дори къмпинг. Запиши си телефона...

— В кой район?

— Каква разлика, татенце? Ти му звънни, а той ще те намери. Ще ти кажа без преувеличение, той се ориентира по-добре от мен в града. Каква младеж се извъди, а, татенце! Дадох му картата на града, и той веднага започна. Та кога казваш ще се срещнем? Най-сетне в отпуска ли си? А къде са твоите момичетата?

— Толя, нищо не се получава с моята отпуска. Пак командировка. Но ти обещавам желязно...

— Добре де, татенце — явно училищният приятел Равич окончателно се отказа да се занимава с Турецки. — Все ме лъжеш... Къде да те намеря? А аз, както сам разбираш, трябва освен това и да работя, а ми е трудно да летя насам-натат. Затова кажи, когато станеш готов за срещата, ще се уговорим, или аз ще долетя, или ти при мен.

— Ще ти кажа, но само след разговора с Денис. А въобще се канех да направя с теб голямо интервю за един голям вестник.

— Какво чувам, татенце? Излиза, че още не си оставил порочните си намерения да издаваш стенвестника на 10Б клас?

Саша си спомни как на комсомолско събрание го отлъчиха от ръководството на класния стенвестник със странната формулировка: „Поради отсъствие на собствено мнение по повод нарушаването на дисциплината и провала на занятията в час по обществознание.“ Господи, колко отдавна беше! А Толка си спомни и веднага прокара пътечка към общото им минало.

— Та за какво ще е интервюто? Кажу, поне да знам и да се подготвя.

— Не се смей, статията трябва да е проблемна. Да, засега вземи един от аспектите: Русия и Германия — честен бизнес, или битка на криминалните групировки?

— Подиграваш ли се, татенце? Кой ще ти я отпечата, ако ти кажа цялата истина за вас?

— Ще я напечатат. Поне така мисля. До скоро.

2.

Денис се зарадва, че Турецки се обажда:

— Чичо Саша, извинете, но сметнах, че е невъзможно да ви звъня толкова рано.

— Ама знаеш ли къде съм? Откъде? — изуми се Саша.

— Много просто, чичо Саша, нали вчера сте се обадили на Константин Дмитриевич, той на чичо Слава, а той пък — на мен. Какво чудно има? Значи при вас всичко е наред? Кажете кога да дойда за вас?

— Ами веднага, ако си готов.

— Аз съм готов още от пет часа, разходих се малко, купих вестници. В един дори има съобщение и за вас. Пише, че е отвлечен руски турист и полицията предлага възнаграждение на този, който даде достоверни сведения. Чичо Толя заявил още в петък, когато ни се обади в Москва. А пък нали знаете какви са вестниците! Веднага го разтръбили. Отделил съм броя за вас, за спомен, аха?

— Какво „аха“? — рече Турецки и прокара страхливо език по нацърбената си буза. — Добре де, запиши си адреса, вземай такси и пристигай. Ще се оправим.

— А вие, Саша, гледам, сте рано пиле! — забеляза Пушкарски, влизайки в стаята с плътна домашна куртка на ромбоиди, кафяви панталони и чехли на бос крак. — Е, успяхте ли да разузнаете нещо?

— Всичко е наред. Свързах се с Мюнхен. Сега при мен ще дойде моят боен помощник и заедно с него ще отидем в криминалната полиция. Някакъв вестник писал, че са ме отвлекли и полицията предлага възнаграждение. Не съм уточнил още сумата. Дали да не се възползвам и да спечеля от самия себе си, как смятате, ВеДеПе?

— Смятам, Саша, както казвахме като деца, до три. Раз, два, три! Да вървим да закуваме! Между другото, трябва да ви кажа, че видът ви мъничко — хо-хо! — се подобрява. Как се чувствате след снощи?

Вчера, след като Турецки си взе вана, избръсна се и се преоблече с чисти дрехи, по халати отидоха в кухнята, където Пушкарски сервира лека закуска. Пък и как ли да устои, когато той напълни две

обемисти винени чаши с водка и предложи веднага по руски, по стар обичай... и така нататък. Още повече че вече бяха приготвени два хубави сандвича със солена селда и поръсени отгоре с лучец. А после, докато разговаряха, без да бързат, видяха сметката и на другата бутилка. Пушкарски заяви, че не прави често подобни изпълнения против собствения организъм, по-правилно е да каже дори рядко, но е просто необходимо, за да го държи в страх. Понеже има навик понякога да се разпищолва, да диктува условия, да го вкарва в леглото... Не, и той, организъмът му де, също има нужда от дисциплина. А днес имат такъв случай! Кога друг път ще се повтори.

Разделиха се след полунощ. А сега осемдесетгодишният мъж, който изобщо не бе прегърбен, се чувства млад и пълен със сили, предизвиквайки съвсем искреното възхищение на Саша.

След закуската Пушкарски отиде в кабинета си да работи. Пишел голяма статия за философски сборник във франкфуртското издателство „Кълнове“, а запозна Саша с литературния си секретар. „Значи примерно, както е бил Чертков при Лев Толстой“, само че Николай Петрович се занимавал не с литературните въпроси, а изключително с икономическо-битовата страна на нещата.

Николай Петрович, син на емигрант вече трето поколение, стеснителен младеж, огледа с опитно око фигурата на Турецки и каза, че знае къде може да купи подходящи дънки, съвсем качествени и евтини, а към тях есенно кожено яке — за ансамбъл.

— Скъпо ли е удоволствието? — попита Турецки с глас на уморен милионер.

— Мисля, че хиляда марки ще стигнат.

— Само? — учуди се Турецки. — Е добре, мисля, че можем да разчитаме на такава сума. Но има едно малко затруднение... Работата е, че аз...

— В течение съм, господин Турецки. — Николай Петрович се усмихна вежливо. — Валентин Дионисиевич каза, че мога да действам по наше усмотрение. Ако нямате нищо против, ще отида до магазина и буквално след час ще ви докарам поръчката.

— Ще ви бъда безкрайно благодарен, прелюбезни Николай Петрович — изрече Турецки и се удиви откъде у него, да кажем потомствения парвеню, се появи това изискано „прелюбезни“? Мигар в маминия род някога случайно е пренощувал светлият княз? За

съмнителния търгаш — доведения си баща, Саша не би могъл да каже нищо утешително. А истинският татко? Какво — татко? С татко трябва да растеш и възмъжаваш, дори да не ти харесва много. Не, в неговото семейство нямаше и помен от графове.

3.

Хер Юнге бе невисок пълен човек с избръсната до голо едра глава, двойна брадичка и големи, печални очи. Меркулов му бе позвънил и дори изпрати факс със снимката на Турецки. Самият оригинал се намираще сега пред него и като размахваше сгънатия вестник, където бе отпечатана бележката за него, разказваше почти фантастична история. Младият, възриж човек, неговият спътник, превеждаше.

Старши инспекторът знаеше руски, в смисъл разбираше речта, наистина не говореше, понеже нямаше практика. Сега слушаше разказа, превода, сравняваше и виждаше, че в тази история наистина всичко се крепи на низ от случайности. От своята твърде богата полицейска практика знаеше, че се случват такива работи, разбира се, но... едно на хиляда. Или дори на сто хиляди. С една дума, този московчанин е извадил късмет.

Турецки се постара, както може, да опише подробно къщата, където го държаха, също и похитителите си. Но и в града, и в околностите имаше твърде много подобни вили. В кабинета на инспектора на стената висеше голяма карта на града и засега на нея можеха да обозначат само три известни точки от маршрута: летището, Панаира на книгата и Шванхаймския мост.

Една неясна мисъл тревожеше Турецки, но никак не можеше да си спомни какъв много хубав ориентир има за запас. А бе просто нелепо да прави полуокръжност на картата в радиус от тринайсет-петнайсет километра.

Спомни си! Там, по диагонал от вилата, живее... или ходи известният футболист Мюлер. Похитителите няколко пъти повториха името му, Турецки чу. Хер Юнге не се смяташе горещ поклонник на футбола, но беше чувал името му. Той позвъни в справочния отдел на своята служба и скоро му дадоха адреса. Това вече не е Франкфурт, а малко градче на северозапад — Нидерхьохцат. Юнге пресметна по картата — и всичко съвпадна!

Показанията на Турецки бяха протоколирани, след което старши инспекторът се разпореди да се изпратят техни хора да изяснят кой живее там, кой е собственикът на вилата, какви са условията за арендата и прочие и да започне наблюдение на живеещите, ако там се окажат такива.

Като свършиха с този въпрос, минаха на оня, заради който Турецки бе дошъл във Франкфурт. Разбира се, инспекторът се учуди от интереса на руснаците към убийството на немския banker. Какво, малко ли са техните проблеми? И в Русия, ако се съди по пресата, едва ли не всеки ден стават поръчкови убийства на крупни финансисти, в това число и учредители на банки.

Турецки обясни каква е причината на интереса му, като се постара кратко, но съдържателно да изложи перипетиите на „Златен век“.

По-дълбоката и, главно — обширна картина даваше богатата храна за размисъл. И хер Юнге не можеше да не оцени професионалната помощ на колегите от Русия.

Отделен разговор имаха за Отари Санишвили, което е излетял за тук в деня на убийството на депутатата от Държавната дума Максимова-Силвинска. По сведения на московчани вицепрезидентът и съучредител на банка „Златен век“ е в неизвестност, може би и във връзка с това убийство, понеже има неопровержими факти, че покойната депутатка е била негова любовница.

Хер Юнге на свой ред съобщи, че няма никаква нужда специално да се търси господин Санишвили, понеже му е известен адресът на руския banker. Този Санишвили вече бил в полицията и давал показания във връзка с убийството на Манфред Шрьодер, директора на филиала на „Златен век“, който се намира в Кронберг. Това е малко след Нидерхьохщат, в същата посока. Не е чудно, че именно в този район се е настанила руската мафия...

Изобщо няма нищо странно, възрази Турецки. Той повтори фразата, която кой знае защо си спомни в най-тежкия момент от живота си: да имаш големи пари е все едно, че ходиш по минно поле. Старши инспекторът се замисли, поклати глава: да, така е... Но това с руския вариант, добави Турецки, трябва да разбираме нецивилизованият. Юнге мръдна вежди и се усмихна. Интересни хора

са това руснаците, помисли той, изглежда, във всички сложни ситуации ги спасява самоиронията.

На молбата на Турецки по някакъв начин да разпита Санишвили във връзка с новото убийство — Саша не възнамеряваше да посвещава инспектора в несъвпадението по време на няколко събития — хер Юнге, като подъвка дебелите си устни, каза, че е напълно възможно.

Разбира се, няма нужда да викат господин Санишвили в полицията, но може да отидат при него и да поговорят в дома му.

Турецки мина на останалите фигуранти. Разказа детайлно за делото на Кочерга, без да скрива, че следствието е потвърдило убийството, а не самоубийството на шофьора-телохранител на банкера Елмазов. При това убийство, с използване на най-силно психотропно средство, нямащо твърдо установена формула. Засега може само да се говори за групата, към която се отнася.

После съобщи за престъпниците, които са преследвали Кочерга още тук, във Франкфурт, Висбаден, Заксенхаузен и най-накрая го настигнали вкъщи, в Москва. Турецки и тук не се задълбочи в излишни подробности, понеже не искаше да изглежда в очите на старши инспектора елементарен лапнишаран. На хер Юнге бяха показани фотороботите на тези убийци, отпечатъците от пръстите им. Разбира се, те едва ли се намират сега в Германия, макар че кой знае?

Разказа за „бизнеса“, за далаверката, която е имал Кочерга в Заксенхаузен заедно с Михаил Соколин. И накрая се спря специално на главното вещественно доказателство — челюстта на неизвестния, загинал заедно с Елмазов. Челюст, чиито пломби, според експерта Градус, са правени в Германия, както потвърди и доктор Липкин. А покойният Кочерга разкри някои особености от работата на зъболекарите емигранти от Русия. Но работата всъщност не е в тези особености, а че един от тях, някой си Ньома Финкел, който има частна практика в Офенбах, може да помогне да определят кой ги е направил, кой негов колега. И това е много важно, понеже тогава има вероятност да научат на кого е принадлежала челюстта.

В самия край на разговора Турецки предложи на старши инспектора от криминална полиция да минат на един колкото смел, толкова и опасен вариант. За целта трябва да публикуват във вестниците съобщение, че руският турист, за когото вчера бе съобщено, е бил в ръцете на руската мафия, окопала се тук, във

Франкфурт. Бандитите са опитали да го убият, имитирайки нещастен случай във водата. Но благодарение на чиста случайност замисълът на руските престъпници не е сполучил. Туристът е бил спасен от оказали се наблизом немски моряци. Полицията води разследване.

Саша каза, че информацията е напълно достатъчна, за да насочи към него нова вълна. Бандитите незабавно ще обявят лов за Турецки, понеже отлично знаят, че не е никакъв турист, а сигурно е пристигнал със съвсем конкретна задача на Главна прокуратура. Значи остава само да е пределно внимателен. А дали ще е голям проблем да му се осигури охрана, която да не се издава много?

Хер Юнге оцени степента на риска, а също и опасността, на която се подлагаше следователят от Русия. Но играта си заслужаваше.

4.

Отари Санишвили изглеждаше като голям балон, от който са изпуснали половината въздух — пълен, подпухнал, отпуснат. И то при положение, че бе на малко повече от трийсет години и съвсем доскоро, според свидетелството на Кочерга, е бил сексуален боец от голяма класа. Ето какво прави страхът с човека, помисли съчувствено Турецки, докато разглеждаше с интерес поредния кандидат за покойник, ако, разбира се, убийството на партньорите не е негова работа.

Изобщо Санишвили се съгласи на среща с Турецки без всякакво желание, по-скоро бе против. Но хер Юнге го слиса, меко казано, когато му съобщи за убийството на някоя си мадам Силвинска, за която вероятно Отари трябва да е чувал. И то във връзка с... Гласът на хер Юнге придоби метални нотки. Той съобщи още, че господин Санишвили има пълното право да разговаря в присъствие на адвокатата си и тази възможност поне на някаква защита реши въпроса: Отари се съгласи. Макар отначало да реши, че московският следовател е пристигнал да го арестува.

И ето, сега той седеше срещу Турецки. Инспекторът и адвокатът, който водеше делата на покойния Шрьодер, се бяха разположили малко встрани, при това хер Юнге му превеждаше същността на въпросите на московския следовател.

Турецки се постара да направи описанието си максимално цветисто. Той изобщо не възнамеряваше да щади мъжкото самолюбие на грузинеца, но му напомни, че сред намерените при обиска на вилата му делови книжа е имало и документ, че именно той, Отари Санишвили е настоявал активно за финансирането на партията на руските прогресисти. С други думи, наринал е на рожбата на мадам Силвинска твърде впечатляваща сума, която е отишла в неизвестна посока, понеже по сметката на партията не се е оказала нито копейка, в буквалния смисъл на думата. Саша развиваше версията спонтанно, понеже и сам не вярваше, че убийството на очарователната партийна дамичка наистина е дело на ревнивия кавказки Хосе. Впрочем човек не

може да е сигурен сто процента в нищо. Напълно е възможно изгубените по вина на същия този Санишвили пари да са предизвикали най-рязка отрицателна реакция на съучредителите — Елмазов и Шрьодер, макар последният да е само директор на немския филиал. И до разчистването на сметките по най-добрите бандитски традиции остава една крачка: по една бомба на всеки и — дим да ни няма. Както всъщност е и станало.

Адвокатът бързо се ориентира какви обвинения могат да се предявят на клиента му и незабавно поиска на него и на господин Санишвили да бъде предоставена възможност да обсъдят насаме обстоятелствата, произтичащи от речта на господин московския следовател — последва любезно кимване по посока към Саша. Хер Юнге не възрази и двамата се оттеглиха. Как се канеха да обсъждат обстоятелствата, като Санишвили бъкел не разбира на немски, както сам заяви, а адвокатът му — на руски? Но това си беше тяхна грижа. Турецки се вълнуваше от друг проблем: да не би този Хосе да избяга. За което и каза на инспектора. „Хосе ли?“ — не го разбра колегата му. Ами да, започна да обяснява Турецки, онази партийна дама е имала псевдоним — Кармен. Хер Юнге за първи път от запознаването им се разсмя силно, но с някакъв странен, гракащ смях. А после елегантно попи очите си с ъгълчето на кърпичката, стърчаща от горното джобче на сакото му.

Санишвили се върна с адвоката. Изглежда, бяха успели да се разберат по някакъв начин.

Отари настояваше, че няма никакво отношение към убийството на Максимова-Силвинска, че е излетял за Германия по причини, за които засега не желае да разказва, но които не се отнасят към делото за убийството на жената. А пък Кармен, както са я наричали в тесен кръг познати, винаги е била истинска кучка... Турецки обърна внимание как по лицето на инспектора мина сянка на недоволство. Тя, продължаваше Санишвили, винаги е била хищна, продажна и обичаше да шантажира хората. Между другото, парите, които получи от банка „Златен век“ — също са резултат от шантаж.

Но ако това е така, възрази Турецки, тогава просто не разбира какво е могло да я свързва с Отари?

— Тя е потресаваща любовница — отговори тучният грузинец. При това го каза с такава интонация, че Саша разбра: вярно е.

— А освен това винаги е била свързана с КГБ — добави многозначително Отари. — Може би там трябва да търсим нашите милиони. Засега не знам.

— Но какво да правим с окървавената ви риза — Турецки направи наивно изражение, — която намерихме в контейнера за боклук на двора?

— Розовата ли? — попита веднага Отари.

— Да. И скъсана под мишницата.

— Знам. Ризата е моя. И кръвта е моя. Тази курва... — Санишвили изведнъж си свали самото и вдигна ризата до гърлото си. — Ще покажа... — На лявата страна на гърдите си имаше три зараснали вече дълги белега. — Гледайте, тя се разбесня, че няма да ѝ дам повече пари. Направо ѝ го казах. Нека нейните хора от КГБ да я финансират. Тя искаше да ми издере очите, но не можа, вкопчи се в мен като дива котка. После аз си хвърлих ризата в ъгъла, защо да си ходя с такава у дома, нали разбирате? И така, всеки ден скандали... Тя имаше в гардероба много мои ризи. Отивах — връщах се. Трябваше да имам чиста риза, ходех при големци, не беше удобно.

— И как завърши тази ваша история? — попита Турецки.

— Как? Облякох друга риза, плюх и си заминах. После вечерта отлетях.

Саша разбра, че горе-долу това е информацията. Чрез хер Юнге помоли адвоката да помогне, или както е прието при тях, да оформят максимално подробно показанията на господин Санишвили, понеже трябва да фигурират в съда.

Адвокатът го изслуша, кимайки, и обеща да изпълни молбата.

А освен това Саша помоли Санишвили да го държи в течение къде се премества, ако не него, поне хер Юнге. Всичко става, току-виж се наложило да уточняват нещо, да поправят... а човекът не си е на мястото. Не е добре. Не, не става дума за никакъв домашен арест или нещо подобно. Просто е желателно да не създава допълнителни ненужни трудности на следствието.

С това се разделиха. Турецки бе почти сигурен, че следите трябва да се търсят... не, не в КГБ, разбира се, тази организация отдавна не съществува, макар че хората... те са си тук.

5.

Паричният въпрос се виждаше на Турецки най-труден. Липсата на документи се компенсираше донякъде с благоразположението на хер Юнге. А без пари... Едва ли си струваше да очаква скоро помощ от Меркулов: там, в родната служба, отива цяла седмица за оформлението на подобни въпроси. Остава само един път: да разчита на наградата в размер на 50 хиляди долара за решаваща помощ в разследване делото на Шрьодер, обявена и в частност потвърдена от старши инспектора. А дотогава да потъне съвсем в дългове към Слава Грязнов. Турецки прехвърляше за себе си вариантите как да го направи така, че да не изглежда съвсем голям нахалник. Но Денис го изпревари. Той заяви, че е говорил по телефона с чичо си, запознал го е с нещата, и чичо му от своя страна е предприел няколко стъпки за оказване на спешна помощ. Превел е в Дрезденската банка известна сума, която трябва да им стигне на първо време. Да не парадират из чужбината, но да се чувстват в достатъчна степен независимо.

И в това си личеше целият Слава.

Междувременно хер Юнге се включи активно от своя страна в подготовката на операция „Веле“ — „вълна“ на руски. Много му харесваше този израз — „гоня вълната“. На името на Турецки бе наета стая в един от централните хотели, естествено, не за да живее там, просто трябваше да се появява един-два пъти, колкото да обозначи присъствието си. А в администрацията и на етаж застъпиха полицаи, готови незабавно да реагират на всеки интерес, проявен към личността на Турецки.

Освен това, което също имаше немаловажно значение, той предостави на московския следовател и младия му спътник хубава кола марка „Опел“ с въоръжен шофьор-телохранител.

Като начало започнаха да търсят адресите на Финкел и Соколин. Самото търсене не отне много време на старши инспектора от криминална полиция, понеже и двамата живеяха напълно легално, за което бе известно и в градските справочни служби. Полицията на Офенбах потвърди, че в настоящия момент господин Финкел е у тях и

приема пациенти. А в Заксенхаузен ги очакваше твърде неприятен сюрприз: инспекторът от местната полиция се занимаваше тъкмо с разследване убийството на търсеното лице. При това господин Михаил Соколин се е легализирал буквално преди няколко дни, а преди това, по признание на любовницата му, хазяйката на квартирата, която е наемал, е живял около година нелегално. И имал бизнес, в който тя се е водела официален собственик. С една дума — тъмна история.

Турецки каза, че трябва незабавно да тръгне за Заксенхаузен, докато са се запазили следите от престъплението. На хер Юнге заяви, че има всички основания да твърди: това не е обикновена кражба, както е отбелязано в полицейския протокол, със случайно убийство на първия срещнат собственик на салон за игрални автомати. Тук сигурно продължава процесът на унищожаване на свидетелите, по един или друг начин свързани с делата на убитите банкери от „Златен век“.

Старши инспекторът не можа да не се съгласи с доводите на московския си колега и те заминаха за Заксенхаузен.

6.

Марта Венделщайн се оказа особено пищна, едрогърда и извънредно чувствителна — типична героиня от вицовете за дебелите любвеобилни германки със златна корона от коса, навита на плитка, и наивни пронизително сини очи. Горедолу нещо като осъществената мечта на войника от коледна картичка.

Възхитителните ѝ очи вероятно също отдавна бяха готови да заплачат, за което свидетелстваха подпухналите ѝ, сякаш нарочно начервени, кръгли бузки.

Инспектор Шуман съобщи на Ханс Юнге, че след неговото позвъняване отново е ходил в квартирата на Соколин, с цел да разпита още веднъж и по-подробно фрау Марта. И ето какво е успял да изясни допълнително.

Тя била виждала много пъти двамата бандити, които идвали при Соколин. Според Марта това били същите, които преди една или две седмици навестявали Соколин в малкия му офис до залата с автоматите. Те като че търсели някого. Появили се и по-късно, тоест съвсем скоро, изглежда, заплашвали нещо Михаил, защото той се страхувал от тях и казал на Марта — това е руски рекет, а той е найужасният, защото е абсолютно безмилостен. Соколин описал също така външността им, за да може Марта да ги познае и да се пази.

С помощта на Денис Турецки се запозна с част от полицейския протокол и можа само да свие рамене. Едно към едно. Значи този рижият и колегата му пак са тук, напуснали са Русия. Колко са ловки: никакви визи, международни паспорти, митнически усложнения. Показаните фотороботи предизвикаха у Марта нов мощен прилив на сълзи. И отпечатъците от пръстите, оставени от престъпниците в офиса на Соколин, идентични с донесените от Москва от Денис Грязнов, потвърдиха участието им в убийството. Впрочем въпреки твърдението на инспектор Шуман, че става дума за грабеж с възможно случайно убийство, Турецки бе склонен да предположи обратното: тук се е състояло елементарно поръчково убийство, тоест ликвидация на

свидетел с имитация на грабеж. Хер Шуман каза, че ще обмисли и това.

Тук нямаха повече работа. Излиза, че отново са изпреварили Турецки с една крачка...

Но щом е така, трябва незабавно, без да губят време, да отидат при Финкел от Офенбах.

Саша започна напрегнато да си спомня дали някъде из протоколите не се мярка неговата фамилия. Не би трябвало, понеже Кочерга я назова само веднъж, и Турецки я запомни, но не я записа на листа. Какво излиза? Кочерга не е назовавал Соколин и тогава в кухнята по молба на Виктор Антонович Турецки не настоява много. Фамилията на Михаил възникна във връзка с документите от съвместната собственост на игралните автомати. Тези книжа бяха намерени в стаята на Кочерга след така нареченото му самоубийство. Значи материалите от следствието се четат от някого? Плюс подслушване — на колите, а може и на домашните телефони...

Но Ньома не фигурираше никъде, Турецки вече определено можеше да е сигурен. А нали сега той се явява едва ли не главният свидетел. Или интуицията на Александър Борисович този път сериозно го подвежда.

7.

„Финк“ на немски означава „птичка чинка“, каза Денис. Кой знае защо Саша очакваше да види, както казваше Кочерга, хитро еврейче — дребно на ръст, с бързи движения и нос като човка. Всичко се оказа различно. Наум Аронович, или Ньома за домашните, бе гологлав, почти двуметров мъжага със силни мускулести ръце, обрасли с възрижи косми и покрити с бенки. Ръкавите на бялата му престилка бяха навити до лактите. На лявата китка — голям златен часовник, явно швейцарски. На безименния пръст на дясната ръка имаше огромен златен пръстен. И още един детайл — яката на белоснежната му риза бе стегната от папийонка.

Естествено, Турецки не възнамеряваше да изяснява съвършено маловажния за него въпрос: срещу чии застраховки практикува този зъболекар. Интересуваше го съвсем конкретен въпрос, за което Саша веднага уведоми Финкел. Разбирайки, че да възразява на следовател по особено важни дела, пристигнал заради него от самата Москва... между другото, как е там? Може да се живее, ясно, ясно... Ама не, той не възнамерява да крие нищо.

Наум Аронович покани „гостите“ да влязат в хола, а той се отдели за миг, за да се оправя.

Появи се след няколко минути с няколко дебели книги в ръцете и вече без престилката. Предложи на гостите пиене, но те отказаха, Ньома не настоя, прие позата на внимателно слушащ.

Турецки разказа накратко за какво става въпрос, съобщи за хубавата характеристика, която е дал за работата му покойният вече Кочерга.

— Наум Аронович, познато ли ви е това име?

За миг Финкел смръщи великолепното си, сякаш полирано чело на мислител и кимна. Но при това за всеки случай разгърна една от дебелите книги и зашари с пръст по страниците.

— Да, помня, разбира се. Ето го къде е записан. Та от какво, казахте, си отиде?

Турецки вдигна двете си длани нагоре и поклати насам-натам глава.

— А от какво могат да умрат хора, свързани по някакъв начин с бизнеса?

— Разбирам — кимна съчувствено Финкел.

Турецки взе от ръцете на Денис целофановия пакет с парчето челюст и го подаде на зъболекаря. Той пое пакетчето, погледна го и го отместа, после излезе от стаята.

— За момент, господа, моля да ме извините.

Върна се с тънки гумени ръкавици, които веднага надяна ловко на ръцете си. Едва след това извади от пакета вещественото доказателство и започна внимателно да го оглежда. Въртеше челюстта, разглеждаше я от всички страни, отиде до прозореца, за да е по-светло, взе от стъклената витрина голяма лупа и започна да изучава само нему известни детайли. Най-сетне сложи лупата на мястото ѝ, върна веществената улика в пакета, махна ръкавиците и небрежно ги хвърли в празната ваза, която, изглежда, му служеше като кошче за боклук.

— Аз съм я правил — каза най-сетне. — Но трябва да си спомня на кого съм я направил, както разбирам?

— Именно — измърмори Турецки.

Финкел драматично вдигна вежди, сви рамене и въздъхна:

— Хайде да гледаме... Не можете ли да ми кажете поне примерно кога съм могъл да видя клиента? Ясно — реагира на неопределения жест на Турецки.

— Може би... впрочем съвсем не съм сигурен, фамилията на клиента ви е Рослов. Това е само мое лично предположение, не повече — поясни Саша.

— О! Това вече е нещо! Сега! — Финкел сякаш се зарадва и запрелиства бързо книгите си. — Рослов... Значи руснак... Емигрант ли е?

— Не.

— Това е по-добре... Тука е, ето. — Наум Аронович подчерта рязко с нокът един ред от записките си. — Чета: Рослов Владимир Захарович, а какво сме му правили? Така, коронки на двата зъба на долната челюст. Там имаше и изкуствен зъб московско производство. Да, с него се повъртях... Един момент, това е било през февруари тази година, а ако сме по-точни — на дванайсети. Това е неделя, и аз

обикновено него ден не работя, но този младеж много бързаше. И му влязох в положението.

— Млад, казвате? — Турецки даде ухо.

— Как да ви кажа... Ние с вас, извинете, можем само да мечтаем, така да се каже, наум. Или да помислим... Впрочем ето — на трийсет и четири години е... бил.

— Е, какво — въздъхна Турецки. — Благодаря ви, Наум Аронович, че помогнахте на следствието. Но сега трябва да отразим казаното от вас в протокола за разпит и както разбирате, да заверим изложеното с вашия подпис. Ако не възразявате, да започнем...

— Господин Финкел — каза на сбогуване Ханс Юнге, който досега само наблюдаваше мълчаливо и слушаше диалога на Турецки със зъболекаря. — Искам да ви предупредя, че нашият разговор не бива да излиза от дома ви. Това е преди всичко във ваш личен интерес. Ако все пак се намерят хора, които поискат да ви задават въпроси за причините на нашето идване, можете да отговорите, че полицията се е интересувала от някои аспекти на вашата практика, в частност от застраховките на клиентите ви и така нататък. Но след като сме проверили, не сме намерили нищо. — Юнге изведнъж почти незабележимо се усмихна: — Предполагам, че и не можем да намерим, нали така, господин Финкел?

Ньома, трябва да му се признае заслуженото, дори не мигна. Добра издръжливост, помисли Турецки.

— Естествено, господа — той наведе очи, — винаги съм на вашите услуги.

8.

На връщане, някъде в Оберад, безмълвният шофьор пророни през рамо, без да откъсва поглед от пътя:

— Следят ни.

— Отдавна ли забеляза? — забезпокои се Юнге.

Денис превеждаше шепнешком диалога.

— След Заксенхаузен. Да се измъкнем ли?

— Да. В града. — Юнге се обърна към Турецки и каза, поглеждайки към Денис: — Отиваме при мен в управлението. А оттам ще ви изпратя лично.

— Това ли е първата лястовичка? — усмихна се Турецки, а душата му се сви. — Вероятно вече се е появило съобщението във вашите вечерни вестници?

— Да, у нас това става бързо — кимна хер Юнге. — А вие, господин Турецки, ще имате ли нещо против да ви откараме в хотела ви?

— Напротив, лично аз съм винаги за изостряне на ситуацията.

— Отлично — рече сухо инспекторът и нареди на шофьора да кара в хотела. — Ще ни спреш пред централния вход, а ти ще отидеш в подземния гараж и чакай там...

Турецки взе ключа си от рецепцията, после тримата се качиха с асансьора на десетия етаж и по дългия коридор отидоха почти в края на зданието. Стаята на Турецки бе ъглова, а до нея — изходът към служебната стълба.

Това съвсем не беше луксозна стая, а най-обикновена с малко антренце и санитарен възел.

Хер Юнге събщи, че и хотелът, и стаята са избрани специално. Тук всичко се контролира от полицията и кой знае защо туристите от Русия много го обичат. Те съвсем нямат нужда от луксозни апартаменти, искат само да пренощуват, както се казва. Затова в стаята имаше легло и диван. Достатъчни за двама руснаци. Както в Москва, в хотел „Русия“. Саша искаше да открие в думите на инспектора ирония, но нямаше такава.

— Достатъчно — завърши обясненията си Юнге, — можем да слизаме. Тези, които трябваше да видят спасения по чудо следовател Турецки, вече са могли да го сторят.

Той вдигна слушалката и избра три цифри. Каза на някого, че чака в стаята, и затвори. След няколко минути на вратата се почука тихо.

— Влезте!

Влезе младеж с униформа на камериер.

— Докладвайте — предложи старши инспекторът.

— Преди един час е засечено обаждане от уличен автомат. Женски глас е попитал: в този хотел ли е руският турист господин Турецки? И ако да, в коя стая? Отговорено е, че да, стая 10–21, но в момента не е в хотела, понеже ключът е на рецепцията. Преди десет минути при портиера се е появил младеж със сплескан нос, приличащ на боксьор. Поинтересувал се не е ли пристигнал господин Турецки, стаята му е 10–21 и като разбрал, че още не е, спокойно отишъл в бара да пие бира. Наблюдава се.

— Добре — кимна хер Юнге. — Проверете служебната стълба, излизаме.

Първ излезе камериерът, след него Юнге с Турецки, най-накрая Денис. Те се спуснаха по безлюдната служебна стълба до първия етаж, по-нататък инспекторът отвори с ключовете си окована с желязо врата и слязоха още два етажа по-долу, като се озоваха в подземния гараж.

— Лудвиг трябва да е някъде тук — каза хер Юнге и заситни, сякаш се пързаяше по бетонния под, лавирайки между паркираните нагъсто коли. Бързо намериха своя опел.

— В управлението — нареди старши инспекторът, докато седнаше до шофьора. — Ако трябва да се свързвате спешно с Москва, господин Турецки, можете да го направите от моя кабинет.

Саша благодари. Разбира се, няма да е зле, но искаше да проведе насаме разговора, който сега му трябваше най-много, а това бе изключено в кабинета на старши инспектора. Впрочем може да звънне на Костя и да доложи за първите резултати от отиващия си ден.

9.

Гласът на Меркулов бе някак печален. Сякаш не се зарадва, че челюстта най-сетне е намерила притежателя си — трийсет и четири годишен „младеж“, тъмнокос, с приятна външност. По-нататък — може да се следва описанието на Семьон Червоненко: дънки, множество ципове по костюма и чантата, московско произношение.

— Костя, а какво става с академика?

— Господи — въздъхна Меркулов, — разбирам, че имаш малко време, но Денис поне може да ти подскаже. Точно сега академикът се намира в Германия, сигурно там при вас вестниците вече пишат... Как излезе от финансовите затруднения?

— Най-сетне родината си спомни за блудния син — констатира саркастично Саша. — Ако не беше Грязнов, да съм опънал петалата.

— Е, слава богу — въздъхна с облекчение Меркулов.

— Не, никаква слава — възрази Турецки. — Какво си мислите там, че той е дойна крава? Тая няма да я бъде, драги мои. Назаем брашно тъпкано се връща.

— Ще се оправим — измъкна се Меркулов.

— Не си ли звънил на моите хора?

— Звъних — отговори след кратка пауза Костя. — Но ги нямаше. Лелята каза, че някакви ваши общи приятели ги поканили за няколко дни да починат на крайбрежието.

— Костя — развълнува се Турецки, — в Рига имах приятели само в криминалната милиция. Преди 91-ва. Много те моля, уточни!

— Можеш да не нервничиш, разбира се, че ще уточня и ще помоля някой да проследи работата. Саша, не ми харесва решението ти пак да поемеш ударите върху себе си. Поне има ли гаранции?

— Моите гаранции са твоят колега хер Ханс. Напълно му вярвам.

— Добре тогава, можеш да му предадеш от мое име горещ поздрав и сърдечна благодарност.

— А не искаш ли лично да му го кажеш?

— Какъв смисъл? Аз не разбирам на немски, той не говори руски.

— Но всичко разбира.

— Много добре — парира Меркулов, — тогава по-лесно ще общувате.

„Костя нервничи — разбра Турецки. — Там става нещо.“ Вторият, най-главният разговор с Москва реши да проведе от дома на Пушкарски.

— Хер Юнге, никак не бих искал да заведа след себе си опашката в дома на господин Пушкарски — каза той, след като предаде на старши инспектора стандартните поздравии на Костя.

— Помислил съм за това — съгласи се Ханс Юнге. — Заедно ли ще отидете? — Той погледна Денис.

— Мисля, че не бива — отговори Денис. — По-добре да взема при мен нашите материали и да си отивам в къмпинга. Но само след като вие, чичо Саша, заминете. Не се вълнувайте за мен, аз вече се ориентирам в града. А по-късно ще се чуем.

— Добре — кимна Турецки. Честно казано, не му беше удобно да води сега в дома на Пушкарски Дениска. Нали и него са го приели по милост. А ще стане като в еврейския виц: всички гости пристигат с подаръци, а евреинът с брат си: „Затова пък е златен човек!“

Ако пред полицейското управление дежуреха руски мафиоти, нищо нямаше да могат да разберат. От вратата на управлението една след друга излязоха пет полицейски коли, и всяка пое в своята посока. В едната от тях на задната седалка лежеше Турецки, в другата — Денис, когото оставиха близо до спирката на метрото „Хьохст“.

10.

Валентин Дионисиевич не започна да разпитва Турецки за работите му. Предполагаше, че ако е нужно, Саша ще му разкаже онова, което сметне за необходимо. Но съжали, че гостът не е довел на вечеря симпатичния млад човек, който тази сутрин идва да вземе Саша.

Саша премълча дипломатично и Пушкарски остави тази тема.

Имаше още един малко неловък въпрос. Саша обясни, че трябва спешно да се свърже с Феликс Евгениевич Марковски, но за съжаление не може да си спомни домашния му телефон. Бележникът му е останал в Москва и слава богу, защото сега щеше да е в ръцете на бандитите. Пушкарски заяви, че няма нищо по-лесно и сам избра по памет номера на Маркуша. И когато чу гласа му, не пропусна да се похвали с паметта си. Приятелите побъбриха няколко минути, размениха главно новини за общи познати и най-близките си планове. След това Валентин Дионисиевич, искрящ от смях, каза:

— Слушай, скъпи Маркуша, а пък аз имам малък сюрприз за теб. Сега ще дам слушалката, но искам да отбележа, че младежът, който ще говори с теб, искрено ми хареса. Имай го предвид!

Саша взе слушалката и се представи. Маркуша нищо не можеше да разбере. Във всеки случай паузата се проточи. Тогава Турецки му напомни за неотдавнашния им разговор, а после съобщи, че намирайки се тук в служебна командировка, свързана с въпросите, които обсъждаха с професора в дома му, е попаднал в сериозна история, която едва не е завършила трагично. И му помогнал Пушкарски, чиято визитка се запазила съвсем случайно от онази паметна вечер в бара на Дома на журналистите. А за да не пълни главата на професора с дълги истории, понеже не е забравил предложението на Феликс Евгениевич да не се притеснява и винаги да се обръща за помощ, Турецки е принуден да прибегне към нея и да бие коляно, както се казва.

— Феликс Евгениевич, в края на нашия разговор споменахте един човек, когото познавате и който се занимава с подобни на моите

въпроси. Ако не греша, той е американец. Може ли да се свържа с него? И как, ако може?

Маркуша помълча и помоли да предаде слушалката на Пушкарски. Той я взе и дълго слуша мълчаливо обясненията на Марковски. Най-накрая каза „добре“ — и затвори. На въпросителния поглед на Турецки отговори снизходително:

— Хайде да вечеряме, драги мой, а да оставим нашия Маркуша да намери начин и да удовлетвори молбата ви. Сам разбирате, без съгласието на онзи човек не е възможно да ви запознае, затова да се надяваме, че Феликс ще успее.

Телефонът иззвъня, когато преминаха вече на чая.

Пушкарски се обади, после мълчаливо премести към себе си тефтерчето за записки, писалката и записа нещо на листа, веднага го откъсна и го скри в джоба на якето си. Гледайки Саша, кимна и каза:

— Всичко хубаво, приятелю, лаская се от надеждата да се ви още тази година... С удоволствие ще предам.

Валентин Дионисиевич се върна на масата, пийна от изстиналия вече чай, отместе си чашата и покани Турецки да го последва в кабинета. Там седнаха на дивана зад ниската масичка, Пушкарски извади от джоба листчето, на което бяха записани цифри. Подаде го на Турецки и рече:

— Помоли да запомните цифрите, а записката веднага да се унищожи. Миша Майер, така се казва — Пушкарски кимна към листчето, — ще ви помогне. Той знае всичко за вашия въпрос, имам предвид новото страшно явление, наречено руска мафия. Или почти всичко. Непременно се позовете на Феликс Марковски. Миша говори добре руски. Мисля, че е от нашите. Вероятно баща му се е оказал в чужбина след плен, не е искал да се връща в сталинските затвори, а Миша се ражда в Америка. Тук живее достатъчно дълго. Всичко останало, ако пожелае, ще ви разкаже сам. Предадох ви думите на Феликс, по-нататък е ваш ред. Запомнихте ли го?

Саша погледна още веднъж седемте цифри, повтори ги наум и подаде листчето на Пушкарски. Той извади от джоба си кибритена кутия, запали бележката и внимателно я сложи в кристалния пепелник. Турецки неволно се усмихна:

— Направо сте като опитен конспиратор.

— А вие какво мислите? — измърмори Пушкарски. — Всичко се случва в живота! Е, ще се обадите ли?

— Естествено. Мога ли да съобщя, че се намирам у вас, Валентин Дионисиевич?

— А защо не? — И Пушкарски не се въздържа да не се поизфука леко: — Смея да се надявам, че моята фамилия му е известна.

Позвъняването, отговорът, краткото представяне и темата не отнеха и две минути.

— За вас това достатъчно спешна работа ли е — попита Миша на хубав руски, — или можем да отложим например до утре-вдругиден?

— Разбирам, че ви създавам излишни трудности, обаче...

— Ясно. Как се ориентирате в града?

— Засега никак. Намирам се в дома на приятел, у Валентин Дионисиевич Пушкарски.

— А, така ли? Той наблизко ли е? Ако обичате, дайте му да се обади.

— Валентин Дионисиевич — рече виновно Турецки, — извинете, че се представих за ваш приятел, без да питам... но той иска да се обадите.

— Пушкарски слуша! — започна бодро Валентин Дионисиевич. — Разбира се, приятелю. Как иначе! Не, мили мой, това ставаше само поради нашата младост, студентски обичай... Е, ще се постарая да ви доставя младежа.

— Какво говорите, Валентин Дионисиевич — плесна с ръце Турецки. — Къде ще ходите посред нощ?

— Да речем, че още не е нощ, а преди лягане с удоволствие ще се разходя с вас, само двамата, ако не възразявате... Съвсем наблизко е. Ще си спомним младите години!

— В какъв смисъл?

— В такъв, че на млади години например, избирахме посоката и тръгвахме, без да пропускаме нито един бар... Ах, какви времена бяха!

11.

Малката бирария, в която влязоха, бе още пълна с хора въпреки късния час. Турецки дори се притесни: как ще ги познае Миша в тази навалица? Пушкарски го успокои. Той е твърде забележима фигура тук. Какъв старец! Но се оказа прав.

Взеха си по чаша светла бира и тъкмо натопаха носове в пяната, пред тях изникна невисок суховат човек около петдесетте, с дълбоко хлътнали очи, закривен нос и прави присвити устни.

— Моите почитания, Валентин Дионисиевич — каза той, като стисна силно ръката на Пушкарски. После се обърна към Турецки и продължи церемонията: — Вие сте Саша? Много добре, а аз съм Миша.

Пушкарски вече се обърна към бармана, за да поръча чаша за Майер, но той го докосна по ръката и поклати отрицателно глава:

— Бих предложил да излезем от това заведение и да подишаме чист въздух. Ако не възразявате.

Саша веднага остави недопитата чаша на бара. Те минаха един квартал, свърнаха наляво и се озоваха в малък парк. Избраха пейка недалеч от входа и седнаха.

— Разказвайте — предложи кратко Майер.

Наложил се за кой ли път да разказва отначало, от взрива на „Илинка“. От убийството на шофьора, свидетелите, които биват ловко ликвидирани, направо под носа на самото следствие. Най-сетне за тайнствената фигура на Владимир Рослов, долетял в Русия и изчезнал. Турецки не искаше да говори още за разпознаването, проведено днес от зъболекаря от Офенбах. Реши засега да не разкрива всички карти изведнъж. Разказа, че и него са го отвлекли, няколко денонощия го държали в мазе, между другото са се интересували от онова, което Турецки знае за Рослов.

Майер помълча, размишлявайки над чутото, и каза, че вероятно ще може да помогне на Саша по някои от повдигнатите от него въпроси. И преди всичко с информация за добрия си другар Владимир Рослов, заедно с когото той, Майер, е трябвало да се занимава с така

наречената афера на века. Въобще, може би засега не си струвало да посвещава московчанина във всички тънкости на тази суперсекретна операция, но препоръката на хора като Марковски и Пушкарски е нещо сериозно. Разбира се, Владимир би могъл да го направи по-добре от него, ако сметне за необходимо.

Турецки разбра защо Майер протака: за този разузнавач, усъвършенствал се именно по въпросите на руската мафия, въпреки всички препоръки Турецки си оставаше неизвестна величина. Няма никакви документи. Ами ако е провокация? Пък и на днешно време всякакви документи са дело на техниката, нищо повече. Затова Саша предложи такъв вариант: понеже операцията наистина е във висша степен секретна, изглежда, Майер трябва да има по-твърда увереност, че тук не мирише на провокация. За целта има един път: да се убеди чрез старши инспектор Ханс Юнге, който днес сутринта получи потвърждение за пълномощията на старши следователя по особено важни дела от Главна прокуратура на Русия Александър Борисович Турецки заедно със снимката му.

Майер веднага отклони предложението: в дадения момент не желае да се свързва с немската криминална полиция. Естествено, ако тя получи някакви козове, веднага ще започне арестите, а после поради липса на доказателства за вината, ще бъде принудена да пуска престъпниците и по този начин може да провали операцията.

Тогав Саша извади последния аргумент:

— Днес — каза той — бяхме в Офенбах, ходихме у зъболекаря, който е лекувал зъбите на Рослов. Той го е записал в книгата си. Така. Заедно с банкера Елмазов, учредителя на банка „Златен век“, в колата загива някакъв неизвестен за нас човек. Неизвестен доскоро. Тоест до днес сутринта. По парчето от челюстта на загиналия най-после можахме да установим, че това е бил именно Владимир Захарович Рослов. — Саша въздъхна високо, сякаш изпусна целия си въздух.

Майер наведе глава, стисна я между дланите си и замря на пейката. Той седя така дълго, после вдигна към Турецки тъмните си, дълбоко хлътнали очи и каза:

— Както казах, двамата с Володя разплитахме аферата на банка „Златен век“, във всеки случай сега можем да говорим само за германския ѝ филиал. Той също работеше по банките и мафиотските

структури във финансовата система. Беше много добър аналитик и отличен човек... Може ли да погледна вашия протокол?

— Разбира се, но за целта ще трябва да извикам моя помощник. Утре, в удобно за вас време, съм готов да ви го покажа. Той е подписан от лекаря и старши инспектор Юнге, в присъствието на когото бяха съставени свидетелските показания.

— Добре, вярвам ви. Утре ще се обадя в... осем часа, ако не възразявате, пак ще се срещнем и може да ви намеря още един човек, който работеше заедно с Володя. А сега, с ваше позволение, ще ви оставя. Донесохте ми много горчива вест и бих искал да остана сам. Извинете. До утре.

— Защо така, не можехте ли веднага? — каза сякаш осъдително Пушкарски.

— Той е абсолютно прав — отвърна на мислите си Турецки. — Аз също щях да искам железни гаранции... А защо не казах веднага. Имам такъв навик: никога да не изваждам всичко на масата. Между другото, професионалистите не се обиждат от това.

— Вероятно — сви рамене Валентин Дионисиевич, докато ставаше от пейката. — Сигурно вече нещо не разбирам в този свят.

ВТОРНИК, 17 ОКТОМВРИ

1.

Ранното утринно позвъняване съобщи на Турецки да очаква гости. Всеки момент трябваше да пристигне Денис с нужната документация.

Разположиха се в кабинета на Пушкарски и старецът обясни на секретаря си, че имат спешно съвещание, и го помоли да не влиза и да не пречи. Майер имаше болезнен вид, виждаше се, че не е избръснат, под очите му тъмнееха кръгове. И речта му бе малко забавена. Сякаш цяла нощ е пил. Впрочем кой знае, да живееш непрекъснато в диво напрежение — какво ти здраве искаш тогава?

Той не дойде сам. Неговата спътничка бе на около трийсетина години. Тънкото, изящно лице бе обрамчено от дълги, разпилени по раменете кестенови коси. Сивите очи гледаха напрегнато под навъсените вежди, събрани в тъничка черта. Пръстите ѝ неспокойно стискаха малка чантичка.

Още щом я видя, Пушкарски възкликна:

— Катя! Откога не сме се виждали! Как се озова тук?

А когато Турецки се запознаваше с нея, тя протегна тясната си, по-силна длан и каза:

— Кейт Торн.

И изведнъж това домашно, руско „Катя“! Турецки погледна младата жена въпросително. Нямахше нужда дълго да чака.

— Моят баща, Павел Иванович Торнин, беше добър познат на Валентин Дионисиевич. Той умря. Преди три години. А по едно време аз опитвах в журналистиката, та имам и псевдоним. — И замълча, уверена, че даденото обяснение е напълно достатъчно. — Но знаете ли нещо за Рослов? — Гласът ѝ зазвуча напрегнато, като опъната струна.

— А вие какво отношение сте имали към него? Извинете, исках да кажа: познавахте ли се?

— Да.

— Тогава вестта ще бъде крайно печална за вас. Той загина.

— Кога?

— Кой ден сме днес? Седемнайсети октомври ли? Тогава... — Турецки направи пауза. — Значи се е случило на трети октомври. Да, точно преди две седмици.

— Но как така?! — почти се възмути Катя. Саша реши за себе си да я нарича по руски. — Та нали два пъти звъних на майка му, но... нещо не можех да се свържа. Обаждаше се грешен номер. А дори си помислих, че не съм си записала правилно телефона му в Москва.

Най-накрая той разбра всичко. Ето я странната истерична дама, която търси някакъв Володя, поради което кръвното на Шура е подскочило.

— Извинете — попита предпазливо Турецки. — Катя, сигурна ли сте, че Владимир Захарович Рослов е истинското име на вашия познат?

— Разбира се! — отговори тя с жар. — Дори видях веднъж паспорта му.

Турецки видя бързия поглед, който му хвърли Миша Майер, и реши да не продължава темата.

— Миша, вчера обещах да ви покажа протокола от разпита на свидетеля. Той е тук. Денис, бъди така добър, дай ми документите.

Майер отвори тънката папка. Катя щеше да се наведе към него, но той направи лек жест с ръка и я отстрани. Наистина, защо една жена да чете всичко това? След като прочете, върна папката на Турецки, а на Катя само кимна, полузатворил очи. Тя наведе глава. Мълчанието трая не повече от минута, но на Турецки се стори, че бе сбогуване с другаря.

Валентин Дионисиевич, който също наблюдаваше кратката сцена, не издържа, въздъхна дълбоко и се надигна като стар човек от креслото си.

— Ще отида — каза той, обърнат към някого в пространството — да видя какво става там. А вие продължавайте, не се притеснявайте. Имате си работа, разбирам...

— Миша ми каза, че ви интересуват някои факти, свързани с немския филиал на банка „Златен век“. Какво по-конкретно бихте искали да знаете? — попита Катя с равен глас, сякаш лишен от интонация.

— На практика всичко, което ще помогне да научим причината за убийството на президента на банката Елмазов и директора на

филиала Шрьодер. Имам известни съображения, но бих искал да чуя вас. Извинете, Катя, не знам дали имате отношение към тези неща.

— Най-непосредствено — отвърна сухо тя. — Завършила съм икономика и напоследък работех... работя като консултант аналитик на банка „Златен век“. Но за това никой не бива да знае. Казвам ви само защото се намирате в дома на човек, дълбоко уважаван от мен и изобщо от нашето семейство. При това Феликс Евгениевич ви е препоръчал на Миша. Това са много големи препоръки. А с Володя ме запозна Миша, кога беше? — Тя се обърна към Майер. — Преди година или повече? Впрочем сега това вече няма значение. Как е загинал Володя?

— Посрещат го в Москва на летището. Той се качва в колата на Елмазов, някой посрещач сяда отзад. Володя кара добре кола, знаехте ли? — някак между другото попита Турецки.

— Отлично! — отвърна разпалено Катя. — Шофьор на риска! Та той просто си беше професионалист. Дори неведнъж е участвал в състезания, както ми е разказвал.

— Точно така, той сяда на кормилото. Защото Елмазов освободил шофьора си. И те, както разбирам, пътуват тримата в района на Кремъл. Но малко преди да стигнат, а Впрочем кой може да каже сега докъде са пътували?... Накратко, на една от пустите улички единият пътник слиза от автомобила, а след броени минути се чува взрив. Двамата мъже, останали в колата, буквално са разкъсани на парчета. И всичко изгаря. С изключение... както казах...

— И не познавате ли човека, който ги е посрещнал? — попита напрегнато Катя, сякаш тя водеше разследването.

— Разбира се, че не... А по-късно убиха и шофьора, и случайния свидетел — шофьор на такси. Но вие попитахте така, сякаш знаете нещо?

— Сега не мога да кажа нищо. — Жената залюля бързо главата си и очите ѝ блеснаха — или от сълзите, или от ненавистта към някого, за когото още не е разказала. — Миша, може би и ти искаш да обясниш нещо на Александър? Ще разрешите ли да ви наричам Саша?

— Да, да, разбира се — сепна се Турецки.

— Мисля, че е наша чисто професионална грижа как сме се запознали с Владимир. — Майер цедеше бавно думите. — Достатъчно е, че се занимавахме с едно дело. Аз по моя линия, той по своя. Но в

определен момент интересите ни се сблъскаха... пресякоха... и ние започнахме да работим заедно. Разменяхме информация. Знам, че това не се поощрява у вас, но разузнаването си има свои закони и правила. На определен етап, когато Владимир имаше достатъчно сериозен материал срещу филиала на фирмата „Златен век“, аз го запознах с нея, с Кейт. Понеже според моите сведения само тя може да се вмъкне в депозитара на банката.

— Миша, говориш за мен така, сякаш съм някой мошеник! — намуси се Катя.

— Абе то всички сме в някаква степен... Та, Саша... Владимир имаше всички основания да твърди, че филиалът на „Златен век“ във Франкфурт е станал своеобразно седалище на криминалитета от Русия. Чрез тази банка от Русия се източваха пари тук, в Германия. Има много начини: скъпо струващи фиктивни договори, вие сам знаете за предварителното заплащане при недоставена стока, изпиране на мръсни пари от продажба на наркотици, търговия с оръжие. Там се провеждат и обратни операции, тоест пране на пари в Русия. При вас дойде милиард долара на сицилианската мафия, получени от наркобизнес. При това всички документи при вас са подписвани на равнище Министерски съвет. А действащи лица са сенчести бизнесмени, криминални елементи, бивши агенти на КГБ, алчни нови държавни чиновници... Това е огромен престъпен синдикат. Сега, Саша, вече разбирате по какво острие на ножа вървеше Владимир. И Кейт му помагаше.

— Е, моята помощ бе само в това, че успях да проникна в електронната база данни за акционерите на банката и предадох на Владимир кода и файловете с имената и сумите. Когато той прочете материалите, каза, че държи в ръцете си бомба, която може да взриви правителството. Трябваше незабавно да се срещне с вашия президент. И аз се изплаших за него. Но преди да тръгне, той ми предаде един предмет и каза да го запазя. Той е запечатан в пакет и се намира в банката. Ще го взема...

— Не разбирам много добре — каза Турецки. — Щом като е имал толкова опасен компромат срещу „Златен век“, защо му е било нужно да се качва в колата на главния учредител на тази банка? Виждате ли логиката?

— Ще ви кажа. — Катя като че ли се реши. — Той ми говори веднъж. Имал е възможност да информира подробно непосредственото си началство, но не са му позволили да го направи. Според него — защото в материалите фигурирали много едри държавни дейци на вашата страна. Материалите просто не са стигнали до президента. Затова на Володя дори бе предложено от началството му за известно време да прекрати разследването си и да се отдръпне. С други думи... как го наричате, Миша? Ах, да, да легне на дъното... Но той не го направи. Володя започна да търси друг път. Казваше, че имал друга възможност. Макар да се съмняваше много дали си струва риска. Не е казал подробности. Но през цялото време мислеше за това и преживяваше. Дори по неговите думи му забранили да се свързва по обикновения начин. Само специални шифровки в определени часове и дни. И това го гнетеше, защото не виждаше причина.

— Между другото, последната шифровка — каза неочаквано Турецки — дойде съвсем наскоро. Много по-късно от гибелта му. Как е могло да се случи това?

— Как казахте? — възкликна Майер.

Турецки повтори съмненията си.

— Бих направил еднозначен извод: той е бил предаден.

— Но от кого? — Турецки зададе вече напълно наивен въпрос.

— Именно — от кого? Или от собственото началство, изплашено от възможните разобличения на Володя, или от тези, с които се уговаряше да му уредят срещата с президента. Но всичко това не е случайно. Това е целенасочено, добре подготвено убийство. Аз, разбира се, не притежавам всички негови материали, а и нямам ни най-малкото желание да информирам вашите престъпни държавни чиновници, че отдавна са на мушката и плачат за затвора. Лично за себе си съм избрал такъв път. Ще намеря възможност да поставя всички материали по „аферата на века“ на бюрото на моя президент. А пък вече той, ако желае, да информира вашия.

— Извинете, Миша, вече неведнъж чувам „аферата на века“. И мисля, че за първи път от Феликс Евгениевич. Можете ли да ми обясните какво означава това, или и то е суперсекретно? Но Феликс Евгениевич дори ми показва някаква публикация в пресата на тази тема...

— Точно това е делото, което разнищихме двамата с Володя. Само че той отиде по-далеч и стигна до тази банка. А същността е проста, поне външно. Това беше многомилиардна афера с неунищожени ценни книжа на американски банки и финансови корпорации. В операцията бяха задействани сицилианци, ваши руснаци и други, с една дума, цяла група криминални синдикати. Един от главните канали, по който откраднатите ценни книжа постъпваха в страната ви, бе и „Златен век“. Но както разбирам, а ние с Володя неведнъж сме обсъждали тази тема, доскорошните ръководители на банката не можеха или не желаеха да увеличават рязко обема на операциите. В криминално-финансовата среда пък, както знаете не ползе от мен, също има бясна конкуренция и действат същите вълчи закони, когато силният просто е длъжен да изяде слабия. Между другото не изключвам, че на практика точно там се крие причината за едновременното премахване на ръководната върхушка на „Златен век“.

„И ловко изложиха на ударите последния останал жив ръководител на банката, вицепрезидента Санишвили — каза си наум Саша. — Или това е ловка игра?“

— Така, значи според вас тази банка трябва да премине в други ръце? — попита Турецки.

— Сигурно е преминала. Само че ние още не знаем за това.

— А тогава защо инспектор Юнге толкова се измъчва, разгадавайки тайната на гибелта на Манфред Шрьодер?

— А кой ви каза, че се измъчва? Той изпълнява честно дълга си. Не се нуждае от моите или вашите съображения, а от съвсем конкретни отпечатъци от пръсти, да кажем така. Саша, нали самият вие сте следовател... — И по устните на Майер, може би за първи път премина бегла усмивка.

— Да, но все пак ние му донесохме едно-друго.

— Добре, тогава ще получите наградата — въздъхна добродушно Майер. — Имате ли още въпроси към мен?

— Не, благодаря ви. — Турецки стана. — Може би към Катя...

— Добре. — Майер кимна, стана и стисна ръцете на Турецки и Денис. — Винаги съм на вашите услуги.

2.

— Кажете ми, Катя, наистина ли Рослов беше стигнал до върхушката на престъпния синдикат, или това са ваши предположения?

— Разполагаше с множество имена. Неведнъж споменавахе едно от тях — Матвей Григориевич Калина, американски поданик, който сега живее във Франкфурт. Едър бизнесмен, един от стожерите на „Златен век“. Володя дори предполагаше, че може да е собственикът на банката в сянка. Между другото, Калина не крие адреса си.

— Добре, благодаря. По този повод у мен могат да възникнат някои варианти. Казвате Калина? Матвей Калина! Кажете ми...

— Известно ли ви е това име? — Катя вдигна вежди.

— Отчасти, Катюша... Да ви изпратя ли?

— Ами да, бих искала заедно с вас да се заема с пакета на Володя. Но за целта трябва да се отбия у дома, а после в банката. Ще ми правите ли компания?

— С удоволствие. Денис, слуша ли внимателно разговора ни? Можеш да не отговаряш, знам, че да. Трябва да информираш Вячеслав за всичко това, разбираш ли? А той може да извести Костя. Това е прекалено сериозно, разбираш ли? Имаме ли такава възможност? И имай предвид, че съобщението трябва да е максимално кратко, но съдържателно... Катя, извинявайте, с кола ли сте?

— Да, но колата ми е двуместна, затова...

— Разбрах, не се безпокойте. Денис, според мен ти влияеш положително на този хер Юнге. Вземай от него обещания опел и се постарай да не ме изпускаш от поглед.

— Добре, чичо Саша. Веднага ли трябва?

— Не, ние с Катя ще отидем в банката й, а когато се върна, ще ми трябва помощта ти. И кажи на хер Юнге, че той също трябва да е готов. Искам малко да форсирам събитията.

Колата на Катя бе паркирана близо до вратата. Докато вървяха към нея, Турецки не можеше да се отърве от усещането за някакъв дискомфорт. Впрочем знаеше откъде се появяват всеки път подобни

усещания. И беше пределно внимателен. На отсрещния тротоар например чака голям черен автомобил. За какво? А по-нататък, до кръстовището, се разхожда мъж с шлифер, с вдигната яка и шапка с ниско спусната периферия: класически вариант на шпионин от криминален филм.

— Каква е тази марка? — попита учудено Турецки за колата на Катя, докато се озърташе. Около черната кола нямаше движение. Мъжът на ъгъла продължаваше да скучае, без да им обръща внимание.

— Алфа-ромео. Зелена като жаба, нали? — усмихна се тя.

— Прилича — кимна и Саша с усмивка, като седнаше предпазливо. Но опасенията му бяха напразни — вътре бе удобно и дори просторно.

— Затова пък има хубава мощност и скорост — поясни Катя. Саша погледна: последните цифри на километража сочеха 220 мили. Сериозна работа.

— Непременно се закопчайте! — извика Катя. — У нас е строго!

Турецки се обърна, черната кола ги следваше. Саша съобщи за колата, Катя погледна в огледалото и се усмихна:

— Ще избягаме...

И наистина избягаха, защото Катя караше така, че на всеки завой стомахът на Турецки се качваше в гърлото му.

3.

Тя живееше на квартира в голяма къща на шестия етаж. Това изобщо бе мансарда — с полегати стени и много широки прозорци. Катя каза, че тук, във Франкфурт, е много по-изгодно да наемеш жилище, отколкото да купуваш. Голямата сложност е с данъците. А цялото ѝ останало семейство — майката и двамата братя — живее в Мюнхен. Но тук е работата ѝ и Катя е свикнала да живее сама.

Тя говореше отривисто, почти викаше от съседната кухня, където отиде, за да се преоблече. Не обичала токетата. Нейният костюм са дънките, удобните обувки, вълненият пуловер.

Турецки обходи бавно стаята и огледа обстановката. Половината от ъгъла заемаше компютър с всевъзможните приставки, факс, ксерокс и други хитроумни технически новости, които отдавна вече използваша в целия цивилизован свят, а за Саша си оставаха дълбока тайна. Не си съвременен човек, Александър Борисович. Не, по принцип тук няма нищо сложно, разбира се, и той би могъл да работи с компютър. Просто не обичаше. С писалката, с пишещата машина е някак по-обикновено. Срещуположният ъгъл на стаята, в която доминираха саксиите с цветя и дългите зелени лиани, бе посветен, изглежда, на семейните пристрастия на стопанката. На стената в позлатени рамки имаше няколко групови снимки — с възрастни хора в центъра и младежи отстрани. Сред тях имаше ярки, цветни, направени явно наскоро върху хубава хартия „Кодак“, имаше и съвсем стари, пожълтели от времето.

В стаята влезе Катя и Турецки с изумление я погледна, сякаш не и позна. Пред него стоеше изящна и крехка като японска статуетка девойка. Изглеждаше странно, но грубият пуловер, дънките и обувките с дебела подметка я правеха по-стройна, отколкото роклята и високите обувки, с които беше от сутринта. Все пак всеки си има свой собствен стил.

— Нещо не е наред ли? — Катя го погледна въпросително и се огледа.

— Не, напротив, просто съм възхитен, толкова ви отива това.

Бузите ѝ се изчервиха леко.

— Разбира се — каза тя, — за жената е приятно да слуша комплименти. Дори за дреболия.

— Защо дреболия? — На Турецки му се струваше, че може с часове да разсъждава на тази тема, но Катя приключи разговора с плавно движение на ръката си.

— Гледам, че се заинтересувахте от роднините ми? Да, някога родът ни беше голям. Когато започна тази ваша перестройка, татко успя да отиде в родината, но се върна разочарован и силно разстроен. Донесе някои от тези снимки и каза, че в Русия родът на Торнини е умрял. Останали сме само ние... Ето — Катя посочи с пръст снимките.

— Но исках да ви покажа още нещо.

Тя отиде до стената и отвори част от плочата, зад която бе вграден стенен сейф. Набра код, врътна дръжката и отвори малка вратичка. Извади от сейфа и подаде на Турецки снимка, от която се усмихваха Катя и... Кирил Романов. Саша не можеше да сгречи. Макар да знаеше, че Кирка винаги е ходел с дълга коса и приличаше на битник, а сега в главата бе като таралеж, което също му отиваше.

Катя видя очите на Турецки и притисна устните си с длан.

— Вие... познавате ли този човек?

— Катя, този ли е Владимир Захарович Рослов? — с безкрайна мъка попита Саша. — Господи, та аз бях готов за това... — прошепна той. — Но не вярвах, не исках... не можех да повярвам.

— Значи го познавате... Кой е той?

— Засега Рослов — въздъхна с усилие Турецки, като се мръщеше. — Катя, не искам да ви засегна, но много ми трябва тази снимка.

— Не бих искала... Сега това е единственият ми спомен за... моя много добър приятел. А вие?

— Катя, играл съм с него футбол... В Тарасовка... край Москва има такова вилно селище... И веднъж намерихме една гъба... ей такава. — Саша разпери широко ръце. — Правилно сте набрали номера, Катя. Просто Шурочка, неговата майка, не е могла да предположи, че са го наричали Володя. Разбирате ли защо ми е тази снимка?

— Разбирам — въздъхна и Катя. — Ами ако ви направя ксерокопие? Цветно? Уверявам ви, че ще бъде едно към едно.

— Добре. А къде сте се снимали? Гледам, има река, и то широка.
— На Рейн сме, това лято... Направихме си кратък уикенд.
— Моля ви, напишете, ако не ви затруднява, това е много важно.

И датата.

Копието, което Катя направи за няколко минути, наистина по нищо не се отличаваше от оригинала. Саша внимателно го прибра в джоба на якето си.

— А защо все пак не пазите пакета на Рослов вкъщи, имате такъв сейф!

— Володя каза, че това са извънредно важни материали. Не рискувах да ги държа у дома. Но сега ще отидем в банката и ще научим всичко. Готов ли сте?

— Готов съм. — Турецки поклати глава и отново огледа стаята. Стори му се, че напуска последното жилище на Кирил, Кирка... Кира, оня, който стоеше сега на масата в Москва, в Белия дом, затворен в позлатена рамка. Като миниатюрна надгробна плоча... — Катя, а може ли да се обадя от вас?

— Разбира се. Къде, ако не е тайна?

— Съвсем не е тайна. На хер Юнге. Само че ще се наложи да ми бъдете преводач. Там е работата, че той разбира на руски, но не говори. А за мен немският е заключена врата. Ако беше на английски...

— Кажете номера, сега ще разбере. — Тя раздвижи пръсти по бутончетата, каза няколко изречения и подаде слушалката на Саша. — Заповядайте, старши инспекторът знае английски.

Саша веднага съобщи на хер Юнге, че възнамерява да посети Матвей Григориевич Калина, един от собствениците на „Златен век“. И ако опасенията на Турецки за него се потвърдят, ще е нужна спешна помощ.

Юнге уточни кога, по кое време е насрочено посещениято, уточни адреса.

— След нас имаше опашка, но мисля, че се измъкнахме — каза Турецки. — Една голяма черна кола. Не можах да разгледам марката.

— Вие със зелено алфа-ромео ли бяхте? — уточни Юнге. — Тогавата са моите хора. Тъкмо от тях не бива да се изплъзвате. Впрочем те вече са ви намерили. Тъкмо се обадиха. Накъде отивате?

— В банката — отговори Турецки и многозначително погледна Катя. Тя разбра и подсказа. — Подсказват ми: „Кайзерщрасе“ 68.

— Гут — каза хер Юнге и добави: — Ка-ра-шо.

4.

Турецки чакаше в колата, а Катя изтича бързо в банката, скоро се върна и хвърли чантичката до себе си.

— Веднага ли искате да погледнете, или да се отдалечим? — попита тя.

— А вие няма ли да възразявате, ако се поинтересувам?

— Моля. — Тя извади от чантичката огъната в черен целофан малка кутийка, наподобяваща аудио-касета. Турецки свали бързо обвивката: това наистина бе обикновена магнетофонна лента.

— Можем ли да я прослушаем? — попита Турецки и огледа арматурното табло, за да открие касетофон.

— Уви — поклати глава Катя, — нямам. Не мога да понасям странични шумове в колата.

— Какво да правим тогава?

— Трябва да отидем там, където има касетофон и да я чуем, нищо повече.

— Тогава да тръгваме по-бързо.

— Къде? Обратно при мен ли?

— Не бива у вас. Хайде при Пушкарски.

Катя натисна мълчаливо педала. Турецки сложи касетата в джоба на якето си и разсеяно поглеждаше настрани. Не, никак не можеше да се ориентира в новия за него град, никак не можеше да разбере вътрешната му структура. Виж Дениска — той веднага съобрази, защото е млад. Главата му не е претоварена от ненужна информация. Пък и по картата се ориентира бързо.

Турецки погледна в страничното стъкло и видя в далечината черна кола, която спазваше строго дистанция. А като се взря по-добре, Саша разбра, че това не е онази черна кола, а съвсем друга, и радиаторът ѝ е съвсем друг.

— Катя — каза бързо той, — имаме чужда опашка.

— Виждам — отвърна кратко и натисна газта. Колата чак приклезна, така дръпна напред. Преследвачите бързо изостанаха. — Ще бягаме — каза тя, зави рязко надясно и тръгна през тесните

улички, претъпкани с коли. Впрочем може така да се е сторило на Турецки, понеже подобно лудо каране в градски условия още не беше виждал. Най-много се боеше, че колата ще поднесе и Катя ще блъсне жабешката алфа в най-близката стена.

Най-после се измъкнаха на широката магистрала и Катя отново натисна газта. Не, едно е да си на кормилото, а съвсем друго, когато те карат и виждаш, че от теб и твоето умение не зависи абсолютно нищо. Това, разбира се, е ужасно състояние. Той погледна Катя: от възбуда очите ѝ искряха и зъбите, лъснали от бясната страст, тракаха в някакъв ритъм.

— Говеда! — изруга неочаквано тя. Турецки се обърна рязко и пак видя ниската черна кола със счупена решетка на радиатора, което придаваше хищен вид на колата.

Преследвачите имаха по-мощен двигател, затова неумолимо приближаваха. И това явно не бяха хората на старши инспектора. Катя започна да нервничи. Турецки се опита да я успокои, но колата, въпреки луксозния си километраж, никак не можеше да изцеди повече от това, на което бе способна.

— Катя, трябва да излезем от магистралата — каза Турецки, треперейки от напрежение. — При това да го направим рязко. Главното е да не се преобърнем. Те имат тежък корпус, инерцията е голяма... можем да избягаме.

Катя бързо слезе от естакадата, като засече пътя на преследвачите и излезе на страничното платно. Направи го така, че гумите засвистяха отчаяно. Турецки се страхуваше само от едно: че колата може да се преобърне и да падне от естакадата. Тогава край. Той се натисна с цялата си тежест върху дясната врата, сякаш това можеше да помогне... размина се. Черната кола, естествено, пропусна маневрата им и сега на заден излизаше от магистралата. Жабата на Катя пък, като завърши големия завои, бе готова да се шумугне под естакадата. И в този момент Турецки видя как от колата към заграждението на естакадата тичат двама с автомати в ръцете.

— Газ! — извика той.

Катя видя тичащите и натисна докрай педала. Не чува грохота от изстрелите, но като се обърна, Саша видя как голямата червена кола, идваща след тях, изведнъж се залюля насам-натам, последваха и други коли, някой някого удари — и стана пълна какофония.

— Трябва по-скоро да изчезваме — каза Турецки, като едва сдържаше дишането си. — И колкото може по-далеч. Докато се оправят там, аз, Катя, трябва да огледам бързо колата ви.

— Защо? — учуди се тя, но някак спокойно.

— Защото прекалено лесно ви намират. А ако тия юнаци са от една команда, тогава и методите са еднакви. Карайте по-бързо в някоя горичка, парк, къде да е, само да има канал, за да се пъкна под колата.

Скоро се намери такова място, но се наложи да пресекат Майн и с всички сили да бързат на юг.

Може би това бе парк, а може и много добре поддържана гора. Катя ловко спря колата над канавката, а Саша, след като хвърли якето, бързо се мушна отдолу. Не се наложи да търси дълго. Само след някакви си пет минути държеше в ръце шайбичката, слабо напомняща онази, която стоеше на собствената му нещастна бричка.

— Това е всичко — каза спокойно Саша, повъртя джунджурийката в ръце и като се засили, хвърли късчето метал с цялото му хитро съдържание в гъсталака. — Сега вече можем да караме спокойно. Но по-добре по някой друг път, за да не ги срещнем.

— Бях чела за подобни неща — каза Катя. — Но как се е оказало това нещо на моята кола?

— Когато пристигнахте, черната кола беше ли вече там?

— Не, нямаше я. Миша си има свой фолксваген, аз — алфа. Просто се уговорихме да се срещнем пред вратата на Валентин Дионисиевич.

— Ясно. Трябва спешно да му съобщим за нашата находка. Не е изключено и на него да са лепнали. Но това е само с една цел: не им трябват вие с Миша, а аз. Просто не са могли да предвидят с коя от двете коли мога да си тръгна от ВеДеПе. Като видя неразбиращите очи на Катя, обясни какво означава ВеДеПе. Тя се засмя.

— Добре, ще му звънна от първия телефонен автомат. Боже, колко съм изморена от това надбягване. — Тя се протегна с цялото си тяло, видя с какви очи я погледна Турецки и прошепна: — А аз би трябвало да се досетя, че с вас човек няма да скучае.

— В какъв смисъл? — дори се наложи да се изкашля.

— Във всякакъв — многозначително рече тя и като тръсна глава, погледна под вежди. — Вие ме спасихте и искам да ви се отблагодаря.

— Нима аз ви спасих? Не, вие сте моята спасителка — някак нелепо възразяваше той.

— Още по-добре — заяви тя решително и се обърна към него: — Значи е взаимно.

И като обви с две ръце врата му, го дръпна към себе си и екзалтирано се впи в устните му. Той я хвана за раменете, притисна я към себе си и тя веднага се повали върху него и спусна седалката.

Целувката, по-точно стотиците целувки, удължени в една, продължиха безкрайно. Най-после тя се отлепи от него, тръкна лице по гърдите му и седна на волана. Без да гледа към него, пророни:

— Тук наблизно има един къмпинг. Не знам дали е добре, но ти ме възбуди до такава степен, че съм готова да рискувам и първа да ти предложа... което не украсява интелигентните жени...

— Много даже ги краси — възрази уверено Саша и с това предизвика широката ѝ усмивка.

5.

Къмпингът или мотелът, или дявол знае как се наричаше това, бе на гористия бряг на неголямо езеро. Дотам ги заведе асфалтиран път с табелки на всеки сто метра. От водата до гората бяха наредени двайсетина къщички с напълно поддържан вид, в центъра се извисяваше двуетажна дървена постройка с островърх покрив, където, както сочеше табелката, е разположен ресторант, бар, танцова зала и прочие служби.

— Стой, сега ще дойда — каза Катя и се измъкна от колата. След известно време се върна, седна на кормилото и вкара колата под дърветата, там между тях бе опънат раиран сенник. Тук вече имаше четири-пет коли от различни марки, също такива малки, двуместни. Значи тук се събират двойки, които не искат да се занимават с любов под открито небе.

— Прекалено се забелязва — поклати глава Катя, като оглеждаше „жабата“ си. — Странно, а по-рано ми харесваше.

Тя извади от багажника непрозрачно пластмасово чергило и с помощта на Турецки ловко го метна на ниската си кола. Като огледа свършената работа, удовлетворено се усмихна: конспиратори...

Къщичката, в която влязоха, имаше две стаи. Както и миниатюрна кухничка и също такъв санитарен възел с душ. Кухненският прозорец гледаше към гората. Саша изпробва всички ключалки — уж е нормално.

Докато се занимаваше с това, Катя вече бе успяла да мине под душа и излезе, увита до кръста с кърпа.

— Какво правиш там?

— Да — той кимна, — от твоето надбягване здравата се изпотих.

И когато след няколко минути излезе от банята, Катя вече лежеше гола върху оправеното легло, гледаше в тавана и пускаше ловко кръгчета дим. Турецки се засмя, отиде при нея и протегна ръце. Катя веднага хвърли цигарата, хвана го за китките и със сила го придърпа върху гърдите си...

Саша забрави за всичко. Тя имаше ловко, силно и издръжливо тяло. И освен това най-много обичаше да танцува по него. Спускаше се бавно над него и изведнъж отривисто се мятеше в лудешки луд галоп, като главата ѝ се тръскаше ту насам, ту натам, а дългите кестеняви коси го удряха по гърдите като конска опашка. После сивите искрящи очи се разширяваха неистово и тя се строполяваше на гърдите му, като изпускаше дълъг болезнен стон...

В един момент, когато Турецки се върна от душа, където за пореден път изми горещата пот от гърдите си и запуши, на входната врата тихичко се почука.

Катя веднага безшумно скочи от леглото и тръгна отстрани към вратата. Турецки се усмихна: като опитен оперативен служител, пази се от куршум през вратата. Там казаха нещо тихо, Катя отговори също тихо. После буквално с един скок се напъха в дънките си, като обясни в движение: „Вече ни търсят...“

Саша не разбра много добре какво става.

— Предупредих пазача — докато се обличаше бързо и говореше, тя махаше с ръце, за да му покаже веднага да последва примера ѝ. — Казах, че може да ни търсят. Платих му, за да ни информира веднага. Оказа се честно момче... Ключовете ще оставим тук, а ние излизаме през прозореца.

— Чакай, Катя — говореше учудено Турецки. Щом излязоха от широкия кухненски прозорец и го притвориха внимателно, направиха кръг през гората и се озоваха на автомобилния паркинг. — Имам подозрение — продължаваше Турецки, — че служиш или си служила в полицията. При теб всичко се получава толкова ловко и... професионално.

— Кое е ловко? — попита тя и остро го погледна.

— Получи се двусмислица — каза той, — а аз мислех за нещо съвсем конкретно. Разбираш ли, аз съм следовател професионалист, но едва ли бих постъпил в подобна ситуация по-грамотно от теб.

— А, това ли. — Тя сякаш се успокои. — Нагледала съм се на разни филми — оттам имам опит... Стори ми се, че искаш да ме обидиш.

— Какво говориш! — Турецки се наведе към нея с целувка, но тя спокойно отстрани устните му, като ги запечата с ръка.

— Недей, целият ми кураж се изпари... По-добре да изчезваме по-бързо.

Вече се смрачаваше — нали е есен — и предизвикателният цвят на Катината кола не изглеждаше толкова ярък и забележим. Колите на преследвачите също не се виждаха. Катя седна зад волана и предложи на Саша, когато двигателят загрее, да дръпне рязко чергилото и да скочи в колата. На Саша май му дожаля за хубавото нещо, но Катя махна с ръка и каза, че струва жълти стотинки, а суетенето около колата със сигурност ще привлече вниманието на преследвачите.

Колата рязко се измъкна от мястото си. Като се обърна, Саша видя хвърлилите се към тях хора, по багажника два пъти удари силно. „Автомат!“ — мина му през ума, но Катя вече бе на завоя.

— Избягахме! — каза тя и поклати глава. — Стреляха ли?

— Най-вероятно... Според мен някъде в багажника има дупки.

— Наведи се! — изкрещя тя и колата рязко се замята насамнатам.

Като падаше от седалката на пода, Саша успя да види как от края на завоя към тях от двете страни на банкета изскочиха двама с автомати. Той наведе още по-ниско главата си, следейки Катя, която буквално бе залепнала за кормилото и подхвърляше колата с резки, къси движения на кормилото. Чу се грохот, по главите им се изсипаха парченца от предното стъкло. После кратък удар, отчаян див вик и нещо тежко удари Турецки по главата така, че за миг се изключи. Когато отвори очи, колата вече се носеше по магистралата, вятърът го шибаше в лицето и заслепяваше очите му. Саша пипна с длан тила си, откри голяма цицина и като продължи надолу, към врата, откри съвсем чужд предмет. Огледа се и ахна: зад гърба му лежеше автомат.

Катя, ниско наведена над кормилото, караше колата на границата на възможното.

— Катя, дай на мен — предложи Турецки.

— Няма да се справиш с нея — процеди през зъби тя.

— А откъде имаме автомат? Ей, гледай ти, че той е наш, роден калашник, десантен вариант... Катя, чуваш ли ме?

— Той стреляше от упор, а аз налетях с колата към него и това влезе.

— А така — рече Турецки, — ще имаме хубав подарък за хер Юнге. Чистичък, новичък, отпечатъците са точно каквито трябва. Ще

го увием в някой парцал, за да не се изтрият... Не карай толкова силно, вече се вижда градът.

— Ще те закарам в полицейското управление, а аз ще взема самолета за Мюнхен. Не искам да ме убие тук руската сган.

Каза го с такова изражение, че Турецки можеше да го вземе и по свой адрес. Но премълча. А какво му оставаше? Близко до полицията я попита:

— Заминаваш... Сигурно няма да се видим повече? А какво да правя с това? — Той се потупа по джоба, където бе касетата.

— Мисля, че сега ще трябва на теб, а не на мен. Какво би могъл да ми каже Владимир, което да не съм знаела?... Не, не си мисли, никога не съм ходила с него в онзи къмпинг. Сигурно това искаше да ме питаш?

Турецки мълчеше, гледаше право пред себе си със сълзящи очи, явно от насрещния въздушен поток.

— Ние с него бяхме приятели. Да. Затова, ако там има само служебни неща, това ще ви трябва. А ако казва нещо на мен, изхвърли касетата. Много е тежко да се говори със задгробния свят. Целуни ме и върви...

6.

След като сложи десантния автомат на масата, Ханс Юнге взе да обикаля около него като котка край мляко. Само дето не се облизваше. Най-сетне дойде експертът, бързо го оправи, показва на присъстващите с ръка да се отместят и да не пречат и се залови за работа.

Инспекторът и Турецки се отместиха до прозореца, Юнге предложи да запалят. Саша си спомни, че за цял ден е пушил само веднъж, и то не успя да изпуши цялата цигара, защото се наложи да се облича като в най-добрите си години — за една минута — и да скача през прозореца.

Юнге вече знаеше за произшествието в града и стрелбата по колата, доложиха му, там бе оперативната група, но той никак не свързваше кървавото произшествие, в което има двама убити — шофьора и пътника, а от стълкновението бяха пострадали и хоспитализирани четирима, — с нападението срещу Турецки.

— Много е опасно да си има човек работа с вас, господин Турецки — дали на шега или на сериозно рече Юнге и на Саша се стори, че все пак е на сериозно.

Тогавя той разказа на нападението срещу тях в района на къмпинга...

— Къде е това? — бързо попита Юнге и отиде до огромната карта на града.

— Изобщо бягахме на юг, преминахме Майн. Спряхме там, наблизко и открих на колата на Кейт Торн „фарче“, с помощта на което бандитите са ни следили. Какво ни оставаше, няма да го влачим с нас? И аз го изхвърлих. Колкото можах надалеч. А после искахме да закусим и влязохме в къмпинга. Около езерото. А когато пътувахме за града, отново ни нападнаха. Собственикът на автомата вероятно е убит, понеже ударът на колата бе много силен. И алфата доста пострада. А Кейт... Изглежда, вече е взела самолета за Мюнхен. Отива при роднините си. Естествено, сега жената се бои от отмъщението на бандитите...

Хер Юнге слушаше разказа на Турецки и не знаеше какво да прави. Този руснак се яви съвсем ненавременно. Но за съжаление бе тук. И се налагаше да се съобразява с това, както и с молбата на стария си приятел Меркулов. Заем се дава, за да се връща, казват руснаците, а Юнге имаше за какво да благодари на Меркулов. Особено когато при тях започна перестройката, а Германия започна решително да разрушава Берлинската стена и да я прави на сувенири.

В това време експертът завърши работата си, сравни сметите отпечатъци с наличните, в това число и с донесените от Русия, и отговори на немия въпрос на хер Юнге с утвърдително кимване.

Когато всички излязоха, Турецки помоли Ханс Юнге за още една услуга: да му предостави магнетофон, за да прослушат ето тази касета...

— А може ли да присъствам? — осведоми се Юнге.

— Разбирате ли — заусуква го Турецки, — ако не бяхте приятели с Костя Меркулов, май щях да отговоря отрицателно. Но като имам предвид обстоятелството, че тук могат да бъдат записани някои неща, необходими на вас, моля ви да присъствате. Но всичко това — Саша размаха касетата — трябва да си остане в най-строга тайна. Не изключвам, че може да стане причина за много кръв. Макар че кой знае, може би тук има обикновено любовно послание.

Юнге щракна ключа на кабинета, двамата влязоха, седнаха един срещу друг, Саша пхна касетата в гнездото на магнетофона и натисна „Плей“.

Алка — прозвуча хрипливият и до болка познат глас на Кирил, — направи ли най-сетне това, за което те молих?

— Аа, ти ли си, Кира... Припомни ми...

— Ама ти да не си луд? Аз чакам тук, вълнувам се, а той — припомни ми!

— О, да бе, разбира се, може ли... Само че, Кира, такива неща у нас не се правят толкова лесно. Но нали не искаш като всички, по каналния ред. Искаш изведнъж и най-горе, нали? А това става много трудно.

— Но ти ми беше обещал твърдо!

— Нима се отказвам от думите си? Ще ти уредя срещата. Може би даже в най-скоро време. Само не ми давай зор, какво, да няма пожар там? Толкова ли е неотложно и спешно?

— Ще ти кажа честно като брат. Говорих с моите. Сам разбираш, като използвах всички сложности и така нататък. Но въпреки това стигнах до академика. Той каза, че това е извънредно сериозно. Такова, че сега не може да се реши. Няма да го пропуснат всичките ваши там Карасьови, Бурови и другите, които са обградили Първия от всички страни. Значи трябва спешно да се търси обиколен път. Може би и чрез сигурността. Чрез твоята епархия, така да се каже.

— Но защо все пак толкова припираш? Какво, да не се е появила някоя опашка вече? Та, Кира, това изобщо не е в твой стил... Обясни ми по-ясно.

— Добре. Ще рискувам. Но имай предвид, че това е смъртната ми присъда. Разбра ли?

— Но защо го казваш толкова страшно? — Нима Турецки дочу лек смях?

— Алка, ти май не разбираш... Вчера бе убит Манфред. Човекът е разкъсан на парчета. Знаем чие дело е. Ние разкрихме цяла мрежа от престъпници, които са създали „Златен век“ като помпа за прехвърляне на мръсна валута в Русия, а на чистата обратно тук.

— Казваш „ние“, кои сте вие?

— Аз не ти ли стигам?

— Нямах предвид това... В смисъл на договореност.

— Можеш да не се съмняваш. Намерени са двете ключови фигури: там у нас е Санишвили, вицепрезидентът на „Златен век“, брат му е бандитски авторитет, снабдява с оръжие войниците на Дудаев. А тук е някой си Калина. Щатски поданик. Чрез него при нас са идвали ценни книжа, крадени в американските хранилища. Но това с отделен разговор. Алка, защо мълчиш?

— Смилам информацията.

— Имам малко време.

— А аз пък съвсем нямам. Кога искаш да пристигнеш?

— Може и утре. Ако ми осигуриш предварително дори съвсем за малко среща със Сергей Елмазов, много ще съм ти благодарен, братле.

— Добре, ще мисля до довечера, ще разбера каква е ситуацията на върха и ще подготвя срещата. Имай предвид, че за това не бива да научи нито една жива душа. Как е там телефонът ти?

— Можеш да бъдеш спокоен, а при теб?

— Също. Чакам да ми звънеш.

— Чакам, прегръщам те, ти си последната ми надежда, Алка...

— Не разбрах много неща — каза Юнге след дълга пауза, по време на която Турецки буквално се тресеше от желание да закрепси с все сила, да счупи с юмрук проклетия магнетофон, да скочи през прозореца... Вече се беше смирил със смъртта на Кирил, а и това днешно бясно напрежение, Катя... В главата му бродеше и страшната мисъл, че Олег може да е причастен за смъртта на брат си... Но да е точно така?! И после, нима Кирил не е знаел, че същият Матвей Калина е точно баща му? Нали Олег знаеше... И не е казал? А изобщо кой знаеше? Само най-тесен кръг близки на Шура хора. А нейният Кира се казваше Романов. Кирил Александрович...

— Какво казахте? — Турецки не разбра смисъла на изреченото от хер Юнге.

Той повтори. И Саша започна търпеливо да разказва за кой Манфред става дума и какво е научил за него Кирил.

— А сега къде е? — заинтересува се Юнге.

— Бе убит в Москва. Заедно с банкера Елмазов. А Санишвили и Калина си живеят тук спокойно.

— Така е — възрази Юнге, — но тази касета, където разговарят двама братя, още не е доказателство, за да предприемем строги мерки.

— Знам — въздъхна Турецки. — Но поне сега имате свидетелство, че Шрьодер е бил честен човек, заради което е и загинал. А по повод на Санишвили, изглежда, скоро ще съумеем да

организираме съответните документи за предаването му на нашето правосъдие.

— Ще видим — каза Юнге с нищо необещаващ тон. — Макар че Дудаев и Чечня са ваша вътрешна работа. Ние сме германска криминална полиция.

— И това разбираме, хер Юнге.

— Но ако „Златен век“ бъде уличена в измами, машинации или други икономически престъпления, с тях трябва незабавно да се заемат съответните следствени служби.

— Хер Юнге, мога ли да бъда уверен, че този материал няма да изтече никъде?

— Естествено. Ние с вас имаме общо дело. Аз обещах.

— Тогава имам още една молба към вас, надявам се, последна. Сега просто е необходимо, както ви казвах, именно днес да се срещна с този Матвей Калина. Под всякакъв предлог... И вече ще е нужна вашата охрана.

— Добре, нека помислим как е най-добре да го направим.

7.

Саша пътуваше пак със същия опел, но седеше на задната седалка заедно с Денис. Разговаряха почти шепнешком. Турецки предаде преди час касетата на Денис и го помоли спешно да направи дубликат. Едната засега остава у Денис, другата Турецки ще занесе със себе си в Москва. Ако днес всичко свърши нормално, тоест без кръв.

— А защо трябва толкова да рискувате, чичо Саша? — попита Денис. — Нека ви сложа в яката ей тази джунджурийка. — Той извади от джоба си малка кутийка, отвори я и извади нещо подобно на фиба с глава, колкото половин грахово зърно. — Това ще бъде у вас, а аз ще сложа слушалките, ще слушам всичко и ще записвам на лентата за какво си говорите. И ако се появи опасност, веднага ще съобщя на господин старши инспектора.

— Какво е това, разработка на вашите майстори ли?

— Ами всичко има вътре, и наше, и не наше. Главното е да работи добре, да не ни излага.

— Ще видим, може наистина да ми потрябва.

Саша се огледа: след него караха няколко разноцветни коли. Там бяха Юнге и полицаите му...

Калина държеше голяма вила в района на Хьохст, както каза всезнаещият Денис, това е химико-фармацевтичната столица на Германия. Тук има множество старинни замъци, следователно в тях трябва да има и тайнствени подземия, от които за всеки случай трябва да се страхува. Турецки се усмихна на предупреждението на младежа: вече беше успял да попадне в едно от подземията.

Спряха пред входа. Турецки плесна лекичко Денис по рамото и той послушно се мушна на пода на колата, като се покри със сложеното на седалката одеяло. Шофьорът се облегна индиферентно назад и се приготви да дреме.

Навън вече бе тъмно. И никой не можеше да различи леките сенки, които притичаха през улицата, и се притаиха край вилата. Турецки звънна на портичката, глас от домофона попита „Кой е?“,

Турецки се представи и портичката се отвори пред него. Саша тръгна по дълга тухлена пътека към къщата...

Преди повече от час, след като обсъдиха всички възможни варианти на посещението и като извика Денис при себе си, Турецки най-сетне се залови с телефона. Предварителната проверка показва, че в момента Матвей Григориевич си е вкъщи. Гласът бе възглух, доста дрезгав, сякаш от настинка. „Какво обичате?“ — попита домакинът. Турецки отговори, че в момента се намира във Франкфурт в служебна командировка. А за Матвей Григориевич носи поздрав от известната му Александра Ивановна Романова. Последва пауза. Най-накрая Калина, изглежда, се окопоти и вече с друг, някак странен глас попита дрезгаво какво трябва да разбира под „поздрав“? Турецки отговори, че това е малък сувенир, който може да занесе на Матвей Григориевич още днес. Александра Ивановна наскоро получи генералски пагони и за нея и за всички, които я познават и помнят, това е голяма радост. Може би е искала просто да сподели със стария си приятел и баща на единия от синовете ѝ.

— Дори това ли ви е известно? — Стори му се, че Калина малко се смути. — Какво пък, може би ще трябва да изпратя кола за вас?

— Не се затруднявайте, Матвей Григориевич — отговори Турецки. — Сам ще стигна до вас, понеже транспортът е служебен, а шофьорът е местен човек.

Турецки говореше спокойно и дружелюбно. Никак не искаше Калина да заподозре нещо ненавреме.

— Извинете, а как се казвате?

— Александър Борисович е на вашите услуги. — И Турецки затвори телефона. Не си съобщи фамилията, защото със сигурност бе известна на бандата на Калина, а един ли човек може да се казва Александър Борисович...

Як, мускулест мъжага отвори вратата и по широка стълба, покрита с килим, поведе Турецки към втория етаж. Обстановката тук бе богата. Но Саша не ѝ обръщаше внимание, беше се съсредоточил върху едно: да не преиграе изведнъж.

Калина — прегърбен, невисок човек, с изсъхнало лице и отпуснати бузи — гледай как животът го е употребил! — седеше на диван, но като видя Турецки, се надигна от мястото си и оттам

протегна сухата си, леко трепереща ръка. Турецки постави мислено до него Шурочка и неволно се усмихна.

— Какво, сравнявате ли? — проникателно забеляза домакинът. — Да, млади човече, уви, възрастта не краси нашего брата... Сядай. Чай или нещо по-силно?

— Благодаря, но наистина идвам за малко. Само за да изпълня молбата на Александра Ивановна и понеже вече е късно, няма да ви изморявам.

— Е, любопитно ми е да разбера какво носите.

Турецки извади от джоба си касетката, току-що записана за случая от Денис и попита има ли тук магнетофон?

Старецът плесна с ръце и в стаята веднага влезе телохранителят, Турецки така разбра ролята на младежа. Старецът каза какво му е нужно и след малко момчето донесе и сложи на масичката пред дивана касетофон. Турецки му подаде касетата, телохранителят я сложи и като се подчини на жеста на Калина, излезе.

Чу се пращане. Саша беше помолил Денис да запише по-назад диалога, за да има малка пауза. Калина погледна учудено Турецки, а той направи нетърпеливо движение с ръка към магнетофона: ето, сега, всеки момент... И веднага се чу нетърпеливото, горещо, трогващото:

— *Алка, направи ли най-сетне това, за което те молих?*

— *Аа, ти ли си, Кира... Припомни ми...*

Още при първите думи Калина трепна, но звукът на гласовете бе толкова привлекателен, омагьосваше, че старецът сякаш залепна за касетофона. Отначало като че ли не разбираше всичко, но когато стана дума за „Златен век“, за гибелта на Шрьодер и за Матвей Калина, той сякаш се събуди — изправи се рязко и прониза Турецки с такъв див, безпощаден поглед, че на Саша дори му запълзяха мравки по гърба. Той вече отвори уста, за да извика телохранителя, но Турецки неочаквано вдигна показалеца си и повелително посочи касетофона. Старецът дори малко притихна от такъв натиск. И вече без да реагира, доизслуша диалога докрай.

Саша натисна копчето и изключи магнетофона. Облегна се на дивана. Калина бавно вдигна глава, изправи се и с видима ирония попита:

— А какво общо има Романова? Не разбрах. Чии гласове са записани тук, млади момко?

— Ще обясня — каза спокойно Турецки. — Двата са нейните деца. Алка е Олег Романов-Марчук, синът на чичо Толя, а вторият е Кира — Кирил, синът на някой си Матвей Калина, Матюша. Значи той е по-големият. А пък споменатият в разговора Калина трябва да сте вие. Кирил е събрал убийствен материал по повод престъпната дейност на вашия синдикат. Той наистина беше много талантлив човек. Ще попитате: защо беше? Ами защото, Матвей Григориевич, точно преди две седмици, вече в Москва, беше убит по ваша заповед от родния си брат Олег.

— Не може да бъде! Ти лъжеш! Ти, жалък дрипльо, искаш да ме шантажираш?! — Калина вече вдигна ръцете си, за да плесне, но Турецки го спря с жест.

— Какъв шантаж, по дяволите? Кирил ми беше приятел и Олег ми беше приятел. И двамата пораснаха пред очите ми. Обичах ги. И никога нямаше да ми дойде наум, че ще станат жертви на собствените си бащи — на вас и на Марчук, който сигурно в не по-малка степен е причастен към трагедията. Само още не ми е известно кой от двамата е Гладиятора. Но ще го науча, обещавам ви като старши следовател по особено важни дела в Главна прокуратура на Русия и приятел на Костя Меркулов.

— Шашнахте ме — заяви Калина с тих, почти жалък глас. — Но аз никога не съм виждал сина си, откъде бих могъл да знам за него? И как мога да дам заповед за убийството на сина си, не, изобщо на някой човек — аз, самотният старец? Не, млади човече, грешите. Казвате, че работите с Костя. А имате ли документи, за да ви повярвам?

— Тук сте прав, имам проблеми с документите. Старши инспекторът от тукашната криминална полиция Ханс Юнге може да потвърди самоличността ми. Ако не ви стига това, можете да се свържете с Олег — или по служебния, или по домашния телефон, както искате, ще ви ги продиктувам, ако сте ги забравили. Ще ми бъде интересно да чуя диалога ви за убийтия от вас Кирил. Е, да ви го припомня ли?

— Наистина, защо не? — Калина изведнъж сякаш се оживи. — Казвайте, аз ще избирам. — Той хвана телефона от масичката и го премести до себе си. — Искате да чуете диалога? Моля. — И той натисна копчето на говорителя.

— Альо, Калина се обажда.

— Здравейте, Матвей Григориевич. Какво се е случило там при вас? Гласът ви е нещо тревожен?

— Ами решили са да ме шантажират, сине... Казват, че уж ви записали с брат ви, когато разсъждавате за някаква банка и споменавате и мен, грешния, после Манфред, някакви ценни книжа от Щатите. Нищо не разбирам. Може ли да разясниш на стареца?

— Какви глупости говорите, Матвей Григориевич...

Саша забеляза, че от дума на дума гласът на Калина укрепва, и разбра, че хищникът играе. И за сина си е знаел всичко, и за Олег. Преструваше се, а сега същността излезе наяве. Какво пък, може да почака още и да не вика на помощ. Нали няма да вземат да го убиват тук?

А пък Олег — той се смути, започна да се умилква, гласът му стана лигав.

— Какви ти глупости? Седнал тук пред мен следователят Турецки. Казва, от Москва. И разказва това, което ти чу.

— Какъв Турецки? — Олег сякаш се зарадва. — Сашка Турецки сега почива със семейството си в Дубулти, близо до Рига. Преди час разговарях с него по телефона, и с жена му, и с момиченцето им Нина. При вас е дошъл някой нехранимайко, проверете документите му...

„Значи Олег разбра, че съм тук — мина през ума на Турецки. — И затова ми напомни за семейството, което не е в Рига. Не е изключено преместването им от лелята в Дубулти или на друго място да е сурово предупреждение за мен.“

— Ами че няма документи — продължаваше Калина. — А освен това искаше да ме разстрои, като заяви, че ти, кучият син, си убил брат си, Кирка де? Е, какво ще кажеш, голям мерзавец!

— Матвей... Матвей Григориевич! — изглежда, сега на Олег му бе трудно. — Как можете! Та преди два дена от Кирка дойде поредното донесение в кантората му. Оттам се обади на майка, че е жив и здрав...

Турецки не можеше да слуша повече гнусната мерзост. Запуши с длани ушите си и наведе глава. Все едно Денис записва, сега вече няма разлика...

Калина видя как е убит, морално унищожен и объркан Турецки и приключи разговора с Москва.

— И какво, следователю, хлътна ли? А аз наистина за малко не направих грешка, не схванах веднага кой е този Александър Борисович. Значи не потъна, куче, както ти заповядаха?

— Какво, вие ли се стараете? Че това е бандитизъм! Нима не ви е съвестно на стари години? С какво ще се оправдавате пред Бога, виждам тук сте наредили православни икони... А се оказва, че сте обикновен...

— Каза ли всичко? — прекъсна го весело Калина. — А сега чуи какво ще ти кажа: и на теб, драги, дните ти са преброени.

— Да не си мислите, че съм такъв глупак, та сам се набутвам в ада? Без никаква гаранция?

— Че къде ти е гаранцията?

— Направо ли да ви кажа? — със същия тон отговори Турецки.

— Не се бой, сега ще измисля как да те удушим, гадино!

— Говорете, повече говорете, господин Гладиатор. Вие сте такъв прекрасен оратор, учили сте в юридическия, адвокат сте били — бандит и убиец на собствения си единствен син!

— Ох, как ще ми платиш за тия думи! — Старецът рязко и силно плесна с ръце. Влезе охраната. Калина посочи с пръст Турецки и каза:

— Дръж го на мушка, да не направи някоя... Гладиатор, казваш? — повтори той няколко пъти, а в това време започна да избира някакъв телефонен номер, но не успяваше. Дали защото нервничеше и пръстът му излизаше от старомодната шайба, или там, където звънеше, даваше заето. — Гладиатор, а? Ето го твоят Гладиатор — старецът бутна с пръст слушалката. — Седи си в Москва и разговаря с теб по пряката в Рига... Аз сам лично — разбра ли, козел? — го сложих там. За да мачка такива като теб!

Обаче работата вземаше наистина опасен обрат. Време бе Денис да действа, че току-виж го чукнат по погрешка...

Значи ето кой бил Гладиатора! Висок, с дълъг шлифер, мустачки... които избръсна на сутринта... или след два-три дена, за да не събуди подозрения сред познатите си. Личният таен консултант и явният приятел. А Саша му докладваше всичко, съветваше се, и оня е знаел всичко и е вървял, изпреварвал го е с една крачка... Не, всичко това щеше да е невероятно, ако Турецки не бе чул лично диалога на Олег с този стар бандит Калина. Какъв удар!

А старецът явно се беше свързал и вече привършваше разговора си:

— Та изпрати ми именно полицаи, аха. Ще го дам на тях, а те знаят къде да го закарат, няма да ви уча, нека си спомни всичко и там да си остане.

Старецът затвори телефона и като ситнеше, тръгна към изхода. Спря до вратата.

— И запомни, мръсна въшко, нямам такива роднини, които биха могли да ми попречат. Макар че това вече няма да ти потрябва да го знаеш...

Пазачът затвори вратата и седна в креслото срещу Турецки.

В главата му щъкаха най-безумни мисли, но Саша старателно ти пропъждаше, не искаше за нищо да мисли сега, защото се страхуваше окончателно да загуби уважение към човечеството...

Полицаяте бяха четирима. И — о, радост! — сред тях Саша отдели веднага сърпообразния профил на рижавия младеж, който бе горе-долу половин глава по-нисък от него. Него не бива в никой случай да го изпускат... През цялото останало време Саша се стараеше, някак случайно, да е по-близо до него. Позна и навъсения синеок, когото кой знае защо наричаха Мъника. Другите двама бяха непознати.

Калина така и не се появи повече. Пазачът им предаде изнудвача без документи и каза, че трябва да го откарат в полицията, а къде, те по-добре знаят. И след като обградиха Саша и му сложиха бележниците, всички веднага го поведоха към изхода. Мъника се подсмихна:

— А пък аз мислех, че си гушнал букетчето... Глей го ти, изплувал... Е, повече няма да изплуваш.

Пазачът отвори вратата и им направи път да минат. И веднага ги заслепи ярка светлина от прожектор и силен глас каза на немски и после веднага на руски:

— Всички да хвърлят оръжието, да вдигнат ръце и останат на мястото си. Всеки, който мръдне, веднага ще бъде убит. Германската полиция два пъти не повтаря. — И над главите им изтрещя кратък автоматен откос.

Всичко стана толкова смайващо бързо, че никой от бандитите наистина не успя да шавне. След миг на ръцете им щракнаха бележници, полицаите ги хванаха по двама под лактите и без всякакво

уважение ги натикаха в полицейските фургони. Акуратно работеха. Заедно с другите във фургона се озова и пазачът.

Дотича сияещият Денис:

— Е, чичо Саша, вие сте герой! Та той каза всичко, каквото трябва! А записът стана един път, направо по радиото да го пускаш! Да отидем за вашата касета.

В това време старши инспекторът, заобиколен от група полицаи, влезе в къщата. Той стоеше в хола, докато полицаите обискираха помещенията. Но така и не намериха никъде стопанина. Той каза нещо, сякаш сам на себе си. Денис преведе:

— Господин Юнге се убеди, че тук наистина е пълно с разни тайнствени мазета, значи неслучайно се разказват всякакви ужасии за тях.

Най-сетне Юнге се разпореди да продължават обиска, а той заедно с Турецки и Денис тръгна през широката площадка към колите.

Саша каза, че определено е познал двама от убийците — рижия, московския, и синеокия, когото наричат Мъника.

— Според мен те се канеха да ме закарат там, в мазето на вилата... как се казваше онова градче, Денис?

— Нидерхьохщат.

— А ние ще отидем сега там — каза делово хер Юнге. — Хайде в колите. Ще пътувам с вас, господин Турецки.

8.

Владимир Точилин, по прякор Точилото — фантазията на престъпниците не е много богата при избор на прякор, — пушеше на широката пътека. Току-що се бе надрусал и чакаше да му стане готино.

Бяха наели тази вила от един немец, стар човек, отдавна изкуфял. А всъщност за какъв дявол му е къщата на този самотен, последен граф или барон? Та той ще се загуби в нея! Уредиха на графа квартира в града, а тази къща наеха за дълго. И сега тук бе утаител. Момчетата пристигаха от задача, почиваха и чакаха нова. Току-що от Русия дойде Секача, защото муцуната му е като сърп. Казват, че го засекли. Но иначе е ловък мъжага.

А работата на Точилин бе по-дълбока. Беше тайна свръзка. И затова му плащаха повече.

Сега четири момчета заминаха на операция и трябва всеки момент да докарат една гадина, която миналия път се спаси, защото Мъника, този естонец, от страх се надриска и не провери дали са го удавили или не. После имаше меле. Артиста излетя за Русия, върна се зъл като дявол и направи живота на синеокия естонец толкова син^[1], че Мъника пълзя два дена разкрячен. Мъника се смяташе за активен, нека, сега минаваш в пасивните. Голям смях падна! Момчетата се постараха, надивяха се...

В дъното на улицата се показаха фарове на кола. Колата приближи в пълна тъмнина. Ето, пристигнаха. Точилото тръгна да ги посрещне, слезе по пътеката към портичката.

— Докарахте ли го? — попита весело Точилото.

— Ето го — изломоти някой.

Точилото видя, че двама буквално влачеха под мишниците мъж с оковани зад гърба ръце. Той вече не можеше да върви сам. Значи са го обработили още по пътя. За да потъне по-хубаво, гадината. Добре, значи пак ще има щуротии днес...

— Я, я ми го покажи! — Точилото отиде по-близо, вдигна за косата главата на мъжа и позна Турецки. — Ах, ти, куче мръсно! — викна той и се засили да го удари. Но в същия момент силна болка в

корема прекъсна дишането му и той само можеше да шари с разтворени пръсти встрани, падайки на една страна. След минута вече се гърчеше, биеше от ярост лице по желязното дъно на полицейския фургон и стискаше безсилно юмруци, стегнати на гърба му с белезници.

А в това време вътре във вилата се водеше истинска война. Въпреки неочакваното нападение, бандитите разбраха, че не ги чака милост, и като се окопитиха, оказаха бясна съпротива. И тогава полицаите, следвайки заповедта, откриха огън на поразия. След пет минути непрекъснатата стрелба всичко бе свършено. Турецки със старши инспектора минаха през лежащите трупове. Саша сякаш позна един от тях — това бе Грубия, както го нарече той. След тях вървеше Денис и изведнъж замря.

— Александър Борисович! Хер Юнге! Бите, гледайте, та аз го познавам този! Ей богу, в деня, когато пристигнах, го видях на летището. Пиеше кафе или сок, не помня, а ме попита какво е времето в Москва. Та това е той!

Хер Юнге кимна и каза на вървящия след него полицай да запише показанията на младежа.

Трудно намериха вратата, водеща към мазето. Спуснаха се по витата стълба. Полицаите светнаха силни лампи. Саша се огледа. Всичко беше така, както в онзи момент, когато го извлякоха горе да го давят. И столът си бе на същото място. И лампата беше насочена към стола. Саша машинално направи движение към масата и извика. Хер Юнге веднага дойде.

— Гледайте! Ето ги! Моят паспорт, бите, хер Юнге! И цигарите, и запалката, и дори носната кърпичка. И на пода — пачка хартийки, които са извадили от джобовете ми. А петстотинте долара ги няма. Някой ги е свил. Полакомил се е. Не се е сдържал, откраднал ги е от своите.

Хер Юнге погледна внимателно паспорта на Турецки, затвори го и тържествено го връчи на собственика.

После започна да души, тръгна бързо към една от вратите, над която бяха заковани старинни ризници, отвори рязко вратата, надникна и веднага я тресна.

— Там може да се работи само с противогаз. Извикайте експерт и лекар. — И вече като се качваше по стълбата, се обърна и каза на

Турецки: — За това, което видях там, всеки от останалите живи бандити може да получи най-малко по три доживотни присъди...

[1] В Русия „сини“ наричат хомосексуалистите. — Б.пр. ↑

СРЯДА, 18 ОКТОМВРИ

1.

Турецки и Денис седяха в малкото барче на летището, на същата масичка, както показва Денис, където той се бе срещнал с много приличен възрастен човек, приличащ на артиста Смоктуновски. Сега Денис изпращаше в Москва Турецки. А той оставаше във Франкфурт.

Работата е там, че вчера, когато хер Юнге ги закара в полицейското управление, за да завършат делото с отвличането, да снемат показания и изобщо да приключат нещата във връзка с отпътуването на Турецки в Москва, старши инспекторът им каза:

— Тук има толкова обвинителен материал, че мисля, следствието няма да продължи повече от седмица. Ако можеше някой от вас да остане за малко в града, със сигурност ще получи полагащата се награда от 50 хиляди марки за помощта в разследването. Това е много прилична сума. Аз бих си помислил...

— За мен и дума не може да става, но бих посъветвал Денис да остане.

— Тоест как така, чичо Саша? — смути се Денис.

— Мисля, че просто заслужи. Остани една седмица. А аз още утре ще мога лично да обясня всичко на Слава. Съветвам те да не губиш напразно времето си и да се поупражняваш активно, да си тренираш езика. И изобщо, ако хер Юнге ти позволи, аз на твое място щях най-внимателно да се вгледам как работи немската криминална полиция. Честна дума, лично аз им завидях...

Хер Юнге, поласкан от признанието на труда му, вдигна няколко пъти вежди, наведе очи и каза някак между другото, че лично той няма да има нищо против такъв стажант. После, защото само седмица, срокът може да се удължи, той, Ханс Юнге, все пак има, така да се каже, известна тежест и позиция.

След това Турецки и Денис се отправиха към Пушкарски, но само за да благодарят за гостоприемството и да разкажат в общи линии за успехите през изминалия ден. Валентин Дионисиевич се огорчи от толкова бързото отпътуване, помоли го да поздрави Феликс, покани го пак да дойде, искрено ще се радва... Удивителен старец.

И най-накрая тръгнаха за къмпинга на Денис, където Турецки реши да пренощува, защото се намираше съвсем близо до летището. Каза усмихнато, че когато предложил да върне дълга си на стареца за лекаря, дрехите, дребните сувенири, някъде за не повече от хиляда и петстотин марки, той просто се обидил. Казал: вие, уважаеми Александър Борисович, ме върнахте към бурния съвременен живот, а то живея като съзercател... Така че не вие на мен, а аз трябва да ви запламя.

— Гледай да наминеш някоя вечер при ВеДеПе, постой с него, просто пийни чай, послушай го. Никога повече няма да видиш такива хора.

След това Саша напомни на Ханс Юнге да заплати стаята му в хотела. А може да е служебен, кой знае...

— Чичо Саша, а къде е американският ви костюм? — изведнъж си спомни Грязнов-младши, сигурно изпитал навремето бяла завист към късметлията следовател Турецки.

— След къпането стана на парцал. Запомни, Денис, никакъв Версачи или нашият роден Юдашкин не могат да се сравнят и да достигнат златната черта, която в наше време постигна обикновенният прегърбен кроач от Дома на киното — великият Затирка. Той винаги повтаряше знаменитата фраза, станала анекдот: „И изобщо запомнете! Не мундирчето прави артистчето, а артистчето — мундирчето. А лайното пак си остава лайно...“ И това, Денис, е най-голямата мъдрост на майстора. Той знаеше какво прави, знаеше за кого. Но винаги имаше предвид един човек — себе си. И затова беше велик... Добре, спи... бъдещи велики следователю... надеждо моя...

2.

Турецки вече неведнъж поглеждаше часовника си. Ханс Юнге все го нямаше. А беше обещал...

Александър Борисович летеше за Русия, към родния си дом, както си беше облечен: по дънки и яке. И с ризата от Пушкарски. А шлиферът и куфарчето така и не се намериха в мазето. Саша се чувстваше странно: сякаш е съблечен...

Вечерта и сутринта звъня на Катя — мълчание. Значи е отлетяла за своя Мюнхен.

След това се обади на Миша Майер, за да се сбогува и благодари за помощта. Но като разбра, че след няколко часа Турецки лети, Миша изказа настойчиво желание веднага да се срещнат. Александър Борисович каза в кой къмпинг може да го намери с Денис и Миша заяви, че ще дойде в най-скоро време.

Изобщо Турецки възнамеряваше лично да предаде на Майер записа от разговора на Кирил с брат му и дори помоли Денис да коментира отделни детайли за Миша, ако има нужда. Затова възможността за среща с американеца-разузнавач бе съвсем навременна.

Майер не го накара да чака дълго. След като огледа професионално неголямата стая и изслуша съобщението на Турецки, че даденото заведение се намира под постоянен контрол на немската криминална полиция, Миша въпреки това скептично вдигна рамене и предложи да седнат в малкото барче отсреща, където със сигурност никой няма да им попречи да поговорят спокойно.

— Искам да ви дам да прослушате един запис. — Турецки му показва касетата.

— Може и в моята кола — отвърна Майер.

Лицето на американеца бе непроницаемо. Дотолкова, че на Турецки се стори, сякаш Майер изобщо не се интересува от диалога. Но в случая сгреша. След като чу записа, без да казва нито дума, Майер излезе от колата, заключи вратите и предложи на спътниците си да пийнат по чаша бира. Когато седнаха на масичката под уличния

навес, Миша зададе само един въпрос: кой е бил събеседникът на Кирил? Като научи, че е родният му брат, виден деец от президентския Съвет за сигурност, кимна замислено и отбеляза:

— Сега много неща ми стават ясни.

— Какво именно? — поде Турецки.

— Именно заради това предложих да се срещнем. За вас това ще е новост... Когато чух, че вчера сте били у Калина, помислих, че по-подробните данни за него, отколкото онези, които е успяла да ви съобщи Кейт, ще помогнат да се проясни... Между впрочем аз се занимавах с този деец по молба на Володя... или как се казва в действителност... Всъщност сега това няма никакво значение. Той беше... добър професионалист, това е достатъчно.

От пестеливия разказ на Миша Майер Турецки почерпи онази недостатъчна част от информацията, която най-накрая обясни същността не само на многократно споменаваната „афера на века“, но и по-определено очерта кръга на действащите в аферата лица...

И тъй, можеше да се сумира по следния начин.

Огромна част ценни книжа от американски банки и финансови корпорации, предназначени за унищожаване, на стойност стотици милиарди долари, трябвало да постъпи в компанията, създадена специално за целта. Един от учредителите ѝ е небезизвестният сега бивш руски емигрант Матвей Калина, получил американско поданство. Именно с негова помощ откраднатите ценни книжа по заобиколен път — през Канада и после Италия — са внесени в Източна Европа. Причината за толкова сложната операция е, че Западна Европа не би могла физически „да поеме“ масираното изхвърляне на вече необезпечените бонове и сертификати. А Източна Европа, в частност в Русия и страните от така наречената близка чужбина^[1], се оказват максимално благодатно поле за тази афера. По сведения, получени от Владимир Рослов, около четиристотин руски, украински, беларуски, кавказки, прибалтийски и прочие банки се появяват на бял свят благодарение на заеми, обезпечени с такива изгубили вече ценността си книжа. Най-успешен в този смисъл е краят на осемдесетте години — когато като гъби след дъжд една след друга започват да изникват десетки търговски банки. По-нататък, както трябва да се очаква, фалшивите банки разгръщат бясна рекламна дейност за привличане на вложители, приели разпасаната и нагла агитация за истинска свобода

на собствените действия, организират се гигантски пирамиди, чиито създатели акумулират и моментално превеждат зад граница вече не фалшиви финансови документи, а истински пари, конвертируеми в Русия и имащи реална и стабилна стойност.

Турецки помнеше добре това време, сякаш беше вчера, когато пред очите му изведнъж запъстря изобилие от суперсъвременни вносни коли, залели столичните улици. Когато главите на еснафите се объркаха от натрапчиво биещите на очи, сякаш паднали от небето богатства на „новите руснаци“, от безчислените нощни клубове и казина, където без всяко съжаление за кратка вечер се пропиляваха десетки хиляди „гущери“. Да, родната държава се оказа абсолютно неподготвена за такъв обрат: нямаше нито съществен контрол над дейността на търговските банки, нито данъчна полиция. Имаше само „покрив“, при това на държавно ниво, осигуряващ невиждани по обем парични машинации. И под „покрива“ неуморно се трудеше наистина уникален контингент хора — от класическите престъпници до държавни чиновници от най-висш ранг.

Канал за прехвърлянето на милиардите, както вече съобщи Миша Майер, става създадената изключително с тази цел руско-германска банка „Златен век“. Най-после с помощта на Кейт Торн, Владимир Рослов успява да проникне в нейната светая светих. Понататък е известно. Висшите руски власти не можеха да допуснат изтичане на информация, тоест огласяване на имената, които от самото начало са задействани в този престъпен бизнес — имената на висши партийни чиновници, депутати от Държавната дума и Съвета на федерацията, банкери и лица, навързани здраво в тесен кръг около самия президент. Съдейки по някои оперативни документи, основен координатор или по-просто казано, организатор на престъпната шайка е някой с прякор Гладиятора...

Турецки разказа на Майер за последното признание на Матвей Калина, преди да излезе. Да, разбира се, Кирил сам е поставил брат си пред необходимостта за убийство... „Нямам такива роднини...“ А се оказва, че този стар мерзавец има остър нюх. Добре го беше измислил — имал е достатъчно основания да предаде изнудвача на полицаите. А кой идва за Турецки — не е негова работа. И въпреки това го изтърваха — скри се!

Майер предположил, че Калина и Гладиятора работят ръка за ръка, а затова и убийствата на bankerите най-вероятно са тяхно изпълнение. Както се казва, Мавърът свърши своето... При това и средствата на могъщия синдикат отдавна лежат в тайните сметки на най-големите международни банки. И какво ни остава сега? Само да съжаляваме.

Не, помисли Турецки, това е прекалено хубаво за Гладиятора, стария негодник Калина и цялата им компания...

Майер въздъхна, прочитайки върху лицето на Турецки прекалено явно изписани мисли.

— Желая ви късмет, колега... ако може да ви помогне. Във всеки случай никога не съм работил в полицията и затова... обещавам известно време да си държа езика зад зъбите. Постарайте се да успеете...

3.

Най-последно... Ханс Юнге вървеше така, сякаш се търкаля топка — ситно и много стремително. Турецки стана и тръгна към него. Хвана го под ръка, заведе го на масичката, премести стол и щракна призивно с два пръста на сервитьора, както го научи Денис. Той се появи веднага.

Саша погледна въпросително Ханс: уиски, джин, водка?

— Калтен йогурт? — попита Юнге, а сервитьорът му кимна. Когато разбра какво си е поръчал, на Турецки едва не му стана лошо.

А Юнге, който радостно изгълта чашата със запотеното от студа оцветено мляко, се успокои и избърса устата си със салфетка.

— Мога да съобщя любопитен детайл — рече той на Саша, а погледна към Денис. — Така и не успяхме да намерим господин Калина. А пък задържания вчера от вас господин Владимир Точилин — боя се, че на него и на останалите ще стоварят всички трупове, които бяха намерени в мазето на вилата — подписа показания, че е завербуван за съвсем друга работа... Ето, направих копие от показанията му. Прочетете, колега Турецки, и много неща ще ви станат ясни около Владимир Рослов, когото така усилено търсехте. — Той подаде на Саша прозрачна целофанова папка с няколко листа хартия. — Поради липса на време просто не успях да превода на руски разпита. Помолете при вас...

— Но нали е руснак? — попита недоумяващо Саша.

— Този наркоман-престъпник владее съвършено немски... Макар само вие, руснаците, да можете да оцените прякора му — Точило!

Обявиха, че започва регистрацията за московския полет. Саша стана, вдигна ципа на якето, намигна на Денис — ще се наложи ти да плащаш, стисна ръката на Ханс Юнге, попита какво да предаде на Меркулов.

— Предайте, че го помня. Главното е да се помним. На вас пожелавам добър път и меко кацане, а за младежа не се тревожете.

Турецки не се тревожеше. Защото освен всички други братства — църковни, политически, сексуални и прочие съществуват и професионални. И е най-добре, когато те са извън политиката и прочие идеологически химери.

Разбира се, има и съвпадения, но чак толкова? Турецки седна в креслото и първия, когото видя, бе забележителният „посланик“, който активно изучаваше тънкостите на руския език.

Старши стюардът се понесе към Саша и склони глава в лек полупоклон:

— Трябва да пиете? — Той цял бе в този въпрос.

— Трябва — отвърна убедено Саша. — Значи така: цеен... десет, нали? — цеен глас и да е в една чаша. Разбирате ли? — Саша показа с пръсти: — Ето такава — gros глас. И — шлафен.

„Шлафен“, казваше Денис, означава „спя“.

Познавачът на руския език донесе висока чаша, пълна до половината с водка, и втора със сок. Саша оцени изобретателността на „посланика“. Той вдигна водката, каза „Прозит!“ — изпи я на екс, потопи леко устни в портокаловия сок, затвори блажено очи и произнесе:

— А сега само шлафен... — С което напълно изчерпа словесния си запас по немски.

Спа, докато колелетата се удариха на пистата за кацане в Шереметиево.

4.

„Военият съвет“ се провеждаше в кабинета на Вячеслав Иванович Грязнов, в неговия офис. Изслушаха внимателно подробностите от приключенията, без да прекъсват. После преминаха на документите и магнетофонните записи. Грязнов извика бързо специалист и той преведе и написа на машина текста от разпита, поточно откъсите от него, засягащи Рослов. Точилин твърдеше, че е завербуван от службата за сигурност от името на някой си Гладиатор и вече в продължение на две седмици изпълнява особени поръчения, тоест изпраща шифровки от името на Рослов в центъра. Текстът се съставя от други. Кой — не знае. Но като се съди по текста на шифрограмите, излиза така, че съставителят им познава добре работата, с която се е занимавал Владимир Захарович.

— Мисля, че главният специалист по въпроса — отбеляза Грязнов — трябва да се търси в Москва и може би дори във ведомството на академика. Господи — въздъхна той, — докъде е стигнала продажността!

Той реагира спокойно на решението на Турецки по повод Денис Грязнов: както са решили, така ще бъде.

А после някак неочаквано се спогледаха и... наведоха очи. Мълчанието трая не повече от минута и вероятно всеки от тях в този момент мислеше за Шурочка.

— Костя — каза Турецки и Меркулов веднага го прекъсна:

— Ще помисля как да го направим. Веднага след съобщението на Денис — продължи Костя, — Слава започна скрито наблюдение на обекта. — Той не искаше да нарича по име Олег Романов-Марчук. — Има основания да се твърди, че... обектът се готви да напусне страната. Може и в командировка, а може би... кой знае. Няма го къщи, на работа почти не се появява.

— А къде ношува? — попита Саша.

— Не знаем къде не ношува — назидателно отвърна Грязнов. — А къде ношува ни е добре известно. И така, господа от прокуратурата, ще го арестуваме ли?

— Главният няма да издаде санкция — поклати глава Меркулов.
— За щастие, обектът не е депутат, защото иначе не можеш се отърва от разпавии. Но главният, ще намери повода много удобен, за да се представи в по-добра светлина, веднага ще отиде при президента, а там... както каза нашето момче: Карасьови, Бурови и разни като тях. Те няма да допуснат.

— Костя, но нали по закон и ти можеш да дадеш санкция за съдържането. Делото може така да се развие, че да стане горещо до небето!

— Гледайте на нас да не ни стане горещо... На първо място на теб, Саша. Ще се наложи да възложим делото на друг. Сега си прекалено заинтересувано лице.

... Първите думи на Турецки, когато влезе в офиса на Грязнов, бяха:

— Как са моите?

Меркулов, който вече го очакваше, посочи с пръст Слава:

— На него ще благодариш.

Рижката банда, на която възложили да отведат и скрият семейството на Турецки, се отнесла към задачата си през пръсти: откарват Ирина с детето в Дубулти, уж по молба на Турецки, настаняват ги в малка къщичка и им разрешават да се разхождат из градинката. Ирина успява да помоли незабелязано съседите да телеграфират на леля й къде се намира. А по-нататък всичко е въпрос на техника, в Латвия отиват двама сътрудници на Грязнов. Ирина отново е у леля си...

— Да, Костя, в това дело наистина съм заинтересувано лице... Тук трябва друг следовател. Мога да участвам в следствието и съдебния процес само като свидетел.

— А аз изобщо не съм сигурен, че ще позволят да доведем делото до съда — обади се скептикът Слава.

— И въпреки това трябва да решаваме. На кого да го възложим?

5.

Арестуваха Олег Романов-Марчук в квартирата на Татьяна Грибова, която той ѝ наел временно, докато се оправят нещата, както ѝ казал. Олег не оказа съпротива, само се усмихна:

— Съобразявате ли кого арестувате? Ще ви откъснат главите, като кажа...

Но Меркулов също не беше глупак: написа санкция по всички правила, а момчетата на Грязнов се подчиняваха само на Грязнов. И той не възнамеряваше да им откъсва главите.

Закараха заподозрения в „Матроска тишина“ и го затвориха в единична килия, своеобразен шик, понеже следственият изолатор беше претъпкан. Но като разбра от Костя каква птица очакват на гости, началникът им влезе в положението.

Меркулов и Турецки пристигнаха веднага в ареста. Извикаха Олег на разпит.

Като ги видя, Олег побесня. По лицето му запълзяха ярки червени петна.

— Явихте се — започна язвително, — а аз мислех, че ще дойде някоя въшка... че няма да имате смелост!

— Значи знаеш — кимна утвърдително Костя. — Но как можа, Романов-младши?!

И Олег удари на камък: всичко бе очаквал — ругатни, презрение, какво ли не, само не тази жалостива, почти бащинска интонация.

Той скочи, ревна, че всички са му писнали, всички съветници в ковчег да ги види дано, нека му предявят обвинението или да се разкарват на майната си!

— Имате три дена — въздъхна той, сякаш отсече.

— Грешите — Меркулов поправи Олег сухо и на „ви“, — трийсет. По новия закон. И вероятно ще се наложи да ви прехвърлим в обща килия. При престъпниците, с които лесно ще намерите общ език. Да, между другото, защо да го търсите? Ние получихме от Германия

достатъчно следствен материал. Пък и вашите килъри все още дават пълни показания — и за Шрьодер, и за Елмазов, и за Рослов... Там особено много се старае някой си Владимир Точилин, печели правото на живот... Тази снимка ни помогна много.

Костя извади ксерокса, който Саша донесе — Кирил с Кейт, — и я показа отдалеч на Олег. Той въпреки волята си впи поглед в нея.

— Пътникът, седял в самолета с този човек, го позна — Костя блъфираше, но реакцията бе еднозначна: Олег изведнъж някак угасна и наведе глава. — Дай касетофона, Александър Борисович, нека Гладиатора послуша последния си разговор със своя брат...

Турецки сложи касетата в портативния касетофон, натисна копчето и прикри очи с длан, наблюдавайки реакцията на Олег. Той слушаше с каменно лице. Само жилите му като че ли се надуваха.

Касетата свърши. Олег мълчеше, забил поглед в пода.

— И какво искате от мен?

— Искам да видя очите ти, преди да отида при Шурочка...

— Ох! — Олег се намръщи гнусливо. — Само това не! Не мога да понасям сантиментите... Значи сте просто гости. Любопитни гости. — Олег се размърда.

— Аз дадох санкцията за ареста ви, а Александър Борисович си направи отвод и написа заявление делото да се предаде на друг следовател.

— И правилно е направил! Защо да се мърси в тия лайна. Нали е известно как ще завърши всичко... Твоите... между другото са живи и здрави. Съобщиха ми... — каза Олег на Саша, като се запъна, но така и не го нарече по име.

— Знам, спасиха ги от твоите бандити — отвърна Саша. — Но как можа, гадно копеле!

— Ох-ох-ох — въздъхна уморено Олег. — Дрън-дрън ярина! Как не разбирате най-после, че все още живее в свят, който отдавна не съществува! И така наречените ви принципи и всичко останало са само щрихи от областта на спомените. Светът вече сто години живее по други закони — строги и еднозначни. А вие все искате да намерите златната среда — и от едната страна да не ви припича, и от другата да ви грее слънчицето. Вече не става така! Това, което става, а по-точно — стана, е закономерен подбор. И никой не е виновен, че на някого не

му е провървяло. Просто нямал късмет и край. Няма нужда от трагедии!

— Но вие смятате, че ви е провървяло? И, изглежда, на това основание произнасяте присъди над другите? Така ли е? — попита Костя, без да вдига глава.

— А, ето сега правилно разбрахте — отвърна спокойно Олег и като сгъна ръцете си зад главата, каза на тавана: — Произнасял съм и ще произнасям. Защото стопанинът съм аз... а не вашите морални принципи. Край, изповедта свърши, поповете могат да си ходят. Наистина ми е жал, че ви се е наложило да се пъхате в тази помийна яма... Кажете да ме отведат в килията.

[1] След разпадането на СССР, така в Русия наричат останалите републики от бившия съюз. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТЪК, 19 ОКТОМВРИ

— Саша, още ли спиш? — попита Меркулов.

Турецки погледна часовника: беше седем сутринта. Защо приятелят и учител, шеф и наставник се е размърдал толкова рано?

— Защото не можах да заспя и чаках момента, когато ще мога да събудя и теб.

Нещо неясно бе станало с гласа на Костя: или сдържаше сълзите си, или бе обиден и затова всичко в него кипеше...

— Поредната дивотия ли се случи? — попита Турецки, докато се прозяваше.

— Ако можех да го нарека така, щях да бъда щастлив.

— Кажи де, не го усуквай!

— Късно снощи главният ми се обади и нареди спешно да отида и прокуратурата. Не ми обяснява нищо. Каза, всичко на място. И аз тръгнах, защо ли, викам си? Сигурно нещо свързано с нашия Гладиатор... Познах... Саша, толкова безобразен крясък, толкова каруцарски псувни не съм чувал дори от най-отявлените бандити! Така се дереше и псуваше, сякаш го пържат жив на тиган в ада.

— Но поне имаше ли аргументи?

— Само един — как посмя?! С една дума, след всички многочислени устни забележки, които нямат чет, ми беше предложено незабавно да напиша, направо там, в кабинета му, че напускам прокуратурата по здравословни причини и във връзка с пенсионирането ми. Можеш ли да си представиш?

— Написа ли?

— Да.

— Защо?

— Защото той собственоръчно написа постановление за прекратяване делото за убийството на Рослов, тоест на Кирил Романов.

— Такаа... И от коя дата си извън играта?

— От утре, двайсети. Трябва да предам ключовете, всички материали, които се пазят в сейфа и така нататък.

— Много добре, значи ще успея и днес ще утвърдиш молбата ми за уволнение. Не искам да виждам тази кантора и през крив макарон. Костя, може ли да изпратя телеграма, както един приятел: „Основание тази телеграма моля уволните собствено желание зпт никога повече няма дойда тчк Турецки“. Костя, става ли?... Ех, гадняр! „... Аз се връщах призори, млад си бях и водка ме опи...“ Хайде, Костя!

— Да, да... „И във циганския факултет висше свърших, братчед...“ Но не съм ти разказал всичко. Както събщи оня боклук, като правеше страшни очи, че вчера е имало някакво екстрено съвещание — или на президентския Съвет за сигурност, или друго нещо свръхсекретно, а след това на нашия храбрец се обадил първият помощник на президента и заповядал незабавно да се освободи от ареста Олег Романов и строго да се накажат виновните за нарушаване на законността и демократичните основи за свободата на личността. Представяш ли си? Излиза, че ние с теб сме длъжни лично да поднесем извиненията си. Както разбрах, неизпълнението на това телефонно указание отнема на нашия главен единствения шанс да дочака някак пенсионирането. Аз казах: не, Саша. Какво ще правим сега?

— С талант като твоя, Костя, веднага ще те купи най-богатата банка. Ще станеш консултант по някакви правови въпроси, ще пътуваш с личен мерцедес и няма да се боиш от бандитите, защото консултанти като теб са страшно нужни и на тях. А аз, с твое позволение, още днес ще прескоча до „Нова Русия“ и ще проверя от кой ден да тръгвам на работа. За тях съм готов да пожертвам половината от отпуската, Костя. Гореве главата! Среца ли се с Шурочка?

— Още не, страх ме е...

— Хайде аз да го направя.

— Цена подкрепата ти, Саша, но предполагам, че все пак аз трябва да направя крачката...

ПЕТЪК, 20 ОКТОМВРИ

Когато Костя си замина, Шура заби нос във възглавницата и зарева с глас, виеше и нареждаше като стара руска оплаквачка, изгубила за миг цялото си семейство...

После стана тежко, отиде в банята и дълго отмива пред огледалото следите от женската си слабост. Изглади бръчките с крем, напудри червенината по бузите и тъмните кръгове под очите. Най-накрая, след като се огледа, взе телефона.

— Алка! — Гласът ѝ беше чист и прозрачен. — Защо се излежаваш вкъщи, скитнико? Звъня му на работа, а там тихо, после новата ти секретарка казва, че трябвало да те търся у дома. Абе, викам си, какво прави един зает човек в работно време вкъщи? Алка, да не пиеш водка?! — Тя заговори със страшен глас. — Нали ги знам твоите приятели... и Сашка, и той един скитник!

Отначало Олег много се изплаши, но докато майка му бърбореше, той се окопоти и си възвърна привичния, леко снизходителен тон.

— Не бе, мамо, какво говориш! Да не съм някой пияница. А съм си у дома, защото се стягам за командировка. Президентът ме изпраща в Щатите, ще започваме ние с него сериозни работи, разбираш ли? Но имай предвид, само на теб го казвам, защото вече си генералша и умееш да си държиш езика зад зъбите.

— Ох, Алка, толкова далече! И не те ли е страх? Какво пък, може да срещнеш Кира... Вчера получих от него вест... Алка, чуваш ли ме? Защо не се радваш?

— Ама радвам се бе, мамо... Само че ти си като малко дете, доволна си на всякаква играчка.

— Ами как, сине... и двамата сте ми деца. — Шура изхлипа.

— Е, мамо, пак започваш! Така си и знаех! Стига, успокой се! Ще ти се обадя, когато пристигна. Или ще предам вест от Щатите, става ли, мамо?

— Ох! — сепна се тя. — Какво правя аз? Кога е самолетът?

— Днес вечерта, с търговския самолет. Утре вече ще съм там, мамо, така че...

— Не, Алка, ще те изпратя! Ти какво, вече на родната си майка отказваш? Имам и кола, служебната волга, по всички правила. Не искаш да виждаш външни хора, сама ще те закарам! Стига, идвам да те взема! И не смей да възразяваш на майка си...

Свечеряваше се. Черната волга летеше по Ленинградски проспект... На волана бе Романова с отлично ушит генералски мундир. Седящият до нея Олег беше облечен със съвсем нови дрехи, артистичната папийонка украсяваше белоснежната колосана яка на ризата — чист памук и никаква синтетика. Красив бе Олег, макар че Шура виждаше — лицето му нещо се е променило: станало е сурово, жалко, че вече е започнало да загрубява...

Преминаха по моста до метро „Войковска“.

Олег все се шегуваше с майка си: защо се е издокарала така? Нали щом ги видят заедно на летището, кой знае какво ще си помислят!

— Нали мога от време на време да се изправа с целия си генералски блясък до красавеца си син... да се погордея...

На Олег му се стори, че майка му пак ще се облее в сълзи. Разбира се, как да не я разбира, вече е стар човек, готова е да ревне за всяка дреболия. Но най-често сълзите са били от радост, а не от мъка... Колкото и да се вслушваше в интонациите на гласа ѝ, Олег не можеше да долови нищо такова, което да я издаде... Не, тя наистина нищо не знае. Значи ония стари пикльовци са имали достатъчно акъл, за да не убиват старата жена, техния другар... Добре де, ще мине време, всичко ще се нареди, успокои и тя ще научи, но не така, както искаха те, а както ѝ доложат по каналния ред: загина значи при изпълнение. Какво толкова? Наоколо е война. Тая Чечня вземи... всеки ден загиват хора. И тези смърти у никого не предизвикват усещането за страшна трагедия. Добре, че разбират това и в президентското обкръжение и не заострят много вниманието... И изобщо всичко се получи много добре: и писмото от Калина, където обещава, в случай че пипнат Олег, да публикува в западния печат имената и банковите сметки, които толкова дълго търсеше... намери онзи праволинеен глупак... Олег кой

знае защо дори в себе си не искаше да назове името на Кирил. Дали от суеверие или... Да... И командировката, която веднага уреди на Олег неговият приятел, началникът на президентската охрана. С една дума, всичко е успешно.

Отминаха първия в Москва комплекс от здания на кооператив „Лебед“ със странно-блатист цвят...

— Алка — каза Шура, като гледаше замислено пътя, — когато вие с Кирка бяхте мънички... Ти съвсем мъничък, а той малко по-голям, все пак пет години е разликата ви, аз все мислех какви ще станете... Времето си вървеше, аз ви наблюдавах, гледах как дружите и се карате... И знаеш ли, по-често бях на твоя страна. Защото ти растеше мек, добър, нежен, макар и дълъг като върлина. — Тя се обърна към сина си и Олег видя светещите ѝ от щастие очи, след което окончателно се успокои. — А Кира — той беше по-суров, дори мислех, понеже беше с опърничав характер, да не провали живота си, да не стане неудачник... Много страшно е, когато човек е неудачник! Той вини всички за греховете и нещастията си, а сам, сине, не желае да направи нищо... Честно казано, страхувах се. Сега разбирам, че работата не е в бащата, който можеше да му предаде гадния си характер...

— Мамо, какво говориш? — почти без учудване попита Олег. — Защо говориш така за Матвей Григориевич? Та той съвсем не го познаваше.

— Да, аз забраних на Матвей, когато искаше веднъж...

— И сигурно правилно си сторила, мамо... Какво да говорим сега за това? По-добре гледай пътя, шофьорке моя! — засмя се непринудено Олег.

Минаха край метро „Речна гара“.

— Мамо, закъде бързаш като хала? — промърмори Олег. — Имаме още толкова много време! Ще успеем да се сбогуваме.

— Аз също винаги съм мислела така, Алка, че всички имаме много време... А то се изтърколи, сине, неизвестно къде, и както се казва, да даде Господ наистина да се сбогуваме.

— Мамо, какви мрачни мисли имаш днес... За Бог, за вечност, какво ти става!

— Но като изживях докрай живота си, сине, разбрах, че целият си живот съм жалила и обичала друг човек... Късно е. Ето и за нас

дойде време да се сбогуваме.

— Мамо, не те разбрах! — Олег се намръщи. — Какво сбогуване? Я ме погледни!

Колата връхлетя на моста над водоема в Химки. Къщите отляво и отдясно свършиха, пред тях — само конструкцията на моста и перилата.

— Гледай! — Шура обърна съвсем спокойно лицето си към сина си и рязко въртна кормилото надясно.

Скърцайки, волгата подскочи на ръба, събори долу в далечната вода парчета от металното заграждение и за миг замря. Олег с разбита в предното стъкло глава се забодде о вратичката на жабката...

Съществува такова действие: контролен изстрел. Наемните убийци постоянно го използват, за да са напълно сигурни, че поръчката е изпълнена в съответствие с договора...

— Прости, сине — каза тихо сама на себе си Александра Ивановна Романова, генерал-майор от милицията, — принудена съм...

И тя плавно, като на стрелбището, натисна педала на газта докрай. Волгата изрева и стремително се хвърли в бездната.

СЪБОТА, 21 ОКТОМВРИ

И отново рано сутринта позвъни Костя, но не се канеше да съобщи нищо ново: и така вече всички знаеха.

— Виждам, приятелю, учителю и бивши шефе, че безсънието ти стана навик.

— Ще си помисли човек, че цяла нощ си хъркал безгрижно...

— Не съм хъркал. И аз не спях, но нали от това не става по-леко, Костя? Моите хора пристигат, не искат да живеят повече сами... Просто не знам какво да правя.

— Ще измислим. Грязнов спи ли? Или вече бди в кантората си?

— Костя, засрами се от Бога, днес е събота — всеобщ почивен ден. Аз за първи път почивам в събота, това е такова щастие.

— Стига си почивал, кажи на Грязнов, че сега ще дойда, да пали неговото... ауди ли беше?

— Защо пък?

— Като дойда, ще кажа.

Грязнов бе мрачен след вчерашното произшествие. Двамата с Турецки, вече без да могат да се удържат, се натряскаха здравата и не говореха за нищо.

— Какво има? — попита той навъсено.

— Не знам, някакви Костини фантазии.

— Ааа...

Меркулов носеше четири пищни бели хризантеми. Седнаха мълчаливо в колата на Слава и поеха. Сякаш повториха последния път на своята славна приятелка...

Преди моста Слава спря колата, слязоха на банкета, а на самия мост тръгнаха пеша. Стигнаха до онова място, където внушителна част от парапета бе изтръгната, а сега в празнината временно бе опъната тел. Костя помълча и сложи до заграждението хризантемите си. Извади от джоба си плоска манерка с коняк, откъсна и хвърли във водата златистата тапа и като отметна глава, опъна една глътка. Предаде на Грязнов. Славка отпи малко и подаде на Турецки. Саша

просто изля всичкото останало количество в гърлото си и пъхна манерката в джоба на коженото яке.

Покрай тях вървеше безкрайният поток от коли. Някои, като виждаха счупеното място на парапета, тримата мъже и хризантемите върху бетона, намаляваха, а един шофьор дори натисна продължително клаксона.

Костя кимаше като китайска статуетка.

— Може просто да не се е справила с управлението? — предположи Турецки. — Може да е поднесло, виж колко кал има, сгрешила е мъничко, а тук... — Той не довърши.

— Майчицата-началник никога не грешеше — обади се Грязнов. — Тя дълго се съмняваше, пазареше се, гонеше ни всички, но... не грешеше.

— Да вървим, момчета — каза Меркулов, — нали я няма вече нашата Шурочка... А на нас пак ни предстои да мислим за бъдещето...

ЕПИЛОГ

Тази година средата на ноември в Сочи се случи топла и слънчева. Някои приятели и колеги на Меркулов по свой начин реагираха на напускането му от Главна прокуратура. Сякаш се бяха наговорили, накараха го да остави за кратко оформянето на пенсионните документи и може би за първи път от дълги години да отиде заедно с жена си на курорт.

Сякаш в най-добрите времена, мислеше Костя, докато се разхождаше безцелно из двустайния луксозен апартамент и слушаше как дращят по парапета на балкона сухи палмови листа. Но колкото и да размишляваше, никак не можеше да си спомни някога да му се е случвало нещо подобно. И какви бяха тия най-добри времена... Всичко — в движение, припряно. Но на кино ходеше — това е сигурно...

Първите няколко дни Костя се занимаваше с най-обикновени неща: ядеше, отпиваше си и мълчаливо бродеше заедно с Льоля по крайбрежието, покрай пустите сочински плажове. Заслепяващото слънце и пронизващият вятър вършеха своето — прочистваха мозъка му. Ако не бяха тези тъжни крясъци на чайките, които го връщаха към случилото се...

Гибелта на Шура, а после погребението ѝ се отделиха в паметта му с черна ивица и ги виждаше като поразителна нелепост: двата ковчега, изобилието от странични хора, неизвестно към кого насочените прощални думи... Просто нямаше други събития и според Меркулов не можеше и да има. Някак напълно спокойно, тоест дори без ни най-малко злорадство Константин Дмитриевич прие вестта за отстраняването от работа на изпълняващия длъжността главен прокурор във връзка с пенсионирането му поради навършване на възраст, а после — утвърждаването в Съвета на федерацията на новия и, слава богу, без всякакви „врид“. Естествено, Меркулов познаваше новия, макар той да беше повече учен, отколкото практик. Обаче

възприемаше всички премествания и назначения някак периферно, без емоции.

Но все пак Меркулов се реши да предприеме една акция, макар да не беше сигурен какво ще излезе. Той извика Турецки за цял ден при себе си и го накара да изложи писмено и подробно същността на делото, което бе успял да разследва Кирил Романов. В сбит вид информацията зае около три машинописни страници. Това беше много, Меркулов знаеше от опит и хвана молива в ръка. След тактичната му намеса, без да губи нищо от същността си, изложението зае страница и половина. Оставаше само да се придаде на писмото по-благопристоен вид и да се намери възможност да се връчи лично на президента. А за последния акт трябваше да порови из паметта си.

Меркулов знаеше мнозина от президентското обкръжение, но след стремителното и незаконно освобождаване на Романов Константин Дмитриевич не се решаваше напълно да им се довери. Естествено, може хората да не знаят нещо, съзнателно да са ги заблуждавали, подавайки им информацията в специално разработена опаковка, но нали от това общото решение не променяше същността си. И вече съвсем нямаше как да знае със сигурност дали техните имена, псевдоними и шифри на банковите сметки не са били в чантата, която изгоря при взрива на мерцедеса.

Константин Дмитриевич щеше да се отчае напълно, когато късметът му сам проработи.

Телефонът зазвъня продължително — като за междуградски разговор. Приятен женски глас съобщи, че го търсят от Казан, и помоли Меркулов да разреши да го свърже с Хайдер Мухамедович.

— Юра! — искрено се зарадва Константин Дмитриевич. — Направо Господ те праща!

— Е, чак пък Господ — Басовият глас на Юра заклокочи доволно.

— Нека да е Аллах, съгласен съм на всичко...

— От мен да мине... Наслушах се за твоите подвизи и, естествено, на оценките им. И по този повод имам конкретно предложение. Почакай, не ме прекъсвай. Утре ще бъда в Москва, а към края на седмицата съм поканен на височайша аудиенция, разбираш ли ме?

— Има си хас! — Костя се зарадва. — По този повод...

— Именно, ще поговорим, като се видим. Надявам се, ще ми разрешиш да те навестя?

— Не те е срам да питаш? Нали знаеш нашето отношение към теб. А Льоля — тя просто винаги се радва...

Президентът поканил Хайдер със съвсем конкретна цел, за която е преждевременно да се говори. Едно бе ясно: президентът е започнал да сменя обкръжението си. Доколко ще са дълбоки измененията, засега е трудно да се гадае, но е факт, че са започнали.

Говориха цяла нощ, без да спрат. Като в студентската младост, когато имаха време за всичко. Като си заминаваше призори в хотела, Юра взе писмото на Меркулов, а след няколко дни му съобщи, че го е предал по назначение.

Ето, след всичко това Константин Дмитриевич сметна за възможно да отиде на курорт...

Дойде втората седмица от курортния живот и преди обед, когато навъсенят Меркулов се върна от разходката, камериерката му предаде голям пакет и съобщи, че е за Константин Дмитриевич, а от кого, куриерът не е казал, той сам ще се сети. Костя веднага отвори пакета и изсипа от него два плътно сгънати вестника и бележка с поразително познатия почерк на бившия старши следовател господин Турецки. Меркулов отмести бележката и разтвори вестниците.

„Нова Русия“ — да, това е ясно. Вижте ни, ласкаем авторското си самолюбие. Видя голяма статия на втора страница, оградена с червен молив. Подпис: Борис Александров. А как иначе... Та за какво е, казваш, статията? Ах, ето за какво! „Аферата на века“ откри своите тайни... Заглавието е привлекателно.

Статията бе построена грамотно: предположения — доказателства — реверанси към досетливия читател. Не, неслучайно Александър Борисович постоянно развиваше техниката си „майстор на версиите“. Значи ненапрасно го е учил и Меркулов. Изобщо нищо не беше напразно, понеже е намерило приложение.

А статията ще вдигне шум, помисли Меркулов. После, току-виж се наложило да вадят делото от архива.

Вторият вестник бе от Германия, наричаше се „Руски вести“. И тук един материал бе заграден с червено. Заглавието гласеше: „Следите на руската мафия водят в Щатите“. Аха, Меркулов сякаш се зарадва, немците със сигурност нямат причина да се кланят пред

Русия, нито пред Америка. Статията беше без подпис, то си е ясно, авторът рискува сериозно, назовавайки конкретни имена на учредителите на банка „Златен век“, сред които са били, оказва се, и Калина, и Романов, и много други, неизвестни на широката публика. Трябва да разбираме, че едновременната публикация на двата материала означава сериозен удар по международната мафия.

Меркулов остави вестника и се замисли. На фона на подобни разобличения толкова рязкото „почервяване“ на Държавната дума се явява, като че ли логично. Константин Дмитриевич отказваше категорично да гледа телевизия: за да не се ядосва и да се лишава от рядката възможност да не мисли за нищо. Но на Льоля не можеш да забраниш. А тя се радва да преразкаже политическите новини от Москва. И тези „новини“ никак не радваха, нещо не съвпаднаше във висшия ешелон...

Като сгъваше вестниците, обърна внимание на малка бележка, отпечатана в раздела „Литературна хроника“. Авторът, широко известен в близкото минало журналист, който сега чете лекции в някакъв американски университет, съобщава, че в Русия, в издателство „Зевс“ е излязла от печат книгата на Шамай Голан. Но не самият факт на приобщаване на руския читател към творчеството на еврейския прозаик привлякъл вниманието на автора, а обстоятелството, че издателят досега се намира на свобода. Интересно какво толкова е поразило бившия перестройчик?

Костя изсумтя и си записа в ума: при възможност да погледна откъде иде всичко... Очите му се плъзнаха надолу по страницата и откриха оградена с червено кратка информация с три червени удивителни. Ами да! Нали Турецки се е старал заради това! Голяма работа е Сашка! Меркулов най-сетне се опомни и взе бележката на Турецки. Оказва се, че Александър започва писмото си до Костя с тази информация.

„... бързам да споделя радостта си...“ Че каква радост е това! „Възбудено е наказателно дело срещу бившия врид главен прокурор, който в момента се намира в следствения изолатор... Как мислиш, Костя, чия работа е това? Ще е много обидно за държавата, ако чисто и просто се потвърдят изказаните не толкова отдавна уверени съображения на някой си Олег Романов, за които си спомням, че ти докладвах. Костя, нима сме стигнали до последната черта?“

Да, ама не, възрази и на себе си, и на Турецки Константин Дмитриевич Меркулов — заместникът в оставка на най-последния в кражба бивш главен прокурор, това още не е чертата, ще се опитаме пак да си премерим силите.

Спомни си старата приказка за двете жаби: паднали в мляко, едната веднага се предала и като се нагълтала с мляко, потънала, а другата ритала дотогава, докато млякото се превърнало в бучка масло — и така останала жива.

— Костенка! — извика от другата стая жена му. — Ела по-бързо! Тъкмо казаха по телевизията, че нашият Юра го назначили помощник на президента по сигурността! Правилно ли казаха новата му длъжност?

— Все едно, ще ритаме — заяви Меркулов на влизане в стаята при жена си.

— Какво? — очите на Льоля станаха на понички.

Меркулов прихна:

— Щем, скъпа моя!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.